

⟨Genesis⟩

Poczynają się pierwsze księgi
Mojżeszowy Jenesis.

⟨1⟩

⟨I⟩

3 ⟨1⟩ W początce Bog
stworzył niebo
i ziemię. ⟨2⟩ Ale
6 ziemia była
nieużyteczna
a prozna a ćmy były na twarzy
9 przepaści, a duch boży *na *świecie
nad wodami. ⟨3⟩ I rzekł Bog: „Bądź
światło”. I *stworzono światłość. ⟨4⟩ A
12 uźrzał Bog światłość, iż jest
dobra, i rozdzielił światłość ode
ćmy. ⟨5⟩ I nazwał jest światłość
15 dniem, a ćmy nocą. I uczynił wieczor
a s jutra, dzień jeden. ⟨6⟩ Lepak
rzecze Bog: „Bądź *stworzenie w pośrzod
18 wod, a rozdzieli[ł] wody od wod”.
⟨7⟩ I uczynił Bog *stworzenie, i rozdzielił
wody, jeż to były pod *stworzeniem,
21 ot tych, jeż były nad *stworzeniem.
I stało się jest tako. ⟨8⟩ I nazwał Bog
*stworzenie niebem. I stał się wieczor
24 a z jutra, dzień drugi. ⟨9⟩ Weźrzał
lepak Bog i rzekł: „Zgromadźcie
się wody, jeż to pod niebem są,
27 w miasto jedno a ukaż się suchość”.
A stało się jest tako. ⟨10⟩ I nazwał Bog
suchość ziemię, a zgromadzenie
30 wod nazwał morze. I widział Bog,
iż jest dobrze. ⟨11⟩ I rzekł: „Wspłodź
33 ziemia ziele czyniąc siemię a drzewo
jabłko nosząc czyniąc owoce podług
swego przyrodzenia, jegoż siemię
w sobie samem bądź na ziemi”.

A stało się tak. **⟨12⟩** I wspaniała
ziemia ziele mając siemę podług
3 płodu swego a drzewo nosząc owoce
a mając każde siemę *płodząc
podług przyrodzenia swego. I widział
6 Bog, iż jest dobrze. **⟨13⟩** I stało się
z wieczora a s jutra, dzień trzeci. **⟨14⟩** I
powiedział Bog: „Bądźcie światła
9 w *stworzeniu niebieskim a
rozdzielcie dzień s nocą, a bądźcie na
rozeznanie czasom i dniom, i latom,
12 **⟨15⟩** aby świeciły *nad *stworzeniem
niebieskim a oświeciły ziemię”. I stało
się tak. **⟨16⟩** I uczynił Bog dwie świece
15 wielicy: światło większe, aby
dniu świeciło, a światło mniejsze,
aby nocy świeciło, a k temu gwiazdy.
18 **⟨17⟩** *Jeż to są w *stworzeniu niebieskim,
aby świeciły nad ziemią **⟨18⟩** a włodły
dniem i nocą, a światło rozdzielały
21 se ćmą. I widział Bog, iż jest dobrze.
⟨19⟩ I stało się s wieczora a z jutra, dzień
czwarty. **⟨20⟩** Potem rzekł Bog: „Wspanódźcie
24 wody z siebie płod *rybny dusze
żywne i płod latający nad ziemią
[i] pod *stworzeniem niebieskim”. **⟨21⟩** I
27 stworzył Bog wieloryby ⟨...⟩ i wszelką duszę
żywłą i ruchającą, którą są z siebie
wody wydały, każde osobnie w swem
30 rodzaju, i wszytek płod latający podług
przyrodzenia swego. I widział
Bog, iż jest dobre. **⟨22⟩** I pożegnał temu
33 stworzeniu a rzkać: „Roście a
rozmnożcie się, a napełnicie sobą wody
morskie, a ptastwo się rozplódź

na ziemi”. **⟨23⟩** I stało się z wieczora a z
jutra, dzień piąty. **⟨24⟩** Opieć rzekł Bog:
3 „Wywiedź ziemia stworzenie
żywe w swem *porodzie, dobytek,
robaki i zwierz ziemski
6 *podle podobieństwa* jich”. I stało się
jest tako. **⟨25⟩** Uczynił Bog zwierzęta
ziemska, każde podług podobieństwa
9 jich, i dobytek, i *rodziczne
robaczstwo, iż to się *płodzi po
ziemi, w swem przyrodzeniu.
12 I uźrzał Bog, że to jest dobrze,
⟨26⟩ i rzekł: „Uczyńmy człowieka ku
obliczu a ku podobieństwu naszemu,
15 aby panował rybam morskim
a ptakom, jeź to latają *pod*
*stworzeniem niebieskim, i
18 zwierzętom ziemskim, i wszemu
stworzeniu, i wszemu uczynieniu
*trwającemu, jeź to się rusza
21 po ziemi”. **⟨27⟩** I stworzył Bog
człowieka ku obliczu i ku
podobieństwu swemu a ku obliczu
24 bożemu stworzył jego, samca
a samicę stworzył je. **⟨28⟩** I pożegnał
jim Bog a rzkać: „Roście
27 a *płodźcie* się, a napełnicie ziemię,
a osiągnicie ją sobie, a panujcie
rybam morskim i ptastwu,
30 jeź to po powietrzu lata,
i wszemu stworzeniu, jeź to się
rucha na ziemi”. **⟨29⟩** I rzekł Bog: „Oto
33 dałem wam wszelkie ziele nosząc
siemię podług przyrodzenia
swego na ziemi a wszelkie

drzewo, jeź to ma w sobie samem
 siemię przyrodzenia swego, aby było
 3 wam na pokarm <30> i wszem
 zwierzętom na ziemi, i wszelkiemu
 ptaku pod niebem, i wszemu
 6 stworzeniu na ziemi, jeź to sobą władnie,
 w jemże to jest dusza żywa, aby
 sobie *miał na pokarmienie”. I stało
 9 się tako. <31> I uźrzał Bog wszystko,
 csoż był stworzył, a to wszystko jest
 barzo dobre. I stało się z wieczora
 12 a s jutra, dzień szosty.

<2>

II

<1> Potem *gdyż się dokonało niebo
 i ziemia, i wszystko jich okrasa.
 15 <2> I dokonał Bog w siodmy dzień
 działa <...>, i odpoczywał w siodmy
 dzień ode wszego działa, csoż był
 18 udziałał. <3> I pożegnał dniu siodmemu,
 i poświęcił ji, bo w tem siodmem
 dniu przestał ode wszego działa
 21 swego, csoż był udziałał. <4> To to są
 *porodzenie nieba i ziemie, gdyż są
 stworzony tego dnia, gdyż Bog
 24 udziałał niebo i ziemię, <5> i wszelką
 chroślinę polską, pirzwej niż wyszła
 na ziemię, i wszelkie ziele po
 27 krajinach, drzewiej niżli jest płod
 niosła, bo tegdy Bog nie spuszczał
 dżdża na ziemię a człowiek nie był,
 30 jeź to by działał ziemię, <6> ale
 promienie wodne wpływały z ziemie,
 umiękczając każdy *pagorek ziemski.
 33 <7> Potem stworzył Pan Bog
 człowieka s jihu ziemie i wtchnął
 w oblicze jego *wtchnieniem żywota

a by uczynion człowiek żywa dusza.

3 <8> I uczynił był Pan Bog raj rozkoszy
ot początku, w niemże postawił
człowieka, ktoregoż był stworzył.
6 <9> I wywiódł Pan Bog z prochu
wszelkie drzewo krasne *chcqc
*widzieć a owoce jego chętnie ku
pożywaniu, a teże drzewo żywota
9 w pośrzed raju, a drzewo wzwiedzenia
dobrego i złego. <10> A rzeka
*wychadzającą z miasta rozkoszy ku
12 wylewaniu rajskiemu, koraż się
ottąd we cztery promienie dzieli. <11> Imię
pirzwej rzece Fyzon: *ta* jest,
15 jeż to się toczy około wszytkiej
ziemie Ejulat, tu, gdzież się złoto rodzi,
<12> a złoto tej ziemie [*jes*] przedobre jest.
18 Tu też nalazują drogje kamienie,
jeż to słowie bdelijum, a kamień
onychinus. <13> A drugiej rzece imię
21 jest Jijon, ta obchodzi wszytkę
ziemię murzyńską. <14> Trzecie rzece
imię jest Tygrys, ta jidzie przeciw
24 Asyrom. Rzeka czwarta rzeczona jest
Eufrates. <15> Tegdy wziął Pan Bog
człowieka i postawił ji w raju rozkoszy,
27 aby działał a ostrzegął jego, <16> i
przykazał jemu a rzkać: „Se wszego
rajskiego drzewa owoce jedz, <17> ale
30 z drzewa wzwiedzenia dobrego i złego
nie jedz, bo w ktorykoli dzień jego
ukusisz, śmiercią umrzesz”. <18> I
33 opięc powiedział Pan Bog: „Nie
jest dobrze być człowieku samemu,
uczynimy jemu wspomozienie

podobne k niemu”. <19> Potem Pan Bog
 stworzył z ziemię wszytka zwierzęta
 3 ziemska i wszytko ptastwo
 niebieskie i przywiodł je przed
 Adama, aby je opatrzył a imiona
 6 jim dał, a we wszem stworzeniu
 dusze żywące, jakoż jest Adam
 nazwał ktoremu imię, to jest
 9 imię jego. <20> Nazwał jest Adam
 jimiona jich wszelikiemu stworzeniu
 zwierzęcemu, dobytczemu
 12 i ptaszemu. A Adamowi nie było
 naleziono pomocnika podobnego
 jemu. <21> I wpuścił przeto Pan
 15 Bog uciążenie *senne* w Adama
 a gdyż był usnął, tegdy wyjął
 jedno źebro jego i napełnił to
 18 miasto *mięsa*. <22> I udziałał Pan
 Bog z tej kości, jeż to s Adamowa
 boku wyjął, żonę, i przywiodł
 21 ją przed Adama. <23> I rzekł Adam:
 „To kość s mych kości a ciało z
 ciała mego, a będzie wezwana
 24 mą żoną, bo jest z męża wzięta”.
 <24> Prze którąż to opuści
 człowiek oćca swego i mać swą
 27 a będzie k żenie swej skłonion,
 a będzieta dwa w jednym cielem.
 <25> I byłasta oba naga, Adam i Jewa,
 30 a nie sromałaśta sie.

<3>

III

<1> Ale *że wąż był *goręcszy w
 szwem stworzeniu *żywącego
 33 na ziemi, jeż to był uczynił
 Pan Bog. Jenże rzekł k żenie:
 „Czemu wam Bog zapowiedział,

abyście nie jedli wszego owocu
rajskiego?” <2> Jemuż to żona
3 odpowiedziała: „Owoce z drzewa,
jiż to jest w raju, jemy, <3> ale
owoca z drzewa, jeż to jest
6 pośrzod raju, przykazał nam Bog,
abychom nie jedli ani się jego
dotykali, abychom snadź nie
9 umarli”. <4> I odpowiedział wąż
k żenie: „Nikakie śmiercią nie
umrzecie, <5> bo wie Bog, że
12 ktorykoli dzień jego ukusicie,
otworzą się oczy wasze a będziecie
jako bogowie wiedząc dobre
i złe”. <6> I uźrzała żona, że jest
15 dobry owoc jeść z tego drzewa
a *kрасne na zrok, a k widzeniu
18 *rozkoszne, <i> wziąwszy tego
owoca i śnie a da jego swemu
mężu, jenże teże śniadł. <7> I
21 otworzyły się oczy obiema, to
jest oczy rozuma. A gdyż
uznamionałasta, zesta naga, a
24 *wziąwszy liście fikowe
uczyniłaśta sobie wieniki. <8> A gdyż
usłyszałaśta głos Pana Boga
27 chodzącego po południu <w raju>, skrył
się Adam i jego żona przed
obliczym Pana Boga pośrzod
30 rajskego drzewa. <9> I zawołał
Pan Bog na Adama a rzkać k
niemu: „Adamie, gdzie jeś?” <10> Jenże
33 rzekł: „Gospodnie, głos twój
słyszałem w raju a bojałem się,
przeto iżem nag, i skryłem się”.

3 <11> Jemuż to Pan rzekł: „I kto ukazał
tobie, żeś nag, jedno iżeś jadł
s owoca tego drzewa, jeż tocieśm
zapowiedział jego nie jeść?” <12> I rzekł
jest Adam: „Żona, jażeś mi dał
6 towarzyszkę, dała mi owoca z
drzewa i śniadłeśm”. <13> I rzekł Bog:
„Czemuś to uczyniła?” Odpowiedziała:
9 „Wąż mię zdradził i śniadłaśm”.
<14> I rzekł Pan Bog ku wężowi:
„Przeto żeś to uczynił, będziesz przekłąt
12 a złorzeczenik między wszem
stworzenim i zwierzęty ziemskimi,
a będziesz na piersiach łązić a
15 ziemię jeść po wszystkie tve dni. <15> A
ustawię nieprzyjaźń między tobą
a między żoną, a płodem twym a
18 płodem jej, a onać stros<ko>ce i setrze
głowę twoję, a ty będziesz nieprzyjaciel
stopam jej”. <16> A żenie lepak
21 rzekł jest Bog: „Rozmnożę twoję
biadę i tva poczęcia w *starości
z boleścią będziesz rodzić swe syny
24 a pod mocą męską będziesz, a on będzie
nad tobą panować”. <17> A Adamowi
rzecze: „Przeto iżeś swej żony
27 posłuchał głosu a jadłeś owoc z
drzewa, jeż tocieśm był przykazał, aby
jego nie jadł, przekłęta ziemia
30 w twem uczynieniu. S usilim
pokarma ziemskiego będziesz
pożywać po wszystkie dni wieku twego.
33 <18> Tarnie a głóg będzie rodzić a byle
ziemskie będziesz jeść. <19> W potu
swego oblicza będziesz sobie chleba

3 dobywać, aliż się w ziemię nawrocisz,
 z jejżeś to uczynion, bo proch
 6 jeś a w proch się obrocisz”. <20> Opięć
 9 zdział Adam jimię swej żenie Jewa,
 przeto aby mać była wszego
 12 stworzenia człowieczego. <21> I uczynił
 Pan Bog Adamowi a jego żenie suknie
 15 kożane a oblek je <22> i rzekł: „Owa
 18 toć Adam jako jeden z nas uczynion
 jest wiedząc dobre i złe. Przeto aby
 nie dosiǳł swą ręką na drzewo żywota
 wiecznego a nie uczosł owoca a śniadł,
 i byłby żyw na wieki”. <23> Wypuścił
 jego s raja rozkoszy, aby działał
 15 ziemię, z ktorejże to jest uczynion. <24> I
 wyrzucił Adama s raja a ustawił przed
 rajem rozkoszy cherubin a płomienny
 18 miecz *w *ręku ku ostrzeganiu
 drogi ku drzewu żywota.

<4>

IIII

21 <1> Potem Adam poznał cielestnie
 Jewę swą żonę, j[d]iż to poczęła
 i urodziła Kaima a rzekąc: „Mam od Boga
 24 płod człowieczy”. <2> Potem urodziła brata
 jego, Abela. Potem jest był Abel pastucha
 owczy, a Kaim oraczem. <3> I stało
 27 się jest potem po *małych dniach, że
 obietował Kaim se zboża [żytnego se
 30 wszego] ziemskiego dary Bogu, <4> a Abel
 też z pirzwego przypłodka swego
 33 stada obietował natłustsze. I weźrzał
 Gospodzin na Abela a na jego ofierę,
 <5> ale na Kaima nie weźrzał ani na
 jego ofierę. I rozgniewał się jest Kaim
 *przelicznie, i smarszczy się gniewy
 lice jego. <6> I rzekł jest Bog k niemu:

„Czemu się gniewasz a czemu się
smarszcza twoje oblicze? **⟨7⟩** Uczyniszli
3 dobrze, weźmiesz odpłatę *tudzież,
pakli źle uczynisz, natychmiast twój
grzech będzie w podwoju, ale pod
6 tobą będzie *żałość jego a ty nad nim
panować będziesz”. **⟨8⟩** I rzekł Kain
ku Ablowi ku swemu bratu:
9 „Wynidziwa precz”. A gdyż na polu
byłaśta, podniósł się Kain ku Ablowi
ku swemu bratu i zabił ji. **⟨9⟩** I rzekł
12 jest Bog ku Kainu: „Gdzie jest Abel
twój brat?” Który tak odpowiedział:
„Icso ja wiem. Azaliśm ja stroż mego
15 brata?” **⟨10⟩** I rzekł jest Pan k niemu:
„Csoś uczynił? Głos twego [twego]
brata krwie ku mnie krzyczy z ziemi.
18 **⟨11⟩** Przeto będziesz przeklęty na ziemi,
jiż toć jest otworzyła swa usta a
przyjęła krew brata twego **⟨z⟩** ręki twej.
21 **⟨12⟩** Gdyż będziesz ją działać, nie da-ć swego
użytku. Tułaczem a zbiegiem będziesz
po wszystkie czasy żywota twego”.
24 **⟨13⟩** I rzekł jest Kain ku Bogu: „Więcsza
jest ma złość, niżbych zasłużył
smiłowanie. **⟨14⟩** Owa toć mię dzisiaj
27 wyrzucisz z pospolstwa ludzkiego
a twego oblicza będę się kryć, a
będę tułaczem a zbiegiem po wszej
30 ziemi, a ktokoli mię najdzie, ten mię
zabije”. **⟨15⟩** I odpowiedział k niemu
Bog: „Nie tako będzie, ale wszelki,
33 kto zabije Kaima, siedmkroć
nad nim pomszczono będzie”. I
położył Bog znamię na Kaimie, aby

jego nie zabił każdy, ktoż by jego
 znalazł. <16> Wyszedł Kain z
 3 pospolstwa przed obliczym bożym i
 bydlili zbiegiem na wschod słońca
 <w> pirwszej krainie od raja,
 6 jeż to słowie Eden. <17> Potem
 Kain poznał cielnie swą żonę, a
 ta począwszy porodziła Enocha,
 9 i udziałał miasto, jemuż to jimię
 zdział po swem synu Enoch.
 <18> Potem Enoch urodził Irada,
 12 a Irad urodził Manijela, a
 *Mamijel urodził Matuzaela, a
 Matuzael urodził Lamecha. <19> Jenże
 15 to pojał dwie żenie: jednej
 jimię było Ada, a drugiej
 jimię Sella. <20> Ada urodziła
 18 Jabaela, jenże był ociec
 przebywającym w staniach a takie
 pastyrzow. <21> A jego bratu było
 21 jimię Tubal, któryż to był ociec
 śpiewając na organoch a na
 ręcznicach. <22> A Sella potem
 24 urodziła Tubalchaim, jenże był
 pirzwy kowal na wszytkiem
 żelaznem rzemięśle i miedzianem.
 27 A sistrze jimię Tubalchainowej
 Noema. <23> I rze(k)ł Lamech
 swyma żonama drzewiej rzeczonyma
 30 Ade a Selle: „Słyszcie głos
 moj, żony Lamechowy a *pożałujcie
 słow mych. Zabiłem człowieka
 33 na mem *łowie a młodzieńca
 w gniewie mem. <24> Siedmkroć
 będzie pomsta dana Kainowi,

a Lamechowi siedmdziesiątkroć
siedm kroć”. **⟨25⟩** Potem jeszcze Adam
3 poznał cielnie swą żonę, a tak
porodzi syna, jemuż to jimię
zdzieje **⟨Set⟩** a rzekę: „Dał mi Bog jeszcze
6 jiny płod miasto Abła, ktoregoż
to Kain zabił”. **⟨26⟩** Potem Set miał
syna, temu jimię było Enos, któryż
9 to jest począł wzywać jimię boże.

⟨5⟩

V

⟨1⟩ Toć są księgi pokolenia
Adamowa. *Od tego
12 dnia, ktoregoż stworzył Bog człowieka,
ku obliczu a ku podobieństwu
bożemu uczynił jego.
15 **⟨2⟩** Samca a samicę stworzył je a
pożegnał je, a zdział jim jimiona
Adam a Jewa tego dnia, ktoregoż
18 są stworzeni. **⟨3⟩** I był jest Adam żyw
ku trzydzieści i ku stu lat a miał
jest syna ku obliczu a ku podobieństwu
21 swemu, jemuż to jimię zdział
Set. **⟨4⟩** I był jest **⟨żyw⟩** Adam po porodzeniu
tego syna Set ośmset lat, w
24 któryż sie są jemu rodzili synowie
a dziewczki. **⟨5⟩** I jest wszech lat,
ktorychże był żyw Adam, dziewięćset
27 lat a trzydzieści. Potem jest
umarł. **⟨6⟩** Set był żyw pięć a sto lat
i miał Enos. **⟨7⟩** Potem jest był żyw
30 Set ośmset a siedm lat a miał syny
i dziewczki. **⟨8⟩** I był jest Set żyw
wszytkich swych lat dziewięćset a
33 dwanaście lat, i umarł. **⟨9⟩** Potem
Enos był w dziewięćdziesiąt
leciech i miał syna, jemuż jimię

zdział Chainan, <10> po ktoregoż porodzeniu
był żyw pięćnaście a ośmset
3 lat a miał syny a dziewczki. <11> I był jest
żyw Enos wszech swych lat pięć
a dziewięćset, potem jest umarł.
6 <12> Potem Chainan był w siedmidziesiąt
leciech a miał syna, jemu<ż>
jimię zdział Malaleel. <13> Po narodzeniu
9 jego był jest żyw ośmset a
cztyrdzieści lat a miał syny a dziewczki.
<14> I był jest żyw Chainan wszech
12 swych lat dziewięćset a dziesięć lat,
i umarł. <15> Potem Malael był w
*sześćset a pięci leciech a miał jest
15 syna, jemuż jimię było Jaret.
<16> Po jegoż to narodzeniu był żyw
Malael ośmset a trzydzieści lat
18 a miał syny a dziewczki. <17> I był jest żyw
*Malael na świecie wszech swych
lat ośmset a dziewięćdziesiąt a
21 pięć lat, i umarł jest. <18> Potem Jaret
będąc <we stu a> w sześćdziesiąt leciech
i we dwu jimiał Enocha. <19> Potem
24 był żyw ośmset lat a miał syny
i dziewczki. <20> I był jest w starości
Jaret wszech swych lat dziewięćset
27 a sześćdziesiąt a dwie lecie, a
potem jest umarł. <21> Potem Enoch
[jenże to] będąc w pięci a w
30 sześćdziesiąt leciech jimiał Matuzale.
<22> A *był *jest *ku *podobieństwu
*Enoch <i> po narodzeniu Matuzaela
33 był jest żyw Enoch trzysta lat a
jimiał syny a dziewczki. <23> A jimiał
jest Enoch wszech swych lat trzysta

a siedmdziesiąt a pięć, <24> a chodził
 jest z Bogiem, a nie zjawił
 3 się, bo ji precz wziął Bog. <25> Był potem
 żyw Matuzale siedm a *siedmdziesiąt
 <a sto> lat, jenze to jimiał jest
 6 Lamecha. <26> Potem jest był żyw
 Matuzale siedmset a siedmdziesiąt
 a dwie lecie a miał syny a dziewczki.
 9 <27> I był jest w starości Matuzale
 dziewięćset a siedmdziesiąt
 a *dwie lecie, potem jest umarł.
 12 <28> Potem żyw był *Lamet we stu a
 w ośmidziesiąt lat *w *jednem a
 miał jest syna, <29> jemuż jest zdział
 15 jimię Noe a rzkać tako: „Ten nas
 ucieszy od uczynkow i od robot
 ręku naszu na ziemi, jeż to jest
 18 przeklął Gospodzin”. <30> Potem
 Lamech był żyw po narodzeniu Noe
 pięćset a dziewięćdziesiąt a pięć
 21 lat a miał jest syny a dziewczki. <31> I
 był jest żyw Lamech siedmset a
 siedmdziesiąt a siedm lat, i umarł.
 24 Potem Noe, gdyż był w pięćset
 leciech, miał trzy syny: Sem, Cham
 a Jafet.

<6>

VI

27 <1> A gdyż się ludzie poczęli
 rozpladzać na ziemi a dzieci
 miewać, <2> uźrzewszy syn<owie> boży
 30 *dzieci człowiecze, iże były krasne, i
 pojimowali sobie żony, wybrawszy
 <ze wszech >, ktore były nakrassze. <3> I
 33 powiedział jest Bog: „Duch moj
 nie będzie w człowiece na wieki
 przeby[wa]wać, abo jest ciało,

i będą dniowie jego dwadzieścia
 a sto lat”. **⟨4⟩** I *będą mężowie
 3 wznikli ⟨na ziemi⟩ tych czasow. Potem
 się znidą w cielesieństwie syn⟨owie⟩
 boży z siostrami człowieczymi,
 6 a ty są porodziły. Ty to są byli ot
 początku świata silni a sławętni
 mężowie. **⟨5⟩** Potem widząc
 9 Bog, iż jest wielka złość
 między ludem na ziemi a jich
 *wielkie myślenie serdeczne
 12 szańne *każdemu po wsze czasy,
⟨6⟩ zżaliło się jego jemu, iż
 człowieka uczynił na ziemi, a
 15 *dotyczej *boleści *wnętrznej w
 sercu a wystrzegając *je, *iż *będą
 *w *wiecu, **⟨7⟩** a rzkać: „*Względni
 18 *człowiecze *na *świat [a na],
jegożeśm stworzył, ⟨od⟩ człowieka aż do
 zwierząt, ot płażącej twarzy
 21 aż do niebieskich ptakow, jż to
 pod niebem latają, bo mi jest
 żal je stworzywszy”. **⟨8⟩** Ale Noe
 24 ten jest znalazł miłość u
 Gospodzina. **⟨9⟩** Toć jest pokolenie
 Noe. Noe był mąż sprawiedliwy
 27 a wyszzy nade wszystko swe
 pokolenie, z Bogiem jest chodził
⟨10⟩ a miał jest trzy syny: Sem,
 30 Cham a *Jozafat. **⟨11⟩** Skaziła się
 jest ziemia przed Gospodzinem
 a jest złości napełniona. **⟨12⟩** A
 33 gdyż uźrzał Bog, iż to ziemia
 jest się skaziła, albo było
 wszystko stworzenie *iż *to *się skaziło

na ziemi, <13> i powiedział Bog ku
 Noe: „Koniec wszego stworzenia
 3 *przydźcie przed mię <...>, ja zatracę
 je z ziemią. <14> A ty uczyni sobie korab
 z drzewa heblowanego, przebytek
 6 w niem rozliczny zdziałasz a klijem
 ji swnątrz a swnu sprawisz
 a spojisz. <15> A tak ji udziałasz: trzysta
 9 łokiet na dłużą będzie, a pięćdziesiąt
 na *wyszszą ji uczynisz, a *wirzch
 jego na trzydzieści łokiet. <16> Okieńce
 12 w niem udziałasz a wirzch tego
 korabiu wznies(iesz) w gromadę *wirzch
 na łokieć, dźwirze na *łokieć w niem uczynisz, pod
 15 sobą sień a troje
 podniebienie w niem uczynisz.
 <17> Boć ja przywiędę wody z potopu
 18 na ziemię a zagubię wszytko
 stworzenie, w jemże to są dusze żywe,
 pod niebem a wszytko, což jest
 21 żywego na ziemi, to poginie. <18> I
 utwirdzę z tobą <ślub moj>, a ty wnidziesz w
 korab i synowie twoji, i żona twa
 24 a żony twych synow z tobą. <19> <...> w
 korabiu będą, aby z tobą zostali żywo,
 samcowie i samice. <20> <...> aby mogli
 27 żywi być. <21> A *nabierzy z sobą rozmajitego
 pokarmu, jenże się godzi tobie
 i wszemu porodzonemu stworzeniu
 30 na pokarm”. <22> A tak jest Noe uczynił
 wszytko, což jemu Bog przykazał.

<7>

VII

<1> Powiedział jest Bog
 33 k niemu: „Ty a twa *czeladź*
 wnidzi w korab, iże[m]śm je[n]dnego
 ciebie sprawiedliwego we wszem

tem to pokoleniu widział. <2> A *wszystek
 *dobytek *czysty weźmiesz z sobą
 3 siedmioro a siedmioro, samcow a
 samic, a s nieczystego stworzenia *dwie
 a *dwie, samca a samicę, <3> a także
 6 ptastwa niebieskiego siedmioro
 a siedmioro, samcow a samic, aby
 zachowały siemię na ziemi. <4> Bo po
 9 siedmi dnioch ja spuszcę deszcz
 lejący na ziemię za czterdzieści dni
 a za czterdzieści nocy a zagładzę
 12 wszystko stworzenie, csożęm uczynił
 na ziemi”. <5> I uczyni Noe wszystko,
 cso jemu był Bog przykazał. <6> A był
 15 jest Noe w *sześćdziesiąt leciech
 tedy, gdyż się powoź rozwodniła po
 wszem świecie. <7> I wszedł jest Noe
 18 i jego synowie, i żona jego, i jego
 synow żony z nim w korab przed
 powodzią. <8> Potem wszego stworzenia
 21 czystego i nieczystego i ptastwa
 niebieskiego, i wszego, csoż się na ziemi
 obraca, <9> dwoje a dwoje wnidą k
 24 niemu w korab, samiec a samica,
 jakoż był Bog Noemu przykazał.
 <10> A gdyż było po siedmi dnioch, wody
 27 się rozwodniły po wszej ziemi. <11> Lata
 *szostego wieku Noe, miesiąca
 drugiego [drugiego], siodmynaście dzień
 30 tego miesiąca ukazały się wszystkie
 studnie *głębokie a okna niebieska
 się otworzyły <12> i był deszcz ukrutny
 33 na ziemi czterdzieści dni a czterdzieści
 nocy. <13> Na *świecie tego dnia
 wnidzie Noe, Sem, Cham i *Jozefat,

[i] jego synowie, i żona jego a *żony*
 synow[ie] jego ⟨z nimi⟩ w korab, ⟨14⟩ oni i
 3 wszelkie zwierzę podług [przyrodzenia]
 swego rodu, i wszelki dobytek podle
 jego płodu, i wszystko, což się
 6 na ziemi obraca, podług jego
 rodu, i wszelkie ptastwo podług
 jego przyrodzenia ⟨15⟩ ⟨...⟩ k Noemu do
 9 korabia *dwie a *dwie *wszelkiego*
stworzenia, w jemże to jest był duch
 żywy. ⟨16⟩ A ktore jest weszło,
 12 samiec a samica wszelkiego
 stworzenia, to jest każde, w jego stan
 wwiodł, jakoż mu to był Bog
 15 przykazał, i zatworzył jego Bog
 zewnątrz. ⟨17⟩ I był potop czterdzieści dni
 a czterdzieści nocy na ziemi, a
 18 rozmnożywszy się wody i wzniosły
 korab wz górę od ziemi. ⟨18⟩ A
 nagle się rozwodniły, a *potop po wszej
 21 ziemi, a tak korab wspłynął na
 wodach. ⟨19⟩ A wody były barzo wielkie
 nad ziemią i przykryły były wszystkie
 24 *nad *ziemią gory pode wszym niebem.
 ⟨20⟩ I była jest woda pięćnaście
 łokiet nade wszemi gorami,
 27 jeż to była przykryła. ⟨21⟩ *I *z *gorami
 wszystko stworzenie, což jest było
 na ziemi, ptacy i zwierzęta, i wszystko
 30 płożące, jeż to płozi po ziemi ⟨...⟩ ⟨22⟩ ⟨...⟩
 zmarło jest. ⟨23⟩ I zgładzi Bog wszytek
 *wiek żywy, jeż to był na ziemi,
 33 ot człowieka aż do dobytzcęcia,
 tako robaki jako ptastwo
 niebieski(e), zagładzono było wszystko

z ziemie. Nics jedno sam Noe
ostał a ci, cso s nim byli w korabiu.

3 <24> I zatopiła była woda
ziemię połdrugiego sta dni.

<8>

VIII

6 <1> Potem Bog wspominał
na Noego i na wszystkie
zwierzęta, i na dobytek, jenże
był s n[o]im w korabiu, wzwiódł
9 duch swój nad ziemią i umniejsz
się woda. <2> A studnie przezdne
się zatworzyły a niebieska okna
12 [się otworzyły], a dżdżowie
z niebios przestali. <3> I wracały
się wody z ziemie [wody]. I rzekł
15 Bog: „Idźcie z ziemie, wody!”, i
ubywało jich po stu a po pięćdziesiąt
dni. <4> I ustanowi się korab
18 siedmy miesiąc *siodmynaście
dzień tego miesiąca na gorze
armeńskiej. <5> A tak wody z ziemie
21 płynęły a ubywało jich aż do
miesiąca dziesiątego, potem
dziesiątego miesiąca piirwy dzień
24 wynikną wirzchowie gor. <6> A
gdyż było po[d] *trzydzieści dni,
otworzył Noe ok[o]no, jeż to był
27 w korabiu uczynił, a wypuścił
gawrona, <7> jenże się nie wrocił
k niemu zasię, dojad wody
30 nie oschły na ziemi. <8> Potem po
niem wypuścił gołębia, aby
wzwiedział, jużli wody przestały na
33 ziemi. <9> Jenże nie znalazł, gdzie by
odpoczyneła noga jego, i wrocił
się zasię k niemu w korab,

iże jeszcze były wody po wszej
 ziemi, i on ręką swą ułapił ji, i
 3 wsadził ji zasię w korab. <10> Potem
 po ośmi dnioch lepak gołąbek
 wysłan z korabia, <11> jenże się
 6 zasię wrocil s oliwowym z zielonym
 listem w swych uściech ji
 mając. Tedy Noe porozumie,
 9 iże wody przestały na ziemi. <12> Potem
 zdał drugich siedmi dniow
 i wysłał gołąbka, jenże się zasię
 12 k niemu nie wrocil. <13> Tako lepak
 *szest*e* pirwe lato czasow Noe
 pirwego miesiaca pirwy dzień
 15 minęły są wody z ziemie, a *uźrzaw
 Noe <...>, iże juże była osiākła woda
 z ziemie. <14> Drugiego miesiaca
 18 *siodmynaście dzień przeschła jest
 ziemia. <15> I rzekł jest Pan Bog Noemu:
 <16> „Wynidzi z korabia i twoja
 21 żona, i <synowie> twoi *i* żony synow[ie] <twych> z tobą.
 <17> I wszystkie zwierzęta, jeż to są z tobą,
 [i] wszelkiego stworzenia, tak
 24 ptaszego jako zwierzęcego, i wszelki
 *żywiol, jeż to po ziemi płozi,
 wywiedź z sobą a *występ na ziemie <...>”.
 27 <18>–<19> Tedy Noe wyszedł z korabia se
 wszystkimi podług przykazania
 bożego. <20> Potem udziałał Noe
 30 ołtarz Panu Bogu a wziął ze
 wszego dobytku <...> i *oferuje* ofierę
 Bogu na ten to ołtarz. <21> Powoniaw
 33 Pan Bog woniej chętnej
 i rzekł jest k niemu: „Zaprawdę, <nie>
 poklnę ziemie prze ludzi, iże

smysł i smysłenie cielestnych serc
 pochyliło się jest ku złemu z jich
 3 młodości, przeto ⟨...⟩ nie porażę wszech
 dusz ⟨żywych⟩, jakośm był uczynił. ⟨22⟩ Po
 6 wsze dni ziemie [będzie mieć] zimno
 a ciepło, a zima a lato, a dzień a noc
 nigdy nie odpoczną”.

⟨9⟩

IX

⟨1⟩ Pożegnał jest Pan Bog Noe
 9 i syny jego a rzekąc k nim:
 „Roście a rozmnożcie się, a napełnicie
 12 ziemię, ⟨2⟩ a groźni i straszliwi
 bądźcie nade wszym stworzeniem na
 15 ziemi i nad wszym ptastwem niebieskim,
 i nade wszym, cso po ziemi płozi,
 i wszystkie ryby morskie ddam
 18 tobie w moc. ⟨3⟩ I *nade *wszą *twarzą na
 ziemi, cso żywo jest, toć ddam na
 21 pokarm, i ziele zielone, wszystkoć
 ddam, ⟨4⟩ kromie tego, abyście
 mięsa ze krwią nie jedli, boć
 24 bych tego pewno pomścił. ⟨5⟩ Przeto
 iżę krwie waszych żywotow
 będę pożądał s ręki wszego
 27 stworzenia, i z ręki człowieczej,
 i z ręki męskiej, i z ręki brata jego
 będę potrzebować żywota
 30 człowieczego. ⟨6⟩ Ktokoli przeleje krew
 człowieczą, będzie jego krew
 przelana, boć człowiek jest uczynion
 33 ku obliczu bożemu. ⟨7⟩ A wy
 roście a płódźcie się, tako się
 rozplódźcie po ziemi”. ⟨8⟩ Toć jest
 Bog rzekł k Noemu i jego synom:
 ⟨9⟩ „A to też ustawię ślub moj
 między wami a s waszym nasieniem

po was, <10> a wszelkiej duszy żywej,
 jeź to jest s wami, tako
 3 ptastwu jako dobyt^{ku} wielikiemu
 i małemu, i wszemu, jeź to jest
 z korabia wyszło, i wszemu
 6 dobyt^{ku} ziemskiemu. <11> Ustawię ślub
 *mnogi s wami a nikakie
 potem będzie *zapomniano wsze[mu]
 9 stworzenie <...>, *ale gdy potopa
 będzie <...>”. <12> To rzekł Bog: „Toć znamię
 będzie moje mego ślubu, jeżeśm
 12 dał wam i wszystkim duszam
 żywym, jeź to są s wami wiecznie:
 <13> Postawię *ducha w niebieskich
 15 obłocach a to będzie na znamię
 mego s wami ślubu
 na ziemi. <14> A gdyż oblekę niebios
 18 obłoki, ukaże się *dusza w
 obłoce <15> i wspomionę na swój
 ślub, jeżem to wam ślubił
 21 i wszej duszy żywej <...>, a potem
 więc nie będą potopy, jeź by to
 zatraciły wszelkie stworzenie.
 24 <16> <...> i będę ją widzieć a wspomionę
 na wieczny ślub, jenże się
 stał między Bogiem a między
 27 wszelką żywą duszą, jeź to jest
 na ziemi”. <17> I rzekł Pan Bog ku
 Noemu: „Toć będzie znamię
 30 ślubu, któryżeśm był ustawił
 między sobą a między wszym
 stworzenim”. <18> I byli są synowie
 33 Noego, jeź to wyszli z korabia,
 Sem, Cham a *Jozefat, ale Cham
 to jest ociec *Tanaon. <19> Tyć to

są (...) synowie Noego a ot tych się jest
rozplodziło wszystko ludzkie pokolenie
3 po wszej ziemi. <20> I pocznie
Noe orać *ziemie a płodzić *winice.
<21> I napije się tego wina, i
6 zapije się a nago leżał w swem
stanu. <22> To gdyż Cham uźrzał, ociec
Kanaan, oćca swego łono nagie,
9 powiedział bratoma swyma (...) <23> Tegdy
Sem a *Jozefat włożysta płaszcz na
swa ramiona a jidzieta, *a *opatrzyta
12 i przykryjeta nagość oćca swego,
(...) *muchy jego *więcej nie *widziały.
<24> Tedy Noe przespaw się z onego
15 napicia i wzwiedział, cso jemu syn
uczynił jego mniejszy, <25> i rzekł:
„Przekłete moje dziecię bądź Chanaan,
18 a bądź podnożkiem sługam twich
bratow”. <26> I rzecze: „Błogosławion
bądź, *synu *boży <Sem>! A bądź Chanaan
21 podnożkiem jego. <27> Rozszerzy, Boże,
Jafeta, ac przebywa w przebytku
Semowem, a bądź Kanaan
24 podnożkiem jego”. <28> I był jest Noe po
potopie żyw trzysta a pięćdziesiąt
lat. <29> A był jest żyw szwego wieku
27 wieku swego dziewięćset a
pięćdziesiąt lat, potem jest umarł.

<10>

X

<1> To jest pokolenie synow Noego:
30 Sem, Cham a Jafet. A jimiał
jest Jafet syny po potopie.
<2> A ty to są synowie J<a>fetowi: Gomor
33 a Magog, a Madal, a Jawan, a Tubal,
a Masoch, a Tyras. <3> (...) <4> Potem [jich]
są byli synowie Jawan: Eliza

a Tarsys, Cetym a Dodaim. **⟨5⟩** Ot tych są
 rozdzielony krajiny ludzkie każda w
 3 swą włość ⟨...⟩, z swoją czeladzią a z swym
 pokolenim. **⟨6⟩** A drudzy synowie byli
 Kamowi, jeź to są [pirzwy] Chus a
 6 Mezraim, a *Fuch, a Chanaan. **⟨7⟩** A synowie
 Chus byli [jeź to] są Saba ⟨...⟩ a
 Dadan. **⟨8⟩** Potem Chus jimiał Nemrota,
 9 ten pocznie być silny na ziemi,
⟨9⟩ i był kruty łowiec przed Gospodzinem.
 Ottąd jest przyszło przysłowie:
 12 Jako Nemrot kruty łowiec przed
 Gospodzinem. **⟨10⟩** I był jest początek
 jego krolewstwa w Babiloni⟨e⟩
 15 a Ared, a Ardach, a w *Kalatyniech,
 w włości *Semaar tako
 rzezonej. **⟨11⟩** Z tej ziemie wyszedł Assur,
 18 i udziała Niniwen, to miasto i ulice,
 a Chale **⟨12⟩** i *Rynek między Niniwen
 a Chale, to jest miasto wielikie. **⟨13⟩** Ale
 21 potem Mezraim jimiał *Ludzi
 a Ananim, a Jaabin, Neptynin **⟨14⟩** a
 Fetrusym, a *Cefinia, z nichże to są
 24 wyszli Filistym a Kapturym, lud
 tako rzekący. **⟨15⟩** Ale Kanaan miał syna
 ⟨Sydona⟩ pirzwego swego, Etea, **⟨16⟩** Jebuzea,
 27 a Amorea, a Gregesea, **⟨17⟩** a Ewea,
 a Arachea, Cynea **⟨18⟩** a Aradyja,
 Samarytea a Amatyja, ot tych się
 30 [wszytscy] ludzie rozplodzili kanaanitszczy.
⟨19⟩ I były są *ludzie *mężni we włości
 Kanaan szedw ot Sydona aż do Gerary
 33 aż do Gaza, tego miasta, ⟨...⟩ a do
 Gomorry, a do Adame, a Seboim aż
 do Laza. **⟨20⟩** Toć są synowie Cham

w swem pokoleniu a w swem
 rodu i we *swem* języku, i w swej
 3 wszytkiej włości. ⟨21⟩ A z Semowa
 plemienia poszli są wszytcy, *otcowie
 szwych synow Eber, brata
 6 Jafetowa więszzego. ⟨22⟩ Ale synowie
 jego byli [jeż to] są: *Klam, Assur a
 Arfaksat a Lut, a *Aron. ⟨23⟩ Synowie
 9 [a] Aram byli [jeż to] są: Us, *Angl a
 Jetel, a Mes. ⟨24⟩ Potem Arfaksat
 jimiał Sale, ot jegoż był poszedł
 12 Heber. ⟨25⟩ I jimiał jest Heber dwa
 syny: jednemu jimię było Falech,
 przeto iże za jego żywota była
 15 ziemia rozdzielona, a jego bratu
 jimię było *Jaktan. ⟨26⟩ Jen to Jaktan
 jimiał Elmodad a Zalef, Asarmoch,
 18 Jare ⟨27⟩ a Aduram, a Jazal, Deda ⟨28⟩ a
 Hebal, a Abimael, Saba ⟨29⟩ a Opir, a
 Ewila, a Jobab, ci wszytcy byli synowie
 21 Jaktan. ⟨30⟩ Tych jest był przebytek ⟨...⟩
 z Mesa aż do *Jozefar tej gory
 na wschod słuńca. ⟨31⟩ Ci to [jeż] są
 24 synowie Sem podług swego rodu
 i języku a [w]włości w swem [swego]
 pokoleniu. ⟨32⟩ Toć jest czeladź Noego
 27 [a] rozdzielona w włości. Ot nichże
 *jest *rozdzielenie pokolenia na
 ziemi po potopie.

⟨11⟩

XI kapituła

30 ⟨1⟩ Był jest lud tedy wszytko jednego
 języka a rzeczy jednostajnej.
 33 ⟨2⟩ A gdyż byli przyszli ode wschoda
 słuńca i *nalazu pole w ziemi
 Sennaar, i bydlili na niem. ⟨3⟩ I rzekł
 jeden ku drugiemu: „Podźcie a

nadziałajmy cegieł, a seżżemy je w ogniu”.
I mieli są cegły miasto
3 kamienia a klj miasto wapna,
〈4〉 i rzekli: „Podźmy, uczynimy sobie
miasto a wieżę wysoką aż do nieba
6 a sławimy swe jimię, *ktoreż
będziemy *rozmnażać po wszech
ziemiach”. 〈5〉 Tedy gospodzin jest
9 zstąpił, aby uźrzał miasto a wieżę,
jeż to działali synowie Adamowi.
〈6〉 I rzekł jest Bog: „Toć jest
12 jeden lud a jeden język miedzy
wszemi. I poczęli tak czynić, jakoż
byli umyślili, nie chcieli tego
15 zostać, by swej wolej skutkiem
nie napełnili. 〈7〉 Przeto *szedł k nim
a tu jich *działo *poganił, aby jeden
18 drugiego nie rozumiał”. 〈8〉 A tak jest
je gospodzin rozdzielił z tego miasta
po wszech ziemiach i przestali
21 są dziełać miasta. 〈9〉 A zdzia[ła]li są
jemu jimię Babel, przeto iż jest
tu poganił *chwałę wszej ziemie 〈...〉
24 〈10〉 Toć jest pokolenie Sem. Był jest
Sem we ście leciech, gdyż jest
27 był urodził Arfaksat syna drugiego
lata po potopie. 〈11〉 I był jest
Sem żyw po narodzeniu Arfaksat
pięćset lat a miał jest syny
30 a dziewczki.〈12〉 Potem Arfaksat w
piąci a we trzydzieści lat urodził
syna Sale. 〈13〉 I był jest potem żyw
33 Arfaksat trzysta a trzy lata a miał
syny a dziewczki. 〈14〉 Potem Sale był we
*cztyrdzieści leciech i urodził

Hebera. <15> I był jest, potem gdyż jest
 urodził Hebera, żyw [był] Sale *trzysta
 3 a trzy lata a rodził syny i dziewczki.
 <16> Potem Heber był we czterzech a we
 *cztyrdzieści leciech a urodził
 6 *Faleta. <17> Potem jest był Heber żyw,
 gdyż urodził Falecha, *trzysta lat
 a trzydzieści a rodził syny a dziewczki.
 9 <18> Potem Falech <był> we trzydzieści leciech
 a urodził Ren. <19> Po jegoż to
 narodzeniu był żyw Falech dwieście
 12 lat i *dwa roki a miał syny a dziewczki.
 <...> <22> Potem Saruch [a Saruch] był
 we trzydzieści leciech a urodził
 15 Nachora. <23> Potem jest był żyw Saruch
 po urodzeniu Nachorowem
 dwieście lat a miał syny a dziewczki.
 18 <24> Potem Nachor był we *cztyrdzieści
 leciech bez jednego a urodził Tare.
 <25> Potem Nachor był jest żyw po
 21 urodzeniu Tare [ku] *trzemdziesiąt a ku stu
 lat a miał syny i dziewczki. <26> Potem
 Tare był w siedmidziesiąt leciech a
 24 urodził Abrama, Nachora a Arama.
 <27> Toć jest pokolenie Tare: Tare
 urodził Abrama, Nachora a Arama.
 27 Potem Aram urodził Lota. <28> I umarł
 jest Aram pirwej niże Tare, jego
 ociec, w swej przyrodzonej ziemi
 30 w Hur Kaldejskiej. <29> Potem
 Abram a Nachor pojęłaśta sobie żony.
 Jimię żony Abramowy było Saraj,
 33 a Nachorowy żony jimię było
 Melcha, *dca* *Aaronowa oćca *Malche
 <...> <30> I była jest Saraj przedziatkini

a nie mając synow. <31> Tako potem
 Tare *uźrzy Abrama swego syna
 3 a Lota syna Aramowa, syna swego,
 a Saraj niewiastę swą, żonę [a]
 Abramową swego syna, i wywiodł
 6 je s onej ziemie *w Hur *Kaldejskiej,
 aby szli do ziemie Chanaan, i przyszli
 są aż do Aram i bydlili tu. <32> I był jest
 9 Tare żyw wszech swych dni pięć a
 dwieście lat, i umarł w Aram.

<12>

XII

<1> Potem jest rzekł Pan Bog ku
 12 Abramowi: „Wynidź z ziemie a
 z swego rodu i z domu swego oćca
 a pojdz do ziemie, którą ja tobie
 15 ukażę. <2> Ja cię rozplodzę w wieliką
 włość i pożeganie tobie dam a
 osławię twoje jimię, a będziesz
 18 błogosławiony. <3> I *będziesz *pożegan <...> a
 *pokłety poklinającym, a <w> tobie będzie
 pożegnano wszystko ziemskie pokolenie”.
 21 <4> I wyszedł jest Abram z tej włości,
 jakoż jemu był Bog przykazał,
 a Lot z nim szedł. A tedy Abram
 24 był w siedmidziesiąt w pięci leciech,
 kiedy był szedł z Aram. <5> I pojał jest
 *sobie Saraj swoją żonę i swego synowca
 27 Lota, i wszystko zboże, csoż są jimieli,
 jego czeladź i wszytek dobytek,
 csoż jego był napłodził w Aram,
 30 i wyszli są, aby szli do Kanaan ziemie.
 A gdyż byli przyszli do niej <6> i jidzie
 Abram aże na to miasto, *do *ktorego
 33 *to *byli *szli, tu jest był Chananeus
 w tej ziemi. <7> I ukazał się jest Pan
 Bog Abramowi a rzekł jemu:

„Siemieniu twemu dam ziemię *tu
 to”. Jenże udziałał tu ołtarz Panu
 3 Bogu, jenż sie jemu był zjawił, i
 nazwał tu jimię jego. <8> Ottąd
 pojdzie przeciw wschodu słońca
 6 ku gorze Betel (...), a ode wchodu
 słońca Haj, i udziałał tu ołtarz
 Panu Bogu a jimię <jego>pocznie
 9 wzywać. <9> I szedł jest Abram
 dalej jakoby na południe. <10> I był jest
 głód w ziemi, potem jest Abram
 12 szedł do Ejipta, aby tam był
 gościem, bo *nie *mogł przed głodem
 być w ziemi. <11> A gdyż był bliz Ejipta,
 15 rzekł ku Saraj swej żenie: „Wiem,
 iżeś krasna żona, <12> bo cię użrzą
 Ejipszczy i rzeką, by ty była moja
 18 żona, i zabijąc mię, a *ty *przy. <13> Przetoż
 proszę ciebie, mowi, by była moja
 siostra, ac mi się dobrze stanie
 21 przez cię”. <14> A tako potem gdyż był
 Abram wszedł do Ejipta i użrzeni
 ją Ejip<sz>czy, iże była krasna wielmi,
 24 <15> i powiedzieli książęta faraonowi
 i sch<w>alili ją jemu wielmi, i wzięli
 ją do faraonowa dworu. <16> Abram
 27 *rzekł: „Dobrze, *iże *ją *wzięli
 *procz *mnie” a jimiał jest Abram
 owce, woły, osły, sługi swe i czeladź
 30 wieliką, i dziewczki, oślice, wielbłądy.
 <17> Potem jest Pan Bog biczował
 faraona przewielikimi ranami
 33 i dom jego [przepadł ziemię]
 prze Abramowę żonę. <18> I powołał
 farao Abrama a rzekąc jemu:

„Cso jest to, jiześ mi uczynił? Przecześ
 mi nie zjawił, iże twoja żona była?
 3 <19> Prze którą rzecz mieniłeś ją sobie
 siostrę, abych ją sobie wziął za żonę?
 Przymi ją a jidzi!” <20> I przykazał farao
 6 o Abramie swym sługam, i przewiedli
 Abrama i jego żonę, i wszystko,
 csoż jimiał.

<13>

*Trzecienaście kapituła

9 <1> Potem się jest wyprowadził
 Abram z ziemie Ejipta <z żoną i> se
 wszym nabytkiem a Lot s nim na
 12 południe. <2> I był jest wielmi bogaty
 w złoto a w srebro. <3> Potem się jest
 zasię wrocil <tą drogą>, *gdzie pirwej był [i]
 15 przyszedł z południa do Betel, na
 to miasto, gdzież był swoj stan drzewiej
 rozpiął a ołtarz uczynił między
 18 Betelem a <Haj>, <4> i wzywał tu jimię
 boże. <5> A lepak Lot, jeż to był s Abramem,
 miał stada owiec, *w *Abramowie
 21 <a> stany, <6> a nie *mogli *się *na
 *ziemi *napaść, aby przybywali społu,
 bo ich było barzo wiele i nie
 24 mogli są społu przebywać. <7> Przeto
 się stała swada między pastyrmzi
 Abramowymi a Lotowymi. A tego
 27 czasu bydlił Kananeus a *Fatezeus
 w tej ziemi. <8> I rzekł jest Abram
 ku Lotowi: „*Prosi, aby nie była
 30 rozność <...> między mymi a między
 twymi pastyrmzi, abosmy sobie bracia.
 <9> Otoć wszytka ziemia przed tobą
 33 jest. Powzdał się ode mnie, proszę
 ciebie, pojdzieszli ty na lewo, ja pojde
 na prawo [będę przed się *drzeć],

a pojdzieszli ty na prawo, a ja na lewo”.

- 3 <10> Potem wzniosł Lot oczy i uźrzał
wszytkę ziemię *u* włość(i), jeż to się
wszytka *rozlazła [i wszytek Jordan],
6 drzewie *nież* był Pan Bog przewrocił
Sodomę i Gomorę, jako raj
boży a jako ziemia ejipska [tako]
tym, ktorzy jidą do Segor miasta.
9 <11> [Csoż] Wyswolił sobie Lot kraj
podle Jordana a pochylił się od wschoda
słuńca i rozdzieliłasta się
12 braty społu. <12> Abram bydlil w ziemi
Kanaan, a Lot przebywał w mieściech,
jeż to są były podle Jordana,
15 i bydlil jest w Sodomie. <13> A
ludzie w tem mieście byli barzo
grzeszni a złościwi przed Gospodzinem.
18 <14> I rzekł jest Gospodzin ku
Abramowi, gdyż był się s Lotem rozdzielił:
„Wzniesi swoje oczy wysprz
21 a poględni z tego miasta, na
jemżeś to ninie, na północy a na
południe, na wschod słuńca i na
24 zapad. <15> *Tu wszę[j] ziemię, jeż opatrzysz,
tobieć dam a twemu siemieniu
aż na wieki. <16> *Rozpłodzisz tve siemię
27 jako proch na ziemi [takież bądź
mocne tve siemię], będzielić mocny
ktory człowiek sczyści proch
30 na ziemi, takież będzie[lić] mocny
twoje siemię sczyści. <17> Przeto wstań
a schodzi ziemię (...), iże tobie ją mam
33 dać”. <18> Tako potem *wzwiadziawszy
swoj stan Abram przyszedł i przebywał
podle dołu Mambre, jeż to jest

w Ebron, i udziałał jest tu ołtarz Panu Bogu.

⟨14⟩

XVIII

⟨1⟩ Potem się jest
 3 stało tego czasu, iże Amrafel
 krol *Semaar a Aryjot krol z Ponta,
 a *Chadorlaomor krol elamitski, a
 6 Chadal krol pogański ⟨2⟩ mieli są
 boj przeciw Baza krolowi
 sodomickiemu a przeciw Bersa krolu
 9 gomorejskiemu, i przeciw *Samaar
 krolowi Adame, a przeciw Semeber
 krolowi Seboim, i przeciw krolowi
 12 Bale *i Segor. ⟨3⟩ Ci to wszytcy byli się
 seszli do padoła leśnego, jeż to jest
 Morze Solne, ⟨4⟩ iże są dwanaście lat
 15 służyli Todorlaomorowi krolowi
 elamitskiemu, a trzecienaście lato
 odstąpili ot niego. ⟨5⟩ A przeto czwartenaście
 18 lato przydzie Todorlaomor a krolowie,
 jeż to s nim byli, i pobili s[i]ą
 *Nafaim w Astarot [a] *Tarnaim
 21 a Zuzym s nimi, a *Potem w *Sobie
 *Chanachaim ⟨6⟩ a Choreos na gorach *Syren
 aż do płonie Faran, jeż to jest na
 24 puszczy. ⟨7⟩ A wrociwszy się przyciągli
 ku studnicy Mefat *a *i Kades, i pobili
 wszytkę włość *Analechitskich a
 27 Amorejskich, jeż to bydlili w *Azon Tamar.
 ⟨8⟩ I wyszli są krol sodomitski a krol
 gomorejski, a krol Adame, a krol Seboim,
 30 a krol *Sale *i Segor i po⟨so⟩bili
 swe zastępy przeciw jim w nadole
 leśnem, ⟨9⟩ przeciw Todorlaomor krolu
 33 elamitskiemu a Chadal krolu
 pogańskiemu, a Amrafel krolu Sennaar,
 a Aryjot krolu z Ponta, czterzej

3 krolowie przeciw pięci. <10> Ale to
 leśne podole miało jest wiele studnic
 6 głębokich, w nichże jest był klij. Tako
 lepak krol Gomore a krol sodomski
 tył podali a tu padli, a ktorzyż
 9 się ostali, uciekli są na gorę. <11> I
 pobrali są wszytkę korzyść Sodomskich
 a Gomorskich, jeż to ku pokarmu
 12 słuszają, i odjadą, <12> a także Lota
 syna brata Abramowa se wszym, csoż
 jimiał, wzięli, jenże jest przebywał
 15 w Sodomie. <13> Tedy jeden z tych, jenże to
 uciekł, powiedział Abramowi Żydowi,
 jenże to bydlilił podle wꝑdołu
 18 Mambre Amorej brata Eschel a brata
 Aner, bo ci sobie byli ślub *zagubili
 s Abramem. <14> To gdyż usłyszał
 21 Abram, iże jest Lot jęt brat jego
 ze wszym swym nabytkiem, szcetł
 dośpiele swe schowań(c)e trzysta jich a
 24 *ośmdziesiąt i ściga ony aże do *Dam. <15> A
 rozdzieli[je]w towarzystwo i uderzy na
 nie w nocy, i zbije je, i ściga je aże
 27 do Saba <...> <16> <...> a Lota swego brata ze wszym
 nabytkiem pobrał, żony i takie ludzi.
 <17> I wyszedł jest przeciw jemu
 30 krol sodomski, [a] gdy się zasię
 wrocił ot pobicia Chodorlaomor a
 krolow[ie], jeż to są s nim byli w dole
 33 Sabe, jeż to jest było krolewskie. <18> Tedy
 potem Melchisedech krol Salem nosił
 chleb a wino, bo jest był pop wirzchniego
 Boga, <19> pożegnaw ji rzekł:
 „Błogosławion Abram Bogu nawyszszemu,
 jenże jest stworzył niebo i ziemię,

3 <20> a błogosławion Bog nawyszszy, jegoż
 zaszczycieniem wrogowie w jego
 6 ręce dani!” I *daje jest dziesiątek ze wszego.
 <21> Potem jest rzekł krol sodomski
 ku Abramowi: „Daj mi dusze, a
 9 jine wszytko sobie pobierz!” <22> Jenże
 odpowiedział rzekąc: „Wdźwignę
 rękę swą ku Gospodzinu Bogu
 12 nawyszszemu, jenże władnie niebem
 i ziemią, <23> żeć nici namniejszej ani
 wstęgi nogawicznej nie wezmę ze
 15 wszego twego *plemienia, aby nie
 rzekł: «Jacieśm ubogacił Abrama»,
 <24> kromia *tych, csoż są młodszy jedli.
 [I rzekł:] *Oddzielę *mężę, jeż to *pojda
 se mną, Aner, Eschol a Mambre, cić
 to pobiorę części swe”.

<15>

XV

18 <1> To tak gdyż przeminęło, przyszedł
 jest głos boży <w widzeniu> ku Abramowi
 rzekąc: „Nie strasz się, Abramie,
 21 jacieśm obronienie twoje <...>”.
 <2> I rzekł Abram: „Panie Boże, cso mi
 dasz? Jać *siędę przez dzieci, a syn
 24 *włodarzem domu mego ten jest
 *Elijaser Damaskus”. <3> I przyczyni
 Abram: „*Mniej jeś [to] nie dał siemienia
 27 a toć wschowaniec *mnogi
 będzie dziedzicem mego zboża”. <4> A
 30 rychło przydzie k niemu słowo boże
 rzekąc: „Nie będziec ten to twym
 dziedzicem, ale jenże wynidzie
 33 z twych lędźwi, tego będziesz
 jimieć dziedzicem”. <5> I wywiodł jest
 ji precz, i rzekł jest k niemu:
 „Weźrzy na niebo a sliczy gwiazdy,

acz możesz”. I rzekł k niemu: „Takoć
 będzie tve siemię”. **⟨6⟩** I *weźrzał
 3 Abram *ku Bogu a ⟨w⟩ sprawiedliwość
 jemu obrocono. **⟨7⟩** I rzekł k niemu:
 „Jać jeśm Bog, jenzem cię wywiodł
 6 z Ur Kaldejskich, iżećbych dał
 ziemię *tu to a by ją jimiał”. **⟨8⟩** I
 odpowie Abram: „Gospodzinie, *ktora
 9 bych widział *mieci, iżebych ją jimiał
 w swej mocy?” **⟨9⟩** A odpowiedział
 Pan Bog: „Weźmi mi *krew trzeciego
 12 lata a kozę, a skopiec, wszystko
 trzeciego lata, garlicę a gołębia”.
⟨10⟩ ⟨...⟩ to wszystko i *przecinaj je na dwoje
 15 i *położ na gromadę, ale ptakow
 nie rozdzieli. **⟨11⟩** I snidzie na doł
 ptastwo na marchę, ale Abram
 18 [się] jim bronił. **⟨12⟩** A gdyż było słuńce
 za gorę zaszło, uderzy na Abrama
 drzemota a groza wielika
 21 w ciemności obydzie ji. **⟨13⟩** I rzezono
 k niemu: „Wiedz to, żeć tve siemię
 ma być gościnno w *trzy ziemie
 24 a będzie poddano w robotę, ⟨a⟩ za *trzysta
 lat będzie w tej nędzy. **⟨14⟩** A *wszedł
 lud, *jenże to ma robotować, *jeż
 27 ji będę *udręczaci, ale potem wynidą
 z wielikim nabytkiem. **⟨15⟩** A ty
 potem pojdziesz ku oćcom swym w
 30 *pokoj a będziesz pogrzebion w dobrej
 starości. **⟨16⟩** W czwartem potem
 wieku sam się wroci[sz], bo
 33 się jest jeszcze nie dokonała
 Amorejskich złość aż do dzisiego
 czasu”. **⟨17⟩** A gdyż było słuńce za gorę

zaszło i uczyni się mrokowa ćma a
 *blask się zjawi, a światło ogniowe
 3 *ida *iskry *a *części *rozdzielone *ognia.

⟨18⟩ A tego dnia zalubi Pan Bog s Abramem

ślub a rzekąc: „Siemieniu twemu
 6 dam ziemię *tu to ot rzeki ejipskiej
 ażę do wielkiej rzeki Eufraten,

⟨19⟩ *Cynajska a *Cenezajska, a *Cetmonejska,

9 ⟨20⟩ *Etejska a *Farezejska, *Rafaimska

⟨21⟩ *Amorrejska, *Kananejska a

[a] *Grezezejska, a *Jebuzejska”.

⟨16⟩

XVI

12 ⟨1⟩ Tedy Saraj zona Abramowa
 przezdziałkini była a miała dziewczę
 służebną z *Ejipta*, która to jimię miała

15 Agar, ⟨2⟩ i rzecze ku swemu mężu:

„Toć Pan Bog zatworzył moj żywot,
 abych nie rodziła, wnidź k mej słudze,
 18 azać Bog zdarzy od niej mnie syny”.

A gdyż on powolił k jej prośbie,

⟨3⟩ pojawiwszy Agar ejipską swą dziewczę
 21 po dziesięci leciech, jakoż byli poczęli
 bydlić w ziemi Kanaan, i dała ją
 swemu mężu, ⟨4⟩ jenże jest wstąpił k niej.

24 Tedy ona widząc, że jest poczęła, wzgardzi
 *swu panią. ⟨5⟩ I rzekł⟨a⟩ jest Saraj

ku Abramowi: „Złostnie przeciw mnie
 27 czynisz, jacieśm swą dziewczę dała
 w twoje łono, ⟨jaż to widząc⟩, iże jest była

poczęła, [a] w nienawiści mnie ma.

30 Sędzi to Bog między mną a między
 tobą”. ⟨6⟩ Jeż to Abram odpowiedział:

„Otoć twoja dziewczka jest w twoju
 33 ręku, uczyń s nią, cso chcesz”. A gdyż
 ją Saraj skażni, ona precz uciecze.

⟨7⟩ Potem gdyż ją jest nalazł anjoł

gospodzinow u studnicej, jeż to
 jest na ścieżce na puszczy [A]sur, <8> rzekł
 3 k niej: „Agar, służebnice Saraina,
 otkąd jidziesz a dokąd jidziesz?” A ona
 odpowiedziała: „Przed obliczym Saraj
 6 paniej mej uciekam”. <9> I rzekł jest k niej
 anjoł boży: „Wroć się ku swej paniej
 a pokorz się jej pod ręką jej”. <10> Opieć:
 9 „*Wspłodzisz *płod siemię tve *i *będzie *czyste
 *a *męskie *w *mocy”. <11> I lepak: „*Poczęła
 i *porodziła syna, temu jimię *zdziała
 12 Ismahel, przeto że jest twą nędzę słyszał
 Gospodzin. <12> A ten to będzie człowiek
 gniewliwy, a ręce jego przeciw wszem,
 15 a ręce wszech przeciw jemu, a *straci
 *kraj swej braci <...>”. <13> I wezwała lepak
 Agar jimię boże, jenże jest k niej
 18 mowił „Ty, Panie Boże, jenżeś na mię
 weźrzał”, i rzekła jest: „Zaiste, widziałam
 tu to, *csom *pożądała *widzieć”.
 21 <14> Przeto wezwała jest studnicę
 „Studnica żywego a widzącego [ode]mnie”.
 A ta jest miedzy Kades a Barad. <15> I
 24 porodziła jest Agar Abramowi syna,
 jenże jemu jimię zdział Ismahel. <16> I
 był jest Abram sześć a ośmdziesiąt lat,
 27 gdyż to jemu Agar porodziła Ismahela.

<17>

XVII

<1> Potem gdyż w dziewięćdziesiąt
 w dziewięci leciech *będzie,
 30 zjawił się jemu Pan Bog i rzekł jest
 k niemu: „Jacieśm Bog wszechmogący,
 pojdzi za mną a bądź *skruszony.
 33 <2> Położę ślub miedzy tobą a miedzy mną
 a rozplodzę cię wielmi”. <3> I padł
 jest Abram na swe oblicze. <4> I rzekł

k niemu Bog: „Jacieśm Bog a ślub
 3   moj położę między mną a między tobą,
 a będziesz ociec mnogich rodzajow.
 ⟨5⟩ ⟨...⟩ a będziesz Abraham wezwan,
 6   bocieśm cię ustawił oćcem mnogich
 rodzajow. ⟨6⟩ I każę tobie wielmi
 9   bujno rość a posadzę cię między
 ludźmi, a krolowie wynidą
 z ciebie. ⟨7⟩ I ustawię ślub moj między
 12   mną a między tobą i między twym
 siemieniem po tobie ⟨w⟩ twem[u]
 15   rodu ślub wieczny, przeto bych był
 twój Bog a siemienia twego po tobie.
 ⟨8⟩ A dam tobie i twemu siemieniu
 18   ziemię, w jejże *będziesz *gospodarzem
 bydlić, *wszytkiej *ziemi Kanaan
 w wieczne imienie, a będę jich ⟨Bog⟩”.
 21   ⟨9⟩ Opięc jest rzekł Bog ku
 Abramowi: „A ty przeto strzeż ślubu
 mego i siemię tve po tobie, i jich
 24   rod. ⟨10⟩ Toć jest ślub moj, jenże macie
 chować, między mną a między
 wami a siemieniem twym
 27   po tobie, a obrzazan będzie między
 wami każdy pacholik, ⟨11⟩ a obrzeżecie
 *kęsek łona waszego, aby było
 30   na wieczne znamię ślub⟨u⟩ między
 mną a między wami. ⟨12⟩ Młodzieniec
 w ośmi dnioch będzie obrzazan
 33   między wami w waszem pokoleniu,
 tako wschowaniec jako
 zakupieniec, a ktoćkoli ⟨nie⟩ będzie
 s rodu waszego. ⟨13⟩ Będzie s nim *mnogi
 ślub i s jego pokolenim na
 wieki. ⟨14⟩ Mąż, jegoz to ciało nie

będzie obrzazano, zagładzona będzie
ta dusza z swego ludu, bo jest
3 mego ślubu nie pełniła”. <15> I rzekł
lepak Bog ku Abramowi: „Swej
żenie nie będziesz mówić Saraj,
6 ale Sara. <16> A ja ją pożegnam, a s niej
dam tobie syna, ktoregoż to pożegnam,
a od niego się wespółdzi wieliki
9 lud i krolowie ludszczy”. <17> I padnie
Abram przed Bogiem na swe oblicze,
i *wstanie a rzecze w swem sercu:
12 „*Dał *niż we ście leciech ja mogę
syna mieci? A Sara bąd<ąć> w
dziewięćdziesiąt leciech [i] porodzi[ła]?” <18> I rzekł
15 jest ku Bogu: „By był jedno żyw
przed tobą Ismahel”. <19> I rzekł jest Pan
Bog ku Abrahamowi: „Sara żona
18 twoja porodzi tobie syna a
zdziejesz jemu jimię Isaak, a ja
jemu ustawię ślub moj wieczny
21 a siemieniu jego po niem. <20> A w
prośbie za Ismahela jestem cię
usłyszał, toć ja dam jemu
24 pożegnanie a rozplodzę ji wielmi,
dwanaście *wywod z niego wynidzie
a rozplodzę <ji > w wielki lud. <21> Ale ślub
27 moj ustawi<ę> ku Isaakowi, jegoż
to Sara tobie urodzi[ła] tegoż czasu
w roku w drugim”. <22> A gdyż
30 przestał s nim mowienia, odstąpił
Bog ot Abrahama. <23> A Abraham
33 pojął Ismahela swego syna
i wszytki schowańce swego domu,
i wszytki ty, jeż to był kupił, i
obrzezał jich łono natemieście
36 tego dnia, jakoż jemu był Bog

przykazał. **⟨24⟩** I był jest Abraham w
 dziewięćdziesiąt a w dziewięci leciech, gdyż
 3 się jest obrzazał, **⟨25⟩** a Ismahel był
 we trzynaście leciech, gdyż to jest
 obrzazan. **⟨26⟩** Wszytcy jednego dnia
 6 obrzezani, Abraham i Ismahel syn jego **⟨27⟩** a
 wszytcy mężowie domu jego, tako
 *wschowający jako zakupieńcy i
 9 cudzoziemcy pospołu obrzazani są.

⟨18⟩

XVIII

⟨1⟩ Lepak się jest jemu Pan Bog
 sjawił w podolu Mambre, a
 12 on siedzi we drzwiach swego stanu
 pośrzod dnia na słońcu. **⟨2⟩** A gdyż sniosł
 oczy swoje, widział jest trzy męże
 15 blisko siebie, je[n]że to gdyż był
 uźrzał, wybiegł jest p⟨r⟩zeciw jim se
 drzwi swego stanu a pokłonił się
 18 **⟨3⟩** rzekąc: „Panie Boże, znalazł^hśm
 miłość przed twyma oczyma, nie mijaj
 sługi swego, **⟨4⟩** ale niechać przyniosę
 21 malutko wody a omyję wasze nogi,
 a odpoczyniecie pod drzewim. **⟨5⟩** Położę
 wam chleb a poćwirdzicie swego
 24 serca, a potem pojdziecie, a *oni przeto
 *ustanowili się u sługi swego”. *I rzekli:
 „A ty czyn, jako *chcesz”. **⟨6⟩** I pośpieszył
 27 się Abraham ku stanowi ⟨ku Sarze⟩ i rzekł[i są]
 k niej: „Rychło weźmi trzy miarki mąki
 a zamiesi, a uczyn podpłomyk chleba”.
 30 **⟨7⟩** A sam bieżał ku stadu, a wziął cielę
 tłuste a wielmi dobre, a dał je
 pachółku, jenże ⟨...⟩ **⟨8⟩** ⟨...⟩ *w *maśle a *w *mleczce
 33 to cielę *warzył i położył przed nimi,
 i stał jest sam przy nich pod drzewem.
 36 **⟨9⟩** A gdyż byli jedli, rzekli k niemu: „Gdzie
 jest Sara twoja żona?” A on odpowiedział:

„Tu jest w stanu”. **⟨10⟩** Jemuż
 to rzecze: „Wrociwszy się, przydę k tobie
 3 *w ten to czas w rok*, a *będziesz żyw,
 a Sara twoja żona będzie mieć syna”.
 To Sara usłyszewszy, rozśmiała się
 6 stojąc za drzwiami w stanu. **⟨11⟩** Bosta była
 oba stara a już *w *wszytkiem wieku* a
 i w starości była i przestała jej była
 9 bywać żeńska niemoc. **⟨12⟩** Jemuż się
 ona tajemnie pośmiewała a rzekąc:
 „Kdycieśm się już zstarzała a pan moj już
 12 kmiecie, na rozkosz się dam?” **⟨13⟩** I rzekł
 jest Pan Bog ku Abramowi: „Przcz
 się jest Sara śmiała a rzekąc: «Dopiero
 15 będę rodzić już będący babą?» **⟨14⟩** *Zdarzy
 *Bog, cso jest niepodobno? Jakośm
 z tobą smowił, wrocę się zasię k tobie
 18 *tego czasu w rok*, a *będziesz żyw, a
 Sara będzie jimieć syna”. **⟨15⟩** I przala Sara
 rzekąc: „Nie śmiałaśm się urzaswszy się
 21 strachy”. I rzekł jest Pan Bog: „Nie tak,
 aleś się śmiała”. **⟨16⟩** Tedy gdyż wstali ottąd
 ci mężowie, obrocili swoje *brzemiena
 24 przeciw Sodomie, Abraham szedł
 społu s nimi prowadząc je. **⟨17⟩** I rzekł jest
 Pan Bog: „Nie mogłcieśm zatajić,
 27 Abrahamie, cso myślę uczynić, **⟨18⟩** bo juże
 *pojdziecie w lud wieliki a przesilny a
 pożegnano będzie w tobie wszystko ziemskie
 30 poro⟨d⟩ze⟨nie⟩. **⟨19⟩** W[n]iem, że *imam przykazać synom
 twym i twej czeladzi po tobie, aby
 ostrzegali *chwały bożej a czynili
 33 prawdę i miłosierdzie, aby Pan Bog
 przewiodł przez Abrahama wszystko, cso jest
 mowił ku Abrahamowi”. **⟨20⟩** I powiada
 36 jest: „Wołanie Sodomskich a Gomorskich

rozmnożyło się jest [jich woła] <a gr>zech
 się jich obciążył, <21> *zstąpię a opat(rz)ę,*
 3 jestli to wołanie, <jeż to> ku mnie przyszło,
 skutkiem napełnili[li] to, *a nie napełnili,
 *tako wzwiem”. <22> Tako się obrociwszy
 6 i *jidzie do Sodomy, ale Abraham
 jeszcze stał przed Panem Bogiem. <23> A
 przystąpiw i rzecze: „Azali zatracisz
 9 sprawiedliwego z niesprawiedliwym?
 <24> Będzieli pięćdziesiąt sprawiedliwych
 w tem mieście <...>? Azali nie odpuścisz
 12 temu miastu prze pięćdziesiąt
 sprawiedliwych <...>? <25> O Panie Boże, nie przepuszczaj
 tego, aby ty, Panie Boże, *zapamiętał
 15 sprawiedliwego s niesprawiedliwym <...>,
 bo to tobie nie przysłusza. Jenże
 sędzisz wszytkę ziemię, nigdy sądu
 18 czynić nie będziesz”. <26> I rzekł jest Pan Bog
 k niemu: „Nalezionyli będą w pośrzod
 tego miasta Sodomy pięćdziesiąt
 21 sprawiedliwych, ja jim przepuszczę
 wszem prze tę pięćdziesiąt sprawiedliwych”.
 <27> I odpowiedział Abraham:
 24 „Bociem *jednego *poczuł, będę mowić
 ku Bogu memu, acz jeśm pierśc a
 popioł. <28> A csoż, acz będzie przez pięci
 27 pięćdziesiąt sprawiedliwych, zagubiszli
 prze pięć *aczci grzeszne wszytko
 miasto?” I rzekł jest: „Nie zagubię,
 30 acz będą nalezieni *tu* pięć a czterdzieści”.
 <29> I *lepak* mowił k niemu:
 „A gdy naleziony będą czterdzieści, cso
 33 uczynisz?” Otpowiedział: „Nie zatracę
 o czterdzieści”. <30> I rzekł jest Panu
 Bogu: „Racz mi otpuścić, acz proszę
 36 ciebie. Cso uczynisz, acz jich będzie

naleziono trzydzieści?” Odpowiedział:
 „Nie uczynię, nalezionyli będą w niem
 3 trzydzieści sprawiedliwych”. **<31>** „Bo
 *jednego *czuję – rzekł – i będę mowić k
 memu Panu Bogu. A cso, acz jich tu
 6 będzie naleziono dwadzieścia?” Odpowiedział:
 „Nie zagubię prze dwadzieścia”.
<32> I rzecze: „Proszę Pana Boga, by się na
 9 mię nie rozgniewał, acz jeszcze jedną
 rzekę: Proszę ciebie, Boże, acz jich
 będzie naleziono dziesięć, cso uczynisz?”
 12 Rzekł Bog: „Nie zagładzę prze dziesięć”.
<33> I odstąpił jest Pan Bog, gdyż jest
 przestał mowić ku Abrahamowi,
 15 a on się nawrocił na swe miasto.

<19>

XIX

<1> Przyszły są dwa anioły wieczor
 do Sodomy a Lot siedział
 18 w mieśckiej bronie. Jenże gdyż
<je> był uźrzał, pochycił się **<...>** a padł na swe
 oblicze na ziemię i pokłonił się jim,
 21 **<2>** i rzecze: „Proszę, mili pan**<ow>**ie, zstępcie do
 domu sługi swego a ostańcie tu,
 a umyj[e]cie nogi [wa]wasze, a za jutra
 24 pojdziecie”. A oni rzekli: „Nikakie,
 ale na ulicy ostaniemy”. **<3>** A on jich
 barzo prosi, aby się wrocili k niemu,
 27 a gdyż byli weszli w jego dom,
 uczynił jest gody, uwarzył prąznice
 i jedli są. **<4>** A drzewiej niże szli
 30 spać, mężowie tego miasta
 ostąpili *je, i starzy, i młodzi, i wszelki
 lud pospołu. **<5>** Wezwali Lota i rzekli
 33 k niemu: „Gdzie są ci mężowie,
 cso przyszli k tobie nocą? Wywiedź
 je sam, ac je poznamy!” **<6>** Wyszedł
 36 k nim Lot, zatworzył za sobą drzwi **<i rzekł:>**

3 <7> „Nie porokujcie, bracia miła, proszę
 was. <8> Boć mam dwie dziewce, jeżesta
 jeszcze mężow nie znale, a tyć wam
 wywiode, *požadacieli, jako się wam lubi,
 a nie czynicie nics złego tym mężom,
 6 boć są weszli *se *czcią w moj dom”.
 <9> A oni rzekli: „*Weszliśmy *jako *podobno”.
 I lepak rzekli: „Wszedłeś jako cudzoziemca,
 9 azali będziesz sędzić? Przeto ciebie
 samego więcej niż ty mężę ubijemy” <...>
 A *gdyż byli blisko ku wyłamaniu
 12 drzwi, <10> tedy mężowie wpuścili
 Lota a wzięli ji k sobie, a zawarli drzwi,
 <11> a *ci *wszytcy, csoż to tamo stali,
 15 *porażeni ślepotą ot namniejszego aż
 do większego, tako aże nie mogli drzwi
 należć. <12> I rzekli są ku Lotowi:
 18 „Maszli tu to ktorego swego zięcia
 albo syny, albo dziewczki, wywiedzi je
 z tego miasta, <13> boć zagładzimy to
 21 miasto, przeto że się jich woła(nie)
 rozmnożyło w złości przeciw Panu
 Bogu, jenże jest nas posłał, abysmy
 24 je zatracili”. <14> Tedy wyszedł Lot
 i rzekł ku *swemu *zięciu, *jenże to
 *miał pojąć jego *dziewkę, i rzekł jest:
 27 „Wstańcie, wynidźcie z tego miasta,
 boć Pan Bog chce zatracić to
 miasto!” I mimali, by kłamaję mowił.
 30 <15> A gdyż s jutra było, *anjoł się
 *ukazał a *rzecze ku Lotowi: „Wstań,
 weźmi swoją żonę i dwie dziewce,
 33 jeż to masz, aby *i ty* nie zaginał[i]
 pospołu prze grzech tego miasta”. <16> A gdyż
 to *odmowił, wziął ji za rękę i
 36 jego żonę, i dwie dziewce, przeto iże

jim był Bog otpuścił, <17> i wywiodł je,
 i postawił je przed miastem, i mówił
 3 jim: „Pamiętajcie, abyście <się> nie oglądali
 a nie ustanowiajcie się tu na tem
 mieście, ale aliż na gorze *staniecie,
 6 abyście z nimi nie zaginęli!” <18> I rzekł jest
 <Lot> k niemu: „Proszę ciebie, miły panie,
 <19> jacieśm sługa twój [bych] znalazł miłość
 9 przed twym obliczym a by mi dał
 miłosierdzie tve, aby moję duszę zbawił,
 [bo] i *na gorach się nie ukryję,*
 12 *aby snadź mię nie *darło złe *człowieczstwo i*
 żebych tak umarł. <20> Miasto jest tu blizu,
 do niegoż mogę ujć a w niem się skryci,
 15 a toć jest małe, a *zgromadzimy się
 w niem, a *będzie *nas *niemało, a będzie
 moja dusza żywa”. <21> I rzekł jest anjoł
 18 k niemu: „Otocieśm tako twą prośbę
 usłyszał, iżeć nie przewrocę tego miasta,
 za ktoeś to mówił. <22> Do tego jidzi
 21 a tamo będziesz mieszkał, boć tu nics
 nie mogę uczynić, aliż tam w[y]nidziesz”.
 A przetoć jest nazwano to miasto
 24 Segor. <23> A gdyż słuńce wyszło z gory,
 tedy wszedł do tego miasta Segor mąż,
 jemu jimię Lot. <24> Tedy Pan Bog spuścił
 27 jest deszcz krwawy a ogień płomienny
 s nieba na Sodomę a na Gomorę
 <25> i *potracił jest ty miasta a wszytkę
 30 włość a se wszytkim ludem, csokoli
 jich tam było, od małego do większego <...>
 <26> Ale żona Lotowa gdyż się jest
 33 oglądneła za się, obrociła się jest
 w słu

solny. <27> Potem Abraham wstaw
 z jutra z tego miasta, na jemże to był

pirzwej z Panem Bogiem, <28> patrzył jest
 na Sodomę a na Gomorę i na wszystkie
 3 ziemię tej włości i uźrzał proch
 jidąc wz gorę jako dym <...> <29> A gdyż
 Pan Bog przewrocił miasta tej to włości,
 6 wspominał na Abrama, i[że]
 *prosił jest Lota z przepadnienia
 miasta, w jemże to jest bydlił. <30> I wystąpił
 9 jest [a]był Lot z Segor, i przebywał
 jest na gorze a dwie dziewce jego
 s nim, bo się bał przebywać w Segor,
 12 ale ostał jest w jaskini i z swyma
 dziewczkama. <31> I rzekła jest większa ku
 mniejszej: „Nasz ociec star jest a
 15 niżądny mąż nie ostał w ziemi, jenże
 by mógł do nas wnić podług obyczaja
 wszej ziemie. <32> Pojdziewa, upoiwa
 18 swego oćca winem a śpiwa s nim,
 abychom mogły siemię zachować od
 naszego oćca”. <33> A tako tego wieczora dały
 21 są swemu oćcu wina pić, a wstąpiwszy
 starsza ku oćcu i spała jest s nim,
 ale on nie czuł, gdyż to się z nim położyła
 24 ani gdyż od niego wstała. <34> Lepak
 drugiego dnia rzecze ku mniejszej:
 „Jacieśm wczora spała s mym oćcem, a
 27 ty dzisia nagotuj wina a dawa jemu
 pić, a będziesz też s nim spać, azabychom
 zachowały siemię ot naszego otca”.
 30 <35> I uczyniła sta tako, i wstąpiła młodsza,
 i spała jest s oćcem swym, a zaiste
 ani tego jest czuł, kiedy się jest
 33 podle jego położyła ani gdy jest wstała.
 <36> Tedy poczęła sta dwie dziewce
 Lotowie z swym oćcem. <37> I porodziła

jest większa syna, temu to działa
 Moab, on jest ociec Moabskich
 3 za długie dni. <38> A także młodsza
 porodziła syna, a temu działa jimię
 Amon (...), on jest ociec Amoni(t)skich
 6 aż za długie dni.

<20>

XX

<1> *Potem jest szedł Abraham na
 południe i przebywał jest
 9 między Kades a między Sur, i był
 jest gościem <w Jerarze>. <2> I mówił o Sarze swej
 żenie, aby była jemu siostra.
 12 Tedy Abimelech krol jerarski posłał
 a wezwał ją i wziął ją. <3> I przyszedł
 Bog w widzeniu <k> Abimelech krolu
 15 i rzekł k niemu [Bog]: „Zdechniesz,
 przeto iżes wziął żonę, boć
 ma męża”. <4> Ale Abimelech krol był
 18 się jej nie dotknął a rzekł jest:
 „Aza, miły Panie Boże, sprawiedliwy
 a niewinny lud zagubisz? <5> A wszako
 21 mnie on rzekł, aby jemu była
 siostra, a ona rzekła: «Brat jest
 moj?». W prostości mego serca a w
 24 *głupości moju rękę jestem to uczynił”.
 <6> I rzekł k niemu Bog: „I jacieśm
 widział, iżes to w prostości twego
 27 serca uczynił, a przetom cię ostrzegł,
 aby przeciw mnie nie zgrzeszył
 a nie przepuścił-cieśm się jej dotknąć.
 30 <7> Przeto *jidzi, wroc żonę mężu,
 boć jest prorok a będziec prosić
 za cię i będziesz żyw, a pakli jej nie
 33 będziesz chcieć wrocić, wiedz to, iż
 śmiertnie musisz umrzeć i wszystko,
 cso jest tve, umrze”. <8> A on to Abimelech

krol natychmiast w nocy wstaw
zawołał wszech swych sług i powiedział
3 wszystko to przed nimi, i wzbali się
wszyscy mężowie wielmi. <9> Potem
Abimelech zawołał takie Abrahama i
6 rzekł jest k niemu: „Oto coś nam
uczynił? Csommy prze cię zgrzeszyli, iżeś
przywiódł na mię i na me krolewstwo
9 grzech? Jegożeś nie miał uczynić,
a uczyniłeś nam”. <10> I lepak jego
wsprosi rzekąc: „Powiedz nam,
12 czemuś to uczynił” <11> Odpowiedział
Abraham: „Tomci sobie myślił rzekąc: Snadź
tu nie na tem mieścu strachu
15 bożego, zabiją mnie prze moję żonę.
<12> Ale zaprawdę siostra mi jest, dziecię
mego oćca, ale nie dziecię mej
18 macierze, i pojał sem ją w miasto żony
sobie. <13> Potem gdyż mię jest Pan
Bog wywiódł z domu oćca mego,
21 rzekłeśm jej: To miłosierdzie uczyń se
mną: Na wszelkich mieścoch, kędy
się obrocimy, rzeczy, żecieśm twoj
24 brat”. <14> Tedy Abimelech weźmie
owiec, wołow, sług a dziewczek i dał
Abrahamowi, i wrocił jemu Sarę
27 żonę jego <15> rzekąc k niemu: „Otoć
ziemia wszytka przed wami, przebywaj,
gdzie chcesz a gdzie-ć się lubi”.
30 <16> A lepak rzekł ku Sarze: „Otociem
dał bratu twemu tysiąc sźrebrnych
pieniędzy, toć będzie tobie na
33 przykrycie twoju oczu <...> a kędykoli się
obrocisz, aby pomniała, żeś w krzywdzie
naleziona”. <17> A lepak Abraham

gdyż się pomodli Bogu, uzdrowił jest
 Bog Abimelecha i żonę jego, i dziewczki
 3 jego i porodziły. <18> Bo zawarł był Bog
 każdy żywot żeński [i] wszej czeladzi
 Abimelechowej tego krola.

<21>

XXI

6 <1> Lepak Pan Bog wzjawił jest
 Sarze, jakoż to był ślubił jej
 i napełnił jej, cso mówił. <2> I poczęła jest,
 9 i porodziła syna w swej starości
 wtenczas, jakoż jej był Bog prorokował.
 <3> I zdział jest Abraham synowi swemu,
 12 jegoż to Sara porodziła, Isaak
 <4> a obrzazał ji osmego dnia, jako to był
 Bog jemu przykazał. <5> A gdyż był Abraham
 15 we ście leciech, tego wieku się <jemu>
 urodził Isaak. <6> I rzekła Sara: „Śmiech
 mi Bog uczynił, bo ktokoli to usłyszy,
 18 będzie się mnie naśmiewać”. <7> I lepak
 jest rzekła: „I kto by usłyszał, nie
 będzie wierzyć Abrahamowi, aby Sara
 21 mogła porodzić syna a by porodziwszy
 ji by ji mogła otchować, jegoż
 jest porodziła w starości”. <8> Tedy pacholik
 24 odchowany był a jał się rość i
 uczynił jest Abraham wielkie gody
 <w> dzień jego ostawienia. <9> A gdyż była
 27 Sara widziała syna swego a on igrał
 s Agar z Ejipską, *a *ona *igryta, i rzekła
 jest ku Abrahamowi: <10> „*Kaź *dziewce
 30 *tu to i *synowi, boć nie będzie *dziecięciem
 syn dziewczki mej s mym synem
 Isaakiem”. <11> To słowo Abraham *tesnie
 33 wziął o swem synu. <12> Jemuż to Pan
 Bog rzekł: „Nie zdać się to wielmi
 przeciwno o synu a o dziewczce twej,

wszystko, csokoli każe Sara, poshuszen bądź
 jej, boć po Isaakowi tve siemię się
 3 rozplodzi. <13> A i syna twego <z> dziewki
 *rozplodzi w wieliki lud, bo jest tve siemię”.
 <14> Tako wstaw Abraham z jutra a wziął
 6 chleba a łagwicę wody i włożył jej
 na plecy daw jej syna jej, i puści ją
 precz. Jeż to gdyż była wyszła, i poczęła
 9 błędzić po puszczy Bersabee. <15> A gdyż
 jej było wody niedostanie w łagwicy,
 *posadzi dziecię pod drzewem, jeż
 12 tam było, <16> i jidzie precz, i siedzie ot
 niego na dostrzeleniu, i rzekła: „Nie będę,
 Panie Boże, patrzeć na śmierć
 15 dziecięcia mego”, a siedzący jęła
 wielikim głosem płakać. <17> Ale Bog
 usłyszał głos młodzieńca tego i wzwoła
 18 anjoł boży s nieba rzekąc ku
 Agar: „Cso czynisz, Agar? *Nacznie się
 bać, bo jest Pan Bog usłyszał głos
 21 twego dziecięcia z tego to mieśca,
 na jemże to jest dziecię. <18> Wstań a
 pojmi dziecię za rękę, boć się rozplodzi
 24 w wieliką włość”. <19> I otworzył Pan
 Bog oczy jej, i uźrzała wody studnicę
 <...> a nacyrpnęła jej łagwicę i
 27 dała jest dziecięciu pić, <20> i była z nim.
 Jenże tu roś a przebywał jest na
 puszczy, tedy ten młodzieniec był
 30 strzelcem. <21> I przebywał jest na puszczy
 Faron, i pojęła jest jemu mać
 jego żonę s ejipskiej ziemie. <22> Tegoż
 33 czasu rzekł *Abimalech [ku] a
 Fikol *wywiodę wojski jego ku
 Abrahamowi: „Bog jest z tobą przy

wszem, csokoli czynisz. **⟨23⟩** Przetoż
 przysięży mi na swego Boga, aby mi nie
 3 szkodził ani mym namiastkom, ani
 memu płodu, ale czyn **⟨mi⟩** miłosierdzie,
 jeżem ja tobie uczynił, a ziemi, w niejżeś
 6 się ty obracał, *jeż *jest *przy *gorze”.
⟨24⟩ I rzekł jest Abraham: „Jać przysięgę”.
⟨25⟩ I porokował jest Abimelech prze
 9 studnicę wody, jeż to nasilim byli
 odjęli sługi jego. **⟨26⟩** Odpowiedział
 Abimelech: „Nie wiedziałem, kto to był
 12 uczynił, a tyś mi tego nie powiedział
 anim tego drzewie słyszał, niże dopiro
 tym razem”. **⟨27⟩** Tedy Abraham wziął
 15 owiec, wołów i dał jest Abimelechowi,
 i zaprzysięgłasta się oba sobie.
⟨28⟩ Abraham obraw siedmioro jagniąt
 18 z stada i postawi na pamięć. **⟨29⟩** Jemuż
 to rzekł [rzekł] Abimelech: „Czemu są ty
 jagnięta, jeżes to postawił **⟨...⟩**?” **⟨30⟩** Tegdy
 21 on rzecze: „Siedm tych to jagniąt
 weźmiesz z mej ręki, aby **⟨mi⟩** były na
 *świadcetwie, iżeciem ja *tu to studnicę
 24 wykopał”. **⟨31⟩** A przetoż temu miastu zdziali
 są Bersabee, bosta tu oba przysięgła
⟨32⟩ a zalubiła sobie *przy tej studnicy.
⟨33⟩ Potem wstaw Abimelech a Fikol
 27 [i] *wywiodą rycerstwa jego i
 wrocili *je do ziemie polestyńskiej, ale
 30 Abraham *rozbijał puszcę Bersabee
 a tu wzywał jimię boże Boga
 wiecznego. **⟨34⟩** I był jest oraczem ziemie
 33 polestyńskiej za długie dni.

⟨22⟩

XXII

⟨1⟩ Potem gdyż się było stało, pokusił
 Bog Abrahama a rzekąc

jemu: „Abraham, Abraham!” A on
odpowiedział: „Awo jeśm”. **⟨2⟩** Tedy rzekł jest
3 k niemu Bog: „Weźmi syna swego
jedzinego Isaaka, jegoż miłujesz,
jidziż do ziemie widzenia a tamo ji
6 obietuj za obietę na jednej gorze, jeż
to ja ukazę tobie”. **⟨3⟩** Tako Abram w
nocy wstaw osiodła osła swego, pojmie
9 z sobą dwa młoda pacholki a
Isaaka swego syna, a gdyż był drwiec
naszczepał sobie ku *przebytku, szedł
12 na ono miasto, jako jemu Pan Bog
przykazał. **⟨4⟩** Potem trzeci dzień wzniosł
swoje oczy i uźrzał miasto opodal,
15 **⟨5⟩** i rzecze ku sługam: „Czekajcie tu s
osłem, a jać z synem tam pojde, a gdyż
się pokłonimy, wrocimy się k wam”.
18 **⟨6⟩** Tedy weźmie drwa ku *przebytku
i wzwiaże na Isaaka na swego syna
a sam nioś ogień w ręku a miecz. A
21 gdyż już sama dwa jidzieta, **⟨7⟩** rzecze
Isaak ku oćcu: „Oćcze!” A on odpowie:
„Cso chcesz, synu?” A on rzecze: „Toć są drwa
24 ku *przebytku i ogień, a gdzie jest
obieta?” **⟨8⟩** Rzecze Abraham: „Bog moj,
ten nama nicznego może dać”. I szłasta
27 pospołu aż na to miasto. **⟨9⟩** I przyszłasta
tam, gdzie jemu był Bog ukazał,
na jemże to udziałał ołtarz i
30 nakładł nań dREW **⟨...⟩** **⟨10⟩** A *zatym ręką
podniesie miecz, aby Isaaka swego
syna oferował. **⟨11⟩** A teźe godziny
33 anjoł boży zawoła s niebios rzekąc:
„Abraham!” A on odpowiedział: „Awo
jeśm”. **⟨12⟩** I rzekł jest k niemu anjoł:

„Nie wznosi swej ręki na swego syna
 ani jemu coś czyni, bocięśm ninie
 3 poznał, iż się Pana Boga bojisz a
 że swemu synu jedzinemu prze mnie
 nie odpuszczisz”. <13> Wzniósł Abraham
 6 oczy swoje, uźrzy za sobą barana,
 jegoż to *uderz za rogi i weźmie ji,
 i oferuje bogu miasto syna swego.
 9 <14> I nazwał to miasto „Bog *widzenia”.
 Przeto [iż je] to miasto słowie
 „na tej gorze Pan Bog widzi”. <15> I wzwoła
 12 anjoł boży lepak Abrahama
 rzekąc: <16> „Przysięgłem sam w sobie –
 rzekł Pan Bog – przeto żeś <...> nie odpuścił
 15 swemu synu jedzinemu prze mnie,
 <17> pożegnawamci tobie a rozplodzę twe
 siemię jako gwiazdy na niebie
 18 a jako piasek, jenzé jest w pośrzod
 morza i w brzedze morskiem, twe plemię
 *obfite *twarzy i grody twych
 21 nieprzyjacielow [będziesz mieć], <18> a w
 tobie będzie pożegnano wszystko
 ludzkie pokolenie, przeto żeś mego
 24 kazania był posłuszen”. <19> I wrocil się
 jest Abraham k swym pachółkom
 i jidą społu do Bersabee, i bydlili są
 27 tam. <20> To tak gdyż się było stało,
 powiedali Abramowi, że żona brata
 jego Nachora porodziła syny: <21>
 30 jimieniem Hus pirwszego, a [po] *Hus
 brata jego, Chamuela, jenzé był
 początek syrskiego ludu, <22> a Chasech,
 33 a Asan, Peldas a Jedaj, <23> a Batuel, z
 jegoż to się urodziła Rebeka, ośm tych
 to Melcha porodziła Nachorowi

bratu Abrahamowu. <24> Ale żona
Nachorowa Roma porodziła Chabee
3 a Gom, a Chaas, a Mata.

<23>

XXIII

<1> A lepak Sara była żywa sto a
dwadzieścia a siedm lat <2> a umarła
6 jest w mieście Arbee, jeż to jest
Hebron w ziemi Kanaan, i przyszedł
jest Abraham, aby płakał jej. <3> A gdyż
9 wstał był, przestał [i] narzekać mówiąc
ku synom *Ach: <4> „Jacieśm gość
a *korzę *się *wam a przypuście mię
12 ku pogrzebu, ac swego umarłego
pogrzebę”. <5> I odpowiedzieli jemu
synowie *Ach: <6> „Słysz nas, panie,
15 książę jeś boże między nami, w
wybornem grobie pogrzeb swego
umarłego, a żadny-ć odbronić nie może,
18 by w jego grobie nie pogrzebł
swego umarłego”. <7> Wstaw Abraham
pokłoni się ludu tej ziemie, to
21 jest synom Eth, <8> i rzekł jest k nim:
„Gdyż jest wam tak lubo, abych
swego martwego pogrzebł, słyszcie
24 mię a orędujcie za mię przed
Efronem synem Seor, <9> ac mi da
jaskinią *rozdwojić, jeż to ima[m]
27 na *mieściech dziedziny, za pieniądze,
<za> jeż to *staną <...> przed wami ku
pogrzebu”. <10> I bydlil jest *Efrom
30 między syny Het. Potem *Ebron
Abrahamowi odpowiedział przede
wszemi,*jenże to *wszedł w to miasto,
33 rzekąc: <11> „Nigdy tako nie będzie, moj
miły panie, ale słysz, cso-ć powiem:
Dawam ci pole i z tq jaskinią, jeż to <jest>

w niem, przede wszemi ludźmi mymi,
 aby pogrzebł swego martwego”. <12> Tedy
 3 Abraham pokłoni się wszemu
 ludu tej ziemie. <13> I rzekł Abraham
 przed tym ludem: „Proszę przelistnie
 6 (...): Damci pieniądze za to pole a
 tako pogrzebę swego martwego na
 niem”. <14> Odpowie Efron: <15> „Panie *wielki,
 9 posłuchaj mnie: <Ziemia>, cso żądasz, stoi
 za czterzysta zaważy śrzebra, za toć
 by stało, ale zacz-ci-koli stoi, miej
 12 je sobie <darmo> a pogrzeb swego martwego”.
 <16> To gdyż był Abraham usłyszał,
 odważył jemu to śrebro, *za *niez to *kupił
 15 Efron przede wszemi s[w]yny <Het>,
 czterzysta *odważył śrebra czystego (...)
 <17> I *ućwirdzi to pole, jeż to niegdy było
 18 Efronowo, w jemże to była jaskini
 dwojista [bliz siebie a] blisko Mambre,
 tak pole jako *jaskinie, se wszym drzewim
 21 tego *około <18> (...) przede wszymi syny (...),
 jeż to *przysłuchali do miasta. <19> A tako
 Abraham pogrzebł żonę swą Sarę
 24 w jaskini dwoitej blisko od Mambre,
 *cso jest Ebron w tej ziemi
 Chanaan. <20> I poćwirdzili to pole i z t*q*
 27 jaskinią Abramowi synowie Et ku
 jimieniu *nowemu.

<24>

XXIII

<1> I był jest Abraham stary kmieć wiele
 30 lat (...) a Pan Bog we wszem jemu
 pożegnał. <2> I rzekł *kaźnieni *bądźcie
 *w *domu *swego *starszego, jenże
 33 był włodarzem nad jego wszym zbożym:
 „Położ rękę swą pod me lędźwie, <3> abych
 cię zaprzysiągł Gospodzinem mojim,

Bogiem nieba i ziemie, aby memu
 synu nie pojmował żony ⟨z⟩ dziew⟨e⟩k[i]
 3 Chananejskich, między nimi to bydlimy, ⟨4⟩ ale
 jidzi ⟨...⟩ ku rodzinie mej a tamo ottąd
 pojmi memu synu Isaakowi żonę”.
 6 ⟨5⟩ I rzekł jest sługa: „*Iże nie będzie żona
 sam jić chcieć do tej to ziemie se mną,
 [I rzekł sługa] acz nie pojąc ⟨mam⟩ syna ⟨twego⟩ tam
 9 do tej to ziemie, z ktorejże⟨ś⟩ to wyszedł?”
 ⟨6⟩ Odpowiedział Abraham: „Chowaj się tego,
 aby nie wodził syna tamo z sobą. ⟨7⟩ Pan
 12 Bog nieba i ziemie, jenże mię wziął z
 domu oćca mego a z ziemie, w niejżem
 się to narodził, jenże ku mnie mówił
 15 a i przysiągł rzekąc: «Twemu siemieniu
 dam *tu to ziemie», tenci pośle swego
 anjoła przed tobą a ottąd pojdziesz
 18 żonę synu memu. ⟨8⟩ A pakliby żona
 nie chciała sam przyć, nie będziesz
 przysięgi winien, ale syna mego nie
 21 wodzi tam zasię”. ⟨9⟩ Tegdy sługa, położyw
 rękę pod biodra Abrahamowy swego
 pana i przysiągł jemu na ta słowa.
 24 ⟨10⟩ A pojął dziesięć wielbłądów z stada
 pana swego i jidzie nabraw zboża z sobą,
 i jachał jest, i przyjedzie do Mezopotamija
 27 miasta Nachorowa. ⟨11⟩ A gdyż był wielbłądy
 ostawił przed miastem u studnicej
 wieczor tego to czasu, jegoż to [czasu]
 30 *miały żony ⟨obyczaj⟩ po wodę chodzić, ⟨12⟩ pocznie
 się modlić Panu Bogu a rzkąc: „Panie
 Boże Abrahamow, racz mi się
 33 wzjawić dziś a ukaż swe miłosierdzie
 panu memu Abramowi. ⟨13⟩ Otoć
 ja stoję u studnicej a dziewczki tych

mieszczan wynidą wody czyrzpać.

- 3 <14> Przetoz dziewczka, ktorej ja rzeke: «Nachyl
 twego wiadra, ac sie napije», a ona
 rzeknie: «Pij a i twymci wielbladom
 dam pic», ta *byla, ktoras przyprawil
 6 Isaakowi swemu sludze, ac ja
 po tem urozumiem, iże[s] [Bog] uczynil
 milosierdzie swemu sludze, panu memu”.
- 9 <15> (...) wtenczas pojdzie *Rebeka* dziewczka
 Batuelowa, syna Melche zony Nachorowy,
 brata Abramowa, niosac wiadro
 12 na plecowa, <16> dziewczka wielmi sliczna,
 panna przekrasna, meza nieznała,
 a ta przyszła ku studnicy i napełnila
 15 swe wiadro, a *gdysz sie zaszę *wrocila,
 <17> potka ją on to sluga i rzecze: „Daj
 mi sie malo wody napić z swego wiadra”.
- 18 <18> A ona odpowie: „Pij, moj panie!”,
 a rychlo sejmie wiadro z plecu i dala
 jemu pic, <19> a on sie napil, i rzecze jemu:
 21 „Takiez i twoim wielbladom naczyrpne (...)”.
- <20> A wylawszy wode w zlob i biezala
 zaszę ku studnicy, i naczyrpnela
 24 wody, i dala wszem wielbladom pic.
 <21> A on wzgladal na nia tajemnie, *chcial
 wzwiedziec, uczynili Bog *prze *prosbę
 27 jego czyli nics. <22> A gdysz sie napili
 wielbladowie (...) <23> Tedy on rzekl k niej:
 „Czyjas ty, dziewko, powiedz mi. Jestli
 30 ktora schrona w domu oca twego,
 mozeli byc przebytek u niego ktory?”
- <24> A ona odpowie: „Jaciesm dziewczka
 33 *Barnelowa syna Nachorowa, jegoz Melcha
 urodzila”. <25> I rzekla jest opiec: „Plew
 a siana jest dosyc u nas a chrony dosyc

ku przebytku”. **⟨26⟩** Tedy ten człowiek
pokląkł i pokłoni się Bogu **⟨27⟩** rzekąc:
3 „Błogosławion bądź, Panie Boże
* wieliki pana mego Abrahama, jenże
nie odjął swej sprawiedliwej miłości
6 ot mego pana a przyprowadził
mię w dom brata mego pana *prawdą
*czystą”. **⟨28⟩** Potem dziewczka bieżawszy
9 i powiedziała doma swej macierzy
wszystko, csoż słyszała. **⟨29⟩** I miała
jest Rebeka brata, jemuż jimię
12 było Laban, jenże rychło wynidzie
przeciw jemu. **⟨30⟩** A gdyż użrzy
nausznice a zaponice *na ręku*
15 u swej siostry, a wszytkę rzecz słyszał od niej,
cso on to sługa uczynił u wody,
bo jej tam był zawiesił ony to
18 zausznice a zaponice, to powiadała
bratu tako: „Toć mi jest mowił
człowiek”, i przyszedł onej
21 dziewczki brat do onego to
sługi, a on stoi u wielbłądow
blisko studnicej, **⟨31⟩** i rzekł jest k
24 niemu: „Pojdzi a wnidź, błogosławiony
panie, przecz tu *pirwej stojisz?
Przyprawił jeśm dom i stanie
27 wielbłądom”. **⟨32⟩** A wwiodł ji do gospody
i rozsiodłał wielbłądy, plew a siana
jim dał a wody wielbłądom
30 nogi zmyć i tym mężom, cso s nim
byli przyjeli. **⟨33⟩** A chleb przed nie
*położył. Jenże powie dał rzekąc: „Nie
33 będę jeść drzewiej, aliż poselstwo
sjednam”. Odpowie jemu gospodarz
rzekąc: „Cso chcesz?” **⟨34⟩** Tedy on rzecze:

„Jaciem sługa Abramow <35> a Pan
 Bog jest mego pana pożegnał
 3 i uczynił ji panem *przez *liczby, a
 dał jest jemu owiec, wołow, złota,
 srebra, sług a służebnic i
 6 wielbłądow a osłow przewiele. <36> I
 porodziłać Sara żona pana mego
 syna na starość, i polecił jest jemu
 9 wszystko zboże. <37> I *rzekł jest mnie
 pan *wielki a rzkać: «Nie bierz synu
 memu żony z dziewczek Chananejskich,
 12 w jichże to ziemi przebywam[y],
 <38> ale pojdiesz do włości mego
 oćca a z mego rodu weźmiesz żonę
 15 synu memu». <39> A jaciemśm
 otpowiedział panu memu: Csoż, acz
 nie będzie chcieć se mną żona jić?
 18 <40> «Gospodzinci – rzecze – przed
 jegoż oczyma *chodzi, pośle anjoła
 swego z tobą a twą *cześć sposobi
 21 i przyniesiesz memu synu
 żonę z mego rodu a z domu
 oćca mego». <41> <...> <42> Tedyśm przyszedł ku
 24 studnicy i rzekł jeśm: Panie Boże
 pana mego Abrama, gdyżeś[m]
 *zeźrzał *jej *cześć, *jam *też *w *niej
 27 ninie, <43> otoć stoję u studnicej, a
 panna, któraż wynidzie wody
 czyrzpać, *ktorej rzekę: Daj mi się
 30 wody napić mało z twego wiadra,
 <44> a *rzekła mi: «A ty pij, ac i twym
 wielbłądom dam», toć będzie
 33 żona, jeż toć jest przyprawił <Gospodzin>
 synu pana mego. <45> To tak gdyż jeśm
 na swem sercu myślił, pojdzie

Rebeka s wiadrem, niosąc je na plecach,
 i jidzie ku studnicy i nabrała wody,
 3 a jać k niej rzekę: Daj mi mało
 sie napić. <46> A ona rychło snioswszy wiadro
 z plecu swoju i rzekła mi: «A ty się
 6 napij, ac i tve wielbłądy napoję». <I napił jeśm się>
 a napojileśm wielbłądy. <47> A opytał jeśm
 jej rzekąc: Czyje jeś *dziecie?, a
 9 ona mi odpowiedziała: «Jeśm *dziecie
 *Latuelowo syna Nachorowa, jegoż
 Melcha porodziła». A ja jeśm jej
 12 zawiesił nausznicę na okraszenie jej
 twarzy a dał jeśm jej zaponice na
 ręce. <48> A padleśm i pomo(d)lileśm się Bogu
 15 pana mego Abrama, jenże mię jest
 wwiodł *prawdą *czystą, abych
 przyniosł dziewczkę brata pana mego synu
 18 jego. <49> Przeto gdyż raczysz miłość
 a prawdę panu memu uczynić, daj
 mi to wiedzieć, paklić cso jinego lubo,
 21 powiedz mi to, ac pojde jinędy
 na prawo albo na lewo”. <50> Odpowiedział
 Laban [syn] a *Matuel[ow]: „Od Pana
 24 Bogać ta rzecz poszła i nie możemyc
 nics bez jego wolej uczynić jinego
 ani z tobą cso mowić. <51> Otoć
 27 Rebeka przed tobą, pojmi ją, jidziż,
 ac będzie żona *syna* pana twego,
 jakożci jest Pan Bog mowił”. <52> To
 30 gdyż sługa Abramow [uczynił]
 usł(y)szął, poklekł i pomodli się Panu
 Bogu. <53> *A *na *niem srebne klenoty
 33 a złote <a> rucho i poda Rebecę tych
 darow, *bratu takież a macierzy też
 dary da. <54> A tako uczy(ni)wszy gody, jedli <...>

(tu brak 2 kart)

⟨27⟩

3   ⟨15⟩ ⟨...⟩ miała w domu wielmi dobre, ji
 oblecze ⟨16⟩ a skorkama koziełkowyma
 6   oszyła jemu ręce a gardło, ⟨17⟩ i dała jemu
 karmie i chleba ⟨...⟩ ⟨18⟩ To on przyniosł
 i rzecze: „Otcze moj!” Tedy on odpowiedział
 9   a rzekę: „⟨...⟩ ktory jeś ty, synu moj?” ⟨19⟩ Tedy
 on rzekł Jakob: „Jać sem pirworodny
 syn twój Ezau, uczyniłem, jakoś
 12   mi kazał, wstań ⟨...⟩ a jedz moj łow, ac
 mi pożegna twa dusza”. ⟨20⟩ Tako on
 rzecze Isaak synu swemu: „Kakoś tako
 15   rychło ułović mogł, synu moj?” A on
 odpowiedział: „Boża wola była, iże
 mię jest rychło potkało, csożem chciał”.
 18   ⟨21⟩ I rzekł jest Isaak: „Przystęp
 sam, synu, ac ciebie pomacam
 a opatrzę, jestliś ty syn moj Ezau,
 21   czyli nie”. ⟨22⟩ A on przystąpił ku oćcu
 swemu, a pomacaw jego Isaak
 i rzekł: „Zaprawdę, głos to jest Jakobow,
 24   ale ręce Ezau”. ⟨23⟩ I nie poznał
 jest jego, bo były ręce ku podobieństwu
 ukazowale znamię starszego
 27   brata. Tedy on, dawając znamię
 pożegnania, rzekł: ⟨24⟩ „Ty jeś moj syn
 Ezau?” Odpowiedział rzekąc: „Ja jeśm”.
 30   ⟨25⟩ Tedy on opięc rzecze: „Przyniesiż mi
 karmie z swego łowu, synu moj, ac
 tobie da ma dusza pożeganie”. To
 33   on gdyż jadł, dał jemu i wina, tego
 się napiw ⟨26⟩ rzekł jest k niemu:
 „Przystęp ku mnie a daj mi
 pocałowanie, synu moj!” ⟨27⟩ Przystąpiw
 pocałował jest ji ⟨...⟩ i pożegnał ji *Panem
 *Bogiem, i rzekł jest k niemu:

<28> „Dać [Bog] tobie Bog rosę niebieską a
 tłustości ziemskie, przeliczne obfitości <...>
 3 wina a oleju, <29> a *służyć tobie *będa *rod
 i *kłaniać się <...>, a *będziesz pan bratom
 swym, *boć się *będa *kłaniać synowie
 6 macierze twej. A kto cię będzie kłąć <...>,
 ale kto ciebie będzie żegnać, pożegnan
 *będzie” <30> A nie dociągnie Isaak
 9 tych słów wymawiać, a Jakob wynidzie,
 owa przy[je]dzie Ezau. <31> Nawarzyw
 karmiej z swego łowu a niesie oćcu
 12 i rzecze: „Wstań, oćcze moj, a jedz z łowu
 syna twego, ac mi twa dusza pożegna”.
 <32> Tedy jemu Isaak rzecze: „Kto
 15 jeś ty?” A on jemu odpowiedział: „Ja
 jeśm pirworodny twój syn Ezau”. <33> Tedy
 Isaak lęknie się a jimie się wielmi
 18 dziwować ani chciał temu
 uwierzyć i rzekł: „A kto tu pirwej
 przyniosł żwierzyny a ja jeśm wszytkę
 21 sjadł, drzewiej niżliś ty przyszedł,
 i pożegnałem ji, i będzie pożegnan?”
 <34> A usłyszaw to Ezau <...> rzecze
 24 zamąciw się: „Pożegnaj także i
 mnie, oćcze moj”. <35> Jenże rzecze k
 niemu: „Przyszedł twój brat *pirwej
 27 a ten wziął tve pożegnanie”. <36> A on
 k niemu rzecze: „Z prawem jest
 rzeczono jego jimie Jakob, boć mi
 30 to już drugi raz *uczynił: pirworodztwo
 me *mnie wziął a *tak *wziął
 i pożegnanie moje”. I lepak oćcu
 33 rzecze: „Azaś mnie także nie chował
 pożegnania?” <37> Odpowiedział Isaak:
 „Panem twym jegośm ustawił

i wszystko twoją bracią pod jego
 państwem i nad *wiele wina i oleju
 3 jest(e)m ji panem ustawił, a coś
 tobie, synu, uczynić?" <38> Jemuż to Ezau
 rzekł: „Azali to jedno pożegnanie masz,
 6 oćcze moj? Proszę cię, miły oćcze,
 daj mi także pożegnanie”. A gdyż
 wielką żalością płakał, <39> slutował
 9 sie Isaak nad nim i rzecze k niemu: „Z <...>
 nieba i z <...> ziemie <40> także będzie twe
 pożegnanie. Będziesz żyw *mieczem*
 12 a służyć bratu twemu, a przydzie czas,
 iże sproszone będziesz brzemienia
 z swoju plecu”. <41> Przetoż weźdy
 15 nienawi[e]dzi(a)ł Ezau Jakoba prze pożegnanie
 otcowo, jimże to jest ji oćciec
 pożegnał, i rzekł jest na swem sercu:
 18 „Przydą żalostny dni[u] memu oćcu,
 żeć ja zabiję Jakoba brata mego”. <42> To
 gdyż było Rebecy powiedziano, ona
 21 posławszy i zawołała Jakoba syna swego,
 i rzekła jest k niemu: „Ach toć Ezau twój
 brat grozi-ć chcę cię zabić. <43> A ty
 24 posłuchaj mię, bierz się ku Labanowi
 bratu memu do Aram, <44> a tu przebędziesz
 kilka czasow s nim, ażci się zatym
 27 upokoji gniew brata twego
 <45> a przestanie nienawiść jego, <...> a jać
 potem pošlę po cię <...>” <46> I rzekła jest
 30 Rebeka <ku Isaakowi>: „Tesno mię przez dziewczki *Hech,
 weźmieli Jakob żonę s rodu tej to
 ziemie, nie chcę żywa być”.

<28>

XXVIII

33 <1> Tako lepak zawoła Isaak
 Jakoba i pożegna ji, i przykaże
 jemu rzekąc: „Nie pojmuj sobie żony

z rodu Chanaan, <2> ale się bierz do
Mezopotamija, do domu Batuelowa
3 oóca twej macierze a tam
odtąd pojmi żonę sobie z dziewczek
Labanowych twego uja. <3> A Bog
6 wszechmogący *pożegna cię a rozplodzi
cię w wielkie zastępy ludu, <4> a da-ć
pożegnanie Abrahamowo i siemieniu
9 twemu po tobie, aby władnął
w ziemi, w jejże to jeś gościem, jeż
to jest Gospodzin ślubił był dziadu
12 twemu”. <5> A gdyż jego był Isaak
puścił, on szedł a przyszedł do Mezopotamija
ku Labanowi synu Batuelowu,
15 bratu Rebeczynu swej macierze.
<6> Potem widząc Ezau, iże pożegnał
jego ociec Jakoba a posłał
18 ji do Mezopotanijej, aby tam odtąd
żonę pojął, a <...> zapowiedział jemu
rzekąc: „Nie pojmuj żony z dziewczek
21 Chananejskich”, <7> a tam gdyż posłuszny
Jakob był szedł <...>, <8> a widząc Ezau,
iże ociec jego nierad widział dziewczek
24 Kanaan, <9> i szedł ku Ismahelowi,
i pojmie żonę kromia tych,
jeż to jest pirwej jimiał, jimieniem
27 Meelech, dziewczkę Ismahelowę,
syna Abrahamowa, siostrę
Nabaloch. <10> A lepak Jakob wyszedł
30 z Bersabee i szedł do Aram. <11> A gdyż
był przyszedł na jedno mieście,
chciał odpocząć, a tu zajdzie słońce
33 za górę, a on weźmie kamień <...>
i założył sobie pod głowę, i spał
na tem to mieście. <12> I widział jest

we śnie drab stojąc na ziemi,
 końcem nieba dosięgając a anjoły
 3 boże [s niej] wstępując a zstępując
 po niej, <13> a Gospodzina wżlegwszy na
 niej, a tak k niemu rzekąc: „Jać jeśm
 6 Pan Bog Abrahamow *oćca twego* a Isaakow,
 [w] ziemi⟨ę⟩ tę[j], w niejże to
 śpisz, tę tobie dam i siemieniu
 9 twemu, <14> i będzie tve plemię jako proch
 na ziemi, będziesz rozszyrzon na wschod
 słuńca i na zachod, na połnocy
 12 i na południe, będzieć pożegnano w
 tobie a w twem siemieniu wszystko
 ludzkie pokolenie na ziemi. <15> A będę
 15 strożem twym, gdziekoli się obrocisz,
 a przyprowadzę cię zasię do tej
 to ziemi, a nie ostawię cię [tam],
 18 ależ napełnię ⟨wsztyko⟩, csokoliciem rzekł”.
 <16> A gdyż był Jakob ze sna ocucił, rzekł
 jest: „Zaprawdę Bog to jest na
 21 tem to mieśćcu, a ja jeśm nie wiedział”.
 <17> A lękl się i podziwił się rzekę:
 „O, kako groźne to jest mieśće! Tu
 24 to nics jinego nie, jedno dom boży
 a wrota niebieska”. <18> Przetoż rano
 wstaw i wziął kamień, jenże był
 27 włożył pod swoją głowę, i wzwioldł
 ji na znamię, nalał nań s wirzchu
 oleja. <19> I zdział jest temu mieśćcu
 30 Betel, jemuż to drzewiej
 mówili Luza. <20> I zaślubi takżeź ślub
 Panu Bogu a rzkąc: „Panie
 33 Boże, będzieszli przy mnie a ostrzeżesz
 mię na tej to *części, na jejże
 to chodzę, a dasz mi chleb ku

pokarmu a rucho ku odzieniu, <21> a wrocę
 się do domu ócowa prześpiesznie,
 3 będziesz mi, Gospodnie, moj
 Bog, <22> a ten to kamień, jenże jeśm
 wzwiódł na znamię, będzie *złoty
 6 dom boży, a wszego, czymże mię
 obdarzysz, obiecując tobie dziesięcinę.

<29>

XXIX

<1> Tedy Jakob szedł
 9 i przydzie do ziemie na wschod
 słuńca, <2> i urział studnicę na
 polu a trzy sta<da> owiec stojąc około
 12 jej, bo z tej studnicej napawany,
 i zakładowana ta studnica
 kamieniem. <3> A mieli są obyczaj
 15 oni to pastuchowie, gdyż się wszytki
 owce seszły, tedy kamień
 odwalili i napawali owce, a
 18 napojiwszy lepak zasię założyli
 onym to kamieniem. <4> Tedy Jakob
 rzecze ku pastucham: „Bracia,
 21 odkąd jeście?” Tedy oni
 odpowiedzieli, że z Aram. <5> I opyta jich,
 znaliliby Labana syna Nachorowa.
 24 Odpowiedzieli: „Znamy”.
 <6> I rzecze Jakob: „Zdrowli jest?”
 Tedy oni rzekli: „Dobrze się jima”
 27 i rzekli: „Otoć jidzie dziewczka jego
 Rachel z stadem swym”. <7> Tedy
 30 rzekł Jakob: „Daleko[li] jest jeszcze
 do wieczora a nie jest godzina
 gnać stad do chlewow, ale *napojić
 owce i *gnać je lepak na pastwę”.
 33 <8> Tedy oni rzekli: „Nie możemy,
 dojgd się wszytki stada nie zbiorą,
 bo nie odwalimy kamienia

z studnicej a stad nie napojimy” .
3 <9> To jeszcze miedzy sobą mowili
a wtenczas Rachel poszła z
owcami oóca swego, bo jest pasła
owce. <10> Kiedy ją uórzwał Jakob a
6 wzwiedział, że jest siostra jego
ujeczna a owce jego uja Labanowy,
tedy odwalił kamień, jimże
9 studnicę zakrywano, <11> a
napojiwszy dobytek i jimie się jej
całować, a zapłakaw <12> i rzekł jej,
12 iże *jest brat* jej <oóca>, syn Rebeczyn, tedy
ona rychło bieżawszy powiedziała
oócu swemu. <13> Jenże usłyszaw,
15 iże przyszedł Jakob syn siostry
jego, wybiegł przeciw jemu
i obłapił ji, pocałował i wwiodł
18 ji do swego domu. A
usłyszaw, *iże *był *przyrodzon *jemu,
<14> tedy rzecze: „Ty jeś kość moja a
21 ciało moje”. A gdyż minie miesiąc
temu, <15> rzekł jest k niemu:
„Przetoli mi darmo bédziesz służyć,
24 iżeś brat moj? Powiedz mi,
cso chcesz <służby> ode mnie wziąć?” <16> A
jimiał jest dwie dziewce: starszej
27 dziano Lija, a młodszej Rachel.
<17> Ale Lija miała jest oczy bolące,
a Rachel twarzy krasnej a weórzzenia
nadobnego. <18> Ktorąż to Jakob
30 *miłował, odpowiedział jest:
„Będęć służyć prze dziewczkę twą
33 Rachel młodszą siedm lat”. <19> Tedy
Laban odpowiedział jemu: „Lepiejci
jest, iżeć ją tobie dam, niżli

jinemu mężowi, przetoż ostań u mnie”.
 <20> Tedy Jakob służył z<a> Rachel siedm
 3 lat a widziała się jemu mała
 wielmi chwila prze wieliką
 miłość. <21> Rzekł jest ku Labanowi: „Daj
 6 mi żonę moję, boć jest czas już
 się dokonał, aćbych wszedł k niej”.
 <22> Jenże to, zezwaw wielikie
 9 przyjaciele na gody, uczynił swadźbę.
 <23> A gdy było wieczor, wwiodł k niemu
 *Laban <24> <...> *dziewkę *starszą, jejże to
 12 jimię Zelfa. Ku niejże to kiedy
 był Jakob podług obyczaja w[y]szedł,
 z jutra [a] uźrzał, iże to jest była starsza
 15 dziewczka s nim, <25> i rzekł jest ku
 ćciu swemu: „Cso jest to, coś jeś
 uczynił? A wszako jeśm tobie za
 18 Rachel służył? Przecz jeś mi w nocy
 położył starszą? <26> Odpowiedział Laban:
 „Nie u nas tego wobyczaja, bychom
 21 młodszą pirwej wydali za mąż.
 <27> Napelni tydzień dni tej to swadźby, a
 potem ci tę to dam <...>, *gdyż mi to będziesz
 24 służyć siedm lat <...>” <28> A on wielmi rad
 przyzwolił, a gdyż tydzień minął, tedy
 pojmie Rachel, <29> jejże to dał ociec
 27 dziewczkę *Balu. <30> A tak *jimie *żędać swadźby
 i pocznie poślednią więcej
 miłować niże pirwą, i służył jemu
 30 drugich siedm lat. <31> A widząc Bog,
 iże nienawidział starszej, jejże to
 jimię Lija, otworzył [Bog] jej żywot,
 33 a siostrę jej przedziatkinią ostawi.
 <32> Ktoraż to począwszy i porodziła
 syna, i zdzieje jemu jimię Ruben. <...>

(tu brak 1 karty)

⟨30⟩

3 ⟨39⟩ ⟨...⟩ kotny być na to prącie względając,
 a tako wszytki się skociły a wszytki
 6 jagniątko miały pstre. ⟨40⟩ I rozdzielił
 Jakob stado a prącie włożył we żłoby
 owcam i baranom przed oczy,
 9 i były są Labanowy wszytki białe a
 czarne owce, a jine były wszytki
 12 Jakobowy, rozdzieliwszy stada między
 sobą. ⟨41⟩ Tako lepak pirwego czasu,
 gdyż rane owce poczynały kotny być,
 tedy Jakob kładł prącie w żłoby przed
 15 oczy owcam, aby względając
 na to prącie, poczynały rodzić płod,
 18 ⟨42⟩ ale gdyż to pozdne owce płod miały
 poczynać, tedy nie kładł prącia. Bo
 tako było, cso się pozdnie urodziło,
 to się wszytko dostało Labanowi, ale
 21 cso ranego płodu, to wszytko się dostało
 Jakobowi. ⟨43⟩ I rozplodził się był
 Jakob w jimienie przesilne a miał
 jest stad wiele, dziewczek, panosz,
 wielbłądow dosyć i wołow.

⟨31⟩

XXXI

24 ⟨1⟩ Potem gdyż usłyszał słowa
 Labanowych synow rzekąc:
 „Otjął jest Jakob wszytko, csoż jest
 miał nasz ociec, a ot jego ⟨zboża⟩ się rozbogacił
 27 a oślachcił się”, ⟨2⟩ tedy uznamiona
 Jakob, że *oskarżon *przed *Labanem
 jako wczora a przed wczorajszym
 30 dniem, ⟨3⟩ *tedy *on *rzecze mówił ku
 *mnie Pan Bog rzekąc: „Wroć się do
 33 ziemi swych oćcow a k swej rodzinie,
 a jać z tobą będę”. ⟨4⟩ A gdyż jemu
 to rzekł Gospodzin, tedy posłał i
 zawołał Rachel a Lije na pole, gdzież

to pasł stada, <5> tedy rzekł jest k
 nima: „Widzę ninie, iż jeśm
 3 *oskarżon *do *waszego *oćca jako
 wczora a przed wczorajszym dniem,
 ale Bog oćca mego był se mną
 6 <6> a wy dobrze wiecie, iż jeśm wszą
 mocą służył oćcu waszemu,
 <7> ale snadź wasz ociec służył
 9 mną a przemienił moję służbę
 dziesięćkroć, a wszakoż nie
 przepuścił jest jemu tego Bog, aby
 12 mię uszkodził. <8> *Bo rzekł jest:
 «Gdyż cso się urodzi pstrego, to
 bądź za twą służbę», a wszystkie sie
 15 owce skociły a pstre jagnięta
 jimiały, a on lepak rzecze: «Białe
 sobie weźmiesz <za służbę>», tedy lepak wszystkie
 18 owce jimiały białe jagnięta,
 <9> i otjął jest Bog zboże oćcu
 waszemu, a dał mnie. <10> A gdyż-jest-koli
 21 przyszedł czas owczam kotno
 być, <...> widział jeśm <we śnie>, iż się schadzały
 z barany owce <...> <11> A rzekł ku mnie
 24 <we śnie> anjoł boży: «Jakobie!» A ja jeśm
 odpowiedział: <«Awo jeśm»>. <12> Tedy mi rzecze anjoł
 boży: «Wnieś twoje oczy wysprz
 27 a patrz, iżec się schodzą samcy z
 samicami <...> ku płodzeniu płodu, bo
 jeśm widział wszystko, cso jest tobie
 30 Laban uczynił». <13> I rzekł jest
 Gospodzin k *niemu: «Ja jeśm Bog
 33 Betel, gdzieżeś to był olejem
 kamień pomazał a ślub jeś mi
 zaślubił. Przetoż ninie wstań
 a wynidzi z tej to ziemie, a wroć

się do ziemi przyrodzonej». **⟨14⟩** Tedy sta
jemu odpowiedziała Rachel
3 a Lija: „A cso swego mamy u naszego
oćca? **⟨15⟩** **⟨...⟩** **⟨16⟩** *Gdyż jest Bog otjął
wszytko zboże naszemu oćcu a dał
6 nam a naszym synom, uczynże to,
csożci Bog przykazał”. **⟨17⟩** Tedy **⟨...⟩** Jakob
wsadził dzieci i żony na wielbłądy
9 i brał się precz. **⟨18⟩** Tak pobraw
swoj nabytek a zajął stada i csokoli
był dobył w Mezopotanijej
12 i brał się ku Isaakowi swemu
oćcu do ziemi Kanaan. **⟨19⟩** A tego
to czasu szedł był Laban strzyc
15 owiec, a Rachel jemu była ukradła
jego modły, cso się jim modlił.
⟨20⟩ I nie chciał jest Jakob wzjawić
18 swemu ćciowi, by chciał
uciec. **⟨21⟩** A gdyż był odszedł ze wszym,
cso jimiał, a przez rzekę się
21 przebrał i jechał ku gorze Galaad,
⟨22⟩ tedy powiedziano Labanowi
trzeciego dnia, iże Jakob
24 uciekł. **⟨23⟩** Tedy Laban pojmie
z sobą [trzy] braty i ścigał ji siedm
dni, i poścignął ji na gorze
27 rzecznej Galaad. **⟨24⟩** I widział jest
Laban we śnie Gospodzina k sobie
przychodzącego a rzekącego
30 [k sobie]: „Chowaj się, aby nie mówił
przeciw Jakobowi nics przeciwnego”.
⟨25⟩ A już był Jakob rozpiął
33 swoj stan na gorze. A gdy był ji
Laban poścignął z swoją bracią,
na tejże to gorze ustanowił swoj

stan. <26> I rzekł jest ku Jakobowi:
 „Przecż jeś to uczynił, iżeś tajemnie
 3 zawiodł dziewki moje *zabiję
 *cię mieczem? <27> Przecż jeś przez
 mego wiedzenia uciekł ani
 6 jeś mi odpowiedział, abych cię
 wyprowadził s radością, s wiesielim
 z śpiewanim, z bębny, z gędźcy?
 9 <28> Nie chciaeś mi dać mych dziewek
 a mych wnekow pocałować,
 niemądrześ uczynił, zaprawdę
 12 <29> jaćbych mógł i ninie, cso bych chciał,
 nad tobą uczynić, ale Bog
 oćca twego rzekł ku mnie wczora:
 15 «Waruj się, aby nie mówił
 Jakobowi nics przeciwnego». <30> Gdyż
 jeś żądał jic k swym a byćoć żądno
 18 ku oćcu twemu, przecż jeś
 ukradł mi bogi moje?” <31> Odpowiedział
 Jakob: „Przeto jeśm kromia twego
 21 wiedzenia szedł, że jeśm się bał,
 aby mi nie odjął *swej *dziewki. <32> Ale
 24 iże jeś mię złodziejstwem pomowił,
 u kogokoli swe bogi najdziesz, *będzie
 przede wszemi braty naszymi
 zagubion. Patrzy, a csokoli swego
 27 najdziesz u nas, to zabierz”. To jest
 mowił, iże nie wiedział, aby Rachel
 ukradła jego modły. <33> Tedy Laban
 30 wszedł w stan Jakobow a w stan Lije
 swej dziewki starszej, a w *obojoch
 *czeladź *stała, nics nie nalazł. A gdyż
 33 był wszedł w stan Rachelin swej
 dziewki, <34> a ona rychło wschopiwszy
 się i skryła modły pod wielbłądowym

gnojem i siadła sama na
 niem, a gdyż on patrzył po wszemu
 3 stanu a nics nie nalazł, **⟨35⟩** rzekła
 jemu: „Nie porokuj, panie moj,
 iże przeciw tobie wstać nie mogę,
 6 boć mi się jest ninie podług
 żeńskiego obyczaja zstało
 przygodzenie”. A tak jest ji okłamała.
 9 **⟨36⟩** A z tym się nań Jakob rozgniewał
 i rzekł: „Przecz jeś mi to
 uczynił? Cso jeśm przeciw tobie
 12 zawinił, żeś się tako barzo
 rozgniewał **⟨37⟩** a przeglądał jeś wszystkie
 moję schronę? Csoż jeś swego
 15 nalazł? To *pobierz przed moją
 bracią i przed twoją, ac *to *będzie
 między nama a to uźrzą bracia
 18 twoji i moji. **⟨38⟩** A wszakoż jeśm ja
 był u ciebie dwadzieścia lat i
twe owce i kozy nie były jałowy,
 21 baranow a skopow (...), a byłem
 jich stroż, **⟨39⟩** ani od zwierząt ktore
 zginęło, jaciem szkody wszystkie
 24 [szkody] napełniał, a csokoli
 kradziestwem zaginęło, to nigdy
 nie było, aby ode mnie kradziestwem
 27 cso zaginęło. **⟨40⟩** Ale jeśm
 pilen był we dnie i w nocy a
 cierzpiał jeśm nędzę a mroz, czując
 30 a nie śpiąc ani mnie sen kiedy
 umdlił. **⟨41⟩** Tako-ć jeśm dwadzieścia
 lat [i dwie] w twem domu służył,
 33 czternaście lat za dziewczki
 a sześć lat za dobytek, i przemieniałeś
 moją służbę dziesięćkroć.

<42> Aby Bog Abramow a Isaakow
 mi był nie pomógł, snadź by mie
 3 był nago od siebie puścił, ale
 Pan Bog weźrzał jest na mię
 a na mą nędzę, a na usilenie
 6 moju rękę i upomionął jest
 ciebie *wieczor”. <43> Tedy rzecze
 jemu Laban: „Dziewki i synowie
 9 są moi i wszytki stada <...>, csoż ty
 *imasz <...> Csoż bych ja jim mogł
 [cso] złęgo uczynić dziewczkam
 12 i wnąkom mym? <44> Ale pojdzi a
 ućwirdziwa ślub między mną
 a między tobą, *iże *będzie
 15 *świadomo *i *mnie *i *tobie. <45> Tedy Jakob
 weźmie kamień i wzwiódł ji
 na znamię, <46> i rzekł jest k swej
 18 braci: „Snoście kamienie!” A
 oni to snosiwszy i uczynili są s
 onego to kamienia stolec, na
 21 niemże to są jedli, <47> jemuż to
 Laban zdział <...> *stolec świadectwa
 on podług swego języka, a
 24 on też podług swego. <48> Tedy
 rzekł jest Laban: „Stolec ten
 to będzie świadek między mną
 27 a między tobą od dzisiejszego
 dnia”, a przeto *są jemu
 zdziano Galaad, to jest stolec
 30 świadeczstwa. <49> I lepak rzekł
 Laban: „Oberzi, Panie Boże, <...> między
 nama, <...> [będzieli to tako]. <50> Będzieszli
 33 ty, Jakobie, *mieć me
 dziewczki, czyli *jiną *żonę pojdziesz
 mimo moje dziewczki [podług],

smowy nijednego świadka
nie, jedno Pan Bog, jenże weždy
3 jest a wsze <wi>dzi”. <51> Tedy lepak
rzekł Jakobowi: „Otoć ten to <...> kamień,
jenże jeśm wzwiódł *miedzy mną*
6 *a miedzy tobą*, <52> będzie świadek”
<...> <55> Tedy potem Laban
wstaw w nocy i jimie sie
9 całować *swej *dziewki i wnękow
swych, i pożegnał je a wrocł
sie jest na swe miasto.

<32>

XXXII

12 <1> Potem Jakob szedł swą
*częścią i potka sie s anjoły
bożymi, <2> jeż to gdyż był uźrzał,
15 tedy rzekł: „*Stworzenie boże to
*jest”, a przeto zdział onemu to
mieścicu Manaim <...> <3> I posłał
18 jest posły naprzod przed sobą ku
Ezau bratu swemu do ziemie
Seir w włość Edom, <4> i przykazał
21 jest jim rzekąc: „Powiedzcie
panu memu Ezau: «Toć
wskazuje brat twój Jakob: U
24 Labana był jeśm w gościnie
aże do dzisiejszego dnia. <5> Mamci
wołow, owiec, osłow dosyc
27 a sług i służebnic dosyc,
posyła<m>ć ninie [w] poselstwo k
tobie, ku panu swemu, ażby<ch>
30 nalazł miłość przed twym
obliczym»”. <6> Tedy się są posłowie
wrocili ku Jakobowi rzekąc:
33 „Przyszli jesmy byli ku Ezau
bratu twemu, otoć jedzie w
potkanie tobie se cztyrmisty

mężow”. **⟨7⟩** Tedy się jest Jakob ubał
 wielmi **⟨...⟩** i rozdzielił jest lud swój,
 3 jeź to był s nim, a stada, woły, owce,
 wielbłądy, osły, wszystko we dwa
 *pługi [a we dwa] **⟨8⟩** a rzekąc:
 6 „Przyszędłiby Ezau ku jednemu
 *pługu a pobliłby ji, tedy drugi
 *pług, jenże by ostał, będzie zbawion”.
 9 **⟨9⟩** I rzekł jest Jakob: „*Bog
 Abramow oćca mego, **⟨...⟩** Isaaka,
 *Gospodzin, jenże**⟨ś⟩** mi rzekł: «Wroć
 12 się do ziemie swej na mieśće
 porodzenia swego a tuć tobie
 dobrze uczynię», **⟨10⟩** a ja jeśm niedostojen
 15 miłosierdzia twego, a *zaprawdę **⟨...⟩**
 jesteś *mię *jego napełnił. Laskę
 się podpiraję przebredł jeśm
 18 Jordan ten to, a już jidę zasię
 ze dwiema *pługoma. **⟨11⟩** Panie
 Boże, wyprości mię s rękę brata
 21 mego [mego] Ezau, boć się wielmi
 jego boję, [boć] by snadź przydąc
 i **⟨nie⟩** zabiłby macierz z dziećmi.
 24 **⟨12⟩** Boś ty, Panie Boże, mowił, że mi
 chcesz dobrze uczynić a rozszerzyć
 siemię me jako piasek w morzu,
 27 jemuz to liczby nie”. **⟨13⟩** A gdyż tu był
 spał prze noc, wybrał z tego, cso
 jimiał, ku darowaniu brata swego
 30 Ezau: **⟨14⟩** koz dwieście, kozłów
 dwadzieścia, owiec dwieście,
 skopow dwadzieścia, **⟨15⟩** wielbłądow
 33 i *ji*ch cieląt trzydzieści
 a bykow dwadzieścia, osłow
 dwadzieścia a *oślic dziesięć, **⟨16⟩** i posłał

posły swojimi ⟨...⟩ a rzekł jest
 sługam: „Żeńcież to naprzod ⟨...⟩”.
 3 ⟨17⟩ I przykazał przedniemu rzekąc:
 „Potkali cię Ezau moj brat a
 opytali cię, czyj jeś a dokąd
 6 jidziesz, a *cso jest to, cso żeniesz przed
 sobą, ⟨18⟩ tedy jemu odpowiedz:
 «Jakobow⟨o⟩ sługi twego, posłałci
 9 jest dary panu swemu Ezau a
 samci także za nami jidzie». ⟨19⟩ A
 tak i drugiemu przykaże, i trzeciemu,
 12 i wszem, cso są stada gnali,
 rzekąc: „Tak *powiedz, jakoć
 jeśm rzekł, ku Ezau, gdyż się
 15 s nim potkacie, ⟨20⟩ ⟨a⟩ to k niemu
 mowcie, iże także Jakob sługa twój
 za nami jidzie”. I rzekł jest: „Napirwej
 18 *jemu dary *poślę ⟨...⟩ a *potem się*
s nim sam użrzę, *aza mi będzie
 miłościw”. ⟨21⟩ A tak jest z tymi dary
 21 naprzod posłał, ale on sam był
 tej nocy ostał tu w *tėwirdzy. ⟨22⟩ A
 gdyż był s jutra rano wstał, tedy
 24 pojął swe dwie żenie i jich
 *dzieci a jedennaście synow i
 przejdą przez brod Jabot, ⟨23⟩ a
 27 przeprawiw wszystko, cso jimiał, ⟨24⟩ i
 ostał sam. Tu się jest s nim bił mąż
 aże do jutra. ⟨25⟩ Jenże *widział, iże
 30 jego przemoc nie może, i uderzył
 ji w biodrę a natemieście jemu
 umdlała. ⟨26⟩ I rzecze k niemu: „Puść
 33 mię, boć już zorze wschodzi!”
 Odpowiedział jemu: „Nie puszcę
 cię, aliz mię pożegnasz” ⟨27⟩ i rzekł

jest k niemu: „Ktore jest tobie
 jimię?” Odpowiedział: „Mnie
 3 Jakob dzieją” **⟨28⟩** Tedy Bog rzecze
 jemu wtenczas: „Nigdy już
 *sługą nie będziesz Jakob, ale
 6 Israhel twe jimię będzie,
 zaprawdę *kiedyż jeś przeciw
 Bogu był ⟨...⟩, tym pak więcej przeciw
 9 ludu będziesz wicęzcą”.
⟨29⟩ I opytał jego Jakob: „Powiedz mi,
 ktore tobie jest jimię”. Odpowiedział
 12 Bog: „Przeci pytasz mego
 jimienia, jeż jest dziwne?”
 I pożegnał jest ji na temże to mieścu,
 15 **⟨30⟩** i zdział jest Jakob temu
 mieścu Fanuel rzekąc:
 „Widział jeśm Boga obliczym w
 18 oblicze a zbawiona jest dusza
 moja”. **⟨31⟩** A natemieście weszło
 słońce, jakoż minął to miasto
 21 Fanuel, ale Jakob *klęczał jest na
 *kolanu. **⟨32⟩** Przeńże to *przyszli
 synowie israhelszczy ⟨...⟩, przeto że jest
 24 dotknął anjoł boży żyły biodra
 jego i *chramał jest aż do *śmierci.

⟨33⟩

⟨1⟩ Potem Jakob wzglądnie i użrzy
 27 Ezau jidąc ze cztermistry mężow.
 ⟨...⟩ synow[ie] Lije a Rachel ⟨...⟩ **⟨2⟩** ⟨...⟩ **⟨3⟩** Tedy
 Jakob szedł przeciw bratu swemu
 30 Ezau i padał siedmkroć ⟨...⟩ a kłaniał
 się swemu bratu Ezau, niżli
 się do niego przybliżył ⟨brat jego⟩. **⟨4⟩** Tedy
 33 Ezau brat Jakobow bieżał
 przeciw bratu swemu w potkanie
 i obłapił ji ⟨...⟩ i począł ji całować

z płaczem s wielikim. <5> A wzniosw swe
 oczy i uźrzy żony a jich syny, i rzekł: „Cso
 3 ci to <...> tobie [a mnie] <...> przysłuchają?” A
 on odpowiedział: „Dziatki to są, jimiż to
 mnie Bog obdarzył sługę twego”. <6> A
 6 przybliżywszy się dziewczki a jich
 synowie i pokłonili się jemu. <7> Potem
 Lija przystąpi[wszy] z swymi <syny>, a gdyż
 9 się także pokłoni/i, a napośledziej
 Rachel a Josef także się pokłonili,
 <8> rzekł Ezau: „A cso to są za
 12 *pługowie, cso mię są potkali?”
 Odpowiedział Jakob: „Tobie jeśm posłał,
 abych znalazł twą miłość, panie moj”.
 15 <9> Ezau odpowiedział: „Mamci ja
 więcej niż ty, bracie moj, miej swe
 sobie”. <10> Jakob rzekł: „Nie zamawiaj sie
 18 tak, ale znalazł/i jeśm miłość przed
 twyma oczyma, weźmi darek moj,
 boć jeśm widział twarz twą jako bożą,
 21 bądźżeż mi miłościw, <11> przymi
 z pożegnaniem <...>” <12> Tedy jemu rzecze Ezau:
 „Podźmy pospołu a będę z tobą
 24 w towarzystwie”. <13> Jakob rzekł:
 „Wiesz, panie moj, iże mam wardęgę
 młodą <...> a pojedalić jednego dnia wiele,
 27 zemrąć mi stada wszytka. <14> Jedź,
 panie moj, naprzod <...>, a jać pojedę
 znienagła za tobą, jako może bydło
 30 statczyć, aże przydę <...> do Seir”. <15> Ezau
 rzekł: „Proszę cię, aby lud moj ostał
 z tobą tobie *ku *czci”. Odpowiedział
 33 Jakob: „Nie jest tego potrzeba, jedno
 bych znalazł miłość przed twyma oczyma,
 panie moj”. <16> Tedy Ezau wrocił

się zasię tegoż dnia do Seir, <17> a Jakob
 przyszedł na to miasto, jemuż dziano
 3 Sochot, tu udziałł dom a spiał stany
 i zdział temu miastu Sochot, to jest
 stanowiu. <18> I brał się do Salem miasta
 6 *semietskigo w ziemi Kanaan, gdyż
 się był wrocil jidąc s Mezopotanijej,
 i bydlił blisko miasta, <19> i kupił to pole, na jemże
 9 to swe stany rozpiął, u synow Emor
 otca Sychem za sto baranow. <20> I *udziałł
 ołtarz, na tem mieście jał wzywać
 12 Boga Israhelowa nasilniejszego.

<34>

*XXXIII

<1> Potem była wyszła Dina dziewczka
 Lijej chcąc opatrzeć *swą *wardęgę,
 15 <2> jaż gdyż uźrzał Sychem syn
 Emorow, wnek Eweow <...> i poczał ją
 miłować, i wziął ją, i spał s nią
 18 przezdzięcznie <...> <3> <...> <4> Tedy szedł ku Emor otcu
 swemu i rzekł: „Weźmi mi, otcze, dziewczkę
 tę to, ac mi będzie żoną moją”. <5> To
 21 gdyż usłyszał Jakob *od swych synow,
 jeż to *przyszli *od *dobytku, nics nie rzekł,
 dojad się nie wrocil(i). <6> Potem gdy
 24 Emor ociec Sychem szedł, chcąc s
 Jakobem mowić, <7> wtenczas pojda
 synowie jego z pola, a usłyszawszy tę
 27 przygodę, barzo się rozgniewali, przeto że
 *tę rzecz uczynił w Israhelu a <...> popełnił
 skutek zapowiedny. <8> I mowil Emor
 30 k nim: „Sychem synu memu ślubila
 się dziewczka wasza, dajcie jemu ją żonę
 <9> a s jednajmy społu swadźbę, a
 33 dawajcie nam wasze dziewczki a nasze
 sobie pojmućcie, <10> a bydlicie z nami,
 *takież *w *ziemi *naszej, działajcie,

kupczycie, a bądź wam poddana”. **⟨11⟩** Tedy
 Sychem rzekł ku otcu a ku braciej
 3 jej: „*Nalazłem ci miłość waszą,
 csokoli wy chcecie, toć wam dam,
⟨12⟩ *⟨...⟩* jedno mi dziewczkę dajcie, ac będzie
 6 moją żoną”. **⟨13⟩** Otpowiedzieli synowie
 Jakobowi Sychem a jego otcu *⟨...⟩* *prze*
niepowolenie, csoż uczynił *naszej siostrze
 9 rzekąc: **⟨14⟩** „Nie możemy *uczynić, cso wy*
proście, ani jej dać nieobrzezanemu ⟨...⟩,
⟨15⟩ ale będziem dobrze s wami
 12 moc się ślubować, acz będziecie chcieć *⟨...⟩*
 obrzezować każdego pacholika
 między wami, **⟨16⟩** tedy *⟨...⟩* będziem
 15 pospołu bydlić a będziem wszytko jeden
 lud. **⟨17⟩** A nie będziecie się chcieć
 obrzezować, tedy pobierzemy *swe *dziewki
 18 a pojdziemy otąd”. **⟨18⟩** *⟨...⟩* [tedy] Emor a jego syn⟨u⟩.
⟨19⟩ Nics nie omięszka *⟨...⟩* [się] tego
 uczynić, cso oni chcieli *⟨...⟩* **⟨20⟩** A z tym *szedł
 21 do miasta i *mowił ludu rzekąc: **⟨21⟩** „Ludzie
 ci to są spokojni, [bo] *chcą z nami być,*
 niechać kupczą w ziemi, *⟨...⟩* a
 24 będziem jich dziewczki[e] pojmować *⟨...⟩*
⟨22⟩ Jedno *⟨...⟩* *obrzeżemy nasze pacholki
 podług jich obyczaja, **⟨23⟩** *⟨...⟩* abychom wszytcy
 27 byli jeden lud w bydleniu”. **⟨24⟩** Powolili
 są wszytcy a obrzezali pacholiki.
⟨25⟩ Tedy gdyż było trzeci dzień, gdyż
 30 w nawięcszej boleści byli, dwa
 syny Jakobowa Symeon a Lewi *⟨...⟩* wzięwszy
 miecze szli do miasta a zbiłasta
 33 wszytki męże, **⟨26⟩** Emor a Sychem *⟨...⟩*
 i wzięłasta swą siostrę *⟨...⟩* **⟨27⟩** *⟨...⟩* a zatym
 drudzy synowie Jakobowi bieżawszy

i pobili wszystko miasto, aż było pusto,
 mszcząc gańby swej siostry. <28> I
 3 pobrali łup wielki, od nich owce,
 skot, *woły i jine wszystko, cso mieli <...>,
 <29> a dziatki *jich* i żony zwiqzawszy
 6 zabrali. <30> <...> tedy rzekł Jakob ku
 Symeonowi a Lewi: „Zamąciliście
 mię a *w* wielką nienawiść uczyniliście <e>
 9 *Kanajskim a Ferezejskim <...>
 Bo nas jest mało, a oni się zbiorą
 a zagładzą mnie i wszytek moj dom”.
 12 <31> Oni odpowiedzieli: „Aza *są <...> *nasze
 *siostry *we *złem *żywocie *były?”

<35>

<1> Potem rzekł Bog ku Jakobowi:
 15 „Wstań a bierz się do Betel
 a tam *będziesz *bydlił, a uczyniż
 ołtarz Bogu, jenże-ć się był wzjawił,
 18 gdyżeś uciekał przed bratem
 Ezau”. <2> Tedy Jakob przykazał swej
 czeladzi: „Zagubcie *swe bogi, cso
 21 się jim modlicie, a bądźcie czyści,
 a przemieńcie swe rucho. <3> <...> a *pojdziemy
 do Betel, abychom tamo uczynili
 24 ołtarz Bogu, jenże mię wysłuchał
 w moj smętny czas a był strożem
 mym”. <4> Tedy oni dali jemu
 27 wszytki <...> i nausznice, cso były na
 jich uszu, tedy je on pokopał pod
 terabintem, jiz to jest za miastem
 30 Sychem. <5> A gdyż się brali, strach
 boży uderzy na wszytka miasta, iże
 są nie śmieli jidących ścigać.
 33 <6> Potem Jakob przyszedł do miasta
 Luza w ziemie kananejskiej, jegoż
 *przymie Betel, ze wszym ludem

⟨7⟩ i udzielał ołtarz, i zdział temu
miastu dom boży ⟨...⟩ ⟨8⟩ Tego czasu umarła
3 Dolbora piestunka Rebeczyna
i pogrzebiona w Betel pod dębem,
i zdziano temu mieścu Płacz Dęba.
6 ⟨9⟩ Potem się sjawił Bog Jakobowi,
gdyż się wrocił z Mezopotanijej,
i pożegnał ji ⟨10⟩ rzekąc: „Dalej
9 już nie będziesz wezwan Jakob, ale
Israhel imię tve wez⟨wa⟩no będzie” ⟨...⟩
⟨11⟩ i rzekł jemu: „Jacieśm Bog ⟨...⟩, rość
12 a płodz się ⟨...⟩ a z twych lędźwi
krolowie wynidą, ⟨12⟩ ziemię, którą-m
dał Abrahamowi a Isaakowi,
15 dam tobie a twemu siemieniu
po tobie”. ⟨13⟩ I odszedł od niego, ⟨14⟩ a on
lepak wzwiódł kamień znamienity
18 na tem mieście, gdzież to
z nim Bog mówił, ⟨...⟩ i nalał na on
kamień oleju, ⟨15⟩ i nazwał to miasto
21 Betel. ⟨16⟩ Wyszędw odtąd *i przyszedł*
letnego czasu do ziemię,
jaż się chyli ku *Efraten, w jejże
24 to Rachel *porodziła *syna ⟨17⟩ ⟨...⟩ ⟨18⟩ ⟨...⟩ jemuż
działa Bennomi, to jest
syn boleści mej, bo wielmi
27 niemocna jim była, a ociec
jemu zdział Benijamin, to jest
syn prawice. ⟨19⟩ I umarła jest Rachel
30 i pogrzebiona na ścieżce
jidąc do Efratan, to jest *Betlem,
⟨20⟩ i postawił Jakob na jej
33 grobie znamię napisaw. To
znamię na grobie Rachel jest
aż do dzisiejszego dnia. ⟨21⟩ Tedy

wyszedł odtąd (...) <22> A gdyż był w tej to
 włości, szedł Ruben i spał z żoną otca
 3 swego, ktorejże to *Baba *rzekła
 a to się nie mogło utajić. *Bo jest
 miał <Jakob> dwanaście synow. <23> Synowie
 6 *Lewi byli: pirworodny Ruben,
 Symeon, Lewi, Judas, *Zachor, Zabulon,
 <24> a synowie Rachel byli: Josef,
 9 Benijamin, <25> a synowie Bale dziewczki
 Rachel byli: Dan, Neptalim, <26> syno(wie)
 Zelfe *dziewki Lijej* byli: Gad, Asser,
 12 ci synowie Jakobowi, jeż sie są
 urodzili w Mezopotaniji. <27> I przyszedł
 tako do otca swego Isaaka do Mambre
 15 miasta Arbee, to <jest> Ebron, w
 *niejże to byli *Filistyni Abraham
 a Isaak. <28> I napełniły są się dni Isaakowy
 18 sto a ośmdziesiąt lat, <29> potem
 umarł (...) i położon ku swemu ludu
 w dobrej starości a pogrzebli ji
 21 Ezau a Jakob synowie jego.

<36>

<1> Toć to jest rodzina Ezau, to jest
 Edom. <2> Ezau pojał *żonę z dziewczek
 24 Kananejskich a *tej *dziewce
 są rzekli Ada dziewczka Elomowa,
 wnęka Eteowa, a drugiej dziano
 27 Kolibama, to była dziewczka Ane,
 a Ana była dziewczka Sebeon, jejże
 otcu dziano Eweheus, <3> a *Besamech
 30 trzecia dziewczka Hismahelowa, siostra
 *Nabarot. <4> Potem Ada urodziła
 Elifat, *Betsamech urodziła
 33 *Rawel, <5> Kolibama urodziła Hijeeus
 a Hijelon, a Chore. Toć są synowie
 Ezau, ktoreż to miał w ziemi kana(nejskiej...)

(tu brak 10 kart)

(zaczyna się pismo 2 ręki)

⟨47⟩

3   ⟨27⟩ ⟨...⟩ Jessen a miał ją i współdzielił
 sie jest, a rozmnożył
 sie jest wielmi. ⟨28⟩ A był w
 niej żyw siedmnaście
 lat i był jest żyw wszech
 6   swych dni sto a czterdzieści
 a siedm lat. ⟨29⟩ A gdyż
 uznamionał dzień śmierci
 9   przybliżając sie, zawołał
 syna swego Josefa
 i rzekł k niemu: „Nalazliśm
 12   miłość przed twyma
 oczyma, położ rękę
 swą pod biodra ma
 15   a uczynisz se mną miłosierdzie
 i sprawiedliwość, aby
 mię nie pogrzebł w
 18   Ejipcie, ⟨30⟩ ale abych spał
 s otcy mymi, aby mnie
 wyniosł z tej to ziemie i
 21   położył mię w grobie
 mych starost”. Jemuż
 to odpowiedział Josef
 24   a rzekąc: „Jać uczynię, což
 *każesz”. ⟨31⟩ A on odpowiedział:
 „Przysiąż mi”. Jenże
 27   gdyż przysiągł,
 pomodl(i)w sie Bogu Israel
 a obrocił sie w głowy łożyczka.

⟨48⟩

30   ⟨1⟩ To tako
 gdyż sie było stało,
 powiedziano jest
 33   Josefowi, iż niemocen
 ociec jego, jenże pojaw
 dwa syny swa

Manassen a Efraima i brał
sie tam. <2> I powiedziano jest
3 *jemu: „Otoć jidzie Josef
syn twój k tobie”, a on posilon
i siadł na łożu, <3> a gdyż
6 Josef wszedł był k niemu,
rzecze Israhel: „Bog
wszechmogący, jenże mi sie
9 wzjawił w Luza, jeż to jest
w ziemi kananejskiej,
pożegnał mię jest <4> a rzkać:
12 «Ja cię rozmnożę a
rozpłodzę, a uczynię cię
w zastępy ludzkie, a dam
15 ci tę ziemię i siemieniu
twemu po tobie na
jimienie wieczne. <5> Przetoż
18 dwa syny twa, któraż
sie urodziła w ziemi
ejipskiej, pirzwej
21 niżliśm ja przyszedł k tobie,
moja będzieta, Efraim
a Manasses jako Ruben
24 a Symeon mnie oddani
będą. <6> A jini, jiz to
sie urodzą (...), twoji będą
27 a jimieniem swej braciej
wezvani będą w swych
przebytkach». <7> Ale
30 mnie jest umarła Rachel,
gdyśm szedł s Mezopotanijej
Syrskiej w ziemię
33 kananejską, na tej
drodze, a to było lecie
albo letnego czasu, i szedł

jeśm do Efratam, i pogrzebł
jeśm ją podla drogi
3 eufrateńskiej a jinym
imieniem ⟨...⟩ Betleem”. ⟨8⟩ A
widzę Jakob syny jego,
6 rzecze ku Josefowi: „Ktorzy są
to?” ⟨9⟩ Otpowiedział Josef:
„Synowie moji są, cso
9 mi je dał Bog na tem
mieście”. I rzecze:
„Przywiedz[cie] je ku mnie, ac
12 je pożegnam”. ⟨10⟩ A już się
byle oczy Israhelowy
powlekke prze wielką starość[a]
15 i nie mogł jasno patrzeć,
a przytuliw je k sobie
całował je, obłapiw
18 je, ⟨11⟩ rzekł synu swemu:
„Nie jestem przelszczon
od twego widzenia a k temu
21 ukazał mi Bog tve
siemię”. ⟨12⟩ A gdyż był je wziął
Josef z łona otcowa,
24 pokłoni sie obliczym na
ziemię ⟨13⟩ i położy Efraima
na prawicy swej, to
27 jest na lewicy Israhelowej,
a Manassena na lewicy
swej, toć jest na
30 prawicy otcowej, a
przykłoniw oba k niemu. ⟨14⟩ A
on ściągnęw rękę prawą
33 i włożył na głowę Efraima
młodszego brata,
a lewą na głowę

Manassena, jenże rodem
starszy był, przełożyw rękę
3 <15> i pożegnał jest Jakob
synow Josefowych a rzkę:
„Boże, przed jegoż to
6 obliczym chodzili moji
otcowie Abraham a Isak,
Boże, jenże mię karmisz
9 od mej młodości aż do
dzisiejszego dnia, <16> i anjoł,
jenże mię wywiodł ze
12 wszego złego, pożegnaj
tym działkam a ogłosi
się imię *twe nad
15 nimi i jimiona otcow
mych Abrahama a Isaka,
aby rosły w *mnostwie na
18 ziemi”. <17> A uźrzaw to Josef,
iż ociec jego położył rękę
prawą na głowę
21 Efraimowę, ciężce to
przyjął, ująw otcowę rękę
*usilnie *wznosił z głowy
24 Efraimowy a położyć na
głowę Manassenowę, <18> i
rzekł jest ku otcu: „Nie tako
27 słusze, otcze, boć to jest
pirworodzony, położ
prawicę swą na jego głowę”.
30 <19> Jenże wzgardziw to i
powiedział: „Wiem, synu moj,
33 wiem, ale zajiste ten
będzie w lud rozmnożon,
ale brat jego młodszy
będzie więcszy jego a jego

siemię wzroście w rody”.

3 <20> I pożegnał jest jim
 6 wtenczas a rzekę: „W tobie
 będzie pożegnan Israel
 a rzecono będzie: «Uczyni
 tobie Bog jako Effraimowi
 a jako Manassenowi»”.

I ustawił Effraima

9 przed Manassen, <21> i rzekł
 jest ku Josefowi synu
 swemu: „Ja już umrę
 12 rychło a Pan będzie z
 wami a dowiedzieć was
 do ziemie otcow *mych.

15 <22> Damci tobie część
 jedną mimo twą bracią,
 jaż *tosmy *wzięli z ręk

18 Amorejskich pod
 mieczem a łączyskiem mym”.

<49>

<1> Potem zawołał

21 Jakob synow
 swych i rzekł jim:
 „Zydzicie sie,

24 ać wam wzwiestuję, cso
 ma wam przyć w
 napośledniejszych dniach.

27 <2> Zgromadźcie sie a
 posłuchajcie, synowie
 Jakobowi, posłuchajcie
 30 Israhela otca swego! <3> Ruben,
 pırzworodny moj

33 syn, ty jeś siła ma a
 początek boleści mej, ty
 jeś pırwy w darach a
 więcszy w przykazaniu,

3 <4> przelaneś jako woda,
 nie rości, boś wstąpił
 w łożę otca swego a
 pokalałeś pościelą jego.
 6 <5> Symeon a Lewi bracia,
 *sądowi *niesprawiedliwości
 bojowni,
 <6> w radę jich nie *w[y]nidzie
 9 dusza ma a w sebraniu
 jich nie *będzie sława
 ma, *a w swem gniewie
 12 zabiliście męża, a w swej
 woli podkopali mur.
 <7> Przekłęt*e* jich wzgardzenie,
 15 bo jest ustawne, a gniew
 jich, bo jest twardy,
 rozdzielię je w Jakobie
 18 a rozpłoszę je w Israheli.
 <8> Juda, ciebie będą
 chwalić bracia twoja,
 21 ręce twoji na gardle
 twych nieprzyjaciół,
 kłaniać ci się będą synowie
 24 otca twego. <9> Szczeniec
 lwowy Juda. Ku *plemienia
 zstąpiłeś, synu moj,
 27 odpoczywając wspoleżałeś
 jako lew a jako lwica,
 kto wzbudzi *je? <10> Nie
 30 będzie odniesiona laska
 od Judy a wojewoda
 z biodr jego, doją*d* nie
 33 przydzie, jenże ma przyć
 a posłan być, tenci będzie
 czekanie ludzkie. <11> Więzać

będzie ku winnicy
oślątko oślice swej
3 a ku korzeniu winnemu,
o synu moj, oślicę
swą. Umyje w winie [a]
6 odzienie swe a we krwi
gronowej płaszcz swoj. <12> Kresszesta
oczy niż wino a
9 zęby jego bielsze mleka.
<13> Zabulon na brzegu
morskiem będzie bydlić na
12 stawadłach łódź, dosięgając
aż do Sydona. <14> Izachar
<...> obracając albo
15 wspolegając na granicach
<15> widział jest pokój, iż jest
dobry, a ziemię, iż jest
18 była przedobra, i podjął
ramieniem swym ku niesieniu
i uczynion jest sługa
21 dani. <16> Dan sędzić
będzie lud swoj jako i
jine pokolenie w Israheli.
24 <17> Bądź Dan wąż rogaty
na drodze, cerastes na
ścieżce kęsaję kopyta
27 końska, aby jeździec spadł
za się. <18> Zbawienia
twego czekać, panie,
30 *będzie. <19> Gad podpasaly
bojować będzie przed
nim, a on podpasan
33 będzie z tyłu. <20> Asser, tłusty
chleb jego, a da rozkoszy
krolom. <21> Neptalim,

jeleń wypuszczony, dawający
 wymowy krasy. <22> Syn
 3 nadrastający Josef,
 syn nadrastający a krasny
 w opatrzaniu, corki
 6 *będa *biegać po muru.
 <23> Ale uciążyli jego
 i *korzyli są sie a zawidzieli
 9 jemu ci, już to mieli strzały.
 <24> Siedziało w silnem łączysko
 jego a rozpadli są sie
 12 przekowy łoktow *u ręku
 jego przez ręce mocnego
 Jakoba, odtąd past(y)rz
 15 wyszedł jest, kamień israhelski.
 <25> Bog otca twego będziec
 pomocnik twój, a
 18 wszechmogącyć pożegna tobie
 pożegnaniem niebieskim
 s wirzchu, pożegnaniem
 21 *przezwiecznym leżącego
 wespod, pożegnaniem *wina
 i płodu. <26> Pożegnania <oćca>
 24 twego posilona są z
 pożegnania otcow jego,
 pirzwej niż przyszła jest
 27 żądza pagorkow wiecznych,
 *będzie na głowie Josefowie
 a na ciemieniu
 30 poświętnego między bracią
 twą. <27> Benijamin, wilk
 chwatający, z zarań śnie łup,
 33 a wieczor zbutuje łup”.
 <28> Ci to wszytcy w *pokoleniu
 Israhel dwanaście.

Toć jest jim mówił
 oćiec jich i pożegnał jest
 3 jim każdemu pożegnaniem
 osobnym <29> a przykazał
 jim a rzkać: „Jać wnide
 6 k ludu memu, pogrzebicie
 mię s mymi otcy w
 jaskini *dwoitej*, jaż to jest
 9 w polu Efronowie Etejskiego
 <30> przeciw Mambre
 w ziemi kananejskiej, jaż
 12 to jest kupił Abraham
 z polem od Efrona
 Etejskiego k imieniu grobow.
 15 <31> A tu są ji pogrzebli i
 Sarę jego żonę, a tu też
 pogrzebion jest Isaak a
 18 Rebeka żona jego, a tu
 też i Lija pogrzebiona leży”.
 <32> A dokonaw przykazania,
 21 jimże to syny uczył,
 skłoniw nogi swe na łożu
 i skończał jest, i przyłożon
 24 jest k ludu swemu.

<50>

L

<1> To widzę Josef
 uderzył sie na
 27 oblicze otcowo
 płacząc a całuję ji <2> i
 przykazał sługam swym
 30 lekarzom, aby drogimi
 maściami zmazali oćca.
 <3> Jiż to peñnili przykazanie
 33 za czterdzieści dni,
 bo jest ten obyczaj
 był ciałom pogrzebującym.

I płakał jest jego Egipt
siedmdziesiąt dni. <4> I wypełnił
3 Josef czas płaczu swego,
mówił jest ku faraonowej
czeladzi a rzkać:
6 „Nalażł<liś>m miłość przed
waszyma oczyma, mowcie
ku uszyma farao<no>wyma,
9 <5> iżeć mi jest ociec umarł
a zaklął mię jest a rzkać:
«Toć umieram, w grobie
12 mem, jenżeśm sobie
wykopał w ziemi kananejkiej,
pogrzebiesz mię». Przeto
15 wynidę a pogrzebę
otca mego, a wrocę sie zasię” .
<6> I rzekł jest jemu
18 farao: „Wzjedź a pogrzeb
otca twego, jakożeś zaklął” .
<7> Jenże gdyż był jał, jechali
21 s nim wszyscy starszy
faraonowi i wszyscy starszy
po rodu ziemie ejipskiej,
24 <8> czeladź Josefowa z bracią
jego kromia młodzieńcow,
stad i dobytką, jeż to byli
27 ostawili w ziemi Gessen.
<9> I miał jest z sobą wozy i
jezdce, i był jest s nim
30 zastęp niemały. <10> I przyjadą
na miasto *Achod, jeż to jest
za Jordanem, gdziez to uczynili
33 ucztę za Jordanem s
wielikim płaczem i groźnym
kwielenim i napełnili

siedm dni. <11> To gdyż
widzieli byli bydliciele
3 tej ziemie kananejskiej,
rzekli: „Toć jest wieliki
płacz Ejipski<ch>”, a przetoż
6 zdziali temu miastu Płacz
*Ejipskich. <12> I uczynili
synowie Israhel tako,
9 jakoż jim był przykazał,
<13> a nioswszy ji do ziemie
kananejskiej, pogrzebli
12 ji w jaskini *dwoitej*,
jaż to był kupił Abraham
ku mieniu grobu
15 od Efrona Etejskiego,
przeciw Mambre. <14> I
wrocil sie jest Josef do
18 Ejipta z bracią swą a
se wszym towarzystwem
pogrzebszy otca. <15> Po
21 jegoż to śmierci bojąc
sie bracia jego a
miedzy sobą rozmawiając:
24 „By snadź sie nie rozpomionął
na krzywdę, jaż
to jest cirzpiął, aby nam
27 wszem złym sie nie
odpłacił, csosmy jemu
uczynili”, <16> wskazali są jemu
30 rzekąc: „Ociec twoj nam
przykazał, drzewiej niż
jest umarł, <17> abychom
33 tobie ta to słowa powiedzieli:
«Proszęć, aby zapomniął
zgrzeszenia braciej twych

a grzechu i złości, jaż to są
ukazali przeciw tobie», a
3 my takie prosimy, aby prze
sługę bożego otca
twego odpuścił nam tę
6 niesprawiedliwość”. To usłyszaw
Josef płakał. <18> I przyszli
bracia jego k niemu
9 pokłoniwszy się jemu, padli
są na ziemi, rzekli:
„Sługismy twe”. <19> Jimże on
12 odpowiedział: „Nie chcejcie
sie bać, zali sie możem bożej
woli przeciwic? <20> Wyście
15 o mnie myślili złe,
a Bog to obrocił w dobre,
aby mnie powyszył, jakoż
18 ninie widzicie, a by
zbawił lud mnogi. <21> Nie
chcejcie sie bać, jać was
21 będę paść i wasze syny”.
I ucieszył jest je ochotnie
i cicho k nim mówił.
24 <22> I bydlił jest Josef w Ejipte
se wszytką czeladzią
otca swego a był jest żyw
27 dziesięć i sto lat, a widział
jest syny Efraimowy aż
do trzeciego pokolenia.
30 Synowie zajiste Machyr
*synowie *Manasesowy
narodzili sie na kolanu
33 Jozefowi. <23> To gdyż przeminęło
było, mówił jest braci
swej a rzkać: „Po śmierci <...>

(tu brak 4 kart)

⟨Exodus⟩

⟨5⟩

3   ⟨14⟩ ⟨...⟩miary cegielnej jako
 drzewiej ani wczora, ani dziś? ⟨15⟩ I
 przyszli strojący synow
 6   izrahelskich i wzwołali ku
 faraonowi rzekąc: „Przecz tak
 czynisz przeciw sługam
 9   swym? ⟨16⟩ Słomy nie dawają
 nam, a cegieł jako drzewiej
 potrzebują. *Ach służebniki
 12   twoje biczmi biją a przezprawnie
 sie dzieje przeciw
 ludu twemu”. ⟨17⟩ Ktoryż rzekł:
 „Proznujecie w prozności,
 15   a przetoż mowicie: «Podźmy
 a oferujmy Panu». ⟨18⟩ Przetoż
 jidzicie a dziełajcie!
 Słomy wam nie będzie dano,
 18   a wy da[j]cie obyczajną liczbę
 cegieł”. ⟨19⟩ Widzieli sie
 urzędnicy synow izrahelskich
 21   w złem, przeto iż [i] jim rzeczono
 było: „Nie pomniejszać
 wam nics cegieł po wszytki
 24   dni”. ⟨20⟩ I potkali sie s Mojżeszem
 a s Aaronem, którzy to
 stali przeciw *jim jidącym
 27   od faraona, ⟨21⟩ i rzekli k nim:
 „Widz Bog a sędź, *alboście
 30   uczynili, iż wonia nasza
 śmierdzi przed faraonem
 i jego sługami, a podaliście ⟨jemu⟩
 33   miecz, aby nas zabił”.
 ⟨22⟩ I wrocił sie jest Mojżesz ku
 Panu a rzekł: „Panie, przecz
 jeś ten to lud znędził?

Przecz jeś mię posłał? <23> *Albo
 stąd, jakożeśm szedł ku
 3 faraonowi, abych mówił
 w jimię tve, znędził lud
 twój, a nie wybawił jeś jego”.

<6>

VI

6 <1> I rzekł Pan
 ku Mojżeszowi: „Ninie
 uźrżysz, cso ja uczynię
 9 faraonowi, boć [ja]
 *skażę mocną *ręką puści
 je a w ręce silnej wyrzuci
 12 je z ziemie swej”. <2> I mówił
 jest Pan ku Mojże<szo>wi
 a rzkać: „Ja, Pan, <3> któryżem
 15 się w<z>jawił Abrahamowi,
 Izaakowi a Jakobowi w
 Bodze wszechmogącym, a
 18 jimię me Adonai nie ukazał
 jeśm jim. <4> A zaślubiłem
 z nimi ślub, abych jim dał
 21 ziemię kananejską, ziemię
 gościństwa jich, w jejże
 to są byli przychodnie. <5> Ja
 24 jeśm słyszał płacz synow
 izrahelskich, jimże to Ejipszczy
 znędzili są je, i wspomionał
 27 jeśm na swój ślub. <6> Przetoż
 rzeczy synom izrahelskim:
 «Ja Pan, *jenżeśm was
 30 *wywiodł z jęctwa ejipskiego
 a *wyjąłem was z roboty,
 a *wykupiłem was w ręce
 33 mocnej a w znamienioch
 wielikich. <7> A przymę was
 sobie za lud, a będę wasz Bog,

a będziecie wiedzieć, iżże jeśm
 Pan Bog wasz, któryżem
 3 wywiodł was z jęctwa
 ejipskiego <8> a wwiódł jeśm wz
 ziemię, na niążeśm wzwiódł
 6 rękę swą, abych ją dał
 Abramowi a Izaakowi, a
 Jakobowi, i dam ją wam ku
 9 imieniu, ja Pan»”. <9> Tegdy
 Mojżesz wyprawił wszystko
 synom izrahelskim, którzyż
 12 to nie uposłuchali jego przez
 nęczenie ducha a prze działo
 przetwarde. <10> I mowił jest
 15 Pan ku Mojżeszowi rzekąc:
 <11> „W[y]nidzi a mow ku faraonowi
 krolowi <ejipskiemu>, aby puścił
 18 syny izrahel(s)kie z ziemie swej”.
 <12> Odpowiedział Mojżesz
 przed Panem: „Owa synowie
 21 izrahelszczy nie uposłuch<aj>ą
 mnie, a kako usłucha[ją]
 faraon[a], a osobnie iżeśm
 24 nieobrzezanych war^g?” <13> I mowił
 jest Pan ku Mojżeszowi a
 ku Aaronowi a dał przykazanie
 27 synom izrahelskim
 a ku fara(o)nowi krolowi
 ejipskiemu, aby wywiedli
 30 syny izrahelskie z ziemie
 ejipskiej. <14> Ty to są książęta
 domow *przez *czeladź *swą:
 33 synowie Ruben
 pirworodzonego Izrahel: Enoch
 a Fallu, Ezrom a Karym,

3 <15> ta to rodzina Rubenowa.
 Synowie Symeonowi: Jamnes
 a Jamin, Aod, Jachym
 a Zoer, a Saul syn *ane
 *kananejskiej, to są rodzajowie
 6 Symeonowi. <16> A to są jimiona
 synów Lewi po *wszech rodziech:
 Jerson a Kaat, a Merary.
 9 A lata żywota Lewi była
 są sto a trzydzieści a siedm
 lat. <17> Synowie Jerson: *Jabin
 12 a Semej po *wszech rodziech.
 <18> Synowie Kaat:
 *Amaram a Iznar, a Ebron,
 15 a Ozyjel. A lata żywota Kaat
 *sześć a trzydzieści a sto lat.
 <19> Synowie Merary: Moli i
 18 Muzy. Ci to są narodowie Lewi
 po swych czeladziach.
 <20> A opięć wziął Amram żonę
 21 Jochabet strychną swą,
 któraż to jemu urodziła
 Aarona a Mojżesza i Maryją
 24 siostrę jich. I była są lata
 żywota Amramowa siedm
 a trzydzieści ku stu lat. <21> A
 27 synowie *Usnar: *Chore* a
 Nafeg, a Zechry. <22> A synowie
 Ozyjel: Mizael a Elisafan,
 30 a Sechry. <23> Wziął jest opięć
 Aaron żonę *[a]Elźbiecinę
 33 dziewczkę Aminadabowę,
 siostrę Nazonowę, któraż
 jemu urodziła Nadaba
 a *Abin, a *Elijazara, a Itamara.

3 <24> A synowie Chore: Asser
 a Elkana, a *Ebizab, toć jest
 6 rodzina Chorytskich. <25> A opieć
 [a]Eleazar syn Aaronow
 wziął żonę *dziewkę Fatyjel,
 9 która to jemu Fineas
 urodziła. To są *czeladź
 *książąt lewickich
 12 *wszytkich rodzajow. <26> Ten to
 jest Aaron a Mojżesz, ktorymaż
 to przykazał Pan, aby
 15 wywiedli syny izrahelskie
 z ziemie ejipskiej [toć
 ty są książęta domow
 18 po czeladziach swych] z zastępy
 swymi, <27> toćsta, ktorasta
 mowiła ku fa(ra)onowi
 21 krolowi ejipskiemu, aby wywiedli
 syny izrahelskie <z Ejipta>,
 ten to jest Mojżesz a Aron,
 <28> w dzień, w któryż mowił jest
 Pan ku Mojżeszowi w
 ziemi ejipskiej.

VII

24 <29> I mowił jest Pan ku
 Mojżeszowi a rzkać:
 „Ja Pan. Mow ku
 27 faraonowi krolowi
 ejipskiemu wszystko, cso ja
 mowie k tobie”. <30> I rzecze
 30 Mojżesz przed Panem: „Otociem
 nie(o)brzezanych warg,
 kako słuhać mię będzie
 33 faraon?”

<7>

<1> I rzecze Pan ku
 Mojżeszowi: „Otom cię
 ustawił bogiem faraonowym,

a Aaron brat twój będzie
prorok twój. <2> Ty będziesz
3 mówić jemu wszystko, co
ja *przykażę tobie, a on
mówić będzie faraonowi,
6 aby puścił z ziemi swej
syny izrahelskie. <3> Ale ja
zatwierdzę serce jego a
9 rozmnożę znamiona a
dziwy me w ziemi egipskiej,
<4> a nie usłyszysz was, spuszczę
12 rękę swą na Egipt a wywiodę
zbor a zastęp, a lud moj,
syny izrahelskie, z ziemi
15 egipskiej przez groźna
znamiona. <5> A będą wiedzieć
Egipcjanie, iż jestem
18 ja Pan, wciągnąłem rękę
swą na Egipt a wywiodłem
syny izrahelskie z
21 pośrodku jego”. <6> I uczyni
Mojżesz a Aaron, jak to
był Bog przykazał, tak
24 są uczynili. <7> A był Mojżesz
w osiemdziesiąt leci(e)ch a
Aaron w *siedemdziesiąt
27 a we trzech leciech, gdyżesta
mówiła faraonowi.
<8> I rzecze Pan ku Mojżeszowi
30 a ku Aaronowi: <9> „Gdyż wam
rzecze farao: «Ukażcie
nam znamiona», *rzekąc
33 ku Aaronowi: «Weźmi
pręt swój a porzuć go na
ziemię przed faraonem

a przed sługami jego, ac się
obroci węzem»”. **⟨10⟩** A tako wszedszy
3 Mojżesz a Aaron przed faraona
i uczyniłaśta, jako jima
był Pan przykazał, i wyrzucił
6 jest pręt Aaron przed
faraonem a przed sługami
jego, jenże się jest
9 obrocił węzem. **⟨11⟩** I zawoła
farao mędrcom a czarownikow
i uczynili oni także przez
12 czary ejipskie a niektore
tajemności. **⟨12⟩** Rzucili także
każdy pręty swe, ktoreż
15 się to są obrociły w smoki,
ale pożarł pręt Aaronow
pręty jich. **⟨13⟩** I zatwirdzi sie
18 serce faraonowo, i nie usłyszał
jich, jako był przykazał
Pan. **⟨14⟩** Rzecze opięc Pan
21 ku Mojżeszewi: „Obciżyło
sie jest serce faraonowo,
nie chce puścić luda. **⟨15⟩** Jidzi
24 k niemu z zarań, ować
wynidzie k wodam a staniesz
w potkaniu jemu na brzegu
27 rzeczne, a pręt, któryż
sie jest obrocił w smoka,
weźmiesz w rękę swą **⟨16⟩** i
30 rzeczesz k niemu: Pan Bog
żydowski posłał mię k tobie
rzekąc: Puść lud moj, ac
33 mi oferuje na puszczy, a aż
dotąd słyszeć jeś nie chciał.
⟨17⟩ Toć przeto mowi Pan: W tem

wzwiesz, iżże jeśm ja Pan,
⟨...⟩ ja uderzę prętem, któryż
3 w ręce mej jest, wodę rzeczną
⟨a⟩ obroci sie w krew, ⟨18⟩ a ryby,
ktore są w niej, semrą, a zagnoją
6 sie wody, a zemrą Ejipszczy pijąc
wodę rzeczną”. ⟨19⟩ I opięc rzeczce
Pan ku Mojżeszowi: „Rzeczy
9 ku Aaronowi: Weźmi pr[o]ęt
a wścięgni rękę swą
nad wody ejipskie a na jich
12 rzeki i potoki, a nad jeziora
i wszytki tonie wodne, aby
sie obrociły w krew, a bądź ⟨krew⟩
15 we wszej ziemi ejipskiej,
tako w drzewianych sędziech
jako w kamiennych”. ⟨20⟩ I
18 uczyniłaśta tako Mojżesz a Aaron,
jakoż był przykazał Pan, a
podźwignąw pręt, uderzył w
21 wodę rzeczną przed faraonem
i przed sługami jego, a
ona sie obrociła w krew, ⟨21⟩ a
24 ryby, ktore były w rzece,
zmarły są, a zagnojły się rzeki,
a nie mogli Ejipszczy wody
27 rzecznej pić i była jest krew we
wszej ziemi ejipskiej. ⟨22⟩ I
uczynili także czarownicy
30 ejipszczy swymi czary, i zatwirdzi
się serce faraonowo a nie
chciał puścić luda ani jich
33 słyszeć, jako Bog był przykazał,
⟨23⟩ a obrociw sie i szedł jest
do domu swego ani przyłożył

swego serca też w tę chwilę.

⟨24⟩ Potem kopali wszyscy

3 Ejipszczy około rzeki wody, aby
pili, bo są nie mogli⟨i⟩ pić
wody rzecznej. ⟨25⟩ I napełniły się
6 są siedm dni, potem gdyż
był zaraził Pan rzeki.

⟨8⟩

VIII

⟨1⟩ I rzekł jest Pan ku

9 Mojżeszowi rzekąc:

„Wnidzi ku faraonowi a
rzeczy jemu: Toć rzekł

12 Pan: Puść lud moj, ac mi
oferuje, ⟨2⟩ a pakli nie
będziesz chcieć wypuścić, toć

15 ja zarażę wszystkie kraje
twe żabami ⟨3⟩ i wyrzucą rzeki
żaby z siebi⟨e⟩, któreż to

18 w⟨y⟩lazą a wnidą do domu twego
a w komorę, a w łożę twe,

a na twą pościelą, a w domy
21 sług twych, a i między lud
twój, a ⟨w⟩ ogniska twe i na twe
karmie, ⟨4⟩ i k tobie, i k ludu

24 twemu, i ku wszem sługam
twym wnidą żaby”. ⟨5⟩ I rzekł
jest Pan ku Mojżeszowi:

27 „Rzeczy ku Aaronowi: Wściągni
rękę swą nad rzekami i nad
potoki, i nad bagny a wywiedź
30 żaby na ziemię ejipską”. ⟨6⟩ A

wściągnął jest Aaron rękę
nad wody ejipskie i wyszły
33 żaby a przykryły są ziemię
ejipską. ⟨7⟩ I uczynili opieć
czarnoksiężnicy przez swe

czary także, i wywiodą żaby
na ziemię ejipską. <8> Zawoła
3 opięć farao Mojżesza
a Aarona i rzecze jima:
„Proście Pana, ac oddali żaby
6 ode mnie a od luda mego,
a puszczęć lud, aby obietowali
Panu”. <9> I rzecze Mojżesz
9 ku faraonowi: „Ustaw mi
czas, gdy modlić się będę za
12 cię Panu i za sługi twe, i za
żaby od ciebie i od domu
twego, i od sług twych, i od luda
15 twego, a jedno aby w rzece
ostały”. <10> Ktoryż odpowiedział: „Za
jutra”. Tedy Mojżesz: „Podług
18 słowa – rzecze – twego uczynię,
aby wiedział, iż nie jest jako
Pan Bog nasz, <11> a by odeszły
21 żaby od ciebie i od domu twego,
i od sług twych (...), a telko w rzece
ostaną”. <12> I wyszli są precz od
24 faraona Mojżesz a Aaron, i
wołał jest Mojżesz ku Panu
o ślub żab, jenże [ślub] smowił
27 był z faraonem. <13> A uczynił
jest Pan podla słowa
Mojżeszowa i zmarły są
30 żaby z domow, z *ziemie i z pol <14> a
zgromadzili są je na bezmiarne
kupy i rozgnoła się ziemia.
33 <15> A widząc opięć farao, iż
mu było dano odpoczynienie,
obciąży serce swe i nie

uposłucha jich, jakoż był Pan
przykazał. **⟨16⟩** I rzecze Pan ku
3 Mojżeszowi: „Mow ku Aaronowi:
Wściągnij pręt swój a uderz
w proch ziemski, ac będą
6 płoszczyce po wszej ziemi
ejipskiej”. **⟨17⟩** I uczynili tak, i
wściągnął Aaron rękę swą pręt
9 dzierżąc, i uderzy proch ziemski,
i zdziałały się płoszczyce
w ludziech i w dobytku, tako
12 iże wszytek proch ziemski
obrocił się jest w płoszczyce po
wszej ziemi ejipskiej. **⟨18⟩** I uczynili
15 także czarnoksiężnicy swymi
czary, aby wywiedli płoszczyce,
i nie mogli są, i były
18 płoszczyce tako w ludziech jako
w dobytku. **⟨19⟩** I rzekli są czarownicy
ku faraonowi: „Palec
21 boży to jest”. I zatwierdziło
się jest serce faraonowo i
nie uposłuchał jich, jako był
24 Pan przykazał. **⟨20⟩** I rzekł jest
Pan ku Mojżeszowi: „Powstaw
na uświcie stojże przed
27 faraonem, boć wynidzie ku
wodam, i rzecz k niemu: Toć
mowi Pan: Puść lud moj,
30 ac mi będzie oferować, **⟨21⟩** a
pakli jego nie puścisz, otoć [na cię]
poślę na cię i na twą czeladź,
33 i na tve wszytki sługi,
i na twój lud, i na tve domy
wszytek płod much [i myszy], a

napelniony będą wszytcy
domowie ejipszczy much
3 rozlicznego płodu a *we *wszej *ziemi,
w ktorejże będą. <22> I uczynię
dziwnie tego dnia w ziemi
6 Gessen, w jejże jest lud moj, aby
nie były tu muchy, a by wiedział,
iże ja Pan w pośrzodku ziemie.
9 <23> Położę rozdzielenie między
ludem mym a między ludem
twym a za jutra będzie to znamię”.
12 <24> I uczyni Pan tako, i przyszła
mucha przecięzka w dom
faraonow a sług jego,
15 a we wszych ziemiach ejipskich,
skaziła sie jest ziemia od tych
to much. <25> I powołał faraon
18 Mojżesza a Aarona i rzecze
jima: „Jidzicie a oferujcie
Panu Bogu waszemu w ziemi tej
21 to”. <26> I rzecze Mojżesz: „Nie może
tako być, boć *niełudzkości
*sie *zdadzą Ejipskim, będziemli
24 oferować Panu Bogu naszemu,
a *zalibychmy *temu,
jemuż sie Ejipszczy kłaniają, przed
27 nimi, by nas obrzucili kamieniem.
<27> Drogę trzech dni mamy
jić na puszcza a tu oferować
30 będziemy Panu Bogu
naszemu, jakoż jest nam
przykazał”. <28> I rzecze farao: „Ja
33 puszcę was, abyście oferowali
Panu Bogu waszemu na
puszczy, ale dalej nie chodźcie,

*proszę, modlcie się za mnie”.

3 <29> I rzecze Mojżesz: „Wynidę od
 6 ciebie a pomodłę się Panu, a
 odydzie mucha od faraona
 i od sług jego, i od luda jego <za jutra>,
 9 ale mię dalej nie chciej
 obłudzować, by nie puścił luda
 oferować Panu”. <30> Tedy *wyszedł
 12 Mojżesz od faraona,
 i modlił się jest Panu, <31> jenże
 uczynił podług słowa jego
 i odjął muchy od faraona
 i od sług, i od luda jego i nie
 15 ostała nijena. <32> I zatwirdzi się
 serce fara(o)nowo, tako iże
 wtenczas także nie puścił luda.

<9>

IX

18 <1> I rzecze opięć
 Pan ku Mojżeszowi: „W[y]nidzi
 ku faraonowi i mowże
 jemu: Toć rzekł Pan
 21 Bog żydowski: Puść lud moj,
 ać mi oferuje. <2> A pakliby
 jeszcze wzgardzał a dzierżał ji,
 24 <3> toć ma ręka będzie nad twymi
 polmi i nad końmi, i nad
 osły, i wielbłądy, i woły, i
 27 owcami mor wielmi przecięzki.
 <4> A uczyni Pan dziwnie między
 zbożym izrahelskim a zbożym
 30 ejipskim, aby nics owszem
 nie zaginęło z tego, cso
 przysłucha k synom izrahelskim”.
 33 <5> Ustawił jest Pan czas a rzkać:
 „Za jutra Pan uczyni to słowo
 w ziemi”. <6> I uczynił jest Pan

to słowo w drugi dzień, i zmarły
są wszystkie dobytki Egiptów,
3 ale z dobytków synów
izraelskich żadne owszem
nie zaginęło. **⟨7⟩** I posłał jest
6 faraon, aby oglądano było, ani
jest coś zaginęło było z tego,
coś mieli *Izraelski. *I* zatwierdziło
9 się jest serce faraonowo
i nie puścił luda.
⟨8⟩ I rzecze Pan ku Mojżeszowi a ku
12 Aaronowi a rzekąc: „Weźmiecie
pełny ręce popioła z
komina a *rozsypiecie go Mojżesz
15 w niebo przed faraonem, **⟨9⟩** a
*będzie proch po wszej ziemi
egipskiej, *albo będą wrzodowie
18 a męchyrze *nadęte* na ludziach
i na dobytku we wszej ziemi
egipskiej”. **⟨10⟩** A wzięwszy popioła
21 z komina i stał się przed faraonem,
i sunął przed nim Mojżesz w
niebo, i uczynią się rany *nadętych*
24 ni(e)żytych na ludziach i na
dobytku, **⟨11⟩** ani mogli czar[n]ownicy
stać przed faraonem a Mojżeszem
27 przed ranami, jeż to na
nich były a po wszej ziemi
egipskiej. **⟨12⟩** I zatwierdzi Pan
30 serce faraonowo i nie posłuchał
jest ich, jakoż jest mówił
Pan ku Mojżeszowi. **⟨13⟩** I rzekł
33 jest Pan ku Mojżeszowi: „Rano
wstań a stoj przed faraonem
i rzeczy jemu: Toć mowi

Pan Bog żydowski: Puść lud
moj, ac *mi* oferuje, <14> *alboć
3 w tę to chwilę poślę wszystkie
swe rany [nad twe rany] na
twe serce, na twe wszystkie sługi
6 i na lud twój, aby widział,
że mi nie równia we wszej
ziemi. <15> Ninieć już wściagnę
9 rękę swą a porażę cię i lud
twój morem, a zaginiesz z
ziemi. <16> A przetożem cię tak
12 położył, abych na tobie ukazał siłę
swą, a *powiedziano *będzie jimię
*twe we wszej ziemi. <17> Jeszcze
15 zadzierżawasz lud moj a nie
chcesz go puścić? <18> Toć puszcę
w tę godzinę za jutro
18 przesilny a wielki grad, jakiz
nigdy nie był w Ejipte
ode dnia, w niemże jest założon,
21 aż do dzisiejszego dnia.
<19> A przetoż [posłuchaj] już ninie
pośli a zgromadź dobytczęta
24 swa i wszystko, což masz na
polu, boć ludzie a dobytczęta
i wszystko, což będzie na
27 dworze naleziono a nie
zgromadzono z pola, spadnie na
nie grad i krupy i zemrą”. <20> Jen
30 się bał słowa bożego z sług
faraonowych, kazał uciec
sługam swym i dobytku do
33 domow, <21> a któryż zamieszkał
słowo boże, niechał sług swych
i z dobytkiem na polu, zmarli

są. **⟨22⟩** I rzecze Pan ku Mojżeszowi:
„Wściągni rękę swą w
3 niebiosą, ac będzie grad po
wszej ziemi ejipskiej na ludzi
i na dobytek, i na wszystkie
6 zioła polna w ziemi ejipskiej”.
⟨23⟩ I wściągnął jest Mojżesz
w niebo pręt a Pan dał grom
9 a grad, a błyskanie bieżące
na ziemię, i spuścił jest Pan
grad na Egipt i na wszystkie
12 ziemię ejipską. **⟨24⟩** A grad i ogień
smiesiwszy się pospołu nosiły
się są, a tako **⟨były są⟩** wielkie, że
15 nigdy drzewiej nie zjawiały się
tako wielkie w ziemi ejipskiej,
jakoż jest ta włość stworzona.
18 **⟨25⟩** I zbił jest grad we
wszej ziemi ejipskiej wszystko,
csoż było na polach od
21 człowieka aż **⟨do⟩** dobytczęcia, i
wszycki zioła polna zbił grad, i
wszelkie drzewie tej ziemi
24 złamał. **⟨26⟩** A wszakoż w ziemi Gessen,
gdzież to byli synowie izrahelszczy,
grad nie padał. **⟨27⟩** I posłał
27 faraon a zawoła Mojżesza
a Aarona, a rzecze k nima:
„Zgrzeszyłem owa ninie,
30 Pan sprawiedliwy, ale ja
i lud moj grzeszni. **⟨28⟩** Poproście
Pana, aby przestali
33 gromowie boży a gradowie, ac
puszczę was a nikakie tu
nie ostaniecie więcej”. **⟨29⟩** Rzecze

3 Mojżesz: „Gdyż wynidę z miasta,
 wściągnę ręce swoje ku Panu
 a przestaną gromowie, a nie
 będzie gradu więcej, aby widział,
 6 że ziemia jest boża. **<30>** A
 seznałem to, że ty i twe sługi
 jeszczeście się nie bali Pana
 Boga”. **<31>** Przetoż len a jęczmień
 9 jest zabit, przeto że jęczmień
 się zieleniał a len już był
 pąkowie wypuścił, **<32>** a pszenica
 12 a biel nie jest zabita, bo są
 była pozdna. **<33>** Tegdy wyszedłw
 Mojsesz od faraona iz miasta
 15 i podźwignął jest swoje
 ręce ku Panu i przestali
 gromowie i gradowie ani
 18 więcej kapał deszcz na ziemię.
<34> Widząc opięć farao, że
 przestały dżdże a grad, a
 21 grzmienie, przyczyni grzechu,
<35> i zatwirdzi się serce jego
 a sług jego przezlisz ani
 24 chciał puścić synow izrahelskich,
 jakoż przykazał był
 Bog przez ręce Mojseszowy.

<10>

X

27 **<1>** I rzekł jest Pan ku
 Mojżeszowi: „Wnidzi ku
 faraonowi, boć jeśm ja
 30 zatwirdził **<serce>** jego i sług jego,
 abych uczynił dziwy ty to
 me na niem. **<2>** A ty mow w uszy
 33 syna twego a w uszy wnąkow
 twych, kielkokroć jeśm starł
 Ejjipskie a dziwy me jeśm

uczynił w nich, abyście wiedzieli,
iż ja jeśm Pan Bog”. **⟨3⟩** Tedy
3 Mojżesz i Aaron ku fa(r)aonowi
wszedzszy i rzekłasta mu: „Toć
mowi Pan Bog żydowski: «I
6 dokądże mi się nie chcesz
poddac? Puść lud moj, ac mi
oferuje. **⟨4⟩** A pakli przeciwie się
9 będziesz ani będziesz chcieć
puścić jego, oć ja za jutra
przywiode kobyłki w tve *krainie,
12 **⟨5⟩** ktoreż to przyk(r)yją wszytek
wirzch ziemie, aby nics nie ostało
jej, ale aby śniedzono było,
15 csoż jest było po gradzie
ostało, boć ogłodzą wszytko
drzewie, jeż to płod mają na
18 polach, **⟨6⟩** a napełnią domy tve
i sług twych, i wszech Ejipskich,
jichże to nie widali waszy
21 oćcowie i dziadowie, jako są
wzniknęli na ziemie aż do
dzisiejszego dnia»”. Tedy Mojżesz
24 obrociwszy się i wyszedł jest od
faraona. **⟨7⟩** Opieć rzekli sługi
faraonowy k niemu: „I dokąd
27 mamy cirzpieć to pogorszenie?
Puść lud, ac oferuje Panu
Bogu swemu. A wszako widzisz,
30 iżeby zaginał Ejipt?” **⟨8⟩** I
przywołali Mojżesza i Aarona
przed faraona, jenże rzecze jim:
33 „Jidźcie a oferujcie Panu
Bogu waszemu *i *ci, którzyż
mają z wami jic?” **⟨9⟩** Rzecze

Mojżesz: „Z dziećmi naszymi
pojdziemy i z starszymi, i z syny,
3 i z dziewczkami, i z owcami, i z
dobytki, boć jest Pana Boga naszego
sława”. **⟨10⟩** I odpowiedział
6 farao: „Tako bądź Pan Bog
z wami [i], kako ja was przepuszczę
i wasze malutkie. Jenże
9 albo kto tego nie wie, iże
przenagorzej myślicie? **⟨11⟩** Nie będzie
to tako, ale jidźcie sami
12 mężowie a oferujcie Panu, bo
teżście tego sami prosili”. A
natomiast są wyrzuceni[e] od
15 oblicza faraonowa. **⟨12⟩** Rzeczce opięc
Pan ku Mojżeszowi: „Wzwiedź
rękę swą na ziemię ejipską
18 ku kobyłkam, ac wnidą na
ziemię ejipską a ac śniedzą
wszytkę zielinę ziemską, ktoraż
21 ostała po gradzie”. **⟨13⟩** I wzwiedzie
Mojżesz pręt na ziemię
ejipską a Pan wzwiodł wiatr
24 *wiejący ten wszytek dzień i noc.
A gdyż było rano za jutra,
wiatr *wiejący podźwignął
27 kobyłki. **⟨14⟩** Ktoreż to weszły
nade wszytkę ziemię ejipską
i siedziało jich bez czysła po
30 wszych ziemiech ejipskich,
jegoż to przed tym czasem nie
było nigdy ani potem będzie,
33 **⟨15⟩** i przykryły wszytek swirzch
ziemie, wszytko gubiąc. I
pożarta jest wszytka zielina

ziemska a csożkoli jabłek na
drzewinie było, csoż gradowie nie
3 dobili, a owszejki nics zielonego
na drzewinie nie ostało i na
zielinie ziemskiej po wszem
6 Ejipcie. <16> Przeczże to wielmi
*śpieszność farao zawoła
Mojżesza a Aarona i rzecze jima:
9 „Zgrzeszyłemśm przeciw Panu
Bogu waszemu i przeciw wam.
<17> Ale ninie otpuśćcie mi grzech
12 w tę to godzinę a proście Pana
Boga waszego, ac odejmie ode
mnie tę to śmierć”. <18> I wyszedł jest
15 Mojżesz z oczu faraonowych,
i modlił sie Panu Bogu, <19> jenże
każe wiatrom wiać z zachodu
18 słońca wielmi *nagle, a ten
pochopiw kobyłki rzucił je w
Morze Czerwone, i nie ostała jedna
21 zaiste po wszech krainach
ejipskich. <20> I zatwi(r)dził Pan
serce faraonowo i nie puści
24 synow izrahelskich. <21> Rzecze
opieć ku Mojżeszowi Pan:
„Wzniesi rękę swą w niebo,
27 ac będą ćmy po wszystkiej
ziemi ejipskiej tako gęste, aby
jich macać mogli”. <22> I
30 wścięgnął jest Mojżesz rękę w
niebiosą i uczyniły są się
ćmy tako groźne po wszej
33 ziemi ejipskiej trzy dni, <23> że
żądny nie uźrzał brata swego
ani się ruszył z miasta [na miasto],

na jemże jest był. Ale gdzie
 bydlili synowie izrahe⟨l⟩szczy,
 3 światło było. ⟨24⟩ I zawołał farao
 Mojżesza a Aarona i rzekł
 k nima: „Jidźcie a oferujcie
 6 Panu Bogu waszemu a jedno
 owce wasze a dobytczęta niechać
 ostaną, a dzieci wasze niechać
 9 s wami jidą”. ⟨25⟩ I rzekł Mojżesz:
 „Ofiery dasz nam, *gdy
 będziem oferować Panu Bogu
 12 naszemu. ⟨26⟩ Wszycka stada pojda
 s nami, a nie *ostawięć i
 paznokcia tego, csoż jest potrzeba
 15 ku offerze Panu Bogu naszemu,
 nawięcej przeto iże nie
 wiemy, cso bysmy mieli
 18 oferować, dojad nie przydziemy
 na to miasto”. ⟨27⟩ I zatwirdzil jest
 Pan serce faraonowo, i nie
 21 chciał jest jich [Pan] puścić.
 ⟨28⟩ I rzecze farao ku Mojżeszowi:
 „Bierz się ode mnie a waruj się,
 24 aby więcej na mię nie patrzył,
 bo w k⟨t⟩orykoli dzień mi sie
 ukazesz, umrzesz”. ⟨29⟩ Odpowiedzial
 27 Mojżesz: „Takoć będzie, jakoś mowił,
 nie uźrzę więcej oblicza twego”.

⟨11⟩

XI

⟨1⟩ Rzekł Pan ku Mojże⟨szo⟩wi:
 30 „Jeszcze jedną
 raną dotknę faraona
 a Ejipta a potem
 33 puści was precz i wynić
 przypędzi. ⟨2⟩ I rzeczesz przeto
 wszemu ludu, ac mąż potrzebuje

od przyjaciela swego a żona
od sąsiady swej sędow śrebrnych
3 a złotych i odzienia”. <3> A da Pan
miłość ludu swenu przed
Ejipskimi. I był jest Mojżesz mąż
6 wielmi wieliki w ziemi ejipskiej
przed sługami faraonowymi
i przede wszym ludem.
9 <4> I rzecze: „Toć mowi Pan: «O połnocy
wnidę do Ejipta <5> a semrze
wszytko pirworodne w ziemi
12 ejipskiej ot pirworodzonego
faraonowa, jenże siedzi na stolcu
jego, aż do pirworodzonego
15 dziewczyna, ktoraż to jest u
żarnowa, iwszytko pirworodzone
rodu dobytczego. <6> I będzie krzyk
18 wieliki we wszej ziemi ejipskiej,
jaki jest nie był drzewiej ani
będzie potem. <7> A u wszech synow
21 izrahelskich nie skowyknie
pies, od człowieka aż do dobytczęcia,
abyście wiedzieli, jakim
24 dziwem rozdzieli Pan Ejipskie
od Israhelskich. <8> I wstąpią ci to
wszytcy służebnicy ku mnie
27 a będą mi sie kłaniać a rzekąc:
Wynidzi ty a wszyciek lud, jenże
poddan jest tobie, potem
30 wynidziemy»”. <9> I wynidzie od faraona
wielmi gniewien. I rzecze Pan
ku Mojżeszowi: „Nie
33 usłyszyc was farao, aby
wiele [wiele] dziwow w ziemi stało sie
ejipskiej”. <10> Mojżesz a Aaron zaprawdę

uczyniłaśta wszystko znamiona
 i dziwy, któreż to napisany
 3 są, przed faraonem. I zatwierdził
 jest Bog serce faraonowo,
 i nie puścił jest synów
 6 izrahelskich z ziemi swej.

⟨12⟩

XII

I rzekł Pan Bog ku Mojżeszowi
 a ku Aaronowi w ziemi
 9 egipskiej: ⟨2⟩ „Miesiąc ten to
 będzie wam początek miesięcy,
 pirowy będzie w miesiącach
 12 tego to roku. ⟨3⟩ Mowcie ku
 wszemu zboru synów izrahelskich
 a rzeźcie jim: Dziesiąty
 15 dzień miesiąca tego to weźmi
 każdy z was barana po czeladziach
 a po domoch swych. ⟨4⟩ A pakli
 18 jest mniejsze czysło liczby, iżeby
 nie by jich dosyć ku jedzeniu
 baranka, przymi sąsiada swego,
 21 jenże przyłączon jest ku domu
 jego pole liczby dusz, jeż to
 by dosyć mogło być ku jedzeniu
 24 baranka. ⟨5⟩ Ale baranek będzie
 przez pokalania, samiec, jednego
 roku, podług jegoż to obyczaja
 27 wieźmiecie koziełka. ⟨6⟩ A będziecie
 ji chować aż do czwartego naście
 dnia tego to miesiąca
 30 i będzie[cie] ji oferować wszystko
 pospolstwo synów izrahelskich
 k wieczoru. ⟨7⟩ A wzięwszy jego
 33 krew i *pomażecie na oba
 podwoja a na zwirzchnich
 prodzech domowych, w jichże to ji

*będzi(e)cie jeść. <8> A będą jeść
mięso tej nocy, pieczone w ogniu,
3 i przasny chleb z kwaśną rzerzuchą.
<9> Nie będziecie nics surowego
jeść ani uwarzonego w wodzie,
6 ale jedno pieczone w ogniu,
głowę jego i s nogami, i z droby
seżrzecie, a kości jego nie
9 stłuczecie <10> ani jego cso ostawicie
aż do jutra, ale cso by było ostałego,
w ogniu seżżecie. <11> A tako ji
12 jeść będziecie: lędźwie wasze
opaszecie a obow będziecie mieć
na nogach dzierząc laski w ręku,
15 będziecie kwapiąc je jeść, bo
jest Faze, to jest Przyście Pana.
<12> A przejdę przez ziemię ejipską <tej nocy>,
18 a zbiję wszystko pirworodzone w
ziemi ejipskiej, od człowieka aż
do dobytczęcia, a nade wszemi bogi
21 ejipskimi uczynię sąd, ja Pan.
<13> I będzie wam krew koziełkowa <na znamię>
w domiech, w ktorych będziecie,
24 a użrzę krew i minę was, a nic
będzie na was rana za(gu)bna, gdyż
pobiję ziemię ejipską. <14> I będziecie
27 mieć dzień ten to w pamięci
a będziecie ji sławić gody
Panu w waszych rodziech chwałą
30 wieczną. <15> Siedm dni przasny chleb
będziecie jeść, na pirwy dzień
kwaszony chleb nie będzie jedzon
33 w waszych domiech, bo [kto] ktokoliby
jadł kwaszony chleb, dusza jego
zginie z Izrahela, od pirwego

dnia aż do siódmego dnia. **⟨16⟩** Dzień
pirwy będzie sławny i święty a
3 dzień siódmy tymiż gody będzie
poćcion, niżadnego działa w nich
czynić nie będziecie kromie tego,
6 cso ku jedzeniu słuca. **⟨17⟩** A będziecie
zachowawać prześn*⟨i⟩*ce, boć
w ten wszycko dzień wywiode
9 wasz zbor z ziemie ejipskiej, a
będziecie ostrzegać dnia tego w
swych rodziech obyczajem wiecznym.
12 **⟨18⟩** Pirwego miesiąca cztyrnasty
dzień tego miesiąca wieczor
będziecie prześnice jeść aż do dnia
15 dwadzieścia a pirwego tegoż
miesiąca k wieczoru. **⟨19⟩** Za siedm
dni chleba kwaszonego nie będzie
18 w waszych domiech naleziono,
ktory by jadł kwaszony, zginie
dusza jego z zboru izrahelskiego,
21 tako z przychodniow jako
turodzicow w ziemi. **⟨20⟩** Wszego
kwaszonego nie będziecie jeść,
24 we wszech waszych przebytcech
będziecie jeść prześnice”. **⟨21⟩** I
zawoła opięć Mojżesz[a i] wszech
27 starszych synow izrahelskich,
rzecze k nim: „Jidzicie, weźmiecie
dobytczę po czeledziach swych a
30 ofierujcie prześnice. **⟨22⟩** A węzłek
izopa omoczcie we krwi,
ktoż to jest u podwoja, a
33 kropcie ją na swi[sz]rchnie podwoje
i na oba progi. Niżadny z was
nie wychodź z domu swego

aż do zajutrzka, <23> boć Pan pojdzie
 bijąc Ejipskie, a gdyżby uźrzał
 3 krew na swirz<ch>nich prodzech
 i na obu podwoju, miniec
 dźwirze domowe a nie da
 6 bijącemu wnić w wasze domy a
 urazić. <24> Ostrzegaj[ę] słowa tego
 to przepilnego tobie i synom
 9 twym aż na wieki. <25> A gdyżbyście
 weszli w ziemię, którą Pan ma
 dać wam, jako ślubił jest,
 12 będziecie chować ty to obyczaje
 duchowne. <26> A gdyż-wam-by rzekli
 synowie waszy, kaki jest to zakon,
 15 <27> rzeczenie jim: *Pospolne *przyście
 Pana jest, gdyż szedł jest nad
 domy synow izrahelskich w Ejipcie,
 18 biję Ejipskie a domy nasze
 wywolniąć”. Tedy nakłoniwszy sie
 lud i pokłonił sie. <28> A wyszedwszy
 21 synowie izrahelszczy i uczynili jako
 przykazał Pan Mojżeszowi a
 Aaronowi. <29> I zstało sie jest o północy,
 24 zabił Pan wszystko pirworodzone
 w ziemi ejipskiej, od
 pirworodzonego far<a>onowa, który
 27 na stolcu jego siedział, aż do
 pirworodzonego jego jętej, któraż
 siedziała w ciemnicy, i wszystko
 30 pirworodzone w dobytcech. <30> I
 wstał jest farao w nocy i wszytcy
 słudzy jego, i wszyciek Ejipt, i
 33 wszedł jest krzyk wieliki w Ejipcie,
 bo nie było domu, w ktorem
 by nie leżał umarły. <31> A zawoław

3 farao Mojżesza a Aarona w nocy
rzecze jima: „Wstańcie a jidźcie
od ludu mego i wy, i synowie
Izrahel, jidźcie, oferujcie Panu,
6 jako mowicie. **⟨32⟩** Owce wasze
i skot weźmicie, jakoście
prosilili, a szedzy precz
pożegnajcie mię”. **⟨33⟩** I nękali
9 Ejipszczy lud izrahelski z ziemie
ejipskiej, aby wyszli rychło, rzekąc:
12 „Wszytcy zemrzem”. **⟨34⟩** Tedy
lud wziąwszy mąki kropionej,
drzewiej niżliby kwaszona
15 była, a nawiązawszy w płaszczce
wkładli są na swoje plecy.
⟨35⟩ I uczynili są synowi(e) izrahelszczy,
jako Bog był Mojżeszowi
18 przykazał, *ale uprosili są
od Ejipskich ssędow złotych
i sźrebrnych i rucha wiele. **⟨36⟩** I
21 dał jest potem Pan miłość
ludu przed Ejipskimi, aby jim
pożyczyli, i słupili są Ejipskie.
24 **⟨37⟩** I szli są synowie izrahelszczy s
Ramessy do Sochot sześćset tysięcy
dobrze mężow pieszych,
27 kromie niewiast a dzieci, **⟨38⟩** a lud
smieszany z nimi wyszedł przez
czysła, jich owiec i drobow, i dobytko
30 rozmajitego płodu wiele
bezlisz. **⟨39⟩** I nawarzyli są tej
mąki, którą skropioną s Ejipta
33 byli wzięli, i uczynili są
podpopielny chleb przasny, bo
nie mogli ukwasić, ano je

nękali Ejipszczy, aby precz wyszli,
 a nie dadząc jim uczynić niżadnego
 3 omieszkania ani czasu,
 by mogli sobie karmią uczynić.
 <40> Ale przybywanie synow izrahelskich,
 6 cso są byli w Ejipcie,
 było jest *trzysta lat i trzydzieści.
 <41> Ta wypełniw wyszedł jest
 9 tegoż dnia wszyciek zbor panow
 z ziemie ejipskiej. <42> Noc
 ta to gospodnowa ma chowana
 12 być, gdy wywiodł je z ziemie
 ejipskiej, tę chować mają synowie
 wszytcy izrahelszczy w swych
 15 rodziech. <43> I rzekł opięc Pan ku
 Mojżeszowi a ku Aaronowi: „Toć
 jest zakon Przyścia: każdy
 18 przychodziń nie będzie jeść jego,
 <44> ale każdy sługa zakupiony
 obrzeżeli sie, tak będzie jeść. <45>
 21 *Przychodzę a najemnik nie będzie
 jego jeść. <46> W jednym domu
 będzie jedzion ani wyniesiecie
 24 mięsa jego na dwor, ani kości
 jego złamieci(e). <47> Wszytek zbor
 synow izrahelskich to uczyni.
 27 <48> A pakliby kto cudz do waszego
 chciał wnić zboru a uczynić [a uczynić]
 Gody Bożego Przyścia, obrzezan
 30 ma być pirwej każdy
 pacholik jego a tedy sprawnie
 święcić będzie i *będą *z *nimi
 33 *pospołu jako ten, cso sie rodził
 w ziemi, a pakliby kto obrzazan
 nie był, nie będzie go jeść. <49> Wszytko

jeden zakon będzie turodzicowi
 jako i przebywającemu
 3 u was po gościnie”. <50> I uczynili są
 wszyscy synowie izrahelszczy, jako
 był przykazał Pan Mojżeszowi
 6 a Aaronowi, <51> a tego dnia wywiodł
 jest Pan syny izrahelskie z ziemi
 egipskiej w swych zastępiech.

<13>

XIII

9 <1> I mówił jest
 Pan ku Mojżeszowi rzekąc:
 <2> „Poświęć mi wszelkie
 12 pirworodzone, które otwiera
 brzuch *synów izrahelskich,
 także z *owiec jako z dobytczą, bo
 15 wszystko me jest”. <3> I rzekł Mojżesz
 k ludu: „Pomnicie na ten to dzień,
 w któryście wyszli s Egiptu a z
 18 domu roboty, jako jest w mocnej
 ręce wywiodł was Pan z tego
 to miasta, abyście nie jedli
 21 kwaszonego chleba. <4> Dziś wyjdziecie
 miesiąca nowych użytków.
 <5> A gdyż cię wwiedzie Pan w ziemię
 24 kananejską a etejską,
 a amorejską, enejską a
 jebuzejską, którą zaprzysiągł
 27 otcem twojim, aby dał tobie,
 ziemię płynącą mlekiem a strdzą,
 będziesz sławić tym to obyczajem
 30 świętości tego miesiąca. <6> Siedm
 dni jeść będziesz
 prześnice, a w *osmy dzień będą gody
 33 boże. <7> Prześnice będziecie
 jeść siedm dni a nie wzjawi
 się nics kwaśnego u ciebie

ani we wszech krainach twych.
3 <8> A będziesz powieść synowi
twemu tego dnia a rzekąc: Toć jest,
cso uczynił jest Pan mnie, gdyśm
wysz(e)dł s Ejipta. <9> A będzie jako
6 znamię w ręku twu a jako
pamięć przed twyma oczyma,
a by zakon boży zawżgi był w
9 uściech twych, boć Pan w mocnej
ręce wywiodł cię s Ejipta
z domu służebnego, <10> a będziesz
12 ostrzegać tego istego zakona w
ustawiczne czasy dzień ode dnia.
<11> *Gdyby cię Pan wwiodł do ziemie
15 kananejskiej, jakoć ślubił jest
tobie i twym otcom, a dałby ją
tobie, <12> rozłączysz wszystko, cso
18 żywot otwira, Panu i cso
pirworodzonego jest w twych
dobytczętach, a csokoli mieć
21 będziesz samcowego płodu, to
poświęcisz Panu. <13> Pirworodzone
oślicze odmienisz Panu
24 owcą, a pakli nie wykupisz,
zabijesz. A każde pirworodzone
człowiecze z synow twych
27 zapłatą odkupisz. <14> A gdyż ciebie
opyta syn twój za jutra rzekąc:
«Cso je to?», odpowiesz jemu: W
30 ręce mocnej wywiodł nas
Pan z ziemie ejipskiej a z
domu służby. <15> Bo gdy zatwardził
33 się był farao a nie chciał nas
wypuścić, zabił jest wszystko
Pan pirworodzone w ziemi

ejipskiej od pirworodzonego <człowieczego aż
do pirworodzonego> dobyt**cz**ęcia, a przeto oferuję
3 Bogu wszystko, cso *otwiera*
brzuch, samcowego pokolenia,
a wszystko pirworodzone
6 synow mych wykupuję.
<16> I będzie przeto jako znamię
w ręce twej a jako nawąż
9 niekaki <...> miedzy twyma oczyma,
przeto iże w ręce mocnej
wywiodł *nas* Pan s Ejipta” .
12 <17> Tedy gdy był puścił farao lud,
nie wiodł jest jich Bog <drogą> po
ziemi filistyńskiej, która jest w
15 sąsiedstwie, aby snadź nie było
jemu żal, byłiby widział
wstawające boje przeciw
18 sobie, aby sie nie nawrocił do
Ejipta, <18> ale obwiodł je drogą
po puszczy, która jest po[d]dla
21 Morza Czerwonego. I wyszli
są w odzieniu synowie izrahelszczy
z ziemie ejipskiej. <19> I
24 wziął jest Mojżesz kości
Jozefowy z sobą, przeto iże był
zaklął syny izrahelskie a rzkąc:
27 „Nawiedzić was Bog, wynieście
kości me odtąd z sobą”. <20> A
szedszy z Sochoł stany rozbili w
30 Etan na poślednich krajach
puszczej. <21> Ale Pan przedchodził
je <...> w słupie obłokowem
33 przez dzień, a przez noc w słupie
ogniowem, aby wodźca
był drogi w nocy i we dnie. <22> Nigdy

nie odszedł słup ogniowy
przez noc ani słup obłokowy
3 przez dzień od ludzi.

⟨14⟩

XIIII

⟨1⟩ I mówił jest Pan ku
Mojżeszowi a rzkać: ⟨2⟩ „Mow synom
6 izrahelskim: «Wrocie sie,
abyście rozbili stany stron
włości Fijarot, która jest
9 między Magdalum a morzem
przeciw Beelsefon, w widzeniu
jego stany postawicie
12 nad morzem. ⟨3⟩ Boć farao ma
rzec na syny izrahelskie:
«Uciśnieni są w ziemi, zatworzyła
15 jest je puszcza». ⟨4⟩ A zatwardzęć
serce jego i będzieć
was ścigać, a osławion
18 będę na farao⟨no⟩wi i na wszej
jego wojszcze, i będąć wiedzieć
Ejipszczy, iżec jeśm ja
21 Pan”. A uczynili są tak. ⟨5⟩ I
powiedziano jest krolewi
Ejipskich, iżeby lud uciekł, i [by]
24 było przemieniono serce
faraonowo i sług jego na lud,
i rzekli są: „Csosmy chcieli
27 uczynić, iżesmy puścili
Izrahela, aby nam nie służył?”
⟨6⟩ Tedy swarli wozy i wszytek swoj
30 lud pojęli z sobą. ⟨7⟩ I wziął jest
sześćset wozow wybornych,
coż w Ejipcie wozow było,
33 a książęta wszej wojski. ⟨8⟩ I
zatwardził jest Pan serce
faraonowo krola ejipskiego,

i ścigał jest syny izraelskie, ale
oni byli wyszli w ręce wysokiej.
3 <9> A gdyż je ścigali Ejipszczy,
ślad przedchodzących naleźli
są w staniach przed morzem,
6 wszytcy jezdcy i wozowie faraonowi
i wszytek zastęp był [faraonow]
w Fijarot przeciw Beelsefon.
9 <10> A gdyż sie był przybliżył farao,
podnioswszy oczy swe synowie
izrahelszczy, uźrzawszy Ejipskie
12 za sobą i bojeli sie wielmi,
i wzwołali wielmi ku Panu,
<11> i rzekli ku Mojżeszowi: „Snadź
15 nie było jest grobow w Ejipcie,
przeto wziął jeś nas, abichom
zmarli na puszczy. Coś to chciał
18 uczynić, aby nas wywiodł s Ejipta?
<12> A wszak jest była ta to rzecz,
jąźsmy mowili tobie w Ejipcie
21 a rzekąc: «Jidź od nas, ac słuźymy
Ejipskim». Bo więcej jest
lepiej służyć jim, niż zemrzeć
24 na puszczy”. <13> I rzekł Mojżesz k
ludu: „Nie chcejcie się bojeć,
stojcie a widzcie wielmi wielikie
27 dziwy boże, ktore uczynić ma
dziś, bo ejipskie, kto<re> ninie
widzicie, ondzie więcej jich nie
uźrzycie na wieki, <14> bo Pan
30 bojować będzie za was, a wy milczeć
będziecie”. <15> I rzekł jest Pan ku
33 Mojżeszowi: „Cso wołasz ku
mnie? Mow synom izrahelskim,
aby szli przed sie. <16> Ale ty *weźmi

pręt swój a ścięgni rękę swą
nad morze, a rozdzieli je, aby szli
3 synowie izrahelszczy w pośrzedku
morza po suchu. <17> Ale ja
zatwardzę serce Ejijskich, aby
6 was ścigali, a osławion będę
<na> faraonowi i na wszem zastępie
jego, i na woziech, i na jeźcech
9 jego. <18> I będąc wiedzieć Ejijszczy,
izeciem ja Bog Pan, gdyż
osławion będę na faraonowi
12 i na woziech, i na jezdcech jego”
<19> A wznosił się anioł boży,
jenże przechodził stany izrahelskie,
15 i jidzie po nich, a s nim społu
słup obłokowy, pirzwych niechaw
[i szedł dalej] <20> i stał na końcu
18 między stany ejipskimi a
między stany izrahelskimi. I
był opięc obłok ciemny a
21 oświecający noc, tako iże k sobie
w gromadę wszytek czas nocny
przybliżyć się nie mogli.
24 <21> A gdyż był Mojżesz ściągnął
rękę na morze, odjął je Pan
wienim wiatra wielmi nagłego
27 i wrzącego przez całą <noc> i obrocił
w sucho, i rozdzieliła się woda.
<22> I weszli są synowi<e> izrahelszczy
30 po pośrzedce morza suchego
a była jest rozdzielona woda,
a stała jako mur na prawicy
33 jich i na lewicy jich. <23> I goniać
je Ejijszczy weszli są po
nich, wszytcy jezdcy faraonowi

i wozowie jego, i jezdni
jego w pośrodku morza.
3 <24> A już było przyszło jutrzenne
czucie, a jedno weźrzaw
Pan na stany ejipskie przez
6 słup ogniowy a obłokowy
i zabił wojskę jich, <25> i podwrocił
koła wozow, <i> niesiona
9 były w głębią. A przeto
rzekli Ejipszczy: „Ucieczmy
przed Izrahelem, boć Pan
12 bojuje za nie przeciw nam”.
<26> I rzekł Pan ku Mojżeszowi:
„Wściegni rękę nad morze,
15 ać się wroci woda na
Ejipskie, na wozy i na jezdce
jich”. <27> A gdyż był Mojżesz
18 ściągnął rękę na morze, wrociło
się jest na uświcie na
pirwe miasto a uciekając
21 Ejipszczy potkały je wody, a
uwinął je Pan w pośrzodek
wełn. <28> A wrociwszy się
24 wody zasię i przykryły wozy
i jeżdźce, i wszystkie zastępy
faraonowy, którzy goniąc
27 Izrahelskie weszli byli w
morze, aniż zaiste ostał z nich
nijeden. <29> Ale synowie
30 izrahelszczy przeszli są pośrzod
suchego morza a wody
jim były jako mur na prawo
33 i na lewo. <30> I zbawił jest
tego dnia Pan Izrahela z
ręku Ejipskich. <31> I widzieli

martwe Ejijskie na brzedze
 morskiem a rękę wieliką,
 3 którą ukazał przeciw
 jim Pan, i bał sie jest
 lud Pana, i uwierzyli są Panu
 6 a Mojżeszowi słudze jego.

⟨15⟩

XV

⟨1⟩ Tedy zaśpiewał
 Mojżesz a synowie
 9 izrahelszczy
 tę to pieśń Panu
 Bogu i rzekli są: „Śpiewajmy
 12 Panu, bo sławnie obwieliczył
 sie jest, koń i jezdcą,
 ktory na niem siedział,
 15 wrzucił jest w morze. ⟨2⟩ Siła
 ma i chwała ma Pan, uczynił
 mi sie jest na zbawie⟨nie⟩,
 18 ten to Bog moj, a sławić jego
 będę, Bog otca mego,
 a powyszszę jego. ⟨3⟩ Pan jako
 21 mąż bojowny, silny, mocny
 i wszechmogący jimię
 jego, ⟨4⟩ wozy faraonowy
 24 i wojska jego wrzucił jest
 w morze. Zwolena
 książęta jego stonęły są
 27 w Morzu Czerwonym, ⟨5⟩ głębiny
 przykryły są je, wstąpiły
 są w głębokość jako kamień.
 30 ⟨6⟩ Prawica twa, Panie,
 obwieliczyła sie jest w
 mocy, prawica twa, Panie,
 33 uderzyła jest nieprzyjaciela
 ⟨7⟩ a w mnostwie sławy twej
 słożył jeś wszystkie przeciwniki

me, puścił jeś gniew
 twój, który pożarł je jako
 3 ścirnie. <8> A w duch⟨u⟩ gni⟨e⟩wu
 twego zgromadziły są sie wody,
 stała jest woda płynąca,
 6 zgromadzeni są głębiny pośród
 morza. <9> Rzekł nieprzyjaciel:
 «Będę ścigać a uchoję,
 9 rozdzięłę łupy a napęlni
 się dusza ma, wyjęmę miecz
 a zabije je ręka ma». <10> Wiał
 12 duch twój a przykryło je morze,
 stonęli są jako ołów w
 wodach nagłych. <11> Kto rowien
 15 jest tobie w mocnych, Panie?
 Kto rowien jest tobie, [w]
 wielmożny[ch Panie] w świętości,
 18 groźny i chwalny a czyniący
 dziwy? <12> Ściągnął jeś rękę swą
 a pożarła je ziemia. <13> Wodz był
 21 jeś w miłości twej [ludu twemu]
 ludu, któryś wykupił, i
 nioś jeś ji w sile twej do
 24 przebytki świętego twego. <14> Weszli
 są ludzie a rozgniewali sie,
 boleści odzierżeli są bydlące
 27 Filistyńskich. <15> Tedy zasmęceni
 są książęta edomska,
 mocne Moabskie obdzierżażo
 30 jest trzęsienie i zstraszeni
 są wszytcy przebywający
 Kananejszczy. <16> *Wtargnie sie na
 33 nie strach a bojaźń, w wielkości
 ramienia twego *będa
 nieruszający jako kamień,

dokąd nie przejdzie lud twój,
 Panie, dokąd nie przejdzie lud
 3 twój ten, któryś odzierzał.
 〈17〉 Wwiedziesz je a zsadzisz na gorze
 dziedzictwa twego w wielmi
 6 twardem przebytcie twem, któryś
 uczynił, Panie, święty przebytek
 twój, Panie, który ućwirdzile
 9 ręce twoje. 〈18〉 Pan krolewać
 będzie na wieki i dalej.
 〈19〉 Boć jest wszedł farao z wozy
 12 a s jeźdźcy jego w morze i wzwiódł
 jest na nie Pan wody morskie,
 ale synowie izrahelszczy
 15 chodzili są po susze w poórzod
 morza jego”. 〈20〉 Tedy wziąwszy
 Maryja prorokini, siostra Mojżeszowa
 18 a Aaronowa, bęben
 w rękę swą i wyszły są [za nią]
 wszystkie niewiasty za nią z bębny *i*
 21 z tańcy, 〈21〉 którym pośpiewowała
 a rzkać: „Śpiewajmy Panu,
 boć sławnie poćcion jest,
 24 konia i jeźca jego wrzucił
 jest w morze”. 〈22〉 Tedy pojąwszy
 Mojżesz Izrahela z Morza
 27 Czerwonego i weszli są z nim na
 puszcę Sur, i szli są trzy dni
 po puszczy a nie naleźli są wody.
 30 〈23〉 I przyszli są do Marat a
 nie mogli pić wod z Marat,
 przeto iż były wielmi gorzkie,
 33 przetoż podobne jimię miastu
 zdziali nazywając je
 Mara, to jest *gorzkości. 〈24〉 I

reptał jest lud przeciw Mojżeszowi
 a rzkąc: „Cso będziem pić?”
 3 <25> A on wołał ku Panu, jenże
 ukazał jemu drzewo, kto⟨re⟩ gdy
 wpuścił w wody, w słotkość
 6 sie obrocily. Tu jest jemu ustawił
 przykazania i sądy a tu
 jego pokusił <26> a rzkąc: „Będzieszli
 9 posłuchać głosu Pana Boga
 twego a cso jest sprawiedliwego
 przed nim, będziesz czynić, a
 12 będzieszli posłuchać kazania jego,
 a będzieszli postrzegał wszego
 przykazania jego, wszytkę
 15 niemoc, którą jeśm położył
 w Ejipcie, nie wzwiode na cię,
 boć ja jeśm Pan *zbawiciel
 18 twój”. <27> I przyszli są synowie
 izrahelszczy do Helim, gdzież to
 było dwanaście studnic wod
 21 i siedmdziesi^{qt} palm, i rozbili
 są stany podla wod.

⟨16⟩

<1> I szli
 są z Helim i przyszło jest wszytko
 24 mnostwo synow izrahelskich
 na puszcę Syn, która
 jest między Helim a Synaj,
 27 piętegonastie dnia miesiąca
 wtorego, gdy wyszli są z
 ziemie ejipskiej.

XVI

30 <2> I szemrali są wszytko
 zgromadzenie synow
 izrahelskich przeciw
 33 Mojżeszowi a Aaronowi
 na puszczy, <3> i rzekli są k nima
 synowie izrahelszczy: „Bychom

byli zmarli prz(e)z rękę bożą w
 ziemi ejipskiej, gdyż siedzieliśmy
 3 na(d) garncy mięsa a jedliśmy
 chleb w sytości. Przeczście
 wywiedli nas na puszcę tę to,
 6 abyście zabi(li)ście wszystko
 mnostwo to głodem?" (4) I rzekł jest Pan
 ku Mojżeszowi; „Owa ja wam
 9 puszcę chleb z niebios, niechać
 wyjdzie lud a ac nabierze, cso by
 dosyć było po wszystkie dni, abych
 12 jego pokusił, będzieli chodzić
 w zakonie mem, czyli nics.
 (5) Ale szostego dnia aby uczynili,
 15 cso by wnieśli, a by dwoje było
 *to, cso są nabierali po wszystkie
 dni". (6) I rzekłasta Mojżesz a
 18 Aaron ku wszystkim synom israhelskim:
 „Wieczor wzwiecie, iż
 jest was Pan wywiodł z ziemie
 21 ejipskiej, (7) a rano użrzycie
 sławę Pana, boć *jeśm słyssał
 szemranie wasze przeciw Panu.
 24 Ale my csośmy, żeście szemrali
 przeciw nam?" (8) I rzekł Mojżesz:
 „Dać wam Pan wieczor
 27 mięso jeść a za jutra chleba
 do sytości, przeto że jest słyssał
 szemranie wasze, jimżeście
 30 szemrali przeciw jemu. Ale
 my csośmy? Ani jest przeciw nam
 szemranie wasze, ale przeciw
 33 Panu". (9) I rzekł Mojżesz ku
 Aaronowi: „Rzecz przede wszym
 zborem synow israhelskich:

Przystępcie przed Pana, boć jest
 słyssał szemranie wasze”. <10> A gdyż
 3 jest <mowił> Aaron ku wszemu zboru
 synow israhelskich, weźrzeli
 na puszcza, ano sława boża
 6 zjawiła sie jest na puszczy
 w obłoce. <11> I mowił jest Pan
 ku Mojżeszowi a rzkać: <12> „Słyssał
 9 jeśm szemranie synow
 israhelskich, mow k nim a rzkać:
 Wieczor będziecie jeść mięso,
 12 a rano nasyceni będziecie
 [nasyceni] chlebem a będziecie
 wiedzieć, że jeśm ja
 15 Pan Bog wasz”. <13> A gdyż było
 wieczor, widzieli są wyszedzsy
 przyleciałe ciecierze, any przykryły
 18 stany jich, a za jutra
 manna *przyszła jako rosa
 w okoli jich. <14> A gdyż była
 21 przykryła wirzch ziemie, z<ja>wiła
 sie jest na puszczy drobna rzecz
 i jako *kosmate ku podobieństwu
 24 śrzonowi na ziemi. <15> To
 gdyż widzieli synowie israhelszczy,
 mowili miedzy sobą: „Manhu?”,
 27 a to znamionawa: „Cso
 jest to?”, bo nie wiedzieli, cso by
 to było. Jimże rzekł Mojżesz:
 30 „To jest ten chleb, kto<ry> dał wam
 Pan k jedzeniu. <16> To jest ta rzecz,
 którą przykazał Pan: «Zbiraj
 33 ją każdy, cso dosyć ma k je<dze>niu,
 gomor miarę na każde pogłowie
 podla czysła duszy waszych,

które przebywają w stanich,
tak brać będziecie»”. <17> I
3 uczynili są tak synowie israhelszczy,
i zbierali są jeden więcej,
a jeden mniej. <18> I mierzyli
6 są w miarę gomor, ani jest <kto>
więcej sebrał, więcej miał,
ani kto mniej przyprawił,
9 mniej nalazł, ale każdy podle
tego, jako mógł śnieść, zgromadzał.
<19> I rzekł Mojżesz k nim:
12 „Niżadny jego nie ostawiaj
do jutra”. <20> A którzy jego nie
posłuchali są, ale ostawili
15 niektorzy z nich aż do jutra,
chrobaki się to rozlazło a zginęło.
I rozgniewał się był Mojżesz
18 na nie. <21> Opięć wszytcy
nabrali rano, csoż dosyć mogli
mieć k jedzeniu, a gdyż słuńce
21 było się rozgrzało, tedy
rozpłynęło się. <22> Ale opięć w szosty
dzień sebrali dwoj pokarm,
24 to jest dwie mierze <gomor> [na dzień]
na każdego człowieka. I przyszli
są wszystka książęta
27 tego mnostwa i powiedzieli
są Mojżeszowi. <23> Jenże jim
rzekł: „To jest, cso mowił Pan:
30 «Otpoczywani(e) sobotne poświęcono
jest Panu za jutra, to, cso
działano ma być, czyńcie,
33 a to, cso ma warzono być,
warzcie, a csokoli ostałoby,
zachowajcie do jut(r)a»”. <24> I uczynili

tako, jako był przykazał Mojżesz,
a nics jest nie zaginęło
3 ani sie jest czyrzw nalazł w
niem. <25> I rzekł Mojżesz: „Jedzcie
to dziś, boć sobota jest boża
6 dziś, a przeto nie będzie nalezion
dziś na polu. <26> Sześć dni
zbierajcie, bo siodmy dzień
9 sobota boża <jest>, przetoż nie będzie
nalezion”. <27> Gdyż przydzie
siodmy dzień, a niektorzy
12 szedzy z ludu, aby zbierali, nie
naleźli. <28> I rzekł jest opięc Pan
ku Mojżeszowi: „I dokąd nie
15 chcecie ostrzegać przyka<za>nia
mego i zakona mego? <29> Patrzcie,
iże wam dał Pan sobotę,
18 a przeto wam dał dzień
szosty dwoj pokarm, ostań sie
každy sam przy sobie, niżadny
21 nie wychodź z swego miasta
w dzień siodmy”. <30> I ś<w>ięcił jest
lud siodmy dzień. <31> I zdział jest
24 dom israhelski jimię jego
man, przeto że było jest jako
siemię kolijandrowe
27 białe a chęc jego jako zemła
se <s>trdzia. <32> I rzekł opięc Mojżesz:
„To jest ta rzecz, którą jest
30 przykazał Pan: «Napełni gomor
z niego a chowajcie
33 w będących potem narodziech, aby
znali chleb, jimżeśm karmił
was na puszczy, gdyż jeście
wywiedzeni z ziemie ejipskiej»”.

3 <33> I rzekł jest Mojżesz ku
 Aaronowi: „Weźmi ssąd jeden
 a puść tam mannę, csoć
 może wziąć gomor, a położ
 przed Panem, aby było chowano
 6 w narody wasze”, <34> jako był
 przykazał Pan Mojżeszowi.
 I położył *jest Aaron *ustawnie,
 9 aby chowan był. <35> Ale
 opięć synowie israhelszczy jedli
 czterdzieści lat mannę,
 12 dokąd byli nie przyszli do
 ziemie przebytecznej, tym
 pokarmem karmieni są, dokąd
 15 nie dosięgli wszech krajow
 ziemie kananejskiej.
 <36> Gomor ta miara jest dziesiąta
 18 część effy tej miary.

<17>

XVII

<1> Tedy szło jest wszystko
 mnostwo synow
 21 israhelskich z puszczej
 Syn po swych
 przebytcech podle rzeczy
 24 panowej i rozbili stany swe w
 *Rafindim, gdzie nie była woda
 ku picciu ludu. <2> Ktorzy szemrząc
 27 ku Mo[mo]jżeszowi mowili:
 „Daj nam wody, ac będziem
 pić”. Ktorem odpowiedział
 30 Mojżesz: „Cso szemrzecie
 przeciw mnie? A przecz
 kusicie Pana?” <3> Tedy lud tu
 33 żądaję picia prze niedostatki
 wod, szemrali są przeciw
 Mojżeszowi a rzkać: „Priecz

jeś nam wynić kazał s Ejipta,
 aby nas zabił a dzieci nasze i
 3 dobytek *pragnie *picia?" <4> I wołał
 jest opięć Mojżesz ku Panu
 a rzkać: „Cso uczynię ludu temu?
 6 Jeszcze po małej chwili, a
 ukamionując mię”. <5> I rzekł
 Pan ku Mojżeszowi: „Przededzi
 9 malutko <lud> a weźmi z sobą
 z starzejszych israhelskich, a pręt,
 którym uderzył jeś[m] rzeki,
 12 weźmi w rękę swą, a jidzi. <6> A jać
 stanę przed tobą <tu> na skale
 Oreb, a uderzysz w skałę i
 15 wyjdzieć woda z niej, aby pił lud”.
 I uczynił Mojżesz tako przed
 starszymi israhelskimi, <7> i zdiał
 18 jimieć temu miastu pokuszenie
 prze szemranie synow
 israhelskich i że kusili Pana
 21 a rzkać: „Jestli Pan w nas, czyli
 nics?" <8> I lepak przyszedł
 Amalech, i bojował przeciw
 24 synom israhelskim w[f]
 *Rafimdim. <9> I rzekł Mojżesz k Josue:
 „Wybierz mężę a wyszedwszy
 27 bojuj przeciw Amalechowi,
 z jutra [a] ja stanę na wirzchu
 gory, mając pręt boży w ręce <swej>”.
 30 <10> I uczynił Josue, jako przykazał
 był jemu Mojżesz, i bojował
 jest przeciw Amalechowi,
 33 ale Mojżesz a Aaron, a Hur
 wstępili byli na wirzch gory. <11> A
 gdyż był podniósł Mojżesz rękę,

przemagał Israhel, ale
 acz mało spuścił, przemagał jest
 3 Amalech. <12> Bo ręce Mojżeszowy
 były są ciężkie, tedy wzięwszy
 kamień położyli podeń, na
 6 ktorem siedział, ale Aaron a Hur
 podpierali ręce jego s obu stronu.
 I zstało sie jest, że ręce jego
 9 nie umęczowały sie aż do zachodu
 słońca. <13> I zapędził Josue
 Amalecha a lud jego
 12 mieczem. <14> Rzekł jest Pan
 Mojżeszowi: „Napisz to prze
 pamięć w księgi a daj w uszy
 15 Josue, boć ja zagładzę pamięć
 Amalechową pod niebem”. <15> I
 udzielał jest Mojżesz ołtarz i
 18 nazwał jimię jego Pan powyszenie
 me a rzkać, <16> bo ręka
 samego Pana a boj boży będzie
 21 przeciw Amalechowi od naroda
 do narodu”.

<18>

Capitulum XVIII

<1> A gdyż był usłyszał
 24 Jetro pop madyjański,
 przyrodzony Mojżeszowy,
 wszystko, cso
 27 uczynił Pan Mojżeszowi a
 Israhelowi ludu swemu, *przeto iże
 był Pan wywiodł Israhela s
 30 Ejipta, <2> wziął Zeforę żonę
 Mojżeszową, którą był zasię
 posłał, <3> a dwa syny jego, z nich
 33 z ktorych jednemu dziano Jerson,
 bo mowił ociec: „Przychodzień
 jestem był w ziemi cudzej”,

⟨4⟩ a drugiemu *Elijazar: „Bog –
rzekł – otca mego pomocnik
3 moj, który mię wyrwał z miecza
faraonowa”. ⟨5⟩ Teda przyszedł
Jetro cieść Mojżeszow i
6 synowie jego, i żona jego na
puszczą, gdzież to był stany swe
rozbił pod górą bożą, ⟨6⟩ i wskazał
9 Mojżeszowi a rzkać: „Ja, przyjaciel
twoj Jetro, jidę k tobie
i żona twa, i dwa
12 syny twa s nią”. ⟨7⟩ Jenże wyszedw
w potkanie przyjaciela
swego, pokłonił sie a pocałował
15 jego i pozdrowiła sta sie
społu słowy pokojnymi. A gdyż
był w stan przyszedł, ⟨8⟩ powiedział
18 jest Mojżesz przyjacielu
swemu wszystko, cso był uczynił
Bog faraonowi a Ejipskim
21 prze Israhela, i wszystkie robotę,
ktora sie jim była przygodziła
na drodze, a iże wybawił
24 je Pan. ⟨9⟩ I wesoł jest był
Jetro prze to wszystko ⟨dobre⟩, cso uczynił
Pan Israhelowi, przeto że
27 wyjął ji z ręku Ejipskich, ⟨10⟩ i
rzekł: „Błogosławiony Pan, który
wybawił was z ręku Ejipskich
30 a z ręku faraonowych, który
wyjął lud swoj z ręku Ejipskich.
⟨11⟩ Przeto ninie już jeśm
33 poznał, że wieliki jest Pan
nade wszystkie bogi, przeto iże
pysznie czynili przeciw jim”.

3 <12> Przeto oferował Jetro
przyjaciel Mojżeszow ofiery
Panu i przyszli są Mojżesz a
Aaron i wszytcy starszy z synow
israhelskich, aby jedli chleb s
6 nim przed Panem. <13> Opięc drugiego
dnia siadł Mojżesz, aby sądził
lud, jenże, który stał przed
9 Mojżeszem od zarania aż do
wieczora. <14> To gdyż uźrzał
przyjaciel jego wszytko, toczusz
12 cso czynił w ludu, rzekł jest:
„Cso to jest, cso czynisz w ludu?
Czemu sam siedzisz, a wszytek lud
15 czeka od zarenku aż do wieczora?”
<15> Ktoemu odpowiedział
Mojżesz: „Przyszedł ku mnie
18 lud patrząc *wydania* sądu
bożego. <16> Gdyż przygodzi
sie jemu którą swadę mieć,
21 przychodzą ku mnie, abych
sądził miedzy jimi a ukazał
jim przykazania boża i zakon
24 jego”. <17> Tedy on rzekł k niemu:
„Niedobłą rzecz czynisz,
<18> szaloną robotą kazisz sie i ty,
27 i lud ten, który jest z tobą,
mimo twą moc jest ta to rzecz,
sam tego nie będziesz moc
30 ścirzpieć. <19> Ale posłuchaj słow
mych i rady mej, a będziec Pan
z tobą. Bądź ty ludu w tych,
33 csoż na Pana słusze, aby wyprawił,
cso rzeczono jest k
niemu, <20> a *ukaży ludu obyczaje

duchowne a rząd naśladowania,
a drogę, przez którą
3 jić mają, a działa, k(t)ore
czynić mają. <21> Ale dobądź se
wszego pospolstwa mężow
6 mocnych a mądrych, a bojących
sie Boga, w których by była
prawda a ktorzy by nienawidzieli
9 łakomstwa, a ustaw z
nich włodarze, sędzie a setniki,
a piędziesiątniki, a dziesiątniki,
12 <22> ktorzy by sądzili lud po
wszytki czasy, a csokoli by było
więcszego, przed cię *przyniosą,
15 a oni jedno mniejsze
aby sądzili, a lekcej *będzie
tobie rozdzieliwszy miedzy
18 jine brzemie. <23> A uczyniszli
tako, napelnisz przykazanie
Pana i przykazania jego
21 będziesz moc cirzpieć a wszyciek
lud ten to wroci sie z pokojem
na swa miasta”. <24> Ktore
24 usłyszaw, Mojżesz uczynił
wszytko, jakoż on jemu radził,
<25> a wybraw męże stateczne se
27 wszego Izrahela i uczynił je
książęty ludskimi, *włodarze
a setniki, a pięćdziesiątniki,
30 a dziesiątniki, <26> ktorzy
sądzili lud po wszyciek czas,
a csokoli ciężkiego było,
33 przynosili przedeń, a łacniejsze
telko sądząc. <27> I puścił
przyjaciela swego, ktorzyż

wrocil sie do swej ziemie.

⟨19⟩

XIX

3   ⟨1⟩ Miesiaca trzeciego
 wyscia luda
 israhelskiego s Ejipta
 w ten to dzien przyszli
 6   są na puszcza Synaj. ⟨2⟩ Bo szedrzy
 s *Rafindim a doszedwszy aliz
 na puszcza Synaj stany rozbili
 9   są na tem mieście, a tu Israhel
 rozpiął stany w strone
 gory. ⟨3⟩ Ale Mojżesz wstapil na
 12   gore ku Panu i wyzwal jest
 jego Pan z gory a rzka: „To
 rzeczesz domu Jakobowu a zwiastujesz
 15   synom israhelskim: ⟨4⟩ «Wyście
 sami widzieli, cso *jest
 uczynil Ejiptskim, kako jeśm
 18   was przeniosl na skrzydlu
 orlowu a przyjal jeśm sobie.
 ⟨5⟩ Będziecieli posluchac głosu mego
 21   a ostrzegac smowy mej, będziecie
 mi *lud *włostny se wszech ludzi,
 boć ma jest wszytka ziemia.
 24   ⟨6⟩ A wy będziecie mi w
 krolewstwo księskie a lud święty».

Toć są słowa, ktoraż będziesz
 27   mowic synom israhelskim”. ⟨7⟩
 Przyszedwszy Mojżesz a *zawoal
 wszytkich więszych rodem z luda,
 30   wyložyl wszytki rzeczy, ktore
 przykazał byl Pan. ⟨8⟩ I odpowiedzial
 wszytek lud pospołu a rzka:
 33   „Wszystko, cso mowil jest Pan,
 uczynimy”. A gdyz byl wyprawil
 Mojżesz ludzka słowa ku Panu,

3 <9> rzekł jemu Pan: „Już ninie
 przydę k tobie w zaćmieniu
 6 obłoka, aby mię postuchał lud
 moj mowiącego k tobie a
 *wierzyć *będzie tobie na wieki”. I
 9 powiedział jest Mojżesz słowa
 ludzka ku Panu, <10> który rzekł
 jemu: „Jidzi k ludu a poświęci
 12 je dziś a za jutra, ac umyją
 rucha swa <11> a będą gotowi
 do trzeciego dnia, boć *trzy
 dzień zstąpi Pan przede wszym
 pospolstwem na gorę Synaj.
 <12> A ustawisz ludu granice przez
 15 okrąg i rzekniesz k nim: «Warujcie,
 abyście nie wstępowali
 na gorę ani sie dotykali jej
 18 krajow. Każdy, jenże by się
 dotknął gory, śmiercią umrze.
 <13> Ręce *nie dotkną* sie jego
 21 [gory], ale kamieniem obrzucon
 będzie albo sk<ł>ot będzie *osękami,
bądź to dobyt*czę* albo człowiek,
 24 nie będzie żyw. Gdyż<by> poczęła
 brzniec trąba <...>”. <14> I zstąpił
 jest Mojżesz z gory k ludu i
 27 poś<w>ięcił ji. A gdyż byli smyli
 rucha swa, <15> rzekł k nim: „Bądźcie
 gotowi do trzeciego dnia *a*
 30 nie przybliżajcie sie k zonom
 waszym”. <16> Już przyszedł był
 trzeci dzień a rano światło
 33 było, jenaż *poczęli *słyszeć
 krzmienie a *oświecowani
 są *błyskanim, a obłok przegęsty

*przykrywający gorę, a
źwięk trąby przenagły brzniął
3 jest, ⟨i⟩ bojał sie jest lud, który
był w staniach. ⟨17⟩ A gdyż wywiodł
je był Mojżesz w potkanie
6 Bogu s miasta stanow, stali są
u korzenia gory, ⟨18⟩ a wszystka
gora Synaj kurzyła sie, przeto że
9 był zstąpił Pan na nią w ogniu,
a wychadzał dym z niej jako z
pieca, a była gora wszytka groźna.
12 ⟨19⟩ A brzęk trąby z nienagła rośl
więcej a dalej sie ciągnął. Mojżesz
mowił, a Pan odpowiadał
15 jemu. ⟨20⟩ I zstąpił Pan na gorę Synaj
na samy wirzch gory i zawoła
Mojżesza na wirzch jej. Gdzie
18 gdyż wstąpił, ⟨21⟩ rzekł k niemu:
„Zstęp a zaprzysiąż lud, aby *snadz*
nie chcieli przestępić granic, aby
21 widzieli Pana, a zginęłoby s nich
wielkie mnostwo. ⟨22⟩ Ale kapłani,
ktorzy przystępują ku Panu,
24 ac sie poświęcą, *abych jich nie
zabił”. ⟨23⟩ I rzekł Mojżesz ku Panu:
„Nie będzie moc pospolstwo wstępić
27 na gorę Synaj, bo ty jeś *świadczył*
a przykazał jeś a rzkać:
«Położ granice podle gory a
30 poświęć *je»”. ⟨24⟩ Ktoemu rzekł Pan:
„Jidź, zstęp, a wstąpisz ty a Aaron
z tobą, ale kapłani a lud ac
33 nie chodzą przez granice ani
wstępują ku Panu, aby *snadz* nie
zabił jich [Bog]”. ⟨25⟩ Tegdy zstąpił

Mojżesz k ludu a wszystko wypowiedział,
cso był od Boga słyszał.

⟨20⟩

XX

3 ⟨1⟩ A mowił jest Pan
rzeczy ty to wszyscy: ⟨2⟩ „Jać
jeśm Pan Bog twój,
6 który jeśm wywiodł
cię z ziemie ejipskiej z domu
służby. ⟨3⟩ Nie będziesz mieć bogow
9 cudzych przede mną. ⟨4⟩ Nie uczynisz
sobie obrazu rytego ani każdego
podobieństwa, ktore jest w
12 niebie s wirzchu a cso jest na
ziemi na dole, ani tych rzeczy,
ktore są w wodach pod ziemią.
15 ⟨5⟩ Nie będziesz sie jim kłaniać ani
jich ćić, boć ja jeśm Pan Bog
twój mocny, mściciel, nawiedzający
18 *nieprawości* otcow
na syny na trzecie i na czwarte
pokolenie jich, ktorzy nienawidzieli
są mnie, ⟨6⟩ a czynię miłosierdzie
21 nad tysiącami tych, ktorzy
miłują mię a strzegą przykazania
24 mego. ⟨7⟩ Nie weźmiesz [na
darmo] jimienia Pana Boga
twego na darmo, bo nie będzie
27 mieć jego Bog niewinnego,
ktory ⟨by⟩ przyjął jimię Pana
Boga swego na darmo. ⟨8⟩ Pomni,
30 aby dzień sobotny święcił. ⟨9⟩ Sześć
dniow będziesz robić a
będziesz dziełał wszytka dzieła, ⟨10⟩ ale
33 siodmy dzień sobota Pana Boga
⟨twego⟩ jest, nie będziesz w niem
czynić swego dzieła ty i syn

twoj, i cora twa, sługa twoj i
 służebnica twoja, dobytą
 3 twe i przychodzień, który jest w
 wrocich twych. <11> Bo w sześci
 dniach uczynił Bog niebo i ziemię,
 6 morze i wszystko, czoż w nich jest,
 i odpoczął jest w dzień siódmy,
 i przeto pożegnał jest Pan
 9 dniowi sobotnemu i poświęcił
 jest ji. <12> Ćci otca swego i
 matkę swą, aby był długiego wieku
 12 na ziemi, którą Pan Bog <twoj> da tobie.
 <13> Nie zabijesz. <14> Nie *cudzołoż.
 <15> Nie *czyń kradzieża. <16> Nie będziesz
 15 mówić przeciw twemu
 bliźnemu krzywego świadectwa.
 <17> Nie *żędać domu bliźniego
 18 twego ani będziesz żędać
 żony jego, ani sługi, ani
 służebnice, ani wołu, ani osła,
 21 ani wszego, czo jego jest”. <18> Ale
 wszyciek lud słyszał głosy a
 światłości widzieli są, a żwięk
 24 trąby i *gory *dymiące się, a szrasszy
 sie a strachem porażeni stali
 opodał <19> a rzekąc Mojżeszowi:
 27 „Mow ty nam, a usłyszemy, ac
 nie mowi nam Pan, abychom
 snadz nie smarli”. <20> I rzekł Mojżesz
 30 ludu: „Nie chciejcie się
 bojeć, bo aby was skusił,
 przyszedł jest Bog a by strach
 33 jego był w was, a byście nie
 grzeszyli”. <21> I stał jest z daleka
 lud, ale Mojżesz przystąpił

ku ciemności, w której był Bog.
 <22> I rzekł jest mimo to Bog ku
 3 Mojżeszowi: „To powiesz synom
 israhelskim: Wyście widzieli,
 iż z niebios mówił jeśm wam.
 6 <23> Nie będziecie czynić przede
 mną bogów srebrnych ani
 bogów złotych będziecie sobie
 9 czynić. <24> Ołtarz z ziemie uczynicie
 mi a *oferujcie mi na
 niem ofiery wasze zeżżone i
 12 spokojne, owce wasze i woły
 wasze na wszelikim mieście,
 na jemie by była pamięć jimienia
 15 mego, przydę k tobie a pożegnają
 tobie. <25> A pakliby ołtarz
 kamienny uczyniłby <mi>, nie
 18 będziesz jego dziełać z ciosanego
 kamienia, bo podniosłiby
 noż swój nad nim, zmazan
 21 będzie. <26> Nie wstąpisz po
 wschodziech ku ołtarzu memu, aby
 nie była jawna skaradość twa.

<21>

XXI

24 <1> Tyć są sądy, ktore
 wyłożysz [je] jim: <2> [Israhel]
 Kupiszli <slugę> Żyda,
 27 sześć lat służyć będzie
 tobie, a siodmego lata
 wynidzie wolen darmo. <3> W
 30 ktoremkoli odzieniu wnidzie
 k tobie, z takim *wynidzie, acz
 będzie mający żonę, i żona
 33 wyjdzie pospołu. <4> A pakliby Pan
 dał jemu żonę a urodziłaby
 jemu syny i dziewczki, niewiasta

i dziewczki, i synowie *będu
 jego pana, ale on wyjdzie s
 3 ruchem swym. <5> A pakliby sługa
 rzekł: «Miłuję pana mego a żonę
 i syny, nie wynidę wolen», <6>
 6 przywiedź ji pan bogom a ma ji
 przyłożyć ku dźwirzom a p(o)dwojom,
 a *przekoli jemu ucho
 9 szydłem i będzie mu sługa aż
 na wieki. <7> Pakliby kto sprzedał
 dziewczkę swą w służebnicę, nie
 12 wyjdzie, jako służebnicę wynić
 obykły są. <8> Pakliby nie
 lubiła sie oczyma pana swego,
 15 jemuż by dana była, puści ją, ale
 ludu cudzemu sprzedać nie ma
 mocy, aczby wzgardzał ją. <9> Pakliby
 18 ją synu swemu oddał, podle
 obyczaja dziewczek uczyni jej.
 <10> Pakliby jemu drugą wziął, przyprawi
 21 dziewczce swadźbę i rucha, i wiana
 sromieźliwości nie zaprzy.
 <11> Aczby trojga tego nie uczynił,
 24 wynidzie darmo przez pieniądze.
 <12> A kto by człowieka bił chcąc ji
 zabić, śmiercią *umrze. <13> Pakliby
 27 kto jemu sie nie założył, ale
 Bog dałby <ji> w ręce jego, ustawić
 tobie miasto, do ktorego
 30 mogłby uciec. <14> Aczby kto s
 umysła zabił bliznego swego a przez
 *założenia, od ołtarza mego
 33 wydrzesz ji, aby umarł. <15> Kto by bił
 otca swego a matkę, śmiercią
 *umrze. <17> Kto by łajał otcu swemu

albo macierzy, śmiercią *umrze.
 <16> Który by ukradł człowieka
 3 a sprzedał, doświadczonej winy,
 śmiercią umrzeć ma. <18> A
 6 swarzyliby się mężowie a uderzyłby
 jeden drugiego albo bliźniego
 swego kamieniem albo pięścią
 a on by nie umarł, aleby leżałby
 9 w łożu, <19> wstałiby a chodził na
 dworze o lasce swej, nie będzie
 winien, jenże by ji uraził, ale
 12 wzdry [aby] jego roboty a jego
 nakłady na lekarze ma jemu
 wrocić. <20> Kto by bił sługę
 15 swego albo dziewczkę swą ręką
 prętem a umarliby w ręku
 jego, grzechu <...> [jego]. <21> Paknieliby
 18 jeden dzień albo dwa byliby
 żywi, nie będzie poddan
 pokucie, iże pieniądze jego
 21 są. <22> Aczby wadziła się męża
 dwa a uraziłby który żonę
 ciężką, a martwe dziecię
 24 urodziłaby, ale sama żywa
 ostałaby, poddan będzie szkodzie,
 kako wiele żądałby mąż
 27 niewiasty a jednaczowie
 osądziliby. <23> A gdyżby ją śmierć
 pościgła, wroci duszę za
 30 duszę, <24> oko za oko, ząb za ząb,
 rękę za rękę, nogę za nogę,
 <25> ożżenie za ożżenie, ranę za
 33 ranę, siniąłość za siniąłość,
 krew za krew. <26> A pakliby
 kto uderzył w oko sługę swego

albo *dziewki *swej a blikawe
 je uczyniłby, ma je puścić
 3 wolno za oko, ktore wybił. <27> Ząb też
 aczby wybił kto słudze albo dziewce
 swej, też uczyni a puści je
 6 wolno. <28> Aczby woł zabodł męża
 albo żonę a umarłby, kamieniem
 obrzucon będzie a mięso jego
 9 nie będzie jedzono, a pan wołu
 tego niewinien będzie. <29> A pakliby
 woł bodący byłby od wczorajszego
 12 dnia aż przez trzeci dzień
 a oświadczyliby panu jego,
 a nie zawarłby pan jego, a zabiłby
 15 męża albo żonę, woł kamieniem
 obrzucon będzie a pana
 jego zabiją [a nie będą jeść
 18 mięsa jego]. <30> A pakli wypłatę
 położył(i) nań, da za duszę swą,
 csożkoli by požądano było. <31> A syna
 21 i dziewczkę aczby rogiem uderzył,
 takimuz sądu będzie poddan.
 <32> Aczby sługę albo (ro)botnicę którą
 24 zabodł, trzydzieści połuważkow
 da srebra panu, ale woł kamieniem
 będzie obrzucon. <33> Aczby
 27 kto otworzył studnię a wykopałby,
 a nie przykryłby jej, a wpadłby
 w nią woł albo osieł,
 30 <34> pan studniej wroci zapłatę
 dobytczą, a to, cso by umarło,
 jego będzie. <35> A pakliby woł cudz
 33 wołu drugiego ranił a on
 umarłby, przedadzą woł żywy
 a rozdziela kupidło, a marchę

martwą rozdziela między sobą.
 <36> Ale aczby wiedział, iż
 3 woł rogaty był od wczorajszego
 dnia a przed wczorajszym dniem
 a nie strzegł jego pan jego,
 6 wroci woł za woł, a marchę
 całą wieźmie.

<22>

XXII

<1> Aczby kto ukradł owcę
 9 albo wołu a zabił
 albo sprzedałby,
 pięć wołów za jenego
 12 wołu wrocić ma a cztery
 owce za jeną owcę. <2> A pakli
 *wyłomi złodziej dom albo
 15 podkopający by był a nalezion
 by był, a wziął ranę umarłby,
 ten, który by bił, nie będzie
 18 winien krwi. <3> A pakli gdy
 słuńce wzyjdzie, to by uczynił,
 mężobojstwo spachał i sam
 21 umrzeć ma. Aczby nie miał cso
 za kradzież wrocić, sam przedan
 będzie. <4> Aczby naleziono
 24 to, cso ukradł jest, u niego żywe,
 bądź woł albo osieł, albo
 owca, dwojako ma wrocić.
 27 <5> Aczby kto uraził rolę albo
 winnicę a puściłby dobytczę
 swe, aby spał cudze, csoż-by-koli
 30 miał na polu swem najlepszego
 albo w winnicy, za szkodę
 podług zgodzenia ma
 33 nawrocić. <6> Acz wyszedwszy ogień
 znalazłby kłosa a uchoiłby
 brogi żytne albo stojące

nasienie na rolach, wroci szkodę,
 który ogień zażegł. <7> Aczby kto
 3 polecił przyjacielowi pieniądze
 albo sąd w chowanie a od
 tego, który przyjął, kradziestwem
 6 odjęty by były, będąci nalezion
 złodziej, dwojako ma wrocić,
 <8> tajili się złodziej, pan
 9 domowy przywiedzion będzie
 k bogom, to jest k biskupom,
 a przysięże, iż nie ściągnął
 12 ręki swej na zboże bliznego
 swego <9> ku spachaniu zdrady tak
 na wole jako na ośle i na owcy,
 15 i na rusze, a csokoli szkody
 uczyniono może być, ku bogom,
 to jest ku biskupom, obu prza
 18 ma przyć, a przysądziliby oni,
 dwojako wroci bliznemu swemu.
 <10> Aczby kto polecił bliznemu
 21 swemu osła, wołu, owcę
 i wszelkie dobyt^czę k stroży
 a umarłoby albo zemgłało,
 24 albo wzięto od nieprzyjaciół,
 a żadny by tego nie widział,
 <11> prawo przysiężne będzie
 27 w pośrzodku, iż nie ściągnął
 ręki na rzecz bliznego
 swego i przymie pan przysięgę
 30 a on nie będzie *chcieć
 wrocić. <12> Pakliby kradzieżem
 odj(ę)to było, wroci szkodę panu,
 33 <13> aczby śniedziono było od
 zwierza, *przyniesie k niemu
 to, cso zabito jest, a nie wroci <...>

(tu brak 10 kart)

⟨33⟩

3 ⟨8⟩ ⟨...⟩ aże i wszedł do stanu. ⟨9⟩ A gdyż
 wszedł on do stanu ślubu, zstępował
 słupek obłokowy i stał jest
 6 u dźwirzy ⟨...⟩ ⟨10⟩ ⟨...⟩ stankowych. Stali też
 i oni a kłaniali się z dźwirzy
 stankow swych. ⟨11⟩ I mówił
 jest Pan ku Mojżeszowi licem
 9 w lice, jako obwykł ⟨mówić⟩człowiek
 ku przyjacielu swemu.
 A gdyż on wracał się do
 stanow, sługa jego Josue, syn
 12 Nunow, dziecię nie wychodziło
 z stanu. ⟨12⟩ I rzekł Mojżesz ku
 Panu: „Przykazujesz mi, abych
 15 wywiodł lud ten to, a nie
 ukazesz mi, kogo pošlesz se
 mną, a nawięcej gdyżes rzekł:
 18 «Znam cię z jimienia a nalazłeś
 miłość przede mną». ⟨13⟩ A
 przeto acz nalazł jeśm miłość
 21 przede tobą, w opatrzaniu twem,
 ukaż mi lice twe, abych
 24 *wiedział cię a nalazł miłość*
 [a najde miłość] przede twyma
 oczyma. Weźrzy na lud ten to
 a na zbor swój”. ⟨14⟩ I rzekł Pan
 27 Bog: „Lice me przedyjdzie cię
 a odpoczynienie dam tobie”
 ⟨15⟩ I rzekł Mojżesz: „Nie przedejdieszli
 30 ty *nas sam, nie wywodź
 nas z tego miasta, ⟨16⟩ bo
 po czem wiedzieć będziem moc
 33 ja i lud twój, iżesmy naleźli
 miłość przede twyma
 oczyma, jedno acz s nami chodzić

3 będziesz, abychom osławieni
 byli ode wszech ludzi, którzyż
 to przebywają na ziemi”. <17> Ale
 rzekł Pan ku Mojżeszowi: „Słowo
 to, ktoś przemówił, uczynię,
 6 bo znalazłeś miłość przed[d]e
 mną a ciebie samego znam
 s jimienia”. <18> A on rzekł jemu:
 9 „Ukaż mi sławę twą”. <19> Odpowiedział
 Pan: „Ja ukazę wszystko
 dobre tobie a *nazwan będę w
 12 jimię Pana przed tobą, a smiłuję
 się, nad kim chcę, i miłościw
 będę, nad kim mi się
 15 lubi”. <20> I opięc rzekł: „Nie możesz
 widzieć lica mego, bo nie uźrzy
 mię człowiek, a żyw będzie”.
 18 <21> I opięc rzekł: „Owa miasto jest
 u mnie i staniesz na skale. <22> A gdy
 pojdzie sława ma, postawię
 21 cię w jaskini skały a zasłonię
 cię prawicą mą, dokąd
 nie przyjdę, <23> i podniosę rękę
 24 mą a uźrzysz chrbiet moj, ale
 oblicza mego widzieć nie
 będziesz moc”.

<34>

XXXIIII

27 <1> I lepak Pan rzekł: „Wyciesz
 sobie dwie cce kamienne
 ku pirwym podobne,
 30 a napiszę na nich słowa,
 ktore są miały cki, ktoś
 złamał. <2> Bądź gotow rano,
 33 aby wszedł tudzież na gorę Synaj,
 i staniesz se mną na wirzchu
 gory. <3> A niżadny nie *wnidzie

z tobą ani widzian *będzie
ktokoli po wszej gorze, a owce i
3 woły nie *będą pasieni przeciw
jej”. <4> I wyciosał Mojżesz dwie
cce kamienne, jakie przedtym
6 były, a w nocy powstawsze
wszedł na gorę Synaj, jako był
jemu przykazał Pan, niosąc z
9 sobą cki. <5> A gdyż zstąpił Pan
przez obłok, stał Mojżesz z nim,
wzywając jimię Boże, <6> jemuż
12 mijającemu się rzekł: „Panujący
Panie Boże, miłosierny
i miłościwy, cierzpiędliwy a
15 wielkiego ślutowania i sprawiedliwy,
<7> jenże strzeżesz miłosierdzia
nad tysięcy, jenże sji masz
18 nieprawość i winy, i
grzechy a niżadny przed tobą
sam od siebie niewinien jest,
21 jenże wracasz nieprawość [ot]
oócow synom i wnuczętom do
trzeciego i czwartego pokolenia”.
24 <8> Tegdy rychle Mojżesz skłoniw
się *skurczył *się na ziemi a
pokłoniw się <9> rzekł: „Acz znalazł
27 jeśm miłość w opatrzaniu twem,
Panie, proszę, aby szedł s
nami, boć lud twardej szyje
30 jest, a odejmi nieprawość naszą
i grzechy a nas sobie miej”.
<10> Odpowiedział Pan: „Ja wejdem
33 w ślub, który wszytscy użrzą,
uczynię znamię to, ktorego
nigdy nie widali na ziemi

ani w ktorem rodu, aby widział
 lud ten, ⟨w⟩ ktorego pośrzodku ty
 3 jeś, skutek Boży groźny, jenże
 chcę uczynić. ⟨11⟩ *Zachowasz
 wszystko, csożeśm dziś przykazał
 6 tobie, ja sam wyrzucę
 przed obliczym twym Amorejskiego
 a Kananejskiego, a
 9 Etejskiego, a Ferezejskiego, a
 Ewejskiego, a Jebuzejskiego.
 ⟨12⟩ Waruj się, aby nigdy z przebywaczmi
 12 ziemie onej w przyjaźń
 nie wchadzał, bo by to tobie
 było na upadnienie, ⟨13⟩ ale ołtarze
 15 jich skaż a słami jich sochy, a lasy
 jich spodrębaj. ⟨14⟩ Nie kłaniaj
 się bogu cudzemu, Pan, Mściciel
 18 jimię jego, Bog jest *obrońca.
 ⟨15⟩ Nie wchodzi ni-w-żadną
 smowę s ludźmi tych krajin, by
 21 gdyby nieczystotę uczynili z swymi
 bogi, kłaniając się modłam swym,
 [a] ⟨nie⟩ wezwałby ciebie niekto,
 24 aby jadł s jich obietowania,
 ⟨16⟩ ani żony s jich dziewczek pojimaj
 synom twym, aby gdyżby ony
 27 snieczyściły, nie kazały nieczys⟨ci⟩ć
 synom twym z bogi jich. ⟨17⟩ Bogow
 dętych nie *czyń sobie. ⟨18⟩ God
 30 prześniczych *ostrzegaj. Za siedm
 dni pożywać będziesz prześnic,
 33 jakoż jeśm przykazał tobie,
 czasu żniwa nowych rzeczy,
 bo miesiąca letniego czasu
 wyszedł jeś s Ejipta. ⟨19⟩ Wszelkie,

które otwiera żywot rodu
samcowego, moje będzie. Se
3 wszech zwierząt, tak z wołów
jako z owiec, me będzie.
〈20〉 Pirworodzone oślicze wypłacisz
6 owcą, paknięli[by] wypłaty
nie dasz za nie, zabito będzie.
Pirworodzeńca synów twych
9 wypłacisz ani się ukążesz w
opatrzeniu mem prozen. 〈21〉 Sześć
dni robić będziesz, dzień siódmy
12 przestaniesz orać i *siać.
〈22〉 Gody tygodniowe uczynisz sobie
w pirwych urodach żniwa swego
15 pszenicznego a gody, gdyż
*wroci się czas letni, wszystko
zgromadzisz. 〈23〉 Po trzy czasy lata
18 ukąże się każdy samczek
twój w widzeniu wszechmogącego
Pana Boga israhelskiego.
21 〈24〉 A gdyż wyżonę pagany
od twego lica a rozszerzę
granice twe, niżadny nie będzie
24 się przeciwieć ziemi twej,
a gdyż będziesz wstępować a
ukążesz się przed obliczym
27 Pana Boga twego trzykroć w
rok. 〈25〉 Nie będziesz oferować
na kwaszonym chlebie krwie
30 ofiary mej ani ostanie do jutra
s ofiary God Prześnic. 〈26〉 Pirwe
urody użytkow ziemie
33 twej oferować będziesz w
domu Pana Boga twego. Nie
będziesz warzyć koźłęcia

w mlece macierze jego”. **⟨27⟩** I rzekł
Pan ku Mojżeszowi: „Popisz
3 sobie słowa ta, którymi i z tobą,
i z syny israhelskimi śćwirdziłemś
ślub”. **⟨28⟩** Przeto był Mojżesz
6 tam z Panem czterdzieści
dni i czterdzieści nocy, chleba
nie jadł ani wody pił, i popisał
9 na ckach słowa ślubu ⟨...⟩
przykazania. **⟨29⟩** A gdyż szedł
Mojżesz z gory Synaj, dzirzał dwie
12 cce świadcztwa a nie wiedział,
iże rogate było lice jego
z towarzystwa rzeczy bożej.
15 **⟨30⟩** Ale widząc Aaron i synowie
israhelszczy rogatą
Mojżeszową twarz, bojeli się
18 blizu przystąpić. **⟨31⟩** Ale
przyzwani będąc od niego,
wrocili się tako Aaron jako
21 i książęta wszego pospolstwa,
a gdy mówił jest, **⟨32⟩** przyszli k
niemu też wszytcy synowie
24 israhelszczy, którym przykazał
wszytko, cso był słyssał od Boga
na gorze Synaj. **⟨33⟩** A dokonaw
27 rzeczy i włożył zakrycie
na lice swoje, **⟨34⟩** ktore wchodzę
ku Bogu a mowie z nim odjimał,
30 aliżby nie wyszedł. Tedy
mowił synom israhelskim
wszyćko, cso było przykazano
33 jemu. **⟨35⟩** Ktorzy widzieli są lice
Mojżeszowo wychodzącego być
rogate, ale zakrywał opieć

on lice swe, acz gdy mówił k nim.

⟨35⟩

XXXV

3 ⟨1⟩ A przeto zgromadziw
 wszytkę tłuszcza
 synow israhelskich
 rzekł k nim: „Ty rzeczy
 6 są, ktore przykazał Pan uczynić:
 ⟨2⟩ «Za sześć dni będziecie
 czynić [czynić] działo, siodmy
 9 dzień będzie wam święty,
 sobota a pokoj jest panow,
 kto by uczynił w niem działo,
 12 będzie zabit. ⟨3⟩ Nie podniecicie
 ognia we wszech przebytcech
 waszych przez dzień sobotny»”.
 15 ⟨4⟩ I rzekł jest Mojżesz ku
 wszemu zboru synow israhelskich:
 „Toć jest mowa, ktora
 18 przykazał Pan rzekąc: ⟨5⟩ «Wyłęczcie
 z was pirwe urody
 Panu». Każdy dobrowolnie a
 21 żądliwie oferuj Bogu złoto
 i srebro, mosiądz, ⟨6⟩ modre
 postawce i pawłokę, czyrwone
 24 sukno dwojec barwione
 i białe płotno, sirszl kozią,
 ⟨7⟩ skopowe skory czyrwone i
 27 modre, drzewie setym ⟨8⟩ a olej
 k *światłu *ustawnemu a by
 uczyniona była maść ⟨i⟩ kadzidlna
 30 rzecz woniej przechętnej,
 ⟨9⟩ kamienie onychinowe
 a kamienie drogje ku okraszeniu
 33 naplecnika a napirśnika.
 ⟨10⟩ Ktokoli z was jest
 mądry, podź i uczyń, csokoli

jest przykazał Pan, <11> to jest stan
 a *strzechy jego i *przykrycia,
 3 *pierścieniow i ściany z desk
 z żerdziami, [z] kołki i podstawki,
 <12> skrzynią i żerdzi, przykrywadło
 6 i oponę, która przed nim
 powieszona jest, <13> stoł z żyrdźmi
 i z sędy, i s ofiernymi chleby,
 9 <14> kaganiec ku podpieraniu
 świec, ssędy jego i światła
 s olijem ku pokarmu ognia,
 12 <15> ołtarz kadzidlnych rzeczy (i żyrdzi), i
 olej pomazania, i kadzidlne
 rzeczy z woniących rzeczy, oponę
 15 u dźwirzy stanowych, <16> ołtarz
 ofierny i bronkę jego miedzianą
 z żyrdźmi swymi i z sędy swymi,
 18 umywadło i podstawek jego,
 <17> opony *przystrzesze z słupy
 i podstawki, oponę we dźwirzach
 21 *przystrzesze, <18> kołki stanowe
 i *przystrzesze z powrozy swymi,
 <19> rucho, ktorego jest potrzeba
 24 w świętem domu, rucho
 Aarona biskupa i synow jego,
 aby księstwa pożywali mnie”.
 27 <20> I wyszło jest wszystko mnostwo
 synow israhelskich *w
 *opatrzeniu Mojżesza, <21> i oferowali
 30 myślą wielmi gotową a
 nabożną pirwe urody Panu
 ku dziełaniu działa stanu
 33 świadeczstwa a csokoli ku
 potrzebie i k ruchu świętemu potrzeba
 była. <22> Mężowie z żonami

dali są zausznice i zaponice,
pierścienie i sponki z prawych
3 rąk, każdy ssąd złoty darom
bożym *wyłączono jest. <23> Acz kto
miał modre postawce, pawłoki
6 czyrwone, sukno dwojec
kraszone i białe płotno a sirszl
kozią, skory skopowe czyrwone
9 i modre, <24> śrzebra i złota,
i mosiądza, i wszystko kowadło
oferowali są Panu, i drzewie
12 setym k rozmajitej potrzebie.
<25> Ale i niewiasty nauczone dały
są, cso są naprzędły, postawcow
15 modrych, pawłok czyrwonych,
sukien dwojec kraszonych
i białych, i pręgatyh, <26> i sirszli
18 koziej, dobrowolnie, pokornie,
włostnie wszyćko dawając. <27> Ale
książęta oferowały
21 kamienie *on(y)chinowe*
i jine drogie kamienie ku naplecniku
a k napirśniku <28> a wonne rzeczy
24 i olej ku światłom ustawnym
i ku dziełaniu maści
a kadzidlnych rzeczy woniej
27 przechętnej ku złożeniu. <29> Wszyt cy
mężowie i żony myślą
nabożną oferowali dary,
30 aby działana była działa, ktora
przykazał Pan Bog przez
rękę Mojżeszowę. Wszyt cy
33 synowie israhelszczy
dobrowolnie dary <Panu> poświęcili
są. <30> Tegdy rzekł Mojżesz ku

3 synom israhelskim: „Owa toć
 wezwał Pan s jimienia Beseleela
 syna Urowa ⟨...⟩ z rodu Judowa
 ⟨31⟩ a napełnił go ducha bożego,
 6 mądrości, rozuma i umienia,
 i wszego nauczzenia ⟨32⟩ ku
 wymyśleniu, ku uczynieniu
 9 potrzeby z złota a srebra
 i mosiądzu ⟨33⟩ i w ryciu kamienia,
 i w robocie ciesielskiej.
 Csożkoli w ciosaniu albo w
 12 kowaniu wymyślić sie może,
 ⟨34⟩ dał na sercu jego ⟨a⟩ Oolijaba
 syna Achisamelchowa z rodu
 15 Danowa. ⟨35⟩ Obu nauczył
 mądrości, aby działali działem
 18 ciesielskim a działem
 przemiennym i poszywanym, ⟨i⟩
 barwami piora ptaszego s modrej
 21 barwy i z sukna czyrwnego
 *płotno a *pawłokowe, wszytko
 24 aby setkali a wszytko nowe
 aby naleźli.

⟨36⟩

XXXVI

27 ⟨1⟩ I przeto uczynił Beseleel
 a Oolijab i wszelki mąż
 mądry, ktorym Bog dał
 mądrość i rozum, aby
 30 umieli kowanim i ciosanim
 robić, cso ku użytkom
 świętemu domu potrzebno
 jest a cso przykazał Pan”. ⟨2⟩ A
 33 gdyż wezwał je Mojżesz a
 każdego męża uczonego,
 ktoremu dał Bog mądrość ⟨i⟩

ktorzy z swej wolej oddali sie ku
działaniu działa, <3> dał jim wszytki
3 dary synow israhelskich, ktorzy
gdyż pilni byli ku działu, na
wszelki dzień s jutra lud ślubienie
6 oferował Bogu. <4> Przeto
rzemieślnicy przyszedzy,
przypędzeni są <5> rzekli Mojżeszowi:
9 „Więcej oferuje lud nasz, niż
potrzebna jest”. <6> A przeto kazał
Mojżesz służebniczym głosem
12 wołać: „Ani żona, ani mąż
więcej nie oferujcie ku działu
*świętemu”, a tako przestało
15 jest od darow *oferowanie,
<7> przeto iże dosyć było oferowano
i zbywało. <8> I uczynili są
18 wszyscy mądrzy sercem ku
napelnieniu działa stanowego
opon dziesięć ze lnu białego
21 przesukowanego a z barwy
modrej, a pawłoki i z postawcu
czyrwonego dwojec barwionego
24 działem przemiennym
a mistrzownym przeszywanim,
<9> z ktorych jedna miała
27 dwadzieścia i ośm łokiet
wzdłużą a na szyrzą cztery,
a jedna miara była wszech opon.
30 <10> I uczynił w gromadę
opon pięć jedną ku drugiej
a jinych pięć w gromadę
33 k sobie zstawił. <11> I uczynił jest
dzierzadła modrej barwy na
kraju opony jednej na obu

boku a na kraju opony drugiej
 także, <12> aby się społu seszła
 3 dzierządła a pospołu spojona
 była. <13> A przeto pięćdziesiąt słał
 kęgow złotych, które by dzierżały
 6 opon dzierządła a by był jeden
 stan. <14> I uczynił dzianic jedennaście
 z sirszli kozich ku przykryciu
 9 strzesze stanowej, <15> jedna
 dzianica wzdłużą *mający
 łokiet trzydzieści a na szyrzą
 12 łokciow cztery, jednej miary
 były wszystkie dzianice, <16> których
 pięć *zstawią pospołu, a sześć
 15 jinych rozdzielnie *zstawią.
 <17> I *uczynią dzierządł pięćdziesiąt
 na kraju dzianice jednej (...),
 18 aby się pospołu mogły sjić,
 <18> a zaponek mosiądzowych
 pięćdziesiąt, którymi by się setkła
 21 strzecha, aby jedno przykrycie
 ze wszech dzianic było. <19> *Uczynią
 też pokrycie stanowe
 24 z skor skopowych czerwonych
 a drugie s wirzchu przykrycie
 z skor [czerwonych, a drugie z skor]
 27 modrych. <20> I *uczynią i cki stanowe
 stojące z drzewia setym,
 <21> dziesięć łokiet *będzie wzdłużą
 30 cka jedna a półtora łokcia
 w szyrz *będzie. <22> Dwoje
 wystruganie *będzie na każdych
 33 ckach, aby jedna z drugą
 się spojła. Tako udziela
 wszystkie cki stanowe, <23> z których

dwadzieścia k stronie połudziennej
 były przeciw południu
 3 <24> se cztermidziesiąt po<d>stawki śrzednymi,
 dwa podstawki pod <j>edną
 cką podłożona *będa s obu stronu
 6 węglów, gdzie kręgi na bocech
 [i] w kąciech sie *schadzały, <25> a
 k stronie stanowej, która patrzy
 9 na północy, udziałą dwadzieścia
 desk <26> se cztermidziesiąt podstawkow
 śrzednymi, dwa pod
 12 każdą cką. <27> Ale przeciw
 zapadu k tej stronie stanowej,
 która na morze patrzy, udziałą
 15 sześć desk <28> a dwie jine po każdym
 kącie stanowem z tyłu, <29> które
 spojony były od dołu aż do
 18 wirzchu a w jedno spojenie
 rownie schadzały się.
 Tako udziałą s obu stronu po
 21 węglech, <30> aby ośm było pospołu
 desk a miały podstawkow
 śrzednych sześćnaście, toczusz
 24 dwa podstawki pod każdą cką.
 <31> I udziałą żerdzi z drzewia
 setym, pięć k dzierzeniu desk
 27 jednego boka stanowego <32> a
 pięć jinych <k> *jinemu boku
 ckam *srzędzonych, *s *obu *stronu
 30 tych pięć jinych żerdzi przewlecze
 k zapadnej stronie stanowej
 przeciw morzu. <33> I uczynił
 33 żyrdź jina, która przez
 pośrzodek desk od węgła aż do
 węgła przesiąglaby. <34> Ale ty

ściany okrasił złotem, sławszy
 jego podstawki śrebrne. A kęgi
 3 jego udzielał złote, przez ktore
 żerdzi wwieść się mogły,
 a ty *zais[t]cie blachami złotymi
 6 położył. <35> I udzielał pawłokę
 albo oponę s modrej barwy i z
 pawłoki, i z sukna czyrwonego
 9 dwojec barwionego, i z białego
 lnu przesukowanego działem
 przesywanym, *przemiennym
 12 i *rozdzielonym <36> a cztery służy
 z drzewia setym, *ktorych *gdy
 *głowy pozłocił, ulawszy podstawki
 15 jich śrebrne. <37> I uczynił
 przystresze w wchodzeniu stanowem
 s modrej barwy, z pawłoki
 18 i z czyrwieńca, se lnu białego
 przesukowanego działem
 przesywanym, <38> i słupow pięć z
 21 głowami jich, ktore przykrył złotem,
 a podstawki jich ulał
 mosiądzowe, kto<re> pokrył złotem.

<37>

XXXVII

24 <1> A udzielał Beseleel
 skrzynią z drzewia
 setym, mającą
 27 półtrzecia łokcia na
 dłużą a półtora na szyrz, a zwysz
 półtora łokcia i obłóżył ją złotem
 30 przczystym wnątrz i zewnątrz,
 <2> a udzielał na nią koronę złotą
 około, <3> a ulaw cztery kęgi
 33 złote przez cztery węgły jej,
 dwa kęgi na jednym boce, a
 dwa na drugim. <4> A żerdzi udzielał

z drzewia setym, które powlekł
złotem, <5> a ty przewlekł
3 przez kręgi, które były na boce
skrzynki ku noszeniu jej. <6> I
uczynił przykrywadło, toczysz
6 modlitewnicę z złota przezystego
połtrzeciego łokcia na
dłużą a półtora na szyrzą,
9 <7> też dwa anjoły ze złota
klepanego, które postawił s obu
stronu przykrywadła: <8> anjoł
12 jeden s wirzchu jednej strony
a anjoł drugi[ej] s wirzchu
drugiej strony, dwa anjoły
15 na obu wirzchu przykrywadła,
<9> ściągnąwszy skrzydła a
przykrywszy modlewnią, na
18 się i na *dckę społu patrzący.
<10> Udzielał i stoł z drzewia
setym wzdłużą dwu łoktu
21 a na szyrzą łokieć, <ktory> miał
wysokość półtora łokcia, <11> i
obłożył ji zło[te]tem przezystym
24 a udzielał jemu obrębę
złotą około, <12> a na tej obrębie
koronę złotą rozmajicie rytą
27 czter palcow, a nad tą jiną
koronę złotą. <13> Ulał *a cztery
obręczy złote, które położył
30 po czterzech węglech po każdej
nodze stołowej <14> przeciw
koronie i przewlecze przez nie
33 żerdzi, aby mógł stoł noszon
być. <15> A ty żerdzi udzielał z drzewia
setym, a obłożył je złotem,

3 <16> a ssędy ku rozmajitej potrzebie
 stołowej, octowe czbany,
 6 banie, czesze i kadzidlnice
 z złota czystego, w których
 oferowany mają być płynące
 9 rzeczy. <17> I udziałał świecidlnik
 sklepany z przeczystego
 złota, z k(t)oregoż to pośrzodka
 cewi, czaszki, krążki a *lilija
 12 pochodziły są, <18> sześć na obu
 stronu, trzy cewi na jednej
 stronie, a trzy na drugiej, <19> trzy
 15 czaszki ku orzechu podobne
 po wszech cewiach a krążcowie
 też pospołu i *lilija, a trzy
 18 czaszki podobne ku orzechowi
 na cewi (drugiej), a krążcy pospołu i *lilija.
 Rowne było działo
 sześci cewi, ktore pochodziły
 z pośrzodka świecidlnika.
 21 <20> A na tem dręgu były czaszki
 cztery ku orzechu podobne
 i krążki przez wszyćki i *lilija,
 24 <21> i krążki pode dwiema cewiama
 po trzech mieściech, których
 pospołu sześć jest cewi
 27 pochodzących z pośrzodka je(dne)go.
 <22> A przeto krążce i cewi s niego
 były a wszystko z złota klepanego
 30 dętego. <23> I udziałał
 świecidlnikow siedm z gasidły
 swymi a ssędy, gdzie ustawiony
 33 są ku gaszeniu, z złota przeczystego.
 <24> Świecidlnik se wszą
 swoją przyczyną ważył jest

grzywnę złota. **⟨25⟩** Udzielał i
 ołtarz kadzidlny z drzewia setym
 3 mający na czworo po jednym
 ło[t]ktu a na wysokość dwa,
 z k⟨t⟩orego węglów pochodziły
 6 rogi. **⟨26⟩** I przykrył ji złotem
 przezystym z bronką i ścianami,
 i rogi, **⟨27⟩** i udzielał jemu
 9 koronę złotą ⟨około⟩ a dwa pierścienia
 złota pod koroną po wszech
 bocech, aby sie mogły przewlec
 12 przez nie żyrdzi a mogłyby
 sie ołtarz nosić. **⟨28⟩** A ty żerdzi
 udziela z drzewia setym i pokrył
 15 je blachami złotymi. **⟨29⟩** Słóży
 i olej k maści poświęcenia
 a kadzidlnie rzeczy s wonnych
 18 rzeczy przezystych działem
 apotekarskim.

⟨38⟩

XXXVIII

⟨1⟩ Udzielał i ołtarz ofiorny z
 21 drzewia setym pięć
 łokiet na czworo a
 trzy na wyszszą, **⟨2⟩** jegoż rogi s
 24 węglów wychodziły są, i przykrył
 je blachami mosiądzowymi.
⟨3⟩ A ku potrzebie jego
 27 zdziałał rozmajite ssędy s miedzi,
 panwi, kleszczki, wędę i
 małe wędzice, ⟨i⟩ w czym się ogień
 30 bierze. **⟨4⟩** I bronkę jego podobną
 sieci uczynił miedzianą
 a pod nią pośrzod ołtarza
 33 ołtarzyk, **⟨5⟩** ulaw cztyrzy pierścienie
 miedziane przez teleż
 dzierzadł⟨a⟩ wirchow ku przewleczeniu

żerdzi a k noszeniu, **⟨6⟩** które i ony
 udzielał z drzewia setym i
 3 pokrył blachami mosiądzowymi,
⟨7⟩ i przewlekł przez kręgi, które
 na boce⟨ch⟩ ołtarzowych wynikały.
 6 Ale ołtarz ten nie był cały, ale
 wewnątrz prozny z desk a ⟨w⟩nątrz dziurawy.
⟨8⟩ Udzielał i umywadło miedziane
 9 z podstawkiem swym z źwiarciadł
 niewieścich, które *patrzyły
 w przystreszu stanowem.
 12 **⟨9⟩** A uczynił przystresze, na którego
 połudiennej stronie były opony
 z białego lnu przesukowanego
 15 sto łokciow, **⟨10⟩** słupow
 miedzianych dwadzieścia z podstawki
 swymi, głowy słupowe i wszego
 18 działa rycie srebro. **⟨11⟩** Równie
 ku północnej stronie opony, słupy
 i podstawki, i głowy słupowe
 21 tejże miary i działa, i rudy tejże
 były. **⟨12⟩** Ale na tej stronie, która
 na zachód patrzy, były opony
 24 pięćdziesiąt łokiet, słupow
 *dwadzieścia z podstawki
 miedzianymi a głowy słupowe i
 27 wszego działa rycie srebro.
⟨13⟩ Ale przeciw wschodu słonecznemu
 pięćdziesiąt łokiet udzielał
 30 opony, **⟨14⟩** z których pięćnaście
 łokiet słupow trzy
 z podstawki swymi jeden dzierzał
 33 bok, **⟨15⟩** a na drugiej stronie,
 która na obu stronu wchodzi
 w stan czyni, pięćnaście łoktow

rownie były opony, słupowie trzy
 a podstawkow teleż było. **⟨16⟩** Wszyćki
 3 opony przystreszkowe z białego
 lnu przesukow(an)ego [a] zetkany
 były. **⟨17⟩** Podstawkowie słupowi
 6 byli są miedziane, ale
 głowy jich z *przykrycim ⟨...⟩ były
 są srebrne, a ty słupy
 9 przystreszkowe przykrył srebrem.
⟨18⟩ A w wchodzeniu jego działem
 przeszywanym udziałał oponeę
 12 z barwy modrej, z pawłoki,
 postawca czyrwonego dwojec
 barwionego a białym
 15 lnem *przesukowana, ktora
 miała dwadzieścia łoktow
 na dłużą, ale wysokość pięć
 18 łokiet była podług miary,
 ktora wszytki opony stanowe
 dzierżały. **⟨19⟩** Ale słupowie w
 21 wchodzeniu byli czterzej z
 podstawki miedzianymi, a głowy
 jich a rycie srebrne. **⟨20⟩** I *kołkowie
 24 stanowy i przystreszkowy
 wszędy około udziałał
 mosiądzowe. **⟨21⟩** Tyć są nastroje
 27 stanowe świadzieczstwa, ktore
 są policzony podług przykazania
 Mojżeszowa a w obyczajech
 30 sług kościelnych przez
 rękę Itamarowę syna
 Aaronowa księdza, **⟨22⟩** ktore
 33 Beseleel syn Ury, syna Hur z
 pokolenia Judowa, bożym przez
 Mojżesza przykazaniem wypełnił,

3 <23> przyjąw k sobie towarzysza
 Oolijaba syna Achysamechowa
 z pokolenia Danowa,
 6 który był rzemieślnik z drzewia
 <...>, przesywacz i dzielnik
 barwami piora ptaszego, barwą
 modrą, pawłoki i sukna
 9 czyrwonego dwojec barwionego,
 i z białego lnu przesukowanego.
 <24> Wszyćko złoto, csoż go jest
 strawiono na robocie świętego
 12 przebytku a cso oferowano
 w darzech, *cztyrdzieści libr
 było a siedmset a trzydzieści
 15 zaważa w mierze świętego
 przebytku. <25> Ale oferowano
 jest od tych, którzy szli w liczbę
 18 ode dwudziestu lat a nadto,
 od sześciset a trzy tysiącow
 a od pięciset a o<d> pięćdziesiąt
 21 ubrańcow. <26> K temu było sto libr
 śrzebra, z ktorych ulani są
 podstawcy świętego przebytku
 24 w weściu, gdzież opona wisi.
 <27> Sto podstawkow udział<an>o jest
 ze sta libr, każdą librę każdemu
 27 podstawku policzając.
 <28> Ale z tysiąca <...> a z siedmidziesiąt
 a z pięci zaważa udziałał
 30 głowy słupowe a ty jiste
 przykrył *złotem. <29> A miedzi
 oferowano jest siedmdziesiąt
 33 tysiącow a dwa a czterzysta
 nadto zaważy, <30> z ktorych są
 zlity podstawcy w weściu stanu <...>

(tu brak 4 kart)

(zaczyna się pismo 3 ręki)

⟨Leviticus⟩

⟨4⟩

3 ⟨29⟩ „⟨...⟩ i obietować będzie ⟨ją⟩ na
 mieście obietnem. ⟨30⟩ A weźmie
 kapłan krwi na palec swój,
 a dotknie jím rogu ołtarza
 obietnego, a ostatek przeleje
 6 u podstawka jego. ⟨31⟩ A wszystek
 tuk *odejmie, jakoż ⟨...⟩ obyczaj
 jest w obiatach pokojnych,
 9 zakadzi na ołtarzu ku woni
 chętnej Panu i będzie prosić
 zań a będzie jemu odpuszczono.
 12 ⟨32⟩ Gdyż⟨by⟩ z dobytku obietował
 obietę za grzech, to jest owcę
 niepokalaną, ⟨33⟩ włoży
 15 rękę swą na głowę jej i
 obietować będzie ją Panu na
 mieście, gdzież to obyczaj jest
 18 zabijać obietne obiety. ⟨34⟩ I
 weźmie kapłan krew jej palcem
 swym a dotknie rogów
 21 ołtarzowych *obietujących a
 ostatek przeleje ku podstawkowi
 jego. ⟨35⟩ A wszytek tuk odejmie,
 24 jakoż ⟨...⟩ jest obyczaj tuk
 skopowy, jeż obietuje za
 27 pokojne i zeżże na ołtarzu w
 miasto kadzidla Panu, i będzie
 prosić zań a za grzech jego
 a będzie jemu odpuszczono.

⟨5⟩

V

30 ⟨1⟩ Zgrzeszy-li dusza, słysząc
 głos przysięgającego
 a świadkiem będzie, jeż to albo
 33 sam widział, albo *świadkiem
 jest, nie będzieli *sądził,
 poniesie grzech jego. ⟨2⟩ Dusza,

3   ktoraż się dotknie nieczystego
 albo jeż to zabito jest od
 3   żwierza, albo samo umarło,
 albo *ktorekoli *jine *chrobak
 *łażący a zapomniałaby
 6   nieczystoty swej, winna jest a
 zgrzeszyła jest. <3> Jestliby dotkła
 cso nieczystego *człowieczej
 9   podle *wszech nieczystoty, jż to
 <się> pokalać obyczajno jest, a
 zapomniawszy <...> potem, podłęże
 12   grzechowi. <4> Dusza, któraż
 przysięgać będzie a mowiłaby s
 ust swych, aby albo cso źle
 15   uczyniła albo dobrze, a to iste
 przysięga <i> rzecz<a> potwirdziła,
 a zapamiętawszy, potem
 18   zrozumie grzech swój, <5> czyni
 pokajanie za grzech swój <6> a
 oferuje jagnię z stada albo
 21   kozę i będzie prosić zań kapłan
 a za grzech jego. <7> A jestliby nie
 mógł oferować bydłęcia,
 24   *oferować *będzie dwie
 garlicy albo dwie gołębicy Panu,
 jedną za grzech a drugą za
 27   obiatę, <8> i da je kapłanowi,
 jenże pirwe oferuje za grzech
 zakręciw głowę jego <...>, tako żeby
 30   się gardła dzierżała ani
 owšem jej urwać, <9> i pokropi *ją
 <jego> ścianę ołtarzową a csokoli by
 33   zbytecznego byłoby, niecha wykapać
 ku fundamentu jego, bo za
 grzech jego jest. <10> Ale drugie

zakadzi w obiatę, jakoż obyczaj
jest, i będzie prosić zań
3 kapłan ⟨a⟩ za grzech jego a
będzie jemu odpuszczono. ⟨11⟩ A
jestliby nie mogła ręka jego
6 oferować dwu garlicu
albo dwu gołębie⟨tu⟩, oferować
będzie za grzech swój
9 *białą część dziesiątą efi
a nie przyleje k niej oleja
ani kadzidła cso przyczyni,
12 bo za grzech jest, ⟨12⟩ i da *ji
kapłan⟨owi⟩, jenże *nabierze jej
garść pełną i seżże ją na
15 ołtarzu na pamięć jego, jeż
jest oferował, ⟨13⟩ prosząc zań
i oczyści ji a ostateczną rzecz
18 będzie mieć miasto daru”.
⟨14⟩ I mówił jest Pan ku Mojseszowi
rzekąc: ⟨15⟩ „Dusza acz
21 przestępując duchowne obyczaje
z omy[li]ła w tem, jeż to Panu
są poświęcona, zgrzeszyłaby,
24 oferować będzie za grzech
swoj skopu niepokalanego
[jenże nie] z jego stada, jen sie
27 kupić może za dwie wadze
podług wagi *świętej,
⟨16⟩ a tę istą szkodę, csoż jest
30 uczyniła, nawroci, a piątą część
nałoży nadto dawając
kapłanowi, jenże będzie
33 prosić zań, *oferuje [zań]
skopu a będzie jemu odpuszczono.
⟨17⟩ Dusza, która zgrzeszy

niewiadomie a uczyniłaby jedno
 z tego, jeź to zakonem bożym
 3 zabroniono jest, a grzechem
 sąc winna, grzech swój
 ubaczyłaby, <18> oferować będzie
 6 skopu niepokalanego z stada
 kapłanowi podle miary
 a podle domnimania grzecha
 9 i będzie prosić zań, bo jest
 nie wiedząc zgrzeszył, a będzie
 jemu odpuszczono, <19> bo przez
 12 nieumiejętność jest zgrzeszył w
 Boga”.

<6>

VI

<1> I mowił jest Pan ku
 Mojseszowi a rzkać: <2> „Dusza,
 15 która by zgrzeszyła a gardząc
 Bogiem zaprzałaby pokładu
 bliznego swego, jenże wierze
 18 jego uwierzył jest, albo
 ukradł, albo mocą niecso
 wycisnął, albo nasile uczynił,
 21 <3> albo rzecz straconą nalazł
 i zaprzął a nadto odprzysięgł
 się, a csokoli by jinego s wiela
 24 uczyniłby, w jemże obyczaj
 zgrzeszenia mają ludzie, <4>
 przemożona sąc winą, nawroci
 27 <5> wszystko, csoż prz(e)z leść
 odzierzeć chciała, upełnie a piątą
 część nadto panu, je(mu)ż to
 30 szkodę była uczyniła. <6> Ale za grzech
 swój oferować będzie skopu
 niepokalanego z stada
 33 i da ji kapłan(owi) podle
 wielkości a miary grzechu, <7>
 jenże będzie zań prosić przed <...>

(tu brak 1 karty)

⟨7⟩

⟨9⟩ ⟨...te⟩go będzie kapłana, jenże ją
 3 ofieruje, ⟨10⟩ bądź to olejem
 pokropiona, bądź to sucha,
 wszystkim synom Aaronowym
 6 równą miarą rozdzielona
 każdemu będzie.

VII

⟨11⟩ Toć jest prawo obiatty
 pokojnej, jeż to się
 9 obiatty Panu, ⟨12⟩ będzieli za dziękowanie
 obiata albo ofiara, ofierować będą
 chleby przez kwasu pokropione
 12 olejem a przasnki przasne
 pokropione olejem, a
 pieczoną białkę, a *bocheńca
 15 *smieszany *olejem skropione
 ⟨13⟩ i chleby kwaśne s obiatty wzdane
 za dzięki, ktoreż to się obietują
 18 za pokojne rzeczy, ⟨14⟩ z ktorychże
 to jeden *z *pirwiejszych
 obietuje się Panu a będzie
 21 kapłan⟨a⟩, ktoryż wyleje obiatty
 krew. ⟨15⟩ Ktoreż to mięso tego
 dnia ma być jedziena a nie
 24 ostawicie nics ⟨z niego⟩ aż do jutra.
 ⟨16⟩ Acz kto *cso *ślubi albo
 dobrowolnie obietowałby obietę,
 27 taż tego dnia śniedziona będzie,
 a ostanieli cso aż do jutra,
 śniedziena ma być, ⟨17⟩ a
 30 csokoli trzeci dzień najdzie, to
 ogień seżże. ⟨18⟩ A jestliby kto
 mięso obiatty pokojne trzeci
 33 dzień jadł, nie będzie wdzięczna
 jego ofiera ani pomoże
 ofierujacemu, ale rychlej

1   ktożkoli dusza takim
 2   pokarmem by się pokalała,
 3   przestąpieniem winna będzie.
 4   <19> Mięso, ktoreż by się
 5   dotkło czego nieczystego, nie
 6   ma być jedzono, ale seżżono
 7   ma być ogniem, ktoż by
 8   czyst był, będzie <je> jeść. <20> Dusza
 9   pokalana, ktoż by jadła
 10   mięso obiaty pokojnej, jeż to
 11   jest oferowana Panu, zginie
 12   s ludu swego, <21> a która by się
 13   dotkła nieczystoty człowieczej
 14   albo bydłęcia, albo wszelikiej
 15   rzeczy, jeż pokalać może,
 16   a jadłaliby takie mięso,
 17   zginie z ludu swego”. <22> I mówił
 18   jest Pan ku Mojseszowi rzekąc:
 19   <23> „Mow synom israelskim:
 20   «Tuku owczego ani wołowego,
 21   ani koziego nie będziecie
 22   jeść. <24> Tuk marchy samomarłej
 23   a tego dobytczęcia, jeż to
 24   od wilka połapiono jest,
 25   będziecie mieć ku potrzebie
 26   rozlicznej. <25> *Jestli[l] kto tuk,
 27   jenże oferować się ma
 28   ku podkadzeniu Panu, jadł,
 29   zginie s ludu swego. <26> A
 30   krwie wszelikiego zwierzęcia
 31   nie będziecie jeść w karmi,
 32   tako z ptastwa jako z dobytka.
 33   <27> Wszelika dusza, ktoż
 34   by jadła krew, zginie z ludu
 35   swego». <28> I mówił jest Pan

ku Mojżeszowi rzekąc: **⟨29⟩** „Mow
 synom israhelskim: Ktorzy
 3 oferują obiety pokojne Panu,
 ac̄ oferują społu i poświętną
 obiatę, to jest *gorającą
 6 rzeczy. **⟨30⟩** Dzierżec̄ *będa w ręce
 tuk obiety i grędzi a gdyż oboję
 ofierę Panu *poświęcicie,
 9 wzda kapłanowi, **⟨31⟩** który
 zakadzi podkadzujące
 rzeczy, tuk, na ołtarzu, ale grędzi
 12 będą Aaronowi i synom jego.
⟨32⟩ Ale prawe plece z pokojnych
 obiet dostanie się za pirwe
 15 dary kapłanowi. **⟨33⟩** A który
 oferować będzie krew i tuk z
 synow Aaronowych, ten będzie
 18 mieć plece prawe za swój
 dział. **⟨34⟩** *Albo grędzi *podniesione
 a plece *oddzielone wziął
 21 sem od synow israhelskich z
 obiet[y] jich pokojnych a dał
 sem Aaronowi kapłanowi
 24 i synom jego prawem wiecznym
 ode wszego ludu israhelskiego”.
⟨35⟩ Toć jest mazanie
 27 Aaronowo i synow jego
 w *obietujących duchownych
 bożych tego dnia, w któryż
 30 jest je[mu] ustawił Mojsesz,
 aby w kapłaństwie używali,
⟨36⟩ a což jim przykazał
 33 Pan dać *synom *israhelskim
 *w *zakoniem wiecznym w
 jich rodzaju. **⟨37⟩** Toć jest prawo ⟨obiaty⟩

*seżżenia i poświętej obiaty
za grzech i za winę, i za

3 *poświęcone, i za obiaty pokojne,
〈38〉 jeż to jest ustawił Pan
Mojseszowi na gorze Synaj, gdyż
6 przykazał synom israhelskim,
aby oferowali obiaty swe
Bogu na puszczy Synaj.

〈8〉

VIII

9 〈1〉 I mowił jest Pan ku
Mojseszowi rzekąc: 〈2〉 „Weźmi
Aarona i syny jego a odzienie
12 jich, a *mazanie olej, cielca
za grzech a dwa skopy, niecki
z prześnicami 〈3〉 a zgromadzisz
15 wszystkim zbor israhelskich
synow ku dźwirzom stanowym”.
〈4〉 I uczynił Mojsesz, což
18 był Bog przykazał, a zgromadziw
wszystek zastęp przede
dźwirzmi 〈5〉 i rzekł: „Toć jest
21 rzecz, którą to jest przykazał
Pan uczynić”. 〈6〉 A natychmiast
postawi Aarona i syny jego a
24 gdyż je był omył, 〈7〉 oblekł
biskupa we gźło lniane i opasze
ji pasem a oblecze w suknię
27 modrą, a s wirzchu naplecnik
położy, 〈8〉 jenże związaw
pasem przyrządzi ku
30 napirśniku, na jemże *jest
uczenie a prawda. 〈9〉 A koronę
włoży na głowę, a na nią
33 przeciwko czołu zawiesi
skrzydło złote święcone na
*poświęcenie, jakoż przykazał

jemu Pan. <10> Wziąw *mazanie
 olej[ne], jimże smaże stan se
 3 wszym *imającym jego, <11> a
 gdyż święcąc pokropił był
 ołtarz[e] siedmkroć, pomazał
 6 jego był i wszystko oręże jego
 wokół, i umywało z
 podstawkiem jego poświęci
 9 olejem, <12> jenże wlaw na
 głowę Aaronowi, smaże ji i
 poświęci <13> a syny jego
 12 postawiw i poświęcił, i oblecze
 w suknie lniane, i opasze pasem,
 i wstawi na nie czapki,
 15 jako przykazał Pan. <14> I oferuje
 cielca za grzech a gdyż na
 głowie jego *położyw Aaron
 18 i synowie jego ręce swoji,
 <15> obietowaw je<go>, poczyrpw
 krwie, a omoczyw palec dotknie
 21 rogów ołtarzowych wokół, jegoż
 wyczyściw a poświęciw,
 przeleje zbyteczną krew ku
 24 fundamentom jego. <16> A tuk, jenże
 był *nadrobił, i siatkę *wnętrzną
 a dwie lędźwicy s łojem
 27 swym zakadzi na ołtarzu,
 <17> cielca z skórą i s mięsem,
 i z gnojem seżże przed stany,
 30 jakoż jemu Bog przykazał.
 <18> Oferował i skopu ku obiecie
 kadzidlnej, na jegoż głowę
 33 gdyż włożył Aaron a synowie
 jego ręce swe, <19> *obietowali
 je<go> i wleje krew jego na

ołtarz wokoł. <20> A samego skopu
 na kęsy zsiekaw i głowę jego,
 3 i kości, i tuk zakadzi ogniem,
 <21> zmyw drzewiej trzewa i
 nogi, a wszystek skop społu seżże
 6 na ołtarzu, p(r)zeto iże była
 obiata kadzidlna w wonią
 przeche(t)ną Panu, jakoż
 9 przykazał Pan jemu. <22> I oferuje
 skopu drugiego na poświęcenie
 księskie, i położą na
 12 głowie jego Aaron i synowie
 jego ręce swe. <23> Ktoregoż gdyż
 obietuje Mojżesz, *weźmie
 15 krwie *i dotknie ucha prawego
 Aaronowa i palca ręki jego
 prawej, także i nożnego. <24> I
 18 postawi syny Aaronowy. A gdyż
 [opięc ostateczne było] krwię
 skopu obietowanego dotknął
 21 się kraja ucha prawego i
 wszech palcow ręki i nogi
 prawej, a ostatek przeleje na
 24 ołtarz wokoł, <25> a tuk i ogon, i
 wszystek tuk, któryż to przykrywa
 droby i siatkę *wewnętrzną,
 27 a dwie lędwicy z tukiem
 jich, a plece prawe odłączył. <26> A
 wziąw s niecek prześniczych, jeż
 30 to były przed Panem Bogiem,
 chleb przez kwasu a bochniec
 okropiony olejem i placki
 33 i położy tako s wirzchu na
 tuku a *plece *prawe, <27> daw to
 wszystko społu Aaronowi i synom

jego. *Jenże gdyż dźwigli (je)
przed Bogiem, ⟨28⟩ potem weźmie
3 je z ręku jich i zakadzi na
ołtarzu kadzidlnych obiet,
przeto iż *święcona jest
6 obiata w wonią chętności
bożej świętości. ⟨29⟩ Wziął i
grędzi i podniósł je przed
9 Bogiem skopu *poświęconego ⟨...⟩,
jakoż przykazał jemu Bog. ⟨30⟩ A
wziął masę i krew, któraż
12 to była na ołtarzu, pokropi
Aarona i rucho jego, i synów
jego, i rucho jich. ⟨31⟩ A gdyż
15 poświęci je w rusze jich,
przykaże jim a rzkać: „Warzcie
mięso przede dźwirzmi
18 stanowymi a tudzież jedzcie
je, chleby *poświęcone jedzcie,
ktoreż to położony są na
21 nieckach, jakoż *jemu Bog
przykazał rzekąc: «Aaron a
synowie jego będą jeść je». ⟨32⟩ A
24 csokoli by zostało mięsa i
chlebow, *ogniem seżże. ⟨33⟩ A także
se d(ż)wirzy stanowych nie
27 wynidziecie za siedm dni,
aże do tego dnia, ktoregoż
się napełni czas święcenia
30 waszego, boć w siedmi
dnioch dokona się święcenie,
⟨34⟩ jakoż i ninie uczyniono
33 jest, aby rząd *święty
się popęnił. ⟨35⟩ We dnie i w
nocy ostaniecie w stanie,

*chowajcie stroże, wystrzeżanie
Pana, abyście nie umarli, bo
mnie tako przykazano jest”.

3 <36> I uczynili Aaron i synowie
jego wszystko, csoż jest mowił
6 Pan przez rękę Mojżeszową.

<9>

IX

<1> A gdyż był osmy
dzień, wezwał Mojżesz

9 Aarona i synow jego, i więcszych
s Israhela rodem i rzecze

ku Aaronowi: <2> „Weźmi z stada
12 cielca za grzech a skopu ku

obiecie kadzidlnej, oba
niepokalana, a oferuj je przed

15 Bogiem. <3> A synom israhelskim
mow: Weźmicie kozła za grzech

i cielca, i barana rocznia

18 a przez pokalania ku obiecie

kadzidlnej, <4> wołu a skopu za
pokojne obiatty a obietuj(cie) je

21 *przed Panem*, w *święcidlni *obyczajnej

*wszech biel olejem

pokropioną *oferujcie, boć

24 dziś zjawi się wam Pan wasz”.

<5> I przyniosą przeto wszystko,

jakoż przykazał Mojsesz, ku

27 dźwirzom stanowym, gdzież to

wszytko *gdyż *stało się *przed

*pospolstwem, <6> rzecze Mojżesz: „Toć

30 jest rzecz, któraż to przykazał

Bog, uczynicie a sjawi się wam

chwała jego”. <7> I rzecze ku

33 Aaronowi: „Przystęp ku ołtarzu

a obietuj za grzech twój, a

oferuj obiatę, a proś za się <...>

(tu brak 9 kart)

(zaczyna się pismo 4 ręki)

⟨19⟩

3   ⟨5⟩ ⟨...⟩ miłościw, ⟨6⟩ tego dnia, ktore⟨go⟩ż
 obiatowana będzie, będziecie ją jeść
 i drugiego dnia, a cożkoli by
 zostało do trzeciego dnia, w ogniu
 zeżżecie. ⟨7⟩ A któż po dwu dniu jadłby
 6   ją, wyobcowan będzie a bezmiłości
 winien ⟨8⟩ i poniesie grzech
 swoj, bo święć bożą pokalał
 9   jest, a zaginie dusza jego
 z ludu swego. ⟨9⟩ A gdyż będziesz
 żąc nasienie ziemie twej, nie
 12   przyżniesz aż do samej ziemie ani
 opuszczone kłosy będziesz zbirać.
 ⟨10⟩ Ani w winnice twej gron *z *ręku
 15   *twych odpadłych zgromadzać
 będziesz, ale ubogim ⟨i⟩ pątnikom
 zbirać niechasz. Ja Pan Bog wasz.
 18   ⟨11⟩ Nie uczynicie kradziestwa.
 Nie będziecie łąć ani
 zdradzi żadny bliznego swego.
 21   ⟨12⟩ Nie będziesz krzywoprzysięgać
 na imię me ani pokalasz
 imienia Pana Boga twego. Ja
 24   Pan. ⟨13⟩ Nie uczynisz nasila
 bliźniemu swemu ani *mocy
 snędzisz jego. Nie ostanie służba
 27   sługi twego u ciebie eż do jutra.
 ⟨14⟩ Nie będziesz łąjąc głuchemu
 ani przed ślepym położysz
 30   urazu, ale będziesz się bać
 Pana Boga swego, bo jaciem
 Pan. ⟨15⟩ Nie uczynisz, coż
 33   złościwego jest, ani będziesz
 niesprawiedliwie sędzić. Nie
 *przymiesz osoby ubogiej

ani éci oblicza mocnego.
 Sprawiedliwie sędzi twemu
 3 bliznemu. <16> Nie będziesz osoczczą
 ani rzeptający o ludziach.
 Nie *stoj przeciwko krwi
 6 swego bliznego. Jan Pan. <17> Nie
 będziesz nienawidzić brata twego
 w sercu twem, ale jawnie
 9 karzy ji, aby nie miał s niego
 grzechu. <18> Nie szukaj pomsty
 ani wspomienisz krzywoty
 12 mieszczań twych. *Miłuj
 bliznego twego jako sam siebie.
 Ja Pan Bog wasz. <19> Zakonow
 15 mych ostrzegajcie. Dożytku
 twemu nie daj się snić
 z jinego plemienia dożytczēt(y).
 18 Pola nie *posiewaj
 rozliczytym siemieniem. W
 rucho, ktoreż jest ze dwojga
 21 tkania, nie obleczesz się. <20> Człowiek
 aczby spał z żoną słączeniem
 siemienia, jeż to by była
 24 dziewczka i także *ślachcianka,
 ale wypłatą nie wypłacona
 ani wyzwolenim darowana,
 27 bita będziet oba, ale nie
 umrzeta, przeto że jest nie była
 wyzwolona. <21> Ale za swą winę
 30 będzie ofierować w drzwiach
 stanu świadzieczstwa skopu
 <22> i będzie prosić zań kapłan
 33 i za winę jego przed Bogiem,
 i slutuje się nad nim,
 i będzie odpuszczon jemu grzech.

3 <23> A gdyż wnidziecie w ziemię
 a rozplodzicie drzewie w niej
 6 owocne, odejmiecie pirwe
 jich owoce. Jabłoni, ktoreż
 owoce rodzą, nieczysty będą
 wam ani jich będziecie jeść.
 9 <24> Ale czwartego lata wszystkie
 owoce jego poświęcony będą
 sławnie Panu. <25> A piątego
 12 lata będziecie jeść owoce,
 zbirając i jabłka, jeż to są urosły.
 Ja, Pan Bog wasz. <26> Nie
 będziecie jeść mięsa se krwią.
 Nie będziecie guślić ani dbać
 15 snow, <27> ani okrągłe będziecie
 strzyc krczyce, ani będziecie
 golić brody, <28> a nad umarłymi
 18 nie będziecie rzazać ciała
 swego ani żadnego znamienia
 a blizn nie *czyńcie wam. Ja Pan.
 21 <29> Nie poddawaj dziewczki swej
 ku nieczystocie, ac się
 ziemia nie pokala a napełniona
 24 byłaby grzechu. <30> Sobot mych
 ostrzega(j)cie a święci mej
 bojcie się. Ja, Pan Bog wasz.
 27 <31> Nie przychylajcie się ku
 czarownikom ani od guślnikow
 cso pytajcie, abyście się nie
 30 pokalali od nich. Ja, Pan Bog
 wasz. <32> Przeciwno szadym
 głowam powstani a poćci
 33 twarz starego, a boj się Pana Boga
 twego. Jaciem Pan. <33> *Będali
 przebywać *przychodnie w

3 ziemi waszej a bydlić między
 wami, nie urągajcie jemu, <34> ale
 *będzie między wami jako bydłacy
 a *miłujcie ji kalźdy jako
 6 sami siebie, boście i wy byli
 także przychodnie w ziemi ejipskiej.
 Ja, Pan Bog wasz. <35> Nie czyńcie
 żadnie złości w sądzie, w równości,
 9 w wadze i w mierze. <36> Wagę
 sprawiedliwą, równą będziecie
 mieć [wagę] a sprawiedliwy
 12 korzec i prawą mia(r)kę.
 Ja, Pan Bog wasz, jenzeciem
 wywiodł was z ziemi ejipskiej.
 15 <37> Ostrzegajcie wszego przykazania
 mego i wszech sądów mych
 a napełniajcie je. Ja, Pan Bog”.

<20>

XX

18 <1> I mówił jest Pan ku Mojżeszowi
 rzekąc: <2> „To powiesz
 synom israelskim: Człowiek
 21 z synow israelskich i przychodnie,
 ktorzyż przebywają w
 *Jerusalem, ktoż by cso dał z
 24 siemienia swego modle Moloch,
 śmiercią *umrze, lud ziemski
 ukamionuje *je. <3> A ja położę
 27 oblicze swoje przeciwko jemu
 i podsiekę *je z pośrzodka
 luda mego, przeto że jest
 30 *udziałał z siemienia swego *modłę
 Moloch <...> a poganił[i] imię me
 święte. <4> Jestli omieszkał lud
 33 ziemski a jako mało *dba mego
 przykazania przepuściłby
 człowieka, jenze by udzielił z

siemienia swego modle Moloch,
 ani jego chciał zabić, **⟨5⟩** postawię
 3 mą twarz przeciw człowieku
 temu i rodu jego i podetnę
 ji i wszytki, którzyż są jemu
 6 przyzwolili, aby nieczyścił[i]
 s Moloch, z pośrzedka ludu mego.
⟨6⟩ Dusza, któraż się pochyli
 9 ku czarownikom i ku guślnikom
 a nieczyścić będzie s nimi,
 ustawię oblicze ⟨swoje⟩ przeciw jej
 12 a zabiję ją z pośrzedku luda jego.
⟨7⟩ Poświęćcie się a bądźcie
 święci, boć ja święty jeśm Pan
 15 Bog wasz. **⟨8⟩** Ostrzegajcie
 przykazania mego a peńcie je, boć
 ja Pan, jenże poświęcam was.
 18 **⟨9⟩** Ktoż poklnie otca albo
 macierz, śmiercią *umrze,
 ktoż poklnie otca i macierz,
 21 krew jego *będzie na niem. **⟨10⟩**
 Jestliby kto cudzołożył z żoną
 cudzą a cudzołstwo uczyniłby
 24 z żoną bliźniego swego, śmiercią
 *umrze cudzołożnik i
 cudzołożnica. **⟨11⟩** Ktoż by spał z
 27 macochą swą a głosił ganiebność
 otca swego, śmiercią
 *umrzeta oba, krew jich *będzie
 30 na nich. **⟨12⟩** Ktoż by spał s
 niewiastą swą, oba *umrzeta, bosta
 grzech skarady uczyniła, krew
 33 jich *będzie na nich. **⟨13⟩** Ktoż by spał
 z samcem słączeniem żeńskim,
 oba uczyniła sta niemy grzech,

śmiercią *zemrzeta, krew
 jich *będzie na nich. <14> Ktoż nad
 3 dziewczkę żonę pojmie macierz jej,
 grzech jest uczynił, żywo spalony
 będzie s nima ani ostatek *taki
 6 *niepodobny między wami. <15> Ktoż z
 dobytczyciem albo z bydłyciem sydzie
 się, śmiercią *umrze a dobytczę
 9 zabito *będzie. <16> Żona, którażkole się
 podłoży ktoremukole dobytczyciu,
 społu zabita będzie s nim a
 12 krew jich *będzie na nich. <17> Ktoż-by-kole
 pojął siostrę swą, dziewczkę
 otca swego albo dziewczkę macierze
 15 swej, a opatrzyłby gańbę jej
 a ona opatrzyłaby gańbę bratową,
 niesłuszną jesta rzecz uczyniła,
 18 zabita będzie oba w widzeniu
 luda swego, przeto żesta swą
 skaradość sobie wzjawiła, i
 21 poniesieta grzech swój. <18> Ktoż się zydzie
 z żoną swą w wypływaniu żeńskiej
 niemocy a wzjawi *niemoc jej,
 24 gdyż jest ona niemocna była,
 a o[d]tworzyła studnicę krwie
 swej, zabita będzie oba z
 27 pośrzodku luda swego. <19> Skaradości
 mamki twej a ciotki nie
 *otkrywaj, ktoż jest <to> uczyni,
 30 ganiebność swego ciała odkryje,
 poniesieta oba grzech swój. <20> Ktoż
 się sydzie z żoną stryja albo wuja
 33 swego a wzjawi ganiebność
 bliskości swej, poniesieta oba
 grzech swój a przez dzieci

umrzeta. <21> Kto pojmie żonę brata
 swego, zapowiedzianą rzecz czyni
 3 a sromotę brata swego wzięwi, a
 przez dzieci *będzie. <22> Ostrzegajcie
 praw mych i sądów a pełńcie
 6 je[j], aby was ziemia nie wyrzuciła,
 w niąz to *jidący i przebywający
 będącie. <23> Nie chodźcie
 9 w włosnościach narodów, ktoreż
 to ja wyzonę przed wami, boć
 to wszystko są uczynili a w
 12 ganiebności miałem je. <24> Ale wam
 mówię: *Obsiedziecie ziemię jich,
 którą ja wam dam ku dziedzicstwu,
 15 ziemię płynącą mlekiem
 a miodem. Ja, Pan Bog wasz, <ktory>
 wyłączyłem was z jinych ludzi.
 18 <25> Odłączcież przeto i wy dobytczę[ta]
 czyste od nieczystego <...> a nie pokalajcie
 21 dusz waszych w dobytczętoch
 i w ptacech, i we wszem, coż
 się rusza na ziemi a cożem
 ukazał wam będące pokalane.
 24 <26> A będziecie mnie święci, boć jestem
 święty ja, Pan, a wyłączyłem
 was z jinych ludzi, abyście byli
 27 moi. <27> Mąż albo żona, w
 ktorychże to będzie wieszczy albo
 guślny duch, śmiercią *umrzeta
 30 a kamieniem obrzucona będąciet, a
 krew jich na nich *będzie”.

<21>

XXI

<1> I rzekł jest Pan ku Mojżeszowi:
 33 „Mow ku kapłanom synom
 Aaronowym a powiesz jim:
 *Nie *pokala siebie kapłan

między umarłcy mieszczan swych,
 ⟨2⟩ jedno tylko między przyrodzonymi
 3 a bliźnimi, to jest nad otcem
 i nad macierzą, i nad synem,
 i nad dziewczką, i nad bratem, ⟨3⟩ i
 6 nad siostrą dziewoją, któraż
 nie jest dana za męż, ⟨4⟩ a⟨ni⟩ nad
 książęciem luda swego pokala się.
 9 ⟨5⟩ Nie będą golić głowy ani brody,
 ani na swem ciele szczynią
 narzazkow. ⟨6⟩ Święci będą Panu
 12 Bogu swemu, a nie *pokalajcie
 jimienia jego, bo zapał boży
 jest a chleby Boga swego oferują,
 15 a przetoż święci będą.
 ⟨7⟩ Złe dziewczki a nieuczciwej nie
 *pojdziesz sobie [z]za żonę ani tej,
 18 któraż swym mężem *wzgardziła,
 bo *jest *poświęcon Bogu swemu,
 ⟨8⟩ a chleby obietne oferować
 21 *będzie. Przeto *bądź *święt, jako
 ja jestem święt, Pan, jenże
 poświęcam was. ⟨9⟩ Kapłańska
 24 dziewczka gdyżby pochwycona była
 w nieczystocie i poskuńdziła imię
 otca swego, płomieniem użżona
 27 będzie. ⟨10⟩ Biskup, to jest kapłan
 nawyszszy między bracią swoją
 [będzie], na jegoż to głowie przelan
 30 jest olej mazania a jegoż to ręce
 są na kapłaństwo poświęcony,
 a obleczon jest w święte rucho,
 33 głowy swej nie odkryje, rucha
 swego nie zstrzyże, ⟨11⟩ a ku
 wszelkiemu umarłemu owszem

nie wnidzie, *ale nad swym otcem
i macierzą nie będzie pokalan,
3 <12> ani wynidzie z świętych,
aby nie pokalał święci bożej,
bo olej świętego mazania Boga
6 jego na niem jest. Ja Pan.
<13> Pannę pojmie żonę, <14> wdowy
i rozwiedzionej, i pogańbionej,
9 i nieczystej, i pokalanej nie pojmie,
ale dziewczkę z luda swego,
<15> nie *zmieszaj <...> rodu swego *ani
12 *dawaj *ludu *włości *twej, abo
ja Pan, jenże święcę *je”. <16> I
mowił jest Pan ku Mojżeszowi
15 rzekąc: <17> „Mow ku Aaronowi: Człowiek
z siemienia twego po *czeladnik
*twoj, jenże by miał pokalanie,
18 nie będzie oferować
chlebow Bogu swemu <18> ani
przystąpi k służbie jego, byłiby
21 ślepy albo chromy, albo małego <albo wielkiego>,
albo rozdętego nosa, <19> albo
złomionej ręki albo nogi,
24 <20> albo garbowaty albo słzawy,
albo bielmo mający na oczu
albo ustawny świrzb, albo
27 krostawy na ciele albo kiławy.
<21> Wszelki, któryż ma pokalanie
z siemienia Aarona kapłana,
30 nie przystąpi oferować <obiaty>
Panu ani chlebow Bogu
swemu, <22> a wszak będzie jeść
33 chleb, któryż oferują w święci,
<23> ale tak, aby w oponę nie
wchadzał ani przystąpił ku

ołtarzu, bo pokalanie ma, a nie
 ma pokalać święci mej. Ja Pan,
 3 jenze święcę was»”. ⟨24⟩ I mówił jest
 przeto Mojżesz ku Aaronowi i
 k synom jego, i ku wszemu
 6 Israelowi wszystko, coż mu było
 przykazano.

⟨22⟩

XX secundum

⟨1⟩ I mówił jest Pan ku Mojżeszowi
 9 rzekąc: ⟨2⟩ „Mow ku
 Aaronowi a k synom jego, ac się
 chowają od tego, coż poświęcono
 12 jest *synom *israelskim,
 a ac nie pokalają imienia
 poświęconych rzeczy mnie, ktoreż
 15 oni oferują. Ja Pan. ⟨3⟩ Powiedz
 k nim i będącym jich: «Wszelki
 człowiek, jenze się przybliży
 18 s rodu waszego k temu,
 ktoreż poświęcono jest a
 ktoreż to są oferowali synowie
 21 israelszczy Panu, na niemże jest
 nieczystota, zginie przed Bogiem.
 Ja Pan. ⟨4⟩ Człowiek z siemienia
 24 Aaronowa, jenze by był trędowat
 albo cirpiąc wylanie
 siemienia, nie będzie jeść tego,
 27 coż jest poświęcono mnie, dojad
 jest niezdrow. Kto się dotknie
 nieczystoty martwego a tego,
 30 od niegoż wychadza siemię ⟨jako⟩
 słączenia, ⟨5⟩ a ktoż się dotknie
 łączącej rzeczy albo csokoli
 33 nieczystego, jego dotknięcie jest
 nieczyste, ⟨6⟩ nieczyst będzie eż do
 wieczora a nie będzie jeść tego,

coż jest poświęcono, ale gdyż
omyje ciało swe wodą <7> a gdyż
3 zajdzie słońce, tedy sący
oczyszczon jeść będzie poświęcone,
bo jest karmia jego. <8> Umarli<ny>
6 a uchwaconego od zwierzęcia
nie będzie jeść, aby się tym nie
pokalał. Jaciem Pan. <9> *Ostrzegajcie
9 mego przykazania a nie
*poddawajcie się grzechom,
a byście nie smarli w święci, gdyż
12 ją *pokalacie. Ja Pan, jenże
święcę was. <10> Wszelki cudzoziemiec
nie będzie jeść święconego,
15 podsadek kapłanow i mytnik
nie będą jeść tego, <11> ale
ktoregoż kapłan kupi a ktoż jest
18 schowaniec w domu jego, ten
je będzie jeść. <12> A byłaliby
dziewka kapłanowa komużkole
21 s ludu oddana, z tego, coż jest
poświęcono, i z pirwych urod
jeść nie będzie, <13> jestli
24 wdowa albo zagnana byłaliby a
przez dzieci, nawroci się w dom
otca swego, jako dziewczka obykła
27 jest, karmiona będzie karmiami
otca swego. Wszelki
cudzoziemiec jeść s niego
30 nie będzie mieć mocy. <14> Ktoż by
jadł niewiadomie święcone,
przyda piątą część z tym,
33 coż jest jadł, i da kapłanowi
w święć. <15> A nie pokalają
święconego synow israelskich,

jeź to oferują Panu, <16> aby snadź
 nie cirpieli grzecha winy swej,
 3 gdyżby święcone jedli.
 Ja Pan, jenże poświęcę was”.
 <17> I mowił jest Pan ku Mojżeszowi
 6 rzekąc: <18> „Mow ku Aaronowi
 i k synom jego, i ku
 wszystkim synom israelskim a
 9 powiesz jim: Człowiek z domu
 israelskiego i przychodziń,
 któryż bydli u was, ktoż by
 12 oferował obiatę swą albo
 ślub napełniając, albo
 dobrowolnie obiatując, což-by-koli
 15 obiatował na obiatę
 zapalną bożą, <19> aby oferowano
 było wami, samiec
 18 niepokalany będzie s wołow i z
 owiec, i z koz, <20> będzie<-li> mieć
 przekazę, nie *oferujcie, *boć
 21 nie będzie wdzięczno. <21> Człowiek,
 jenże będzie oferować
 obiatę pokojną <Panu> albo ślub
 24 pełniąc, albo dobrowolnie
 oferując, tako z wołow <jako>
 i z owiec, *niepokalaną *ofierę,
 27 aby wdzięczna była Panu,
 wszelka przekaza nie będzie na
 niem. <22> Będzieli ślepe albo chrome,
 30 albo ranione, albo liszaje
 mające albo świrzb, albo
 krostawe, nie oferujcie tego
 33 Panu ani zakadzicie tym na
 ołtarzu bożem. <23> *Wołowe i *od
 *owce, ucho <i ogon> odetnąc, dobrowolnie

ofierować może, ale
 ślub z tego zapłacon być nie
 3 może. **⟨24⟩** Wszelki⟨e⟩ dobytczę *starte
 albo *stłuczone, albo uciętego
 albo odjątego łona nie *oferujcie
 6 Panu a w ziemi wasze tego
 nie uczynicie. **⟨25⟩** Z ręki cudzoziemcowej
 nie *oferujcie chlebow
 9 Bogu waszemu i cokoli jinego
 *chcecie dać, bo nakazone a
 pokalane jest *wszego, nie
 12 *przymujcie tego”. **⟨26⟩** I mowił jest Pan
 ku Mojżeszowi rzekąc: **⟨27⟩** „Woł
 i owca, i koza gdy się urodzi,
 15 siedm dni będzie pod wymieniem
 macierze swej, ale w osmy
 dzień i potem ofierować *będziecie
 18 Panu. **⟨28⟩** Bo ani woł, ani
 owca nie będzie ofierowana
 jednego dnia z płodem swym.
 21 **⟨29⟩** Będziecieli obiatowali obiady
 za dziękowanie Panu, aby był
 miłościw, **⟨30⟩** tego dnia, ktoregoż
 24 obiatujecie, jeść je będziecie
 a nie ostanie nics do jutra
 dnia wtorego. Ja Pan. **⟨31⟩** Ostrzegajcie
 27 przykazania mego a
 pełnicie je. Ja Pan. **⟨32⟩** Nie pokalajcie
 jimienia mego świętego,
 30 abych się oświęcił w pośrzedku
 synow israelskich. Ja Pan, ⟨ktory⟩
 *jestem *poświęcił was **⟨33⟩** a
 33 wywiodłem was z ziemie ejipskie,
 abych był wam za Boga. Ja Pan”.

⟨23⟩

XXIII

⟨1⟩ Mowił jest Pan ku Mojżeszowi

rzekąc: **⟨2⟩** „Mow synom izraelskim
a powiesz jim: Toć są dniowie
3 Pana, jeź to nazywać
będziecie święty. **⟨3⟩** Sześć dni działać
będziecie, dzień siodmy, przeto
6 że jest sobotny, odpoczynienie
jest, święty będzie nazwan,
wszelkiego działa nie uczynicie w
9 niem, bo sobota boża jest we
wszech waszych przebytcach.
⟨4⟩ Ty to dniowie są boży święci,
12 ktoreż święcić będziecie czasy
swymi, **⟨5⟩** miesiąca pirwego
czwartegonaćcie dnia
15 miesiąca tego ku *wieczornemu
Przyście boże jest, **⟨6⟩** a
piątegonaćcie dnia miesiąca tego
18 świętek jest prześnic bożych.
Siedm dni prześnice jeść będziecie.
⟨7⟩ Dzień pirwy sławny i
21 święty będzie wam, wszego
działa robotnego nie uczynicie
w niem, **⟨8⟩** ale oferować będziecie
24 obiatę w ogniu za siedm
dni, ale siodmy dzień będzie
sławniejszy i świętszy i żadnego
27 działa robotnego nie
udziałacie w niem”. **⟨9⟩** I mowił jest
Pan ku Mojżeszowi rzekąc:
30 **⟨10⟩** „Mow synom izraelskim a
*rzeczy k nim: Gdyż wnidziecie
do ziemie, ktorąż ja wam dam,
33 a seźniecie (...), *przynieście snopy z kłosow,
pirwe[j] urody
żni waszej ku kapłanowi,

<11> jenże wzniesie ociepkę przed
 Panem, aby wdzięczna była
 3 za was, [a] drugi dzień sobotny
 i poświęci *ji. <12> Tegoż dnia, jegoż
 snop się święci, zabit będzie
 6 baran niepokalany roczny
 na obiatę Panu. <13> I na *żgące
 rzeczy oferowany będą
 9 s nim dwa dziesiątki bieli
 skropionej olejem ku kadzeniu
 bożemu i ku woni przechętnej
 12 i *paląca obiet wina
 czwartą część hin takżej
 miarki. <14> Chleba *kwaszonego i
 15 krup nie będziecie jeść z
 nasienia aż do tego dnia, ktoregoż
 będziecie oferować Bogu
 18 waszemu. Przykazanie
 jest wieczne w waszem pokoleniu
 i wszystkim bydlicielom
 21 waszym. <15> Przetoż wyliczycie
 od jinego dnia sobotnego,
 w niemżeście oferowali
 24 snopy pirwych urod, siedm
 tygodniow pełnych <16> aż do
 jinego dnia *napelnienie
 27 tegodnia siodmego, to jest
 piętdziesiąt dniow, a tak będziecie
 oferować nową obiatę Bogu
 30 <17> se wszech przybytkow waszych
 chleby pirwych urod dwa ze
 dwu dziesiątku bieli kwaszenej,
 33 jeż to upieczecie z pirwych
 urod Panu, <18> a będziecie oferować
 z chleby siedm baranow

niepokalanych rocznych a cielca
 jednego z stada, a skopu dwu
 3 i będą ku obiecie *żzonej
 z *rzeczami swymi ku woni
 przechętnej Panu. <19> *Uczyńcie i
 6 kozła za grzech i dwa barany
 rocznia ku obiecie pokojnej.
 <20> A gdyż je podniesie
 9 kapłan a chleby pirwej urody
 przed Bogiem, dostaną się ku
 użytku jego. <21> I nazowiecie ten
 12 dzień przesławni a prześwięty,
 wszego działu robotnego
 nie *czyńcie w niem. Włosność
 15 wieczna będzie we wszech
 przebytcech w pokoleniu waszem.
 <22> A gdyż będziecie żać nasienia
 18 wasza, nie przyżynajcie przy
 samej ziemi ani ostawionych
 kłosow *zbierajcie, ale
 21 ubogim a podrożnym *niechajcie
 jich. Ja Pan Bog wasz”. <23> I
 mówił jest Pan ku Mojżeszowi
 24 rzekąc: <24> „Mow synom israelskim:
 Miesiąca siódmego pirwy
 27 dzień miesiąca będzie wam
 sobota pamiętliwa w brzęce
 trąby i będzie nazwana
 świętą, <25> wszelkiego działu
 30 robotnego nie *czyńcie w niej a
 oferować będziecie obiatę
 Panu”. <26> I mówił jest Pan ku
 33 Mojżeszowi rzekąc: <27> „Dziesiąty
 dzień miesiąca tego siódmego
 dzień oczyszczenia będzie przesławny

a będzie nazwan święty,
a snędzicie dusze wasze w
3 niem, a ofierować będziecie
obiatę Panu. **⟨28⟩** A wszelkiego
działa nie będziecie czynić w czasie
6 tego dnia, boć dzień smiłowania
jest, aby miłociw był
wam Pan Bog wasz. **⟨29⟩** Każda
9 dusza, któraż by nie była
snędzona tego dnia, zginie s
ludu swego, **⟨30⟩** a któraż by działa
12 cożkoli uczyniła, zgładzę ją
s luda swego. **⟨31⟩** Przetoż
niżadniego działa nie będziecie
15 czynić w niem, włośność wieczna
będzie wam we wszech
narodziech i w przebytcech
18 waszych. **⟨32⟩** Sobota *odpoczynienie
jest i snędzicie dusze wasze
dzień dziewiąty miesiąca,
21 od wieczora eż do wieczora
święcić będziecie soboty
wasze”. **⟨33⟩** I mówił jest Pan ku
24 Mojżeszowi rzekąc: **⟨34⟩** „Mow
synom israelskim: Od piątegonacie
dnia miesiąca tego
27 siodmego będą dniowie stanow
siedm dni Panu. **⟨35⟩** Dzień pirwy
nazwan będzie nasławniejszy
a naświętszy, wszego działa
30 robotnego nie będziecie czynić
w niem. **⟨36⟩** Siedm dni
33 będziecie ofierować obiatty
zapalne Panu, a dzień osmy
będzie przesławny a przeświętny

a będziecie ofiarować
obiatę zapalną Panu, boć jest
3 sbor⟨u⟩ a *dani, wszelkiego działa
robotnego nie będziecie czynić w
niem. ⟨37⟩ Toć są dniowie boży, jeź
6 to nazowiecie przesławne i
prześwięte i ofiarować będziecie
w nich ofiery Panu, obiaty
9 zapalnie i *pal[a]jące podle rzędu
każdego dnia, ⟨38⟩ procz sobot bożych
a darow waszych, ktoreż oferujecie
12 z ślubu albo ktoreż dobrowolnie
*dawacie Panu. ⟨39⟩ Przetoż
od piątegonacicie dnia miesiąca
15 siodmego, gdyż zgromadzicie
wsz⟨y⟩tki użytki ziemi w⟨a⟩szej,
będziecie sławić dni boże za siedm
18 dni, dzień pirwy a dzień osmy
będzie sobota, to jest odpoczynienie.
⟨40⟩ I weźmiecie sobie dnia pirwego
21 owoce z drzewa przekrasnego
a list palmowy, a rozgi
z drzewa gęstych latorośli i
24 wirzbie z potoka a będziecie się
weselić przed Panem Bogiem
waszem ⟨41⟩ i będziecie sławić
27 święto jego siedm dni w rok,
włosność wieczna będzie w
narodziech waszych. Miesiąca
30 siodmego święta będziecie
sławić ⟨42⟩ a będziecie przebywać
w staniach siedm dni, wszelki,
33 jenże s rodu israelskiego jest,
ostanie w staniach siedm dni,
⟨43⟩ aby się uczyli pośledni waszy,

zeciem kazał w staniach przebywać
 synom izraelskim, gdyciem
 3 je wywiodł z ziemi egiptskiej.
 Ja Pan Bog wasz”. <44> I mówił
 jest Mojżesz o święciach k synom
 6 izraelskim.

<24>

XXIII capitulum

<1> I mówił jest Pan ku Mojżeszowi
 rzekąc: <2> „Przykaż synom
 9 izraelskim, ać oferują
 tobie olej oliwny przeczysty
 i światły ku *ustawnemu *świeceniu
 12 za obyczaj <3> przed oponą
 świadectwa w stanu
 zaślubionem. I *położy *ji Aaron
 15 od wieczora eż do jutra przed
 Panem obyczajem a rżędem
 wiecznym w narodziech waszych.
 18 <4> Na świeczniku przeczystem
 położony będą wżdy przed obliczym
 bożym. <5> A weźmiesz bieli,
 21 a uwarzysz z niej dwanaście
 chlebow, jż to kałżdy będzie mieć
 dwa dziesiątki, <6> jichże to [jest]
 24 rozno szyć na stole *przechystem* przed
 Panem położysz <7> a
 położysz na nie kadzidło przeświatłe,
 27 aby był chleb na pamięć
 ofiery boże. <8> Na kałżde soboty
 przemieniony będą przed
 30 Bogiem przyjęty od synow
 izraelskich [prawym] prawem
 wiecznym <9> i będą Aaronowy a
 33 synow jego, aby jedli je na
 świętem mieściu, bo święte
 świętych <jest> z poświętnych obiat

bożych prawem wiecznym”. **⟨10⟩** Owa
 jest wyszedł syn żony izraelskiej,
 3 jegoż jest urodziła była s mężem
 ejipskim między synmi
 izraelskimi i szrągał się jest w
 6 staniach s mężem izraelskim.
⟨11⟩ A gdyż był urągał imieniu
 bożemu a poklinał jest ji,
 9 przywiedzon jest ku Mojżeszowi,
 i zwana jest mać jego Salumit
 dziewczka Dabry z pokolenia Dan. **⟨12⟩** I
 12 puścili ji są do ciemnice, dojądby
 nie poznali, cso by kazał Pan
 uczynić. **⟨13⟩** Jenże mówił jest ku
 15 Mojżeszowi **⟨14⟩** a rzekąc: „Wywiedzi
 urągacza przecz z stanow a ac wszyscy
 18 położą, którzy są ji słyszeli
 urągając, ręce swoje na jego
 głowę, a ukamionuje ji
 21 wszystek lud. **⟨15⟩** A k synom izraelskim
 będziesz mówić: Człowiek, jenże by
 przeklinał swego Boga, poniesie
 grzech swój, **⟨16⟩** a ktoż by
 24 urągał imieniu bożemu, śmiercią
 *umrze, kamieniem ji obrzuca
 wiele luda, lecz bądź mieszczanin,
 27 lecz bądź przychodzień. Ktoż by
 urągał imieniu bożemu,
 śmiercią *umrze. **⟨17⟩** Jenże by uraził
 30 albo zabił człowieka, śmiercią
 *umrze. **⟨18⟩** Jenże *urazi dobytczę,
 *wroc namiastka, to jest duszę
 33 za duszę. **⟨19⟩** Jenże by uczynił
 sromotę komużkole z swych
 mieszczan, jakoż jest uczynił, takżeż

ma być jemu, <20> chromotę za
 chromotę, oko za oko, ząb za ząb
 3 wroci, jakąż oganił sromotę,
 takąż cierzpieć przypędzon
 będzie. <21> Jenże by uraził dobytczę,
 6 *wroć jine. Jenże by uraził
 człowieka, pomszczono będzie nad
 nim. <22> Prawy sąd *będzie między
 9 wami, lecz mieszczanin, lecz
 przychodzień zgrzeszyłiby, boć
 ja jestem Pan Bog wasz”. <23> I mówił
 12 jest Mojżesz k synom israelskim
 a wywiodszy ji, jenże urągał,
 przecz z stanow, przyrzucili
 15 ji kamienim i uczynil(i)
 synowi(e) israelszczy, jakoż był
 przykazał Pan Mojżeszowi.

<25>

XXV

18 <1> I mówił jest Pan ku Mojżeszowi
 na gorze Synaj rzekąc:
 <2> „Mow synom israelskim a
 21 rzeczesz k nim: Gdyż wnidziecie do
 ziemie, którą ja dam wam,
 święćcie sobotę bożą. <3> Szeć lat
 24 będziesz siać pole swe a szeć
 lat będziesz obrzazować winnicę
 swą, a zbierzesz owoce jej,
 27 <4> ale siódme lato będzie sobota
 ziemie *odpoczynienie *bożej,
 pola nie będziesz posiewać a
 30 winnice nie będziesz obrzazować.
 <5> Coż wolnie rodzi ziemia, nie
 33 będziesz znać, a z gron pirwych
 urod swych jako zbiranie wina
 nie będziesz zbirac, boć
 lato ziemie *odpoczynienie jest,

3 <6> ale będą wam na pokarm, tobie
 a słudze twemu, robotnicy
 3 twjej a otroku twemu i
 przychodniowi, jenże po gościnie
 jest u ciebie, <7> dobytku i skotu
 6 twemu, wszystko, coż się rodzi,
 da wam pokarm. <8> A odliczysz
 sobie siedm tydniow rokow, to
 9 jest *siedm siedmi, jż to społu
 czyni dziewięć a czterdzieści lat
 <9> i wstrąbisz w trąbę miesiąca
 12 siodmego a dziesiąty dzień
 miesiąca [siodmego], *smiłowanie
 czasu po wszej ziemi waszej. <10> I
 15 *święcisz lato pięćdziesiąte <i> nazowiesz
 odpuszczenie wszem bydlicielom
 ziemie waszej, bo jest to
 18 lato miłościwe[j]. Wroci się
 człowiek ku imieniu swemu
 a każdy wroci się k czeladzi
 21 pirwszej, <11> boć jest miłościwe[j]
 a *pięćdziesiątego *lata. Nie będziecie
 24 siać ani żać samego od
 siebie rosnącego na polu a
 pirwych urod winnych nie będziecie
 zbirać <12> prze oświeceni*e*
 27 miłościwego lata, a natychmiast
 *wzięte śniecie. <13> Lata miłościwego
 wszelki wroci się ku
 30 imieniu *swemu*. <14> Gdyż
 przedasz csokole mieszczaninowi
 swemu albo kupisz u niego,
 33 nie smęć brata swego, ale podle
 policzenia *lata *miłościwego
 kupisz u niego <15> a podle ukazania

użytkow przeda tobie. <16> Czym
 więcej lat ostałoby po miłościwem
 3 latu, tym więcej rość będzie
 i na(j)em, a czym mnie czasu
 policzyłby, tym mnie kupie stanie,
 6 boć czas użytkow przeda tobie.
 <17> Nie snędzajcie, jeź to są z
 pokolenia waszego, ale boj się
 9 kaźdy z was Boga swego, bo
 jaciem Pan Bog wasz. <18> Czyńcie
 kazania ma a sądow mych
 12 ostrzegajcie, a czyńcie je, abyście
 bydlić mogli w ziemi przez wszego
 strachu <19> a rodziła rola wam
 15 użytki swe, jeź to *jeść *będziecie
 eź do sytości, niżadnego (...) się nie
 bojąc ani *straszcie. <20> A
 18 paklibyście rzekli: «Cso będziem jeść
 lata siodmego, nie sieli(li)bychom
 ani zbierali użytkow naszych?»,
 21 <21> dam pożegnanie me wam
 lata szostego uczyniąc
 użytki *trzy *lata <22> i będziecie siać
 24 lata osmego a będziecie jeść
 użytki stare eź do dziewiątego
 lata, aż się i *narodzi *nowego,
 27 będziecie jeść wiotche. <23> Ziemia
 nie będzie przedana eź na wieki,
 bo moja jest, a wy przychodnie
 30 i oracze moiście. <24> *Przeto *że
 wszelka włość jimienia
 waszego pod smową wykupienia
 33 przedawana będzie. <25> Pakliby
 twój brat zubożaw przedał
 siedzenie swe a chciałby

blizny jego, może wykupić,
 jeź to ⟨on⟩ sprzedał był. ⟨26⟩ A jestliby
 3 nie miał bliznego a sam wypłatę
 mogłby naleźć, ⟨27⟩ policzony będą
 użytki jego od tego czasu, jak
 6 jest sprzedał, a cso ostatek jest,
 *wroc kupcowi, a tak weźmie
 siedzenie swe. ⟨28⟩ Pakliby nie
 9 nalazła ręka jego, aby wrocił
 wypłatę, będzie mieć kupiec,
 *jenże jest kupił, eź do miłościwego
 12 lata, bo w niem wszystko
 przedanie wroci się ku Panu
 i ku dziedzicu pirwшему. ⟨29⟩ Ktoź
 15 *przedał dom swoj w murzech
 miestskich, będzie mieć
 odpuszczenie wypłaty, dojad się
 18 jedno lato nie napełni. ⟨30⟩ Pakliby
 nie wypłacił a rok by przebiegł,
 kupiec dzierżeć ma *je i będący
 21 jego eź na wieki a wypłacić
 się nie będzie moc tako i
 miłościwym latem. ⟨31⟩ Jestliby był dom
 24 we wsi, ktoraż muru nie ma,
 dziedzinnym prawem przeda
 się, nie byłiby naprzod wypłacon,
 27 miłościwym latem ma
 się nawrócić ku panu swemu.
 ⟨32⟩ Domowie sług kościelnych,
 30 ktorzyź to są w mieściech,
 *w *murze mogą wypłaceni
 być, ⟨33⟩ jestliby nie byli wypłaconi,
 33 miłościwego lata *ma się
 nawrócić ku panom, bo
 domowie w mieściech sług

kościelnych są za jimienie
 między synmi izraelskimi. **⟨34⟩** Ale
 3 przedmieścia swego nie
 przedadzą, bo jimienie jich
 wieczne jest. **⟨35⟩** Gdyżby zubożał
 6 brat twój albo był medł ręką
 a przymiesz ji jako przychodnia
 i podroźnego, a żywiłby
 9 się z tobą, **⟨36⟩** nie bierz lify od
 niego ani cso więcej, niżliś
 jemu dał, boj się Boga
 12 swego, aby się mógł żywić brat
 twój u ciebie. **⟨37⟩** Pieniędzy twych
 jemu nie *dawaj na lifę
 15 a użytkow nadwyszej od niego
 nie *potrzebuj. **⟨38⟩** Ja Pan Bog wasz,
 jenzeciem was wywiodł z ziemie
 18 ejipskiej, abych dał wam
 ziemie kananejską a był Bog
 wasz. **⟨39⟩** Zaliby ubostwem przynędzon
 21 sąc przedałby się tobie brat
 twój, nie *uciężaj jego robotą
 robotnikow, **⟨40⟩** ale jako służebnik
 24 a rataj będzie, aż do lata
 miłościwego działać będzie u
 27 ciebie **⟨41⟩** a potem wynidzie z dziećmi
 swymi i nawroci się ku rodzinie
 i k jimieniu otcow swych.
⟨42⟩ Bo moi słudzy są a jaśm **⟨j⟩**e
 30 wywiodł z ziemie ejipskiej,
 [abych dał wam ziemie kananejską
 a był Bog wasz] nie *będą
 33 przedawani obyczajem niewolniczym.
⟨43⟩ *Uciężając je przez
 moc, ale *bojcie się Boga swego.

3 <44> Sługa i służebniczka *będzie
 wam s *rodu, jeź to około was
 są, <45> i przychodnie, którzyż po
 6 gościnach u was są albo *ktorzyż*
 z tych *są się *urodzili w ziemi
 waszej, ty będziecie mieć sługami,
 <46> dziedziskim prawem
 przewidzicie ku będącym a w
 9 jimieniu będziecie na wieki, ale
 bracie waszych, synów izraelskich,
 nie uciążycie przez moc.
 12 <47> Gdyżby się rozmnożyła między
 wami ręka przychodniowa
 albo gościowa a zubożałli brat
 15 twój i przedał się jemu albo
 komukoli z rodu jego, <48> po
 przedaniu może ji wypłacić.
 18 Kto chce z braciej jego, wypłaci
 ji, <49> stryj i stryiny brat, rodzony
 i blizny. Pakli on może sam,
 21 się *wypłacić <50> *z *liczby *lat od
 czasu przedania swego aż do lata
 miłościwego, a pieniądze, za
 24 ktoreż był przedan, podle liczby
 lat miasto służebnej liczby.
 <51> Pakliby więcej było *lat*, *jiż to* *ostało
 27 aż do miłościwego
 lata, podle tego wrocić
 ma i mzdę, <52> pakliby jich było
 30 mało, położy liczbę s nim[i]
 podle letnie liczby a nawroci
 kupcowi, což zbywa lat, <53> w
 33 ktorychże to jest naprzod służył,
 ze mzdą policzaj*qc*, nie będzie
 jego nędzić nasilnie *w*

widzeniu *mem. <54> Jestliby tym
 wypłacić się nie mógł, w lecie
 3 miłościwem wynidzie z dziećmi
 swymi, <55> bo moi słudzy są synowie
 6 izraelszczy, ktoreżem wywiodł
 z ziemie ejipskie.

<26>

XXVI

<1> Ja Pan Bog wasz. Nie *czyńcie
 sobie modły rytej ani obrazow,
 9 ani znamienia <...> kamien<ne>go
 *wdzignąc *postawiajcie
 w ziemi waszej, abyście się
 12 modlili jemu, bo jaciem Pan
 Bog wasz. <2> Ostrzegajcie sobot
 mych a straszcie się w święci
 15 mej. Ja Pan. <3> Będziecieli w
 przykazaniach mych chodzić a
 przykazania mego ostrzegać i
 18 pełnić je, dam wam deszcz
 czasy swymi <4> a ziemia urodzi płod
 swój, a jabłoni jabłek
 21 napelniony będą, <5> poścignie
 żniwa młóćba <zbieranie wina>, a zbieranie
 wina przekaza będzie sieniu i
 24 będziecie jeść chleb wasz w
 sytości a przez strachu będziecie
 przebywać w ziemi waszej, <6> dam
 27 pokój w krainach waszych,
 będziecie spać a nie będzie, kto
 by was przestraszył, odniosę
 30 od was zwierzęta zła a
 miecz nie pojdzie w krainy
 wasze, <7> zażeniecie nieprzyjaciele
 33 wasze i padną przed wami,
 <8> pięć waszych jinych sto popędzi,
 a sto waszych dziesięć tysięcy,

padną nieprzyjaciele
waszy od miecza w widzeniu
3 waszem. <9> Weźrę na was a wzrościecie
i współdzicie się i ućwirdzę
ślub swój s wami. <10> I będziecie jeść
6 dawnego schowania, a stare jine,
gdyż nowe przydzie, wyrzucicie.
<11> Położę stan swój pośzrod was
9 a nie odrzuci was dusza ma.
<12> Chodzić będę miedzy wami a będę
wasz Bog, a wy mi będziecie lud
12 moj. <13> A ja będę Pan Bog wasz,
jenżeciem was wywiodł z ziemie
ejipskie, abyście nie robotowali
15 jim, a jenzeciem słałał
wrzecządze z gar dł waszych, abyście
chodzili prości. <14> Pakli nie będziecie
18 posłuchać mnie a nie napełnicie
wszego przyka<za>nia mego, <15> zgardzicie
prawy mymi i sądy potępicie
21 a nie *uczynieli tego, což jest
ustawiono mną, a ku wzruszeniu
*przewiedzicie ślub moj,
24 <16> a ja to uczynię wam, nawiedzę
was rychło w gorącości i w
niedostacce, jenże zasłoni oczy
27 wasze i zagubi dusze wasze, darmo
będziecie siać siemię wasze,
ktoreż to od nieprzyjacioł waszych
30 segłtano będzie. <17> Postawię oblicze
me przeciwko wam a padać
będziecie przed nieprzyjacielmi
33 waszymi, a podani będziecie
tym, jiz to was nienawidzą,
pobiegiecie, ano was żadny

nie goni. <18> Pakli i tak nie będziecie
 mnie posłuchać, przydam
 3 karania waszego siedmkroć
 więcej prze grzechy wasze <19> i potrę
 pychę twardości waszej, i dam
 6 wam z wirzchu niebo jako
 żelazo a ziemię miedzianą, <20> i
 zginie na darmo usile wasze,
 9 nie wyda ziemia płodu swego
 ani jabłoń jabłek. <21> Będziecie
 chodzić bocząc się przeciwko
 12 mnie a nie usłyszycie mnie,
 przydam ran waszych eż do
 siedmkroć tyleż prze grzechy wasze
 15 <22> i wypuszczę na was zwierz
 polny, jenże *słepce was i bydła
 wasze a k małej liczbie wszystko
 18 *przywiodą i *będą puste[j] drogi
 wasze. <23> A pakli ani tak ch<ci>eć
 będziecie przyjąc kaźń mą,
 21 chodząc w przeciwnościach
 przeciwko mnie, a przeciwic
 się będziecie <24> i ja przeciwko
 24 wam pojde w przeciwność
 a porażę was siemkroć prze
 grzechy wasze, <25> i przywiodę
 27 na was miecz mściciela mego
 ślubu, a gdyż pobiegniecie do
 miast, pošlę mor pošrzod was
 30 a dani będziecie w nieprzyjacielskie
 ręce, <26> gdyż złamię
 33 kij chleba waszego, tak że dziesięć
 żon piec będą w jednym
 piecu chleby a wrocą je na wagę
 i będziecie jeść, a nie będziecie

syci. <27> Pakli i tak nie usłuchacie
 mnie, a będziecie chodzić
 3 przeciwko mnie, <28> i ja pojde
 przeciwko wam w gniewie
 przeciwnem a będę was karać
 6 siedmią ran prze grzechy wasze,
 <29> tako że będziecie jeść mięso
 synow waszych i dziewczek waszych.
 9 <30> Skażę wysokości wasze a modły
 wasze a złupam podobności wasze.
 Padniecie w skażeniu modł
 12 waszych a ganiebne was uczyni
 dusza ma, <31> tako że miasta wasza
 obrocę w pustynią a upuszczę
 15 świeć waszę a <nie> przymę więcej
 woniej przechętnej, <32> i zatracę
 ziemię waszę, i będą się nad nią
 18 dziwić nieprzyjaciele waszy, gdyż
 bydliciele będą *w niej* [uciekać].
 <33> Ale was zatracę we włości a
 21 wymę po was miecz swoj i będzie
 ziemia wasza pusta a miasta wasza
 skażona. <34> Tedy lubić się ziemi
 24 będą soboty jej po wszystkie
 dni *puste swej, gdyż będziecie
 <35> w ziemi nieprzyjacielskiej, święcić
 27 będzie a odpoczynie w soboty
 *puste swe, przeto że nie
 odpoczywała w soboty wasze, gdyście
 30 bydli w ziemi waszej. <36> A ktorzyż by
 z was ostali, dam strach
 na jich serca w krajoch
 33 nieprzyjacielskich, zstraszy je żwięk
 lista lecącego a tak uciekać
 *będziecie jako przed obliczym

miecza, padną, ano jich żadny
 nie goni. **⟨37⟩** A padnie každy na swą
 3 bracią jako boj⟨ow⟩ uciekając,
 niżadny z was nie będzie śmieć się
 przeciwć nieprzyjacielom. **⟨38⟩** Zaginiecie
 6 między narody a nieprzyjacielska
 ziemia was smorzy. **⟨39⟩** A
 pakliby niektorzy z tych ostali,
 9 zdręchną w złościach swych w ziemi
 nieprzyjacioł swych a prze grzechy
 otcow swych i przez swe snędzeni
 12 będą, **⟨40⟩** dojad się nie wyznają złości
 swych a *złego *swego nie wspomioną,
 jimże to przestąpili są przeciwko
 15 mnie ⟨...⟩ **⟨41⟩** Przetoż i ja chodzić
 będę przeciwko jim a *w*wiodę
 je w ziemię nieprzyjacioł,
 18 dojad się nie zapyrzy nieobrzazana
 myśl jich, a tedy będą prosić
 za złości swe. **⟨42⟩** I wspomionę na ślub
 21 moj, jenżeciem zaślubił z Jakobem
 a z Izakiem i z *Aabramem
 a na ziemię pomnieć będę, **⟨43⟩** jeż to
 24 gdyż opuszczona będzie od nich,
 złubi się jim w sobotach swych
 cierzpiąc pustynie prze nie.
 27 Ale oni będą prosić za swe
 grzechy, przeto że są zarzucili
 sądy me a praw mych nienawidzieli
 30 są. **⟨44⟩** Ale wszak tako gdyż byli
 w ziemi nieprzyjacielskiej, nie
 owszem-*em* jich zarzucił ani tako
 33 wżgardzał, aby zaginęli a
 wzruszony uczyniłbych ślub moj s nimi,
 bo jaciem Pan Bog jich, **⟨45⟩** a nie

zapomnię ślubu mego drzewiejszego,
 jenzeciem je wywiodł z ziemie
 3 ejipskie przed obliczym
 pogańskim, abych był jich Bog. Ja
 Pan Bog jich”. Toć są przykazania
 6 i sądowie, i prawa, jeż to jest
 dał Pan między sobą a między
 synmi israelskimi na gorze Synaj
 9 przez rękę Mojżeszową.

⟨27⟩

XXVII

⟨1⟩ I mowił jest Pan ku Mojżeszowi
 rzekąc: ⟨2⟩ „Mow synom israelskim
 12 a rzeczesz k nim: Człowiek,
 jenże by ślub uczynił a ślubiłby
 Bogu duszę swą, pod zgodzenim
 15 da wypłatę, ⟨3⟩ byłiby samiec ode
 *dwunaście lat aż do szećdziesiąt
 lat, da pięćdziesiąt rublow
 18 śrebra k mierze święci, ⟨4⟩ pakliby
 niewiasta, trzydzieści. ⟨5⟩ *A piątego
 lata eż do dwudziestu samiec
 21 da dwadzieścia zaważy, niewiasta
 dziesięć. ⟨6⟩ Od jenego miesiąca
 aż do piątego lata za samca dany
 24 będą pięć rublow, a za samicę
 trzy. ⟨7⟩ Szećdziesiąci a przez to
 samiec da pięćnaście rublow,
 27 a żona dziesięć. ⟨8⟩ Pakliby ubogi
 był a *zgodnej wrocić nie
 mogli, stanie przed kapłanem
 30 a coż by on zgodł a widział ji
 mogącego wrocić, tylko da.
 ⟨9⟩ Dobytczę, jeż to może
 33 obiatowano być Panu, ktoż by
 ślubił, święto będzie ⟨10⟩ a nie będzie
 moc przemienić, to jest ani lep⟨szego...⟩

(tu brak 1 karty)

⟨Nomeri⟩

⟨1⟩

3 ⟨18⟩ ⟨...⟩ lat a nadto, ⟨19⟩ jakoż przykazał był
 Pan Mojżeszowi. I policzoni są na
 6 puszczy Synaj. ⟨20⟩ Z Rubena
 pirworodzonego Israelowa po narodziech
 i po czeladzi, i domiech swych
 9 a w imionach pogłowia kaźdego,
 wszego, cso jest płodu samcowego
 ode dwudziestu lat a nadto,
 12 jidących ku boju, ⟨21⟩ czterdzieści
 a szeć tysięcy a pięćset. ⟨22⟩ Z synow
 Symeonowych po narodziech
 15 i po czeladzi, i domiech rodow swych
 policzoni są po imionach a
 po głowach kaźdych, wszytko, což
 18 jest płodu samcowego ode
 dwudziestu lat i nadto, jidących ku
 boju, ⟨23⟩ pięćdziesiąt a dziewięć
 21 tysięcy ze trzemisty. ⟨24⟩ Z synow
 Gad po rodziech a czeladzi i
 domiech rodzin swych policzoni
 24 są po imionach kaźdych ode
 dwudziestu lat a nadto wszytcy,
 ktorzyż ku boju *jidą, ⟨25⟩ pięć a
 27 czterdzieści tysięcy a szećset a
 pięćdziesiąt. ⟨26⟩ Z synow Judowych
 po narodziech a czeladzi, a domiech
 30 rodow swych po imionach
 kaźdych ode dwudziestu lat a
 nadto wszytcy, jiz to mogli ku
 33 boju jić, ⟨27⟩ policzoni są siedmdziesiąt
 a cztery tysiące a szećset.
 ⟨28⟩ Z synow Izacharowych po rodzinach
 i czeladzi, i domiech rodow
 swych [policzoni są] po imionach
 kaźdych ode dwudziestu lat a nadto,

już to *mogą ku boju jić, <29> policzeni
 są cztery a pięćdziesiąt tysięcy
 3 a czterysta. <30> Z synów Zabulonowych
 po *rodzinie i po czeladzi,
 i domiech rodzin swych
 6 zliczeni są po imionach każdego ode
 dwudziestu lat a nadto wszyscy,
 już to *mogą ku boju jić, <31> siedm
 9 a pięćdziesiąt tysięcy a czterysta.
 <32> Z synów Jozefowych synów
 Efraimowych po narodziech i po
 12 czeladzi, i domiech rodzin swych
 policzeni są po imionach [swych]
 każdego ode dwudziestu lat a nadto
 15 wszyscy, już to mogli ku bojom
 jić, <33> [pięć a] czterdzieści tysięcy
 a pięćset. <34> Potem z synów
 18 Manasowych po narodziech i po czeladzi,
 i domiech rodzin swych policzeni
 są po imionach każdego
 21 ode dwudziestu lat a nadto
 wszyscy, już to mogli ku boju jić,
 <35> dwa a *czterdzieści tysięcy a
 24 dwieście. <36> Z synów Benjaminowych
 po rodzicach a po czeladzi
 i domiech rodzin swych policzeni
 27 są *imieniem *każdy ode
 dwudziestu lat a nadto wszyscy, już
 to *mogą ku boju jić, <37> pięć a
 30 trzydzieści tysięcy a czterysta.
 <38> Z synów Dan po narodziech i po
 33 czeladzi, i domiech rodzin swych
 policzeni są *imieniem *każdy
 ode dwudziestu lat a nadto
 wszyscy, już to *mogą ku boju jić,

3 <39> dwa a sześćdziesiąt tysięcy a
 siedmset. <40> Z synów Aserowych po
 narodziech a po czeladzi i domiech <rodzin swych>
 policzeni są *jimieniem *kałdzy
 ode dwudziestu lat a nadto wszytcy,
 6 już to *mogą ku boju jić, <41> jeden
 a czterdzieści tysięcy a pięćset.
 <42> Z synów Neptalimowych po
 9 narodziech a po czeladzi i domiech <rodzin swych>
 policzeni są *jimieniem *každy
 ode dwudziestu lat a nadto wszytcy,
 12 już to *mogą ku boju jić, <43> trzy
 a pięćdziesiąt tysięcy a czterzysta.
 <44> Toć są, już to *zliczeni *są
 15 Mojżesz a Aaron, *ode *dwunaście
 książąt izraelskich, każde po
 domiech rodzin swych [a po czeladzi].
 18 <45> I byli są wszytcy społu synów
 izraelskich po domiech a po *czeladnikoch
 swych ode dwudziestu lat
 21 a nadto, którzyż mogli ku boju
 jić, <46> szećset a trzy tysiące mężów
 pięćset a pięćdziesiąt. <47> Ale
 24 służy kościołowi w pokoleniu
 *czeladnem są nie zliczeni s nimi.
 <48> I mówił jest Pan ku Mojżeszowi
 27 rzekąc: <49> „Pokolenia Lewi nie liczy
 ani *kła*d*ź sumy jich z synmi izraelskimi,
 <50> ale *ustawisz je nad stanem
 30 świadzieczstwa a wszytkimi ssędy
 jego, a csokoli ku duchownym
 obyczajom przysłusza. Oni
 33 sami poniosą stan świadzieczstwa
 i wszytki potrzeby jego a będą
 w służbie, a wokoł stanu będą

rozbić swe stany. **⟨51⟩** Gdyż brać się
 będą, sejmą sługi stanowe stan, gdyż **⟨rozbią⟩**
 3 stany, podniosą, któżkole z cudzych
 przystąpiłby, będzie zabit. **⟨52⟩** I położą
 potem stany synowie israelszczy,
 6 każdy po zastępiech i w tłuszczach,
 i w zborzech swych. **⟨53⟩** Ale sługi
 kościelne wokoł stanu rozbią stany
 9 swe, aby nie było rozgniewanie
 nad wielkością synow israelskich,
 i będą czuci na stroży
 12 stanu świadzieczstwa”. **⟨54⟩** Przeto
 uczynili synowie israelszczy podle
 wszego, což przykazał Pan Mojżeszowi.

⟨2⟩

II

15 **⟨1⟩** Mowił jest Pan ku
 Mojżeszowi a Aaronowi rzekąc:
⟨2⟩ „Każdy po zastępiech, *znamiona
 18 i *chorągwi, i po domiech rodzin
 swych stany rozbią synowie
 israelszczy wokoł stanu świadzieczstwa
 21 zaślubionego”. **⟨3⟩** Na wschod słuńca
 Judasz ustanowi stany swe po
 zastępiech zboru swego i będzie
 24 księżę synow jego Naazon syn
 Aminadabow, **⟨4⟩** a wszytka liczba
 z pokolenia jego bojujących
 27 cztery a siedmdziesiąt tysięcy a
 szećset. **⟨5⟩** Podle jego rozbili są
 stany z pokolenia Izachar, jichże
 30 to był wodz Natanael syn Zuar,
⟨6⟩ a wszytka liczba bojownikow jego
 cztery a pięćdziesiąt tysięcy
 33 a czterzysta. **⟨7⟩** W pokoleniu
 Zabulonowie wodz był jest Elijab
 syn Elenow, **⟨8⟩** *wszytcy z korzenia

jego zbor bojownikow pięćdziesiąt
a siedm tysięcy se cztermistry.

3 <9> Wszytcy, jeź to w staniach Judowych
zliczeni są, było ich jest sto a

szeć a ośmdziesiąt tysięcy a
6 czterzysta, a po zastępiech swych
pirwi wynidą. <10> W staniach

9 Rubenowych synow ku południowej
stronie będzie wodz Elizur syn
Seuderow <11> a wszytek zbor
bojownikow jego, jeź to sliczeni są, szeć
12 a *szećdziesiąt tysięcy a pięćset.

<12> Podle jego stany rozbili są
z pokolenia Symeonowa, jichże
15 to był książę Salamijel syn
Suryśadałow <13> a wszytek zbor
bojownikow jego, jiz to zliczeni
18 są, dziewięć a pięćdziesiąt
tysięcow a *czterzysta. <14> W pokoleniu

Gadowem książę był jest
21 Elizaf syn Duelow <15> a wszytek
zbor bojownikow jego, ktorzyż
to zliczeni są, pięć a czterdzieści
24 tysięcy a szećset a pięćdziesiąt.

<16> Wszytcy, jiz to zliczeni są
w staniach Rubenowych,
27 połdrugiego sta tysięcy a jeden
tysięć a czterzysta a pięćdziesiąt,
po zastępiech swych we

30 wtorem mieście pojda. <17> A
wzniesion będzie stan świadzieczstwa
po *rodziech sług kościelnych
33 a po zastępiech jich, a ktorymże
srzędem podjęt będzie, także
i słożon będzie, każdy w mieściech

a w rzędziech swych pojda. <18> A z zachodniej strony będą *stanowie* synow
3 Efraimowych, jichże to ksiązę był jest Elizama syn Amijudow. <19> A wszystek zbor bojownikow
6 jego, <ktorzy> zliczeni są, czterdzieści tysięcy a pięćset. <20> A s nimi pokolenie synow Manassowych,
9 jichże to wodz jest był Gamalijel syn Fadazurow, <21> a wszystek zastęp bojownikow jego, którzyż
12 to zliczeni są, *czterdzieści a dwa tysiąca a dwieście. <22> W pokoleniu synow Benjaminowych ksiązę
15 był jest Abidan syn Jedeonow, <23> a wszystek zbor bojownikow jego, jż to sliczeni są, pięć a trzydzieści
18 tysięcy a czterzysta. <24> Wszytcy, jż to zliczeni są w staniech Efraimowych, sto a ośm tysięcy
21 a sto po swych zastępiech, trzeci pojda. <25> Ku północnej stronie stany rozbili są synowie
24 Danowi, jichże to wojewoda był jest Abijezer syn Amizadajow, <26> a wszystek zbor bojownikow
27 jego, jż to zliczeni są, szećdziesiąt a dwa tysiąca a *siedmdziesiąt. <27> Podle jego rozbili są stany
30 z pokolenia Asser, jichże to wodz był jest Fezyjel syn Okranow, <28> a wszystek zbor bojownikow jego,
33 jż to zliczeni są, jeden a czterdzieści tysięcy a pięćset. <29> Z pokolenia Neptalimowa ksiązę

3 był jest Abira syn Ennanow, **⟨30⟩** a
 wszy[t]tek zbor bojownikow, jeż to
 3 zliczeni są, trzy a pięćdziesiąt tysięcy
 se czterysty. **⟨31⟩** Wszytcy, którzyż
 są zliczeni w staniach Danowych,
 6 było jest jich pięćdziesiąt
 a sto tysięcy a siedm tysięcy
 a sześćset, a napośledziej pojedą. **⟨32⟩** Ta to
 9 liczba synow israelskich po domiach
 narodow swych a *zastępy
 *rozdzielonymi *zborny sześćset tysięcy
 12 a trzy tysiące pięćset a pięćdziesiąt.
⟨33⟩ Ale sługi kościelne nie
 są zliczony między syny israelskimi,
 15 bo tak przykazał był Pan Mojżeszowi.
⟨34⟩ I uczynili są synowie israelszczy
 podle **⟨wszego⟩**, což przykazał jim Pan.
 18 Stany rozbili są po zastępiech
 swych a brali są się po czeladzi
 a domiach otcow swych.

⟨3⟩

Capitulum III

21 **⟨1⟩** Toć są narodowie Aaronowi
 a Mojżeszowi we dniu, w niemże
 to mowił jest Pan ku Mojżeszowi
 24 na gorze Synaj, **⟨2⟩** a ta to jimiona
 synow Aaronowych: pirworodzony
 jego Nadab, potem Abiju
 27 a Eleazar, a Itamar. **⟨3⟩** Ta to imiona
 są synow Aarona, *kapłana, již
 to mazani są a jichże to napelnione
 30 są i poświęcone ręce, aby
 kapłaństwa pożywali. **⟨4⟩** Umarli
 są Nadab a Abiju, gdyż to są
 33 oferowali ogień cudz przed
 obliczym bożym na puszczy Synaj, bez
 dzieci, i pożywali są kapłaństwa

Eleazar a Itamar przed Aaronem
otcem swym. <5> I mówił jest Pan
3 ku Mojżeszowi rzekąc: <6> „Zgromadź
pokolenie Lewi a każ stać
przed Aaronem kapłanem, aby
6 jemu posługowali a czuli, <7> a
ostrzegali, cożkoli k służbie przysłuże
wielkości przed stanem świadzieczstwa
9 <8> a ac strzegą sędow stanowych
*służące w służbie jego.
<9> I dasz darem sługi kościelne
12 <10> Aaronowi a synom jego, jimże
odani są od synow israelskich,
a Aarona i syny jego ustawisz nad
15 służbą kapłańską. Cudzy, którzyż by
ku przysługowaniu przystąpili,
umrą”. <11> I mówił jest Pan ku
18 Mojżeszowi rzekąc: <12> „Jaciem wziął
sługi kościelne od synow israelskich
za [w]wsze pirworodzone, jeż
21 o[d]twarza żywot swoj w syniech
israelskich, i będą me sługi kościelne,
<13> boć me jest wszystko
24 pirworodzone, <...> w ziemi ejipskiej,
poświęciłem sobie, cożkoli się
pirwe urodzi w I[e]sraelu, o<d>
27 człowieka eż do dobytczęcia są moi.
Ja Pan”. <14> I mówił jest Pan ku
Mojżeszowi na *gorze Synaj rzekąc:
30 <15> „Zliczy syny Lewi po domiech otcow
swych i po czeladzi, wszystko
samcowe pokolenie od jenego
33 miesiąca a nadto”. <16> Zliczył jest
Mojżesz, jako jest przykazał Pan, <17> i
nalezieni są synowie Lewi po

imionach swych: Jerson a Kaad,
 a Mera⟨r⟩y. ⟨18⟩ Synowie Jersonowi:
 3 Lebni a Semej, ⟨19⟩ synowie Kaad: Amram
 a Jessaar, Ebron a Ozyjel, ⟨20⟩ synowie
 Merary: Mooli a Muzy.
 6 ⟨21⟩ Z Jersona byłasta dwoja czeladź:
 lebnicka a semeicka, ⟨22⟩ jż to
 zliczon jest lud płodu samcowego
 9 od jenego miesiąca a nadto siedm
 tysięcy a pięćset. ⟨23⟩ Cić
 *postawią stany swe rozbiją na
 12 *połnocy ⟨24⟩ pod wojewodą Elizaf
 synem Jael ⟨25⟩ a będą dzierżać
 strożą w stanu zaślubionem ⟨26⟩ a sam
 15 stan i pokrycie jego, oponę, jż to
 *wnidą przede drzwi strzech⟨y⟩
 świadectwa, a opony sieńce, a opony,
 18 jż to zawieszony w weściu stanowem
 sieńce, a csokoli k rzędu
 ołtarzowemu przysłusza, powrozy
 21 stanowe i wszytki potrzeby jego.
 ⟨27⟩ Rodzina Kaat będzie mieć lud
 amramicki i jessarycki, i
 24 ebronicki, i ozelicki. Toć jest czeladź
 Kaatytskich, policzeni po imionach
 swych. ⟨28⟩ *Wszytce *rodzaje
 27 *samcowe od jednego miesiąca
 eż do wirzchu ośm tysięcy
 a *siedmset będą mieć strożą
 30 święci ⟨29⟩ a stany swe rozbiją ku
 południowej stronie, ⟨30⟩ a wojewoda
 będzie jich Elizafan syn
 33 Ozyjelow. ⟨31⟩ I będą ostrzegać
 skrzynki i stołu, i świecidlnikow,

i ołtarzow, i ssędow świętostnych,
w nichże to służą, i opony i wszego
3 takiego nadobia, <33> ale pak
wojewoda z kapłańskich sług kościelnych
będzie Eleazar syn Aaronow
6 kapłanow i będzie nad stroźmi
świętostnymi. <33> A z Merary także
będzie lud moolicki i muzycki
9 zliczon po jimienoch swych,
<34> wszytek rod samcowy od jednego
miesiąca a nadto szeć tysięcy
12 a dwieście, <35> a wodz jich Suryjel
syn Abijahijelow. Na połnocną
stronę stany rozbiją. <36> Będą pod
15 jich strożą tablice stanowe a żerdzi
i słupowie a podstawcy jich
i wszystko, což k rzędu temu słuza,
18 <37> i słupowie podstrzeszni wokoł
z podstawki swymi a kołkowie
z powrozki swymi. <38> Stany
21 swe rozbiją przed stanem
zaślubionym, to jest ku wschodu
słuncznej strony, Mojżesz a Aaron
24 z syny swymi mając strożę święci
w pośrodku synow israelskich.
Ktoryżkoli *cudz* przystąpiłby,
27 umrze. <39> Wszytcy służy kościelni,
jeż to jest policzył Mojżesz a
Aaron podle przykazania bożego
30 po *czeladnikoch swych w rodu
samcowem od jednego
miesiąca a nadto, było jich
33 dwadzieścia a dwa tysiąca. <40> I rzekł
jest Pan ku Mojżeszowi rzekąc:

„Policzy mi pirworodzone rodu
samcowego z synow israelskich
3 od miesiąca jednego a nadto
i *będą mieć liczbę jich. <41> I
weźmiesz sługi kościelnie mnie za
6 kałzde pirworodzone synow
israelskich. Jaciem Pan. I dobytczęta
jich za wszelkie pirworodzone <dobytcząt>
9 synow israelskich”. <42> I policzył był
Mojżesz, jakoż był przykazał Pan,
pirworodzone synow israelskich,
12 <43> a było jest samcow po
jimienoch swych od miesiąca
jednego a nadto dwadzieścia dwa
15 tysiąca a dwieście i siedmdziesiąt
trzy. <44> I mowił jest Pan ku
Mojżeszowi rzekąc: <45> „Weźmi sługi
18 kościelne za pirworodzone synow
israelskich i dobytczęta
sług kościelnych za dobytczęta
21 jich, i będą słudzy kościelni moi.
Jaciem Pan. <46> *Wypłaci dwiemastoma
i siedmdziesiąt trzemi,
24 ktorzyż to wychadzają z liczby sług
kościelnych z pirworodzonych
synow israelskich, <47> weź[e]miesz
27 pięć rublow z kałzdej głowy
k mierze świętostnej, rubl
ma połowniow dwadzieścia, <48> i
30 dasz pieniądze Aaronowi a synom
jego wypłatę jich, cso zbywa<ją>”.
<49> A potem Mojżesz wziął
33 pieniądze jich, ktorzyż byli zbyteczni
a ktoreż byl<i> wykupil<i> od sług
kościelnych <50> za pirworodzone

synow israelskich, tysiąc a trzysta
 a sześćdziesiąt pięć rublow podle
 3 wagi świętostnej, <51> i dał je Aaronowi
 a synom jego podle słowa,
 jakoż był przykazał jemu Pan.

<4>

IIII

6 <1> I mowił jest Pan ku Mojżeszowi
 a ku Aaronowi rzekąc: <2> „Weźmiecie
 liczbę synow Kaatowych
 9 z pośrodku sług kościelnych po
 domiech a po *czeladnikoch swych
 <3> od trzechdziesiąt lat a nadto aż
 12 do pięćdziesiąt lat, [a] *wszytscy, jż
 to wchadzają [do kościołow], aby
 stali a przysługowali w stanu
 15 zaślubienia. <4> Ten to jest rząd synow
 kaatskich, w stan[u] zaślubienia
 a w święć świętych <5> wchadzać
 18 będą Aaron a synowie jego, gdyż
 ruszyć mają stany, i sejmą
 oponę, koraż wisi przed
 21 drzwiami, owiną w nię skrzynią
 świadeczstwa <6> a przykryją
 potem zasłoną modrych skor
 24 a *ukazą s wirzchu płaszcz modry
 a wewleką zaboje. <7> A stoł także
 obietny owiną modrym płaszczem
 27 a włożą s nim kadzidlnicę, tarłkę
 a czasę, a złotnicę ku *palącej
 obiecie [lewi], chleby zawždy na
 30 niem będą. <8> Rozpostrą s wirzchu
 płaszcz czyrwony, a *ten* lepak
 przykryją zasłoną modrych skor
 33 a wewleką zaboje. <9> Wezmą
 i płaszcz modry, jimże to
 przykryją świecidlnik z świecid<...>

(tu brak 8 kart)

⟨13⟩

⟨15⟩ ⟨...⟩ Naabbi syna Napsy. ⟨16⟩ Z pokolenia
 Gad Guele syna Machyrowa. ⟨17⟩ Toć
 3 są jimiona mężow, ktoreż to
 wysłał jest Mojżesz ku opatrzeniu
 ziemie kanaańskiej. I nazwał jest
 6 Ozeasz⟨a⟩ syna Nunowa Jozue. ⟨18⟩ I
 posłał je Mojżesz ku spatrzeniu ziemie
 kanaańskiej, i rzecze k nim: „*Wzydziecie
 9 ku południowej stronie, a
 gdyż przydziecie ku goram, ⟨19⟩ opatrzycie
 ziemie, kakie są, i lud, jenże bydli
 12 w niej, jestli silny czyli mdły, jestli
 mały czyli wieliki, ⟨20⟩ a takież
 ziemia jestli dobra czyli zła, miasta
 15 *takież omurowaneli czyli przez
 muru, ⟨21⟩ dziedziny użyteczneli czyli
 nieużyteczne, sąli s lasy albo przez
 18 lasow. Posilcie się a przynieście nam
 owoce z tej ziemie”. A był czas, gdyż
 ⟨już⟩ żrzałe jagody godziły się zobać. ⟨22⟩ A
 21 gdyż weszli, śpiegowali ziemę od
 puszczej *Swej do *Kohob jidąc
 do Emach. ⟨23⟩ I weszli aż ku południowej
 24 stronie i przyszli byli eż do
 Ebron, gdzież byli Achynijan i
 Syzaj, i Tolmaj, synowie Enachowi,
 27 bo Ebron siedm lat drzewiej
 niżli Tanim miasto ejipskie
 ustawiono jest. ⟨24⟩ A szedwszy aż do
 30 potoka gronnego urzazali latorośl
 z gronem swym, ktoreż nieśli na
 żyrdzi jedwo dwa męża. A jabłek
 33 zarnatych i figow z tego miasta nabrali,
 ⟨25⟩ ktoreż jest to nazwano *Nehelestot,
 toć jest potok gronny, przetoż że

z plemienia obrzymowego,
 jimże to przyrownani[smy, a]
 3 zdaliśmy się jako kobyłki.

⟨14⟩

XIII capitulum

⟨1⟩ I tegodła zawoław wszytek lud
 płakał całą noc tu ⟨2⟩ a szemrali
 6 przeciw Mojżeszowi a Aaronowi
 wszytscy synowie israelszczy rzekąc:
 ⟨3⟩ „Ach, bychom byli zmarli ⟨...⟩ a zginęli,
 9 drzewiej niż nas Pan *wiedzie do
 tej ziemie, w niejże to *padniem od
 miecza i żony nasze, i dzieci nasze
 12 wiedzeni *będą w jętctwo. Dobrze
 lepiej jest się nam wrocici do Ejipta”.
 ⟨4⟩ I rzecze jeden ku drugiemu:
 15 „Ustawimy sobie wodza a wróćmy
 się do Ejipta”. ⟨5⟩ To usłyszaw Mojżesz
 i Aaron padłasta nagle na ziemie
 18 przede wszą wielkością synow
 israelskich. ⟨6⟩ Tedy Jozue syn Nunow
 a Kalef ⟨syn⟩ Jefone, ktorasta ⟨i ona⟩ była
 21 schodziła ziemie, rozdarłasta rucho
 swe ⟨7⟩ a ku wszemu ludu synow
 israelskich mowiłasta rzekąc: „Ziemia,
 24 ktorąsmy obeszli, wielmi dobra
 jest. ⟨8⟩ Będzieli chcieć miłościwy
 Pan, w wiedzie nas w nią a podda
 27 nam ziemie mlekiem a miodem
 ciekącą. ⟨9⟩ Nie szemrzycie
 przeciwko Panu ani się bojcie luda
 30 ziemie tej to, bo jako chleb tak możem
 je poźrzeć. Odeszła jest od nich
 wszytka obrona, a s nami jest Bog,
 33 nie straszcie się”. ⟨10⟩ A gdyż zwoła
 wszytko pospolstwo a kamienim
 *chcąc je obrzucić, z[a]jawiła

się jim fała boża na⟨d⟩ strzechą
 stanu zaślubienia, a to widzieli wszytcy
 3 synowi⟨e⟩ israelszczy. ⟨11⟩ I rzecze Pan ku
 Mojżeszowi: „I dokąd ten to lud tępić
 mię będzie? Dokąd nie uwierzy mnie
 6 we wszech dziwiech, ktoreżem czynił
 przed nimi? ⟨12⟩ Przetoż ranię je morem
 i zagładzę je, ale ciebie uczynię
 9 ksiązęciem nad wielikim ludem i
 silniejszym, niż jest ten to”. ⟨13⟩ I rzecze
 Mojżesz ku Panu: „Gdyż *usłyszą Ejipszczy,
 12 z nichże to pośrodku wywiodłeś
 lud ten to, ⟨14⟩ i bydliciele ziemie tej to, jeż
 to to słyszeli, że ty, Panie, w tem to
 15 ludu jeś a obliczym ku obliczu widzian
 jeś, a obłok twój zasłania je, a
 w sł⟨u⟩pie obłokowem przed nimi
 18 jidziesz wie dnie, a w słupie ogniewem
 w nocy, ⟨15⟩ *gdyżby zbił taką
 wiel[s]kość jako jednego człowieka,
 21 a rzekliby: ⟨16⟩ «Nie mógł jest *w*wieść
 ludu tego to w ziemie, jaż jest przysiągł
 jim dać, a przetoż zbił jest
 24 je na puszczy». ⟨17⟩ Przetoż osław się siła
 twa, Panie, jakożeś przysiągł rzekąc:
 ⟨18⟩ «Bog czekający i wielkiego
 27 miłosierdzia, odejmując złości
 i grzechy *i* niżadnego niewinnego
 nie *ostawia, jenże nawiedzasz grzech⟨y
 30 oć⟩ow na syny eż do trzeciego
 a ćwiartego pokolenia», ⟨19⟩ odpuść,
 proszę, grzech[y] ludu temu to podle
 33 miłosierdzia wielik*i*ego twego, jakożeś
 był miłościw jim wychadzaj*ęc*ym
 z[e] Ejipta eż na to to miasto”. ⟨20⟩ I

rzecze Pan: „Odpuściłem jim podle
słowa twego. **⟨21⟩** Żywciem ja a
3 napełniona będzie wszytka ziemia bożej
sławy. **⟨22⟩** A wszytcy ludzie, jeż to są widzieli
wielmnostwo moje i znamiona
6 moja, korażem uczynił w Ejipcie
i na puszczy, a pokuszali są mnie już
dziesięćkroć, a nieposłuszni są byli
9 głosu mego, **⟨23⟩** nie uźrzą ziemie, jaż
to otcom jich zaprzysiągłem, ani
żadni z nich, jż to są tępili mię, nie
12 *oglądają jej. **⟨24⟩** Ale sługę mego Kalefa,
jenże pełen [jest] *mego ducha
naśladował jest mnie, *w*wiodę w ziemie
15 tę to, jaż to jest obszedł, a siemię jego
będzie włodać ją. **⟨25⟩** Jakoż Amalechitcy
a Kanaańszczy przebywają na padolech,
18 za jutra ruszcie stany a wróćcie
się na puszcza po drodze Morza
Rudnego”. **⟨26⟩** I mowił jest Pan ku
21 Mojżeszowi i ku Aaronowi rzekąc:
⟨27⟩ „Dokąd wielikość nagorsza szemrze
przeciwko mnie? *Zgłobę synow
24 israelskich usłyszałem. **⟨28⟩** Powiedz
przeto jim: Żywciem ja – mowi Pan –
jakoście mowili a ja słyssał, takżeż
27 uczynię wam. **⟨29⟩** Na tej to puszczy legą
marchy wasze. *Wszytki, *ktoreż to
*są zliczeni ode dwudziestu lat a
30 nadto **⟨i⟩** szemraliście przeciwko mnie,
⟨30⟩ nie wnidziecie do ziemie, na niąż
tociem wzniosł rękę swą chcę, abyście
33 w niej przebywali, przez Kalefa
syna Jefonowa a Jozue syna
Nunowa. **⟨31⟩** Ale *robota wasza, o nich **⟨żeś⟩**cie

mowil(i) rzekąc, że *będą nieprzyjacielom
 w plon, wwiode, aby widzieli ziemię,
 3 jeż to się wam nie lubiła. <32> Ale wasze
 marchy lęga na puszczy. <33> <...> za czterdzieści
 lat a poniosą nieczystoty wasze, dojad
 6 nie zgniją marchy otcow jich
 na puszczy. <34> Podle liczby czterdzieści
 dniow, w nichżeście to zoglądali ziemię,
 9 rok za dzień policzon będzie, a <za>
 czterdzieści lat weźmiecie nieprawości
 wasze a wzwiecie pomstę ma, <35> bo
 12 jakociem powiedział, tak uczynię
 wszemu sebraniu temu to *złościwiemu,
 jeż to jest powstało przeciwko
 15 mnie, na puszczy tej to zginie i zemrze”.
 <36> Przetoż *wszytki <...>, ktoreż to wys<ł>ał Mojżesz
 był ku opatrzeniu ziemi a ktorzyż
 18 wrociwszy się przyprawili są
 ku szemraniu wszystko pospolstwo
 przeciw jemu, gańbiąc ziemię
 21 pospolstwu, by była zła, <37> *zemrą i zbici
 *będą przed obliczym bożym. <38> Ale Jozue
 syn Nunow a Kalef syn Jefonow
 24 ostałasta żywa ze wszech, ktorzyż byli
 wyszli ku oglądaniu ziemi. <39> I
 mowił jest Mojżeszwszytki słowa
 27 ty ku wszem synom israelskim a
 zapłakał lud wielmi. <40> A natychmiast
 pirwego jutra powstawszy i szli
 30 na wirzch gory, i rzekli: „Gotowismy
 jić eż na to miasto, o niemże jest
 Pan mowił, bosmy zgrzeszyli”. <41> Ktoremże
 33 to Mojżesz rzecze: „Przecz
 przestępujecie słowo boże, jeż to *jest
 nieużyteczno wam? <42> Nie wschodźcie

wz gorę, boć nie Boga s wami, a
nie *padniecie przed nieprzyjacielmi
3 waszymi. <43> Amalechitcy a Kanaańszczy
przed wami są, o<d> jichże to miecza
padniecie, przeto żeście nie chcieli
6 przyswolić Panu ani będzie Pan
s wami”. <44> Tedy oni oślepieni są
wznidą na wirzch gory. Ale skrzynia
9 świętości boże a Mojżesz nie
zszli są z stanow. <45> I szcedł jest Amalechitski
a Kananejski, ktorzyż to bydlili
12 na gorach, bijąc je a siekąc i *pędząc
aż do Horma.

<15>

XV capitulum

<1> I mowił jest Pan ku Mojżeszowi
15 rzekąc: <2> „Mow synom israelskim
a powiesz k nim: A gdyż w[y]nidziecie
do ziemie przebytku waszego,
18 ktorąż ja dam wam, <3> a uczynicie ofierę
Bogu w <o>biatę zapalną *bo obiatę
*pokojną śluby *pełniącą, albo
21 z dobrej woli oferując dary, albo
na świątki wasze, kadząc wonią
chętną Panu z wołow albo z owiec,
24 <4> oferować będzie, ktożkoli zabiłby <...>,
*oferuje bili dziesiątą częśćkę efi
skropioną ole<j>em, jeż to będzie
27 mieć miarę czwartą część hin, <5> a
wino ku *zapalonym obiatom też
miarę da na ofierę zapalną albo
30 na obiatę wicieźną. *Wszelkie *barany
<6> i *skopy będzie *taka ofiera z bili
ze dwu dziesiątku, jaż to pokropiona
33 *będzie olejem trzeciej części
hin tej miary, <7> a wino *palące *rzeczy
*obiaty trzeciej części tej miary

hin oferować będzie *w* wonią
 przechętą Panu. <8> Ale gdyż z wołów
 3 uczynisz ofierę albo obiatę wicieżną
 Panu, aby spełnił ślub albo pokojnie
 obiaty, <9> dasz na każdym wole
 6 *bieli* trzy dziesiątki pokropione
 olejem, jeż to *będą mieć poł miary
 hin. <10> A wino ku *zapalnym obiatom
 9 tejże miary na ofierę *przechętą
 *wonią Panu. <11> Tak *uczynicie <12> po wszech
 wolech Panu i skopiech, i baraniech,
 12 i kózlech. <13> Tako b[l]ydłacy jako
 przychodzący <14> tym urzędem oferować
 będą obiaty w świątyni. <15> Jedno
 15 przykazanie i sąd będzie także wam
 jako gościem w ziemi”. <16> I mówił jest
 Pan Mojżeszowi rzekąc: <17> „Mow synom
 18 izraelskim a powiesz jim: <18> Gdyż
 przydziecie do ziemi, którą ja wam
 dam, <19> a będziecie jeść chleb kraja
 21 tego, odłożycie pirworodzone Bogu
 <20> z pokarma waszego. Jakoż to z ziemi
 pirworodzone odłożycie, <21> także i z
 24 warzywa napirwszego *dajcie Bogu.
 <22> Pakli z niewiedzenia uczynicie a
 *przemienicie csokoli z tego, jeż to jest
 27 mówił Pan ku Mojżeszowi <23> i przykazał
 przeń wam, *ot* tego dnia, jegoż
 jest począł przykazować i potem, <24> a
 30 *zapomnieliby uczynić tego wielkość,
 cielca oferować będzie *z* stada
 obiatę zapalnią *w* wonią przechętą
 33 Panu Bogu *a* ofiery jego i *palone
 *rzeczy, jakoż obyczajowie jego
 potrzebują, a kózła za grzech. <25> I

będzie prosić kapłan za wszystko
 pospolstwo synów izraelskich, i będzie
 3 jim odpuszczono, bo są nie z swej
 wolej zgrzeszyli, a wszakże *oferować
 *będą kadzidło Panu za sie[ni] a
 6 za grzech swój i za niewiedzenie
 swe. **⟨26⟩** I odpuszczono będzie osadzie,
 wszemu ludu synów izraelskich
 9 i przychodniom, którzyż po
 gościnach są między wami, bo wina
 jest wszemu ludu za niewiadomość.
 12 **⟨27⟩** Aczby dusza jedna nie wiedzący
 zgrzeszyła, oferować będzie
 15 kozę roczną za grzech swój, **⟨28⟩** i
 będzie się modlić za nią kapłan,
 że jest nie wiedząc zgrzeszyła
 przed Panem, i uprosi jej miłość
 18 a będzie jej odpuszczono. **⟨29⟩** Tak
 bydłącym jako przychodzącym
 jedno prawo będzie wszem, którzyż
 21 *zgrzeszają niewiadomie. **⟨30⟩** Ale *dusze,
 *ktoreż z pychy *uczynią nieco
 *zgrzeszą, lecz bądź mieszczanin, lecz
 24 bądź gość, *ktoryż przeciw Panu
 szemrzący był jest, zginie z ludu
 swego, **⟨31⟩** bo słowo boże wzgardził
 27 a prz(y)kazanie jego zruszył jest, a
 przeto zgłodzon będzie i poniesie
 grzech swój”. **⟨32⟩** I stało się jest, gdyż
 30 byli synowie izraelszczy na puszczy i
 naleźli człowieka zbierającego
 33 drwa w dzień sobotny, **⟨33⟩** i podali
 ji Mojżeszowi i Aaronowi, i wszystkim
 wielkości, **⟨34⟩** którzyż to wrzucili
 jego w ciemnicę nie wiedząc,

eso nad nim mieliby uczynić.

⟨35⟩ I rzecze Pan ku Mojżeszowi:

3 „Śmiercią *umrze człowiek ten, obrzuci
 ji kamieniem wszystek zbor przed
 stany”. ⟨36⟩ A gdyż ji wywiodą precz,
 6 kamieniem ji obrzucą i umrze, jakoż
 przykazał Pan Mojżeszowi. ⟨37⟩ I
 rzecze Pan Mojżeszowi: ⟨38⟩ „Mow k
 9 synom israelskim a powiesz jim, ac
 uczynią sobie podołki na czterech
 węglech płaszczowych, przyczyniając
 12 k nim motoweży modre, ⟨39⟩ ktoreż
 gdyż *uźrzy, *wspomienie wszystko
 przykazanie boże a nie *będzie
 15 naśladować *myślenia *swego ani
 *oczyma w rozmaitych rzeczach
 *nieczystoty, ⟨40⟩ ale więcej pamiętając
 18 przykazanie boże, *pełniąc je i
 *będą święci Bogu swemu. ⟨41⟩ Ja Pan
 Bog wasz, jenzem was wywiodł
 21 z ziemie ejipskiej, abych był wasz Bog”.

⟨16⟩

XVI

⟨1⟩ Owa zaprawdę Chore

syn Iznar, syna Kaatowa, syna
 24 Lewi, a Datan[a] i Abiron synowie
 Elijabowi, i Hon syn Felechow
 z synow Rubenowych ⟨2⟩ powstali
 27 byli przeciw Mojżeszowi, i jini z
 synow israelskich, dwieś[e]cie a
 pięćdziesiąt mężow urosłych ⟨...⟩,
 30 ktorzyż to czasu radzącego po
 imionach wezwani. ⟨3⟩ A gdyż stali
 przeciw Mojżeszowi i Aaronowi, rzekli
 33 byli: „Miejcie na tem dosyć, że
 wszystka wielkość świętych jest a w nich
 jest Pan. Przecz się wznoscie

na(d) lud boży?” <4> To gdyż usłyszał Mojżesz,
 padł natychmiast na twarz <5> i mówił
 3 jest ku Chore i wszej wielkości: „Za
 jutra – rzecze – znamie(ni)to uczyni Pan,
 kto k nimu *przysługuje, a święte
 6 przychyli k sobie, a ktoreż wybierze,
 *przybliże *je k niemu. <6> Przetoż to
 czyńcie: Weźmi jeden każdy kadzidlnicę
 9 swą, ty, Chore, a wszytka rada
 twa, <7> bo nabiorąc za jutra ognia,
 włożcież z wirzchu wonne rzeczy
 12 przed Bogiem, a kogożkoli zwoli,
 ten będzie święty. Wiele się
 podnosicie, synowie Lewi”. <8> I rzecze
 15 potem ku Chore: „Słyszcie, synowie Lewi!
 <9> *Nieważ się wam zda, że was Bog
 izraelski oddzielił ze wszego luda a
 18 przychylił was k sobie, abyście służyli
 jemu w służbie stanowej i stali
 przed zborem ludzkim a posługowali
 21 jemu? <10> A przeto k sobie
 przystąpić kazał jest tobie i wszytkiej
 braci twej, synom Lewi, abyście
 24 także wam kapłaństwa sobili? <11> I
 wszytek okrążek twój [A wszak]
 stoicie przeciwko Panu? Bo cso jest
 27 Aaron, że szemrzecie przeciw
 jemu?” <12> Przeto Mojżesz posłał, aby
 zawołali Datana i Abirona synów
 30 Elijabowy[c]h. Ktorzyż odpowiedzieli:
 „Nie przydziem. <13> Zali mało jest
 tobie, że jeś nas wywiodł z ziemie,
 33 jaż to mlekiem a miodem *płynie,
 aby zabił nas na puszczy, jedno przeto,
 ab(y) panował nam? <14> Zawiernie

w wiodłeś nas do ziemi, któraż płynie
 potoki *mlekiem a *miodem, a
 3 dał jeś ją nam jimienie dziedzinne
 i winnice. Zali chcesz oczy nasze
 wyłupić? Nie przydziem”. **⟨15⟩** A roznie-
 6 się Mojżesz wielmi i rzecze ku Panu:
 „Nie względaj na obiatę jich. Ty
 wiesz zaiste, że ani osła nigdy-
 9 nie wziął od nich, aniciem kogo
 smęcił s nich”. **⟨16⟩** I rzekł ku *Chorze: „Ty
 a wszytek zbor twój stojcie na stronie
 12 przed Panem, i[a] Aaron *za jutrzejszego*
dnia narozdno, **⟨17⟩** dzierżąc
 kadzidlnice swe, włożcież w nie
 15 kadzidło, *oferujcie Panu dwieś[e]cie
 a pięćdziesiąt kadzidlnic, i
 Aaron dzierz kadzidlnicę swą”. **⟨18⟩** To
 18 gdyż uczynili, gdzie stał Mojżesz a Aaron,
⟨19⟩ zgromadziwszy przeciwko jim
 wszytko pospolstwo wie drzwiach
 21 stanowych, wzjawiła się wszytkim
 sława boża. **⟨20⟩** I mówił jest Pan ku
 Mojżeszowi a ku Aaronowi rzekąc:
 24 **⟨21⟩** „Odłączcie się z pośrodka sebrania
 tego to, ac je rychło zatracę”. **⟨22⟩** Ktoraż
 to nagle padła na oblicze i rzekła:
 27 „Przesilny Boże duchow wszelkiego
 ciała, izali prze jednego grzesznego
 twój gniew przeciwko wszytkim
 30 zanieci się?” **⟨23⟩** I rzecze Pan
 ku Mojżeszowi: **⟨24⟩** „Przykaż wszemu ludu,
 eż się odłączy od stanow Chore
 33 a Datanowych, a Abironowych”. **⟨25⟩** A
 wstaw Mojżesz jidzie ku Datanowi
 i ku Abironowi a za nim szli z

starszych Israel, <26> i powie ku zboru:
 „Odydźcie od stanow niemiłościwych
 3 ludzi a nie dotykajcie się, cso k nim
 przysłucha, a nie *wwalicie się w grzech
 jich”. <27> A gdyż odeszli od stanow
 6 jich wszytcy wokoł, tedy Datan a
 Abiron wyszedwszy stali w weściu
 stanow swych i z żonami, i z dziećmi, i ze
 9 wszystkim pospolstwem. <28> I rzecze Mojżesz:
 „Na tem wzwiecie, żeć Bog posłał
 mię jest, abych uczynił wszytko,
 12 což widzicie, a nie s włosnego serca
 tegom wywiodł, <29> zagina-li pospolitą
 śmiercią ludzką a nawiedz(i)-li je
 15 rana, jaż to i jine ludzi pospolicie
 obyła jest nawied(z)ać, nie posłał jest
 mię Pan, <30> pakli nową rzecz uczyni
 18 Pan, żeby otworząc ziemia usta swa
 połknęłaby je i wszytki, cso k nim
 przysłuchają, i padliby za żywota do
 21 piekła, wzwiecie, że są urągali Panu”.
 <31> Tedy rychło, jakoż przestał mówić,
 rozstąpiwszy się ziemia pod nogami
 24 jich <32> a o[d]tworzywszy usta swa,
 pożarła je z jich stany i ze wszym jich
 nabytkiem <33> i spadną żywo do piekła
 27 zarzuceni ziemią, i zginą z poórzodka
 wielkości. <34> Tedy wszytek Israel,
 jenże stał około, pobiegli od wołania
 30 zatraconych rzekąc: „Snadź i
 nas ziemia *poźrze”. <35> Ale ogień
 wyszedł od Boga, zabił dwieś[e]cie a
 33 pięćdziesiąt mężow, którzyż
 oferowali kadzidło. <36> I mówił jest Pan
 ku Mojżeszowi rzekąc: <37> „Przykaż

*Elijazarowi synu Aarona, kapłanu, ać
zberze kadzidlnice, jeż to leżą na
3 ognisku, a ogień i tam i sam rozmiecie,
bo są poświęcony <38> w śmierci
grzesznych, i sklepie je w blachy i
6 *przybił je ku ołtarzu, przeto że jest
w nich oferowano kadzidło Panu
a poświęcony są, aby wzglądali na
9 nie na znamię i na pamięć synowie
israelszczy”. <39> Tedy sebra*w* Eleazar
kapłan kadzidlnice mosiądzowe,
12 w nichże to są oferowali ci, ktoreż
ogień pożarł, a sklepow je w blachy
przybił je ku ołtarzu, <40> aby mieli
15 synowie israelszczy potem to wspominające,
aby niżadny nie przystępował
cudz a ktoż nie jest z siemienia
18 Aaronowa ku oferowaniu kadzidła
Bogu, aby nie cirzpiął, jako jest
cirzpiął Chore i wszystko pokolenie
21 jego, mowiącego Pana ku
Mojżeszowi. <41> Szemrało wszystko
pospolstwo synow israelskich drugiego
24 dnia przeciwko Mojżeszowi
i przeciwko [a] Aaronowi rzekąc:
„Wyście zbili lud boży”. <42> A gdyż się
27 pocznie *rozniecać *gniew i krzyk
się mnożył, <43> Mojżesz i Aaron
uciekłasta do stanu zaślubionego. A gdysta
30 weszła, przykrył obłok stan a z(j)awi
się sława boża. <44> I rzecze Pan ku
Mojżeszowi a ku Aaronowi rzekąc:
33 <45> „Ody*d*źcie z pośrzodka wielkości
tej to, takżeż już zagładzę je”. I
padłasta Mojżesz i Aaron rychło na

ziemię. A gdyżsta leżała na ziemi,
 3 <46> rzecze Mojżesz ku Aaronowi: „Weźmi
 kadzidlnicę a *natrzy ognia z ołtarza,
 włoży kadzidło z wirzchu, *bieży rychło
 ku ludu a prosi za nie, bo już wyszedł
 6 gniew od Boga a rana się jest
 rozniecila”. <47> To gdyż uczyni Aaron
 i bieży do pośrzo^dka luda, *ktoreż
 9 gubił ogień, oferuje kadzidło,
 <48> stojąc między martwymi a
 żywymi, prosił jest za lud, a rana
 12 przestanie. <49> I było jich, którzyż są
 zbici, czternaście tysięcy luda
 a siedmset przez tych, którzyż są
 15 smarli w gniewie Chorowem.
 <50> I nawroci się Aaron ku Mojżeszowi
 ku drzwiam stanu zaślubienia,
 18 gdyż jest przecichło zatracenie.

<17>

*XVIII

<1> I mowił jest Pan ku Mojżeszowi
 rzekąc: <2> „Mow k synom israelskim
 21 a pobierz od nich rozgi <...> po
 jich pokoleniach, od wszystkich
 książąt rodu rozg dwanaście,
 24 a każdemu jimię *napisz na rozdze
 s wirzchu. <3> Ale jimię Aaronowo
 będzie w rodzie Lewi a jedna rozga
 27 wszystkie czeladź jich będzie mieć.
 <4> I położysz je w stanu zaślubienia
 przed świadectwem, tu *kgdzie
 30 mowić będę k tobie. <5> Ktoregoż
 z nich wybierzę, zakwcie rozga
 jego a odwrocim od siebie żałoby
 33 synow israelskich, jimiż
 to przeciwko wam szemrą”. <6> I
 mowił jest [Pan] <Mojżesz> ku synom israelskim,

i dali są jemu wszystkie księżęta
 rozgi, każdy z swego rodu, a było
 3 jest rozg dwanaście kromie rozgi
 Aaronowy. <7> Ty gdyż położy Mojżesz
 przed Panem w stanu świadectwa,
 6 <8> drugi dzień wrociw się
 znalazł rozkwietłą rozgę Aaronową
 w domu Lewi i *rozkwitającą się
 9 pąkowim, *zjawiąc się kwiecie, jeż to
 *liścim *rozszyrzonym w migdały
 stworzony są. <9> Przetoż Mojżesz
 12 wyniesie wszystkie rozgi z widzenia
 bożego ku wszem synom izraelskim
 i widzieli, i wzięli wszystkie
 15 rozgi swe. <10> I rzecze Pan ku
 Mojżeszowi: „Wnieś zasię rozgę
 Aaronową do stanu świadectwa, by
 18 była schowana tu na znamię
 nieposłusznych synów izraelskich, ac
 przestaną żałob swych przede mną
 21 a nie semrą”. <11> I uczyni Mojżesz,
 jakoż przykazał Pan. <12> I rzekli synowie
 izraelszczy ku Mojżeszowi: „Toć owa
 24 zatraconismy i my wszyscy *zginiem,
 <13> któżkoli przybliży się k stanu
 bożemu, *umrze. *Nagle eż do
 27 zabicia wszyscy zginiem?”

<18>

XVIII

<1> I rzecze Pan ku Aaronowi: „Ty
 a synowie twoi, a dom otca
 30 twego z tobą poniesiecie grzech
 świątyniej. I ty, i synowie twoi społu
 cierzpieć będziecie grzechy
 33 kapłaństwa waszego. <2> Ale i bracię
 twoję z pokolenia Lewi, i sceptrum
 otca twego weźmi z sobą, ac

gotowi są służyć tobie, ale ty a synowie
twoi służyć będziecie w stanu
3 świadectwa. <3> A czuć będą sługi
kościelnie podle przykazania
twego ku wszemu działu stanowemu
6 a ku potrzebie, ale tak, aby ku
sędom *świętnemu i ku ołtarzu
nie przystąpali, aby i oni nie zmarli
9 i wy społu nie zginęli, <4> ale ac z
tobą są czujący w stroży stanowej i
we wszech obyczajoch jego. Cudzy
12 się k wam nie przymiesi. <5> *Czuć
w stroży świątyniej i w służbie
ołtarzowej, ac się nie poczyrna
15 rozgniewanie na syny *israelskie*.
<6> Jaciem dał wam bracią waszę
sługi kościołowy z pośrodku synow
18 *israelskich* a dałciem dar Bogu,
aby służyli w służbie stanu jego.
<7> Ale ty a synowie twoi ostrzegajcie
21 kapłaństwa waszego i *wszego, coź
słusze k służbie ołtarzowej i coź
za oponą jest, przez *kapłana słuźono
24 będzie. Pakli kto przystąpi *cudz*,
zabit będzie”. <8> I mowił jest Pan ku
Aaronowi: „Owa tociem oddał tobie
27 strożą pirwych użytkow mych.
*Wszystkich, jeź to się poświęćuję
od synow *israelskich*, tobieciem
30 oddał i synom twym za służbę
kapłańską *włośnie *wiecznia.
<9> Przetoź to to weźmiesz z tego, coź się
33 oferuje i poświęćuje Bogu.
Wszelka ofiera i obieta, i coźkoli
za grzech i za winę dano będzie

mnie a wniesiono w stany świętych,
twe będzie i synow twych.

3 <10> W świątyni to będziesz jeść a jedno
samcy tego będą pożywać, bo jest
poświęcono *Panu. <11> A pirwe urody,
6 jeź to *są zaślubili i obiatowali
synowie israelszczy, oddałem tobie i
synom twym, i dziewczkam twym
9 prawem wiecznym, ktoż jest czyst
w domu twem, będzie je jeść.

<12> Wszystkie mastności oliwowe a winne
12 i *owocowe, cożkole się oferuje
<z> pirwych urod Panu, tobieciem
dał. <13> Wszech użytkow początki,
15 jeź to ziemia rodzi a Bogu je niosą,
dostaną się ku użytku twemu,
ktoż jest czyst w domu *twemu,
18 będzie jeść s nich. <14> I wszystko,
cożkoli ze ślubu dadzą synowie israelszczy,
twe będzie. <15> Cożkoli się napirwej
21 przedrze z żywota wszelkiego
*dobytką, jeź to się oferuje Panu,
lecz z ludzi, lecz z dobytką byłoliby, k
24 twemu prawu będzie, ale tak, że
za człowiecze pirworodzone
wypłatę *weźmiesz, a wszelkie
27 dobytczę, jeź to nieczyste jest, wypłacić
*każesz, <16> jegoż wypłata będzie po
jednem miesiącu pięcią zaważy
30 śrebra wagi świątyniej, zaważe
dwadzieścia połowniow ma. <17> Ale
pirworodzone wołu, owce i kozy
33 nie dasz wypłacić, bo jest przyświęcono
bogou, niż krew przelejesz na
ołtarzu a tuk zakadzisz na wonią

przechętną Panu. <18> Ale mięso wszystko
 się tobie dostanie ku użytku,
 3 jako grędzi poświęcone i wszystko
 twe będzie, i plece prawe twe będzie.
 <19> I wszystkie pirwe urody w świątyniej,
 6 jeź to oferują synowie israelszczy
 Bogu, tobieciem podał i synom twym <...>
 prawem wiecznym. Poćwirdzenie
 9 jest *zbawienie wieczne przed
 Panem tobie a synom twym”.
 <20> I rzekł Pan ku Aaronowi: „W ziemi
 12 jich niczym nie będziecie włodać
 ani będziecie mieć działu między
 jim<i>, <j>a dział i dziecstw<o> twe pośrzod
 15 synow israelskich. <21> Ale synom
 Lewi oddaćciem wszystkie dziesiątki
 Israelowy ku jimieniu za służbę, jeź
 18 to służą mnie w stanu zaślubionem,
 <22> aby nie przystępowali więcej
 synowie israelszczy k stanu zaślubionem<u>
 21 a by nie czynili grzecha śmiertelnego,
 <23> sami synowie Lewi w stanu
 mnie będą służyć i poniosą
 24 grzechy ludzkie a włośność wieczna
 będzie w pokoleniu waszem. Nic
 jinego <...> <24> kromie dziesiątkow,
 27 jeź tociem ku użytkom i ku potrzebam
 jich odłączył”. <25> I mówił jest
 Pan ku Mojżeszowi rzekąc: <26> „Przykaż
 30 sługam kościelnym a ogłoś
 rzekąc: Gdyż przymiecie dziesiątki
 od synow israelskich, jeź tociem
 33 oddał wam, pirwe urody jich
 oferujcie Panu, to jest dziesiątą
 część dziesiątka, <27> aby było wam

policzono za ofierę pirwych urod,
 także z gumien jako z lisic, **<28>** i ze
 3 wszego, jegoż bierzecie, pirwe urody
 oferujcie Bogu a dajcie Aaronowi
 kapłanowi. **<29>** Wszystko, coż
 6 oferujecie z dziesiątkow a k darom
 bożym *odłęczcie, przedobre a wyborne
 wszystko będzie. **<30>** A powiesz k nim:
 9 Gdyż przeczyste i wszystko lepsze
 oferować będziecie z dziesiątkow,
 policzono wam będzie, jako byście z
 12 gumna i z lisic dali pirwe urody, **<31>** i
 będziecie jeść je na waszych mieścich
 wszech, także wy jako i
 15 czeladź wasza, bo myto jest za służbę,
 jeż to służycie w stanu świadecztwa.
<32> A nie zgrzeszycie na tem, wyborne
 18 a tuczne sobie zachowawając, nie
 *pokalajcie ofiery synow israelskich
 a nie *zemrzecie”.

<19>

XIX kapitulum

21 **<1>** I mowił jest Pan ku Mojżeszowi
 a ku Aaronowi rzekąc: **<2>** „Ten to
 jest zakon obiaty, jeż to jest ustawił
 24 Bog. Przykaż synom israelskim,
 ać przywiodą przed cię krowę
 czerwona całego wieku, na
 27 nieże to nie byłoby niżadnie pokalanie
 ani nosiła jarzma, **<3>** i dasz
 ją Eleazarowi kapłanowi, jenże ją
 30 wywiedzie z stanow i zabije przede
 wszemi, **<4>** a *omoczy palec we krwi
 jej, pokropi przeciwko drzwiam
 33 stanowym siedmkroć **<5>** i zeżże ją
 przed widzeniem wszytkich, tako
 skorę jako mięso i krew, i gnoj

*wrzuci w płomień. <6> A drzewo cedrowe[j]
 a kokcyn czyrwony dwójkróć
 3 barwiony, a izop kapłan wrzuci
 w płomień, jenże krowę *spali. <7> A
 tedy potem *omyje rucho i ciało
 6 swe, wnidzi(e) w stany i będzie
 pokalan aż do wieczora. <8> I ten, jenże *ji
 zżęł, omyje rucho swe i ciało a
 9 nieczyst będzie aż do wieczora. <9> Ale
 zbierze mąż czysty popioł krowy
 i pospie ji przed stany na przeczystem
 12 mieścu, aby był wielkości
 synow israelskich w strożą
 i k wodzie *kropionej, bo za grzech
 15 krowa zeżżona jest. <10> A gdyż
 omyje rucho swe, jenże jest w(y)niosł
 popioł krowy, nieczyst będzie
 18 aż do wieczora. I będą to mieć
 synowie israelszczy i przychodnie,
 którzyż przebywają między wami,
 21 za świętość prawem wiecznym.
 <11> Ktoż by się dotknął ścirzwu
 człowieczego a przeto nieczyst
 24 *będzie za siedm dni, <12> pokropion
 będzie z tej to wody dnia trzeciego
 i siodmego, a tak oczyszczon będzie.
 27 Pakliby trzeci dzień nie był pokropion,
 siodmego nie może czyst być.
 <13> Wszelki, któryż by dotknął
 30 człowieczej dusze marliny a nie
 był pokropion tą wodą, pokala
 stan boży i zginie z Israela, bo
 33 wodą *poświęconą nie jest
 pokropion, nieczyst będzie a
 ostanie nieczystota na niem jego.

3 <14> To jest prawo człowieka, jenże by
 umarł w stanu: wszelki, któryż
 6 wnidzi⟨e⟩ w stan jego, i wszytki,
 ktoreż tam są ssedy, pokalane będą
 za siedm dni. <15> Sąd, któryż nie
 przykryty ani przywiązany z wirzchu,
 9 pokalany będzie. <16> Pakli kto na polu
 dotknie marchy zabitego człowieka
 albo samego o sobie umarłego,
 lecz kości jego, lecz grobu,
 nieczyst będzie za siedm dni. <17> I
 12 nabiorą popiołu zeżzonego za grzechy
 i wleją żywej wody na *nie w
 ssąd. <18> W *ktorychże to gdyż
 15 człowiek [nie]czysty omoczy izop, a
 pokropi stan i wszytko nadobie, i lud
 takąż nieczystotą pokalany[e], <19> a
 18 takim obycza⟨j⟩em oczyszczony oczyści
 nieczystego trzeciego i siodmego dnia,
 a oczyszczony siodmego dnia
 21 spierze rucho swe i omyje się
 a nieczyst będzie aż do wieczora.
 <20> Pakli kto tym to obyczajem nie byłby
 24 oczyszczon, zginie dusza jego z
 pośrzedku zboru jego, bo świątynią
 bożą pokalał a nie jest wodą
 27 oczyszczenia pokropion. <21> I
 będzie to przykazanie włosne i
 wieczne. Ale ten, jenże kropi wodą,
 30 omyje rucha swa. Wszelki,
 jenże dotknie wod oczyszczenia,
 nieczyst będzie aż do wieczora.
 33 <22> Csokoli dotknie *nieczystego,
 będzie nieczysto, a dusza, któraż się
 dotknie csokoli z tego, nieczysta

będzie aż do wieczora”.

⟨20⟩

XX

3 ⟨1⟩ I przydą synowie israelszczy i
 wszystko pospolstwo na puszcza Syn
 miesiąca pirwego i ostał lud w
 Kades. A tu jest umarła Maryja i
 6 pogrzebiona jest na tem mieścu. ⟨2⟩ A
 gdyż potrzebował lud wody, sebrali
 się przeciw Mojżeszowi i Aaronowi
 9 ⟨3⟩ z krzykiem gniewnym i rzekli:
 „Bychom byli zginęli między bracią
 naszą przed Panem! ⟨4⟩ Przecześ
 12 wywiodł zbor boży na puszcza, abychom
 i my, i dobytki nasze zmarli. ⟨5⟩ Przecz⟨ś⟩cie
 nas wywiodli z Egipta a przywiedliście
 15 nas na to mieśce psotne,
 na niemże nie może siać ani się
 figi rodzą, ani wino, ani zarnata
 18 jabłka, nadto i wody nie ma ku piciu?”
 ⟨6⟩ Tedy Mojżesz i Aaron wnidzie w stan
 zaślubienia niechawszy pospolstwa
 21 i padła nagle na ziemi, i zawołała
 ku Bogu rzekąc: „Panie Boże,
 usłysz wołanie ludu tego to a otworz
 24 jim skarb twój, studnią wody żywej,
 aby nasyceni przestali szemrania
 swego”. I wzjawiła się sława
 27 boża nad nimi, ⟨7⟩ i mowił jest Pan
 ku Mojżeszowi rzekąc: ⟨8⟩ „Weźmi
 rozgę i zgromadź lud ty i Aaron
 30 brat twój, i mowcie ku skale
 przed nimi, a ona da wodę. A gdyż
 wywiedziecie wodę z skały, pić
 33 będzie wszytka wielkość i dobytki
 jej”. ⟨9⟩ Przeto wziął Mojżesz rozgę,
 *jenże był⟨a⟩ przed obliczym bożym,

1 jakoż przykazał jemu Bog,
 2 <10> zgromadziw mnostwo przed skałą
 3 rzecze k nim: „Słyszcie, nieposłuszni
 i niewierzący! Zali z skały tej
 to moc będziem wam wodę
 6 wywieść?” <11> A gdyż podniosł rękę
 Mojżesz, uderzyw rozgą dwojc w
 krzemień, wyszły są wody obfite[j], tak
 9 że lud piłby i dobytek. <12> I rzecze
 Pan ku Mojżeszowi i ku Aaronowi:
 „Przeto żeście nie uwierzyli mnie,
 12 byście poświęcili mnie przed synmi
 izraelskimi, nie *w*wiedziecie ludzi
 tych to w ziemię, jaż ja dam *wam”.
 15 <13> Ta jest woda odmawiania, gdzież są
 się *karcili synowie izraelszczy
 przeciwko Panu a poświęcon jest między
 18 jimi. <14> Zatym posłał Mojżesz posły
 z Kades ku krolowi edomskiemu,
 by jemu powiedzieli: „Toć
 21 wskazuje brat twój Israel: Ty wiesz
 wszystko usile, jeż to jest nas przyścigło,
 <15> kako są otcy nasze przyszli do
 24 Ejipta a przebywali<smy> tamo wiele
 czasow, i nędzili nas Ejipszczy i
 otcie nasze, <16> a kakosmy wołali ku
 27 Bogu i usłyszał jest nas a posłał jest
 anjoła swego, jenże wywiodł nas
 z Ejipta. A toćsmy już w mieście
 30 Kades, ktoreż to jest na poślednich
 krainach twych, <17> prosimy, aby nam
 33 odpuścił jic przez twą ziemię. Nie
 pojdziemy po rolach ani po
 winnicach, nie będziem pić wody z
 studnic twych, ale podziem po drodze <...>

(tu brak 1 karty)

⟨21⟩

3 ⟨27⟩ ⟨... Se⟩on. ⟨28⟩ Ogień wyszedł jest z Ezebon,
 płomień z miasta Seon i pożarł
 6 Arnon Moabitskich i przebywacze
 na wyższe Arnon. ⟨29⟩ Biada tobie, Moab,
 *zgubiłeś, *ludzi Tamos! *Dałeś syny
 9 jego w uciekanie i dziewczki w
 jęcie krolowi amorrejskiemu Seon.
 12 ⟨30⟩ Służba niewolstwa jich zginęła
 jest od Ezebon aż do Dobibon,
 ustali przyszli są do Jofe[i do] i eż do
 Medaba. ⟨31⟩ Tak przebywał Israel w
 15 ziemi Amorrejskiego. ⟨32⟩ I posłał
 Mojżesz ktorzyż by wyłazęczyli Jazer,
 ktoregoż to dobywszy *miasteczka i
 18 władali są przebywaczmi. ⟨33⟩ A obrociwszy
 się i szli po drodze Bazan,
 i pośrzatł je Og krol bazański
 se wszem ludem swym *bojując
 21 w Edraj. ⟨34⟩ I mówił Pan ku Mojżeszowi:
 „Nie boj się jego, bo w rękę
 24 twoję dałsm je⟨go⟩ i wszy[t]stek lud,
 i wszytkę ziemię jego, uczynisz jemu,
 27 jakoś uczynił Seonowi krolowi
 amorrejskiemu, *bydlicielom
 Ezebon”. ⟨35⟩ *Pobijesz *je i syny jego, i
 wszytek lud jego aż do spadnienia
 i *odzirzysz ziemię jego.

⟨22⟩

XXII

30 ⟨1⟩ A wyszedwszy odtąd, stany są
 rozbili synowie israelszczy
 w polu moabitskiem, gdzież za
 Jordanem Jerycho ustawiono jest.
 33 ⟨2⟩ Tedy uźrzaw Balach syn Seforow
 wszytko, coż by uczynił Israel
 Amorrejskiemu, ⟨3⟩ *eże się go
 bali Moabitszczy i mocy jego śnieść

nie mogąc, <4> rzekł ku więszym
 urodzenim Madyjańskim: „Tak
 3 zglądzi ten to lud *wszystek, któryż
 w naszych krainach przebywa<ją>,
 kakoż jest obykł woł byle *żwać aż
 6 do ko<r>zenia”. Bo on był krol tego to
 czasu w Moab. <5> Przeto posłał posły
 ku Balaamowi synu Beor, ku wieszczemu,
 9 jenże przebywał nad rzeką
 ziemie synow amońskich, aby ji
 wezwawszy powiedzieli jemu rzekąc:
 12 „Toć wyszedł lud z Ejipta, jenże
 jest przykrył wirzech ziemie, przeciwko
 mnie siedząc, <6> przeto pojdź a
 15 poklni luda tego to, jeż to jest silniejszy
 mnie, zalićbych mogł niekako
 pobić je i wyrzucić z ziemie mej,
 18 bo wiem, że *jest pożegnany, komuż
 ty pożegnasz, a przeklęty, na kogoż
 ty klątwę zgromadzisz”. <7> I szli są
 21 starszy moabszczy i wię[s]cszy urodzenim
 z Madyjan mając wieszczą zapłatę
 w ręku. A gdyż przydać ku Balaamowi *i*
 24 powiedzieli jemu wszytka
 słowa Balachowa, <8> odpowiedział
 on: „Ostańcie tu tej nocy, a odpowiem
 27 wam, cożkoli mi Pan powie”.
 A gdyż oni ostali u Balaama, przydzie
 Bog i rzekł k niemu: <9> „Cso chcą ci
 30 to ludzie u ciebie?” <10> Odpowiedział:
 „*Balaag syn Zeforow, krol moabski
 33 posłał ku mnie <11> rzekąc: «Toć lud,
 jenże jest wyszedł z Ejipta a przykrył
 wirzech ziemski. Pojdziż, poklni
 ji, zalićbych kako bojuję

mogł zapłoszyć ji»”. **⟨12⟩** I rzecze Pan ku
 Balaamowi: „Nie chodzi s nimi ani
 3 poklinaj luda, bo jest pożegnany”.
⟨13⟩ Jenże rano wstaw powie książętom
 rzekąc: „Jidźcie do waszej ziemi,
 6 boć mi jest Bog zabronił jić
 s wami”. **⟨14⟩** Tedy wrociwszy się książęta
 powiedzieli Baalachowi rzekąc:
 9 „Nie chciał przyć Balaam s
 nami”. **⟨15⟩** *Wtore* on wielim więcej
 ślachatniejszych niż drzewie posłał.
 12 **⟨16⟩** Ci gdyż przydą ku Balaamowi
 w nocy, powiedzieli jemu: „Tako
 mowi Balaach syn Zeforow: «Nie
 15 mieszkaj przyć ku mnie, **⟨17⟩** ku
 gotowemu poćcić ciebie, a csokoli
 ch(c)esz, dam tobie, pojdź a poklni
 18 luda tego to». **⟨18⟩** Odpowie Balaam: „By
 mi dał Balaach dom swoj pełen
 śrzebra i złota, nie *mogę przemienić
 21 słowa Pana Boga mego, bych
 więcej albo mniej powiedział.
⟨19⟩ Proszę, abyście tu zostali tej to
 24 nocy, zabych mogł wzwiedzieć, cso
 mi lepak odpowie Pan”. **⟨20⟩** Przetoż
 przyszedw Pan ku Balaamowi w
 27 nocy i rzecze k niemu: „Przyszlili
 są ci to ludzie zowąc cię, wstań a jidzi
 s nimi, ale tak, což tobie rozkażę,
 30 to uczyn”. **⟨21⟩** Wstaw rano Balaam,
 osiodłał oślicę swą, pojdzie
 s nimi. **⟨22⟩** I rozgniewał się Pan, i stał
 33 anjoł boży na drodze przeciw
 Baalamowi, jenże siedzi na oślicy a
 dwa pachofki miał z sobą. **⟨23⟩** Upatrzywszy

oślica anjoła stojącego ⟨na drodze⟩ s nagim
 mieczem, obrociwszy się z drogi
 3 pojdzie po polu. Ktorąż to gdyż
 bił Balaam a chcąc nawrócić na
 ścieżkę, ⟨24⟩ stał anjoł na ciasności
 6 dwu rowu, którymiż to winnice
 obdziaławają. ⟨25⟩ Ktoregoż uźrzawszy
 oślica przyrazi się ku ścienie i zetrze
 9 nogę siedzącego na sobie. Tedy on
 wtore jął ją bić, ⟨26⟩ mimo to wždy
 anjoł wnidzie na ciasne mieśce, gdzież
 12 na prawicę ani na lewicę może się
 skłonić, potkaw i stał. ⟨27⟩ A gdyż uźrzała ⟨oślica⟩
 anjoła stojącego, padła pod nogami
 15 siedzącego, jenże rozgniewaw
 się nagle bił kijem boki jej. ⟨28⟩ A
 o[d]tworzył Bog usta oślicy i przemowiła
 18 jest oślica rzekąc: „Csom uczyniła
 tobie? Przecz mię bijesz to już
 trzecie?” ⟨29⟩ Odpowiedział Balaam:
 21 „Boś zasłużyła i mną kłamała. Ach,
 bych miał miecz, zabiłbych cię”. ⟨30⟩ I
 rzecze oślica: „Wszako dobytczę tweciem,
 24 na niemże to zawždy siad[z]ać obykłeś
 eż do niniejszego dnia? Powiedz,
 acz kiedy csociem takiego uczyniła
 27 tobie”. Tedy on odpowiedział: „Nigdy”.
 ⟨31⟩ A natychmiast Bog otworzył
 oczy Balaamowy i uźrzał anjoła
 30 na drodze stojącego, miecz w ręce
 dzierżącego, i pokłoni się jemu nagle
 na ziemię. ⟨32⟩ Ktoremuż anjoł: „Przecz –
 33 *więcej – trzecie bijesz oślicę
 swą? Jaciem przyszedł, abych się
 przeciwiał tobie, bo przewrotna

jest droga twa mnie i przeciwna.
 <33> A być była się oślica nie uchylila
 3 z drogi, ustąpiwszy z mieśca
 mnie przeciwniku, byłbych cię zabił,
 a ona byłaby żywa ostała”. <34> I rzecze
 6 Balaam: „Zgrzeszyłem, nie wiedziałem,
 by ty stał przeciw mnie, a już
 gdyż się nie lubi tobie, abych szedł,
 9 wrocę się”. <35> Rzekł anjoł: „Jidzi s nimi,
 ale wiaruj się, aby nic jinego
 nie mowił, niż cso tobie przykażę”.
 12 Tedy szedł z książęty. <36> To gdy
 usłyszysz Balaak, wynidzie przeciwko
 jemu w mi(e)ście moabitskiem,
 15 jeż to jest na poślednich krajinach
 Arnon, <37> i rzecze ku Balaamowi:
 „Posłałem posły, aby wezwali
 18 ciebie. Przecześ natychmiast nie
 przyszedł ku mnie? Zali przeto, że
 zapłaty twego przyścia zapłacić
 21 nie mogę?” <38> Jemuż on odpowiedział:
 „Owo jaciem, zali cso jinego
 mogę mować, jedno cso Bog
 24 położy w uściech mych?” <39> I brałasta
 się społu do miasta, ktoreż to na
 poślednich krajoch było jego
 27 krolewstwa. <40> A gdyż zabił Balaak
 owce i woły, posłał Balaamowi i
 książętom, jiz to s nim byli, dary.
 30 <41> A gdyż by się stało za jutra, wywiedzie
 jego na wysokość Baal i
 opatrzył jest poślednią część luda.

<23>

XXIII

33 <1> I rzekł Balaam ku Balakowi:
 „Udziałaj mi tu siedm ołtarzow
 a przypraw tyleż cielcow

i teŝe liczby skopow”. <2> A gdyŝ uczyni
 podle rozkazania Balaamowa,
 3 wlozyli społu cielca i skopu na
 oltarz. <3> I rzecze Balaam ku Balakowi:
 „Postoj maluczko podle obiady
 6 swej zapalanej, acz odydę, zali
 snad potka mię Bog, a csokoli
 przykaże, powiem tobie”. <4> A gdyŝ
 9 odszedł rychło, potkał ji Bog i rzecze
 Balaam k niemu: „Siedm – rzekł[eśm] –
 oltarzow udziałałemś tobie
 12 i wlożyłem cielca i skopu z wirzchu”.
 <5> Tedy Pan wloży w usta jego
 słowo i rzecze: „Wroci się ku Balaakowi
 i to powiesz”. <6> Wrociw się
 15 najdzie[sz] stojącego Balaaka u
 obiady swej zapalanej i wszytki
 18 ksiąŝęta moabitska, <7> a wziąw
 przysłowie swe rzekł: „Z Aran
 przywiódł mię krol Balaak
 21 moabitski, z gory słunecznego wschodu.
 Pojdz – rzecze – a poklni Jakoba,
 pośpiesz a *pokalaj Israela. <8> Kako
 24 złorzekę tego to, jegoŝ jest
 nie poklął Bog? Ktorem rozumem
 posromocę, jegoŝ to Bog nie
 27 posromocił? <9> S wirzchnich skał
 uźrzę ji a z pagorkow uznamię
 30 ji, lud sam przebywać będzie
 a miedzy narody nie będzie
 policzon. <10> Kto zliczyć *będzie *moc
 33 proch Jakubow i poznać liczbę <plemienia>
 israelskiego? Umrzy, duszo moja,
 śmiercię sprawiedliwych i *będą
 skończona ma jim podobna”.

3 <11> I rzecze Balaak ku Balaamowi:
 „Cso jest to, jeź to czynisz? Wezwałem
 6 ciebie, aby poklął nieprzyjaciele
 me, a ty przeciw temu błogosławisz
 jim”. <12> Jemuż on odpowiedział:
 „Zali jine mogę mówić, niż
 9 cso przykazał Pan?” <13> I rzecze
 Balaak ku Balaamowi: „Podzi se
 12 mną na jine mieśce, odkądże
 niektorę część Izraela uźrżysz,
 a wszego nie będziesz moc widzieć,
 15 a odtąd poklni ji”. <14> A gdyż *w*wiedzie
 ji z sobą na wysokie mieśce
 na wirzch gory Fazga, udziałał
 Balaam siedm ołtarzow i wkładw
 z wirzchu cielca i skopu, <15> rzecze
 18 ku Balakowi: „Stoj tu podle
 obiaty zapalnej swej, dojadże ja
 pośpieszę w pośrzacaj Panu”. <16> Jegoż
 21 gdyż Pan pośrzał a włoży
 słowo swe w jego usta, rzecze: „Wroć
 się ku Balakowi a to powiesz
 24 jemu”. <17> Wrociw się nalazł ji
 stojącego podle obiaty swe zapalnej
 i książęta moabitska s nim.
 K niemuż Balaak: „Cso <- rzecze -> mowił
 27 jest Pan?” <18> Tedy przyjąw on
 przysłowie swe i rzecze: „Stoj, Balaku,
 a *badaj się, słysz, synu Zeforow!
 30 <19> Nie jest Bog jako człowiek,
 by lgał, ani jako syn człowieczy,
 by się mienił. Przeto rzekł jest, a
 33 nie uczyni? Mowił jest, a nie napełni?
 <20> Ku przeżegnaniu jestem
 przywiedzion, przeżegnania zapowiedzieć

nie mogę. <21> Nie jest pogańska
 modła w Jakobie ani jest
 3 widzian pogański bog w Israelu. Pan
 Bog jego s nim jest a źwiąć
 wicięstwa *krolewskiego* w niem jest.
 6 <22> Pan Bog wywiódł *ji* z Ejipta, czyjaż
 siła przyrownawa się jenoroźcowi.
 <23> Nie czar w Jakobie ani
 9 wieszczba w Israelu. A czasy swymi
 powiedziano będzie <Jakobowi i> Israelowi, cso
 jest uczynił Bog. <24> Toć lud jako lwica
 12 powstanie a jako lew podniesie się,
 nie uleże, dojad nie *poźrze plonu a
 zabitych krew *wypije”. <25> I rzecze
 15 Balaak ku Balaamowi: „Ani poklinaj
 jich, ani pożegnawaj”. <26> Tedy on
 rzecze: „Zaliciem nie rzekł tobie, że
 18 csokoli mi Bog *przykaże, to *uczynię?”
 <27> I rzecze Balaak k niemu: „Pojdź,
 powiodę cię na jine mieśce. Zali
 21 snadź ślubi się Bogu, aby odtąd
 poklął je”. <28> A gdyż *w*wiedzie *ji* na
 wirch gory Fegor, któraż to patrzy
 24 na puszcza, <29> powie jemu Balaam:
 „Udziałaj mi tu to siedm ołtarzow
 a przypraw *tylkie* skopow i tej
 27 liczby cielcow na wszystkich ołtarzoch”.
 <30> I uczynił Balaak, jako Balaam
 przykazał, i wkład cielce i skopy na
 30 wszystkie ołtarze.

<24>

XXIII

<1> A gdyż uźrzał Balaam, że się
 lubi Bogu, aby pożegnał Israelowi,
 33 *nikakiej* nie chodzi, jakoż *pirwej*
 chodził, aby wieszczby patrzył, ale
 sprościw przeciwko puszczy oblicze

swoje <2> a wzniosw oczy, uźrzał Israela
 w staniach przebywając, kalźdego
 3 w swem pokoleniu, i rzuci
 się nań duch boży, <3> przyjąw przysłowie
 i rzecze: „Rzekł jest Balaam syn
 6 Beorow, rzekł jest człowiek, ktoregoż
 obciemniono jest oko, <4> rzekł
 jest nasłuchacz rzeczy bożych, jenże
 9 widzenie Boga wszechmogącego
 widział jest, jenże *spadł, a tak o[d]tworzony
 są oczy jego: <5> «Kako krasne
 12 stany twe, Jakobie, a przebytki twe,
Israelu! <6> Jako udole leśne[m], jako
 zagrody podle potokow *rozmnażane
 15 a jako stanowie, ktoreż jest
 rozpiął Bog, a jako cedrowie
 blisko podle wod. <7> Pocięcie woda z
 18 wiadra jego a siemię jego będzie w
 wod<y> wielkie. Pochwycon będzie
 *przeto Agag krol jego i odjęto
 21 będzie krolewstwo jego. <8> Bog
 wywiodł ji z Ejipta, jegoż siła
 podobna jest ku jenoroźcowi. Poźrza
 24 poganii nieprzyjaciele jego a
 kości *jego zetrą a szypy zdurawią.
 <9> Leżąc jest spał jako lew a jako
 27 lwica, ktoreż to niżadny wzbudzić
 nie śmie. Ktoż pożegna tobie,
 będzie pożegnan sam, kto poklni<e>
 30 tobie, w kłatwie domniman
 będzie»”. <10> I rozgniewał się Balaak
 33 przeciw Balamowi, klasw
 rękama rzekł: „Ku pokłęciu
 nieprzyjacioł mych przyzwałem cię,
 ktorymśże to przeciw temu trzecie

pożegnał. <11> Wroć się na twe miasto.
 Jiścieciem umienił sławnie poćić
 3 ciebie, ale Bog zbawił cię
 czci sposobnej”. <12> Odpowiedział
 Balaam Balakowi: „Zaliciem posłom
 6 twym, ktoreś ku mnie posłał, nie
 rzekł rzekąc: <13> By mi Balaak dał
 pełen dom swój srebra i złota, nie
 9 mogę minąć rzeczy Pana Boga
 mego, bych albo dobrego <cs>, albo
 złego rzekł z serca mego, ale
 12 cożkoli mi Bog przykaże, to jemu mówić
 będę? <14> Ale wszak przydę ku ludu
 memu dam radę tobie, cs lud
 15 ten to twój uczyni ludu temu to
 pośledniego czasu”. <15> Przetoż przyjąw
 przysłowie swe, wtore rzecze: „Rzekł
 18 jest Balaam syn Beorow, rzekł
 jest człowiek, jegoż zaćmiono
 jest oko, <16> rzekł jest nasłuchacz rzeczy
 21 bożej, jenże zna uczenia Nawyszszego
 a widzenia Wszechmogącego
 widzi, jenże spadw o[d]tworzone
 24 ma oczy. <17> Uźrzę ji, ale nie ninie,
 opatrzę ji, ale nie z bliska.
 Zjawi się gwiazda z[a] Jakoba a
 27 powstanie pręt z Israela i pobije
 wodze moabskie a skazi wszystkie
 syny Set. <18> A będzie Idumea
 30 jimienie jego, dziedzicstwo Seir
 dostanie się nieprzyjacielom jego,
 ale Israel mocnie będzie czynić.
 33 <19> Z Jakoba będzie, jenże panować
 będzie a zatraci ostatki miesckie”.
 <20> A gdyż uźrzał Amalecha, przyjąw

przysłowie rzecze: „Początek
 pogański Amalech, jegoż się ostatcy
 3 zatrać”. <21> I uźrzaw Cyneum a
 przyjąw przysłowie rzecze: „Mocny jest
 jście przebytek twój, <ale> pakli w
 6 skale położysz gniazdo tve <22> a będziesz
 [przebywać] wyzwolony z plemienia
 Cyn, kako długo możesz przebywać?
 9 Bo Azur pochwyci cię”. <23> A przyjąw
 przysłowie lepak mowił jest: „A, któż
 żyw będzie, gdyż to uczyni Bog?
 12 <24> Tedy przydą na łodziach z Włoch a
 przemogą Assyrskie i skażą Żydy
 a napoślad takież sami zaginą”.
 15 <25> A wstaw Balaam wrocił się na swe
 miasto a Balaak drogą, którąż to był
 przyszedł, wrocił się.

<25>

XXV

18 <1> Tedy tego czasu Israel przebywał
 w Sechym i nieczyścił jest
 lud z dziewczkami moabskimi, <2> ktoreż
 21 to przywołały <jich> ku modłom swym,
 a oni jedli s nimi a kłaniali się
 bogom jich, <3> i *kłaniał się Israel
 24 Belfegorowi. A rozgniewaw się
 Pan <4> ku Mojżeszowi rzecze: „Zbierz
 wszystkie książęta ludzka a obiesi
 27 je przeciw słońcowi na szybienicach,
 ac się odwroci gniew moj
 od Israela”. <5> I rzecze Mojżesz k
 30 sędziom israelskim: „Jeden jako drugi
 zabij blizne swe, ktorzy się
 *kłaniali Belfegorowi”. <6> A tedy jeden
 33 z synow israelskich wnidzie przede
 wszą bracią swą k *niewieście
 *medyjańskiej, patrząc na to Mojżesz

i wszytek zbor synow israelskich,
jeż to płakał przede drzwiami stanowymi.
3 <7> Cso gdyż uźrzał Finees syn
Eleazarow, syna Aarona kapłana,
wstaw z pośrodka wielkości a
6 pochopiw koncerz, <8> wszedł jest za mężem
israelskim do domu niepoczesnego
i przekłół obu społu, męża
9 *też i żonę, przez jich trzosła, i
przestała rana u synow israelskich.
<9> A zabito jest dwadzieścia a cztery
12 tysiące luda. <10> I rzecze Pan ku Mojżeszowi:
<11> „Finees syn Eleazarow,
syna Aarona kapłana, odwrocił jest
15 gniew moj od synow israelskich,
bo gniewem mym poruszył się
jest przeciw jim, abych ja nie
18 zagładził synow israelskich w gniewie
mem. <12> Przeto mow k niemu:
Owa dawam jemu ślub miru
21 mego <13> a będzie także jemu jako
siemieniu jego umowa kapłaństwa
*wiecznego, bo jest pomścił
24 Boga swego a oczyścił grzech synow
israelskich”. <14> I było jimię
męża israelskiego, jenże jest zabit
27 z *Madyjańskimi, Zambry syn
Salu, wodz[a] z pokolenia a z rodu
Symeonowa, <15> ale żona madyjańska,
30 któraż pospołu zabita jest, rzeczona
jest Kozbi dziewczka Surowa,
książęcia urodzonego madyjańskiego.
33 <16> I mowił jest Pan ku Mojżeszowi
rzekąc: <17> „Ac was wzwiedzą
Madyjańszczy nieprzyjaciele sąc,

zbijcie je, <18> bo są i oni nieprzyjacielskie
uczynili *przed wami a skłamali
3 są was łściwie przez modłę Fegor
a Kozbi dziewczę wodza madyjańskiego,
siostrę swą, któraż to jest
6 zabita w dzień rany prze modłę Fegor”.

<26>

XXVI

<1> A gdyż krew winnych
jest przelana, rzecze Pan ku
9 Mojżeszowi i ku Eleazarowi synowi
Aarona kapłana: <2> „Zliczycie wszystko
czysło synow israelskich ode
12 dwudziestu lat a nadto po domiech i
po rodziech jich, [i] wszystkie, którzyż
ku boju mogą jić”. <3> A taksta mowiła
15 Mojżesz i Eleazar kapłan w
polu moabskiem nad Jordanem
przeciwko Jerycho k tym, którzyż
18 byli <4> ode dwudziestu lat i nadto,
jako Pan przykazał, ktorychże jest
to czysło: <5> Ruben pirworodzeniec
21 Israelow, jegoż to syn Enoch, od
niegoż to czeladź Enochickich, a
Fallu, od niegoż to czeladź Falnickich,
24 <6> a Ezrom, od niegoż to czeladź
Ezromickich, a *Tarmi, od niegoż
to czeladź *Tarmickich, <7> to jest
27 czeladź z Rubenowa plemienia, jichże
jest to liczba naleziona trzy a
czterdzieści tyśiącow a siedmset
30 a trzydzieści. <8> Syn Fallow Elijab,
<9> jego synowie: Manuel, Datan a
Abiron. Ty to synowie Datan[owi]
33 a Abiron[owi] książęta z ludu,
ktorzyż byli powstali przeciw
Mojżeszowi a Aaronowi w swadzie

Chore, gdyż są się przeciwili Bogu,
 <10> a o[d]tworzywszy ziemia usta
 3 swa, pożarła [je] Chore a wiele
 *smarłych, gdyż spalił ogień dwieście
 a pięćdziesiąt mężow i stał
 6 się wielki dziw, <11> gdyż Chore zginął,
 a synowie <jego> nie zaginęli. <12> Synowie
 Symeonowi po rodzie swem:
 9 Namuel, jegoż to czeladź Namuelskich,
 Jamin, od niegoż to cz(e)ladź
 Jaminickich, Jachym, od niegoż
 12 to czeladź Jachymickich, <13> Zare, od
 niegoż to czeladź Zareickich,
 Saul, od niegoż to czeladź Saulickich,
 15 <14> to są *czeladnikowie z plemienia
 Symeonowa, jichże to
 wszystko czysło beło jest dwadzieścia a
 18 dwa tysięcy a dwieście. <15> Synowie
 Gad po narodziech swych: Zefon,
 o(d) niegoż czeladź Zefonickich,
 21 Aggi, od niegoż czeladź Aggickich,
 Suni, od niegoż czeladź Sunickich,
 <16> Ozni, od niegoż czeladź
 24 Oznickich, Hery, od niegoż czeladź
 Hernickich, <17> Arod, od niegoż
 czeladź Arodyckich, Aryjel, od niegoż
 27 czeladź Aryjelickich, <18> toć jest
 czeladź Gaadowa, jichże to wszystko
 liczenie było jest czterdzieści tysięcy
 30 a pięćset. <19> Synowie Juda:
 Her i Onan, którażsta oba
 umarła w ziemi kananejskiej. <20> I byli
 33 synowie Juda po przyrodzeniach
 swych: Sella, od *nichże to czeladź
 Sellaickich, Fares, od niegoż to

czeladź Fareickich, a Zare, od niegoż
 czeladź Zareickich. **⟨21⟩** Potem
 3 synowie Fares: Ezrom, od niegoż
 to czeladź Ezromickich, Amul o⟨d⟩
 niegoż to czeladź Amulickich,
 6 **⟨22⟩** ty to są *czeladnikowie Juda, jichże
 to wszystko czysło było ⟨szeń a⟩ siedmdziesiąt
 tysięcy a pięćset. **⟨23⟩** Synowie
 9 Izacharowi po przyrodzeniach swych:
 Tola, od niegoż czeladź
 Tolaickich, Fua, od niegoż czeladź
 12 Fuaickich, **⟨24⟩** Jazub, od niegoż
 czeladź Jazubickich, Semram, od
 niegoż czeladź Semramickich,
 15 **⟨25⟩** toć są *czeladnice Izacharowy,
 jichże to liczba była jest cztery a
 sześćdziesiąt tysięcy a trzysta.
 18 **⟨26⟩** Synowie Zabulonowi po znajomych
 swych: Sared, od niegoż czeladź
 Saredyckich, Helon, od niegoż
 21 czeladź Helonickich, Jahel, od
 niegoż czeladź Jahelickich, **⟨27⟩** toć
 są przyrodzenia Zabulonowa,
 24 jichże to liczba była sześćdziesiąt
 tysięcy a pięćset. **⟨28⟩** Synowie
 Jozefowi po przyrodzeniach swych:
 27 Manases a Efraim. **⟨29⟩** Z Manases
 urodził się Machyr, od niegoż czeladź
 Machyryckich, Machyr urodził
 30 Galaada, od niegoż czeladź Galaadzkich,
⟨30⟩ Galaad miał syny [dwa]:
 Hijezara, od niegoż czeladź Hijezeryckich,
 33 i Elech, od niegoż czeladź
 Elecheickich, **⟨31⟩** a Aryjel, od niegoż
 czeladź Aryjelickich, a Sychem,

od niegoż czeladź Sychemickich,
 3 <32> a Semida, od niegoż czeladź
 Semidyckich, a Effer, od niegoż czeladź
 Effereitskich. <33> I był Effer ociec
 Salfadow, jenże synow nie miał,
 6 jedno dziewki, jichże to są jimiona
 ta to: Malaa i Noa, i Egła, i Melcha,
 i Tersa, <34> toć są *czeladnice
 9 Manasowy a liczba jich dwa a
 pięćdziesiąt tysięcy a siedmset. <35> Ale
 synowie Effraimowi po bliźnych
 12 swych byli są ci to: Sotala, od niegoż
 czeladź Sotalickich, Beter od niegoż
 czeladź Beteryckich, Tehen,
 15 od niegoż czeladź Tehenickich.
 <36> Potem syn Sotalow był jest Heran,
 od niegoż czeladź Heranickich, <37> toć
 18 jest *bliskość synow Effraim, jichże
 to liczba była jest dwa a trzydzieści
 tysięcy a pięćset. Toć
 21 są synowie Jozefowi po czeladzi
 swej. <38> Synowie Benijaminowi po
 bliźnych swych: Bale, od niegoż
 24 czeladź Balenickich, Azbel, od niegoż
 czeladź Azbelickich, Airam,
 od niegoż czeladź Airamickich,
 27 <39> Sufan, od niegoż czeladź Sufanickich,
 Ufan, od niegoż czeladź Ufanickich.
 <40> Synowie Bale: Hered a
 30 Noeman. Z Hered czeladź Heredyckich,
 z Noeman czeladź Noemickich,
 <41> toć są synowie Benijaminowi
 33 po bliźnych swych, jichże to czysło
 było pięć a czterdzieści tysięcy a
 sześćset. <42> Synowi(e) Danowi po

bliznych swych: Sufan, od niegoż
 czeladź Sufanickich, toć są bliźni
 3 Danowi po przyrodzenich swych
 i po *czeladnikoch swych, <43> wszytey są
 byli Sunamiccy, jichże to czysło było
 6 jest cztyrzy a szeć<dziesiąt> tysiłow a
 cztyrzysta. <44> Synowie Asserowi po
 bliznych swych: Jemna, od niegoż
 9 czeladź Jemnamickich, Jesny, od
 niegoż czeladź Jesnickich, Bryje,
 od niegoż czeladź Bryjenickich.
 12 <45> Synowie Bryje: Aber, o<d> niegoż
 czeladź Aberyckich, a Melchyl, od
 niegoż czeladź Melchyllickich. <46> Ale
 15 jimię dziewce Asserowie było
 Sara, <47> to to przyrodzenie synow
 Asserowych i liczba jich *cztyrzy a
 18 pięćdziesiąt tysiłow a cztyrzysta.
 <48> Synowie Neptalimowi po przyrodzenich
 swych: Jessyl, od niegoż czeladź
 21 Jess<yj>ellickich, Guni, od niegoż
 czeladź Gunickich, <49> Jesser, od
 niegoż czeladź Jesseryckich, Sellem,
 24 o<d> niegoż czeladź Sellemickich,
 <50> toć są *przyrodzeni synow
 Neptalimowych po czeladziach swych, jichże
 27 to czysło było jest pięć a czterdzieści
 tysiłow a cztyrzysta. <51> Toć jest
 wszytka liczba synow israelskich,
 30 ktorzyż to policzeni są, szećset
 tysiłow <...> a siedmset a trzydzieści. <52> I
 mowił jest Pan ku Mojżeszowi rzekąc:
 33 <53> „Tym to będzie rozdzielona ziemia
 podle liczby jimion k jimieniu
 jich. <54> Gdzie będzie więcej, większą

*czast dasz jim, a gdzie mnie, mniejszą,
 wszystkim, jakoż to są ninie policzeni,
 3 dano będzie jimienie, <55> ale
 6 wszak tako, aby los dzielił ziemię
 pokoleniu i czeladziam. <56> Csokoli
 9 losem przypadnie, to przymą, jichże
 jest więcej albo mniej. <57> A to jest
 liczba synow Lewi po czeladziach swych:
 12 Jerson, od niegoż to czeladź
 Jersonickich, Kaat, od niegoż to
 15 czeladź Kaatyckich, Merary, od niegoż
 to czeladź Meraryckich. <58> Toć jest
 18 czeladź Lewi: czeladź Lobni, czeladź
 Ebroni, czeladź Mooli, czeladź Muzy,
 21 czeladź Chory. Ale także Kaat
 urodził Amrama, <59> jenże miał
 żonę Jokabet dziewczkę Lewi, jeż to się
 24 jemu urodziła w Ejipcie. Ta
 urodził(a) mężowi swemu Amramowi
 27 syny: Aarona i Mojżesza,
 i *Maryjej siostrę jich. <60> Z Aarona
 30 poszli są Nadab a Abin, <...> <61> <...> umarłasta,
 33 gdysta oferowała ogień
 cudz przed Bogiem. <62> I było jest
 wszystkich, cso są zliczeni, dwadzieścia
 a trzy tysiące pokolenia samcowego
 od jedn(eg)o miesiąca a
 nadto, którzyż nie są policzeni
 między synmi israelskimi ani
 jim s jinymi dano jest dziedzictwo.
 <63> Toć jest liczba synow israelskich,
 którzyż popisani są od Mojżesza
 i od Eleazara kapłana w polu
 moabickiem nad Jordanem
 przeciw Jerycho, <64> między którymiż

to niżadny nie był z tych, jeż to
 drzewiej był policzon od Mojżesza i od
 3 Aarona na puszczy Synaj, <65> bo był
 powiedział Pan drzewiej, że wszytcy
 zemrą na puszczy a iżadny nie ostał
 6 s nich żyw, jedno Kalef syn
 Jefonow a Jozue syn Nunow.

<27>

XXVII

<1> Tedy przystąpiwszy dziewki
 9 Salfaad syna *Efforowa, syna
 Galaadowa, syna Machyr, syna
 Manasse, jenże był jest syn Jozefow,
 12 ktorychże to ta to jimiona są:
 Maala a Noa, a Eglā, a Melcha, a
 Tersa, <2> i stały przed Mojżeszem
 15 a Eleazerem kapłanem <i> przede wszemi
 książęty ludu we drzwiach stanu
 zaślubienia, i rzekły: <3> „Ociec nasz
 18 umarł jest na puszczy a nie był je w
 zwadzie Chore, jaż to jest wzbudzona
 przeciw Panu za Chore, ale
 21 w swem grzesze umarł jest. Ten
 jest nie miał samcow synow.
 Przecz zgładzono jest jimię jego
 24 z czeladzi jego, przeto że jest nie
 miał syna? Dajcie nam jimienie
 między bliznymi naszego otca”.
 27 <4> I wzniesie Mojżesz przą jich
 na sąd Panu, <5> jenże rzecze jemu:
 <6> „Sprawiedliwej rzeczy proszą
 30 dziewki Salfaad, daj jim jimienie
 między bliznymi otca jich, ac
 jim spadnie dziedzictwem. <7> Ale k
 33 synom israelskim *mow to: <8> Człowiek,
 *ktory umrze przez syna, ku dziewce
 dziedzictwo jego przydzie. <9> Pakliby

dziewki nie miał, będzie mieć
namiastki bracią swą. **⟨10⟩** Pakliby braciej
3 nie miał, *dajcie dziedzictwo braci
otca jego. **⟨11⟩** Jestliby ani stryjow miał,
*dajcie dziedzictwo tym, którzy są
6 blizny jego. I będzie to synom israelskim
święto prawem wiecznym, jakoż
przykazał Pan Mojżeszowi”. **⟨12⟩** I
9 rzekł jest Pan ku Mojżeszowi:
„Wznidzi na gorę tę to Abarym a opatr
ziemię tę to odtąd, któraż to dam
12 synom israelskim. **⟨13⟩** A gdyż ją opatrzysz,
pojdiesz i ty k ludu swemu, jakoż jest
szedł Aaron brat twój, **⟨14⟩** boś uraził
15 mię na puszczy Syn w przeciwieństwie
wielkości aniś [się] chciał poświęcić
mnie przed nimi nad wodami,
18 toć są wody odmowienia w Kades
na puszczy Syn”. **⟨15⟩** Jemuż odpowiedział
Mojżesz: **⟨16⟩** „Obmyśl, Panie Boże duch(ow)
21 wszelkiego mięsa, człowieka, jenże
by był nad wielkością tą to **⟨17⟩** a by mógł
wynić i wnić przed nimi i *wywieść*
24 *i wwieść* je, aby nie był lud boży
jako owca przez pastyrza”. **⟨18⟩** I rzecze
Pan ku Mojżeszowi: „Weźmi Jozue
27 syna *Nunnowa, męża, w niemże jest
duch boży, a włoż nań rękę swą.
⟨19⟩ Jenże stanie przed Eleazarem kapłanem
30 i *wszej *wielkości **⟨20⟩** i dasz jemu
przykazanie wszech patrzących na
to a część sławy twej, aby posłuchali
33 jego wszytka sebrania synow
israelskich. **⟨21⟩** Prze to, aczby ⟨co⟩ uczynić było,
Eleazar kapłan poradzi się z Bogiem,

k słowu jego wynidzi⟨e⟩ i wnidzi⟨e⟩ on
 a wszytcy synowie israelszczy s nim
 3 i jine sebranie”. ⟨22⟩ I uczyni Mojżesz,
 jakoż przykazał Pan. A gdyż pojął
 Jozue, postawi ji przed Eleazarem
 6 kapłanem a przede wszem zborem
 ludu, ⟨23⟩ a włoży ręce na jego głowę,
 a wszytko obnowi, což przykazał Pan.

⟨28⟩

XXVIII

9 ⟨1⟩ I rzekł Pan ku
 Mojżeszowi: ⟨2⟩ „Przykaż synom
 israelskim a powiesz jim: Ofiery me
 12 i chleby, i kadzidło woniej rozkosznie
 a przechętnej oferujcie
 czasy swymi. ⟨3⟩ Toć są ofiery, jeż
 15 to macie oferować: barany roczne
 niepokalane dwa na wszelki
 dzień obiatty zapalnej wiecznej
 18 ⟨4⟩ jednego obiattu⟨cie⟩ z jutra, a drugiego
 k wieczoru, ⟨5⟩ dziesiątą część efi
 bili, jeż to jest pok⟨r⟩opiona ole⟨j⟩em
 21 przecz⟨y⟩stym a mając czwartą część
 hin po baraniech kaźdych. ⟨6⟩ Obiatta
 *ustawiona jest, koraście oferowali
 24 na gorze Synaj w wonią chętną
 kadzenia Panu, ⟨7⟩ a *oferujcie wina
 czwartą część hin po baraniech
 27 kaźdych w święci boże. ⟨8⟩ A
 drugiego barana *oferujcie także
 k wieczoru podle wszego rzędu
 30 obiatty jutrznej i obiatty *zapalnej
 jego, ofiery przechętnej woniej
 Panu. ⟨9⟩ Ale sobotnego dnia będziecie
 33 oferować dwa barany rocznia
 niepokalana a dwa dziesiątki bili
 ole⟨j⟩em pokropionej w *obiatty i we

*żgące rzeczy, <10> jeź się to porządnie
 leją na każdą sobotę ku obiecie
 3 zapalnej wiecznej. <11> Ale na początku
 miesiąca *oferujcie obiatę zapalną
 Panu: z stada cielca dwa,
 6 skop jeden, baranów rocznych
 siedm niepokalanych <12> a trzy dziesiątki
 bieli ole⟨j⟩em pokropione w *świątyni
 9 po wszech cielcoch, a dwa
 dziesiątki bieli ole⟨j⟩em pokropione po
 wszech skopiech, <13> a dziesiątą część
 12 dziesiątka ole⟨j⟩em bieli pokropionej
 po wszech baraniech w *obiaty [w świątyni],
 obiata zapalna przechętnej woniej
 15 *kadzidlniej jest Panu. <14> Ale obiaty
 z wina, które mają nalać po każdej
 obiecie, ty to są: poł części hin
 18 po każdym cielcoch, trzecia część po
 skopiech, czwarta po baranu, toć
 będzie w obiatę <...> po wszech miesiącoch,
 21 już to się na wszelkie lato przyścigają.
 <15> Ale kozieł ofierowan będzie Bogu
 za grzech na obiatę zapalną wieczną
 24 z *palącymi rzeczami swymi. <16> Ale
 miesiąca piwego czwartegoaście
 dnia miesiąca Przyście boże *jest
 27 <17> a piątegoaście dnia miesiąca
 *prześnice, za siedm dni będziecie jeść
 30 prześnice, <18> z nichże to piwy dzień
 będzie sławny a święty, wszelkiego
 działa robotnego nie będziecie w niem
 działać. <19> *Oferujcie kadzidło obietnie
 33 Panu, cielca dwa z stada, skopu
 jednego, baranów rocznych <niepokalanych> siedm
 <20> a oferę każdą z bieli, któraż

pokropiona będzie ole(j)em, trzy dziesiątki
 po wszech cielcoch a dwa dziesiąt(ki)
 3 po skopoch, <21> a dziesiątą część dziesiątka
 po wszystkich baraniech, to jest po
 siedmi baraniech, <22> a kozła za grzech
 6 jednego, aby był oczyszczony za was
 <23> kromie obiady jutrznej, jaż to
 zawżgi oferować będziecie. <24> Tako
 9 uczynicie na każdy dzień z siedmi dniow
 ku podnieceni ogniwemu i ku
 woni przechętnej Panu, jaż to
 12 wzydzie z obiady zapalnej i ze wszech
 ofiar *gorających. <25> A dzień siodmy
 przesławny i święty będzie wam,
 15 wszelkiego działa robotnego nie
 będziecie działać w niem. <26> Takież dzień
 18 pirwych urod, gdyż ofiarować
 będziecie nowe owoce Panu, *napełnicie
 tydni, dostojny a święty będzie,
 wszelkiego działa robotnego nie
 21 uczynicie w niem, <27> ale *ofiarujcie
 obiatę w wonią przechętą Panu cielca
 z stada dwa, skopu jednego a baranow
 24 niepokalanych *roczniow siedm, <28> a ku
 obiatam jich bieli ole(j)em pokropione
 trzy dziesiątki po każdych cielcoch,
 27 po skopiech dwa, <29> po baraniech dziesiątą
 część dziesiątka, jż to [z] baranow
 społu są siedm, a kozła, <30> jenże obiatuje
 30 się za oczyszczenie nad obiatę wieczną
 i obiatę *palącą jego. <31> Niepokalane
 *ofiarujcie wszystko se *żżenim swym.

<29>

XXIX

33 <1> Tak siodmego miesiąca pirwy
 dzień sławny i święty będzie wam,
 wszelkiego działa robotnego nie

*czyńcie w niem, bo dzień żwięczny
 a trąbny jest. <2> A *oferujcie ofiarę
 3 zapalną ku woni przechętnej Panu
 cielca z stada jednego, skopu jednego,
 baranow rocznych niepokalanych siedm
 6 <3> a ku obiecie jich bieli <olejem> pokropione
 trzy dziesiątki po wszech cielcoch, dwa
 dziesiątki po skopoch, <4> jeden dziesiątek
 9 po baranu, jichże to jest społu siedm,
 <5> a kozła za grzech, jenże *je ofiaruje
 za oczyszczenie ludzkie <6> kromie obiaty
 12 kalendowe s obiatami jego na obiatę
 zapalną wieczną z obiatami jego
 *palącymi obyczajnymi, tymże obczya<j>em
 15 *ofiarujcie k woni przechętnej
 Panu kadzidło. <7> A dziesiąty dzień tego
 miesiąca siodmego będzie wam
 18 święty i dostojny i znędzicie dusze
 swe a wszelkiego działa robotnego
 nie *czyńcie w niem. <8> A ofiarujecie
 21 obiatę Panu ku woni przechętnej
 cielca z stada jednego, skopu jednego,
 baranow rocznych niepokalanych
 24 siedm <9> a ku obiatam jich bieli
 ole<j>em pokropione trzy dziesiątki po
 wszech cielcoch, dwa dziesiątki [i] po
 27 skopiech, <10> dziesiątą część dziesiątka
 po wszech baranoch, jichże to jest społu
 siedm baranow, <11> a kozła za grzech
 30 kromie tego, jeż to <jest> obczyajno
 oferować za winę ku oczyszczeniu *na
 obiatę wieczną *w *świętyni i <z> *palącymi
 33 rzeczami jich. <12> Ale piątynaćcie dzień
 miesiąca siodmego, jenże będzie
 wam święty i dostojny, wszelkiego

działa robotnego nie *czyńcie w niem,
 ale sławny będzie Panu dzień za siedm
 3 dni. <13> I ofiarujecie obiatę ku woni
 przechętnej Panu cielcow z stada
 trzynaście, skopy dwa, baranow
 6 rocznych niepokalanych czternaście <14> *z
 *palącymi rzeczami jich bieli olejem
 pokropione trzy dziesiątki po każdym
 9 cielcoch, jichże to społu jest cielcow
 trzynaście, a dwa dziesiątki (skopu) jednemu,
 to jest społu dwiema skopoma,
 12 <15> a dziesiątą część dziesiątka każdemu
 baranu, jichże to społu baranow
 czternaście, <16> a kozła za grzech
 15 kromie obiaty wiecznej a obiaty (suche i)
 *palące jego. <17> Drugiego dnia
 ofiarujecie cielcow z stada dwanaście,
 18 skopy dwa, baranow rocznych
 niepokalanych czternaście <18> a ofiary
 suche i obiaty *palące *wszech* po
 21 cielcoch i skopiech, i po baraniech
 porządnie słać będziecie <19> i
 kozła za grzech kromie obiaty wiecznej,
 24 i obiaty suche i *palące jego.
 <20> Trzeciego dnia ofiarujecie cielcow
 jedenaście, skopy dwa, baranow
 27 rocznych niepokalanych
 czternaście, <21> a obiaty suche, a ofiary
 *palące *wszech* po cielcoch a skopiech
 30 i po baraniech porządnie słać
 będziecie, <22> a kozła za grzech kromie
 obiaty wiecznej, *oferuje [wieczne]
 33 suche i *palące jego. <23> Czwartego
 dnia *ofiarujecie cielcow dziesięć,
 skopy dwa, baranow rocznych

niepokalanych czternaście <24> i ofiary
 suche, i obiady *palące *wszech* po
 3 cielcoch i skopiech, i baraniech
 porządnie słać będziecie, <25> i kozła
 za grzech kromie obiady wiecznej
 6 i ofiary suchej i *palącej jego. <26> Piątego
 dnia ofiarujecie cielców dziewięć,
 skopy dwa, baranów rocznych
 9 niepokalanych czternaście <27> i ofiary
 suche i *palące rzeczy *każdych* po
 cielcoch i po skopiech, i po baraniech
 12 [każdych] porządnie słać będziecie
 <28> i kozła za grzech kromie obiady
 wiecznej i ofiary suchej jego i
 15 *palącej. <29> Szóstego dnia *ofiarujecie
 cielców ośm, skopy dwa, baranów
 rocznych niepokalanych czternaście <30> i
 18 ofiary suche i *palące rzeczy *wszech* po
 skopiech i cielcoch, i baraniech
 rządnie słać będziecie <31> a kozła za
 21 grzech kromie obiady wiecznej i obiady
 jego suche i *palące. <32> Siodmego dnia
 ofiarujecie cielców siedm, skopy dwa
 24 a baranów rocznych niepokalanych
 czternaście <33> i ofiary suche i *palące
wszech po cielcoch i po skopiech, i
 27 baraniech porządnie słać będziecie
 <34> i kozła za grzech kromie obiady
 wiecznej i obiady suchej jego i
 30 *palącej. <35> Osmego dnia, jenże jest przesławny,
 wszelkiego działa nie *czyńcie w
 niem, <36> *ofiarujecie obiatę k woni
 33 przechętnej Panu cielca jednego,
 skopy jednego, baranów rocznych
 niepokalanych siedm <37> i ofiary suche i

*palące wszech po cielcoch i skopiech, i
 po baraniech porządnie słać będziecie
 3 <38> a kozła za grzech kromie
 obiaty wieczne i *palące jego ofiary
 i suche. <39> To ofiarować będziecie Panu
 6 na gody wasze, kromie ślubu a ofiar
 dobrowolnych, w ofierze i *obiaty
 *palące i *obiaty pokojne”.

<30>

XXX

9 <1> A wyprawił Mojżesz synom
 izraelskim wszystko, coż mu Pan
 przykazał, <2> i mówił jest ku
 12 książętom s rodu synów izraelskich: „Ta
 to jest rzecz, jaż przykazał Pan: <3> «Gdyż
 kto z mężow zaślubi Panu albo się
 15 zawiąże przysięgą, nie uczyni
 wzruszonego słowa swego, ale wszystko,
 coż ślubi, napełni. <4> Niewiasta gdyżby
 18 cso ślubiła a zawiązała się przysięgą,
 sąc w domu otca swego a
 jeszcze w wieku dziewczem, a wzwiedziałyby
 21 ociec ślub i to, coż jest ślubiła
 i przysięgę, jaż to zawiązała duszę
 swą, a przemilczał, dłużna będzie
 24 ślubem, <5> cożkoli ślubiła jest i
 zaprzysięgła, skutkiem napełni. <6> Pakliby
 27 *natychmiast* jako usłyszy, ociec
 zapowie jej, i śluby i przysięgi jej
 wzruszony będą ani winna ślubienia
 30 dzierzeć będzie, przeto że
 odpowiedział ociec jej. <7> Pakli męża
 mając ślubiła niecso a jedną słowo
 z ust jej wyszedwszy a duszę swą
 33 zawiązała przysięgą, <8> ktoregoż dnia
 usłyszałyby mąż a nie zapowiedziałyby,
 ślubu dłużna będzie, napełni, cożkoli

ślubila jest. <9> Pakli *usłyszaw*
 natychmiast zapowie a *zawrze wszytki
 3 przysięgi jej i słowa, jimiż to jest
 zawiązała duszę swą, miłościw jej będzie
 Pan. <10> Wdowa i rozwiedziona, cożkoli
 6 ślubi, napełni. <11> Małżonka w domu
 *mężę swego gdyż się ślubem zawiąże a
 przysięgą, <12> usłyszeli mąż a milczałby
 9 ani zapowie ślubu, spełni, cożkoli
 ślubila. <13> Pakli natychmiast zapowie, nie
 będzie winna ślubu, bo ji jest mąż
 12 zapowiedział a Bog jej odpuści. <14> Pakliby
 ślubila i przysięgą się zawiązała,
 aby postem albo jinych rzeczy ucirzpieniem
 15 znędziła duszę swą, na woli
 mężowej będzie, aby uczyniła albo nie
 uczyniła. <15> Pakliby usłyszał mąż a
 18 zamilczał, a do drugiego dnia zapowiedzi
 przedłużyłby, cożkoli zaślubiła by albo
 ślubila jest, napełni, bo natychmiast
 21 usłyszaw, zamilczał jest. <16> Pakli
 zapowie jej, jakoż napirwej widział,
 poniesie on grzech jej”. <17> Ta to są prawa,
 24 jeże to przykazał Pan Mojżeszowi
 między mężem a żoną, między
 otcem a dziewczką, jeż to w dziewczem
 27 stawu jeszcze jest albo która bydli w domu otca swego.

<31>

XXXI

<1> I mowił jest
 Pan ku Mojżeszowi rzekąc: <2> „Pomści
 30 drzewiej synow israelskich nad
 Madyjańskimi, a tak przyłożon będziesz
 k ludu swemu”. <3> Tedy natychmiast Mojżesz
 33 powiedział: „Obleccie się – *więcej – w odzienie
 mężę z was ku boju, ktorzyż by
 mogli pomstę bożą uczynić nad Ma<dyjańskimi...>

(tu brak 2 kart)

⟨33⟩

3 ⟨4⟩ ⟨...uka⟩zał. ⟨5⟩ Stany *rozbić w Sochot. ⟨6⟩ A z
 Sochot przyszedli są do Etam, ktoreż jest
 6 na poślednich krajoch puszczej. ⟨7⟩ Odtąd
 wyszedwszy przyszedli są do Fijarot,
 jeż to patrzy ku Belsefon, a stany zastawili
 9 są prze(d) Magdaem. ⟨8⟩ A powstawszy
 z Fijarot szli są po pośrzodku morza
 na *puszczy a chodziwszy trzy dni po
 12 puszczy Etan zastawili stany swe w Mara.
 ⟨9⟩ A powstawszy z Mara przyszedli do
 Elim, gdzież to było dwanaście studzien
 15 wodnych a palm siedmdziesiąt, a
 tu są stany zastawili. ⟨10⟩ A odtąd wyszedwszy
 rozbili stany nad Morzem Czerwonym.
 A powstawszy od Morza Czerwonego
 18 ⟨11⟩ stany zastawili na puszczy Syn.
 ⟨12⟩ Odtąd wyszedwszy przyszedli do Defeta.
 21 ⟨13⟩ A wyszedwszy z Defeta zastawili stany
 w Halis. ⟨14⟩ A wyszedwszy z Halis w Rafidym
 rozbili stany swe, gdzież to [się] ludu
 24 był niedostatek wody ku piciu. ⟨15⟩ A
 ruszywszy się z Rafidym stany zastawili
 na puszczy Synaj. ⟨16⟩ A ⟨z⟩ puszczej Synaj
 wyszedwszy przyszedli ku grobom żądliwości.
 27 ⟨17⟩ A ruszywszy z grobow żądliwości
 stany zastawili w Asserot. ⟨18⟩ A z
 Asserot przyszedli do Retma. ⟨19⟩ A ruszywszy
 30 się z Retma stany zastawili w
 Remonfares. ⟨20⟩ Odtąd wyszedwszy
 przyszedli do Lebna. ⟨21⟩ A z Lebna stany
 zastawili w *Refa. ⟨22⟩ A ⟨wyszedwszy⟩ z *Refa przyszedli do
 33 Celata. ⟨23⟩ Odtąd powstawszy zastanowili
 na gorze Sefer. ⟨24⟩ A szedwszy z gory
 Sefer przydą do Arada. ⟨25⟩ Odtąd
 pospieszywszy się stany zastawili w

Machelot. **⟨26⟩** Ruszywszy się z Machelot
 przyszedli do Taat. **⟨27⟩** Z Taat stany zastawili
 3 w Tare. **⟨28⟩** Odtąd wyszedwszy rozbili
 stany w Metacha. **⟨29⟩** A z Metacha stany
 zastawili w Esmonu. **⟨30⟩** A wstawszy z
 6 Esmonu przyszedli do Mazerot. **⟨31⟩** A z
 Mazerot stany zastawili w *Benejatam.
⟨32⟩ ⟨A wyszedwszy⟩ z *Benjatam przyszedli na górę Gaddad.
 9 **⟨33⟩** Odtąd ruszywszy się stany zastawili
 w Jetebata. **⟨34⟩** A z Jetebata przyszedli
 do Ebrona. **⟨35⟩** A wyszedwszy z Ebrona
 12 stany zastawili w Asyjongaber.
⟨36⟩ Odtąd się ruszywszy przyszedli na
 puszcza Syn, to jest Kades. **⟨37⟩** A wyszedwszy
 15 z Kades stany zastawili na gorze Or ⟨...⟩
⟨38⟩ ⟨...⟩ przykazaniem bożym a tu jest
 18 umarł lata czterdziętego wyścia
 synow israelskich z Egiptu miesiąca
 piątego pirwy dzień miesiąca,
⟨39⟩ gdyż jest był sto dwadzieścia i trzy
 21 lata. **⟨40⟩** I usłyszysz kanaański król Arad,
 jenze przebywa na południe w ziemi
 kanaańskiej, przyszłe syny israelskie.
 24 **⟨41⟩** A ruszywszy się z góry Or
 zastawili stany w Salmona. **⟨42⟩** Odtąd
 przyszedwszy weszli są do Finon. **⟨43⟩** A
 27 ruszywszy się z Finon stany zastawili są w
 Obot. **⟨44⟩** A z Obot przyszedli są do Jeabarym,
 jeż to jest na krajach Moabickich.
 30 **⟨45⟩** A ruszywszy się z Jeabarym w
 Dibongad rozbili stany. **⟨46⟩** A odtąd
 wyszedwszy stany zastawili w Elmondeblataim.
 33 **⟨47⟩** A wyszedwszy z Elmondeblataim
 przyszedli na górę Abarym
 przeciw Nabo. **⟨48⟩** A ruszywszy się z

3 gory Abarym i wyszli na pole moabskie
 nad Jordanem przeciw Jerycho, <49> a
 3 tu stany zastawili od Betsymon aż
 do *Betsotym na szyrszych mieścoch
 Moabskich. <50> Tu jest mowił Pan ku
 6 Mojżeszowi rzekąc: <51> „Przykaży synom
 izraelskim a rzeczy k nim: „Gdyż
 9 przedziecie Jordan a wnidziecie w ziemię
 kanaańską, <52> *setrzecie wszytki
 bydliciele krajow jej, złupicie cielce
 a sochy *słamiecie i wszytki modły a
 12 wysokości jej opuścicie, <53> oczyszczając
 ziemię i wszytki zgubicie bydliciele
 w niej, bo ja dałciem wam ją ku
 15 jimieniu, <54> którąż to sobie rozdzielicie
 losem. Więcszym *dajcie *szyrsze,
 a mniejszym *węższe. Wszytkim jakoż
 18 los przypadnie, tak się rozdzielicie
 dziedzictwem, po pokoleniu i po czeladziach
 jimienie się rozdzieli. <55> A jestli
 21 nie będziecie chcieć bydlicielow
 ziemię zagład(z)ić, ktorzy *są *zostali,
 będą wam jako goździe w oczu a jako
 24 kopije w boku a będą się przeciwiać
 wam w ziemi przebytką waszego.
 <56> A csokoliciem jim umyślił
 27 uczynić, wam uczynię”.

<34>

XXXIII capitulum

<1> Mowił jest Pan ku Mojżeszowi
 rzekąc: <2> „Przykaż synom
 30 izraelskim a powiesz jim: Gdyż
 wnidziecie w ziemię kanaańską a k
 jimieniu wam losem się dostanie, tymi
 33 to miedzami się dokona. <3> Strona
 połudna pocznie się od puszczej Syn,
 którąż to jest podle Edom, a będzie

mieć końce przeciw wschodu słonecznemu
 Morze Słone. <4> Ktorzyż obydgą
 3 *poślednie *strony przez weście [gory]
 skorpiona, tak aby szły do Senna a
 przyszły *na *południe aż do Kadesbarne,
 6 odjadze to wynidą końce ku wsi
 jimieniem Adar a rozciągną się aż
 do Semona. <5> A pojdzie około podle
 9 *miedze z Esemona aż do potoka ejipskiego
 a Wielkiego Morza z brzegiem
 kona się. <6> A strona zapadnia od
 12 Wielkiego Morza pocznie się a tym
 skonanim zawrze się. <7> Potem ku północnej
 stronie od Morza Wielkiego pocznie
 15 się miedza *chylic aż do gory przewysokiej.
 <8> Odtąd przydgą do Emach
 aż do końcow Sodada <9> i pojdgą miedze
 18 aż do Efrona a do wsi Henan.
 Ty to miedze będą na północnej stronie.
 <10> A odtąd się pochylą miedze
 21 koniecznie ku stronie wschodu słonecznego
 ode wsi Henan aż do Sefana.
 <11> <...> pochylą się miedze aż do Reblata
 24 przeciw studnicy Dafnim, odtąd
 pojdgą przeciw wschodu słonecznemu
 k morzu Ceneret. <12> A ciągną się aż
 27 do Jordana, a napoślad Słonym się
 Morzem *ogarnie. Tę ziemię
 będziecie mieć po krajoch swych wokoł”.
 30 <13> Przykazał jest Mojżesz synom
 izraelskim rzekąc: „Ta to będzie
 ziemia, którą będziecie mieć losem
 33 a którą jest przykazał Pan dać
 dziewięci pokoleniu a poł pokoleniu.
 <14> Bo pokolenie synow Rubenowych

po czeladziach swych ⟨a⟩ pokolenie
 synow Gadowych podle *przyrodzonych
 3 i podle liczby swej, a poł pokolenia
 Manassowa, ⟨15⟩ to jest dwie pokoleni
 a poł, [przyjacioł] wzięli są swoj dział
 6 za Jordanem przeciw Jerycho
 ku wschodu słunecznie stronie”. ⟨16⟩ I
 rzekł jest Pan ku Mojżeszowi: ⟨17⟩ „Ta to są
 9 jimiona mężow, którzyż ziemię
 wam rozdziela: Eleazar kapłan a
 Jozue syn Nunow ⟨18⟩ i wszytka książęta
 12 ze wszego pokolenia, ⟨19⟩ jichże to są
 jimiona ta to: z pokolenia Juda Kalef
 syn Jefone, ⟨20⟩ z pokolenia Symeona
 15 Samuel syn *Amindow, ⟨21⟩ z pokolenia
 Benijaminowa Elidab syn Kaselonow,
 ⟨22⟩ z pokolenia synow Danowych
 18 Botry syn Jogli. ⟨23⟩ Synow
 Jozef z pokolenia Manassowa
 Amijel syn *Sofet, ⟨24⟩ z pokolenia
 21 Effraimowa Kamuel syn Setanow,
 ⟨25⟩ z pokolenia Zabulonowa Elisafan
 syn Farnatow ⟨26⟩ z pokolenia
 24 Izacharowa wodz Fatyjel syn Ozannow,
 ⟨27⟩ z pokolenia Asserowa Ahijud syn
 Salomi, ⟨28⟩ z pokolenia Neptalimowa
 27 Fedahel syn *Amindow”. ⟨29⟩ Cić są,
 jimże to jest przykazał Pan, aby
 rozdzielili ziemię kanaańską synom israelskim.

⟨35⟩

XXXV

30 ⟨1⟩ To mowił jest
 Pan ku Mojżeszowi w polu
 moabskiem nad Jordanem przeciw
 33 Jerycho: ⟨2⟩ „Przykaż synom israelskim,
 ać dadzą sługam kościołowym z
 jimienia swego ⟨3⟩ miasta ku mieszkaniu

a *przedmieście jich wokoł, ac
 sami w mieściech przebywają, a
 3 *przedmieście *będzie dobytkom a i
 bydłom, <4> ktoreż od muru miesckiego
 zewnątrz wokoł na tysiąc kraczajow
 6 się *rozciągnie. <5> Przeciw wschodu
 słonecznemu dwa tysiąca łokiet będzie,
 takżeż przeciw południu będzie
 9 dwa tysiąca, a k morzu, ktoreż patrzy
 na zapad słońca, takaż miara będzie,
 a północna strona tymże czysłem
 12 dokona się i *będzie *miesto na pośrzodce,
 a sewnątrz *przedmieście. <6> Ale z tych
 miast, ktoreż sługam kościelnym dacie,
 15 szeć będzie ku pobiegłych pomocy
 oddzielono, aby uciekli do nich, ktoż
 przeleje krew, a kromie tych jine
 18 dwie a czterdzieści, <7> to jest wszystkich
 społu ośm a czterdzieści z przedmieściami
 swymi. <8> A ta miasta, ktoraż będą
 21 dana s jimienia synow israelskich
 od tych, ktorzyż więcej mają, więcej
 wzięto będzie, a ktorzyż mnie, <mnie>.
 24 Wszytcy podle miary dziedzictwa swego
 dadzą miasta sługam kościelnym”. <9> I
 rzecze Pan ku Mojżeszowi: <10> „Mow
 27 synom israelskim a powiesz k nim:
 *Kgdysz przejdziecie Jordan i
 wnidziecie w ziemię kanaańską,
 30 <11> opatrzcie, ktora miasta *mają być ku
 pomocy uciekłym, ktorzyż by nie chcąc
 krew przeleli, <12> w niez to gdyż uciecze
 33 zbiegły, przyrodzony zabitego
 nie będzie moc jego zabić, dojad
 nie stanie przed obliczym wszego

mnoŝtwa a wina jego sãdzona będzie.

- 3 <13> A z tych miast, ktoreŝ ku pobiegłych
 pomocy oddzielony, <14> trzy będa za
 Jordanem, a trzy w ziemi kanaańskiej,
 6 <15> takież synom israelskim jako
 przychodzącym i pielgrzymom, aby
 uciekł do nich, jenże nie chcę krew przelał.
 9 <16> *Kgdysz kto ŝelazem urazi kogo
 i umrze, ktoryŝ jest uraŝon, winien
 będzie męzobojstwa i sam umrze.
 12 <17> A jestli kamieniem ciśnie i łuczy
 kogo i od tego razu umrze, takież
 pomszczono będzie. <18> A jestli drzewem kto
 uraŝon sãc umarłby, nad krwiã
 15 wrogu pomszczono będzie. <19> Blizny
 zabitego, wrogu jakoŝ popadnie,
 zabije natychmiast ji. <20> A jestli kto
 18 z nienawiści człowieka goni albo
 łściwie nań czymŝekoli wrzuci,
 <21> albo sãc nieprzyjaciel rękã uderzy,
 21 a on by od tego umarł, wrog
 męzobojstwa winien będzie,
 przyrodzony zabitego natychmiast jakŝe
 24 by nalazł, zadawi ji. <22> A jestliby kto
 z przypadku i przez nienawiści <23>
 i nieprzyjaŝni niecso z tego uczyniłby,
 27 <24> a to w usłyszaniu ludu byłoby doŝwiadczono,
 miedzy wrogiem i bliznym
 *krewnym sãd by bieŝał, <25> wyzwolon
 30 będzie niewinny z rękũ
 pomścicielowych a nawrocon będzie
 sãdem do miasta, do niegoŝ by uciekł,
 33 i będzie tam bydlić, dojad wieliki
 kapłan, jenże olejem ŝwięty mazan
 jest, nie umrze. <26> A jestli wrog

przez miedze miesckie, ktoreż zbiegłym
 ustawiony są, <27> nalezion będzie a
 3 zabit byłby od tego, jenże mściciel
 jest krwie, przez winy będzie, ktoż ji
 zabije, <28> bo jest [jest] miał zbiegły aż do
 6 śmierci biskupowej być w mieście,
 a gdyż zginie, mężobojca nawroci
 się do ziemie swej. <29> Ty to wieczna
 9 będą i włostna we wszech przebytcech
 waszych. <30> Mężobojca pod
 *świadcstwem cirzpieć będzie, na jednego
 12 świadeczstwo niżadny nie będzie
 potępion. <31> Nie weźmiecie wypłaty
 od niego, ktoryż jest winien krwie,
 15 ale natychmiast i on umrze. <32> Wyświeconi
 i zbiegowie przed śmiercią
 biskupową nikakiej do swych miast
 18 wrocić się *mogą <33> ani pokalajcie
 ziemie przebytka waszego, ktoraż
 *niemądrych krwią pokalałaby się,
 21 ani jinako oczyszczona może być,
 jedno przez tego krew, jenże jest drugiego <krew>
 przelał. <34> A tak oczyszczono będzie
 24 wasze jimienie, a ja przebywać
 będę s wami. Bo ja jestem Pan, jenże
 przebywam miedzy syny israelskimi”.

<36>

XXXVI

27 <1> Tedy przystąpili i książęta
 czeladzi Galaadskich *synowie
 Machyr, *synowie Manasse z pokolenia
 30 synow Jozefowych i mowili są
 Mojżeszowi przed książęty israelskimi,
 i rzekli są: <2> „Tobie, panu naszemu,
 33 przykazał Bog, aby ziemę po losu
 rozdzielił synom israelskim i takżeż
 dziewczkam Salfaad, brata naszego,

dał jimienie słuszne otcu, <3> jeź to
 gdyż jinego pokolenia ludzie *pojmują
 3 sobie za żony, padnie s nimi
 jimienie jich a przeniesiono będzie
 do jinego pokolenia z naszego
 6 dziedzictwa, a tak się umniejszy. <4> A tak
 będzie, że gdyż [będzie] miłościwe, to
 jest pięćdziesiąt(e), lat(o) *przepuszczenie
 9 przydzie, słożon będzie losowy
 rozdział a jinych j Jimienie k jinym
 pojdzie”. <5> Odpowiedział Mojżesz
 12 k synom israelskim przykazanym
 bożym rzekąc: „Prawie pokolenie
 Jozefowo mowiło jest, <6> bo jest to to
 15 prawo dziewczek Salfaad od Boga
 wydano, żeby się swadźbiły, z kimże
 chcą, ale tylko ludu z swego pokolenia,
 18 <7> aby się nie przymiesiło jimienie
 synów israelskich z pokolenia
 w pokolenie. Bo wszyscy
 21 mężowie pojną żony z pokolenia
 i przyrodzenia swego <8> a wszystkie
 żony mężów z pokolenia tegoż pojną,
 24 aby dziedzictwo ostało w
 czeladziach, <9> ani sobie smieszana
 *będą pokolenia, ale tak *ostaną, <10> jakoż
 27 są Bogiem rozłączona”. I uczyniły
 dziewczce Salfaad tak, jakoż jim było
 przykazano, <11> i uczyniły swadźbę
 30 Maala a Tersa, Egla a Melcha, a Noa
 z syny stryja swego, <12> z czeladzi
 Manassowej, jenże jest był syn Jozefow,
 33 a jimienie, ktoreż to było jim oddano,
 ostanie w pokoleniu i w czeladzi
 otca jich. <13> Ty są przykazania

i sądownie, które przykazał Pan przez
 rękę Mojżeszową k synom izraelskim
 3 w polu moabskim za Jordanem
 przeciw Jerycho. Dokonały się
 czwarte księgi Mojżeszowej a
 6 poczynają się piąte.

⟨Deuteronomium⟩

⟨1⟩

Pirwa kapitula

⟨1⟩ Ta to są słowa,
 jeź to jest
 9 mówił Mojżesz
 ku wszemu
 Izraelowi za
 12 Jordanem na
 puszczy przeciw
 Morzu Czerwonemu,
 15 między Faran a Tofel,
 a Laban, a Asserot, gdzie jest złota
 wiele, ⟨2⟩ ścia jedennaście dniów z
 18 Oreb po drodze gory Seir aż do Kadesbarne.
 ⟨3⟩ Czterdziątego lata w
 jennemnaście miesiącu pirwego dnia
 21 miesiąca mówił jest Mojżesz k synom
 izraelskim wszystko, co przykazał
 jemu Pan, aby jim powiedział,
 24 ⟨4⟩ gdyż już był zabił Seona
 krola amorrejskiego, jenże
 przebywał w Ezebon, i Og krola
 27 bazańskiego, jenże bydlił w Asserot a
 w Edraj ⟨5⟩ za Jordanem w ziemi
 moabskie. I pocznie Mojżesz wykładać
 30 zakon i mówić: ⟨6⟩ „Pan Bog nasz mówił
 jest k nam na gorze Oreb rzekąc:
 «Dostyc macie, żeście na tej to gorze
 33 przebywali. ⟨7⟩ Wroćcie się a pojdźcie
 ku gorze amorejskiej i k jinem[u],
 które to jej bliska są, *pola, i ku goram,

i ku niższym miścom przeciw
 południu podle brzegu morskiego
 3 w ziemi kananejskiej, od Libanu aż do
 rzeki wielkiej Eufraten. <8> Toć – rzecze
 – oddałem wam ziemię, *wnidziecie a
 6 odzierżycie ją, nad którąż to przysiągł
 Bog otcom waszym Abramowi,
 Izaakowi a Jakobowi, aby ją dał jim
 9 i siemieniu jich po nich. <9> Mowiłem
 wam wonczas, <10> że nie mogę sam
 snieść was, bo Pan Bog wasz
 12 rozmnożył jest was i jeście dziś jako
 gwiazd wiele na niebie. <11> Pan Bog
 otcow waszych, *przyda k tej liczbie
 15 wiele tysięcy a *pożegna wam, jako
 jest mowił. <12> Nie mogę sam waszych
 potrzeb snieść i brzemion, i *karcenia,
 18 <13> wydajcie z was męże mądre
 i umiałe, i ktorych przebywanie *jest
 doświadczone w pokoleniach waszych,
 21 ac je ustawię wam książęty. <14> Tedyście
 odpowiedzieli mnie: «Dobra jest
 rzecz, którąż chcesz uczynić». <15> I
 24 wziąłem z *pokolenia *wasze męże mądre
 i ślachetne, i ustawiłem je książęty,
 trybuny i setniki, pięćdzies(iąt)niki i
 27 dziesiątniki, którzyż to by nauczyli
 was wszemu, <16> i przykazałem jim
 rzekąc: Słuchajcie jich a cso sprawiedliwego
 30 będzie, sędzicie, lecz mieszczanin
 jest on, lecz przychodziń, <17> *niżadnemu
 rozdział nie będzie miedzy osobami
 33 *sąsiednimi, także małego jako
 wielkiego przesłyszcie ani przymiecie
 czyjejkoli osoby, bo sąd boży

jest. A jestli cso niesnadne się wam
 uźrzy, wnieście ku mnie, a ja wysłucham
 3 was. **⟨18⟩** I przykazałem wszytko,
 coź uczynić macie. **⟨19⟩** A ruszywszy się z
 Oreb, przeszliem przez puszcza okropną
 6 i prze[z]wieliką, którąście widzieli,
 po drodze gory Amorrejskiego, jakoż
 przykazał Pan Bog nasz *wam. A *gdyście
 9 przyszli do Kadesbarne, **⟨20⟩** rzekłem
 wam: Przyszliście ku gorze Amorrejskiego,
 którąż to Pan Bog *wasz da
 12 *wam. **⟨21⟩** Spatrzy ziemię, którą to Pan Bog
 twój *da tobie, wnidzi a odzierzy ją,
 jako Pan Bog nasz mówił jest otcom
 15 twym. Nie *raczcie się strachować ani
 czego bać. **⟨22⟩** I przystąpiliście ku
 mnie wszytcy a rzekliście: *Wyśle
 18 męże, którzyż *ogładają ziemię i *wskażą,
 którą drogą moglibychem wnić
 i *przez kora miasta jić. **⟨23⟩** A gdyż mi
 21 się rzecz ulubila, wysłałem ⟨z⟩ was dwanaście
 mężow jednostajnych z *pokolenia
 *waszego, **⟨24⟩** którzyż gdyż *szli i
 24 weszli na go⟨r⟩y, i przyszli są aż do padołu
 gronnego, i ogładali ziemię, **⟨25⟩** a wzięwszy
 owocow ziemi tej, aby ukazali
 27 opwitość, i przynieśli k nam, i powiedzieli:
 «Dobra jest ziemia, którąż to
 Pan Bog *wasz da *wam». **⟨26⟩** A nie chcieliście
 30 wnić, ale nie *wierzyliście k rzeczy Pana
 Boga naszego, **⟨27⟩** szemraliście w
 staniech waszych i rzekliste: «Nienawidzi
 33 nas Bog, a przeto wywiodł nas z
 ziemie ejipskiej, aby nas dał w
 ręce Amorrejskiego i iżby zgładził nas.

3 <28> Gdzie wnidziem? Poślowie są serca
 nasza szresili rzekąc: Przewielika
 wielicość jest a nas *wzrostu
 *więcszy, miasta wielika a murowana
 eże do nieba, syny Enachowy
 6 widzieliśmy tam». <29> I rzekłem wam:
 Nie lękajcie się ani się bojcie jich,
 <30> bo Pan Bog jest, jenże *jest wodz *nasz*, bojować
 9 będzie za *nami [a jenże], jakoż
 jest uczynił w Ejipcie, jeż to wszytcy
 widzieli. <31> I na puszczy, toście sami
 12 widzieli, niósł ciebie Pan Bog twój, jako
 człowiek obykł nosić syna swego
 małego, po wszytkiej drodze, po
 15 ktoreście chodzili, aż dojadście nie
 przyszli na to to mieśce. <32> A wszakście
 nie uwierzyli Panu Bogu *naszemu,
 18 <33> jenże was przechodził na drodze
 i zastawiał jest mieśce, na niemżeście
 stany rozbijali, w nocy ukazował
 21 wam drogę ogniem, a wie dnie
 słupem obłokowym. <34> A gdyż
 usłyszał Pan głos rzeczy waszych,
 24 rozgniewaw się przysiągł jest i rzekł:
 <35> «Nie uźrzy żadny z ludu porodzenia
 tego to psotnego ziemie dobrej, którą
 27 pod przysięgą *był zaślubił otcom
 waszym dać, <36> kromie Kalefa
 syna Jefone, bo ten uźrzy ją a dam
 30 jemu ziemie, którąż jest schodził, i
 synom jego, bo jest naśladował Pana». <37>
 33 A nie dziwne rozgniewanie [me]
 na lud, gdyż jest i na mię się rozgniewał
 prze was Pan rzekąc: «Ani ty
 wnidziesz tam, <38> ale Jozue syn Nunow,

sługa twój, ten wnidzie za cię. Tego
 upominaj i ućwirdzi a ac on ziemię
 3 losem rozdzieli Israelowi. <39> Malutcy
 *naszy, o nichżeście rzekli, że jęci byliby
 wiedzeni, i synowie, którzyż dziś
 6 *dobrzy i *źli nie wiedzący dalekości,
 oni wnidą a jim dam ziemię i
 będą ją dzierżeć. <40> Ale wy wrocicie się
 9 i *otydziecie na puszcza po drodze
 Morza Czerwonego». <41> I odpowiedzieliście
 mnie: «Zgrzeszyliśmy przeciw
 12 Panu, wnidziem a bojować będziemy,
 jakoż nam przykazał Pan Bog nasz».

A gdyż obleczeni w odzienie pośpieszaliście
 15 ku boju na górę, <42> i powiedział
 mi Pan: «Rzeczy k nim: Nie wchod(ź)cie
 ani bojujcie, bo nie jestem s wami,
 18 byście nie padli przed waszymi
 nieprzyjacieli». <43> Mowiłem wam,
 a nie posłuchaliście, ale przeciwiw
 21 się przykazaniu bożemu (i) nadawszy
 się pychą wieszliście na górę. <44> A tak
 *wyszedł Amorrejski, jenże bydlit
 24 na gorach, a na potkanie drogi
 *wyszedł przenaśladował jest was,
 jakoż *się obywały pczoly *roici, a
 27 bił was z Seir aż do Horma. <45> A gdyście
 się wrocili, płakaliście przed
 Panem, a nie wysłuchał was ani głosu
 30 w(a)szemu chciał przystać.
 <46> Przetoście siedzieli w
 Kadesbarne przez wiele czasow.

<2>

Capitulum II

33 <1> A ruszywszy się ottąd, przyszlismy
 na puszcza, któraż wiedzie ku Morzu
 Czerwonemu, jakoż mi rzekł Pan,

i obchodziliśmy górę Seir długi czas.
 3 <2> I rzekł jest Pan ku mnie: <3> «Dostyc
 macie obchodzić górę tę, jidźcie
 6 przeciw północnej stronie <4> a ludu
 przykaż rzekąc: Pojdziecie przez
 9 miedze bratow waszych synow Ezau,
 którzyż przebywają na Seir, a
 lękną się was. <5> Obeźrzycie przeto
 12 pilnie, abyście się nie ruszali przeciw
 jim, bo ani dam wam z ziemie
 jich, cso by *nogą stępić mógł
 *jeden *niżadnym stąpieniem, bo
 k jimieniu Ezau dałem górę Seir.
 <6> Pokarmy kupicie u nich za
 15 pieniądze i będziecie jeść a wodę
 kupioną będziecie pić». <7> Pan Bog
 <twoj> pożegnał tobie we wszem usilu
 18 rękę twu, znał jest drogę twą, kako
 przejdziecie puszcza tę to wieliką,
 za czterdzieści lat mieszkając
 21 z tobą Pan Bog twój a niczego tobie
 niedostawało. <8> A gdyż<smy> minęli bracią
 naszą syny Ezau, którzyż *przebywają
 24 na Seir, przez drogę polną
 z Elacha a z Syjongabera
 przyszlismy na drogę, która wiedzie
 27 na puszcza *moabiską. <9> I rzekł jest
 Pan ku mnie: «Nie bojuj przeciw
 Moabskim ani wychadzaj przeciw
 30 jim w boju, bo nie dam tobie
 niczegoj z ziemie jich, bo synom
 Lotowym oddałem <Ar> ku jimieniu». <10> [Bo] <Emim> pirwi są byli bydliciele
 33 jej, lud wieliki a mocny, a tak
 wysoki jako z Enachowa korzenia,

1 <11> jako obrzymowie domniani są
 byli a by byli równi synom Enachowym,
 3 przetoż Moabski nazywa je
 Emim. <12> Bo na Seir pirwej przebywali
 Horrejszczy, po nichże to, gdyż są
 6 *wygnali a *zagładzili, przebywali są
 synowie Ezau, jakoż jest uczynił Israel
 w ziemi jimienia swego, którą
 9 dał jest jemu Pan. <13> Przeto powstawszy,
 abychom przeszli potok Zaret,
 przyszliśmy k niemu. <14> Ale czas, w
 12 niemżesmy byli chodzili z Kadesbarne
 aż do przyścia potoka Zaret, ośm
 a trzydzieści lat było, dojadze jest
 15 nie zginął zbor wszystek luda
 bojującego z stanow, jakoż zaprzysiągł
 Pan, <15> ktoregoż ręka była przeciw
 18 jim, aby zginęli z pośrzodku stanow.
 <16> A gdyż są wszytcy upadli bojownicy,
 <17> mówił jest Pan ku mnie rzekąc: <18> «Ty
 21 przedziesz miedze dziś moabskie,
 miasto jimieniem *Har*, <19> a *przybliżysz
 się w *sąsiedstwie synow Amonowych,
 24 wystrzegaj się, aby nie bojował
 przeciw jim ani ruszaj się ku
 boju, bo nie dam tobie ziemie synow
 27 Amonowych, iże synom Lotowym
 dałem ją k jimieniu». <20> Ziemia
 obrzymow nazwana jest a w niej niegdy
 30 przebywali są obrzymowie, *ktorąż
 Amoniszczy wezwali Zonim,
 <21> lud wieliki a mnogi, a wysokiej
 33 długości jako Enachow, *ktoryż to zgładził
 Pan przed jich obliczym a kazał
 jim bydlić miasto jich, <22> jakoż był

uczynił Pan synom Ezau, którzyż to
 *bydlili w Seir, zagładziw Horrejskie a
 3 ziemię jich poddaw jim, *jeż to *bydlili
 aż *dosowad. <23> A Ewejskie, którzyż to
 bydlili w Asserym aż do Gazy, Kapadocszczy
 6 wygnali są je, którzyż wyszedwszy
 z Kapadocyje, zgładziłi są je i bydlili są
 miasto jich. <24> Wstańcie a przedźcie potok
 9 Arnon, owa dałem w rękę twą
 Seona krola Ezebona, Amorrejskiego,
 i ziemię jego poczni ją mieć a uczyń
 12 przeciw jemu boj. <25> Dziś *poczniesz
 puszczać strach i grozę twą na ludzi,
 którzyż przebywają pod wszystkim
 15 niebem, aby usłyszawszy jimię tve
 słękli się i jako żony rodzące dziatki
 *szrasną się a w boleści zadzirzeni[a]
 18 *będą». <26> Przetożem pos(ł)ał posły z puszcze
 Kademot k Seonowi krolowi ezebońskiemu,
 w słowich pokojnych rzekąc:
 21 <27> Przedziem przez twą ziemię gościńcem,
 nie skłaniając się ani na prawicę,
 ani na lewicę, <28> pokarm za
 24 kupidło sprzedaj nam, abychom jedli, a
 wodę za pieniądze daj nam, a tak
 będziemy pić, jedno nam przepuść
 27 przec, <29> jako są uczynili synowie Ezau,
 *ktoryż to *bydli w Seir, a Moabszczy, jeż
 to bydlą w Har, dojad nie przydziem do
 30 Jordana a wnidziem do ziemie, którąż
 to Pan Bog nasz da nam. <30> I nie chciał
 jest Seon krol ezeboński dać nam
 33 przec, bo zatwardził Pan Bog duch jego
 i ućwirdził serce jego, tak aby dan
 był w ręce twoi, jakoż ninie widzisz.

3 <31> I rzekł jest Bog ku mnie: «Owa począłem
 tobie poddawać Seona i ziemię
 jego, poczni dzierżać ją». <32> I wyszedł jest
 w potkanie drogi Seon krol ze
 wszym ludem swym ku boju w Jesa,
 6 <33> i poddał ji nam Pan Bog nasz, abychom
 ji zabili i syny jego se wszym ludem
 jego. <34> I wszystkie miasta jego wonczas
 9 dobyliśmy, zabiwszy wszystkie
 bydliciele jich, męże i dzieci, i żony, nie
 ostawiliśmy w nich niżadnego żywego
 12 <35> kromie dobytku, który na dział przyszedł
 plonnikom, i plon miescki,
 ktoregosmy dobyli. <36> Od Aroer miasta,
 15 ktoreż jest na brzedze potoka miasteczka
 Arnon, ktoreż to w dole leży, aż do
 Galaad a nie była jest wieś ani miasto,
 18 jeż to by uciekło naszym rękę, wszystkie
 poddał jest nam Pan Bog nasz, <37> przez
 21 ziemię Amonickich synow, ku
 niejżesmy nie przystąpili, i ku wszemu,
 což przyleży ku potoku Jebok, i k
 miastom gornym, i ku wszystkim *bydlicielom,
 24 od ktorychże to nam zapowiedział
 Pan Bog nasz.

<3>

Capitulum III

27 <1> Tako wrociwszy się seszlismy
 pospołu do Bazan. I wyszedł
 jest Og krol bazański w pośrzacenie
 nam s ludem swym ku bojowaniu
 30 do Edraj. <2> I rzekł jest Pan ku
 mnie: „Nie boj się jego, bo w ręce
 tve poddan jest ze wszym ludem swym
 33 i z ziemią swą. I uczynisz jemu, jakoś
 uczynił Seonowi krolowi amorejskiemu,
 jenże bydlił w Ezebon. <3> Przeto

poddał jest Pan Bog nasz w ręce nasze
 ⟨takież⟩ Og krola bazańskiego i wszystek
 3 lud jego i pobiliśmy je aż do zgubienia,
 ⟨4⟩ zopuściwszy wszystkie miasta jego
 jednego czasu. Nie było miasto,
 6 jeź to by nas uciekło, sześćdziesiąt miast
 i wszystko *krolewstwo Argob *krola
 Og w Bazan. ⟨5⟩ I wszystkie miasta były
 9 omurowane murami przewysokimi
 i wieżami, i zaworami kromie
 miast przez liczby, któreż nie miały
 12 murów. ⟨6⟩ I zagładziliśmy je, jakosmy
 uczynili byli Seonowi krolowi ezebońskiemu,
 zatraciwszy *wszystki *miasta,
 15 męża i młodzionki, i żony, ⟨7⟩ ale dobytek
 i plon mie(s)cki roztargnęliśmy. ⟨8⟩ I
 *oddaliśmy w ten czasie *ziemi z ręki dwu
 18 krolu amorrejskich, ktorasta była
 za Jordanem od potoka Arnon aż do
 góry Ermon, ⟨9⟩ którą Sydonicy
 21 Saryjon wzywają, a Amorrejszczy Sanir,
 ⟨10⟩ wszelka miasto, jeź to są ustawiona
 na równi, i wszystkie ziemie galaadską
 24 i bazańską aż do Selchy a Edraj,
 miast *krola w Bazan. ⟨11⟩ Bo ⟨Og⟩ krol
 bazański jeden był ostał z korzenia
 27 obrzymowego. I ukazowano jest łożo
 jego żelazne, któreż to jest w
 Rabat synów amonickich, dziewięć
 30 łokiet mające na dłuży, a cztery na
 szyrzy miary łokietnej męskiej
 33 ręki. ⟨12⟩ I władaliśmy w ten czasie ziemie
 jego od Aroer, któreż jest na brzędzie
 potoka Arnon, aż do pośrodkowej
 strony góry galaadskiej i miasta

onego dałem Rubenowi a Gadowi. <13> Ale
 jiną część galadzką i wszystkie ziemie
 3 bazańską królestwa Og oddałem
 pokoleniu Manassowu i
 *wszystki *kraje Argob, wszystkie Bazan
 6 wezwana ziemia obrzymska. <14> Jair
 syn Manassow dzierżał wszystkie kraje
 Argob aż do ziemi Jessury i Matatowych
 9 i *wezwana z jimiennią swego
 Bazan Awotjair, *to jest* wieś Jair,
 aż do niniejszego dnia. <15> Ale Machyrowi
 12 dałem Galaad. <16> A pokole(ni)u
 Rubenowu i Gadowu dałem ziemie
 galaadzką aż do potoka Arnon *a
 15 poł potoka i *krajów aż do potoka
 Jebot, któryż jest miedza synów
 amońskich, <17> i szerokość puszczy i Jordan,
 18 i miedze Ceneret aż do morza
 puszczonego, któreż jest przesłone, *z *korzenia
 góry Fasga ku *zachodowi słonecznemu.
 21 <18> I przykazałem wam wtenczas a rzekł:
 „Pan Bog wasz *dał wam ziemie tę
 to k dziedzictwu, *wyprawcie się przed
 24 swą bracią, jidzicie przed synami
 izraelskimi, wszyscy mężowie mocni,
 <19> przez żony i przez młodzionki, i przez
 27 dobytka, bo uznałem, że macie więcej
 *baranów, ty w mieściech ostaną,
 któreż oddałem wam, <20> dokądże
 30 odpoczynąci nie da Pan braci waszej,
 jakoż jest wam dał, aby oni także
 odziedziczyli ziemie, którąż *dał *jest jim
 33 za Jordanem, tedy się nawróci
 jeden jako drugi na swe jimiennią,
 któreż wam oddałem. <21> A wtenczas <...>

(tu brak 10 kart)

⟨17⟩

3   ⟨2⟩ ⟨...⟩ *ktoryż to *czyni złe w widzeniu Pana
 Boga twego przestępując jego
 przykazanie ⟨3⟩ a jidęcy służyć
 cudzym bogom i jim się kłaniający,
 toć jest słońcu i miesiącu, i
 6   wszemu sposobieniu niebieskiemu,
 jeż to nie jest przykazano, ⟨4⟩ i byłoby
 to tobie zwiastowano, i usłyszałyby,
 9   i pytałby na to pilnie a
 gdyżby znalazł prawdę, że ganiebność
 taka stała się w Israelu, ⟨5⟩ wywiedziesz
 12   męża i żonę, którzyż są
 taką niegodną rzecz uczynili, ku
 wrotom miasta twego i będą
 15   kamieniem obrzuceni. ⟨6⟩ O⟨d⟩ ust dwu
 świadku albo trzech zginie, ktoż
 ma zabit być, niżadny nie będzie
 18   zabit, gdyż jeden przeciw jemu
 świadczestwo mowi. ⟨7⟩ Ręka świadkowa
 napirwej zabije ji a ręce
 21   jinego luda napośledziej nań
 będą, aby odniosł złość z pośrodku
 twego. ⟨8⟩ Pakli niepodobny sąd
 24   a nieisty przed sobą opatrzysz
 między krwią a krwią, między przą
 a przą, między trędowatym a
 27   *nietrędowatym a *sędziego słowa
 między twymi wroty mieniające się,
 wstaw jidzi do miasta, ktoreż jest
 30   wyzwolił Pan Bog twój, ⟨9⟩ a przyde
 ku kapłanom duchownego rodu
 i ku sędzi, jenże tego czasu jest, i
 33   popytasz się s nimi, *ktoryże *jest *ukaze
 tobie prawdę sądu. ⟨10⟩ I uczynisz
 wszystko, coż tobie powiedzą ci, již

to są w mieście, któreż jest wyzwolił
 Pan, i nauczą cię <11> podle prawa jego,
 3 i pojdiesz po ich radzie, nie pochylając
 się ani na prawo, ani na lewo.
 <12> Ale kto by wspaniałostkę nie chciał
 6 posłuchać przykazania kapłańskiego,
 jenże w tem czasie służy Panu Bogu
 twemu, a *wydanie *sądowe, umrze
 9 ten człowiek a odniesiesz złość z
 pośredku Israhela, <13> tak wszystek
 lud usłyszawszy będą się baci a
 12 więcej niżadny nie *nadmie się
 pychę. <14> A gdyż wnidziesz do ziemie,
 którąż to Pan Bog <twój> da tobie, <a> odziedzysz
 15 ją, a przebywając w niej rzeczesz:
 „Ustawim nad sobą krola, jakoż
 ji mają nad sobą wszyscy
 18 narodowie w okole”, <15> tego ustawisz,
 ktoregoż Pan Bog twój wyswoli
 z czysła braciej swej. Nie będziesz
 21 moc człowieka jinego rodu uczynić
 krolem, jenże by nie był brat
 twój. <16> A gdyż będzie ustawion, nie
 24 rozmnoży sobie koni a nie nawroci
 ludu do Ejipta jeźcow liczbą
 sąc *powyszszon*, owszem gdyż jest
 27 Pan przykazał wam, aby nikakiej
 więcej tąż drogą się nie nawracali.
 <17> Nie *będą mieć wiele żon,
 30 aby nie osidliły dusze jego, ani
 srebra i złota nieśmiernych
 [pieniędzy] brzemion. <18> A gdyż już siędzie
 33 na stolcu krolewstwa swego,
 popisze sobie Deutronomium
 *księgi prawa tego to, zbierzę z

ksiąg kapłańskich Lewi pokolenia,
 3 <19> będzie mieć z sobą a w nich czyść po
 wszystkie dni żywota swego <...> i
 *ostrzegaj przykazania jego i słowa jego,
 i duchownych obyczajów, jeź to jest
 6 w zakonie przykazano. <20> Nie *wzniesiesz
 serca swego w pychę nad
 swą bracią ani się pochyli na
 9 prawą stronę, ani na lewą, aby za
 długi czas krolował on sam i synowie
 jego nad Israhelem.

<18>

XVIII

12 <1> Nie będą mieć *kapłańszczy i słudzy
 kościelni, i wszyscy z tegoż
 pokolenia części *w *dziedzinie s jinym
 15 ludem israelskim, bo ofiery i
 obiaty boże będą jeść, <2> a nic jinego
 nie przymą s jimienia bracie
 18 swe, bo sam Pan jest dziedzicstwo
 jich, jakoż jest mówił k nim.
 <3> To to *jest prawo kapłańskie
 21 w ludu i od tych, ktoż *oferuje
 obiaty swe, wołu albo owcę
 obiatując, i dadzą kapłanom plece
 24 i *dobre, <4> pirwej urody użytki <...> winne
 i olejowe i dział wełny *ze *wszego
 strzyżenia. <5> Bo jego jest wyzwolił
 27 Pan Bog twój ze wszego pokolenia
 twego, aby stał a służył imieniu
 Pana Boga twego, on i synowie <jego>
 30 na wieki. <6> A jestli w<y>nidzie sługa
 kościelny z niektorego miasta twego
 we wszem Israhelu, w niemże
 33 *jest *przebywał, a chciałiby się
 wrocić żądają mieśca, ktoreż jest
 wyzwolił Pan, <7> służyć będzie w imię

Pana Boga swego jako wszyscy bracia
jego służy kościołowi, którzyż to
3 staną tego czasu przed Panem. <8> Część
pokarmu weźmie, tąż którą i
jini, procz tego, coż się w jego
6 mieście z oćczyzny jemu dostanie.
<9> Gdyż wnidziesz do ziemie, którą to
Pan Bog <twoj> da tobie, chowaj się, aby
9 nie naśladował ganiebności
wszystkich tych narodow <10> a by nie był
u ciebie nalezion, jenże by *obiatował
12 syna swego albo dziewczkę swą
wiodąc przez ogień albo ktoż by
czarownikow patrzył, wyprawiał
15 sny i gusła a nie *będzie czarownik
<11> ani guślnik u ciebie, ani *ktorych
*wieszcznikow *opytaj, ani krzywych
18 prorokow, ani *szukaj od martwych
prawdy, <12> bo wszego tego
nienawidzi Pan a prze takie grzechy
21 zagładzi je w weściu *waszem.
<13> Przezpieczny będziesz a przez poka<la>nia z
Panem Bogiem twym. <14> Rodowie ci
24 to, ktorychże to obdzierzysz ziemię,
guślnikow a czarownikow słuchają,
ale ty od Pana Boga twego
27 jinako jeś ustawion. <15> Proroka s
rodu twego a z braciej twej jako
mnie wzbudzi tobie Pan Bog twoj,
30 tego będziesz słuchać, <16> jakoś prosił
na Oreb od Pana Boga swego,
gdyż się sebraw we wszem
33 zgromadzeniu mowiłeś rzekąc:
«Więcej nie usłyszę głosu Pana Boga
mego i ognia tego to przewielikiego

nie uźrę na wieki więcej,
 abych snad nie umarł». **⟨17⟩** I rzekł jest
 3 Pan ku mnie: „Wszystko są dobrze
 mówili. **⟨18⟩** Proroka wzbudzę jim
 z pośrodku braciej jich rownego
 6 tobie i włożę słowa ma w usta jego,
 i będzie mówić k nim wszystko,
 coż jemu przykażę. **⟨19⟩** Ale ktoż słow
 9 jego nie będzie chcieć słyszeć,
 ktoreż będzie mówić w imię me,
 ja mściciel będę. **⟨20⟩** Ale prorok, jenże
 12 *wzgardzony pogorszon sąc, będzie
 chcieć mówić w imię me, ktoregożem
 ja jemu nie przykazał, aby mówił,
 15 *bo z imienia jinych bogow, zabit
 będzie». **⟨21⟩** A jestliby ty milczanym
 pomyslenim odpowiedział: „Ktorem
 18 obyczajem mogę srozmieć słowu,
 ktoregoż jest Pan nie mówił?” **⟨22⟩** To to
 znamię będziesz mieć: Coż *jest
 21 on prorok z imienia bożego *prorokował,
 a to się nie *stało, tego jest Pan
 nie mówił, ale z bojaźni swego
 24 umysła składał jest sobie prorok,
 przetoż nie będziesz się jego bać.

⟨19⟩

XIX

⟨1⟩ A gdyż zatraci Pan Bog twój
 27 narody, jichże to ziemię tobie
 podda a odzierzysz ją, **⟨i⟩** będziesz
 przebywać w mieśc*⟨iech⟩* jich i w domiech,
 30 **⟨2⟩** trzy miasta wyłączysz sobie pośrodk
 ziemie, jaż to Pan Bog twój da tobie
 ku jimieniu, **⟨3⟩** zrownasz pilnie
 33 drogę ziemie a na trzy *drogi rownie
 wszystkie krajinę twą rozdzielisz,
 aby miał blisko uciec wrażający,

1 jenże prze wraz pobiegł. ⟨4⟩ To
 2 prawo będzie wraźdnika pobiegłego,
 3 jegoż żywot ma się zachować:
 4 Ktoż by zabił bliznego swego nie
 5 chcę *i* jenże by *s* wczora i trzeciego dnia
 6 niżadnej nienawiści nie miał przeciw
 7 jemu, a tak było uiszczono, ⟨5⟩ ale
 8 szedw *s* nim do lasa proście rębać
 9 drzew a w drzewnem rąbaniu
 10 spadnąc siekiry z toporzyska, raniłaby
 11 przyjaciela jego i zabiłaby ji,
 12 ten do jednego z tych miast uciecze
 13 a żyw będzie, ⟨6⟩ aby snad blizny onego,
 14 jegoż jest krew przelana, boleścią
 15 sąc rozniecon ⟨nie⟩ goniłby jego i
 16 uścignął, byłaliby *dalsza* droga
 17 a *zabiliłby duszę jego, jenże nie jest
 18 winien śmierci, *albo żadnej
 19 nienawiści nie miał przeciwko
 20 temu, który jest zabit, drzewie,
 21 [mając gniew] *jest *nalezion. ⟨7⟩ A
 22 przeto przykazuję tobie, aby trzy
 23 miasta w równej dali od siebie
 24 rozdzielił. ⟨8⟩ Ale gdyż rozszerzy Pan Bog
 25 twój miedze tve, jakoż jest przysięgł
 26 otcom twym, ⟨i⟩ da tobie
 27 wszystkie ziemię, którą jest jim
 28 ślubił, ⟨9⟩ ale wszak acz będziesz
 29 ostrzegać przykazania jego a uczynisz,
 30 což ja dziś przykazuję tobie,
 31 aby miłował Pana Boga twego
 32 i chodził po drogach ⟨jego⟩ po wszystkie
 33 czasy, przydasz sobie jina trzy
 34 miasta ku pirwszym *uczynionym
 35 miastom trzem a tak jich w czysło

*liczby podwojisz, <10> aby nie była
 przelana krew niewinna w pośrzodku
 3 ziemie, którą Pan Bog twój da
 tobie k jimienu, i nie *będziesz winien
 krwie. <11> A jestliby kto nienawidział
 6 bliznego swego i *składa leść
 o jego żywocie, powstaw ranił ji,
 eżby umarł, a sam by uciekł do
 9 jenego <z> drzewiej *uczynionych miast,
 <12> pošlą starosty tego miasta i wyciągną
 ji z tego miasta uciekłego i
 12 dadzą ji w rękę bliznego, jegoż
 krew przelana jest, i umrze. <13> Ani
 się nad nim smiłujesz i odniesiesz
 15 niewinną krew z Israela, ac
 się dobrze stanie tobie. <14> Nie
 przejmiesz ani przeniesiesz miedz
 18 bliznego swego, jeż to są wryli
 pirwszy k jimienu twemu, któreż to
 Pan Bog twój da tobie w ziemi,
 21 ktoraż to przymiesz ku jimienu.
 <15> Nie stanie jeden świ(a)dek przeciw
 nikomu, któryżkoli grzech byłby
 24 jego albo wina, ale w uściech dwu
 albo trzech świadkow stanie
 wszelkie słowo. <16> A jestli stanie
 27 świadek lżywy przeciw człowieku,
 winię ji przestąpieniem zapowiedzonym,
 <17> stanieta oba, jichże to prza
 30 jest, przed Panem *w* widzeniu
 kapłańskiem i *sądowem, jeż to w tych
 dnioch są. <18> A gdyż pilnie wzbadając
 33 się najdą krzywego świadka,
 że przeciw swemu bliznemu
 powiedział krzywdę, <19> *odpłaci jemu,

3 jakoż on bliznemu swemu mienił
 uczynić, i odniesiesz złość z pośrodka
 twego, <20> a jini usłyszawszy mieliby
 strach a nikakież śmieliby tegoż
 uczynić. <21> Nie slutujesz się nad
 6 nim, ale duszę za duszę, oko za oko,
 ząb za ząb, rękę za rękę, nogę za nogę *pozędaj.

<20>

XX

<1> A gdyż w(y)nidziesz
 9 ku boju przeciw wrogom swym
 a uźrżysz jeźce i wozy, i większą
 wielikość zastępu, niż ty *masz,
 12 twych przeciwników, nie *lękaj się
 jich, bo Pan Bog twój z tobą jest,
 jenże cię wywiodł z ziemie ejipskiej. <2> A
 15 gdyż się przybliżysz ku boju, stanie
 kapłan przed zastępem a tak k ludu
 mowie: <3> «Słysz Israhel, dziś s
 18 nieprzyjacieli swymi boj *weźmiesz, nie
 lękaj się serce wasze, nie straszcie
 się ani zasię postępaście, ani się
 21 jich bojcie, <4> bo Pan Bog wasz pośrzo-
 d was jest a za was przeciw
 nieprzyjacielom waszym bojować będzie
 24 i *wyswoli was ze szkody». <5> A książęta
 po wszech zastępiech wołać będą,
 ano wszytka wojska słyszy: «Który
 27 jest człowiek, jenże jest udziałał
 nowy dom a nie poświęcił jego, jidzi
 a wroci się do swego domu, aby
 30 snad nie umarł w boju a jiny człowiek
 poświęciłby ji. <6> Który jest
 człowiek, jenże jest szczepił winnicę
 33 a jeszcze nie uczynił jej pospolnej,
 z nieże to by było słuszno wszem
 pożywać, jidzi i wroć się do domu twego,

aby snad nie umarł w boju a jiny by
człowiek używał jego roboty.

3 <7> Ktory jest człowiek, jenże pojał
sobie żonę a jeszcze nie obcował
s nią, jidzi i wroć się do swego domu,
6 aby snad nie umarł w boju
a jiny człowiek pojałby ją». <8> To
rzekę *przyczyni jine i *będzie mówić
9 k ludu: «Ktory jest człowiek straszwy
a sierca straszwyego, jidzi a
wroci się do domu swego, aby nie
12 wstraszył sierz bracie swe, jako
się sam jest strachem urzasł». <9> A
gdyż przemilczały książęta wojski
15 dokonając swą mowę, tedy
jich każdy zastęp swoj ku boju
sposobi. <10> A jestli <kiedy> k miastu przystąpisz
18 chcąc jego dobyć, napirwej
*podaj jemu miru. <11> Przymieli ji a
odewrze tobie brony, wszystek lud,
21 jenże jest w niem, zbawion będzie
a będzie tobie służyć *w *poddaniu.
<12> Pakliby nie chciał z tobą w
24 smowę jić a pocznieli boj z tobą,
wybojujesz je. <13> A gdyż je da Pan
Bog twój pod rękę twą, zbijesz
27 wszystko w niem, což będzie płodu
samcowego, mieczem <14> przez żon
i przez młodzieńcow, i wszego
30 dobytka, jeż to w mieście jest. Wszystek
plon *wojeński rozbitujesz
i będziesz jeść s łupu nieprzyjacioł
33 twych, ktoreż to Pan Bog twój *podał
tobie. <15> Tak uczynisz wszystkim
miastom, ktoreż to opodał od

3 ciebie są, a ta miasta nie są, któreż
 ku jimieniu przymiesz. <16> Ale w tych
 6 mieściech, któreż to tobie ku jimieniu
 będą dany, owszem niżadnego
 nie ostawisz żywo, <17> ale zbijesz mieczem,
 9 to jest Etejskiego, Amorejskiego,
 Kananejskiego, Ferezejskiego,
 Ewejskiego a Jebuzejskiego, jakoż
 przykazał tobie Pan Bog twój,
 <18> aby snad nie nauczyli ciebie czynić
 12 wszej ganiebności, jaż to sami
 czynili bogom swym, i zgrzeszylibyście
 w Pana Boga waszego. <19> Gdyż
 15 leżesz przed miastem długiego czasu
 a otarasowaw się przed nim,
 aby dobył jego, nie *po(d)cinaj szczepow,
 18 którychże owoce godzą się
 jeść, ani siekiram i około krajiny
 posiekasz, bo drzewo jest, a nie
 21 człowiek ani może[sz] przysporzyć
 czysła bojownikowego. <20> A jestli
 drzewia nie płodzącego, a jest płone
 24 a k jinym potrzebam godne, posiekaw
 je *udziałasz proki, dojadże nie
 dobędziesz miasta, jeż to się tobie przeciwia.

<21>

XXI

<1> A gdyż będzie
 27 należona marcha człowieka
 zabitego w ziemi, którąż Pan Bog da
 tobie, a będzie nie wiedziano, kto jest
 30 winien w zabitem, <2> wynidąc więcszy
 urodzenim i sędzie twoi i zmierzą
 od miasta tej marchy wzdal wszystkich
 33 miast około <3> a któreż nabliższe
 z nich *uźrze, *ten starszy z miasta
 *wieźmie jałowicę z stada, któraż

to jest nie ciągnęła w jarzmie
 ani ziemię krojiła radlicą, **⟨4⟩** i *wwiodą*
 3 ją w doł przykry i kamienisty,
 jenże jest nigdy nie oran ani
 nasienia przymał, i srzeżą w niem
 6 gardło jałowicy. **⟨5⟩** A przystąpiąc
 kapłani, synowie Lewi, ktoreż to jest
 zwolił Pan Bog twój, aby służyli *⟨jemu⟩*
 9 i błogosławili imieniu jego, *że
 wszystko rzecz jich słowy się kona
 a wszelką rzecz czystą albo nieczystą
 12 sędzić mają. **⟨6⟩** I przydą więcszy
 urodzenim z miasta tego ku
 zabitemu i umyją ręce swe nad
 15 jałowicą, jeż to jest zabita w dole,
⟨7⟩ rzekąc: „Ręce nasze nie
 przelałysta krwi tej to ani oczy widziały.
 18 **⟨8⟩** Miłościw bądź, Panie, ludu twemu
 israhelskiemu, jegożeś wykupił,
 a nie wkładaj krwi niewinnej
 21 pośród luda twego israhelskiego”.
 I będzie odniesiona wina
 krewna od nich, **⟨9⟩** i będziesz ty
 24 *niewinien krwi niewinnej, któraż
 jest przelana, gdyż uczynisz,
 coż jest przykazał Pan. **⟨10⟩** Gdyż
 27 *wnidziesz ku boju przeciw
 nieprzyjacielom swym a podda je
 Pan Bog twój pod *twu rękę, a
 30 zjimasz je, **⟨11⟩** a uźrżysz w liczbie
 więźniow żonę krasną *⟨i⟩* jimiesz się
 jej miłować chcę ją sobie za żonę
 33 mieć, **⟨12⟩** *wwiedziesz ją do domu swego*
 a ona ogoli sobie *krzyczę* a
 ostrzyże paznogie, **⟨13⟩** a słożąc rucho,

w niemże jest jęta, a siedząc w domu
twem[u] będzie płakać otca i
3 i macierze swej za jeden miesiąc,
a potem wnidziesz k niej i będziesz
s nią spać, *bo *jest żona twa. <14> A jestli
6 potem nie będzie tobie k myśli,
przepuścisz ją wolnie ani jej
moc będziesz przedać za pieniądze,
9 ani snędzić *moc, *jenże jeś
ją poniżył. <15> Będzieli człowiek mieć
dwie żenie, jedną miłą a drugą
12 niemiłą, i *urodzi s *niej syny,
i byłiby syn niemilej pirworodeniec,
<16> i chciałby otciec zboże
15 między syny rozdzielić, nie będzie
moc uczynić syna miłej pirworodzonym
a wyszszej mieć niżli syna
18 niemilej, <17> ale syna niemilej
przyzna pirworodzonym i da jemu
ze wszego, což ma, dwa działa,
21 bo ten to jest pirwy z synow jego
a jemu słusze pirworodzeństwo.
<18> Gdyż urodzi człowiek syna
24 nieposłusznego i niekarnego, jenże
nie *posłucha przykazania otcowa
ani macierzyna a karan sąc
27 posłuchać wżgardzi, <19> popadwszy
ji, przywiodą przed starsze
tego miasta ku wrotom *sądź <20> i
30 powie(dzają) k nim: „Ten to syn nasz niekarny
a nieposłuszny jest, napominania
naszego słyszeć nie chce i
33 gardzi, oddał się jest obżarstwu
i nieczystocie, i godom”, <21> kamieniem
ji obrzuci lud miescki i umrze,

a tak *odniesiecie złość z pośrzodka
 waszego, a tak wszystek Israhel usłyszaw,
 3 *wzboji się. <22> Gdyż zgrzeszy
 człowiek tym, prze jeź to śmierci będzie
 osądzon, [a] obieszon będzie na
 6 szybienicy, <23> nie ostanie jego marcha
 na drzewie, ale tegoż dnia
 pogrzebion będzie, bo przeklął Bogiem
 9 jest wszelki, któż wisi na
 drzewie, a nikakiej nie pokalasz
 ziemie swej, którąż to Pan Bog twój
 12 da tobie ku jimieniu.

<22>

XXII

<1> A gdyż uźrżysz wołu brata twego
 albo owcę błądzące, nie
 15 miniesz jich, ale nawrocisz bratu
 twemu. <2> Ale acz nie jest <blizny> brat twój
 ani jego znasz, *w*wiedziesz je w
 18 dom swój i będą u ciebie, dojad
 nie najdzie brat twój, i pojmie
 od ciebie. <3> Takież uczynisz o ośle
 21 i o ruchu, i o wszelkiej rzeczy brata
 twego, która by się straciła, a ty
 ją znalazł, nie omieszkwaj jako
 24 cudzą. <4> Uźrżyszli wołu albo osła
 brata twego padwszy <na drodze>, nie miniesz,
 ale podniesiesz s nim. <5> Nie oblecze
 27 się żona w rucho męskie ani mąż
 używać będzie rucha żeńskiego,
 bo *ganiebno będzie przed Bogiem,
 30 któż to czyni. <6> Gdyż chodząc po
 drodze, najdziesz na ziemi albo na
 drzewie gniazdo ptasze a macierz jich
 33 na ptaszęciech albo na jajcoch
 nasiedzącą, nie weźmiesz jej z jej
 dziećmi, <7> ale dasz jej uć *dzierży

jej dzieci, ac się dobrze stanie tobie
 a *będziesz żyw za długi czas. <8> Gdyż
 3 udziałasz nowy dom, uczynisz mur
 z strzechą około, aby nie była
 krew przelana w twem domu, a
 6 nie *będziesz winien, gdyż się kto
 *popęźnie, nagle padnie. <9> Nie
 *posiewaj winnice swej jinym
 9 siemieniem, aby siemię, ktoś by
 siał i coż się rodzi z winnice, społu
 się <nie> poświęciło. <10> Nie będziesz
 12 orać społu wołem i osłem. <11> Nie
 obleczesz się w rucho, jeż to z wełny a
 ze lnu tkano jest. <12> Strzępki na
 15 podolce uczynisz [a] na czterzech węglech
 płaszczu swego, w któryż się
 odziewasz. <13> Gdyż pojmie mąż żonę
 18 a potem będzie ją nienawidzić,
 <14> wymyślając na nią sromotę, prze
 którąż to by jej zbył, winię ją
 21 jimieniem przezłym a rzekąc:
 „Tę tociem żonę pojął a wszedw
 k niej, nie znalazłem jej panną”,
 24 <15> pojma ją ociec jej i mać niosąc s nią
 znamiona jej panieństwa k starszym
 z miasta, jż to we wrociech są
 27 *postawiw, <16> i powie ociec: «Dziewkę
 ma dałem temu to za małżonkę,
 a on jej nienawidzi, <17> przykłada jej
 30 jimię przezłe rzekąc: Nie znalazłem
 jej panną sąc, <a> otoc są
 znamiona panieństwa jej, dziewczki mej».

33 I pokaże rucho przed starszymi
 z miasta tego, <18> i popadną starszy
 miasta tego męża i biczują ji <19> a

*odsądzi *jej *sto zaważy srebra, jeź to
da otcu dziewczemu, którą to jest
3 gańbił imieniem przezłym na
jej dziewstwie w Israhel, i będzie ją
mieć za małżonkę a nie będzie jej
6 moc zbyć po wszytki czasy żywota
swego. <20> A jestliby prawda była,
coż jest na nią powiedział, że nie
9 jest naleziona dziewczka w panieństwie,
<21> wyrzucą ją ze drzwi domu
otca *jego a kamieniem ją obrzucą
12 wielkość miasta tego i umrze,
że jest uczyniła nieczystotę w
Israhel *a *sromotę w domu otca
15 swego, i odniesiesz złość z pośrodku
twego. <22> Gdyżby spał mąż z cudzą
żoną, oba społu umrzeta, to jest
18 cudzołożnik i cudzołożnica, i
wyniesiesz złość z Israel. <23> Pakli który
mąż dziewczkę pannę sobie otda, a
21 użrzaw ją niekto *z *miasta albo
*naleziona jest i *spal s nią, <24> przywiedziesz
obu ku bronie miesckiej
24 a kamieniem *ją obrzucisz, dziewczkę,
przeto że jest nie wołała sąc w
mieście, *mężę, przeto że pogañbił żonę
27 swego bliznego, a wyniesiesz
złość z pośrodku twego. <25> Ale gdyż
na polu najdzie mąż dziewczkę, jeź to
30 jest oddana, a popadw ją leżał s nią,
on sam umrze, <26> a dziewczka nic nie
będzie cirpieć ani jest winna
33 śmierci, bo jako łotr powstawa przeciw
bratu swemu a zabija duszę jego,
takież i dziewczka cirpiała jest.

3 <27> Sama na polu była, wołała, a niżadny
 nie przyśpiał, kto by ją wyzwolił. <28> A
 6 jestli mąż najdzie dziewczę pannę,
 jeź to nie ma męża, a popadnę ją
 spał s nią, a prza przyszłaby k sądu,
 6 <29> da, ktoż spał s nią, otcu dziewczemu
 pięćdziesiąt zaważy srebra a będzie
 ją mieć za małżonkę, bo jest ją
 9 pogañbił, a nie będzie jej moc zbyć
 po wszytki czasy żywota swego.

XXIII

12 <30> Nie pomie mąż żony otca swego
 ani obnaży odzienia jej.

<23>

15 <1> Nie wnidzie czyszczony albo zdawione
 łono mając, albo odjęte, albo
 odrzazane mając w kościół boży. <2> Nie
 18 wnidzie wyleganiec, jenże jest z
 proznej niewiasty urodzon, w kościół
 boży aż do dziesiątego pokolenia.
 <3> Amonicszczy a Moabiszczy także do
 dziesiątego pokolenia nie *wnidzie
 21 w kościół boży eż na wieki, <4> bo są
 nie chcieli was potkać z chlebem
 a s wodą na drodze, gdyście wyszli
 24 z Ejipta, a najęli są przeciw tobie
 Balaama syna Beorowa z
 Mezopotanijej Syrskiej, aby cię
 27 przeklął, <5> i nie chciał jest Pan Bog
 twój usłyszeć Balaama a obrocił
 klątwę jego w pożegnanie
 30 twe, przeto że cię miłował. <6> Nie
 uczynisz sobie s nimi miru ani
 33 ględaj jich dobrego wszytki dni
 żywota twego na wieki. <7> Nie
 wzgardzisz Idumejskim, bo brat twój
 jest, ani Ejipskim, boś przychodniem

był w ziemi jego. **⟨8⟩** Ktoż się urodzi
 z nich, w trzecim pokoleniu
 3 wnidą w kościół boży. **⟨9⟩** Gdyż wynidziesz
 przeciw wrogom swym w boj,
 *ostrzegaj się ode wszej złej rzeczy.
 6 **⟨10⟩** Będzieli między wami człowiek, jenże by
 nocnym snem był pokalan, wynidzie
 z stanow **⟨11⟩** a nie wroci się aż do
 9 wieczora, a umyje się wodą *i* po
 słońiecznem zachodu wroci się do
 12 stanu. **⟨12⟩** Będiesz mieć wychod przed
 przyrodzoną przygodę, **⟨13⟩** niosąc kołek na
 15 pasie, a gdyż siędziesz, okopasz około
 ciebie a łajna pierścią przykryjesz
⟨14⟩ na tem mieścu, na ktoremżeś
 18 oblekczon, bo Pan Bog twój chodzi
 a podał tobie nieprzyjaciele
 21 twe, a twoji stanowie *będą święci,
 a niżądny smrod nie *pokaże
 się w nich ani cię opuści. **⟨15⟩** Nie wydasz
 24 panu parobka jego, któryż k tobie
 uciecze, **⟨16⟩** a będzie z tobą bydlić w
 mieścu, ktoreż się jemu ślubi, *i* w
 27 jednym z twych miast ac tu
 odpoczywa, a nie smęć jego. **⟨17⟩** Nie
 będzie zła dziewczka między dziewczkami
 30 israhelskimi ani nieczysty z synow
 israhelskich. **⟨18⟩** Nie będziesz oferować
 33 roboty z swej nieczystoty ani
 zapłaty psiej w domu Pana Boga
 twego, *bo cożkoli tego jest, *jenże
 *to by ślubił, bo mirziona jest
 oboje przed Panem Bogiem twym.

1 ⟨19⟩ Nie pożyczysz bratu twemu na lifę
 pieniędzy twych ani użytkow,
 3 ani żadnej jinej rzeczy, ⟨20⟩ jedno
 cudzemu. Ale bratu twemu przez
 lify, coź jest potrzebien, pożyczysz
 6 a *pożegna tobie Pan Bog twój
 we wszem usilu twem [a] w ziemi[ę],
 w niąź to wnidziesz *odzierzysz. ⟨21⟩ Gdyż
 9 ślubisz ślub Panu Bogu twemu,
 nie *mieszkaj spełnić, bo to ogląda
 Pan Bog twój, a jestli będziesz
 12 mieszkac, za grzech tobie
 postawiono będzie. ⟨22⟩ A jestli nie będziesz
 ślubować, przez grzechu będziesz,
 15 ⟨23⟩ ale coź jest jednq wyszło z twych
 ust, spełnisz a uczynisz, coześ ślubił
 Panu Bogu twemu, coźś z
 18 dobrej wolej i swymi usty przemowił.
 ⟨24⟩ Wszedw w winnicę bliznego,
 zobí grona, *coź się tobie *lubią,
 21 ale precz nic nie *wyniesiesz
 z sobą. ⟨25⟩ A w[y]nidzieszli na pole
 swego przyjaciela, naszczykasz kłosow
 24 a rękama zemniesz, ale sirpem
 nie będziesz żęci.

⟨24⟩

XXIII capitulum

27 ⟨1⟩ A gdyż pojmie człowiek żonę
 i będzie ją mieć, a ona nie
 najdzie miłości przed jego oczyma
 prze niektory smrod, napisze list
 30 rozwodny i da w rękę jej, i puści
 ją z swego domu. ⟨2⟩ A gdyż *odydzie,
 pojmie jinego męża ⟨3⟩ a ten też
 33 *nienawidzi jej i da jej list rozwodny
 a puści ją z swego domu *bo aczby
 umarł, ⟨4⟩ nie będzie moc jej

pirwy mąż zasię za małżonkę wziąć,
bo pokalana jest a ganiebna <uczyniona>
3 jest przed Bogiem, nie daj zgrzeszyć
w ziemi twe, którąż to Pan Bog
twój da tobie ku jimieniu. <5> Gdyż
6 mąż pojmie żonę nowo, nie pojdzie
ku boju ani jemu ktorego
poselstwa rozkażą pospolitego, ale
9 prozen będzie przez pokuty w domu
swem, za cały rok wesoł sąc z swą
żoną. <6> Nie przymiesz miasto zakłada
12 spodniego i zwirzchniego
żarnowa, bo duszę swą położył
jest tobie. <7> Będzieli popadnion
15 człowiek nekając brata swego z
synow israelskich a przedałby ji,
a wziął pieniądze, taki zabit
18 będzie, i wyniesiesz złość z pośrodka
twego. <8> Strzeż się pilnie, aby nie
wszedł w ranę trędowatą, ale
21 wszystko uczynisz, cożkoli nauczą cię
kapłani z Lewi pokolenia, podle
tego, jakożem jim przykazał, pilnie
24 wypełnisz. <9> Wspominajcie, cso jest
uczynił Pan Bog wasz Maryjej na
drodze, gdyście szli z Egipta. <10> Gdyż
27 napominasz bliznego swego z
niekakięj rzeczy, którąż to jest tobie
dłużen, nie wnidziesz w jego dom,
30 chcąc zakład wziąć, <11> ale staniesz
przed nim a on tobie wyniesie, coż
będzie mieć. <12> A jestliby był ubogi,
33 nie *ostawiaj przez noc u siebie
zakładu, <13> ale wrocisz jemu <...> przed
słunecznym zachodem, aby spał w swem

rusze a dobrze mówił tobie i *będzie
 to tobie za sprawiedliwość przed
 3 Panem Bogiem twym. <14> Nie zaprzysz
 zapłaty niedostatecznego i ubogiego
 brata twego albo przychodzącego,
 6 jenże z tobą przebywa w ziemi tve
 albo między wroty twymi jest, <15> ale
 tegoż dnia wrocisz jemu najem
 9 jego działa przed słonecznym zachodem,
 bo ubogi jest a tym swój żywot
 karmi, ac nie będzie wołać ku
 12 Bogu na cię a nie będziesz mieć s niego
 grzechu. <16> Nie będą zabici otcowie
 za syny ani synowie za otce,
 15 ale jeden każdy za swój grzech
 umrze. <17> Nie przewrocisz sądu
 ubogiemu, przychodzącemu i sirocie,
 18 nie weźmiesz miasto zakładu u wdowy
 rucha jej. <18> *Wspominaję, żeś
 robotował w Ejipte a wywiodł cię
 21 Pan Bog twój odtąd, przetoż przykazuję
 tobie, aby uczynił *ty to *rzeczy.
 <19> Gdyż seźniesz nasienie na twem polu
 24 a zapomniaw snop ostawisz, nie
 wrocisz się, aby ji wziął, ale jinemu
 i sirocie, i wdowie *przepuść
 27 wziąć, ac pożegna tobie Pan Bog
 twój we wszem usilu ręku twu.
 <20> Pakli[by] owoce z oliwy będziesz zbirać,
 30 cożkoli zostanie na drzewie,
 nie nawrocisz się chcę to sebrać,
 ale ostawisz przychodzącemu, sirocie
 33 i wdowie. <21> A gdyż zbierasz twą
 winnicę, nie *zbiraj gronnych jagod,
 jeż to ostawają, *ac się dostaną ku

użytku przychodzącemu, sirocie i
 wdowie. <22> *Wspominaję, że jeś sam
 3 robotował w Ejipte, a przeto
 przykazuję tobie, aby uczynił tę to rzecz.

<25>

XXV

<1> Będzieli przą między niektóryma
 6 a *wyprosi sobie *sędzią,
 ktoregoż s nich sprawiedliwego
 użrzą, temu z nich prawdy swięczenie
 9 dadzą, a nieprawego w jego
 niesprawiedliwości potępią. <2> A jestli
 *użrzy tego, któż jest zgrzeszył, że
 12 jest dostojen kaźni, swlekąc ji
 przed sobą *każy bić, podle miary
 jego grzechu *ran*
 15 *miara ta to będzie*, <3> ale wszak, aby liczby
 czterzech dziesiątkow nie przesiągnęli,
 tak aby brat twój *wielmi sąc
 18 zbit od twu oczu nie mógł odyć.
 <4> Nie zawiązesz ust wołowych,
 gdyż młocisz w gumnie użytki tve.
 21 <5> Gdyż przebywają bracia społu a
 jeden z nich umrze przez dzieci,
 żona umarłego nie odda się za jinego,
 24 ale pojmie *brata jego i wzbudzi
 siemię brata swego <6> a
 pirworodzonemu synu z niej zdzieje imię
 27 jego, aby się nie zgładziło jego
 imię z Israhel. <7> A jestliby nie
 chciał pojąć żony bratra swego, jeż to
 30 z prawa ma, pojdzie żona ku bronie
 miesckie i wdżałuje więczym
 urodzenia rzekąc: «Nie chce brat
 33 męża mego wzbudzić *siemienia
 bratra swego w Israhel ani mnie
 w małżeństwo przyjąć». <8> Natychmiast

przywołając jego *opyta. Odpowiel:
 «Nie chcę jej sobie za żonę
 3 pojąć», ⟨9⟩ przystąpiwszy żona k
 niemu przed starszymi zuje boty z
 jego nog i plunie w oblicze jego
 6 rzekąc: „Tak się stanie człowieku, który
 nie udziła domu brata swego”, ⟨10⟩ i
 będzie słynąć imię jego dom zutego.
 9 ⟨11⟩ Będzietali dwa męża mieć
 między sobą swar, a jeden z nich
 przeciwia się drugiemu pirzchliwie,
 12 a chcąc żona *jedna wywodzić męża
 swego s ręku silniejszego, ściągnęłyby
 rękę i uchwyciłyby łono
 15 jego, ⟨12⟩ utniesz rękę jej ani się
 uchylish k niej żadną miłością. [Nie
 będziesz mieć] ⟨13⟩ Nie będziesz mieć *w*
 18 wacku rozmajitej wagi, więcsz⟨e⟩j i
 mniejszej, ⟨14⟩ ani będzie w domu twem
 miara więcsza i mniejsza. ⟨15⟩ Wagi
 21 będziesz mieć sprawiedliwe i
 prawe, a miara rowna będzie i prawa
 u ciebie i *będziesz żyw na ziemi
 24 długi czas, *ktoryż to Pan Bog twój da
 tobie. ⟨16⟩ Bo ganiebny jest Panu, ktoż
 to czyni, a przeciwia się wszej
 27 niesprawiedliwości. ⟨17⟩ *Wspominaję, cso
 tobie jest uczynił Amalech na drodze
 potkaw cię, gdyżeś wyszedł z Ejipta,
 30 ⟨18⟩ kako jest szedł przeciwko tobie a
 *poślednego zastępa twego, jeż to
 33 ustawszy siedzieli, zbił, gdyżeś ty był
 głodem i usilim obciążon, a nie bał się
 jest Boga. ⟨19⟩ Przetoż gdyż Pan Bog
 twój da tobie odpoczynąć a

podwrociłby wszystkie narody w okole
 w ziemi *ślubienia, zagładzisz imię
 3 jego pod niebem. Chowaj się *a
 nie *zapomnisz.

⟨26⟩

Capitulum XXVI

⟨1⟩ A gdyż wnidziesz w ziemię, którąż
 6 to Pan Bog twój da tobie
 ku jimieniu, a odierzysz ją i będziesz
 w niej przebywać, ⟨2⟩ nabierzesz ze
 9 wszech swych użytków [i] pirwych urod
 i położysz je na wieko, i przydziesz
 na to miejsce, któreż jest Pan Bog
 12 twój wybrał, aby tamo było
 wezwano imię jego, ⟨3⟩ a *przystąpią ku
 kapłanowi, jenże *jest w tych dniach,
 15 a rzeczesz jemu: «Przyznawaję
 się dziś przed Panem Bogiem twym,
 że*m* wszedł w ziemię, za niąż to
 18 jest przysiągł otcóm naszym, aby
 ją dał nam». ⟨4⟩ I *przymie kapłan
 wieko z ręki jego, i postawi przed
 21 ołtarzem Pana Boga twego, ⟨5⟩ i
 będziesz mówić przed widzeniem
 Pana Boga twego: «Syrski przeciwiął
 24 się jest otcu memu, jenże był
 zstąpił do Egiptu a tu przychodniem
 był w małej liczbi⟨e⟩ i rozplodził
 27 się *w* wieliki rod i w mocny, *i*
 nieskonanej wielkości. ⟨6⟩ I nędzili są
 nas Ejipszczy a *przeciwiając się
 30 nam, wkładając na nas przeciężka
 brzemia, ⟨7⟩ i wołaliśmy ku Panu
 Bogu otców naszych, i usłyszał
 33 jest nas, a weźrzawszy na *nasze
 *pokory i usile, i nędze, ⟨8⟩ a wywiodł nas
 [nas] z Egiptu w ręce silnej i rozciągnionym

ramieniem i *w* wielikim
strachu, w dziwiech i znamionach,
3 <9> i w[y]wiodł nas na to to miejsce a
dał nam ziemię mlekiem a miodem
ciekącą. <10> A przeto ninie oferuję
6 tobie pirwe urody ziemie, którąż
to jest Pan Bog dał mnie». I
postawisz *ją przed obliczym Pana
9 Boga twego, a pokłoniw się Panu Bogu
twemu. <11> Karmić się będziesz
wszystkim dobrym, ktoreż to jest Pan
12 Bog twój dał tobie i domu twemu,
ty i sługa kościołowy, i przychodziń,
jenże *z* tobą jest. <12> A gdyż wypełnisz
15 dziesiątek wszytkich twych użytkow,
lata dziesięcin(n)ego trzeciego dasz
słudze kościołowemu i przychodzącemu,
18 sirocie i wdowie, aby jedli między
twymi wroty i nasycili się, <13> i będziesz
mówić *w* widzeniu Pana Boga twego:
21 «Przyniosłem, coż jest *poświęconego,
z domu mego a dałem to słudze
kościłowemu i przychodniowi, i sirocie,
24 i wdowie, jakoś mi przykazał, nie
omieszkałem przykazania twego
anim zapomniał twego przykazania,
27 <14> nie ukusiłem tego w żalości mej
anim tego odkładał w ktorej nieczystocie,
anim tego strawił w *nieczystej
30 rzeczy. Posłuszenem był głosu Pana
Boga mego a wszystko uczynił, coś mi
przykazał. <15> Weźrzy na mię, Panie, *z*
33 świątynie^z twjej świętej i *z* wysokości
niebieskiego przebytku a pożegnaj
ludu twemu israhelskiemu i ziemi,

3 jaś to nam dał, *ziemię mlekiem i
 miodem *ciekącą, jakoś przysiągł
 6 otcom naszym». **⟨16⟩** Dziś Pan Bog twój
 *przysiągł tobie, aby czynił jego
 przykazania ta to i sądy a ostrzegał i pełnił
 9 ze wszego serca twego i wszytkiej
 dusze twej. **⟨17⟩** Pana jeś wybrał dziś, aby
 był tobie w Bog, a ty aby
 12 chodził po drogach jego, ostrzegając
 duchownych obyczajow jego
 a przykazania jego i sądow, i
 15 posłuzen był rzeczy jego. **⟨18⟩** Owa Pan
 wybrał cię dziś, aby był jemu lud
 włostny, jakoż jest mowił tobie, a by
 18 ostrzegał wszego przykazania jego,
⟨19⟩ i *uczyni cię wyszszego wszech
 narodow, ktoreż to jest stworzył, na
 chwałę i na sławę imieniu swemu,
 aby był **⟨lud⟩** święty Panu Bogu
 twemu, jakoż mowił [tobie] jest”.

⟨27⟩

XXVII

21 **⟨1⟩** Przykazał jest Mojżesz i starszy
 israelszczy ludu rzekąc: „Ostrzegajcie
 przykazania wszelkiego, ktoreż
 24 ja przykazuję wam dziś. **⟨2⟩** Gdyż
 przedziesz Jordan, wnidziesz w
 ziemię, ktorąż to Pan Bog twój da
 27 tobie, *wybierzesz wielikie kamienie
 i spojisz je wapnem, i ugładzisz, **⟨3⟩** aby
 30 mógł na nich pisać wszystka słowa
 tego to prawa, Jordan przejdę,
 *gdyż *wnidziesz w ziemię, ktorąż to
 Pan Bog da tobie, ziemię mlekiem
 33 a miodem ciekącą, jakoż jest
 przysiągł otcom twym. **⟨4⟩** Przetoż gdyż
 przedziesz Jordan, wnieś kamienie,

ktoreż ja dziś przykazuję tobie,
 na gorze Ebal i spojisz je wapnem,
 3 <5> i udziałasz tu ołtarz Panu Bogu swemu
 z kamienia, jegoż to jest żelazo nie
 dotkło, <6> i z skała nierownanego ani
 6 uładzonego, i będziesz na niem oferować
 obiaty zapalne Panu Bogu
 twemu, <7> a oferować będziesz obiaty
 9 pokojne i będziesz jeść tam i karmić
 się będziesz przed Panem Bogiem
 twym, <8> i napiszesz na kamieniu wszystko
 12 słowa tego to prawa jawnie i
 świetle[i]”. <9> I rzekli są Mojżesz i
 książęta Lewi pokolenia ku wszemu Israhel:
 15 „Bacz a słysz, Israhel! Dziś uczynion
 [n]jeś lud Pana Boga twego, <10> *usłysz
 głos jego <i> spełnisz przykazania
 18 i strawiedliwości, jeż to ja przykazuję
 tobie”. <11> I przykazał jest Mojżesz
 ludu tego dnia ręką: <12> „Ci to staną
 21 ku bogosławieniu *bożemu na
 gorze Garyzym, Jordan przejdąc:
 Symeon, Lewi, Judasz, Izachar, Jozef
 24 i Benijamin. <13> A na one stroni(e) ci to
 staną ku przekłęciu na gorze Ebal:
 Ruben, Gad, Asser, Zabulon, Dan
 27 i Neptalim”. <14> I będą wołać słudzy
 kościelni a ręką ku wszem mężom
 Israhel wysokim <głosem>: <15> „Przekłęty
 30 człowiek, który *uczyni rycie a *dęte,
 ganiebność [była] Bogu, działo rąk
 rzemieślnikowych i położy to w skrycie”, i
 33 odpowie wszystkie lud: „Amen”. <16> „Przekłęty
 człowiek, któryż nie ćci otca
 swego i macierze”, i rzecze wszystkie

lud: „Amen”. **⟨17⟩** „Przekłety, któryż
 przynosi miedze swego bliznego”, i
 3 odpowie wszytek lud: „Amen”. **⟨18⟩** „Przekłety,
 któż dopuści błędzić ślepemu
 na drodze”, i rzecze wszytek lud:
 6 „Amen”. **⟨19⟩** „Przekłety, któryż przewraca
 sąd przychodzącemu, sirocie
 i wdowie”, i odpowie wszytek lud:
 9 „Amen”. **⟨20⟩** „Przekłety, któryż śpi z żoną
 otca swego i odkryje przykrycie łoża
 jego”, i rzecze wszytek lud: „Amen”.
 12 **⟨21⟩** „Przekłety, jenże śpi z którymżekoli
 dobytczęciem”, i odpowie wszytek
 lud: „Amen”. **⟨22⟩** „Przekłety, jenże śpi z
 15 siostrą swą [i], z dziewczką otca swego albo
 macierze swej”, i odpowie wszytek
 lud: „Amen”. **⟨23⟩** „Przekłety, któż śpi se ćcią
 18 swą”, i rzecze wszytek lud: „Amen”.
⟨24⟩ „Przekłety, któż zabije tajemnie
 bliznego swego”, i odpowie wszytek
 21 lud: „Amen”. „Przekłety, któż śpi z żoną
 bliznego swego”, i odpowie wszytek
 lud: „Amen”. **⟨25⟩** „Przekłety, któż bierze
 24 dary, aby zabił duszę ⟨krwie⟩ *niewinnie”,
 i odpo⟨w⟩ie wszytek lud: „Amen”.
⟨26⟩ „Przekłety, któż nie ostanie w *umowie
 27 tego prawa ani jego uczynkiem
 pełni”, i odpowie wszytek lud: „Amen”.

⟨28⟩

XXVIII

30 **⟨1⟩** Ale będzieszli słu^{ch}ać głosu
 Pana Boga swego, aby czynił i
 chował wszytko przykazanie
 jego, ktoreż to ja przykazuję tobie
 33 dziś, uczyni cię Pan Bog twój
 wyszszego nad wszytki ludzi, jeż to
 przebywają na ziemi. **⟨2⟩** I przydą tobie

wszytka pożegnania ta to i pochwycą
cię, acz ty przykazania jego
3 będziesz słuchać. **⟨3⟩** Błogosławion ty w
mieście i błogosławion na polu,
⟨4⟩ błogosławion płod brzucha twego i
6 błogosławion płod ziemi twej i płod
skota twego, i stada baranow twych,
i chlewy owiec twych, **⟨5⟩** błogosławione
9 stodoły tve i pożegnani ostatkowie
twoji, **⟨6⟩** błogosławiony będziesz
wnidząc i wynidąc. **⟨7⟩** Dać Pan
12 nieprzyjaciele tve, jeź to powstają
przeciw tobie, żeć padną *w* widzeniu
twem, jedną drogą przydą przeciw
15 tobie, a siedmią pobieżą przed
twym obliczym. **⟨8⟩** Wypuści Pan
pożeganie na tve piwnice i na wszystko
18 usile ręku twu, i pożegna tobie
na ziemi, którąż to przymiesz. **⟨9⟩** Wzbudzi
cię Pan za święty lud sobie,
21 jakoż jest przysiągł tobie, acz będziesz
ostrzegać przykazania Pana
Boga twego a chodzić po jego drogach.
24 **⟨10⟩** I uźrzy lud ze wszech ziemi, że
imię boże nazwano *jest nad tobą,
i będzie się ciebie bać. **⟨11⟩** I uczyni Pan,
27 że będziesz obfitować we wszem
dobrem i w płodu żywota twego, i w
płodu dobytku twego, i w płodu ziemi
30 twej, prze niąż to jest Pan Bog
przysiągł oćcom twym, aby ją dał tobie.
33 **⟨12⟩** Otwrze Pan skarb swoj nalepszy,
niebo, aby deszcz dało ziemi twej
czasem swym, i pożegna wszystko *usile*
ręku twu. I będziesz pożyczać wielu

narodom, a sam u żadnego pożyczać
 nie będziesz. <13> Ustanowi cię Pan Bog
 3 twój na głowę, a nie na ogon, i
 będziesz wždy z wirzchu, a nie *pośród, acz
 będziesz słuchać przykazania Pana
 6 Boga twego, jeż to ja przykazuję tobie
 dziś, a *by chował i pełnił, <14> a nie
 pochylał się od niego ani na prawicę,
 9 ani na lewicę, a nie naśladował bogow
 cudzych ani się jim *modl. <15> A jestli
 nie *chcesz słyszeć głosu Pana Boga
 12 twego, aby chował i pełnił wszytka
 przykazania jego i duchowne obyczaje,
 ktoreż to ja przykazuję tobie dziś,
 15 spadną na cię wszytki klątwy ty to
 i wwiążą się w cię. <16> Przeklęty będziesz
 w mieście, przeklęty będziesz na polu,
 18 <17> przeklęta stodoła twa, przeklęte
 wszytki *użytki tve, <18> przeklęty płod
 żywota twego i płod ziemie twej, stada
 21 wołów twych i stada owiec twych,
 <19> przeklęty będziesz wchadzają i wychadzają.
 <20> Przywiedzie Pan na cię głod i łączność,
 24 i łajanie na wszytki uczynki tve,
 což ty czynisz, dojad cię nie setrze
 i straci rychło prze tve *wymyślenie
 27 nagorsze, w ktorychżeś to ostał *jego.
 <21> Przyczyni tobie Pan mor, dojad cię
 nie zatraci z ziemie, do ktorejże to
 30 przydziesz k dzierzeniu. <22> Rani cię Pan
 biadą i zimnicą, i zim[n]ą, gorącością
 i wiodrem, i powietrzem *skażenia,
 33 i rdzą, a *przeciwić się tobie *będzie,
 dojad nie zginiesz. <23> *Będzie niebo,
 jeż to nad tobą jest, miedziane a

ziemia, na niejże to chodzisz, żelazna.
 3 <24> Da Pan ziemi twej przewał proszny
 a *spadnie na cię s nieba popioł,
 dojad nie będziesz start. <25> Podda cię Pan,
 że padniesz przed nieprzyjacieli
 6 swymi, jedną drogą *wynidziesz
 przeciw jim, a siedmią *pobieżysz,
 rozproszon sąc po wszystkich krolewstwach
 9 na ziemi, <26> *będzie marcha twa
 w pokarm wszemu ptastwu niebieskiemu
 i zwierzętom na ziemi i <nie> *będzie,
 12 kto by od ciebie odegnał. <27> Rani
 cię Pan wrzodem ejipskim na
 stronie twego ciała, którą łąjna
 15 wypuszczasz, i krostami, i świrzbem,
 tak że uzdrowion nie będziesz moc
 być. <28> Rani cię Pan omamieniem i
 18 ślepotą, i gniewem myśli twej, <29> że
 będziesz o południu macać, jako jest
 obykł macać ślepy wie ćmach, i
 21 nie zdrzędzi twych drog. Po wszytki
 czasy *będziesz *cirpieć biadę ociążon
 sąc nasilim a nie mają,
 24 kto by cię wybawił. <30> *Pojmiesz żonę,
 a jiny s nią *będzie spał, dom *udziełasz,
 a nie *będziesz w niem przebywać,
 27 winnicę *uczynisz, a nie *będziesz s niej
 zbirać, <31> woł twój obietowan *będzie
 przed tobą, a nie *będziesz jego jeść,
 30 osieł twój *będzie pojęt w widzeniu
 twem, a nie *będzie nawrocon tobie,
 owce twe *będą dany nieprzyjacielom
 33 twym, a nie *będzie, kto by
 wspomógł tobie. <32> Synowie twoji i
 dziewczki twe poddany *będą jinemu

ludu, a ty patrzasz swyma oczyma
 na to, a ty ginać będziesz przed jich
 3 widzeniem całego dnia, a nie *będzie
 siła w twojej ręce, <33> użytki ziemi
 twojej i wszystkie robotę twą *seżrze
 6 lud, któregoż ty nie znasz, a ty *będziesz
 ciecierz zawżdy biadę obciążon
 sąc po wszystkie dni, <34> a lękając się
 9 przed jego grozą, *jąż to użrzyta oczy
 twoji. <35> Rani cię Pan wrzodem
 psotnym na kolanach i łytkach a
 12 uzdrowion nie będziesz moc być od
 pięty w nodze aż do ciemienia twego.
 <36> Zawiedzie cię Pan i krola twego,
 15 jegoż ustawisz nad sobą, w lud,
 jegoż to nie znasz ty i otcowie
 twoji, i będziesz tam służyć cudzym
 18 bogom d⟨r⟩zewianym i kamiennym,
 <37> i będziesz zatracon w przysłowie
 i w powieść wszem⟨u⟩ ludu,
 21 do któregoż to cię *w*wiedzie Pan.
 <38> Siał będziesz wiele w ziemi, a mało
 uźniesz, bo kobyłki śniedzą
 24 wszystko, <39> winnice współod⟨z⟩isz i
 wskopasz, ale wina nie będziesz pić ani
 cso z niej weźmiesz, bo będzie
 27 opuszczona czyrwmi, <40> oliwy będziesz
 mieć na szwych krajach twych,
 a nie będziesz się mazać olejem,
 30 bo skapie a zginie, <41> synow
 napłodzisz i dziewczek, a nie będziesz się
 jimi cieszyć, bo będą *w*wiedzeni
 33 w niewolstwo, <42> wszystko twe sadowe
 drzewie i owoce ziemi twojej
 rdza zagubi, <43> przychodziń, jenże

bydli z tobą w ziemi, zwyszszy się nad
cię i będzie ciebie wyszszy, a ty się ponížysz
3 i będziesz niższy, <44> on będzie tobie pożyczać,
ale nie ty jemu, on będzie na
głowie, a ty na ogonie. <45> I przydą na cię
6 wszystkie ty to klątwy i przeciwiając
się tobie snędzą cię, dojad nie zginiesz,
bo jeś nie posłuchał głosu Pana
9 Boga twego aniś chował przykazania
jego i duchownych obyczajow,
jeź to jest przykazał tobie, <46> i
12 będą nad tobą znamiona i dziwy i
w nasieniu twem aż na wieki. <47> Iżeś
nie służył Panu Bogu twemu w
15 radości serca swego i weselu prze
obfitość wszego dobrego, <48> przetoż
będziesz służyć nieprzyjacielowi swemu,
18 jegoż przepuści na cię Bog, w głodzie
i w pragnieniu, w nagości i we
wszytkiej nędzy i włoży żelazne
21 jarzmo na twe gardło, dojad ciebie nie
setrze. <49> Przywiedzie na cię Pan narod
z dalekiej strony a z poślenich krajow
24 ziemie podobny orlicy latającej
w nagłości, jegoż językowi nie
będziesz moc srozumieć, <50> narod
27 niesromieźliwy, jenże nie odpuszcza
staremu ani się slutuje nad robionkiem
i sirotą, <51> ale *poźrze plemię
30 dobytki twego i owoc ziemie twej,
dojad nie zginiesz, a nie ostawić
33 pszenice tobie ani wina, ani oleju,
ani stad wołowych ani owczych,
dojad ciebie nie zatraci <52> i nie
zetrze we wszech mieściech twych,

a skażony *będą mury twe twarde
 i wysokie po wszej ziemi twej,
 3 w nichżeś nadzieję miał. Oblężon
 będziesz między wroty twymi po
 wszej ziemi twej, jaż Pan Bog twój
 6 da tobie, **⟨53⟩** a będziesz jeść płód
 żywota twego a mięso synów i
 dziewczek twych, jeż to da tobie Pan Bog
 9 twój, w nędzy i w skażeniu twem,
 jimże cię obciąży wrog twój.
⟨54⟩ Człowiek rozkosznego żywota
 12 między wami i nieczysty barzo
 zawidzieć będzie bratu swemu i żenie,
 koraż polega na łonie jego, **⟨55⟩** a nie
 15 *uda mięsa synów swych, jeż to sam
 *je, przeto że nic jinego nie ma w
 oblężeniu i w ubostwie, *bo są
 18 *skazili cię nieprzyjaciele twoi między
 wszystkimi wroty twymi. **⟨56⟩** Cienka
 żona i rozkoszna, jaż to nie mogła
 21 chodzić po ziemi ani swej nogi
 stopy na ziemi postawić prze
 miękość swych nog i cienkość wieliką,
 24 zawidzieć będzie mężu swemu,
 jenże polega na jej łonie, nad
 mięsem syna swego i dziewczki swej **⟨57⟩** i
 27 nad macierzniki(e)m, jenże wychadza
 z trzosł *jich, i nad młodzionki, jż
 to tej godziny zrodzili się, bo je
 30 sjeżdzą tajemnie prze niedostatki
 wszystkich rzeczy w oblężeniu i w
 skażeniu, jimże to cię ogarnie
 33 nieprzyjaciel twój między wroty
 twymi. **⟨58⟩** Nie będzieszli chować i
 pełnić wszech słów tego to zakona,

jeź to są pisany w księgach tych to,
 a nie będzieszli się bać imienia jego
 3 sławnego i groźnego, to jest
 Pana Boga twego, <59> przysporzy Pan
 ran twych i ran siemienia twego,
 6 i ran wielkich i *ustawiczne, niemocy
 psotne i wieczne, <60> i obroci
 na cię wszystkie nędze ejijskie,
 9 którychżeś się lękał, i będą się ciebie
 dzierżeć. <61> A nadto wszystkie niemocy
 i rany, jeź to nie są popisany w
 12 księgach tego to zakonu, przywiedzie
 Pan na cię, dojad cię nie zetrze,
 <62> i ostaniecie w małej liczbie,
 15 *jakożeście drzewie byli w rozmnożeniu
 jako gwiazdy niebieskie, żeś
 nie posłuchał głosu Pana Boga twego,
 18 <63> a jakoż się drzewiej Pan nad
 wami radował dobrze wam czynię
 a was płodzę, także się weselić
 21 będzie zatracę was i *podwroci,
 abyście zginęli z ziemi, do niejże
 to wnidziecie ku jimieniu. <64> Rozproszy
 24 cię Pan Bog po wszech ludziach
 od wirzchu ziemi aż do krajow
 jich i będziesz tu służyć bogom
 27 cudzym, jichżeś ty jeś nie *znał ani
 otcowie twoji, *drzewiani i
 *kamienni. <65> A w tych narodziech nie
 30 odpoczyniesz ani będzie odpoczynienie
 stapaniu nog twych, boć da <tobie>
 Pan tu serce straszliwe i niestaczczone
 33 oczy, i duszę żałością udęczoną.
 <66> I będzie żywot twój jako
 straszdyło przed tobą. Lękać się będziesz

we dnie i w nocy a nie uwierzysz
 żywotu twemu. <67> S jutra rzeczesz: „Kto
 3 mi da wieczor?“, a z wieczora: „Kto mi
 da jutro?“ prze strach sierca twego,
 jimże to się straszyl, a prze to, což
 6 użrzesz oczyma swyma. <68> Nawroci
 cię Pan na łodziach do Ejipta po
 drodze, o niejże to rzekł tobie, aby jej
 9 więcej nie oglądał. Tu będziesz
 przedan nieprzyjacielom twym w
 sługi i w służebnice a nie będzie,
 12 kto by kupił.

<29>

XX nonum capitulum

<1> To są słowa zaślubienia, ktoreż
 to przykazał Pan Mojżeszowi,
 15 aby je ścwiirdził z syny
 israelskimi w ziemi moabskiej
 przez tego ślubu, jenże to jim
 zaślubił na Oreb. <2> I zwoła Mojżesz
 18 wszego Israhela, i powie jim:
 „Wyście widzieli wszystko, což jest
 21 uczynił Pan przed wami w ziemi
 ejipskiej faraonowi i wszem
 sługam jego, i wszej ziemi jego,
 24 <3> pokuszenia wielika, jeż to sta
 widziele oczy twoji, ty dziwy i
 znamiona wielika, <4> a nie dał wam sierca
 27 rozumnego i oczu widzących,
 i uszu, jeż to by mogły słyszeć, aż
 do niniejszego dnia. <5> Wiodł was
 30 czterdzieści lat po puszczy, nie zadrały
 są się rucha wasze ani obow
 waszych nog wiotchością jest zginęła.
 33 <6> Chlebaście nie jedli, wina
 i jinego piciaście nie pili, abyście
 wiedzieli, że on jest Pan Bog wasz.

3 <7> I przyszli<ś>cie na to miejsce i wyszedł
 jest *Seon* król ezeboński a *Og*
 3 król bazański, potkaw się s nami
 ku boju, i pobilisme je, <8> i odzierzelismy
 ziemię jich, i oddalismy ku
 6 jimieniu Rubenowi a Gadowi
 a półpokoleniu Manassowu. <9> Przetoż
 chowajcie słowa smowy tej to
 9 a peńcie je, abyście rozumieli
 wszemu, coż czynicie. <10> Wy stojicie
 wszyscy dziś przed Panem Bogiem
 12 waszym, książęta wasza i pokolenie,
 i więszy urodzenim, i mistrze,
 i wszystek lud israhelski, <11> synowie
 15 i żony wasze, przychodniowie,
 już to z tobą przebywają w staniech,
 przez rębaczow leśnych a już to
 18 snoszą wodę, <12> aby wszedł w *ślub
 Pana Boga i w prawie zaprzysiężonym,
 jeż to dziś Pan Bog twój
 21 uderzy z tobą <13> *a *wzbudzi cię sobie
 za lud a on *będzie Pan Bog twój,
 jakoż jest mówił tobie i przysiągł
 24 otcom twym Abramowi, Izaakowi
 a Jakobowi. <14> Ani wam samym
 ja *ta to *zaślubienia śćwirdzają
 27 i tych to przysiąg[ł] poćwirdzają,
 <15> ale wszystkim niniejszym
 i odeszłym. <16> Bo wy znacie, kakosmy
 30 przebywali w ziemi ejipskiej a kakosmy
 szli po pośrodku *narod*<o>w,
 przez nież to jidąc <17> widzieliście
 33 ganiebności i sprosności, to jest
 modły jich, drzewo i kamień, srebro
 i złoto, jemuż się modlili. <18> Aby

snad nie byli między wami mąż
 albo żona, czeladź albo pokolenie,
 3 jegoż to by serce było odwrocono
 od Pana Boga twego dziś,
 żeby szedł i służył bogom tych narodow,
 6 i był[li]by między wami korzeń
 płodzący żołąć i gorzkość. <19> A gdyż
 *usłyszysz słowa przysięgi tej to,
 9 wzbłogosławi sobie w sercu swem
 rzekąc: «Będzie mnie mir, a
 będę chodzić w złości serca swego»
 12 a *przymie opila pragnącego <20> a
 Pan nie odpuści jemu, ale tedy *gdyż
 *nawięcej pırzchliwość jego
 15 *rozleje się <i> pomsta przeciw
 człowieku temu i *posiadzie ji wszystko
 przekłęcie, jeż to popisano jest
 18 w tych księgach, i zagładzi <Pan> imię
 jego pod niebem, <21> i strawi ji na
 poginienie ze wszego pokolenia
 21 israhelskiego podle przekłęcia, jeż
 to w księgach tego to zakona i
 zaślubienia jest popisano. <22> I rzecze
 24 narod będący i synowie, jeż to się
 narodzą potem, i podroźni, którzyż
 to z dalekich stron przydą, uźrę
 27 rany ziemie tej i niemocy, jimiż
 to je jest snędził Pan Bog, <23> siarą
 i gorącością słuneczną żgąc,
 30 tak aby więcej nie była posiewana
 ani cso zielonego się wsp(ł)odziło,
 na przykład przewrocenia
 33 Sodomy i Gomory, Adamy a
 Seboim, jeż to jest podwrocił Pan
 Bog w gniewie a pırzchliwości

swej. <24> I rzeką wszystkim narodowie:
 «Przecż jest tak Pan uczynił ziemi
 3 tej to? Który jest gniew i
 rozgniewanie jego nieśmierne?» <25> I
 odpowiedzą: «Bo są opuścili smowę
 6 Pana, jąż to zaślubił otcom
 jich, gdyż jest je wywiodł z ziemi
 ejipskiej, <26> i służyli są bogom
 9 cudzym, i kłaniali są się jim, jichże
 to są nie widzieli a jimże to są nie byli
 12 poddani, <27> przetoż rozgniewało
 się jest pirzchanie boże przeciw
 tej ziemi, aby przywiodł na nią
 wszystkie klątwy, jeż to w księgach
 15 tych to są popisany, <28> i wyrzucił je
 z ziemi jich w gniewie a w
 pirzchaniu, a i w mirziączce wielkiej,
 18 i wyrzucił je do cudzej ziemi, jakoż
 dziś jiści się. <29> Skrycie
 przed Panem Bogiem naszym,
 21 *jenże to jawnie *będzie nam[e] i
 synom naszym aż na wieki, bychom
 peñnili wszystkie słowa zakonu tego to.

<30>

XXX

24 <1> Przetoż gdyż
 przejdą ty to wszystkie rzeczy
 k tobie, pożegnanie albo przekłęcie,
 27 ktoreżem wyłożył przed twym
 widzeniem, a ty będąc żałościw
 30 sercem twim we wszech narodziech,
 w nichże to was rozproszył
 Pan Bog twój, <2> i nawrocisz się
 k niemu, i będziesz posłuchać jego
 33 przykazania, jakoż ja dziś
 przykazuję tobie i synom twym,
 we wszem sercu twem i we wszej

duszy twojej, **⟨3⟩** i nawroci cię Pan Bog
twój z więzienia twego a slutuje
3 się nad tobą, a potem zbierze cię
ze wszech ludzi, w którychże to cię
był drzewiej rozproszył. **⟨4⟩** A jestliby
6 aż do progu niebieskiego byłby
rozproszon, odtąd cię wyciągnie Pan
Bog twój **⟨5⟩** i przymie, i *w*wiedzie w
9 ziemię, którąż są dzierzeli otcowie
twoji, i odierzysz ją, i *pożegna ciebie,
więcszym liczbą cię uczyni, niż są
12 byli otcowie twoi. **⟨6⟩** I obrzeże Pan
Bog twój serce twe i serce siemienia
twego, aby miłował Pana
15 Boga twego we wszem sercu
twem i ze wszej dusze twojej, aby
mogł żyw być. **⟨7⟩** Ale wszystko
18 przekłęcie obroci Pan Bog na twe
nieprzyjaciele i ty, którzyż ciebie
nienawidzą a przeciwiają się.
21 **⟨8⟩** Ale ty *nawroć się i posłuchasz
głosu Pana Boga swego, i uczynisz
wszytko przykazanie, *ktoreżem
24 ja tobie *przykazał dziś, **⟨9⟩** i uczyni
cię Pan Bog twój obfitego we
wszem robotowaniu rąk twoju
27 i w plemieniu żywota twego, i w
płodu dobytku twego, i w żyzności
ziemie twe, i we wszem zbożu szczodrego,
30 bo się nawroci Pan, aby się
weselił nad tobą we wszem dobrem,
jakoż się jest weselił nad twymi
33 otcy, **⟨10⟩** tak acz posłuchasz głosu Pana
Boga swego i ostrzegać będziesz
jego przykazania i duchownych

obyczajow, jeź to w tem to zakonie
 popisany są, a nawrocisz się ku
 3 Panu Bogu swemu we wszem sercu
 twem i we wsze duszy twej.
 6 <11> Przykazanie to to, jeź to ja dziś
 przykazuję tobie, nie jest nad tobą ani
 daleko położono, <12> ani na niebie
 postawiono, aby *mógł rzec*: «Kto z nas
 9 może na niebo wstąpić, aby przynosił
 to k nam, i *posłuchamy, i skutkiem
 *napełnimy?». <13> Ani za morzem
 12 postawiono jest, aby *je *rozmownie
 powiedział: «Kto z nas może się
 przepławić za morze a to aż k nam
 15 przynieść, abychom mogli słyszeć i
 uczynić, coź przykazano jest nam
 od Pana?». <14> Ale jest [tu] rzecz, *słowo*
 18 wielmi blisko w uściech twych i w sercu
 twem, aby je pełnił. <15> Znamionaj,
 cso dziś wyłożyłem w widzeniu twem
 21 żywot a dobroć, a przeciw temu
 śmierć a złość, <16> aby miłował Pana
 Boga twego a chodził po jego
 24 drogach, a ostrzegał jego przykazania
 i duchownych obyczajow, i sądow
 a był żyw i *rozmnoży cię i
 27 *pożegna ciebie Pan w ziemi, w którą
 wnidziesz ku odzierzeniu. <17> A jestli
 odwrocono będzie serce tve a
 30 nie będziesz chcieć słyszeć, a błędem
 sąc okłaman kłaniać się będziesz
 bogom cudzym i służyć jim,
 33 <18> naprzod powiadam tobie dziś,
 że zaginiesz a mały czas będziesz
 bydlić w ziemi, do niejże to Jordan

minąw wnidziesz ku dzierzeniu.
 3 <19> Świadki przywołam dziś niebo
 i ziemię, żeciem wyłożył *wam* żywot
 i <śmierć> dobre pożegnanie i klątwe.
 Przetoż woliż[li] żywot, aby i ty
 6 żyw był, i synowie twoji, <20> a miłuj
 Pana Boga twego, a posłuchaj
 głosu jego, a jego się przydzierzy, boć
 9 on jest żywot twój a przedłużenie
 dniów twych, aby bydlił w ziemi,
 za jaż to Pan jest przysiągł
 12 otcóm twym Abramowi, Izaakowi i
 Jakobowi, aby ją dał jim”.

<31>

XXXI

<1> A odszedw Mojżesz wymowił
 15 jest wszytka słowa ta to ku
 wszemu Israhelowi <2> a rzekąc k
 nim: „Dwadzieścia a sto lat już mam
 18 dziś, nie mogę dalej wychadzać
 i wchadzać, a *owszem* gdyż jest
 Pan rzekł mnie: «Nie przejdiesz
 21 Jordana tego to». <3> Przeto Pan Bog twój
 pojdzie przed tobą a on zagładzi
 wszytki narody ty to w widzeniu
 24 twem, a odzierzysz je, a Jozue ten to
 pojdzie przed tobą, jakoż jest
 mowił Pan. <4> I uczyni Pan jim, jakoż
 27 jest uczynił Seonowi a Ogowi, krolóm
 amorejskim i ziemi jich,
 i zgładzi je. <5> Przetoż gdyż i ty to
 30 podda wam, takżeż uczynicie jim,
 jakożem przykazał wam. <6> Mężnie
 czyńcie i posilicie siebie, nie bojcie
 33 się ani lękajcie jich w widzeniu,
 bo Pan Bog twój tenci jest wódz
 twój a nie opuści ciebie ani

ostanie”. **⟨7⟩** I wezwał Mojżesz Jozue
i rzecze k niemu przed wszystką
3 wielkością synow israhelskich: „Posil
siebie a bądź udacien, bo ty *w*wiedziesz
lud ten to w ziemię, jaż to daci otcom
6 jich ślubił jest Pan Bog, a ty ją losem
rozdzielisz. **⟨8⟩** A Pan, jenże jest wodz
*twoj, on będzie z tobą a nie puści
9 się ciebie ani ostanie ciebie, nie
*bojcie się ani *lękajcie”. **⟨9⟩** A tak
popisał jest Mojżesz zakon ten to i
12 dał ji kapłanom synom Lewi, jiz to
nieśli skrzynią zaślubienia
bożego, i wszystkim starszym israhelskim.
15 **⟨10⟩** Przykazał jest jim rzekąc:
„Po siedmi leciech, lata przepuszczenia,
na święta stanowe, **⟨11⟩** gdyż się
18 sydą wszytcy synowie israhelszczy,
aby się ukazali w widzeniu Pana
Boga swego na mieścu, ktoreż
21 wybrał Pan Bog twoj, czyść będziesz
słowa zakonu tego to przed
wszytkim Israhelem a usłyszą **⟨12⟩** wszytcy **⟨...⟩**
24 sąc zgromadzeni, tak mężowie
jako żony, robionkowie i przychodnie,
jeż to są między twymi wroty,
27 aby usłyszawszy *nauczą się bać
Pana Boga swego a zachowali i
pełnili wszytki rzeczy tego to zakona,
30 **⟨13⟩** i synowie jich, ktorzyż to ninie nie
wiedzą, aby mogli posłuchać i
bać się Pana Boga swego po
33 wsze dni żywota, w nichże to się
*obracacie na ziemi, k niejże to wy
przejdąc Jordan pośpieszycie ku

odzierzeniu”. **⟨14⟩** I rzecze Pan ku
 Mojżeszowi: „Owa blisko są dniowie
 3 śmierci twej. Przyzowi Jozue a
 stojtaż w stanu świadectwa, ac
 jemu rozkażę”. Przeżoż odeszła
 6 Mojżesz a Jozue i stała w stanu
 świadectwa, **⟨15⟩** i wżawi się Pan
 jima tam w słupie obłokowem, jenże
 9 stał *w* weściu stanowem. **⟨16⟩** I rzecze
 pan ku Mojżeszowi: „Owa już ty
 uśniesz s oćcy swymi a lud ten to
 12 powstaw nieczyścić będzie z cudzymi
 bogi w ziemi, w któraż to wnidzie, a
 *błędzić będzie w niej, tam mnie
 15 opuści i wzruszy ślub, któryżem
 ućwirdził s nim, **⟨17⟩** i rozgniewa się
 gniew moj przeciw jemu tego
 18 dnia a ostanę jego, a skryję
 twarz mą od niego, i będzie na pożarcie,
 bo wszystko złe napadnie jego
 21 i *znędzi, tak że rzecze tego dnia:
 «Wiernie nie jest Bog se mną, że mnie
 jest napadło to to złe». **⟨18⟩** A ja skryję
 24 a zataję oblicze moje w ten dzień
 prze wszystko złe, jeż to jest uczynił,
 że jest naśladował bogow cudzych”.
 27 **⟨19⟩** A tak już popiszcie sobie
 *śpiewania *ta to a uczie syny israhelskie,
 ac pamiętliwie dżierzą a usta
 30 śpiewają, a *będzie to to zaśpiewanie
 mnie za świadectwo między
 syny israhelskimi. **⟨20⟩** Bo *w*wiodę
 33 jego w ziemię, za którażem to
 przysiągł otcom jego, mlekiem a miodem
 ciekącą. A gdyż się najedzą

i nasyca rozryw, obroca się ku
bogom cudzym i będą jim służyć, a
3 mnie będą urągać, uczynią
wzruszony ślub moj. <21> Gdyż je napadnie
wiele złego i nędze, odpowie jemu
6 śpiewanie to to świadectwa,
jegoż to niżadne zapamiętanie
nie zgładzi z ust siemienia twego,
9 bo wiem myślenie jego, *jeż to*
dziś uczyni, drzewiej niż *je wwiode
w ziemię, jażem to ślubił jemu”.
12 <22> Przeto napisze Mojżesz śpiewanie
a nauczy syny israhelskie. <23> I
przykaże Pan Jozue synu Nunowu
15 rzekąc: „Posil siebie a bądź udacien,
bo ty *wwiedziesz* syny israhelskie w
ziemię, jażem to ja ślubił, a ja będę
18 z tobą”. <24> Potem gdyż Mojżesz
popisał słowa zakonu tego to na księgach
i dopełnił, <25> przykaże sługam
21 kościołowym, ktorzyż nosili skrzynią
zaślubienia bożego, rzekę: <26> „Weźmicie
księgi ty to a położcie
24 na boce skrzynie zaślubienia
Pana Boga naszego, aby tu były
na świadieczstwo przeciw tobie.
27 <27> Bo ja widzę swar twój i głowę
twą przetwardą. Jeszcze za mego
żywota a s wami [jeszcze] chodząc,
30 zawżdyście swarliwie czynili
przeciw Panu, czym więcej, gdy ja
umrę?” <28> Zgromadźcie ku mnie
33 większe z rodu wszytki z pokolenia
waszego i mistrze i będę mowić
słyszającym (jim) ty to rzeczy i przyzowę

przeciw jim niebo i ziemię, <29> bo
 znam, że po śmierci mej
 3 nieprawie uczynicie a rychło się
 sk<ł>onicie z drogi, którążem wam
 przykazał, i potka was wiele złego
 6 w pośledni czas, gdyż uczynicie złe
 w widzeniu bożem a *wzruszycie ji
 przez skutki rąk waszych. <30> Przetoż
 9 mowił jest Mojżesz, ano słucha
 zbor wszystkich synow israhelskich,
 słowa pieśni tej to i dokonał aż do końca:

<32>

XXXII

12 <1> „Słyszcie, niebioso,
 cso mowim, słysz ziemia
 słowa ust mych. <2> *Wzroście jako
 15 deszcz uczenie me, *popłynie jako
 rosa przemowienie me, jako
 przewał na zieloność a jako kropie na
 18 trawę. <3> Bo imię boże przyzowę,
 dajcie wielebność Bogu naszemu!
 <4> Zwirzchowani są skutkowie
 21 boży a wszytki drogi jego sądowie,
 Bog wierny a przez wszej
 nieprawości, sprawiedliwy a prawy.
 24 <5> Zgrzeszyli jemu, a nie synowie jego
 w sprośnościach, *narodzie zły a
 przewrotny. <6> Takli odpłacasz Panu, ludzie
 27 *szaleni a *niemądrzy? Zali on nie jest
 ociec twój, jenże jest dzierżał i
 uczynił, i stworzył cię? <7> Rozpamiętaj się
 30 na dawne dni, myśl o każdym narodzie,
 opytaj otca twego, a zwiastuje
 33 tobie. <8> Gdyż dzielił nawyszszy
 narody, gdyż rozłączał syny Adamowy,
 ustawił jest miedze <ludziem> podle liczby

synow israhelskich, <9> ale dział boży
 lud jego, Jakob powrozek dziedzictwa
 3 jego. <10> Nalazł ji w ziemi pustej,
 na groźniem mieścu, na pustem goździe.
 „psalm audite celi” <44> Przeto *przydąc
 6 Mojżesz i mowił jest wszytka słowa
 tego to śpiewania w uszu ludzku,
 on a Jozue syn Nunow, <45> i wypełnił ty
 9 to wszytki rzeczy, mowiąc ku wszemu
 Israhelu <46> a rzekę k nim: „Położcie
 *sierce wasze ku wszytkim słowom,
 12 jeź to ja przyświadczam wam dziś,
 abyście przykazali synom swym,
 aby je chowali, uczynili i napełnili
 15 wszytko, což jest popisano w księgach
 tego to zakonu, <47> przeto że nie
 są wam darmo przykazana, ale aby
 18 wszytcy byli jimi żywi a pełniąc
 je na długi czas *będziecie *trwać
 w ziemi, w niąż to przejdąc Jordan
 21 wnidziecie ku dzierzeniu”. <48> I mowił
 jest Pan ku Mojżeszowi tegoż dnia
 rzekąc: <49> „Wznidzi na tę to gorę Abarym,
 24 to jest *przydące, na gorę Nebo,
 jeź to jest w ziemi moabskiej
 przeciw Jerycho, a oględa j ziemię
 27 kanaańską, jaż to ja poddam synom
 israhelskim ku odzierzeniu, a
 umrzy na gorze. <50> A wnidąc na nią,
 30 położon będziesz k ludu swemu, jako
 jest umarł Aaron brat twój na
 gorze Hor i przyłożon jest k ludu
 33 swemu. <51> Boście przewinili przeciwko
 mnie pośrzod synow israhelskich
 u wod odpowiednych w Kades

na puszczy Syn a nie poświęciliście
 mnie między synmi israhelskimi,
 3 <52> a przetoż uźrżysz ziemię a nie wnidziesz
 w nią, jąż to ja dam synom
 israhelskim”.

<33>

XXXIII capitulum

6 <1> To to jest pożegnanie, jimże to
 jest pożegnał Mojżesz, człowiek
 boży, synom israhelskim przed swą
 9 śmiercią <2> rzekąc: „Bog z Syna
 przyszedł jest a z Seir zjawił się jest
 nam, ukazał się jest z gory Faran
 12 a s nim tysiące świętych, na
 prawicy jego zakon ogniowy. <3> Miłował
 ludzi, wszytscy święci w jego ręce
 15 są, a kto się przybliża k jego nogam,
 przymą jego uczenie. <4> Zakon
 ukazał nam Mojżesz, dziedzicstwo
 18 wielkości Jakobowe. <5> I będzie u
 nasprawiedliwszego krol, zgromadziw
 wielkość książąt z ludu z
 21 *pokolenim *israhelskim. <6> Bądź żyw
 Ruben a nie umieraj, a bądź mały
 w liczbie. <7> Toć jest Judowo
 24 pożegnanie: «Słysz, Panie, głos Judow
 a k jego ludu *w*wiedzi ji, ręce jego
 bojować będzieta zań a spomocnik
 27 jego przeciw nieprzyjacielom
 jego będzie». <8> Ale ku Lewi powie:
 «Swirzchowanie tve a uczenie
 30 tve od męża świętego twego, jegożeś
 skusił w pokuszeniu i sądziłś
 u wod *odpowiedzianych. <9> Jenże
 33 jest rzekł otcu swemu i macierzy
 swej: Nie znam was, a braci swej:
 Nie widzę was, i nie znali są synow

swych. Ci są ostrzegali wymowy
 tve a smowę twą zachowali, **⟨10⟩** sądy
 3 tve, o Jakobie, a [s]prawa twa, o Israel,
 położą kadzi⟨d⟩lnie rzeczy w gniewie
 twem a obiady zapalne na ołtarzu
 6 twem. **⟨11⟩** Pożegnaj, Panie, siły jego
 a usile ręki jego przymi. Rań
 chrbiet nieprzyjacioł jego, a
 9 *ktoż jego *nienawidzi, nie powstaną».

⟨12⟩ A Benjaminowi powie: «Przemilały
 boży przebywać będzie
 12 doufale w niem, jako ⟨na⟩ pościeli
 wszytek dzień bydlić będzie a na jego
 ramionach odpoczynie». **⟨13⟩** A Jozefowi
 15 rzecze: «Z pożegnania bożego ziemia
 jego a z jabłek niebieskich
 i rosy, i z głębokości podłożonej,
 18 **⟨14⟩** z jabłecznego owocu i słuńca,
 i miesiąca, **⟨15⟩** z wirzchu starych gor,
 z jabłek wiecznych pagorkow **⟨16⟩** a z
 21 owocu ziemskiego, a z pełności jego.
 Pożeganie jego, jenże się zjawił
 we krzu, *przydzie na głowę Jozefowę
 24 a na ciemieniu poświęconem
 między bracią jego. **⟨17⟩** Jako
 pirworodzonego byka krasa jego, rogi
 27 jednoróżcowe rogi jego, jimiż to
 zapędzi narody aż na kraje ziemie.
 To to są zastępy Effraimowy a ci
 30 to tysiącowie Manassowy». **⟨18⟩** A
 Zabulonowi rzekł: «Raduj się, Zabulon, w
 *weściu twem a Izachar w staniach twych.
 33 **⟨19⟩** Ludzi ku gorze przyzową, tamo
 będą obietować obiady sprawiedliwie,
 którzyż to rozwodnienie

morskie jako mleko ssać będą i
 skarby skryte piaseczne». **⟨20⟩** A Gadowi
 3 rzekł: «Błogosławiony w rozszerzeniu
 Gad, jako lew odpoczął,
 6 pochwyił jest ramię i ciemię. **⟨21⟩** I
 uźrzał księstwo swe, że na swej
 stronie uczący jest odłożon, jenże
 był z książęty s ludu, a uczynił
 9 sprawiedliwości boże a sąd swój z
 Israhelem». **⟨22⟩** A Danowi powiedział: «Dan
 szczenię lwowe, wypłynie szczedrze
 12 z Bazan». **⟨23⟩** A Neptalimowi rzecze:
 Neptalim w żyzność(i) pożywać będzie
 a pełen będzie błogosławienia bożego,
 15 morze i ku południu odzierży». **⟨24⟩** I
 Asserowi powie: «Pożegnany w syniech
 Asser, *będzie luby braciej swej,
 18 rozmoczy w oleju nogę swą. **⟨25⟩** Żelazo
 a miedź obow jego, jacy dniowie
 młodości twej, tacy i starości
 21 twej». **⟨26⟩** Nie jest jiny Bog jako Bog
 przesprawiedliwego, jeździec
 niebieski pomocnik twój, wielebnością
 24 jego bieżą obłocy. **⟨27⟩** Przebytek
 jego na wysokości, a pod łóckmi
 wiecznymi. Wyrzuci przed twym
 27 obliczym *nieprzyjaciele i powie:
 «Potrzy się». **⟨28⟩** A przebywać będzie
 Israel (u)fale a sam[o], oko Jakobowo
 30 w ziemi użytecznej i winnej, a
 niebiosa się ociemnią rosą.
⟨29⟩ Bogosławion jeś ty, Israel, kto rowny
 33 będzie tobie, lud, jenże się zbawisz
 w Bogu? Szczyt wspomżenia twego
 a miecz sławy twej Bog twój.

Poprzez ciebie nieprzyjaciół twych a ty jego gardło potłoczysz”.

⟨34⟩

XXXIIII

3 ⟨1⟩ Przeszedł Mojżesz z pola
moabskiego na górę Nebo
na wierzch Fasga przeciw Jerycho,
6 i ⟨u⟩każe jemu Pan wszystkie ziemie
galaadzką aż do Dan ⟨2⟩ a do wszego
Neptalima i ziemie Efraimową
9 i Manassową, i wszystkie ziemie Judową
aż do morza pośledniego ⟨3⟩ ⟨a⟩ ku
południowej stronie a do szerokości
12 pola Jerycho miasta palmowego aż
do Segor, ⟨4⟩ i rzekł jest Pan k niemu:
„Toć jest ziemia, za którą to
15 przysiągł Abramowi, Izaakowi a Jakobowi
rzekąc: Siemieniu twemu dam
ją. Widziałeś ją oczyma swyma, ale
18 nie wnidziesz do niej”. ⟨5⟩ I umarł jest
tam Mojżesz, sługa boży, w ziemi
moabskiej przykazaniem bożym, ⟨6⟩ i
21 pogrzebł ji w dole ziemie moabskiej
przeciw Fegor, a nie poznał jest
człowiek grobu jego aż do niniejszego
24 dnia. ⟨7⟩ Mojżesz dwadzieścia a
sto lat miał jest, gdyż umarł.
Nie zaćmiły się oczy jego ani jego
27 zęby są się ruszały. ⟨8⟩ I płakali
są jego synowie izraelszczy w polu
moabskim trzydzieści dni, i
30 napełnili się dniowie narzekania
płaczących Mojżesza. ⟨9⟩ Ale Jozue
syn Nunow napełnion jest ducha
33 mądrości, bo Mojżesz włożył nań
ręce swoje, i słuchali jego synowie
izraelszczy, i uczynili, jakoż przykazał

Pan Mojżeszowi. <10> I nie wznikł
 jest *więcszy prorok w Israhel
 3 jako Mojżesz, ktoregoż znał
 Pan z oblicza w oblicze, <11> we wszech
 dziwiech i znamionach, jeż to
 6 jemu przykazał, aby czynił w ziemi
 ejipskiej faraonowi i wszem
 sługam jego i wszej ziemi jego, <12> i
 9 wszytkę rękę mocną, i wszytki
 dziwy wieliki, jeż to czynił Mojżesz
 przed wszytkim Israhelem.
 12 Dokonały się księgi Deutronomii
 a poczynają się księgi Jozue.

<Iosue>

<1>

<1> I stało się po śmierci
 15 Mojżeszowej sługi
 bożego, tedy
 mówił Pan ku Jozue
 18 synu Nunowu,
 słudze Mojżeszowu rzekąc jemu:
 <2> „Mojżesz sługa moj umarł jest,
 21 wstani a jidź przez ten to Jordan,
 ty i wszytek lud z tobą, w ziemię,
 jaż to ja dam synom israhelskim.
 24 <3> Wszelkie miēce, na ktoreż
 stapi stopa nogi waszej, wam podam,
 jakom mówił Mojżeszowi.
 27 <4> Od puszcze i Libana aż do rzeki
 wielikiej Eufraten wszytka ziemia
 Etejskich aż do Morza Wielikiego
 30 przeciw słuncicznemu zachodu
 będą miedze wasze. <5> Nizadny nie
 będzie się moc wam przeciwić
 33 po wszytki dni żywota *naszego,
 jakożem był z Mojżeszem, takież
 będę z tobą, nie puszcę się ciebie

ani ciebie ostanę. **⟨6⟩** Posił siebie a
 bądź udacien, bo ty *snadź rozdzielisz
 3 ludu temu to ziemię, za niażem
 przysiągł otcom twym, abych ją
 6 podał jim. **⟨7⟩** Posił się przeto a bądź
 mocen wielmi, a ostrzegaj i pełni
 wszyściek zakon, któryż jest przykazał
 9 tobie Mojżesz sługa moj. Nie
 pochylaj się przeto od niego na
 prawicę ani na lewicę *a *rozumiej
 wszemu, coż czynisz. **⟨8⟩** Nie oddalaj
 12 ksiąg tego to zakonu od swych ust,
 ale myślić będziesz w nich wie dnie
 i w nocy, aby chował i pełnił wszystko,
 15 coż jest popisano w nich, tedy
 pojedziesz drogą swą i srozmiesz ją.
⟨9⟩ Toć przykazuję tobie: Posił się a
 18 bądź udacien, nie str[z]asz się ani się
 boj, bo z tobą jest Pan Bog twój
 we wszem, k czemużkoli ty zstąpisz”.
 21 **⟨10⟩** I przykaże Jozue książętom s luda
 rzekąc: „Jidzicie w pośrodku stanów
 a przykażycie ludu rzekąc: Przyp⟨r⟩awcie
 24 pokarm sobie, bo po trzeciem
 dniu przejdziecie Jordan a wnidziecie
 do ziemie ku odzierzeniu, jaż to
 27 Pan Bog wasz da wam”. **⟨12⟩** Ale *Rubenowi
 i *Gadowi, i półpokoleniu Manassowu
 powie: **⟨13⟩** „Wspominajcie na rzecz,
 30 jaż to przykazał jest wam Mojżesz
 sługa boży rzekąc: «Pan Bog wasz
 dał jest wam pokój i wszystkie ziemie.
 33 **⟨14⟩** *Ale żony wasze i synowie waszy, i
 dobytek ostaną w ziemi, jaż to jest
 oddał wam Mojżesz za Jordanem,

ale wy *jidźcie* w odzieniu przed waszą
 bracią wszytcy mocnej ręki
 3 a bojujcie za nie, **⟨15⟩** dojad nie da pokoja
 Pan braci waszej, jakoż jest wam
 dał, a dojad i oni nie odzierzą
 6 ziemie, jaż to Pan Bog wasz da jim,
 a tak się wrocicie do ziemie waszego
 jimienia i będziecie bydlić w
 9 niej, jaż to jest dał wam Mojżesz
 sługa boży za Jordanem przeciw
 wschodu słunecz⟨ne⟩mu». **⟨16⟩** I odpowiedzieli
 12 są ku Jozue rzekąc: „Wszystko, czożeś
 ty przykazał nam, uczynimy
 a dokąd pošiesz nas, tam pojdziemy.
 15 **⟨17⟩** Jakosmy posłuchali we wszem
 Mojżesza, tak będziem posłuchać
 i ciebie, jedno bądź Pan Bog twój
 18 z tobą, jakoż jest był z Mojżeszem.
⟨18⟩ Ktoż odpowie ustom twym a
 nie posłucha wszech rzeczy twych,
 21 jeż to jemu przykazujeś, śmiercią
 *umrze. Ale ty siebie posil a mężnie
 czyni”.

⟨2⟩

Secundum capitulum

24 **⟨1⟩** Tegdy Jozue syn Nunow pošłał
 z Setym dwa męża śpieglerza
 tajemnie a rzekąc jim: „Jidźcie
 27 a opatrzcie ziemię i miasto Jerycho”.
 Ktorzyż to pošpieszywszy się
 weszli w dom niewiasty złej imieniem
 30 Raab i odpoczynełasta u niej.
⟨2⟩ I wskazano krolowi Jerycho i powiedziano:
 „*Dwa męża weszłasta sam w
 33 nocy z synow israhelskich, aby śpiegowali
 ziemię”. **⟨3⟩** I pošłał krol Jerycho
 ku Raab niewieście rzekąc: „Wywiedz

mężę, ktorasta przysła k tobie i
weszła w dom twój, jście
3 śpieglerzasta a przysła, chcąc oglądać
wszytkę ziemię”. <4> I pojawiła żona mężę,
zataji jich rzekąc: „Znam, że była
6 przysła ku mnie, ale nie wiedziałam,
odkąd, <5> a gdyż brona *zawarta
była we mrok, tedysta ona wysła, nie
9 wiem, kamsta się obrociła. Ścigajcie
je ręce, a złapacie je”. <6> Ale sama
kazała mężoma wnić na pobicie domu
12 swego i przykryła je paździerzym
lnianym, jeż to tu było. <7> Ale ci, jeż
to byli posłani, *gonić po nich po drodze,
15 jeż to wiedzie ku brodom Jordanowym,
a gdyż oni wynidą, natychmiast
brony zawarty. <8> A jeszcze była nie
18 usnęła, jaż to się tajiła, tegdy żona
wnidzie k nima i rzecze: <9> „Znam,
że Bog podda wam ziemię, bo strach
21 wasz wrzucił się jest na nas
a omdleli są wszyscy bydliciele w ziemi.
<10> Słyszeliśmy, że przesuszył Pan
24 wody Morza Rudnego k waszemu
prześciu, gdyście wyszli z Egipta, a
coście uczynili dwiema kroloma
27 amorejskima, jaż była za Jordanem,
Seonowi a Ogowi, jeż toście zabili.
<11> A to usłyszawszy lęklismy się
30 i omdlało jest serce nasze ani w
nas ostał duch k weściu waszemu,
bo Pan Bog wasz on jest Bog na
33 niebie wysoko a na ziemi nisko.
<12> Przetoż ninie przysiężta mi na Pana
Boga, aby jakożem ja s wami

miłosiernie uczyniła, także i wy
uczynicie z domem otca mego i dajta
3 mi jiste znamię, **⟨13⟩** abyście zbawili
otca mego i matkę mą, bracią
i siostry me, i wszystko, coż jest
6 jich, i wyzwolicie dusze nasze od
śmierci”. **⟨14⟩** A ona jej odpowiedziała:
„Dusza nasza bądź za was na
9 śmierć, ale tak, acz nas nie wydasz,
a gdyż nam poda Bog ziemię,
uczynimy z tobą miłosierdzie i prawdę”.
12 **⟨15⟩** I wypuściła je po powrozkuz
z okieńca, bo dom jej przyleżał
ku murowi. **⟨16⟩** I rzekła jest k nima:
15 „Wznidzieta na gory, aby snadź nie
potkali was wracając się, a tu się
utajita za trzy dni, dojad się nie
18 nawroca, a tak pojdzietą po swej
drodze”. **⟨17⟩** I powiedziała k niej: „Nie
będziewa winna tą to przysięgą, jeż
21 toś nas zaprzysięgła, **⟨18⟩** gdyżbychom
wieszli w ziemię a nie byłiby
za znamię ten to powrozek czyrwony,
24 a ty jego nie uwiążesz na
okieńcu, jimżeś to nas wypuściła,
a nie zgromadziszli otca twego
27 i macierze, i braciej, i wszystkiej
rodziny twej w dom twój. **⟨19⟩** Ktoż
wynidzie se drzwi domu twego, krew
30 jego będzie na głowę jego, a my
będziem niewinni, ale tych wszech
krew, jiz to z tobą będą w domu,
33 ostanie na naszej głowie, acz kto
się jich dotknie. **⟨20⟩** Pakli będziesz nas
chcieć ogłosić a tę to rzecz na jawno

wynieść, czyści będziem od tej
 przysięgi, jaż toś nas zaprzysięgła”.
 3 <21> A ona odpowie: „Jakosta rzekła,
 tako bądź”. A puściwszy je, aby precz
 odeszła, powiesi powrozek czyrwony
 6 w okieńcu swem. <22> Tedy ona szedwszy
 przyszła na gory a była tu trzy
 dni, dojad się nie wrocili, którzyż
 9 to je gonili, bo patrzywszy jich
 po wszystkich drogach, nie znaleźli
 jich. <23> I weszli do miasta, wrociwszy
 12 się, którzyż to je gonili, i seszła
 śpieglerza z gory a przebredwszy
 Jordan przyszła ku Jozue synu Nunowu
 15 i wypowiedziała jemu wszystko,
 což się jima przygodziło, <24> i
 rzekła: „Poddał Pan w ręce nasze tę
 18 to wszystkę ziemię a strachem są
 ogarnioni wszyscy bydliciele jej”.

<3>

III

<1> A zatym Jozue powstaw w nocy,
 21 ruszyw stany a wyszedwszy z Setym
 przyszli są ku Jordanu on i wszyscy
 synowie israhelszczy, a pomieszkawszy
 24 tu za trzy dni. <2> A tych dni dokonawszy
 szli posłowie w pośrodku
 stanow, <3> i *szli *są *wołając, rzekąc:
 27 „Gdyż użrzycie skrzynię zaślubienia
 Pana Boga naszego a kapłany
 z korzenia Lewi niosąc ją, tedy wy
 30 powstawszy jidźcie przed nią. <4> Bądź
 między wami a między skrzynią
 dwa tysiąca wzdal łokiet, *bo z
 33 daleka [nie] moglibyście widzieć [an]i
 poznać, którą drogą *weszli, żeście
 drzewiej nie chodzili po niej, a

chowajcie się, abyście się nie
przybliżali ku skrzyni”. **⟨5⟩** I powie Jozue
3 ku ludu: „Poświęćcie się, bo za jutra
Pan Bog uczyni między wami dziw”.
⟨6⟩ I powie ku kapłanom: „Weźmicie
6 skrzynią zaślubienia bożego a jidźcie
przed ludem”. Ktorzyż to przykazanie
napelniwszy, wzięwszy skrzynią
9 i chodzili przed nimi. **⟨7⟩** I rzecze Pan
ku Jozue: „Dziś pocznę cię wyszyć
przede wszystkim Israhelem, aby wiedzieli,
12 że jakożem był z Mojżeszem, takżeżem
i z tobą. **⟨8⟩** Ale ty przykaż kapłanom,
jiż to niosą skrzynią zaślubienia,
15 a powiedz k nim: Gdyż wnidziecie
w kraj wody jordańskiej, stojcież
tu”. **⟨9⟩** I powie Jozue k synom
18 israhelskim: „Przystępcie sam a słyszcie
słowo Boga waszego”. **⟨10⟩** I opięć: „W tem
zwiecie, że Pan Bog wasz żyw pośrzod
21 was jest a zatraci przed waszym
obliczym Kananejkiego a
Jerezejskiego, a Jebuzejskiego, Etejskiego
24 a Ewejskiego, Ferezejskiego i
Amorejskiego. **⟨11⟩** Toć skrzynia zaślubienia
Pana Boga wszej ziemie przedzie
27 was przez Jordan. **⟨12⟩** Przyprawcież
dwanacie mężow ze dwanacie
pokolenia israhelskiego, kaźdego z
30 pokolenia swego, **⟨13⟩** a gdyż postawią stopy
swych nog kapłani, jiż to niosą
skrzynią zaślubienia Pana Boga wszej
33 ziemie, w wodach jordańskich,
wody, ktoreż to na doł są, spłyną i
zginą, ale ktoreż z gory przychadzają,

w jednej głębokości zostaną”. **⟨14⟩** Przetoż
 wyszedw wszystkim lud z stanów swych,
 3 aby przeszli Jordan, a kapłani,
 już to nieśli skrzynią zaślubienia,
 szli przed nimi. **⟨15⟩** A gdyż wnidą w Jordan
 6 i omoczyli nogi swe na kraju
 Jordana, bo Jordan pirwej brzegi **⟨dna⟩**
 był napełnił czasu żniwa, **⟨16⟩** i stały
 9 wody zszedwszy się na jednym mieścu,
 i jako góra wz gorę się dmące,
 zdały się podal od miasta, jeż to słowie,
 12 rzeczono Edom, aż do miasta Sartan,
 a ktoreż niżej były, w Puste
 Morze, jeż to ninie rzeczono Martwe,
 15 płynęły, aż owszem zginęły. **⟨17⟩** Ale lud
 szedł przeciwko *Jordanowi, a kapłani,
 już to nieśli skrzynią zaślubienia
 18 bożą, stali na suchej ziemi pośród
 Jordana okasawszy się, a
 wszystkim lud po suchem dnie szedł.

⟨4⟩

IIII

21 **⟨1⟩** A gdyż przejdą, rzekł Pan ku
 Jozue: **⟨2⟩** „Wybierz dwanaście
 mężów, każdego z swego pokolenia,
 24 **⟨3⟩** a przykaż jim, ać podniosą
 dwanaście kamieniów przetwardych
 z pośrodku dna Jordanowego,
 27 na nichże to są stały nogi kapłańskie,
 i *położą je między stany, tu
 gdzież rozbijecie tej to nocy swe stany”.
 30 **⟨4⟩** I przyzowie Jozue dwanaście
 mężów, ktoreż to jest wybrał z synów
 israhelskich, każdego z swego
 33 pokolenia, **⟨5⟩** i rzecze k nim: „Jidźcie
 przed skrzynią Pana Boga waszego
 na pośród Jordana a wynieście

3   ottąd każdy z was kamień na swu
 plecu podle liczby synow israhelskich,
 6   **⟨6⟩** *a *będą na znamię miedzy
 wami. A gdyż was za jutra opytają
 synowie waszy rzekąc: «Cso się
 9   mieni to to kamienie?», odpowiecie
 jim: Zginęły są wody jordańskie
 przed skrzynią zaślubienia bożego,
 12   gdyż jest przezeń szła, a przeto
 położono jest to to kamienie na
 pamięć synom israhelskim aż
 15   na wieki”. **⟨8⟩** Przetoż uczynili synowie
 israelszczy, jakoż przykazał jim
 Jozue, wynieśli z pośrodku dna
 18   jordańskiego dwanaście kamieniow,
 jakoż *jim Bog przykazał, podle liczby
 synow israhelskich, aż na mieście,
 21   na niem stany rozbili, a tu je
 położyli. **⟨9⟩** A jnych dwanaście kamieniow
 położy Jozue na pośrod dna
 24   jordańskiego, gdzie byli stali kapłani,
 iż to nieśli skrzynią zaślubienia
 bożego, i są tam aż do niniejszego
 27   dnia. **⟨10⟩** Ale wszak kapłani,
 iż to nieśli skrzynią, stali w pośrod
 Jordana, dojadze się wszystko
 30   nie napełniło mowienie Jozue k
 ludu, což Pan przykazał, jakoż
 był jemu Mojżesz rozkazał. I kwapił
 33   się lud, chcąc przec. **⟨11⟩** A gdyż
 wszyscy przeszli, *na *tych przejdzie
 skrzynia boża, a kapłani szli przed
 ludem. **⟨12⟩** A synowie Rubenowi i
 Gadowi i półpokolenia Manassowa
 harnaszowani szli przed syny

israhelskimi, jakoż jim przykazał Mojżesz,
 3 <13> a czterdzieści tysięcy bojowników
 w zastępiech a w tłuszczach szli po
 rowni i po poloch miasta Jerycho.
 6 <14> W tem dniu wzwielił jest
 Pan Jozue przed wszystkim Israhelem,
 aby się jego bali, jakoż są się bali
 Mojżesza, gdyż jeszcze żyw był. <15> I
 9 rzekł jest k niemu Pan: <16> „Przykaż
 kapłanom, iż to niosą skrzynią z(a)ślubienia,
 ac wzydą *za *Jordan”. <17> Jenże
 12 przykazał jim rzekąc: „Występcie z
 Jordana”. <18> A gdyż wyszli niosący
 skrzynią zaślubienia bożego a na suchą
 15 ziemię stępać poczeli byli, nawrociły
 się wody we dno swoj(e) i
 ciekły są, jako były drzewiej obyły.
 18 <19> Tedy lud wynidzie z Jordana dziesiąty
 są stany w Galgalis przeciw stronie
 21 wschodu słunecz(ne)go miasta
 Jerycho. <20> A dwanaście kamieniow,
 jeż to byli w(y)nieśli se dna jordańskiego,
 24 [i] położył Jozue w Galgalis,
 <21> i powie k synom israhelskim: „Gdyż
 za jutra synowie waszy op(y)tają
 27 otcow swych a rzekąc jim: «Cso się
 mieni to to kamienie?», <22> *nauczcie je
 i *powiedzcie: Po suchem dnie przeszliśmy
 30 Jordan ten to, <23> bo jest Pan Bog
 nasz osuszył wody jego w widzeniu
 naszym, dojądsmy nie przeszli, <24> jakoż
 33 był uczynił pirwej w Morzu Rudnem,
 jeż to jest przesuszył, dokądsmy
 nie przyszli, <25> aby zwiedzieli wszystkich

ziemi ludzie przesilną rękę bożą,
 abyście się i wy bali Pana Boga
 3 waszego na każdy czas.

⟨5⟩

Quintum

⟨1⟩ A gdyż usłyszeli wszyscy krolowie
 amorejszczy, jż to przebywali
 6 za Jordanem k zachodnej stronie, i
 wszyscy krolowie kanaańszczy, jż to
 bliska Wielkiego Morza dzierzą
 9 miasta, że przesuszyl był Pan rzeki
 jordańskie przed syny israhelskimi,
 dojad są nie przeszli, zemdlało jest
 12 sierce jich a nie ostał w nich duch
 straszac się weścia synow israhelskich.
 ⟨2⟩ Tegoż czasu powie Pan
 15 ku Jozue: „Uczyń sobie noże kamienne
 a obrzeż wtore syny israhelskie”.
 ⟨3⟩ I uczyni, coż jemu był przykazał
 18 Pan, a obrzazał syny israhelskie
 na pagorce obrzazowania.
 ⟨4⟩ Bo ta to jest była przyczyna wtorego
 21 obrzazowania: *wszemu *ludu,
 jenże był wyszedł z Ejipta, samcowego
 płodu [i], wszytcy mężowie
 24 bojowni zmarli są na puszczy prze
 długi ob[o]chod drogi, ⟨5⟩ jż to wszytcy
 obrzazani byli, ale lud, jenże się
 27 srodził na puszczy ⟨6⟩ we czterdziestoch
 lat w drodze przesyrokiej puszczej,
 nie obrzazan był, dojad są nie
 30 zginęli, którzyż są nie posłuchali
 głosu bożego i jimże to pirwej
 przysiągł, aby jim ⟨nie⟩ ukazał ziemię
 33 mlekiem a miodem ciekącą. ⟨7⟩ Tych
 synowie wstąpili są na mieśce
 otcow swych i obrza⟨za⟩ł je Jozue,

już to, jakoż są się zrodzili, z skorkami
 byli a niżadny jich na drodze
 3 nie obrzazował. <8> A gdyż wszytcy
 obrzazani byli, ostali na temże
 stanowem mieścu, aż się zleczyli. <9> I
 6 rzecze Pan k Jozue: „Dziś sem odjął
 *ganiebności *ejipskie od was”, i wezwano
 jest imię tego mieśca Galgala
 9 aż do niniejszego dnia. <10> I ostali
 synowie israhelszczy w Galgala a
 uczynili Przyście czwartegonaście dnia
 12 miesiaca k wieczoru w polu Jerycho
 <11> i jedli z użytkow ziemskich [a]
 drugi dzień, praśne chleby i kisiały
 15 chleb tegoż lata. <12> I zginęła manna,
 gdyż są już jedli z owocu
 ziemskiego a więcej są nie pożywali
 18 karmiej tej synowie israhelszczy, ale
 jedli z owocow niniejszego lata
 ziemie kanaańskie. <13> A gdyż był
 21 Jozue na polu przed miastem Jerycho,
 wzniosł oczy i uźrzał męża
 przeciw sobie stojącego i dzirżący
 24 nagi miecz i pośpieszy się k niemu
 a rzekę: „Naszliš, czyli nieprzyjacielski?”
 <14> Jenże odpowiedział: „Nikakiej,
 27 aleciem ksiązę wojski boże
 a ninieciem przyszedł”. <15> I padnie
 Jozue nagle na ziemię a kłaniając
 30 się rzecze: „Cso Pan moj mowi ku
 słudze swemu?” <16> A rzecze: „Zuj boty
 z nog twych, bo mieśce, na niemże
 33 to stojisz, święte jest”. I uczyni
 Jozue, jakoż było jemu przykazano.

<6>

VI tum

<1> Ale Jerycho było zawarto

i grodzono prze strach synow
 israhelskich, że niżadny nie śmiał
 3 wynić i wnić. <2> I powie Pan ku Jozue:
 „Tociem dał w twą rękę Jerycho
 i *krole jego, i wszytki silne męże.
 6 <3> Obchodźcie miasto wszytcy
 bojownicy jedną przez dzień, a tak
 uczynicie za szeć dni, <4> ale siodmego
 9 dnia popowie *wezmą siedm trąb,
 jichże to używają w miłościwe lato,
 i *pojda przed skrzynią zaślubienia
 12 bożego, i obydziecie siedmkroć
 miasto a popowie zatrąbią
 w trąby. <5> A gdyż zabrzni źwięk
 15 trąbny dalszy i przemienny i w
 uszu waszych *brznięce, wzwoła
 wszystek lud wołaniem przewielikim
 18 a mury mieskie ze dna się
 przewrocą i wnida wszytscy
 prosto z miasta, gdzie są stali”. <6> Przeto
 21 zwoław Jozue syn Nunow
 kapłany i powie k nim: „Weźmicie
 skrzynią zaślubienia bożego,
 24 a jinych kapłanow siedm *wezmą
 sied(m) trąb lata miłościwego i
 *pojda przed skrzynią bożą”. <7> A tak
 27 k ludu <powie>: „Jidźcie i obchodźcie miasto
 harnaszowani przodując
 przed skrzynią bożą”. <8> A gdyż
 30 Jozue słow dokonał a siedm
 kapłanow w siedm trąb wstrąbili
 przed skrzynią zaślubienia bożego,
 33 <9> a wszystek *lud naprzod *pojdzie
 w harnaszu, a ostatek zastępa pojdzie
 za skrzynią, a wszytscy w trąby

trąbili. **⟨10⟩** Bo był przykazał Jozue ludu
rzekąc: „Nie będziecie wołać ani
3 będzie słyszany głos wasz, ani żadna rzecz
z ust waszych wynidzie, dojad nie
przydzie dzień, w któryż to wam
6 powiem: Wołajcie a krzyczcie”.
⟨11⟩ Przetoz obchodziła skrzynia boża
miasto jedną przez dzień i wracała się
9 do stanow, i stała tam. **⟨12⟩** Przetoz gdyż
Jozue w nocy powstał, wzięli są
kapłani skrzynią bożą **⟨13⟩** a siedm s nich
12 siedm trąb, jichże to w miłościwe
lat o pożywali, i szli naprzod przed
skrzynią bożą jidąc i trąbiąc, a
15 harnaszowany lud szedł przed
nimi, a ostatek luda szli za skrzynią
w trąby trąbiąc. **⟨14⟩** I obchodzili
18 miasto wtorego dnia jedną, i
wrocili się do stanow, a tak uczynili
za szeć dni. **⟨15⟩** Ale siedmego dnia
21 na dniu powstali i obchodzili
miasto, jakoż *ujednali *byli,
siedmkroć. **⟨16⟩** A gdyż w siedme obyście
24 kapłani w trąby zatrąbili, rzekł
Jozue ku wszemu Israhelowi:
„Wskrzyczcie, bo jest Pan poddał nam
27 miasto. **⟨17⟩** A *będzie to to miasto
przekłete i wszystko, což jest w
niem, przed Panem, jedna Raab
30 zła dziewczka *ostanie żywa ze
wszytkimi, którzyż s nią w domu są,
bo jest skryła pošy, ktoreżsmy
33 byli pošali. **⟨18⟩** A wy się chowajcie
tego, abyście się wszego nie dotykali,
coż wam zapowiedziano,

a nie *będziecie winni *tych *rzeczy
 i wszyscy stanowie israhelszczy nie *będą
 3 w grzeszech ⟨i⟩ zasmęceni. ⟨19⟩ Ale cożkoli
 złota albo srebra będzie i sędow
 miedzianych i żelaznych, Bogu
 6 poświęcono *będzie i położono w skarby
 jego”. ⟨20⟩ Przetoż gdyż wszystkim lud
 wzwoła a trąby zabrzną, a ten brzęk
 9 przydzie w uszy wszego mnostwa,
 natychmiast mury się przewrociły
 i wszedł każdy mieścem,
 12 przeciw jemuż stał, i odzierzeli
 miasto, ⟨21⟩ i zbili wszystko, coż w niem
 było, od męża aż do niewiasty, od
 15 młodzieńca aż do starca, i woły, i owce,
 i osły mieczem zbili. ⟨22⟩ Ale dwiema
 mężoma, jeż to łążkami byli
 18 wysłani, rzecze Jozue: „Wnidźta w dom
 żony złej dziewczki a wywiedźta ją
 i wszystko, coż jest jej, jakożsta jej
 21 przysięgą ućwirdziła”. ⟨23⟩ A wszedwszy
 tam młodzieńce, wywiodłasta Raab
 i otca, i macierz jej, i bracią, i
 24 wszystko jimienie jej, i przyrodzone
 wszystkie jej a procz stanów
 israhelskich kazali jim być. ⟨24⟩ Ale
 27 miasto i wszystko, coż w niem było
 naleziono, spalili, procz złota a
 srebra, a sędow miedzianych i
 30 żelaznych, jeż to są w skarb Bogu
 poświęcili. ⟨25⟩ Ale Raab złą dziewczkę
 i dom otca jej, i wszystko, coż jest
 33 miała, kazał Jozue żywić i bydlili
 są pośród Israhel aż do niniejszego
 dnia, przeto że była skryła

3 posły, ktoreż to był posłał, aby
 śpiegowali Jerycho. W tem czasie
 6 poklął jest Jozue rzekąc: ⟨26⟩ „Przeklęty
 9 mąż przed Bogiem, ⟨ktoryż⟩ odnowi a udziała
 miasto Jerycho. W pirworodzenym
 swem fundamenty jego *założy
 a w pośledniem z synow swych
 *postawi wrota jego”. ⟨27⟩ Przetoż Bog
 był s Jozue a imię jego ogłoszono
 jest po wszej ziemi.

⟨7⟩

Septimum

12 ⟨1⟩ Ale synowie israhelszczy przestępi
 przykazanie osobiwszy
 sobie z *zakłęcie, bo Achor syn
 Chamry, syna Zabdy, syna Zare
 15 z pokolenia Judowa wziął jest
 nieco zakłętego i rozgniewał się
 jest Pan przeciw synom israhelskim.
 18 ⟨2⟩ A gdyż posłał Jozue z Jerycho
 mężę przeciw Haj, jeż to jest przeciw
 Betanen ku wschodu słonecznej
 21 stronie miasta Betel, rzekę
 jim: „Jidźcie a wyłazęczcie ziemię”.
 Jiż to przykazanie napełniwszy
 24 wyłazęczyli Haj, ⟨3⟩ a wrociwszy
 się powiedzieli jemu: „Nie *pojdzie
 wszystek lud, ale dwa albo trzy
 27 tysiące mężow *pojdzie i *zgładzi
 miasto. Przecz by się wszystek lud
 darmo trudził przeciw mało
 30 nieprzyjacielom?” ⟨4⟩ Przetoż wyszli trzy
 tysiące bojownikow, a natychmiast
 tył podali ⟨5⟩ i pobici są od
 33 mężow z miasta Haj i pad[d]ło
 s nich szeć a trzydzieści człowiekow,
 i gonili je przeciwnicy

od wrot aż do Sebarym, i padali
 nagle uciekając, i wstrąszy się
 3 serce ludzk^{ie} a jako woda rozplynęło
 się. <6> Ale Jozue rozdrze rucho swe
 i natychmiast padnie na ziemi
 6 przed skrzynią bożą aż do wieczora,
 tak on jako wszyscy starszy israhelszczy,
 i sypali proch na swe głowy, <7> i
 9 rzecze Jozue: „Ach, ach, Panie Boże,
 czemuś chciał przewieść lud ten to
 przez jordańską rzekę *i *poddać
 12 nas pod rękę Amorrejskiego, i
 *zatracić? Ach, bychom byli ostali,
 jakosmy byli poczęli, za Jordanem.
 15 <8> Moj Panie Boże, cso powiem
 widzę Israhela swym nieprzyjacielom
 tył podawając? <9> Usłysz[li]
 18 Kananejszczy i wszyscy bydliciele
 ziemie tej to, zbirzę się pospołu,
 otoczą i ogarną nas, i zgładzą imię
 21 nasze z ziemie, a cso uczynisz
 twemu wielkiemu imieniu?” <10> I
 rzecze Pan ku Jozue: „Wstań! Przecz
 24 leżysz nagle na ziemi? <11> Zgrzeszył jest
 lud israhelski a przestąpili są
 smowę mą, wzięli są z zaklętej rzeczy
 27 i ukra[t]dli są, i sełgali, i skryli
 między swymi sędy. <12> I nie będzie
 moc ostać Israhel przed swymi
 30 nieprzyjacielmi, ale pobieżą przed
 nimi, bo się jest pokalał zaklętą
 rzeczą. Nie będę więcej s
 33 wami, dojad nie potrzecie jego,
 któż jest takim grzechem winien.
 <13> Wstań a poświęć ludzi, a powiedz

jim: Poświęćcie siebie z jutra,
 bo to mowi Pan Bog israhelski:
 3 Zaklęta rzecz pośród ciebie jest,
 Israhel, nie ostojisz się przed
 nieprzyjacielmi swymi, dojad nie
 6 zgładzisz z siebie tego, jenże pokalan
 jest tym to grzechem. <14> I przystąpicie
 rano wszyscy po pokoleniach waszych,
 9 ktoreżkole pokolenie los najdzie,
 pojdzie po swem przyrodzeniu,
 *po *bliskościach *i po domiech, a domy
 12 po mężoch, <15> a którykole w tem
 grzesze nalezion będzie, spalon będzie
 ogniem ze wszym swym jimieniem,
 15 bo jest przestąpił smowę bożą
 i uczynił niegodną rzecz w Israhel” .
 <16> A tak Jozue wstaw rano zjedna
 18 Israhela każdego we *swem* pokoleniu
 i naleziono jest pokolenie Juda.
 <17> Jeż to podle swych czeladzi *by
 21 spytano, naleziona jest czeladź Zare.
 A tę po domiech rozdzielili i nalezion
 jest dom Zabdy, <18> a w domu
 24 wszystkie ludzi rozdzielili, najdzie
 Achora syna Charmi, syna Zabdi,
 syna Zare z pokolenia Judaszowa.
 27 <19> I powie Jozue ku *Acharowi: „Synu
 moj, daj sławę Panu Bogu
 israhelskiemu a spowiadaj się,
 30 a ukaż nam, csoś uczynił, a nie zataj” .
 <20> Odpowiedział Achor ku Jozue
 rzekąc k niemu: „Wiernie
 33 jaciem zgrzeszył przed Panem Bogiem
 israhelskim a takociem
 uczynił: <21> Gdyżem uźrzał między

plonem płaszcz czerwony, wielmi
 dobry a dwieście rublow srebra,
 3 a prawidło złote pięćdziesiąt
 zaważy mające, pożądałem tego
 i wziął, i skryłem w ziemi przeciw
 6 pośrodku stanu mego, ale srebro
 w jamieciem pirzcią przysuł”.
 ⟨22⟩ Przeto posław Jozue sługi, jż to
 9 bieżawszy do jego stanu, należli
 wszystko skryte na temże mieścu
 i srebro pospołu. ⟨23⟩ A wynioswszy z
 12 stanu przynieśli są przed Jozue i
 przede wszystkie syny israhelskie
 i położyli przed Panem. ⟨24⟩ Ale Jozue
 15 pojaw Achor syna *Zaze i srebro, i
 p(ł)aszcz, i złote pr(a)widło, i syny, i dziewczki
 jego, woły, osły i owce, i sta(n) ze
 18 wszystkim jimieniem, i wszystek Israhel
 s nim, i wywiodą je do wadołu
 Achor, ⟨25⟩ gdzie jest powiedział Jozue:
 21 „Przeto żeś nas smęcił, smęć cię
 Pan w tem to dniu”. I *ukamionowano
 *je wszystek Israhel i wszystko, což
 24 było jego, ogniem zeżżono jest.
 ⟨26⟩ I smiotano nań wieliką grumadę
 kamienia, jeż to jest aż do niniejszego
 27 dnia, i otwrocił się gniew boży
 od nich, i nazwano jest imię
 temu mieścu padoł Achorow aż ⟨do⟩ dzisiaj.

⟨8⟩

VIII

30 ⟨1⟩ I rzekł Pan ku Jozue:
 „Nie boj się ani się lękaj,
 pojmi z sobą wszytkę wielikość
 33 bojownikow a powstanę *wznidziesz
 ku miastu Haj, tociem poddał
 w rękę twą *krole jego i miasto,

i lud, i ziemię. <2> I uczynisz miastu Haj
 i krolowi jego, jakoś uczynił Jerycho
 3 i krolowi jego, ale plon i wszystek
 dobytek rozbitujecie sobie, przetoż
 położ strożą za miastem”. <3> I wstaw
 6 Jozue i wszytka wielkość bojownikow
 s nim, chcąc wnić ku Haj,
 i wybraw mężow silnych trzydzieści
 9 tysiącow posłał w nocy, <4> przykazaw
 jim rękąc: „Połóżcie strożą za miastem,
 a dalej nie chodźcie, i będziecie
 12 wszyscy gotowi, <5> ale ja i jina
 wielkość, jeż to se mną jest, wznidę z
 drugą stronę przeciw miastu, a gdyż
 15 wynidą przeciw nam, pobiegniem
 podawając tył, jakożesmy pirwej
 uczynili, <6> dojad którzyż to nas pożoną,
 18 od miasta się dalej nie odciągną,
 bo będą mnieć, bychom bieżeli,
 jako pirwej. <7> A gdyż my pobiegniem,
 21 a oni gonić będą, *powstańcie
 z strożej, *skażcież miasto, bo
 Pan Bog *nasz da je w ręce *nasze.
 24 <8> A gdyż je odzirżycie, zażżycie je,
 a tako wszytko uczynicie, jakożem
 przykazał wam”. <9> I puści je, i szli są
 27 na mieśce strożne, i siedzieli
 miedzy Betel a Haj przeciw
 zachodnej stronie [przeciw] <miasta Haj>. Ale Jozue
 30 nocy onej ostał pośrod luda.
 <10> A wstaw na dniu zliczył
 towarzysze, wzydzi(e) z starszymi na czoło
 33 wojski a ogarnion sąc pomocą
 bojownikow. <11> A gdyż przysz(ed)wszy
 wznidą na stronę przeciw

miastu, stali są na północnej stronie
 przeciw miastu, między jimiż
 3 to a między miastem były na pośrodku
 doły. <12> Bo pięć tysięcy mężów
 był wybrał i założył strażą między
 6 Betel a Haj z zachodniej strony
 tegoż miasta. <13> Ale w[a]szę jiną wojskę
 na północną stronę był sjechał,
 9 tak że poślednia wielkość
 zachodniej strony miasta dotykali.
 Przetoż odszedw Jozue tej nocy stał
 12 pośrodku w dole. <14> To gdyż uźrzał
 krol Haj, pośpieszyw się rano
 wyszedł se wszą wojską miescką
 15 a z(j)edna czoło przeciw <puszczy>, nie
 wiedząc, że z tyłu tajili się nieprzyjaciele.
 <15> Tedy Jozue i wszystka wielkość
 18 israhelska poruszyli się
 z miasta jakoby przestraszeni
 bieżeli po drodze na puszcza. <16> Tedy oni
 21 wszyscy za jedno krzykną a siebie
 ponękając wzruszyli się na nie.
 A gdyż się oddalili od miasta <17> a
 24 niżądny był w mieście Haj nie ostał
 i w Betawen, kto by nie gonił Israhela,
 jako pirwej tak wszyscy byli
 27 się wybrali, otworzona miasta
 ostawiwszy, <18> rzecze Pan ku Jozue:
 „Podnieś szczyt, jenże w twej ręce
 30 jest, przeciw miastu Haj, bo tobie
 je poddam”. <19> A gdyż podniesie szczyt,
 z drugiej strony miasta załoga, jeż
 33 to się tajila, powstała natychmiast
 i pośpieszy k miastu, i odzierżeli
 i zapalili je. <20> Tedy mężowie mieścy,

ktorzyż to gonili Jozue, oźrzawszy
 się i uźrzeli dym w mieście aż ku
 3 niebu wschadzający, nie mogąc
 dalej ani sam ani tam uciec, a nawięcej
 przeto, gdyż ci, jeź to byli jako
 6 pobiegli *chcąc się na puszcza *wrocić,
 potem obrociwszy się przesilnie
 się brali. <21> A uźrzaw Jozue i
 9 wszystkim Israhel, że jest miasto
 dobyto a dym z miasta *wychadzający,
 nawrociwszy się, bił męże z miasta
 12 Haj. <22> A tako i ci, jeź to dobywszy miasta
 zapalili je, wyszedwszy z miasta
 przeciw swym, w pośrodcie nieprzyjaciele
 15 mając, poczęli je bić. A gdyż
 s obu stronu nieprzyjaciele pobili,
 tak że niżadny z tako wielikiej
 18 wielkości nie był zbawion, <23> i samego
 *krole Haj żywo uchwycili i dali ji
 Jozue. <24> Przeto zbiwszy wszystkie, jeź to są
 21 Israhela gonili, *ani się *chylili na
 puszcza, a na temże mieściu zagładziwszy
 wszystkie *mieszczany, wrocili się
 24 synowie israhelszczy i zbili miasto.
 <25> I była liczba tych ludzi, ktorzyż to są
 zbici tego dnia, od *mężow aż do *niewiast
 27 z miasta Haj dwanaście tysięcy.
 <26> A tak Jozue nie skurczył jest
 ręki, jąż to jest na wysokość podniósł
 30 dzierzę szczyt, dojad są nie zbici
 wszyscy bydliciele miasta Haj. <27> Ale
 dobytek i plon miescki między sobą
 33 rozdzielili synowie israhelszczy,
 jakoż przykazał Pan Jozue. <28> Jenże
 spaliw miasto, uczynił je *groma<dę...>

(tu brak 11 kart)

⟨23⟩

3   ⟨7⟩ ⟨...m⟩iedzy wami, nie przysięgajcie na
 imię bogow jich ani jim służycie,
 6   ani się jim kłaniajcie, ⟨8⟩ ale przydzirzycie
 się Pana Boga waszego, jakożście
 9   czynili aż do tego dnia. ⟨9⟩ A tedy
 12   odniesie Pan Bog od waszego oblicza
 rody wielkie i przesilne a niżadny
 15   wam się nie sprzeciwi. ⟨10⟩ Jeden z
 18   was popędzi nieprzyjacielskich mężow
 tysięc, bo Pan Bog wasz za was
 21   będzie bojować, jakoż jest ślubił. ⟨11⟩ Ale
 24   tego napilniejszy bądźcie, abyście
 27   zawżgi miłowali Pana Boga swego.
 30   ⟨12⟩ Jestli będziecie chcieć tych narodow,
 33   jiż to są między wami, błędow się
 przydzirzeć a s nimi się smieszać w
 swadźbach i w przyjaźni się schadzać,
 36   ⟨13⟩ to już ninie wiedzcie, że Pan Bog wasz
 nie zagładzi jich przed waszym
 39   obliczym, ale *będą wam na jamę a
 42   na osidlenie, a na podwrocenie
 z waszego boku, a *pot przed waszyna
 45   oczyna, dojad was nie otniesie
 48   i nie zatraci z tej to przedobrej ziemie,
 51   jaż to jest oddał wam. ⟨14⟩ Toć ja
 54   już wzydę dziś na drogę wszelkiej
 57   ziemie a wszystkim umysłem poznacie,
 60   że ze wszech słow nic jest nie
 63   minęło, což jest Pan ślubił wam dać.
 66   ⟨15⟩ A jakoż napełnił jest skutkiem,
 69   coż jest ślubił, a szczęście wszystko
 72   jest wam przyszło, także przywiedzie
 75   na was wszystko złe, jimże to jest
 78   groził wam, dojad was nie odniesie
 81   i nie zatraci z tej to ziemie przedobrej,

1 jaż to jest oddał wam, <16> przeto żeście
 przestąpili smowę Pana Boga waszego,
 3 jaż to jest ućwirdził s wami, służąc
 bogom cudzym i kłaniając się
 jim, a tak barzo i rychło powstanie
 6 przeciw wam gniew boży i będziecie
 wyniesieni z tej to ziemie przedobrej,
 jaż to jest oddał wam”.

<24>

XXIII

9 <1> Tedy sebraw Jozue wszystkie
 syny israhelskie w *Sychem a
 przywoław więcszych urodzenim
 12 i książąt, i sądz, i urzędnikow i
 stali przed obliczym bożym, <2> i mowił
 jest tak to k ludu: „To to mowi Pan
 15 Bog israhelski: Za rzeką bydlili są
 oćcowie waszy od początku, Tare,
 *oćca *Abrahamowa i *Nachorowa a
 18 służyli są bogom cudzym. <3> Przeto
 wziąłem oćca waszego Abrahama
 z krajin Mezopotanije i przywiodłem
 21 ji do ziemie Kanaan a rozplodził
 sienie jego, <4> a dałem jemu Izaaka,
 a temużem dałem Jakoba i Ezau,
 24 z nichże to Ezau oddałem gorę Seir
 ku jimieniu, ale Jakob a synowie
 jego seszli są do Ejipta. <5> I posłałem
 27 Mojżesza i Aarona a raniłem Ejipt
 rozmajitymi dziwy a znamiony <6> i
 wywiodłem was i oćce wasze z
 30 Ejipta, i przyszliście ku morzu, *gdyż
 ścigali Ejipszczy oćce wasze z wozy
 i s jeźcy aż do Morza Czerwonego.
 33 <7> I współkali ku Bogu synowie
 israhelszczy, jenże włożył ćmy między
 wami a Ejipskimi i przywiodł na nie

morze, i przykrył je. Widziały są oczy
 wasze wszystko, *csō*⟨m⟩ w Ejipcie uczynił.
 3 A bydliliście na puszczy wiele czasow.
 ⟨8⟩ I *w*wiodłem was do ziemie Amorejskiego,
 jenze bydlil za Jordanem. A gdyż
 6 bojowali przeciw wam, poddałem
 je w ręce wasze a zbiliście je, a
 odzierżeli ziemie jich. ⟨9⟩ A powstaw
 9 Balaach syn Seforow, krol moabski,
 walcząc przeciw Israhelu, posław a
 przywoław Balaama syna Beor, aby
 12 was przeklął. ⟨10⟩ A jam nie chciał
 słuchać jego, ale przeciw temu ⟨przezeń⟩
 pożegnałem was i wyzwolił z jego
 15 ręki. ⟨11⟩ Przeszliście Jordan a przyszliście
 ku Jerycho. I walczyli przeciw wam
 mężowie z tego miasta, Amorrejski,
 18 Ferezejski, Kananejski, Etejski
 a Jerzezejski, a *Enejski, a
 Jebuzejski i poddałem je *w* wasze
 21 ręce. ⟨12⟩ I wypuściłem przed wami
 sirszenie i wymiotalem ten lud
 s jich miast a dwa krola amorrejska
 24 [ku jimieniu] nie mieczem
 ani łęczyskiem twym. ⟨13⟩ A dałem
 wam ziemie, w niejżeście nie robili, i
 27 miasta, jichżeście nie działali, abyście
 bydlili w nich, winnice i oliwia,
 jegoźście nie współdzili. ⟨14⟩ Przetoż
 30 już bojcie się Pana, a służycie jemu
 swirzchowanym i przeprawym
 sierzem, a odnieście bogi,
 33 jimże to są służyli oćcowie waszy
 w Mezopotanii i w Ejipcie, a
 zawżgi służycie Bogu. ⟨15⟩ A jestli się

3 wam złe widzi, abyście służyli Panu,
 wol(e)nie wam dano jest, zwolcie
 3 sobie dziś, cso wam lubo jest, komu
 owszem służyć będziecie, azali bogom,
 6 jimże to są służyli oćcowie waszy
 w Mezopotanii, czyli bogom
 amorrejskim, w jichże to ziemi
 przebywacie, ale ja i dom moj będziem
 9 służyć Panu”. **⟨16⟩** I odpowie lud rzekąc:
 „Odstęp to od nas, abychom ostawszy
 Pana służyli bogom cudzym. **⟨17⟩** Bo Pan
 12 Bog nasz on jest wywiodł nas a oćce
 nasze z ziemie ejipskiej z domu
 robotnego a czynił dziwy, a my na
 15 to patrzymy, i znamiona *nieskromna,
 a ostrzegał nas na wszystkich
 drogach, po którychżesmy chodzili, i
 18 we wszech ludziech, jeż tosmy minęli.
⟨18⟩ I wymiotał wszytki narody, amorrejskie
 bydliciele ziemie, w niązesmy to
 21 weszli. Przeto będziem służyć Panu,
 że jest on Pan Bog nasz”. **⟨19⟩** I powie
 Jozue ku ludu: „Nie będziecie moc
 24 służyć Panu, bo Pan jest święty i
 silny mściciel, nie odpuści winam
 waszym i grzechom. **⟨20⟩** Acz opuściwszy
 27 Pana będziecie służyć bogom cudzym,
 odwroci-ć się od was i snędzi
 was i podwroci, gdyż jest wam tak
 30 wiele dobrego dał”. **⟨21⟩** I powie lud ku
 Jozue: „Nikakież tego więcej nie
 będzie, jakoż ty mowisz, ale Panu
 33 będziem służyć”. **⟨22⟩** A Jozue ku ludu:
 „Świadkowie – *rzeczy – wy sami jesteście,
 żeście zwolili sobie Pana, abyście je(mu...)

(tu brak 9 kart)

(zaczyna się pismo 5 ręki)

⟨Iudicum⟩

⟨9⟩

3 ⟨51⟩ ⟨...⟩ a na strzesze wieżnej stojące
 *wykusze. ⟨52⟩ A przystąpiw Abimelech
 blisko ku wieży dobywał silnie,
 a przybliżyw się ku dźwirzom
 ogień podłożyć chciał. ⟨53⟩ A tedy jena
 6 niewiasta złomkiem żarnowowym
 z gory *rzuci, ugodziła w
 głowę Abimelechowę i wykidnął
 9 się mózg jego. ⟨54⟩ Jen przywoław
 rącze swego ubrańca rzecze k
 niemu: „Wymi rącze miecz swój *i*
 12 uderz w mię, aby snadź nie rzekli,
 bych od niewiasty zabit był”.
 Jenże przykazanie *spełnił, zabił
 15 ji. ⟨55⟩ A gdyż on umarł, wszytcy,
 ktorzy s nim byli s Israhela, wrocili
 się na swa miasta. ⟨56⟩ A otplacił
 18 Bog złość, jąż był uczynił
 *Abimalech przeciw oócu swemu,
 zbiw siedmdziesiąt bratow
 21 swych. ⟨57⟩ I Sychymickim, což
 byli uczynili, otplacono jest,
 i przyszła klątwa na nie Joatan
 24 syna Jeroboal.

⟨10⟩

*IX

27 ⟨1⟩ Po *Abimalechu uczynion
 wodzem w Israhelu Tola syn *Fna,
 stryja *Abimalechowa, mąż s
 Izachara, jen bydlil w Sanir
 na gorze Efraimowie, ⟨2⟩ i sądził
 30 Israhel za dwadzieścia a za trzy
 lata, i umarł jest, i pogrzebion
 w Sanir. ⟨3⟩ Po niem powstał Jair
 33 galaadzski, jen sądził Israhel
 dwadzieścia i dwie lecie,
 ⟨4⟩ mając trzydzieści synow siedzące

na trzydzieści osłętoch a
książąt trzydzieści mieśskich,
3 jaż to jego jimieniem
są nazwana Anotjair, to jest
miasta Jair aż do dzisiaj dnia
6 w ziemi galaadzskiej. <5> I umarł
Jair, i pogrzebion w mieście,
jemuż jimię Kamon. <6> Potem
9 synowie israhelszczy ku grzechom
starym przyczyniając nowe,
uczynili złość przed obliczym
12 bożym służąc modłom
Baalim a Astarot i bogom
syrskim i sydońskim, i
15 moabickim, i synow Amonowych,
i Filickich, ostawszy Pana
a jego nie naśladowując.
18 <7> Na niez to się rozniewał Pan,
podał je w ręce Filistym a
synom Amonowym. <8> I byli
21 znędzeni barzo i udręczeni za
ośmnaćcie lat wszytcy, którzy
bydlili za Jordanem w ziemi
24 Amorejskiego, *jaż jest w
Galaad, <9> tak wiele, iż synowie
Amonowi Jordan przechadzając
27 kazili Judę i Benijamina,
i Efraima, i udręczon Israhel
barzo. <10> A płacząc wołali ku
30 Panu a mówili: „Zgrzeszyliśmy
ostawszy ciebie, Pana Boga
naszego, iżesmy służyli Baalim”.
33 <11> Jim odpowiedział Pan:
„Zali nie Ejipszczy a Amorejszczy
i synowie Amonowi, i Filistejszczy,

3 <12> i Sydońszczy, i Amalechyszczy,
 i Kananejszczy ociążyli są was
 i wołaliście ku mnie a jam was
 wyzwolił z jich ręku? <13> A wszakoście
 mnie ostali a modliliście
 6 się bogom cudzym, przeto więcej
 was nie wyzwolę. <14> Jidźcie
 a wzywajcie bogow swych,
 9 jeżeście zwolili, oni was
 *wyzwolicie z czasu smętnego”.
 <15> I rzekli synowie israhelszczy
 12 ku Panu: „Zgrzeszyliśmy, odpłaci
 ty nam, cso raczysz, jedno
 ninie wyzwol nas”. <16> To rzekszy,
 15 wszytki modły cudzych bogow
 z swych krajow wymiotawszy,
 służyli Panu Bogu, jenże się
 18 slutował nad jich znędzeniem.
 <17> A tak synowie Amonowi
 zwoławszy się w Galaad rozbili
 21 stany swe, przeciw ktorymże to
 sebrawszy się synowie israhelszczy
 w Masfat stany zastawili. <18> I rzekła
 24 wszytka książęta galaadzka
 bliźnim swym: „Kto pirwy s
 nas przeciw synom Amonowym
 27 ucz(y)ni gnanie, będzie wodzem
 luda galaadzkiego”.

<11>

*X

30 <1> A był tego czasu Jepte galaadzski
 mąż przesilny i bojowny, syn żony
 złej, jen się urodził z Galaad. <2> I
 miał Galaad żonę, z niejże urodził
 33 syny, již gdy urosli, wyrzucili
 Jepte rzekąc: „Dziedzic w
 domu oćca naszego nie będiesz

ani możesz być, bo z cudzołożnej
 macierze urodziłeś się”. **⟨3⟩** Od
 3 nichże to on zabiegł a wiarując
 się bydlili w ziemi *Top i
 sebrali się k niemu mężowie
 6 niedostateczni a łotrujący a jako
 książęcia naśladowali. **⟨4⟩** W tych
 dniach walczyli synowie Amonowi
 9 przeciw Israhelu. **⟨5⟩** A gdyż
 przeciw jim przykro zastawiali
 się, wezbrali się więcszy
 12 urodzenim z Galaad, chcąc
 pojąć ku swej pomocy Jepte z
 15 ziemie *Top. **⟨6⟩** I rzekli k niemu:
 „Podź a bądź nasze książę, a walczy
 przeciw synom Amonowym”.
⟨7⟩ Jimże on odpowiedział:
 18 „Wszakoście wy, jizeście mnie
 nienawidzieli a wyrzuciliście mię z
 domu oćca mego, a jużeście
 21 przyszli ku mnie z potrzebą
 przedzięczną?” **⟨8⟩** I rzekła książęta
 galaadzka ku Jepte: „Prze taką rzecz
 24 k tobiesmy przyszli, aby się s nami
 brał a bojował przeciw synom
 Amonowym, a bądź książęciem
 27 nad wszytkimi, ktorzy bydlą w
 Galaad”. **⟨9⟩** Tedy Jepte rzecze k nim:
 „Jestli[e]żeście wiernie ku
 30 mnie przyszli, abych walczył za
 was przeciw synom Amonowym,
 a poda-li je Pan w moji ręce,
 33 ja będę wasze książę?” **⟨10⟩** Jemu oni
 odpowiedzieli: „Pan, jenże to słyszy,
 ten smowca i świadek jest, iże

nasze śluby my napełnimy”.

3 <11> A tak odszedł Jepte z książęty

galaadzkimi i uczynił ji
wszytek lud swym książęciem,

i mówił Jepte wszystkie rzeczy

6 swe przed Panem w Masfat.

<12> I posłał posły ku królowi

synów Amonowych, iż to by

9 jemu od *nich powiedzieli: „Cso

mnie *pilno jest i tobie, iżeś

przyszedł przeciwko mnie,

12 chcąc zagubić ziemię mą?” <13> Jimże

on odpowiedział: „Bo

Israhel odjął ziemię mą, gdy

15 wyszedł s Egiptu, od miedze

Armon aż do Jabot i Jordana,

przeto już z pokojem nawroci

18 mi ją”. <14> Po nichże to pięć

wskazał Jepte i przykazał, aby

rzekli <królowi> amońskiemu: <15> „Toć mowi

21 Jepte: Nie odjął Israhel ziemię

moabskiej ani ziemię synów

amońskich, <16> ale gdy wyszedł s

24 Egiptu, szedł po puszczy aż do

Morza Rudnego i przyszedł do

Kades, <17> i posłał posły ku królowi

27 edomskiemu rzekąc: «Przepuść

mię, ac przedę przez

twą ziemię», jen nie chciał

30 pozwolić ku jego prośbam.

Przeto posłał ku królowi moabskiemu,

i ten prześcia dać jim

33 wzgardził, a tak ostał w Kades

<18> a toczył się na bok ziemię

edomskiej i ziemię moabskiej i

przyszedł ku wschodu słonecznej
 stronie ziemie moabskiej a stany
 3 zastanowił za Arnon ani
 chciał jić w miedze moabskie,
 bo Arnon sąsiedztwo
 6 jest ziemie moabskiej. <19> A tak
 posłał Israhel posły ku Seon
 krolowi amorejskiemu, jen
 9 bydlił w Ezebonie, i rzekli
 jemu: «Przepuść, ac przedziemy
 przez twą ziemię aż do rzeki».
 12 <20> Jenże i on słowy israhelskimi
 wzgardził, nie przepuszcząc jemu
 przeć przez swe miedze,
 15 ale wielikość przez liczby sebraw,
 wyszedł przeciw jemu w
 Jessa a silnie bronił. <21> I podał ji
 18 <Pan> w rękę Israhelowę se wszą
 wojską jego, jen pobił ji i
 wwiązał się we wszytkę ziemię
 21 amorejską bydłących tych krajow
 <22> i we wszytki krainy jego
 od Arnon aż do Jabot, od
 24 puszczej aż do Jordana. <23> Przetoż
 Pan Bog Israhelow podwrocił
 Amorejskiego, *walczącego
 27 przeciw jemu prze swój lud
 israhelski, a ty tak ninie chcesz
 odzieraćć ziemię jego? <24> Wszak
 30 to wszytko, csoż dzierży Tamos
 bog twój, k tobie z prawa
 przysłucha? Ale cso Pan Bog nasz
 33 wciężca odzierał, dostanie
 się k naszemu jimieniu, <25> jedno
 snadź acz jeś lepszy Balacha

syna Sefor, krola moabskiego,
 *bo *rzec mozesz, *iześ się wadził
 3 s Israhelem i walczył przeciw
 jemu, <26> gdy bydlili w Ezebonie i
 w jego wsiach, i w Aroer, i w
 6 jego wieśnicach, i we wszech
 mieściech jego za Jordane[ne]m
 za trzysta lat. Przecz w takim
 9 czasie niczegoś się nie pokusił
 o tem nawroceniu? <27> Przeto nie
 ja grzeszę nad tobą, ale ty przeciw
 12 mnie źle czynisz, układając
 przeciwko mnie boje niesprawiedliwe.
 Sędź, Panie, a układźca
 15 bądź tego dnia między Israhelem
 a między syny Amonowymi”. <28> Nie
 chciał dbać krol synow Amonowych
 18 słow Jepte, *jen przez posły
 jemu wskazał. <29> I zjawił się
 przeto nad Jepte duch boży,
 21 i toczył się około Galaad i Manase,
 w Masfat a ottąd przyszedł ku
 synom Amonowym, <30> ślub zaślubił
 24 Panu rzekąc: „Podaszli syny
 Amonowy w moji ręce,
 <31> ktorykoli napirwej wynidzie
 27 ze drzwi domu mego a mnie
 potka, gdy się wrocę z pokojem
 od synow Amonowych, tego za
 30 obiatę zapalną oferuję Panu”.
 <32> I szedł Jepte ku synom
 Amonowym, aby bojował przeciw jim,
 33 jeż to podał Pan w ręce jego,
 <33> i zbil je od Aroer, aż gdyż
 przydziesz do Menrat, dwadzieścia

miast *a* aż do Abel, jeź winnicami
 obłożono, raną wielką
 3 barzo, i poniżoni są synowie
 Amonowi przed syny israhelskimi.
 ⟨34⟩ A gdyż się wroci Jepte
 6 w Masfa do swego domu, śrzatła
 ji jedyna dziewczka jego z bębny
 i z tańcy, bo nie miał jinych
 9 synow. ⟨35⟩ Uźrzaw ją rozdrał
 odzienie swe a powiedział: „Biada
 mnie, dziewczko moja, okłamałaś
 12 mię i ty sama jeś okłamana,
 bociem otworzył usta ma ku Panu
 a jinego uczynić nie mogę”.
 15 ⟨36⟩ Jemu ona otpowie: „Oćcze moj,
 gdyżeś otworzył usta swa ku
 Panu, uczyn mnie, csożkoliś ślubił,
 18 gdyż jest tobie pożyczona
 pomsta i wicięstwo nad twymi
 nieprzyjacielmi”. ⟨37⟩ I rzekła
 21 ku oćcu: „To jedzine mi daj,
 jegoż proszę: Przepuść mi, acz
 dwa miesiąca chodzę po
 24 gorach płacząc dziewczstwa mego
 z swymi towarzyszkami”. ⟨38⟩ Jejże
 to otpowiedział on: „Jidzi” i
 27 przepuścił jej dwa miesiąca. A
 gdyż odydzie z swymi towarzyszkami,
 płakała swego dziewczstwa
 30 na gorach. ⟨39⟩ A napelniwszy dwa
 miesiąca wrociła się ku oćcu
 swemu, jeszcze męża nie znając,
 33 i uczynił jej, csoż był
 zaślubił. Od niegoż to obyczaj
 wszedł w Israhelu, a ten oby⟨czaj...⟩

(tu brak 8 kart)

⟨21⟩

3   ⟨1⟩ ⟨...⟩ Benijaminow⟨ym⟩ z naszych dziewczek
 żony. ⟨2⟩ I przyszli wszyscy do bożego
 domu w Sylo, ⟨i⟩ przed jego obliczym
 6   siedząc aż do wieczora,
 wzniesli swój głos z
 wielką żalością a poczęli płakać
 9   rzekąc: ⟨3⟩ „Przec, Panie Boże
 israhelski, stało się to złe w twem
 ludu, iże dziś pokolenie
 jeno seszło od nas?” ⟨4⟩ A drugiego
 12   dnia na dniu wstawszy udziałali
 ołtarz a oferowawszy tu
 dary i pokojne obiady, rzekli:
 15   ⟨5⟩ „Kto nie przyszedł do wojski
 bożej *ze *wszego *pokolenia
 *israhelskiego?” Bo ciężką przysięgą
 18   byli się zawiązali, gdy byli w
 Masfat, ty wszystkie zbić,
 21   którzy by s nimi nie byli. ⟨6⟩ A przywiodszy
 się synowie israhelszczy ku
 pokajaniu prze swego brata
 Benijamina, poczęli mówić:
 24   „Odniesiono gest jeno pokolenie
 israhelskie. ⟨7⟩ Odkąd pojmą
 sobie żony? Bo wszyscyśmy
 27   pospolicie przysięgli nie dać jim
 swych dziewczek” ⟨8⟩ A potem rzekli:
 „Kto jest *ze *wszego *pokolenia
 30   *israhelskiego ten, jen jest nie
 wszedł ku Panu w Masfat?” A
 tako naleźli bydliciele Jabes
 33   Galaad w tej wojszcze nie bywszy,
 ⟨9⟩ bo tegoż czasu, gdy byli w
 Sylo, nijeden ⟨...⟩ tu nie nalezion.
 ⟨10⟩ Tak posławszy dziesięć tysięcy

mężów wybornych przykazali
 jim: „Jiǳcie a zbijcie bydliciele
 3 Jabes Galaad mieczem,
 tako niewiasty jako dzieci
 jich. **⟨11⟩** Ale to pomnieć macie:
 6 *Wszytcy mężczyńskiego rodu i żony,
 jeź mężę poznały, zbijcie, ale
 dziewczki zachowajcie”. **⟨12⟩** Ialeziono
 9 w Jabes Galaad *trzysta dziewczek,
 jeź nie znały męskiego łoża,
 i przywiedziony do stanow
 12 w Syło do ziemie kananejskiej.
⟨13⟩ I posłali posły ku synom Benijaminowym,
 jiź byli na gorze Remmon,
 15 i przykazali jim, aby je
 spojmwali z mirem. **⟨14⟩** I przyszli
 synowie Benijaminowi tego
 18 czasu, i oddany są jim żony z dziewczek
 Jabes Galaad a jinych *rzeczy
 nie naleźli, jiź by tym czynem
 21 jim oddali. **⟨15⟩** Bo wszytek Israhel
 żałościwie żałował i kajał się
 prze zbicie jenego pokolenia
 24 w Izrahelu. **⟨16⟩** I rzekli więcszy urodzenim:
 „Cso uczyni[ni]my *jim,
 jiź żon nie pojwali? Bo wszytki
 27 żony w Benijami[a]nowu rodu zginęły,
⟨17⟩ a to jest nam wielika piecza
 i wysokim rozumem obmyślić
 30 mamy, by jeno pokolenie s
 Israhela nie było zagładzono. **⟨18⟩**
 Dziewek naszych nie możemy jim
 33 dać, sąc związani przysięgą
 i klątwą, jezesmy rzekli: «Przeklęty,
 kto da swą dziewczkę żonę

Benjaminowi»”. **⟨19⟩** A wzięwszy o to
radę powiedzieli: „Otoć święto roczne
3 boże jest w Sylo, jeź przyleży
ku północnej stronie miasta Betel,
a ku wschodu słonecznej stronie
6 drogi, jaż się chyli *ku Betel
do Sychimy ⟨a⟩ ku połudnej stronie
miasta Lebna”. **⟨20⟩** I przykazali
9 synom Benjaminowym rzekąc:
„Jidźcie, utajcie się w winnicach,
⟨21⟩ a gdyż uźrzącie dziewczki
12 w Sylo, jidące z obyczaja ku
wodzeniu tańców, zrządziwszy
się wybiegniecież nagle s
15 winnic a złapajcież je sobie,
každy jenę żonę, a biercie się
s nimi do ziemie Benjaminowy.
18 **⟨22⟩** A gdyż przydą oćcowie
jich i bracia żałując na was,
powiemy jim: Slutujcie
21 się nad nimi, boć są nie złapali
jich synowie Benjaminowi
prawem bojownym ani
24 wicięskim, ale proszącym, aby
wzięli, nie daliście i spoj mali
są je, a z waszej strony wina
27 jest”. **⟨23⟩** I uczynili synowie
Benjaminowi, jako jim było
przykazano, a podle swej
30 liczby złapali sobie żony z tych,
jeż tańce wodziły, i odeszli
s nimi na swa imienia a udziaławszy
33 sobie miasta bydlili w
nich. **⟨24⟩** A synowie israhelszczy
wrocili się każdy w swem

pokoleniu i w swej czeladzi do
 swych przebytkow. W tych
 3 dniach nie było krola w Israhelu,
 ale jeden jako drugi, cso
 się jemu prawego widziało,
 6 to czynił. Poczynają się księgi
 Rut moabickiej.

⟨Ruth⟩

⟨1⟩

I

⟨1⟩ ⟨W⟩e dniach
 9 sędziej jenego,
 tedy
 gdyż
 12 *sędzia nad
 ludem *był,
 zstał się
 15 głod w
 ziemi. Przeńże to wyszedł człowiek
 z Betlema Judowa do
 18 kraja moabskiego, chcąc tam
 podroźnikiem być, z swą żoną
 a se dwiema synoma. ⟨2⟩Temu dziano
 21 Elimelech, a żenie jego Noemi
 i dwa syny jego, jeden Maalon,
 a drugi Telijon Eufratejszczy
 24 z Betlema Judowa. A
 wszedszy do kraja moabskiego tam
 bydlili. ⟨3⟩ I umarł Elimelech, mąż
 27 Noemi, a ostała sama z syny. ⟨4⟩ I
 pojęłaśta sobie żony moabickie,
 z nichże jena rzeczona Orfa,
 30 a druga Rut. I byli tam dziesięć
 lat ⟨5⟩ a obasta umarła, ⟨...⟩ Maalon
 i Telijon. I ostała żona sirotą
 33 po dwu synu i po mężu. ⟨6⟩A wstawszy
 chcąc do swej włości
 jić s obiema niewiastama

z kraja moabskiego, bo była
usłyszała, iż wezwał Bog na swój
3 lud a dał jim pokarm. <7> A tak
wyszła s miasta swego pątniczstwa
s obiema niewiastama,
6 a już na drodze sąc, chcąc się
wrocić do ziemie Judowy, <8> rzekła
k nima: „Jidźta do domu swej
9 macierze, uczyn s wama Pan
miłosierdzie, jakosta wy uczynile s
umarłymi i se mną. <9> Daj wama
12 naleć pokoj w domiech tych
mężow, jż się wama dostaną”. I
pocałowała je a onie
15 wznioswszy głos, poczęlesta płakać
<10> rzekąc: „Z tobą pojdziecie k
twemu ludu”. <11> Jimże ona otpowie:
18 „Wroćta się, dziewczki moje,
przez jidzieta se mną? Nie mamci
więcej synow w mem żywocie.
21 Nie domnimajta się, bysta
mogle se mnie więcej męże mi(e)ć.
<12> Wroćta się, dziewczki moabickie,
24 i odydzita, bo jużem starością
nawiedzona ani sposobiona
ku przywiązaniu małżeńskiemu.
27 *Bo aczbych mogła tej to
nocy począc syny i porodzić
<13> a wy chciele czekać, dojad by nie
30 wyrośli z dziecińskich lat, drzewiej
będzieta babie, niżli swadźby
s nimi doczekacie. Niechajta,
33 proszę, dziewczki me, bo wasz
smętek więcej mię mąci a uciąża
a wyszła jest ręka boża

przeciwo mnie. <14> A onie, wzniowszy
głos, wtore poczęlesta płakać.
3 Orfa, całowawszy świekrew,
wroci się, ale Rut dzierżała
się świekrwie swej. <15> Jejże
6 rzecz Noemi: „Toć się wrociła
rodziczka twa k ludu swemu
i k swym bogom, jidzi s nią!”
9 <16> Ona odpowie: „Nie przeciw mi
się, bych ciebie ostała i odeszła.
Dokądkoli się obrocisz, pojde z tobą,
12 a gdzie ty bydlić będziesz i ja
społu bydlić będę z tobą, lud twój
lud moj, Bog twój Bog moj,
15 <17> a która cię ziemia przymie
umarłą, w tejże i ja umrę a tu
uczynię sobie miasto pogrzebne.
18 To mi, Boże, daj a to mi uczyni,
iże jena śmierć mię z tobą
rozdzieli”. <18> A to użrawszy Noemi,
21 iże zatwardziałym umysłem
Rut była się uparła s nią jić,
więcej jej nie bronila ani się
wrocić zasię radziła. <19> I bralesta
24 się społu <i> *przyszła do Betlema.
A gdyż w miasto weszlesta,
27 rychła nowina się rozniosła
iże mowiły niewiasty: „To jest
ta Noemi”. <20> Jim ona odpowiedziała:
30 „Nie wzywajcie mię Noemi,
to jest krasna, ale wzywajcie
mię Amara, to jest gorzka,
33 bo gorzkości mię napełnił
barzo Wszechmogący. <21> Wysłałam
była pełna, a prozną mię

nawrocił Pan, przeto przecz mię
 zowiecie Noemi, jaż Pan poniżył
 3 i zamącił Wszechmogący”. <22> Przeto
 przyszła Noemi s Rut Moabską,
 z swą niewiastą z ziemie
 6 swego pańnicztwa a wrociła
 się do Betlema, gdyż jęczmień *pirwy żną.

<2>

II

<1> I był mąż,
 9 rodzic Elimelechow, człowiek
 mocny a wielkiego jimienia,
 imieniem Booz. <2> I rzekła
 12 Rut moab[b]itska ku swej
 świekrwi: „Każeszli, pojde na
 pole a będę kłosy zbirać, jż padają
 15 z ręku żeńcow, gdziekoli
 najde przyjaźń miłościwego
 gospodarza”. *Jaż to ona otpowie:
 18 „Jidzi, ma dziewczko!” <3> A tak odszedszy,
 zbirała kłosy nazad po żeńcoch.
 I przygodziło się, iże to pole miało
 21 pana <jimieniem> Booz, jen był z rodu
 Elimelechowa. <4> A tedy on jidąc
 z Betlema rzecze ku żeńcom: „Bog
 24 s wami”. Oni otpowiedzieli:
 „Pożegnaj ciebie Pan”. <5> I rzecze
 Booz ku przystawowi, jen za żeńcy
 27 stał: „Czyja jest to dziewczka?” <6> *Jen
 otpowiedział: „Ta jest Moabitska,
 jaż przyszła s Noemi z kraja
 30 moabitskiego. <7> A przeprosiła, aby
 kłosy zbirała, jż ostawają,
 chodząc za żeńcy, ot jutra aż
 33 do niniejszego czasu stoi na
 polu, nigdziej się do domu nie
 wracając”. <8> I rzecze Booz ku Rut:

„Słysz, dziewczko, nie chodź na jine
 pole zbirać kłosow ani odchadzaj
 3 z tego miasta, ale przyłącz
 się ku mym dziewczkam;
 ⟨9⟩ gdzieżkoli będą żać, naśladowuj jich,
 6 bociem przykazał mym *dzieweczkom,
 aby ciebie nijeden nie
 smęcił. Jestli będziesz pragnęła,
 9 jidzi ku łagwicam a pij
 z nich wodę, z nichże to ma czeladź
 pije”. ⟨10⟩ Tedy ona *padszy *na
 12 *ziemi *na *swe *oblicze, *pokłoniwszy
 *się jemu rzekła: „Otkąd
 mnie to jest, iżem nalazła
 15 miłość przed twyma oczyma
 a raczysz mię znać gościna żonę?”
 ⟨11⟩ Jej on odpowiedział: „Powiadano
 18 mi, coś uczyniła swej
 świekrwi po śmierci *jej męża
 a żeś opuściła swe przyjaciele
 21 i ziemię, w niejżeś się urodziła,
 a przyszłaś k ludu, jegożeś nie
 wiedziała. ⟨12⟩ Otpłaci tobie Bog
 24 twego uczynku a pełną mzdę
 przymiesz ot Pana Boga Israhelowa,
 k niemużeś przyszła i uciekła
 27 pod jego skrzydle”. ⟨13⟩ Ona odpowie:
 „Nalazłam miłość przed twyma
 oczyma, panie moj, jenżeś
 30 mię ucieszył a mowiłeś ku
 siercu sługi twej, bo nie jestem
 równa niżadnej z dziewczek twych”.
 33 ⟨14⟩ I rzecze k niej Booz: „Gdyż
 będzie godzina jeść, przydzi sam
 a jedz chleb, a omocz skibę swą w o⟨cet⟩”.

(tu brak 13 kart)

⟨I Regum⟩

⟨14⟩

3   ⟨26⟩ ⟨... w⟩szakoż przeto niktej nie dotknął
 się ręką *miodu ustom swym, bo
 3   się bał wszytek lud *Saulowa
 zaprzysiężenia. ⟨27⟩ Ale Jonatas nie
 był słyssał tego, gdyż ociec jego
 6   zaprzysiężł lud, sięgnął końcem
 tego pręta, jen w ręce dzierżał, i
 dotknął w miód, i obroci rękę swą
 9   k swym ustom, i oświecili się oczy
 jego. ⟨28⟩ Tedy jeden z ludzi rzecze:
 „Wielikim zaprzysiężeniem zaprzysiężł
 12   lud ociec twój rzekąc: «Przeklęty
 mąż, jenże chleb będzie
 jeść dzisia»”. A umdlił się był lud
 15   barzo. ⟨29⟩ Tedy rzecze Jonatas: „Zamaćił
 ociec moj ziemię; toście wy widzieli,
 iżesta się oczy moi oświecile,
 18   iszem tego miodu ukusił malutko.
 ⟨30⟩ A wielmi więcej by był
 jadł lud *łupiac swych nieprzyjacioł,
 21   jeż nalazł. Azaliby się
 nie stała była więcsza rana nad
 Filistyny? ⟨31⟩ A przetoż bili tego dnia
 24   Filistyny od Machmas aż do Hailon.
 I ustał był lud przelisz barzo. ⟨32⟩ A
 wrociw się na łup, pobrał owce,
 27   woły i cieleća i zbili je na
 ziemi, a jedli se krwią. ⟨33⟩ Tedy
 30   zwiadstawali Saulowi rzekąc, iż
 lud zgrzeszył przeciw Bogu, iż
 jadł se k(r)wią. K temu on rzecze:
 „Przestąpiliście przykazanie boże;
 33   przywalcie ninie ku mnie skałę
 wieliką”. ⟨34⟩ I rzecze Saul: „Rozydźcie
 się po ludziech, rzeczcież jim,

ać przywiodą ku mnie każdy
wołu a skopu, a zabijcie na
3 tej skale, a jeść będziecie, a nie
zgrzeszycie przeciw Panu jedząc
se krwią”. I przywiodł wszytek
6 lud każdy wołu w swej ręce aż
do nocy, i zbili są tu. **⟨35⟩** I udziałał Saul
ołtarz Bogu a to napirwej
9 począł stawiać ołtarz boży. **⟨36⟩** I rzecze
Saul: „Padniemy na Filistyny
w nocy a wybijemy je, dojad nie
12 uświtnie, ani jenego męża z nich
ostawimy”. K temu lud rzecze:
„Wszystko, cso się tobie zda dobrego,
15 to uczyn”. I rzecze kapłan: „Przystąpcie
sam ku Bogu”. **⟨37⟩** I poradził
się *Samuel z Bogiem rzekąc: „Mamli
18 bojować z Filistynmi a podaszli
je w ręce israhelskie?” I nie
odpowiedzał k temu niczego tego dnia.
21 **⟨38⟩** Tedy rzecze Saul: „Zgromadźcie
sam lud ze wszech kątów a widzcie,
przez kogo się zstał ten grzech
24 dziś. **⟨39⟩** Żyw jest Pan
zbawiciel israhelski, bo jestli przez
Jonatę syna mego przeze wszego
27 odwiedzenia umrze”. Przeciw
temu nics jemu nijeden nie rzecze
ze wszego luda. **⟨40⟩** I rzecze ku
30 wszemu israhelskiemu ludu:
„Odłęczcie się wy na jenę stronę,
a ja z swym synem Jonatą będę
33 na drugiej stronie”. K temu lud
Saulowi odpowie: „Cso jest
dobrego przed twyma oczyma,

to uczyni. <41> Tedy rzecze Saul ku
Panu Bogu: „Panie Boże israhelski,
3 wydaj sąd, cso jest to, iżeś
nie odpowiedział dziś słudze
twemu? Jestli ta wina na mnie
6 albo na Jonacie synu mem, racz
to ukazać, albo jestli ta złość
na twem ludu, daj niewinnym
9 oczyszczenie”. I nalezion Jonatas
a Saul, ale lud wyszedł. <42> I rzecze
Saul: „Mieccie losy miedzy mną
12 a Jonatą synem mym!” I spadł los na
Jonatę. <43> Tedy rzecze Saul ku
Jonatowi: „Powiedz mi, csoś uczynił”.
15 I powiedział Jonatas rzekąc:
„Kusząc ukusiłem na końcu
pręta, jiz był w mej ręce,
18 malutko miodu. Owa toć ja
przeto umiram”. <44> I rzecze Saul:
„Uczyni to nade mną Pan a też się
21 stań nade mną, bo śmiercią umrzesz,
Jonata”. <45> Tedy lud ku Saulowi
rzecze: „Nie umrze przeto
24 Jonatas, jiz uczynił zbawienie
to wielkie w israhelskiem ludu.
To jest wieliki a ganiebny
27 grzech – żyw jest Pan – upadnieli
włos z jego głowi na ziemię,
bo wszystko p(o)dle Boga
30 czynił dziś”. A wyzwolił lud Jonatę,
aby nie umarł. <46> I szedł precz
Saul, a nie ciągnął na Filistyny,
33 a Filistyni szli do swych miast.
<47> Zatym Saul, ućwirdziw swe
krolewstwo nad israhelskim

ludem, bojował po wszystkim
 okrędze przeciw swym
 3 nieprzyjacielom, przeciw Moab
 a przeciw synom Amonowym
 a Edomowym, a przeciw
 6 krolom Soba, a przeciw Filisteom.
 A dokądkoli się obrocił,
 zawždy zwyciężył. <48> A zgromadziw
 9 zastęp i pobił Amalecha
 i wyzwolił israhelski lud z ręki
 jich *zbiegow. <49> A byli synowie
 12 Saulowi: Jonata a Jesui, a
 Melchyzua, a jimiona dwu dziewku
 <jego>: jimię pirworodnej Merob
 15 a jimię mniejszej Mikol.
 <50> A jimię żenie Saulowie
 Achynone, dziewczka Achymas,
 18 a jimię książęciu, *jen *był
 nad jego rycerstwem, Abner,
 syn Nerow, jen był stryczny brat
 21 Saulow. <51> Ale Cys był ociec
 Saulow, a Ner ociec Abnerow,
 syn Abijelow. <52> I był wieliki
 24 boj przeciw Filisteom po
 wszystkie dni Saulowy, bo
 gdziekoli uźrzał Saul męża
 27 silnego a przyprawnego ku boju,
 przyjął ji k sobie.

<15>

XV

<1> W tę dobę Samuel ku
 30 Saulowi rzecze: „Mnie posłał
 Pan, abych ciebie pomazał, aby
 był krolom nad jego ludem
 33 israhelskim, a przeto posłuchaj
 ninie głosu bożego. <2> Toć mowi
 Pan wszech zastępom:

«Policzyłem wszystko, csokoli uczynił
 Amalech israhelskiemu ludu,
 3 kako się jemu przeciwił na
 drodze, gdy szli s Ejipta. <3> A
 przetoż, szedw ninie, pobij Amalecha
 6 a zetrzy wszelkie rzeczy jego,
 nie odpuszczaj jemu a nie pożędaj
 niczego z jego rzeczy, ale
 9 zbij od męża aż do żony a
 dzieci i młode dzieciątka, wołu,
 wielbłąda i osła, i owce». <4> I
 12 przykazał Saul ludu i zliczył jich
 jako baranow: dwieście
 tysiłow pieszych a dziesięć
 15 tysiłow mężow Juda. <5> A gdy
 przyszedł Saul do miasta,
 Amalech założył stroże na potoce.
 18 <6> Tedy rzecze Saul Cyneo:
 „Odydzicie a odstąpcie i odalcie się
 21 od Amalecha, ac was takież i
 z nim nie oblegę, boś ty uczynił
 miłosierdzie se wszemi syny
 israhelskimi, gdy szli s Ejipta”. I
 24 wybrał się Cyneus spoźród
 Amalecha. <7> I bił Saul Amalecha
 *aż *do Ejula, aż *przyszedł *proście
 27 *na *to *miasto Sur, jeź jest z stroną
 Ejijskie Ziemie. <8> I jął Saul
 Agag krola Amalech żywo,
 30 ale wszystko zebranie ludzkie
 mieczem zbił. <9> A odpuścił Saul
 33 i wszytek lud krolowi Agagowi
 i najlepszym stadom owiec
 a dobytku, a odzieniu
 i skopom, i wszemu, cso było

krasnego, ani cso tego
chciał zatracono mieć, ale
3 csokoli było niepodobnego
a zarzuconego, to pogubili.
〈10〉 I powiedział Pan to słowo ku
6 Samuelowi rzekąc: 〈11〉 „Żal mi,
iżem Saula uczynił krolem,
bo mię opuścił a mych słów
9 uczynkiem nie pełnił”. Tedy
zamącił się Samuel i wołał ku
Panu całą noc. 〈12〉 A gdyż Samuel
12 wstał w nocy, aby rano szedł
ku Saulowi, *w *tę *dobę powiedziano
Samuelowi, iże Saul
15 przyszedł na Karmelum i wywiesił
sobie na cześć chorągiew
wicieżną a wrociw się
18 i szedł do Galgala. Zatym przydzie
Samuel ku Saulowi a on
obiatuje zażżoną obiatę Panu
21 z tego łupu, již był pobrał
w Amalech. 〈13〉 A gdyż przyszedł
Samuel ku Saulowi, w tę dobę
24 Saul rzecze k niemu: „Pożegnan
bądź przed Bogiem, bom
napenił słowo boże”. 〈14〉 K temu
27 Samuel rzecze: „A który jest to
głos, jeż brzni w mu uszu
od dobytku, již to ja słyszę?” 〈15〉 I
30 rzecze Saul: „S Amalech przywiedli
je, 〈bo〉 lud nie chciał pogubić
lepszyc owiec a dobytcząt,
33 aby były obiatowany Panu
Bogu twemu, ale jinesmy
wsztyko zbili”. 〈16〉 Tedy Samuel ku

Saulowi rzecze: „Niechaj mię,
 acé powiem tobie, cso mowił
 3 Pan w nocy ku mnie”. K temu rzecze:
 „Mow!” <17> Tedy rzecze Samuel:
 „Wszako, gdyś się sam za małego
 6 policzał, uczynion jeś głową nad
 wszemi pokoleniami israhelskimi
 a pomazał cię Pan, aby był
 9 krolem nad Israhelem, <18> a posłał
 cię Pan na drogę rzekąc: «Jidzi
 a zbij grzesznki amalechytskie,
 12 a będziesz bojować przeciw jim,
 aż je i pobijesz». <19> Czemuś tegodla
 nie posłuchał głosu bożego, aleś
 15 się oddał na łup a zleś uczynił
 przed Panem?” <20> Tedy rzecze Saul
 ku Samuelowi: „*Barzom posłuchał
 18 głosu bożego a chodziłem tą
 drogą, jaż mię posłał Pan, a przywiódłem
 Agag krola amalechycskiego,
 21 <i> wszytekiem lud amalechycski
 zbił. <21> Ale lud pobrał łup nalepszy,
 owce a woły jich, jż to są
 24 zbici, aby je obiatowali Panu
 Bogu swemu w Galgala”. <22> Tedy
 Samuel rzecze: „Azali Pan chce
 27 zażżonym offieram albo obiatam,
 a[le] <nie> więcej, aby było posłuchano
 głosu jego? Bo jest lepsze posłuszeństwo
 30 niż obiata, a posłuchać
 więcej niżli oferować tuk
 skopowy, <23> *albo przeciwić się jest
 33 jako grzech wieszczego a nie
 chcieć pozwolić jako grzech modły
 pogańskiej. A przeto iześ zarzucił

rzecz bożą, zarzuci cię
Pan, aby nie był krolem”. **⟨24⟩** Tedy
3 Saul rzecze ku Samuelowi:
„Zgrzeszyłem, iżem nie posłuchał
rzeczy bożej a słów twych, boję
6 się luda a posłuchaję głosu
jich. **⟨25⟩** A już proszę cię, nosi
grzech mój a wróć się se mną,
9 ac się pomodlę Bogu”. **⟨26⟩** Tedy Samuel
rzecze ku Saulowi: „Nie
wrocę się z tobą, boś zarzucił
12 rzecz bożą a zarzucił cię także
Pan, aby nie był krolem israhelskim”.
⟨27⟩ To rzekw, Samuel obrocił
15 się, chcąc przecz jic, tedy uchwycił
ji Saul za klin płaszcz jego,
tako eże się rozdarł. **⟨28⟩** I rzecze
18 k niemu Samuel: „Roztargnął
jest Pan krolewstwo israhelskie
ot ciebie dziś i dał je bliźniemu
21 twemu lepszemu, niżes
ty. **⟨29⟩** A tak zwycięzyciel w israhelskim
ludu nie odpuści ani,
24 się czego bojąc, swego zamysła
ostanie, bo człowiekiem nie
jest, by cso uczyniw żałował”.
27 **⟨30⟩** K temu Saul rzecze: „Zgrzeszyłem,
ale już tedy poczi mię przed
starszymi luda mego a przed
30 ludźmi israhelskimi. Wroc się
zasię se mną, ac się pomodlę
Panu Bogu twemu”. **⟨31⟩** Tedy się
33 wrocil Samuel i szedł z Saulem,
i modlił się Saulu Bogu. **⟨32⟩** Tedy Samuel
rzecze: „Przywiedźcie mi

Aga(g) krola Amalechyckiego”.
 Tedy postawion przed Samuelem
 3 Agag przethusty a *trzął
 się. I rzecze Agag: „Tako prawie
 gorzka śmierć rozłącza?”
 6 <33> K temu Samuel rzecze: „Jako
 twój miecz uczynił żony
 przez dzieci, także między żonami
 9 będzie mać twa”. A tu
 ji natychmiast Samuel na
 kęsy rozsiekł przed Panem w
 12 Galgala. <34> I odszedł Samuel do
 Ramaty a Saul brał się do
 domu do Gabaa. <35> A potem dalej
 15 nie uźrzał *Samuela *Saul
 aż do dnia jego śmierci,
 a wszak żałował Samuel Saula,
 18 bo to Bogu nieľubo było,
 iżę ji był krolem uczynił nad
 ludem israhelskim.

<16>

XVI

21 <1> Tedy Bog powie
 ku Samuelowi rzekąc: „I dokąd
 będziesz płakać Saula, a wiesz,
 24 iżem ja ji zarzucił, aby nie
 krolował nad ludem israhelskim?
 Napełń rog swój oleja
 27 a podź, a cię pošę ku Isaj
 betleemskiemu, boćem sposobił
 w jego syniech mnie krola”.
 30 <2> A k temu Samuel rzecze:
 „I kako pojde? Bo to usłyszaw
 Saul, zabije mię”. K niemu
 33 Pan rzecze: „Cielca jenego z
 dobytka weźmiesz w swą rękę
 i rzeczesz: «Obiatować Bogu

jeśm przyszedł». **⟨3⟩** I wzowiesz
 Izaj ku obiecie a ja
 3 tobie ukażę, cso uczynisz, i
 pomażesz tego, jegoż ja tobie
 ukażę”. I uczynił tak Samuel,
 6 jako jemu Bog przykazał.
 Przyszedł Samuel do Bethlema,
 a tu się podziwili
 9 starszy mieścszczy, a wyszedszy
 przeciw jemu rzekli: „Pokojne-li
 jest k nam twe weście?”
 12 **⟨5⟩** K nim Samuel rzecze:
 „Pokojne, przyszedłem obiatować
 Bogu, a przetoż poświęćcie
 15 się a podźcie se mną,
 ać obiatuję”. I poświęcił Isaj
 i jego syny a wezwał jich ku
 18 obiecie. **⟨6⟩** A gdyż weszli, uźrzał
 tu Eliaba a rzecze: „Azali jest
 już przed Panem krystus
 21 jego?” **⟨7⟩** W tę dobę Pan ku Samuelowi
 rzecze: „Nie patrzy
 na jego oblicze ani na postawę
 24 jego wysokości, **⟨boć jeśm go zarzucił⟩**, boć
 ja podle uźrzenia człowieczego
 nie sładzę. Człowiek jeno,
 27 cso *w *niej jest widzi, ale Bog,
 ten w sierce patrzy”. **⟨8⟩** Tedy wezwaw
 Isaj Aminadaba i przywiódł
 30 ji przed Samuela.
 Jen rzecze: „Ani tego wybrał
 Bog”. **⟨9⟩** Tedy przywiódł Isaj syna
 33 trzeciego jimieniem Sama.
 O niemże Samuel rzecze:
 „Ani tego wybrał Pan”. **⟨10⟩** Tedy

Isaj przywiodł siedm synow
 swych przed Samuela. ⟨I rzecze Samuel⟩ ku Isaj:
 3 „Nie zwolił Bog nijenego z tych to.
 ⟨11⟩ Aza już jinich synow nie masz?”
 Jen odpowiedział rzekąc: „Jeszcze
 6 jest geden malutki, ten pasie
 owce”. Tedy Samuel ku Izaj rzecze:
 „Pośli, ac ji przywiodą, bo
 9 nie siądziem k stołu, dojad on nie
 przydzie”. ⟨12⟩ Tedy posłał i przywiodł
 ji. A był *rumiany a krasny na weźrzeniu,
 12 a nadobnej twarzy. W tę
 dobę Pan rzecze: „Wstań a pomaz
 ji, bo ten jest”. ⟨13⟩ Tedy wziął Samuel
 15 rog oleja, pomazał ji pośrzod
 braciej jego. I wstąpił
 duch boży w Dawida ot tego
 18 dnia i potem. Zatym Samuel
 wstaw i brał się do Ramata.
 ⟨14⟩ A w też godzinę wystąpił duch
 21 boży z Saula, a łomił jim zły
 duch od Boga. ⟨15⟩ Tedy ku Saulowi
 rzeką sładzy jego: „Owa toć duch
 24 boży zły łomi tobą. ⟨16⟩ Przykaż,
 krolu nasz, ac ty to sługi tve,
 27 już przy tobie są, szukają człowieka
 niektorego, jen umie w gąsłki
 gęść, aby, gdyż cię połapi duch
 Boży zły, gądl przed tobą ręką
 30 ⟨a⟩ lekcej to łomienie zniesiesz”. ⟨17⟩ W tę
 dobę Saul słuźebnikom swym
 rzecze: „Dobędźcie mi tego, jen umie
 33 dobrze gęść, a przywiedźcie
 ji ku mnie, ac przede mną będzie”.
 ⟨18⟩ Tedy jeden z jego sług rzecze: „Owa

tociem widział syna Izaj betlemickiego
 umiejąc gęść a silno
 3 mocnego męża walecznego, a
 mądrego w słowach, a krasnego
 męża, a Bog s nim jest”. <19> Tedy
 6 Saul posłał posły k temu Izaj
 rzekąc: „Pošli ku mnye syna swego,
 Dawida, jż gest na pastwach”.
 9 <20> Tedy Izaj pojaw osła i nakładł
 nań pełno chleba a łagwicę wina,
 koźlę z koz jeno, a posłał
 12 přes swego syna Saulowi. <21> A,
 przyszedw Daud ku Saulowy,
 stał przed nim. I miłował ji Saul
 15 barzo a uczynił ji swym służebnikiem.
 <22> Zatym posłał Saul ku Izaj
 rzekąc: „Niechaj Daud stawa
 18 przede mną, bo nalazł miłość przed
 myma oczyma. <23> A gdyżkoli duch
 boży zły pochytawał Saula,
 21 tedy Daud wziął gęsłki i gędł
 swą ręką i obelżało się Saulowi
 a lekcej jemu było, bo duch
 24 boży tedy od niego odchadzał.

<17>

XVII

<1> Zatym sebrawszy się
 Filistynowie w zastępy
 27 swe ku boju, przyszli do Sohot
 w żydowskiej ziemi i tu są swe ćwirdze
 wzwiedli miedzy Sohot
 30 a miedz<y> Azeta w krainach *bożych.
 <2> Zatym się tak Saul a ludzie
 israhelszczy sebrali na tem udolu
 33 Terebinti. I zrzędzili śpicę
 wojeńską ku boju przeciw
 Filisteom. <3> A stali Filisteowie na <...>

(tu brak 3 kart)

2 ⟨2⟩ „(Szu)ka cię ociec moj, Saul, zabić,
 przeto skryj się rano, tegoć
 3 proszę, i będziesz nigdzie tajnie,
 i zataj się. ⟨3⟩ A ja wynidę, stanę podle
 oćca mego na polu, gdziekoli
 6 będzie, i będę o tobie mowić
 ku oćcu memu a csokoli na niem
 wzwiem, tobie powiem”. ⟨4⟩ A stało
 9 się, mowił Jonatas dobre rzeczy
 ku oćcu swemu o Dawidzie tak
 12 rzekąc: „Nie zgrzeszaj, krolu, nad
 swym sługą Dawidem, bo jest przeciw
 tobie nie zgrzeszył, a jego
 uczynki tobie dobre są barzo.
 15 ⟨5⟩ Położył duszę swą w ręce swej
 i pobił Filistea, i uczynił Pan zbawienie
 wielikie wszemu ludu
 18 israhelskiemu, a toś *swyma *oczyma
 widział, a radowałeś się.
 I przeto tedy grzeszysz w niewinnej
 21 krwi, chcąc zabić Dawida,
 jen jest przeze wszej winy”.
 24 ⟨6⟩ To gdyż usłyszał Saul, ukoił się
 w rzeczy Jonatowie, przysiągł
 rzekąc: „Żyw Pan jest, iż nie
 będzie zabit Dawid”. ⟨7⟩ Tedy Jonatas
 27 zawołał Dawida i powiedział
 jemu ta wszytka słowa, i *w*wiodł
 Dawida przed Saula, i był
 30 przed nim, tak jako był drzewiejszych
 dni. ⟨8⟩ A potem się ruszyli ku
 boju a tu, wyjaw na pole Dawid,
 33 bojował przeciw Filistynom
 i pobił je wielką raną, i uciekli
 przed jego obliczym. ⟨9⟩ I tropił

3   duch boży zły Saula, a on siedzi
w swem domu, a dzierżąc kopije,
3   a Dawid gądl ręką swą w
gęśli. <10> A patrzył tego Saul, aby
Dawida przebodł kopijim k ścienie,
6   ale Dawid się uchylił od oblicza
Saulowa, a kopije po stronie
w ścianę utknęło, a Dawid uciekł
9   i schował się tej nocy. <11> Tedy Saul
posłał sługi swe w nocy do domu
Dawidowa, aby się dostrzegszy jego,
12   zabili rano. To gdy powiedziała
Dawidowi Mikol żona jego
15   rzekąc: Nie skryjeszli się tej
nocy, za jutra zabít będziesz. <12> I
spuściła ji okieńcem a tak uciekł
i uchował się. <13> Tedy Mikol
18   wziąwszy jeno drewno i położyła
na łożu, wziąwszy jeną skorę kozielczą
kosmatą, położyła w głowach
21   tego drewna i przykryła
je odzienim. <14> Tedy Saul posłał
widze swe, aby Dawida jęli. I
24   odpowiedziano jim, iże niemoże.
<15> A Saul posłał wtore, aby *powiedzieli
Dawida, rzekąc: „Przynieście
27   ji na łożu ku mnie, ac umrze”.
<16> A gdy przyszli posłowie, naleziono
drewno na łożu, a skora *kozielcza
30   u głowy jego. <17> Tedy Saul
ku *swej *dziewce <Mikol> rzecze: „Przecześ
mię tak obłudziła a puściła mego
33   nieprzyjaciela, aby uciekł?”.
Otpowie Mikol rzekąc: „Bo mi
mowił rzekąc: „Wypuść mię,

bo cię zabiję”. <18> Zatym Dawid uciekł
 i zbawił się, i przyszedł ku Samuelowi
 3 do Ramata, i powiedział
 jemu wszystko, cso jemu
 uczył Saul, a szedł Dawid i Samuel
 6 i bydliłasta w Najot w Ramata.
 <19> Tedy wskazano to Saulowi, iże
 Dawid w Ajocie w Ramata bydli.
 9 <20> I posłał Saul katy, aby ji jęli.
 A gdyż przyszli, uźrzeli zastęp
 12 prorokow chwałąc Boga a Samuela
 stojącego nad nimi, tedy
 ty, jż byli przyszli, nadstąpi
 duch boży i poczęli i oni
 15 prorokować. <21> A gdyż to wskazano
 Sau[e]lowi, posłał wtore posły,
 a ci opięc prorokowali. Potem
 18 Saul posłał trzecie posły,
 jż i oni prorokowali. Tedy się
 wielmi rozniewał Saul <22> i brał
 21 się sam do Ramata, i przyszedł
 aż ku wielkiej studnicy, jaż
 jest w Sochot, i opyta rzekąc:
 24 „Na ktorem mieście są Samuel
 a Dawid?” K niemu było rzeczono:
 „Owa toć jesta w Najocie w
 27 Ramata”. <23> I szedł Saul do Najot
 <w> Ramata, i nadstąpił ji także
 duch boży a wszedw chodził
 30 prorokuję, aż i przyszedł do Najot
 w Ramata. <24> I swlekł także odzienie
 swe i prorokował z jinymi
 33 przed Samuelem i *wysławiał
 nag *cały *dzień *i *wszytkę
 *noc. A przeto weszło na przysłowie:

Aza jest Saul między proroki?

⟨20⟩

XX

⟨1⟩ I uciekł Dawid

3 s Ajot, jeź jest w Ramacie,
a *przyszedł mowił przed
Jonatą rzekąc: „Csom uczynił,
6 ktore me przewinienie a ktore
jest me zgrzeszenie przeciw
oócu twemu, iże szuka
9 dusze mej?” ⟨2⟩ K niemu Jonata rzecze:
„Nie stanie się to, nie *sydziesz*
śmiercią ani cso uczyni ociec
12 moj mało albo wiele, pierwej
niż mi zjawi. Ale jenę tę rzecz
zataił ociec moj przede mną
15 a przeto *nikakie* to nie będzie”. ⟨3⟩
I przysiągł wtore Jonatas Dawidowi.
K niemu ⟨on⟩ rzecze: „To dobrze
18 wie ociec twój, iżem znalazł
miłość przed twyma oczyma
a przetoż mowi: «Nie *wiedz* tego
21 Jonata, aby się nie zamącił».
A wszako żyw jest Pan a żywa jest
dusza twa, iże jednym telko
24 stąpieniem, a⟨ć⟩ tak powiem, ja ode
śmierci rozdzielonem”. ⟨4⟩ Tedy
Jonatas rzecze k Dawidowi:
27 „Csokoli powie mnie dusza twa,
uczynię tobie”. ⟨5⟩ W tę dobę Dawid ku
Jonacie rzecze: Owa toć jutro
30 święto jest, a jako podle obyczaja
ja siadam podle krola za
stołem, niechajże mnie tedy na
33 polu do wieczora trzeciego
dnia. ⟨6⟩ Weźrzyli ociec twój
wspominając a opyta na mię,

rzeczesz jemu: „Prosił mię Dawid,
 aby szedł rychło do Betlema
 3 do swego miasta, bo są tam
 sławętne obiady ode wszystkich
 jego przyrodzonych. **⟨7⟩** R⟨z⟩eczeli:
 6 «A to jest dobrze», tedy będzie pokój
 sładze twemu. Jestli się
 rozniewa, tedy wiedz, iż się
 9 dokonała jego złość. **⟨8⟩** A przeto
 uczyni miłość z swym sługą, *alboś
 tego chciał, aby było między mną
 12 a między tobą boże zaślubienie.
 A jestli we mnie która złość, ty
 mię sam zabij a ku swemu oćcu
 15 mię nie wodź”. **⟨9⟩** K niemu rzecze
 Jonatas: „Bog tego nie daj ani
 się to może zstać, ale poznamli,
 18 iż się *dokona złość oćca mego
 przeciw tobie, wskażę tobie”.
⟨10⟩ K temu Dawid rzecze: „Kto mi
 21 otkáže, powieli cso ociec twój
 twardego tobie o mnie”? **⟨11⟩** Jonatas
 rzecze: „Podź, *wynidziewa na pole
 24 precz”. A gdyż wyszła na pole,
⟨12⟩ rzecze Jonatas ku Dawidowi:
 „Żyw jest Pan Bog israhelski,
 27 dowiemli się koniecznego umysła
 oćca mego za jutra abo
 po zajutrzejszem dniu a będzie
 30 dobrego co rzeczono o Dawidzie,
 acz k tobie nie poślę, a tobie
 wiedzieć nie dam, **⟨13⟩** uczyni to Bog nad
 33 Jonatą a to przepuść. Jestli będzie
 oćca mego złość ustawiczna
 przeciw tobie, wzjawię uchu

twemu i puszcze cię w pokoju,
 a Bog bądź z tobą, jako był s oćcem
 3 mym. <14> A będąc żyw, *uczyn
 se mną miłość bożą. Jestli umrę,
 <15> nie *oddalaj miłosierdzia swego
 6 od domu mego aż na wieki.
 Jestli tego nie uczynię, gdy
 Pan zagładzi wszystkie nieprzyjaciele
 9 Dawidowy z świata, wyrzuc
 Jonatę z jego domu a wypraw
 Pan Dawida z ręku nieprzyjacielsku”. <16> <...>
 12 <17> Tedy Jonatas pocznie
 więcej zaprzysięgać się z Dawidem <...>,
 bo jako duszę swą ji miłował.
 15 <18> Tedy rzecze Jonatas k niemu:
 „Za jutra jest święto a będziesz
 szukan, <19> bo będą szukać twego
 18 siedzenia aż do trzeciego dnia.
 A przeto rychło pojedziesz a przydziesz
 na to miasto *w *siodmy dzień,
 21 tu gdzie się skryjesz i siądziesz u
 kamienia, jemu imię jest Ezel.
 <20> A ja trzy strzały wypuszczę podle
 24 jego i wystrzełę, jako bych zwykał
 strzelać ku celu. <21> A pośle
 jonego pachołka a przykażę rzekąc
 27 jemu: «Jidzi, *zbiraj i przyniesi
 mi strzały». <22> Rzekęli pachołku:
 «Owa, toć strzały pole ciebie
 30 są, weźmi je», tedy ty przydź ku
 mnie, bo tobie przezpieczno a nics
 złego, jako żyw jest Pan. Jestli
 33 tak będę mowić ku pachołku:
 «Oto ondzie strzały za tobą są,
 jidzi *przec, bo cię pan już puścił.»

3 <23> A o tem *zaślubionem słowie,
 jeż mowiono między mną a między
 3 toba, bądź Pan między mną
 a między tobą aż na wieki”. <24> Tedy
 skrył się Dawid na polu a święta
 6 nastaly, a krol siadł za stołem
 jeść chleb. <25> A gdyż siadł krol
 na swem stolcu podle obyczaja
 9 swego, a stolec był pole ściany,
 *a *w *tę *dobę powstał Jonatas
 a Abner i siadłasta s obu
 12 stronu pole krola Saula, a miasto
 Dawidowo to ostało prozno.
 <26> O niemże nics nie mienił tego
 15 dnia Saul, bo się tego domnimał,
 by się jemu niecsio nie
 przygodziło, przecz by był nieczyst
 18 a nie oczyscion. <27> Ale gdyż słuńce
 weszczdło drugiego dnia po godziech,
 *potem naleziono miasto Dawidowo
 21 prozne. Tedy Saul rzecze
 ku Jonacie (synu swemu): „Przech *nie *przydzie
 syn Isaj ku stołu jeść ani dziś,
 24 ani wczora?” <28> K niemu Jonatas
 rzecze: „Barzo mię pilno za to
 prosił, aby mógł jić do Betlema,
 27 <29> rzekąc: „Otpuść mię, boć
 jest sławna obietna ofiera
 w mem mieście a jeden z bratow
 30 mię prosił. A przeto nalazłemli
 miłość twą, niechać pojde
 a uźrzę bracią swą, a przeto
 33 nie przyszedł k stołu”. <30> Z tego się
 rozniewał krol na Jonatę
 i (k niemu) rzecze: „Synu tej żony, jaż męża

kwapiąc k sobie *zdradza, zali
 ja nie wiem, iże ty miłujesz
 3 syna Isaj, Dawida, na swą gańbę
 a na gańbę *złego *przysłowia
 matki twej? <31> A tak po wszystkie
 6 dni, dojad będzie żyw syn Isaj
 na świecie, nie ustanowisz się
 ty ani krolewstwo twe. A przeto
 9 jeszcze go pošli ku mnie, ac
 ji śmiercią zagubię. <32> Jonatas
 rzekł: „Przez by śmiercią zagubił
 12 ji, coś uczynił?” <33> W tę dobę
 Saul pofacił oszczep, aby ji uderzył.
 A urozumiaw Jonata, iże
 15 jednako umyślił jego ociec,
 aby zabił Dawida, <34> tedy Jonatas
 wstał od stołu wielikim gniewem
 18 a nie ukusił tego to drugiego
 dnia na gody chleba, zamąciw
 się prze Dawida a że
 21 ji był zgañbił ociec jego.
 <35> A gdyż nazajutrz było, szedł Jonatas
 na pole podle smowienia
 24 Dawidowa a pacholek mały
 s nim. <36> Tedy rzecz(e) ku swemu
 pacholeku: „Biegaj *i* przynaszaj
 27 mi strzały, ktore wystrzelam.
 A gdyż ten pacholek bieżał,
 wystrzelił drugą strzałę Jonatas
 30 za pacholekiem. <37> *A *gdyż *bieżał
 pacholek na to miasto, gdzie
 był strzelił Jonatas, <zawołał Jonatas> za pacholekiem
 33 rzekąc: „Owa tu nie
 strzały, ale dalej przed tobą jest”,
 <38> a wtore zawołał Jonatas

(1. karta Maciejowskiego)

za pachółkiem rzekąc: „*Bież rychło,
nie stoj!” W tę dobę sebraw pachółek
3 strzały a przyniosł panu
swemu. <39> A cso uczynił Jonatas,
temu nics nie rozumiał pachółek,
6 jeno Jonatas a Dawid między
sobą rozumiałasta. <40> Tedy Jonatas
da swe *wszytko odzienie pachółku
9 rzekąc: „Jidzi i donieś do
miasta”. <41> A gdyż pachółek odydzie,
wstaw Dawid z tego mieścca,
12 jeż było przeciwu *wschodu
*słuńca, a *padł *nagle na ziemię
modlił się trzecie a całuwając
15 się płakałasta oba <społu>, ale Dawid
więcej. <42> W tę dobę Jonatas
rzecze ku Dawidowi: „Jidzi w pokoju
18 a wszystko, csowa przysięgła
w jimię boże rzekąc: „Pan bądź
miedzy mną a miedzy tobą, plemie(nie)m
21 mym a miedzy plemieniem twim aż na
wieki”. <43> Tedy Dawid wstaw *z *tego
*miasta i szedł precz, a Jonatas
24 *zasię takżeż do miasta.

<21>

XXI

<1> Zatym Dawid przyszedł do Nobe ku
kapłanowi jimieniem Achymelech.
27 *K *niemu rzecze a *zdziwił *się:
„A przecześ sam, a nie żadnego
z tobą?” <2> I rzecze Dawid ku Achymelechu
30 <kapłanowi>: „Krol mi przykazał tę
rzecz <a rzekł>: «Nikt nie wiedz tego, przecz
cię posyłam, ani tego, jeżem
33 tobie przykazał». I *rozesłałem
sługi swe sam i tam. <3> A przeto
maszli cso *miedzy *rękama *albo

pięć bocheńcow, daj mi, albo
csokoli najdziesz”. <4> Achymelech
3 odpowie rzekąc: „Nie mam chlebow
pospolitych, jedno poświętnie,
a wszak sąli twoi słudzy czyści,
6 a nawięcej od niewiast, mogą jego
pojeść. <5> K temu Dawid odpowie
kapłanowi rzekąc: „Mieniszli
9 o niewiastach, tegosmy ucirpieli
od trzeciego dnia, jakosmy na drogę
wyszli, a były sędy mych sług czyste,
12 ale już ta to droga pokalana jest,
ale będą jeszcze dziś poświęcone
we sędziech. <6> Tedy kapłan dał jemu
15 chleb poświętny, bo jinego chleba tu
nie było, jeno chlebowie obietowani,
jeż byli wzięli przed Panem, aby
18 byli przyłożeni chlebowie gorący.
<7> Tedy był tu jeden mąż z sług Saulowych
tego dnia wnątrz w stanie
21 bożem, jemu jimię było Doek idumski,
*mocny pastyrz Saulow, *jen
*pasł *muły Saulowy. <8> *W *tę *dobę rzecze
24 Dawid k Achymelechowi: Maszli
tu na *dorężu kopije albo miecz?
Bociem miecza a broni swej nie
27 wziął z sobą, bo rozkazanie krolowo
*to *mię ukwapilo. <9> *Achymelech
*rzecze: „Oto miecz Golijata
30 filistyńskiego, jegoś zabił na
udoli terebińskim, a jestci
obinion płaszczem po efod, a
33 chceszli ten wziąć, weźmi,
bo nie jinego kromie tego”. Dawid
rzecze: „Nie temu nijenego

rownia, daj mi ji. <10> Tedy Dawid
wstaw tego dnia i bieżał
3 przed Saulem precz, i przyszed
ku krolowi *jimieniem Achys
do Jet. <11> K niemu sługi Achys
6 uźrawszy ji rzekli: „Azali to nie
jest Dawid krol ziemski? Wszak
o niem śpiewano w tańcoch
9 rzekąc: «Saul pobił tysiąc,
a Dawid dziesięć tysięcy?»” <12> Tę
12 rzecz pocznie brać na myśl
w swem siercu a pocznie się ubawać
barzo Achys, kroła jetskiego.
<13> I pocznie się przed nim szalonym
15 czynić *przez usta a *matał się między
jich rękama, o drzwi się tłukąc,
i ciekły jemu śliny na brodę.
18 <14> W tę dobę Achys rzecze ku swym sługam:
„Widziawszy człowieka zabyłego,
przeczeście ji przywiedli ku
21 mnie? <15> Zali nam niedostawa wściekłych?
Przeczeście przywiedli tego, aby
się wściekał przy mnie? Puśćcie ji
24 precz, ac nie chodzi do mego domu!”

<22>

XXII

<1> Zatym Dawid szedł odtąd precz
i uciekł do jenej jaskinie
27 jimieniem Adollam. To gdy usłyszeli
bracia jego i wszytek
dom oćca jego, zszedszy się k
30 niemu tam, <2> seszli się wszytcy,
jiż się byli *zań zamęcili a
obciążeni cudzym zbożym a
33 gorzką myślą, i uczynion jest książęciem
nad nimi, a było s nim ku
cztyrzem stom mężow. <3> Tedy Dawid

szedł ottąd do Masfat, jeź jest w Moabskiej
Ziemi, i rzecze Dawid ku krolowi
3 moabskiemu: „Proszę ciebie, aby
bydlili ociec moj a matka moja s
wami, dojad nie wzwiem, cso se mna
6 Pan uczyni. I ostawił je przed krolem
moabskim, i ostali u niego wszech
dni, w nichże to Dawid był na tej
9 posadce. <5> Tedy Gaad prorok ku Dawidowi
rzekł: „Nie bywaj dalej na tej
posadce, ale jidzi do ziemie Juda”. I
12 szedł Dawid, i przyszedł na las Aret.
<6> To usłyszaw Saul, iże się Dawid
<zjawił> a ci mężowie, jż s nim
15 byli, a zatym gdy bydlił Saul w Gabaa
na lesie, jeź to słowie Rama,
dzierząc kopije w ręku, a wszytcy służy
18 jego stali około jego, <7> i rzecz(e)
Saul ku swym sługam, jż około jego
stali: „Posłuchajcie mnie ninie,
21 synowie Jemini, azali wam wszytkim
syn Isaj da role[j] a winnice a uczyni
was <wszytki> włodarzmi a sprawcami?
24 <8> Boście wszytcy przeciw mnie przysięgali
a nie nijenego z was, kto
mi by zjawił, a nawięcej gdyż i
27 syn moj się zaślubił s *nim Izaj
*z *Dawidem. A nie nijenego z
was, kto by się za mię smęcił, albo
30 kto by mi to zwiastował, przeto iże
wzbudził syn moj sługę mego przeciw
mnie nieprzyjacielem, jen mi się
33 przeciwi aż do dzisiego dnia”.
<9> K temu otpowie Doek idumski, jen
przed nim stawał a był przed

(tu brak 4 kart)

⟨3⟩ A udziałał sobie twirdze w Gabaa
Achyle *tego *udola, jeż było
3 przeciw puszczy na drodze, a
Dawid bydlil na puszczy. A widząc, iż
przyszedł Saul po niem na puszcza,
6 ⟨4⟩ posłał łazęki swe i wzwiedział ⟨...⟩, iż
tam przyszedł Saul. ⟨5⟩ A wstaw Dawid
tajnie i przyszedł na to miasto,
9 gdzie był Saul, a gdy użrzał
to miasto, w niemże spał Saul a
Abner syn Ner, książę nad jego
12 rycerstwem, a *użrzaw Saula śpiąc
w stanie, a jiny lud wszędy około
jego, ⟨6⟩ w tę dobę rzecze
15 Dawid ku Achymelechowi etejskiemu
a ku Abizaj synu Sarwije,
bratu Joabowu, rzekąc: „Ktory
18 se mną pojdzie do stanow ku Saulowi?”
Rzecz Abizaj: „Ja pojde z tobą”.
⟨7⟩ I przyszedł Dawid a Abizaj
21 k ludu w nocy i nalazłasta
Saula leżąc a śpiąc w stanie
a kopije tcząc w ziemi u jego głowy,
24 a Abner a jiny lud śpiąc około jego.
⟨8⟩ Tedy rzecze Abizaj ku Dawidowi:
„Zawarł dzisia Bog nieprzyjaciela
27 twego w twą rękę, a przeto przebodę
ji ja kopijim ku ziemi jeną,
a wtore nie będzie trzeba”. ⟨9⟩ I rzecze
30 Dawid: „Nie zabijaj jego, a kto jest
ten, jen swoje ręce podniesie na mazanego
bożego, a nie będzie grzeszny?”
33 ⟨10⟩ I rzecze Dawid: „Tak jiecie jako
Bog żyw, kromie [ciebie] acz jego
Pan sam nie zabije, abo dzień jego

przydzie, aby umarł, abo aczby w boju
szcedł, **<11>** tak mi bądź Pan miłościw,
3 iże nie wzwiode ręki mej na
mazanego bożego. A przeto weźmi
kopije, jeż jest u jego głowy, a
6 korczak s wodą, podźważ precz”.
<12> I wziął Dawid kopije a korczak
s wodą, jen był u głowy Saulowy,
9 i szłasta precz, a nie było tu
nijenego, kto by *to widział a rozumiał,
albo uczuł, bo spali
12 wszyscy, bo sen boży je był nadszedł.
<13> A gdyż odydzie Dawid w stronę,
<a> stał na wirzchu gory z daleka, a
15 była wielka szyrz miedzy jimi,
<14> tedy wzwoła Dawid k ludu a ku
Abnerowi synu Ner rękąc: „*Abner,
18 Abner, zali mi nie odpowiesz?”
Abner k temu rzecze: „Ktoś ty, již
wołasz a czynisz niepokoj krolowi?”
21 **<15>** Tedy rzecze Dawid: „Zali
nie jeś ty mąż, a kto jest **<drugi>** tobie
rowny w israhelskiem ludu?” Przecześ
24 nie strzegł pana twego, krola?
Bo wszedł jeden z zastępa nieprzyjaciel,
aby zabił *pana twego,
27 krola. **<16>** Nie jest to dobrze,
coś uczynił. Tak jiście jako
Bog żyw, wyście dostojni śmierci,
30 iżeście nie strzegli pana
waszego, mazanego bożego.
A przeto *poźrzycie, gdzie jest
33 kopije krolowo a gdzie korczak
z wodą, již był u jego
głowy”. **<17>** Tedy poznaw Saul

głos Dawidow rzekł: „Twojli jest to
głos, synu moj, ⟨Dawidzie)?” Rzecze Dawid: „Moj
3 głos, panie moj, ⟨krolu)”. ⟨18) A rzekł:
„Przec pan moj, krol, nienawidzi
sługi swego a csom uczynił albo
6 cso jest złego w mej ręce? ⟨19) A
przeto proszę tego, panie moj,
krolu, słysz słowa sługi
9 twego: Wzbudzali cię Pan przeciwno
mnie, *ukoj *się *w *wolnej *obiecie
*zażzonej, sąli synowie ludzszczy,
12 złorzeczeni przed Bogiem, již mię
wyrzucili dziś, abych nie bydlł
w dziedzicstwie bożem, rzekąc:
15 «Jidzi, służy cudzym bogom!» ⟨20) A
*to już nie bądź przelana krew
ma na ziemię przed Panem mym,
18 bo wyszedł krol israhelski,
aby szukał pchły *żywej,
jako szukają kuropatwy na gorach”.
21 ⟨21) Tedy rzekł Saul: „Zgrzeszyłem,
wroć się zasię, synu moj Dawidzie,
bo więcej nie chcę nics złego
24 uczynić tobie, przeto iże
była tobie droga dusza
ma przed oczyma twyma, iżeś mię
27 nie zabił dziś, bo jawno
jest, iżem niemądrze czynił
a barzom wiela nie wiedział”.
30 ⟨22) Rzecze Dawid k niemu:
„Owa toć kopije krolowo, przydzi
jeden z sług krolowych,
33 weźmiż je. ⟨23) A Bog odpłaci
każdemu podle jego sprawiedliwości
a wiary, bo cię był

Pan podał dzisiaj w moi ręce i
nie chciałem wzniesć ręk(ę) mej
3 na mazanego bożego. <24> A jakoż
jest *uczyniona dusza twa dziś
ote mnie, także uwielbiona
6 bądź dusza ma przed
Bogiem, a wyzwol mię ze wszego
zamętka”. <25> Tedy rzecze Saul Dawidowi:
9 „Pożegnany ty, synu moj Dawidzie,
a zaiste czyniąc będziesz
czynić, a mogąc moc będziesz”.
12 I szedł Dawid swą drogą,
a Saul się wroczył na swe miasto.

<27>

XXVII

<1> Tedy rzecze Dawid na swem
15 sercu: „Niegdy niektorego
dnia dostanę się Saulowi w ręce.
Zali nie lepiej, iż ja uciekę
18 a zachowam żywot swój
w filistejskiej ziemi, aby zufał
Saul a przestał szukać mię po
21 wszech krainach israhelskich? A przeto
uciekę z jego ręki”. <2> Tedy wstaw
Dawid i szedł precz, on a sześćset
24 mężow, którzyż byli s *nim* ku
Achys, synu Maog, krolowi jetskiemu.
<3> I bydlił s Achys Dawid w Jet,
27 on a mężowie jego, <...> i rodzina jego,
<Dawid> a dwie żenie jego, Achynoem
jezrahelicka a Abigail, żona *niegdy
30 Nabelowa karmelskiego. <4> Tedy powiedziano
Saulowi, iż uciekł Dawid do
Jet i nie chciał więcej szukać.
33 <5> I rzekł Dawid ku Achys: „Nalazłemli
miłość twą, daj mi
jeno miasto w niektorem

(koniec 2. karty Maciejowskiego)

mieście tey to włości, ac tu
 bydlę. A k czemu jest to, iże ja,
 3 sługa twój bydlę w krolowie
 mieście z tobą? **⟨6⟩** A tak dał jemu
 Achys tego dnia *jeno *miasto *jimieniem
 6 Sycelech, przetoż dostało
 się to miasto krolom żydowskim
 aż do dzisiego dnia. **⟨7⟩** A była
 9 liczba dniow, w nichże Dawid
 bydlil w filistejskiej ziemi, cztery
 miesiące. **⟨8⟩** Zatym Dawid pocznie
 12 wschodzić a mężowie jego a brali
 łupy *w *tych *mieściech: Jedzury
 a Jety, i Amalech, *bo *tych *ludzi
 15 *niewiernych *bydliło *pełno
 z dawna *po *wszej ziemi *tędy,
 *jeż *to *chodzili *ot *tego *miasta
 18 Sur aż do ejipskiej ziemie.
⟨9⟩ I zagubiał Dawid wszystkie tę
 ziemię *jich a nie ostawiał męża
 21 żywego ani żony a bierząc owce,
 woły, osły i wielbłądy, i odzienia,
 i wracał się a przychodził
 24 ku *krolowi Achys. **⟨10⟩** A gdyż
 k niemu mówił Achys *krol:
 „Kogoś dziś przebijał?”, Dawid odpowiedział:
 27 „Przeciw południu
 Juda a przeciw południu Jeramel,
 a przeciw południu Ceni”.
 30 **⟨11⟩** Ni męża, ni żony nie żywił
 Dawid ani kogo przywodził z
 33 sobą do Jet rzekąc: „Snadź
 by mówił przeciw nam”. To
 czynił Dawid, a to był jego obyczaj
 wszech dni, w nichże to bydlil

w filistejskiej włości. <12> I uwierzył
 Achys Dawidowi rzekąc: „Wiele
 3 złęgo czynił ludu swemu israhelskiemu,
 a przeto *bądź moj sługa na wieki”

<28>

XXVIII

<1> Tedy się
 6 w tych dniach stało, iż sebrali
 Filistynowie swe zastępy, aby
 się przyprawili ku boju przeciw
 9 israhelskiemu ludu. I rzecze
 Achys ku Dawidowi: „Wiedz to zaiste,
 iż wynidziesz se mną na twirdze
 12 ty a męże twoi”. <2> Dawid *otpowie
 ku Achys rzekąc: „Ninie wzwiesz,
 cso uczyni sługa twój”. Tedy
 15 rzecze Achys ku Dawidowi: „A ja
 cię uczynię strożem głowy mej
 po wszytki dni.<3> Zatym Samuel
 18 umarł i płakał jego wszytek lud
 israhelski, a pogrzebli ji w Ramata
 w mieście jego, a w ty czasy
 21 wygnał był Saul z ziemie wszytki
 wieszczce a guślniki, a pobił ty
 wszytki, jż mieli w brzuszce
 24 wieszczce czary. <4> Tedy sebrawszy
 się Filisteowie a przyszli, a wdziałali
 sobie twirdze w Sunnam.
 27 A zatym także sebrał Saul
 wszytek lud israhelski a przyszedł
 do Jelboe. <5> A uźrzaw Saul stany
 30 filistyńskie i bał się a lękło
 się sierce jego barzo. Tedy prosił
 rady Saul od Boga i nie odpowiedział
 33 jemu ani przez sny,
 ani przez kapłany, ani przez
 proroki. <7> I rzekł Saul ku swym

sługam: „Szukajcie mi żony, jaż
 ma wieszczbę, ac k niej pojde
 3 a wzwiem przez nie”. Tedy słudzy < jego >
 *rzekną <...>: „Jest *jena żona, jeż ma
 wieszczbę w Endor”. <8> Tedy Saul
 6 przemieni w odzienie a wziaw
 na się jine rucho i szedł <on> a dwa męża
 s nim, i przyszli ku żenie
 9 w nocy i rzecze: „Czaruj mi przez
 gusła a wskrześ mi, jegoż ja tobie
 powiem”. <9> Ta żona jemu powie:
 12 „Owa ty to dobrze wiesz, cso uczynił
 Saul a kako zagładził
 a wygnał z ziemie guślniki
 15 a wieszce. Przecz <...> prześladujesz
 *dusze *mej, abych była zabita?” <10> I
 przysięgł jej Saul w Bodze rzekąc:
 18 „Żyw jest Pan, <ize> nie stanie
 się tobie nics złego prze to”.
 <11> Tedy ona rzecze: „Kogo chcesz, ac
 21 wskrzeszę tobie”. On rzecze: „Samuela
 mi wskrześ”. <12> A gdyż uźrzała
 żona Samuela, zawołała
 24 wielikim głosem rzekąc
 ku Saulowi: „Czemuś mię k temu
 przyprawił? A wszakoś ty
 27 Saul!” <13> Krol jej rzecze: „Nie boj
 się. Csoś widziała?” I rzecze niewiasta
 ku Saulowi: „Bogim
 30 widziała jidące z ziemie”. <14> Tedy
 Saul rzecze: „Jaka *twarz jego?”
 K temu ona rzecze: „Mąż stary jidzie
 33 odziaw się płaszczem”. I zrozumiał
 Saul, iż Samuel, a pokłoniw się
 na swe oblicze k ziemi i modlił

się. **⟨15⟩** Tedy rzecze Samuel ku Saulowi:
„Przecześ mi niepokoj
3 uczynił, abych był wskrzeszon?”
Saul rzecze: „Barzom znędzon,
bo Filisteowie bojują przeciwko mnie,
6 a Bog odstąpił ode mnie,
a nie chciał mię usłyszeć
ani przez proroki, ani przez
9 sny, przetom ciebie i wezwał,
aby mi ukazał, cso bych miał
czynić. **⟨16⟩** Tedy rzecze Samuel:
12 „Cso mię pytasz, gdy Bog od ciebie
otstąpił a szedł ku nieprzyjacielowi
twemu? **⟨17⟩** Boć tak
15 tobie uczyni Pan, jako mówił
przez mię, a odejmie tve krolewstwo
ot ciebie, a da je bliźniemu
18 twemu Dawidowi, **⟨18⟩** boś
nie posłuchał głosu bożego, aniś
uczynił *jego *przykazania
21 gniewu *a rozniewania jego
nad Amalechem, przetoż to
cirpisz, csoć uczynił Pan tobie
24 dziś. **⟨19⟩** A da cię Bog i lud
israhelski z tobą w ręce Filistynow,
a za jutra ty i synowie
27 twoi będziecie se mną, a takżeż
da Pan w ręce Filistynow twirdze
israhelskie”. **⟨20⟩** W tę dobę Saul
30 *padnie rozpostarw się na ziemi,
bo się był urzasł słow Samuelowych
a siły nie miał, bo
33 był nie jadł chleba całego tego
dnia. **⟨21⟩** Zatym weszła ta niewiasta
ku Saulowi *i *widziała *ji

*leżącego, bo się był barzo zamącił,
i rzecze k niemu: „Owa usłuchała
3 sługa twa głosu twego a położyła
duszę mą w ręce *twej, a usłuchałam
rzeczy twych, jeżeś ku mnie
6 mówił. <22> A przeto ty także usłuchaj
głosu sługi twej a położęć kęs
chleba przed tobą, aby pojadw posilił
9 się a mógł drogę uczynić.
<23> Ale on nie chciał uczynić rzekąc:
„Nie będę jeść”. Tedy ji przypędzili
12 słudzy jego a ta niewiasta, iże
*tak usłuchał jich, wstaw z ziemie
i siadł na łożu. <24> A miała ta niewiasta
15 *wielkonocnego cielca w swem
domu, a pośpieszywszy i zabiła
ji, a wziąwszy mąki i rozmąciła
18 a nawarzyła prześnic <25> i położyła
przed Saulem i przed jego sługami.
A gdyż <po>jedli, wstawszy i chodzili
21 przez całą noc tę.

<29>

XXIX

<1> Tedy zgromadzli się
zastępowie filistyńszczy w
24 *Jafet *w *tem* mieście, a israhelski
lud zdziałał sobie ćwirdze
nad studnicą, jaż jest w Jezrahel.
27 <2> I chodzili sługi filistyńszczy
po stoch w zastępiech a po
tysiącach, ale Dawid a mężowie
30 jego byli w napośledniejszem
zastępie z *krolem Achys. <3> Tedy *rzeku
książęta filistyńska ku *krolowi
33 Achys: „Co chcą Żydowie
ci?” Achys odpowie książętom
filistyńskim: „Zali nie wiecie,

iże jest to Dawid, jż był
stuga Saula *krola* israhelskiego,
 3 a jest u mnie wiele dni,
 a nie znalazłem do niego niczego
 ot tego dnia, jakoż uciekł
 6 ku mnie, aż do tego dnia. <4> A rozniewawszy
 się książęta filistyńska
 rzekli k niemu: „Niechać
 9 się wroci mąż a siedzi na swem
 mieście, na niemżeś ji usadził,
 ac nie jeździ s nami do boja, aby
 12 nie był przeciw nam, gdy pocniem
 bojować. I kako będzie
 moc jinako ukoić pana swego
 15 jeno nad naszymi głowami?
 <5> Wszak jest to ten Dawid, jemuż
 śpiewano w tańcu rzekąc: «Saul
 18 pobił tysiąc, a Dawid dziesięć
 tysiącow»”? <6> Tedy wezwaw Achys
 Dawida rzecze k niemu: „Żyw jest
 21 Pan, iżeś ty prawy a dobry przede
 mną, a wyjechanie tve a wjechanie
 se mną jest na twirdze,
 24 a nie znalazłem do ciebie nics złego
 ode dnia tego, ktoregoś ku mnie
 przyszedł aż do tego to dnia,
 27 ale książętom się nie lubisz.
 <7> Przeto wroć się a jidzi w pokoju
 a nie gniewaj książąt
 30 filistyńskich. <8> Tedy rzecze Daud
 krolowi Achys: „Csom uczynił
 a coś znalazł do mnie, sługi twego,
 33 od tego dnia, jakom był przyszedł
 a był przed tobą aż do tego
 dnia, abych nie szedł a bojował

s nieprzyjacielmi pana mego, krola”.

⟨9⟩ Achys odpowiedział i rzekł Dawidowi:

3 „Wiem, iżes ty dobry przede mną
jako anjoł boży, ale książąta filistejska
rzekli: «Nie pojdzie s nami w boj». ⟨10⟩ Wstań
6 rano ty a sługi pana twego, již
z tobą przyszli, a gdy w nocy wstaniecie,
a pocnie świtać, jidźcież”. ⟨11⟩ Tedy wstaw
9 w nocy Dawid a mężowie jego, aby
*jedli rano a wrocili się do ziemie filistyńskiej,
ale Filistynowie jechali do Jezrahel.

⟨30⟩

XXX

12 ⟨1⟩A gdyż przydzie
Dawid a mężowie jego
do Sycelech trzeciego dnia, *nalić
15 *mężowie amalechyczszczy *przyjawszy,
rzucili się z południa i pobili Sycelech
a zapalili je. ⟨2⟩ A zjimawszy niewiasty
18 i pojęli z tego miasta od małego
aż do wielkiego, a nijenego nie
zabili, ale z sobą pojąwszy i jeli drogą
21 swą. ⟨3⟩ A gdyż przydzie Dawid a mężowie
jego do miasta, a naleźli je
spalone ogniem, a żony swe i syny
24 swe, i dziewczki swe pojęte a zjimane.
⟨4⟩ *Podniosszy Dawid a mężowie, již
s nim byli, głosy swe i płakali tako
27 długo, dokąd mogli słyzy puszczać. ⟨5⟩ A także
dwie żenie Dawidowy jęcie i
pojęty były: Achynoem jezrahelicska
30 a Abigail, żona Nabalowa
karmelskiego. ⟨6⟩ I zamącił się Dawid
barzo, bo ji chciał lud kamionować,
33 każdy załując synow a dziewczek
swych. Tedy Dawid, posilę się w
Panie, Bodze swem, ⟨7⟩ rzecze ku

kapłanowi Abijatarowi ⟨synu⟩
 Achymelechowi: „Przynieś mi
 3 poświęcone rucho, efod”. I przyniosł
 Abijatar poświęcone
 rucho, efod, ku Dawidowi.
 6 ⟨8⟩ I radził się Dawid Boga
 rzekąc: „Jechaćli po tych
 łotroch czyli nics, a zjimamli
 9 je?” Tedy Pan rzecze k niemu:
 „Jedź za nimi, bo zaiste
 zjimasz je a odejmiesz łup”.
 12 ⟨9⟩ I jał Dawid za nimi i sześćset
 mężow, ktorzy byli s nim,
 a przyszli ku jenemu potoku
 15 Bezor, ale byli z nich niektorzy
 ustali i ostali tu. ⟨10⟩ Ale Dawid
 a czterzysta mężow szli
 18 po nich, bo jich dwieście było
 ostało, iże byli tako ustali,
 iże nie mogli jić dalej przez
 21 ten potok Bezor. ⟨11⟩ I naleźli
 męża ejipskiego na polu, i
 przywiedli ji ku Dawidowi,
 24 i dali jemu chleba *pojeść
 a ⟨by⟩ napił się wody ⟨12⟩, a takżez niemały
 ułomek figow a dwa
 27 swiązki suszonego wina. A
 gdyż tego pojadł, nawrociła
 się dusza jego weń i okrzeźwiał,
 30 bo był nie jadł chleba
 ani wody pił za trzy dni
 a za trzy nocy. ⟨13⟩ Tedy rzecze k niemu
 33 Dawid: „Czyj jeś ty albo otkądeś
 przyszedł, albo dokąd jidziesz?
 K temu on rzecze: Pacho⟨tek...⟩

(tu brak 39 kart)

〈III Regum〉

〈13〉

3   〈6〉 〈...〉 a modl się za mnie, ac się nawroci
 ręka moja mnie. I modlił
 się mąż boży obliczu bożemu,
 i nawrociła się ręka
 6   krolowa k niemu i uczyniła
 się, jako drzewiej była. 〈7〉 Tedy krol
 przemowił ku mężowi bożemu
 rzekąc: „Podź se mną do domu,
 9   aby obiadwał, a obdaruję
 cię”. 〈8〉 Mąż boży odpowiedział
 krolowi: „By mi dał połowicę
 12   domu twego, nie pojde
 z tobą ani jeść będę chleba, ani
 pić wody w tem mieście,
 15   〈9〉 bo mi tak przykazano słowem
 bożym, jen mi przykazał: Nie
 będziesz jeść chleba ani pić
 18   wody, ani się wrocisz drogą,
 jaześ przyszedł”. 〈10〉 I odszedł jina
 drogą a nie wrocił się drogą,
 21   jaż był przyszedł do Betel. 〈11〉 *W *tę
 *dobe jeden prorok stary był w
 Betel, k niemu przyszedszy synowie
 24   jego i rozpowiedzą oćcu
 swemu wszystko, cso był uczynił
 mąż boży tego dnia w Betel,
 27   a ta słowa, jaż był mowił ku
 krolowi, rozpowiedzieli oćcu
 swemu. 〈12〉 K nim ociec jich
 30   rzekł: „Ktorą drogą odszedł?” I
 ukazali drogę synowie jego,
 jaż był szedł mąż boży, jen był
 33   przyszedł s Juda. 〈13〉 I rzekł ku swym
 synom: „Osiodłajcie mi osła”.
 A gdyż osiodłali, wsiadł 〈14〉 i jechał

za mężem bożym, i znalazł ji ⟨siedzącego⟩
 pod terebintem, i rzekł ⟨k niemu⟩: „Tyliś
 3 mąż boży, jenżeś przyszedł s Juda?”
 On odpowie: „Jaciem”. ⟨15⟩ W tę dobę
 rzecze k niemu: „Podź se mną
 6 do domu, aby jadł chleb”. ⟨16⟩ On rzekł:
 „Nie mogę się wrocić ani z tobą
 jić, ani będę jeść chleba, ani będę
 9 pić wody w tem mieście, ⟨17⟩ bo mówił
 Pan ku mnie słowem bożym
 rzekąc: Nie będziesz jeść chleba ani
 12 pić wody tam, ani się wrocisz
 drogą, jaż tam przydziesz”. ⟨18⟩ On
 k niemu rzekł: „A jaciem prorok
 15 jako i ty, a anjoł mówił ku
 mnie słowem bożym rzekąc:
 Pojmi ji zasię z sobą do twego
 18 domu, aby jadł chleb a pił wodę”.
 Zełgał jim ⟨19⟩ a pojał ji z sobą, i
 jadł chleb w domu jego a pił
 21 wodę. ⟨20⟩ A gdyż *siadł ku stołu, przemowił
 Pan ku prorokowi, jiz
 ji był zasię przywiodł. ⟨21⟩ I wzwołał
 24 ku mężowi bożemu, jenże
 był przyszedł s Judy, rzekąc: „To
 mowi Pan: Iżeś nie był posłuszen
 27 ust bożych a nie chowałeś
 przykazania *bożego, jeż był tobie
 przykazał Pan Bog twój,
 30 ⟨22⟩ a wrociłeś się, a jadłeś chleb, a
 piłeś wodę w tem mieście, *jen
 przykazał tobie, aby nie jadł chleba
 33 ani pił wody, nie będziesz pochowan
 w grobie oćcow twych”.
 ⟨23⟩ A gdyż jadł *chleb a pił, osiodłał

osła swego *prorok, jegoż był
zasię przywiódł, <24> a gdyż pojdzie
3 precz, znalazł ji lew na drodze
i zabił ji, i było ciało jego porzucono
na drodze, a osieł stał podle
6 jego, a lew stał podle ciała martwego.
<25> A mężowie jidąc uźrzeli
ciało porzucone na drodze a lwa
9 stojącego podle ciała. A przszedszy
do miasta i roznieśli, w niemże
ten stary prorok był. <26> To usłyszaw
12 prorok ten, jen ji był przywiódł
z drogi, rzekł: „Mąż boży jest, jenże
nie był posłuszen rzeczy ust bożych
15 i dał ji Pan lwowi, i roztargał ji,
i zabił podle słowa bożego, jeź
mowił k niemu”. <27> I rzekł ku swym
18 synom: „Osiodłajcie mi osła”. A gdyż
osiodłali, <28> tedy on wsiadw na osła
i szedł a znalazł ciało jego porzucone
21 na drodze i osła a lwa
stojące podle ciała, i nie jadł lew
ciała ani osłowi cso uczynił. <29> Tedy
24 prorok wziął męża bożego
ciało i włożył je na osła a wrociw
się i niośł je do miasta *prorok
27 *stary, *aby jego *płakali. <30> I położył ji
w swem grobie a płakali jego rzekąc:
„Biada, biada, bracie mój!”
30 <31> A gdyż ji opłakali, rzekł ku synom
swym: „Gdy ja umrę, pochowajcie
33 mię w grobie, w niemże to mąż
boży pochowan, podle kości jego
położcie kości me. <32> Bo rychło napełni
się rzecz, jaź mowił a przepowiedział

słowem bożym przeciw
 ołtarzu, jen jest w Betel a przeciw
 3 wszystkim kościołom modlebnym
 na gorach, jeż są w mieściech
 samarskich”. **⟨33⟩** Po tych słowiech
 6 nie odwrócił się Jeroboam
 z drogi swej nagorszej, ale
 zasię uczynił z napośledniejszego
 9 luda kapłany modł gornych;
 ktokoli chciał, napełnił rękę jego
 i był kapłanem modł gornych.
 12 **⟨34⟩** A prze tę przyczynę zgrzeszył dom
 Jeroboamow a wywrocon i zagładzon
 z wirzcha ziemie.

⟨14⟩

XIV

15 **⟨1⟩** Tego czasu rozniemogł
 się Abija syn Jeroboamow.
 18 **⟨2⟩** Tedy rzekł Jeroboam ku swej
 żenie: „Wstanąc przemień odzienie
 na sobie, aby ciebie nie poznał,
 by była żona Jeroboamowa,
 21 a jidzi do Sylo tu, gdzież jest Achyjasz
 prorok, ten jen mówił mnie, iżebych
 miał krolować nad tym to
 24 ludem. **⟨3⟩** A weźmi na swą rękę
 dziesięć chlebow a pokrętę, a sąd
 miodu *i* jidzi k niemu, bo on tobie
 27 powie, cso się ma przygodzić
 temu dziecięciu”. **⟨4⟩** I uczyniła żona,
 jako jej był rzekł Jeroboam wstawszy
 30 i szła do miasta Sylo, i nalazła
 dom Achyjaszow, a on nie *może
 widzieć, bosta się byle zamroczyłe
 33 oczy jego starością. **⟨5⟩** W tę dobę
 Pan ku Achyjaszowi rzekł: „Owa
 toć żona Jeroboamowa przydzie

k tobie, aby ot ciebie radę wzięła
 o swem synu, jen niemoże; to a
 3 to jej mow”. A gdyż weszła, a porzekła
 się, by nie była ta, któraż
 była, <6> *jąż *gdyż usłyszał Achyjasz jidąc,
 6 ana jidzie we dźwirzy i rzecze: „Wnidź,
 żono Jeroboamowa! Przecz
 się jiną czynisz? A jam k tobie posłan
 9 twardy poseł. <7> Jidzi a powiedz
 Jeroboamowi: Toć mowi Pan Bog
 israhelski: Przeto iżem ciebie powyszył
 12 z pośrodk[t]a luda a dałem
 cię nad moj lud israhelski, wodzem
 uczyniw cię, <8> a rozdzieliłem
 15 krolewstwo domu Dawidowa, a dałem
 je tobie, i nie byłeś jako sługa
 moj Dawid, jenże ostrzegął
 18 przykazań mych a naśladował
 mię ze wszego sierca swego czyniąc,
 cso było lubo przed mym
 21 obliczym, <9> ale czyniłeś złe nade wszytki,
 jż byli przed tobą, a uczynił
 jeś sobie bogi cudze a dęte, aby
 24 mię ku gniewu wzbudził, a mnieś
 zarzucił zasię, <10> przetoż <...> ja przywiode
 wszytko złe na dom Jeroboamow
 27 a zagubię z Jeroboamowa
 domu i psa, i mdłego a *zarzuconego
 i naniższego w israhelskiem
 30 ludu, a oczyścię ostatki domu Jeroboamowa,
 jako wyczyściją gnoj
 aż do czystoty. <11> Ktorzykoli zemrą z
 33 luda Jeroboamowa w mieście,
 śniedzą je psi, a ktorzy zemrą na
 polu, śnie je ptastwo niebieskie,

bo to mówił Pan. **⟨12⟩** Przeto ty wstanąc,
 jidź do swego domu, a gdyż podziesz
 3 do miasta, w tę dobę umrze pacholik.
⟨13⟩ I będą jego płakać wszytcy
 ludzie israhelszczy a pochowają ją,
 6 bo on sam będzie wniesion do grobu
 z luda Jeroboamowa, boaleziono
 jest do niego wszytko dobre
 9 *ku *Panu *Bogu *israhelskiemu w domu
 Jeroboamowie. **⟨14⟩** A Pan sobie uczyni
 krola nad israhelskim ludem,
 12 jen pobije dom Jeroboamow tego
 dnia a tego czasu. **⟨15⟩** A pobije Pan
 Bog dom israhelski, jako się rusza
 15 treść w wodzie, a *wyplewie Israhel
 z ziemie tej to dobrej, jąż dał oćcom
 jich, a rozwieje je za potok, bo czynili
 18 sobie ługi, aby gniewali Pana.
⟨16⟩ A poda *je *Pan *Bog *israhelski
 prze grzechy Jeroboamowy, jimiż
 21 zgrzeszył a ku grzechu przyprawił
 lud israhelski. **⟨17⟩** Tedy wstawszy żona
 Jeroboamowa i szła a przysła do
 24 Tersa. A gdyż przestąpiła przez prog
 domowy, nalazła, ano dziecę umarło
⟨18⟩ a pochowali je. I płakał jego wszytek
 27 dom israhelski podle słowa
 bożego, jeż mówił przez sługę
 swego Achyjasza proroka. **⟨19⟩** Ale jini
 30 *uczynkowie Jeroboamowi, kako
 bojował a ⟨kako⟩ krolował, popisany są
 w księgach *uczynkow dni krolow
 33 israhelskich. **⟨20⟩** A dni, w nichże krolował
 Jeroboam, było lat dwadzieścia
 i dwie. I skończył Jeroboam

z swymi oćcy a Nadab syn jego
krolował w miasto jego. <21> Ale Roboam
3 syn Salomonow krolował
w Juda. W jenem a we *trzydzieści
leciech był Roboam, gdyż począł krolować,
6 a siedmnaście lat krolował
w Jerusalem mieście, jeź zwolił
Pan, aby tu położył jimię swe
9 ze wszech pokoleń izrahelskich.
A było jimię macierze jego Naama
[n]aamanicka. <22> I czynił dom
12 Judow nieprawie przed Bogiem
a gniewali ji na wszytkiem, jeź
czynili oćcowie jich swymi grzechy {...}
15 <23> Bo także oni wdziałali *tu ołtarze
a słupy, a ługi na wszelkiem
przygorzu wysokiem, a pod wszelkim
18 drzewim roźdzanym. <24> A byli tedy w
ziemi kapłani modlebni, a czynili
wszelkie rzeczy ganiebne pogańskie,
21 jeź Pan pogubił przed obliczym
israhelskim. <25> A piątego lata
krolowania Jeroboaowa przyjał
24 Sechach krol ejipski do Jerusalema
<26> i pobrał skarby domu bożego
a skarby krolowy a wszystko podrapieżył,
27 a szczyty złote, jichże był
nadiałał Salomon. <27> W miasto jich
Roboam naczynił szczytow miedzianych
30 i dał je wodzom szczytownym
a tym, již ponocowali przede dźwirzmi
domu krolowa. <28> A gdyż chodził
33 krol do domu bożego, nosili je ci, již
mieli urząd naprzod chodzić, a potem
je zasię przynosili do chowatedlnice

odzienia szczytowego. <29> A jini
 *uczynkowie Roboamowi, a wszystko,
 3 csoż czynił, popisano jest w
 księgach *uczynkow krolewskich
 Juda. <30> I była walka między Roboam
 6 a między Jeroboam po wszystkie
 dni. <31> I skonał Roboam z swymi
 oócy, a pochowan s nimi w mieście
 9 Dawid, a jimię macierzy jego
 Naama [n]aamanicka. I krolował
 Abija syn jego w miasto jego.

<15>

XV

12 <1> A osmegonaćcie lata
 krolowania Jeroboama
 syna Nabatowa krolował
 15 Abijas nad Judą. <2> Trzy lata krolował
 w Jerusalemie, jimię macierzy
 jego Macha, dziewczka Absolonowa.
 18 <3> A chodził po wszech grzechoch
 oóca swego, jeż przed nim
 czynił, a nie było sierce jego swirzchowane
 21 z Panem Bogiem jego,
 jako sierce Dawida oóca jego.
 <4> Ale prze Dawida dał jemu Pan
 24 Bog jego *światłość w Jerusalem,
 aby wskrzesił syna jego po niem
 a by stało Jerusalem, <5> przeto iże Dawid
 27 prawie czynił przed Bogiem
 a nie zstępował ze wszego, csoż
 jemu przykazował Pan Bog
 30 jego wszech dni żywota jego,
 kromie uczynka Uryjaszowa etejskiego.
 <6> Ale wszako była walka między
 33 Roboam a Jeroboam wszego
 czasu żywota jego. <7> A jini *uczynkowie
 Abijasowi, a wszystko, csoż

czynił, popisani w księgach skutkow
dniow krolow Juda. A była
3 walka miedzy Abijaszem a Jeroboam.
〈8〉 I skonał Abijasz z swymi oćcy
a pochowali ji w mieście Dawid,
6 a krolował Aza syn jego w
miasto jego. 〈9〉 A we dwudziestu lat
Jeroboama krola israhelskiego
9 poczał krolować Aza krol judzski
〈10〉 i krolował jeno a czterdzieści
lat w Jerusalemie, a jimię jego
12 macierzy Macha dziewczka
Absolonowa. 〈11〉 I uczynił Aza prawie
przed obliczym bożym jako Dawid
15 ociec jego. 〈12〉 A wygnał kapłany modł
z ziemie, a oczyścił wszelkie szaradności
modlebne, jeż byli uczynili
18 oćcowie jego. 〈13〉 A nadto i
Machę macierz swą odwiodł,
aby nie była księżną w święci
21 *tej *modły *Pryjapy na jej ługu,
jiż była poświęciła, a skaził
jaskinią jej, a złamał modłę
24 ganiebną i *spał u potoka Cedron,
〈14〉 ale kościołow modlebnych na gorach
nie zatracił. Ale wždy sierce
27 Aza swirzchowano było z Panem
Bogiem jego wszech dni jego.
〈15〉 A wniosł ty rzeczy, jeż był poświęcił
30 boży srebro a złoto, a sędy. 〈16〉 A była
walka miedzy Aza a Baza krolem
33 israhelskim wszytkich dni
żywota jich. 〈17〉 Zatym Baza krol israhelski
wzjaw do Ziemie Judowy

i udzielał wysokość, aby nie
mogł nijeden ani wchodzić, ani
3 wychodzić z strony Azowy krola
judzkiego. <18> Tedy Aza pobraw wszelkie
srebro a złoto, jeż było ostało
6 w skarbie domu bożego a w skarbie
domu krolowa, i dał je w ręce
swym sługam a posłał je ku
9 Benadowi synu Tabremonowu, syna
Ezyjonowa, ku krolowi syrskiemu,
jiż bydlil w Damaszku, rzekąc:
12 <19> „Ućwirdzony ślub miedzy mną a miedzy
tobą, miedzy oćcem twym a miedzy
oćcem mym przetom posłał tobie
15 dary, złoto a srebro a proszę, aby
przydąc wzruszył ślub, jiż masz z
Bazą krolom israhelskim, ac ode
18 mnie odydzie. <20> Tedy *pozwoлил Benadab
krolowi Aza, posłał książęta
wojski swej po mieściech israhelskich
21 i pobili Atyjon a Dan, a
Abeldom Macha a wszytkę Cenerot,
to jest wszytkę ziemię Neptalim.
24 <21> To usłyszaw Baza krol israhelski,
przestaw wysokości działać
wrocil się do miasta Tera. <22> A
27 zatym krol Aza posłał posły do
wszytkiej Ziemie Judzkiej rzekąc:
„Niżadny nie bądź wyjęt”. I odnosili
30 kamienie wysokości i drzewie <jej>,
jimiż był działał Baza, i udzielał
tym krol Aza miasto Gabaa
33 benijamińskie a Masfa. <23> Ale jini
uczynkowie krola Aza a wszytki
jego drustwa, a wszystko, což

czynił, a miasta, jaż udziałał, to wszystko
 popisano w księgach skutkow dniow
 3 krolow Juda. Ale w jego starości
 bolały ji nogi. <24> I skończał z swymi
 oócy a pochowan s nimi w
 6 mieście Dawid oóca swego. I krolował
 Jozafat syn jego w miasto
 jego. <25> Ale Nadab syn Jeroboamow
 9 krolowal nad Israhelem
 drugiego lata Aza krola Juda,
 a krolowal nad israhelskim ludem
 12 dwie lecie. <26> I uczynił to, csoż jest
 złęgo przed obliczym bożym, a chodził
 po ścieżkach oóca swego a
 15 po grzeszech jego, k nimże on przyprawił
 israhelski lud. <27> I przeciwił
 się jemu Baza syn Achyja s
 18 rodu Izacharowa, i zabi(ł) ji w Jebeton,
 jeż jest miasto filistyńskie,
 bo Nadab a wszytek lud israhelski
 21 byli oblegli Jebeton. <28> Przeto
 zabił ji Baza trzeciego lata Aza
 krola Juda i krolował w miasto
 24 jego. <29> A gdyż krolował, zbił wszytek
 narod Jeroboamow a nie ostawił
 nijenego żywo z jego plemienia,
 27 dojad jego nie zagładził
 podle słowa bożego, jeż mowił
 przez sługę swego Achyjasza sylonitskiego
 30 <30> prze grzechy Jeroboamowy,
 jimiż to zgrzeszył a ku grzechu
 przyprawił lud israhelski,
 33 a prze tę winę, iże gniewał Pana
 Boga israhelskiego. <31> Ale jini
 *skutkowie Nadabowi i wszystko,

csoż czynił, są popisani w księgach
 skutkow dni krolow israhelskich.
 3 <32> I była walka miedzy Aza
 krolem judzkim a miedzy Baza
 krolem israhelskim wszytki dni
 6 żywota jich. <33> A trzeciego lata Aza
 krola Juda krolował Baza
 syn Achyja nad wszytkim israhelskim
 9 ludem w Tersa cztyrzy a dwadzieścia
 lat. <34> A czynił złość przed
 Panem, a naśladował Jeroboama
 12 a grzechow jego, k nim przyprawił
 isra(he)lski lud.

<16>

XVI

<1> W tę dobę Pan przemowił
 15 ku Hijen synu Ananii przeciw
 Bazowi rzekąc: <2> „Przeto iżem
 cię powyszył s niskości prochu a
 18 posadziłem cię wodzem nad ludem
 mym israhelskim, a tyś także chodził
 po drodze Jeroboamowie, a
 21 przyprawiałeś lud moj ku grzechu
 israhelski, aby mię gniewał
 przez jich grzechy, <3> owa toć ja późną
 24 pośladki Bazowy a pośladki
 domu jego a uczynię dom twój
 jako dom Jeroboamow syna Nabatowa.
 27 <4> Jen umrze od Baza w
 w mieście, śniedzą ji psi, a kto z jego
 rodu umrze na ziemi, śnie ji
 30 ptastwo niebieskie. <5> O jinych *skutcech
 Bazowych i to wszystko, csoż
 czynił, i walki jego, zali to nie jest
 33 popisano w księgach <skutkow> dni krolow
 israhelskich? <6> I skonał Baza
 s oćcy swymi a pochowan w Tersa,

i krolował Ela syn jego w miasto
jego. <7> A gdyż była przyszła rzecz
3 boża ku Hijen prorokowi, synu
Ananii, przeciw Baza i przeciw
domu jego, i przeciw wszemu złemu,
6 jeź był uczynił przed Bogiem,
aby ji gniewał swymi czyny, aby
był jako dom Jeroboamow, prze tę
9 przyczynę ji zabił, to jest Hijera, syna
Ananii proroka. <8> Szostego lata
a we dwudziestu Aza krola Juda
12 krolował Hela syn Baza nad Israhellem
w Tersa dwie lecie. <9> I przeciwił
się przeciw jemu sługa jego
15 Zamry, wodz nad połowicą
jeźdźcow a *gdyż *jenego *czasu *Hela
*podpił *sobie *w *Tersa, w domu Arsa
18 włodarza Tersa, <10> padł nań Zamry
<... i zabił ji> dwadzieścia a siodmego lata
Aza krola Juda, i krolował
21 w miasto jego. <11> A gdyż krolował
siedząc na stolcu jego, zbił wszytek
dom Bazow, a nie ostawił s
24 niego ani psa, ni bliźniego, ni
przyjaciela jego. <12> A tak zagładził
Zamry wszytek dom Baazow podle
27 słowa bożego, jeź mowił ku
Bazowi przez Hijen proroka, <13> prze
wszelkie grzechy Bazowy a grzechy
30 Hela syna jego, *jimiż zgrzeszyli
a ku grzech(u) przywiedli lud israhelski,
gniewając Pana Boga israhelskiego
33 swymi marnościami. <14> Ale
jini uczynkowie Hela a wszystko,
cso czynił, popisani są w księgach

uczynkow dni krolow israhelskich.
 3 <15> Siodmego a dwadzieścia lata Aza
 krola Juda krolował Zamry
 siedm dni w Tera a w ty czasy
 wojska obległa była Jebeton miasto
 6 filistyńskie. <16> A gdyż usłyszano, iż
 Zamry się sprzeciwił i zabił krola,
 i uczynił tam krola wszytek lud israhelski
 9 Amry, jen był głowa nad
 rycerstwem israhelskim tego dnia
 w staniech. <17> Tedy wstaw Amry a wszytek
 12 Israhel s nim s Jebeton i oblegli
 Tera. <18> A widząc Zamry, iż miasto
 będzie dobyto, szedw na sień i zażegł
 15 się z domem krolowym, i umarł <19> w
 swych grzeszech, jim(i) zgrzeszył czyniąc
 złe przed Bogiem a chodząc po drodze
 18 Jeroboamowie a po grzeszech
 jego, iż ku grzechu przywiódł
 israhelski lud. <20> Ale jini uczynkowie Zamry
 21 i sprzeciwieństwa a niemilości
 jego, ktore czynił, popisany
 są w księgach skutkow dni krolow
 24 israhelskich. <21> Tego czasu rozdzielił
 się lud israhelski na dwie
 części: jena część przyjęła Tebni
 27 syna Jenetowa, chcąc ji krolom
 uczynić, a połowica druga Amry.
 <22> I ostał się ten lud, jż był *Zamry
 30 przeciw ludu, jż się przydzierzał
 Tebni, syna Jenetowa. I umarł Tebni,
 a Amry krolował. <23> Jednego a
 33 trzydzieści lata Aza krola Juda
 krolował Amry nad Israhelem
 dwanaście lat, a w Tera krolował

sześć lat. <24> I kupił gorę samarską
 *w *Somer za dwie librze srebra
 3 a zbudował ją, a zdział jimię
 miastu, jeż był uczynił, jimieniem
 Semej, *jeż *jest *gora *boża *albo *gora
 6 *samarska. <25> I uczynił Amry nieprawie
 przed Bogiem, a czynił *złościwie
 nade wszystko ty, jż przed
 9 nim byli. <26> A przydzierzał się wszystkimi
 obyczajami skutkow Jeroboamowych
 syna Nabatowa a grzechow,
 12 k nimże przywiódł lud israhelski,
 aby gniewał Pana Boga israhelskiego
 swymi marnościami.
 15 <27> Ale jini *uczynkowie Amry a bojowie
 jego, jeż miewał, to popisano
 w księgach skutkow dni
 18 krolow israhelskich. <28> I odpoczywał
 Amry z swymi oócy a pochowan
 w Samaryi i krolował Achab syn
 21 jego w miasto jego. <29> Achab syn
 Amry krolował nad Israhelem
 osmego a trzydzieści lata Aza
 24 krola judzkiego. A krolował
 Achab syn Amry nad Israhelem
 w Samaryi dwadzieścia i dwie
 27 lecie. <30> I uczynił Achab syn Amry
 nieprawie przed Bogiem nade wszystko,
 jż przed nim byli. <31> A nie statczyło
 30 jemu, aby się przydzierzał grzechow
 Jeroboamowych syna Nabatowa,
 ale nadto pojał sobie żonę,
 33 Jezabel dziewczkę Mechabel, krola
 sydońskiego i szedł a służył Baal,
 a modlił się jemu. <32> I postawił ołtarz

Baalowi w kości(e)le Baal,
 jen był udziałał w Samaryi, <33> a udziałał
 3 ług. I *przydzierzał się Achab
 swym skutkiem pobudzają Pana Boga
 israhelskiego (nade wszytki krole israhelskie), jiz byli przed
 6 nim. <34> A za jego dni Achyjel z Betel
 udziałał Jerycho. *Gdyż *był *Abiram,
 *syn *jego *pirwy, *umarł, założył
 9 je a *w Segub, poślednim swym,
 postawił brony jego podle słowa
 bożego, jeż był mowił przez
 12 Jozue syna Nunowa.

<17>

XVII

<1> W tę dobę Elijasz tesbicski,
 jeden z tych, jiz bydlili w Galaad,
 15 rzekł ku Achabowi: „Żyw Pan
 Bog jest israhelski, przed jegoż
 obliczym stoję, acz będzie rosa albo
 18 deszcz tych lat, *lecz podle słow
 ust mych”. <2> A przyszło słowo boże
 k niemu rzekąc: „Jidzi precz a
 21 odydź przeciw wschodu słońca,
 a skryj się u potoka Karyt, jen
 jest przeciw Jordanu, <4> a tu z potoka
 24 pij, a gawronom jeśm
 przykazał, aby cię karmili tam”.
 <5> I odszedł a uczynił podle słowa bożego.
 27 A gdyż odszedł i siadł nad
 potokiem Karyt, jen jest przeciw
 Jordanu, <6> przynosili jemu gawroni
 30 chleb a mięso rano, także
 chleb a mięso wieczor a pił z potoka.
 <7> Tedy po niektórych dniach
 33 wysechł potok, bo nie padał deszcz
 na ziemię. <8> I przyszedł głos boży
 k niemu rzekąc: <9> „Wstań a jidzi

do Serepty sydońskiej *i* bydlże tu, bociem
przykazał $\langle$ tu $\rangle$ jenej $\langle$ niewieście $\rangle$ wdowie, aby
3 cię karmiła”. $\langle$ 10 $\rangle$ Tedy on wstaw i
szedł do Sarepty sydońskiej. A gdyż
przyszedł ku bronie mieścskiej, zjawiła
6 się jemu niewiasta wdowa
zbirając drwa, a wezwaw ją
rzekł k niej: „Daj mi malutko wody
9 w sędzie, ac się napiję”. $\langle$ 11 $\rangle$ A gdyż ona
pojdzie, chcąc przynieść, wzwoła
za nią rzekąc: „Przynieś mi,
12 proszę, i skibę chleba w twej ręce”.
 $\langle$ 12 $\rangle$ Ona odpowie: „Żyw jest Pan
Bog twój, iże nie mam chleba,
15 jeno zgarstkę mąki we sędzie a
malutko oleja w olejniku, a przeto
zbiram dwie drewnie, abych
18 wszedszy i uczyniła to synu memu
a mnie, abychowa to śniadszy
i umarła”. $\langle$ 13 $\rangle$ Helijasz rzekł k niej: „Nie
21 boj się, ale szedszy uczyń, jakoś rzekła,
ale mnie z tej mąki uczyń napirwej
oprzasnek malutki podpopielny
24 *i* przyniesiż mi, a tobie
i synu twemu uczyń potem. $\langle$ 14 $\rangle$ Bo to
mowi Pan Bog israhelski: W sędzie
27 nie będzie ubywać mąki a w olejniku
oleja się nie umniejszy aż
do tego dnia, w ktory Pan seśle deszcz
30 na ziemię”. $\langle$ 15 $\rangle$ Tedy ona szedszy uczyni
podle słowa Helijaszowa i jadł
on a ona, a dom jej, a od tego dnia
33 $\langle$ 16 $\rangle$ więcej w sędzie mąki nie ubywało
ani w olejniku oleja nie umniejszało
 $\langle$ się $\rangle$ podle słowa bożego,

jeź mowił przez Helijasza. <17> Tedy się
 potem stało, iże się rozniemogł syn
 3 macierze czeladnej a była na niem
 przesilna niemoc, tak iże nie mogł
 dychać. <18> Tedy rzecze Helijaszowi:
 6 „Cso mnie a tobie, mężu boży? Wszedłeś
 ku mnie, aby wspomieniony
 były złości me a by zabił syna mego?”
 9 <19> Helijasz rzecze: „Daj mi syna twego,
 a wzięw syna jej z jej łona i niosł
 ji do pokoja, tu gdzież on bydlił,
 12 i położył ji na swem łożu, <20> i wołał
 ku Panu rzekąc: „Panie Boże
 moj, takos tę wdowę, u niejże
 15 jakoż takos żywię się, ty jeś zamącił,
 iżeś zabił syna jej”. <21> A rozszerzyw się
 i położył się na dziecięciu
 18 trzykroć a wołał ku Panu rzekąc:
 „Panie Boże moj, proszę, aby
 się nawrociła dusza tego dziecięcia
 21 w jego wnętrza”. <22> I usłyszał
 Pan głos Helijaszow, i nawrociła
 się dusza dziecięcia weń,
 24 i ożyło. <23> Tedy Helijasz wzięw dziecę
 i położył je w niższem pokoju
 domu, i dał macierzy jego rzekąc:
 27 „Otoć syn twój żyw jest”. I rzecze
 niewiasta ku Helijaszowi:
 „Już na tem jeśm poznała, iże jeś
 30 ty mąż boży a słowo boże prawe
 jest w uściech twych”.

<18>

XVIII

<1> Tedy po niemało dniach
 33 słowo boże zestało się ku Helijaszowi
 w trzeciem lecie rzekąc:
 „Jidzi a ukaż się Achabowi,

ać seśle deszcz na ziemię”. **⟨2⟩** I szedł Helijasz,
aby się ukazał Achabowi,
3 a był głód wielki w Samaryi. **⟨3⟩** Zatym
Achab wezwał Abdyjasza k
sobie, starostę domu swego, a Abdyjasz
6 bał się Boga barzo. **⟨4⟩** Bo gdy
gubiła Jezabel proroki boże,
tedy on wziął sto prorokow
9 i schował jich po pięćdziesiąt
w jaskiniach a karmił je chlebem
a wodą. **⟨5⟩** I rzecze Achab ku Abdyjaszowi:
12 „Jidzi do ziemie ku rozmaitym
studniam wodnym a
na wszytki padoły, zali snadź będziem
15 moc należć korzeń a odchować
konie a muły, aby owszem nie zmarli
dobytkowie. **⟨6⟩** I rozdzieliłasta
18 sobie włości, aby je schodzili. Achab
szedł jeną drogą, a Abdyjasz drugą
drogą osobno. **⟨7⟩** A gdyż był Abdyjasz
21 na drodze, potka ji Helijasz,
a gdyż ji pozna, padł na swą
twarz rzekąc: „Tyliś, panie moj, Helijasz?”
24 **⟨8⟩** On odpowie: „Jaciem”. I rzekł:
„Szedw powiedz panu twemu:
Helijasz przyszedł”. **⟨9⟩** K temu on rzekł:
27 „Csom zgrzeszył, iżę mię podasz, sługę
swego w ręce Achabowie, aby
mię zabił? **⟨10⟩** Żyw jest Pan Bog twój,
30 iżę nie luda ani krolestwa, dokąd by
mię był nie posłał pan moj,
szukając ciebie, a wszytcy ludzie
33 odpowiedzieli: Nie go tu. Zaprzysiągł
wszelka krolestwa a ludzi, przeto
iżes nie był nalezion ty. **⟨11⟩** A to mi

3 ninie mowisz: „Jidzi *i* powiedz panu
 twemu: Helijasz jidzie! **⟨12⟩** A gdyż
 ja odydę ot ciebie, duch boży odniesie
 cię na miasto, jegoż ja nie
 6 wiem, a przydąc powiem Achabowi,
 a on nie *najdzie ciebie, zabije
 mię. A ja sługa twój, boję się Boga
 z mej młodości. **⟨13⟩** Zali nie powiadano
 9 tobie, panu memu, cso bych uczynił,
 gdy zabijała Jezabel proroki
 boże, iżem zataił prorokow bożych
 12 sto mężow, pięćdziesiąt a
 pięćdziesiąt, w jaskiniach, a karmił
 je chlebem a wodą? **⟨14⟩** A ty ninie
 15 mowisz: Powiedz panu twemu,
 Helijasz idzie, aby mię zabił?” **⟨15⟩** Helijasz
 rzekł: „Żyw jest Pan wszech
 18 zastępow, przed jegoż obliczym
 stoję, iżec się dziś jemu ukażę.
⟨16⟩ Tedy Abdyjasz szedł przeciw Achabowi
 21 i powiedział jemu, i wyszedł
 Achab naprzeciw Helijaszowi.
⟨17⟩ A użrzaw ji rzekł: „Ty⟨li⟩ jeś ten,
 24 jenże zamącasz lud israhelski?”
⟨18⟩ On rzekł: „Nie zmąciłem ja Israhela,
 27 ale ty a dom oćca twego, jeżeście
 nie chowali przykazania bożego
 i naśladowali Baalim.
⟨19⟩ Ale tak pošli ninie a zgromadź
 30 zbor ku mnie wszego israhelskiego
 luda na Gorę Karmelską
 a prorokow Baal czterzysta
 33 a pięćdziesiąt, a prorokow ługowych,
 již jedzą u stoła Jezabel,
 czterzysta. **⟨20⟩** Tedy Achab posłał ⟨...⟩

(tu brak 2 kart)

⟨20⟩

3   ⟨15⟩ ⟨...⟩ a trzydzieści. I zliczył po nich lud
 *wszytek synów israhelskich siedm
 6   tysiącow. ⟨16⟩ I wyszli o południu,
 a Benadab pił i opił się w stanie
 9   swem a krolow dwa a trzydzieści
 s nim, jż jemu przyszli
 12   na pomoc. ⟨17⟩ I wyszli sługi książąt
 wszystkich włóci w pirwem
 15   czele. I posłał Benadab, jż to
 mu wskazali rzekąc: „Mężowie
 wyszli z Samaryjej”. ⟨18⟩ K nim on rzecze:
 18   „Lubo prze pokoj jidą, zjimajcie
 je żywo, lubo prze to,
 aby bojowali, żywo je weźmiecie.
 21   ⟨19⟩ A to tak wyszli sługi książąt
 włóci i ostatnia wojska
 szła za nimi. ⟨20⟩ I pobił każdy męża
 24   tego, jen przeciw jemu szedł, i
 pobiegli Syrszczy, a ścigał je israhelski
 lud, i uciekł także Benadab
 27   krol syrski na koniu s
 jeżdżcy swymi. ⟨21⟩ A tak krol israhelski
 *wyszedł pobił konie i wozy
 30   a pobił Syrską Ziemię raną
 wielką barzo. ⟨22⟩ Tedy przystąpiw
 33   prorok ku krolowi israhelskiemu
 rzekł k niemu: „Jidzi a posil
 się, a widz, cso uczynisz, bo
 drugiego lata krol syrski wynidzie
 36   przeciw tobie”. ⟨23⟩ A sługi
 krola syrskiego rzekli k niemu:
 „Bogowie gor są bogowie jich,
 przeto nas przemogli, ale lepiej,
 39   abychom przeciw jim bojowali
 *na *polu, a przemożemy je. ⟨24⟩ Przetoż

ty tak uczyni: „Oddal wszelkiego
 krola od jego zastępu, postaw
 3 w miasto jich książęta <25> a uczyni
 znowu liczbę rycerstwa w miasto
 onych, jż są zbici z twych, a konie
 6 w miasto koni drzewiejszych, a
 wozy w miasto wozow, jeżeś drzewiej
 miał, i będziem bojować
 9 przeciw jim na poloch a użrżysz,
 iże je przemożemy. I uwierzył
 radzie jich a uczynił tak. <26> Przeto gdyż
 12 rok minął, zliczył Benadab Syrskie
 i wziął na Afet, aby bojował
 przeciw israhelskiemu ludu. <27> A
 15 zatym także synowie israhelszczy zliczeni
 są a nabrawszy pokarma i wyjeli
 przeciw jim <...> jako dwie małe
 18 stadzie koz, ale Syrszczy napełnili są
 wszytkę ziemię. <28> W tę dobę jeden mąż
 boży przystąpi<w> ku krolu israhelskiemu
 21 rzekł: „Toć mowi Pan Bog:
 Przeto iże rzekli Syrszczy: Bog gorny
 jest <bog> jich, a nie bog dołow, dam
 24 wszytko sebranie to wielikie w rękę
 twą a wzwiecie, iżem ja Pan” .
 <29> I zrzządzali siedm dni przeciw sobie
 27 i Syrszczy, i oni czoła, a siodmego
 dnia zstał się boj i pobili Syrskich
 synowie israhelszczy sto tysięcy
 30 pieszych jenego dnia. <30> I uciekli
 ci, jż byli ostali, do Afet miasta
 a padł mur na dwadzieścia a na siedm
 33 tysięcy ludzi, jż byli ostali.
 A zatym Benadab uciekają wszedł
 w miasto do przebytki, jen był

wnętrz przebytką. **⟨31⟩** I rzekli jemu
sługi jego: „Słyszeliśmy, iż królowie
3 domu israhelskiego miłościwi
są, przetoż opaszmy się wormi
po naszych biodrach a powrozy włożymy
6 na nasze głowy i wynidźmy
przeciw krolu israhelskiemu,
zalić snad nas żywi. **⟨32⟩** I opasali biodry
9 swe wormi a włożyli powrozy na
swe głowy i przyszli ku krolowi
israhelskiemu rzekąc: „Sługa twój
12 Benadab mowi: Proszę, aby mię żywił”.
On rzecze: „Jestli jeszcze żyw, brat
moj jest”. **⟨33⟩** To przyjęli mężowie za szczęście
15 a rączy pochycili słowo ust jego
i rzekli: „Brat twój Benadab
*żyw *jest”. *On rzekł: „Jidźcie a a przywiedźcie
18 ji ku mnie”. I wyszedł k
niemu Banadab i wziął ji na
swoj woz **⟨34⟩** rzekąc: „Miasta, jaż wziął
21 ociec moj oćcu twemu, nawrocę
tobie a ulic nadzieją w
Damaszku sobie, jako naczynił ociec
24 moj w Samaryi, a ja smirzyw
się z tobą, odydę od ciebie”. A smirzył
się s nim i puścił ji precz.
27 **⟨35⟩** Tedy jeden mąż z synow prorokowych
rzecze ku swemu towarzyszewi
słowem bożym: „Zbij
30 mię!” A on nie chciał jego zbić.
⟨36⟩ Jemu on rzekł: „Przeto iżesz nie chciał
33 słyszeć głosu bożego, owa odydziesz
ode mnie a zabije cię lew”.
A gdyż malutko odydzie od niego,
nalazw ji lew i zabił ji. **⟨37⟩** Ale on

znalazł męża drugiego rzekł k niemu:
 „Bij mię”. Jenże bił ji a ranił.
 3 <38> Tedy szedł prorok i znalazł krola
 na drodze, przemienił posucim
 prochu usta a oczy swoi. <39> A gdyż krol
 6 pojdzie, wzwoła k niemu rzekąc:
 „Sługa twój wyszedł bojować blisko,
 a gdyż pobiegł mąż jeden, przywiódł
 9 ji ktoś ku mnie rzekąc: Strzeż
 męża tego, a ucieczelić, będzie dusza
 twa za jego duszę albo librę srebra
 12 za to dasz. <40> A gdyż ja smęciw się
 i tam, i sam się obracał, natychmiast
 kamoś się podział”. K niemu
 15 krol israhelski rzekł: „To jest sąd
 twój, jenżeś sam zgodł”. <41> Tedy on
 natychmiast starł proch z swej
 18 twarzy i poznał ji krol, iż był jeden
 z prorokow. <42> On k niemu rzekł:
 „To mowi Pan: Przeto iż się puścił
 21 męża dostojnego śmierci z ręki
 twej, będzie dusza twa za jego duszę
 a lud twój za lud jego”. <43> I wrocil
 24 się krol do domu swego, potępiw
 to *słyszac a gniewajac się
 przyszedł do Samaryjej.

<21>

XXI

27 <1> A po tych słowiech: Była tego
 czasu winnica Nabotowa jezrahelskiego,
 jaż była w Jezrahel
 30 podle sieni Achabowy krola
 samarskiego. <2> I mowił Achab ku
 Nabotowi rzekąc: „Daj mi winnicę
 33 swą, ac uczynię sobie zagrodę zielną,
 bo mi jest w sąsi(e)dzstwie a blisku
 mego domu, a dam tobie za

niej winnicę lepszą, a jestli-ć się
 podobniej zda, dam ci srebro, zacz
 3 stoi”. **⟨3⟩** K temu odpowie Nabot: „Smiłuj
 się nade mną Pan, abych nie
 dał dziedzictwa oćcow mych tobie”.
 6 Tedy przyszedł Achab do domu,
 gniewając się a gorłąc się z tego
 słowa, jeż mówił k niemu Nabot
 9 jezahelitski rzekąc: „Nie dam tobie
 dziedzictwa oćcow mych”.
 A porzucił się na łożę swe,
 12 obrociw twarz k ścienie i nie jadł
 chleba. **⟨5⟩** Tedy wszedszy k niemu
 Jezabel żona jego i rzecze k niemu:
 15 „Cso jest tego, z niegoż się zasmęciła
 dusza twa a przecz nie jesz chleba?”
⟨6⟩ On jej odpowie: „Mowiłem
 18 ku Nabotowi jezahelskiemu rzekąc
 jemu: „Daj mi swą winnicę
 a weźmi za nią pieniądze, a jestli
 21 się lubi tobie, dam ⟨ci⟩ za nią lepszą
 winnicę”. A on rzekł: „Nie dam tobie
 winnice mej”. **⟨7⟩** I rzecze Jezabel
 24 żona jego k niemu: „Wielikiej
 sławętności jeś a dobrze sprawiasz
 krolewstwo israhelskie. Wstań a
 27 jedz chleb, a bądź dobr[z]ej myśli,
 ja tobie dam winnicę Nabotową
 jezahelskiego”. **⟨8⟩** Tedy napisawszy
 30 listy jimieniem Achabowym a
 znamionawszy *ji pińścieniem jego,
 posłała ku urodzeńszym ⟨i k lepszym⟩, jiz byli w
 33 mieście jego a bydlili s Nabotem.
⟨9⟩ A to było pisano na liściech: „Przykażcie
 post a każcie siedzieć Nabotowi

miedzy urodzeńszymi luda. <10> Wydajcie
dwa męża syny Belial (...), ac krzywe
3 świadectwo powieta: «Złorzeczył
Nabot Boga a kroła», wywiedźcie
ji a ukamionujcie a tak umrze”.

6 <11> I uczynili mieszczanie jego [i] urodzeńszy
a lepszy, niż bydlili s nim w mieście,
jako jim przykazała Jezabel
9 a jako było napisano na liściech, jeź
była k nim posłała, <12> i przykazali post
a siedzieć kazali Nabotowi miedzy
12 pirwymi z luda, <13> a przywiodsz(y) dwa
męża syny dyjabłowa kazali jima
siedzieć przeciw jemu. Tedy ona, toczuż
15 mężowie Belijal, rzekłasta przeciw
jemu świadectwo przed wszystkim
ludem: „*Przeklinał Nabod
18 Boga a kroła”. Przetoz wywiodszy
ji z miasta ukamionowali. <14> I posłali
ku Jezabel rzekąc: „Ukamionowan
21 Nabod i umarł”. <15> Tedy się zstało ,
gdyż usłyszała Jezabel Nabota,
iże ukamionowan a umarł, rzekła
24 ku Achabowi: „Wstań, wwięź
się w winnicę Nabotową jezrahelickiego,
jen nie chciał pozwolić
27 tobie a dać jej, a wziąć pieniądze
za nią, bo nie żyw Nabot,
ale umarł”. <16> Tedy usłyszaw Achab, iże
30 umarł Nabot, wstał i jał do winnice
Nabotowy (jezrahelickiego), aby się w nią wwiązał.
<17> W tę dobę przemowił Pan ku Elijaszowi
33 tezbickiemu rzekąc: <18> „Wstań,
jidź naprzeciw Achabowi krolowi (israhelskiemu),
jen jest w Samaryi, owa

toć jidzie do winnice Nabotowie,
aby się w nią wwiązał, <19> mówiąc k
niemu: Toć mowi Pan Bog: «Zabiłeś
3 a nadto *wziąłeś». A potem przyczynisz:
Toć mowi Pan: «Na tem to mieście,
6 na niemże lizali krew psi Nabotowę,
będą lizać i twą krew». <20> I rzekł
Achab ku Helijaszowi: „Azaliś
9 nalazł na mnie sobie nieprzyjaciela?”
On rzekł: „Nalazł, przeto
iżeś się oddał na to, aby czynił złość
12 przed obliczym bożym. <21> Przeto
toć mowi Pan: „Owa toć ja przywiode
na cię złe a podetnę poślądki
15 tve, a zbiję s Achab aż do psa
i *mdłego, i pośledniego s Israhela.
<22> A uczynię dom twój jako dom
18 Jeroboamow syna Nabotowa a
jako dom Baza syna Achya, przeto iżeś
to uczynił, aby mię rozniewał a
21 ku grzechuś przywiodł Israhel”.
<23> K temu takżeż o Jezabel mowił
Pan rzekąc: „Psi śniedzą Jezabel
24 na polu jezrahelskiem. <24> A umrzeli
Achab w mieście, śniedzą ji
psi; jestli umrze na polu, śniedzą
27 ji ptacy niebieszczy”. <25> Przeto nie był
drugi taki jako Achab, jen się
na to dał, aby czynił złe przed obliczym
30 bożym *i pobudzała ji żona
jego Jezabel. <26> A tak ganiebny uczynił
się, iże naśladował modł, jeż
33 byli uczynili Amorei, jeż skaził
Pan od twarzy synow israhelskich.
<27> A tak gdyż usłyszysz Achab ty iste

rzeczy, rozdarł na sobie odzienie swe,
 a odział cylicyjum ciało swe i pościł
 3 się a spał w worze, a chodził
 zwiesiw głowę. <28> Tedy potem
 przemówił Pan ku Helijaszowi rzekąc
 6 k niemu: <29> „*Widziałeś, iż się pokorzył
 Achab przede mną? A przeto
 iż się pokorzył prze mnie, nie przepuszczę
 9 złego za jego dni, ale we dniach
 syna jego, uczynię wiele złego
 nad jego domem”.

<22>

XXII

12 <1> Zatym minęła trzy lata przez
 boja między Syrską Ziemią a Israhelską.
 <2> A w trzecim lecie przyjął Jozafat
 15 krol Juda ku krolowi Israhel.
 <3> I rzekł krol Israhel ku sługam
 swym: „Nie wiecie, iż nasze jest
 18 Ramot Galaad a mieszkamy je wziąć
 z ręki krola syrskiego?” <4> I rzecze ku
 Jozafat *krolowi *Juda: „Podzieszli
 21 se mną ku bojowaniu do Ramot Galaat?”
 <5> Tedy Jozafat ku krolowi israhelskiemu
 rzecze: „Jakom ja, tako i ty,
 24 lud moj a lud twój jena rzecz są,
 jeźdźcy moi *a jeźdźcy twoi”. I rzecze
 Jozafat ku krolowi israhelskiemu:
 27 „Patrzy, proszę ciebie, zjawienia bożego
 dziś”. <6> Tedy krol israhelski sebraw
 prorokow bliz ku czteremstom mężow
 30 i rzecze k nim: „Mamli jić do
 Ramot Galaad bojować, czyli nics?”
 Jemu oni odpowiedzieli: „Jidź, a dać
 33 je Pan w rękę krolowę”. <7> I rzekł
 Jozafat: „Azali nie <nijenego> proroka bożego
 tu, bychom jego pytali?” <8> I rzecze krol

israhelski ku Jozafatowi: „Ostał
jeden mąż, przez ktorego mozem
3 opytać Pana, ale ja jego nienawidzę,
bo nie prorokuje mi dobrego,
ale złe, Micheasz, syn Jemla”. Jozafat
6 rzecze ⟨k niemu⟩: „Nie mow tak, krolu”.
⟨9⟩ Tedy krol israhelski powolaw jenego
urzędnika, k niemu rzekł: „Rychło
9 przywiedz Michea, syna Jemla”. ⟨10⟩ A
w tę dobę krol israhelski a Jozafat
krol Juda siadłasta oba każdy na
12 stolcu swem odzian ruchem
krolewskim na mieścu podle
brony samarskiej, a wszytcy prorocy
15 prorokowali przed nima. ⟨11⟩ I uczynił
sobie Sedechyjasz syn Kanaan rogi
żelazne i rzekł: „Toć mowi Pan:
18 Tymi to *rozdrzesz Ziemię Syrską, aż
ją i zgładzisz”. ⟨12⟩ A wszytcy prorocy takież
prorokowali rzekąc: „Wzydzi do Ramot
21 Galaad a jidzi szczęstnie, a poda Pan
w ręce krolowy nieprzyjaciele
twe”. ⟨13⟩ A zatym poseł, jen był szedł,
24 aby wezwał Micheasza, mowił
k niemu rzekąc: „Owa toć wszytcy
prorocy jenymi usty dobre rzeczy
27 krolowi prorokują, przeto takież
i ty zrownaj sie s nimi i mow dobre”.
⟨14⟩ ⟨Jemuż⟩ Micheasz rzecze: Żyw jest Pan,
30 iże csożkoli powie mi Pan, to będę
mowić”. ⟨15⟩ To rzekw i przyszedł
ku krolowi, i rzecze jemu krol:
33 „Michea, mamli jechać do Ramot
Galaat bojować, czyli niechać?”
⟨Jemuż⟩ on odpowie: „Wstaw jidzi wiesiele

a poda je Pan w ręce krolowie”.

3 <16> Tedy krol rzekł k niemu: Pirwe <i>
wtore zaprzysięgam cię, aby mi nie
mowił, jedno cso prawdziwego jest
w jimię boże”. <17> On rzekł: „Widziałem
6 wszytek Israhel rozbiegszy się
po gorach jako owce nie mając
pastyrza”. I rzekł Pan: Nie mają pana
9 ci to, wroć się każdy do swego
domu w pokoju”. <18> W tę dobę krol
israhelski ku krolowi Jozafatowi
12 judzskiemu rzecze: „Azalim tobie
nie rzekł, iże mi nie prorokuje
dobrego, ale zawżgi złe”. <19> Ale on
15 nadto rzecze: „Przeto słysz słowo boże:
Widziałem Pana siedząc na stolcu
swem a wszytek zastęp niebieski
18 stojąc podle jego na prawicy
i na lewicy. <20> I rzekł Pan: Kto okłama
Achaba krola israhelskiego, aby
21 jechał i padł w Ramot Galaad?
I rzekł jeden na lewicy słowa taka,
a drugi jinaka. <21> Zatym wystąpiw
24 duch i stał przed Bogiem rzekąc:
«Ja ji okłamam». Jemuż rzekł
Pan: «Na czym?» <22> A on rzecze: Wynidę
27 a będę duch ływy w uściech wszytkich
prorokow jego. I rzekł Pan:
*Okłamaj a *przemoż, wyszedw
30 uczyniż tak. <23> Przeto już <oto> dał Pan
duch ływy w usta wszech twych
prorokow, jż tu są, a Pan mowił
33 przeciw tobie złe”. <24> Tedy przystąpiw
Sedechyjasz syn Kanaan i uderzył Michea
w lice rzekąc: „Tedy niechał

mię duch boży a mówił tobie?” **<25>** I rzecze
 Michea: „Uźrzesz tego dnia, gdyż
 3 wnidziesz do pokoja wewnętrznej komory,
 aby się skrył”. **<26>** I rzecze krol
 israhelski: „Weźmie Michea, ac ostanie
 6 u Amona księżcia miesckiego
 a u Joas syna Amalechowa,
<27> a rzecze jima: Toć mowi krol:
 9 Wsadźcie tego męża w ciemnicę
 a chowajcie ji chlebem zamętka
 a wodą truchłości, dojad się nie
 12 wrocę w pokoju”. **<28>** Tedy rzecze
 Micheasz: „Wrociszli się w pokoju,
 nie mowił Pan przez mię”, i rzecze:
 15 „Słyszcie wszytcy ludzie to”. **<29>** I jechał
 krol israhelski a Jozafat krol
 Juda do Ramot Galaat. **<30>** Tedy
 18 krol israhelski ku Jozafat rzekł:
 „Weźmi zbroję, wnidziż w boj a
 oblecz się w *me odzienie”. A zatym
 21 krol israhel(ski) przemieni w swoj
 odziew i wszedł w boj. **<31>** Ale krol syrski
 przykazał księżtom wozowym
 24 dwiema a trzemdziestom
 rzekąc: „Nie będziecie bojować
 przeciw więszemu a mniejszemu
 27 *a *niżadnemu, jeno przeciw
 krolowi israhelskiemu samemu.
<32> A gdyż uźrzel księżta wozowa
 30 Jozfata, mnieli, by on
 był krol israhelski, a rzuciwszy
 się nań i bojowali przeciw jemu.
 33 I wzwołał Jozafat, **<33>** i
 zrozumieli księżta wozowa,
 iż nie krol israhelski, i niechali

jego. **⟨34⟩** Zatym jeden mąż napiął
łęczysko, w nieistność strzelił strzałę
3 a nagodą zastrzelił krola
israhelskiego między płucem a między
żołądkiem. Tedy on rzekł woźnicy
6 swemu: Obroć rękę swą,
wywieziź mię z wojski, bociem ciężko
ranien. **⟨35⟩** I zstał się boj tego
9 dnia a krol israhelski stał na swem
wozie przeciw Syrskiemu i umarł
k wieczoru, i ciekła krew z rany
12 w woz. **⟨36⟩** A zatym służebnik
wzwoła po wszystkiej wojszcze, pirwej
niż słońce zaszło, rzekąc: „Wroć
15 się każdy do swego miasta a do
ziemie swej”. **⟨37⟩** A tak umarł krol i
doniesion do Samaryjej i pochowali
18 krola w Samaryi **⟨38⟩** a umyli woz
w samarskiem stawku i lizali
psi krew jego a wędzidla umyli
21 podle słowa bożego, jeż był mowił.
⟨39⟩ Ale jini *skutcy Achab i
wszytko, csoż czynił, a dom z
24 wsłunowych kości, jż był udziałał, a
wszech miast, ktore udziałał, to
wszytko popisano w księgach
27 uczynkow dni krolow israhelskich.
⟨40⟩ A tak skonał Achab z swymi oócy,
a krolował Otozyjasz syn jego
30 w miasto jego. **⟨41⟩** Ale Jozafat syn
Aza począł krolować nad Judą
czwartego lata Achaba krola
33 israhelskiego. **⟨42⟩** W pięci a we
trzechdziestoch leciech był, gdyż począł
krolować, a dwadzieścia i pięć

lat krolował w Jerusalemie, a
jimię macierze jego Azuba
3 dziewczka Salai. <43> A przydzierzawał
się wszytkimi czyny drog Aza oóca
swego, a nie oddalał się od
6 nich, a czynił to, csoż prawego
przed Bogiem. <44> Ale wždy gornych
modł nie zatracił, bo jeszcze lud
9 obiatował a palił obiaty na wysokoóciach.
<45> I miał pokoj Jozafat
z krolem israhelskim. <46> A *skutkowie
12 jego <...>, jeż czynił, a bojowie
popisani są w księgach skutkow dni
krolow Juda. <47> A takież ostatek
15 kapłanow modlebnych, již byli ostali
za dni Aza oóca jego, zatracił
z ziemie. <48> Ani był tego czasu krol
18 ustawion w Edom. <49> A naczynił był
Jozafat korabioiw na morze, aby
na nich płynął do Ofir po złoto,
21 a nie mogli na nich jić, iż się
złamały w Asyjongaber. <50> Tedy rzekł
Otozyjasz syn Achabow ku
24 Jozafatowi: „Niechaj jidą sługi
me z twymi sługami na korabioch”. I nie
chciał Jozafat. <51> I skończał
27 z swymi oócy Jozafat a pochowan
s nimi w mieócie Dawid
oóca swego, i krolował Joram
30 syn jego w miasto jego. <52> Ale Otozyjasz
syn Achabow był począł krolować
nad israhelskim ludem
33 w Samaryi siodmegonaócie lata
Jozafata krola Juda a krolował
nad Israhelem dwie lecie,

1 <53> a czynił nieprawie przed Bogiem,
 a przydzierzawał się drogi
 3 oóca swego a macierze swej,
 a drogi Jeroboamowy syna Nabotowa,
 jen przywiodł lud israhelski
 6 ku grzechu. <54> A służył Baal,
 a modlił się jemu, a rozniewał
 Pana Boga israhelskiego
 9 podle wszego, cso czynił ociec jego.
 Poczynaję się Księgi Czwarte
 Krolewskie.

<IV Regum>

Kapitulium I

12 <1> Przystał
 na swem
 ślubie Moab
 15 w Israhelu
 po tem
 czasie, gdyż
 18 był już umarł
 Achab. <2> I upadł Otozyjasz
 przez *okno *pałacowe, jeż miał
 21 w Samaryi, a w tem to *rozdraziw
 *się, niemogł. I posłał sługi swe
 rzekąc: „Jidźcie, poradźcie się z
 24 Belzebubem, bogiem akarońskim,
 będąci moc żyw byci z tej mej niemocy”.
 <3> Zatym anjoł boż(y) mowił
 27 ku Helijaszowi tezbickiemu rzekąc:
 „Wstań a jidzi naprzeciwno
 30 posłom krola samarskiego, a
 to jim rzeczesz: „Azali nie Boga
 w Israhelu, abyście szli radzić się
 z Belzebubem, bogiem akarońskim?
 33 <4> Przeto tak mowi Pan Bog,
 iże z tego łoża, na jemżeś legł,

nie wstaniesz, ale umrzesz”. A to rzekł
i szedł precz Helijasz. <5> I wrocili się
3 posłowie ku Otozyjaszowi, jimże
on rzekł: „Przeczście się wrocili?”
<6> A oni odpowiedzieli <jemu> rzekąc: „Potkał
6 nas jeden mąż a rzekł nam: «Wroćcie
się a jidźcie ku krolowi, jenże
was posłał, a mowcie jemu: Toć
9 mowi Pan: Zali nie było Boga w
Israhelu, iżeś posłał, aby się poradził
z Belzebubem, bogiem akarońskim?
12 Przeto z tego łoża, na jemżeś legł,
nie wstaniesz, ale umrzesz»”. <7> On rzekł <k nim>:
„Kakiej postawy a w jakim odzieniu
15 był ten mąż, jen was potkał a ta
słowa wam mowił?” <8> Oni rzekli <k niemu>:
„Mąż kosmaty a skorzanym powrozkim
18 opasany po swych biodrach”.
W tę dobę rzekł: „To jest Helijasz tezbicki”.
<9> I posłał Otozyjasz k niemu jeno
21 książę pięćdziesiątnika a pięćdziesiąt
mężow, jż byli pod nim.
Jenże *wnidzie k niemu a nalazł ji,
24 a on na wirzchu gory siedzi, i rzecze
k niemu: „Mężu boży, przykazał krol,
aby z gory szcedł”. <10> Odpowiedział Helijasz
27 <ku pięćdziesiątnikowi> rzekąc: „Jestlim ja mąż boży,
zstępiż ogień z niebios, spaliż cię
a pięćdziesiąt twych”. A tak zstąpił
30 ogień s niebios a spalił ji i tych
pięćdziesiąt, jż s nim byli. <11> Tedy Otozyjasz
posłał drugie książę pięćdziesiątnika
33 a pięćdziesiąt s nim. Jen
*przyszedł *ku Helijaszowi i rzekł
jemu: „Człowicze boży, toć mowi

krol: «Pośpiesz się na doł!» **⟨12⟩** Helijasz rzekł:
 „Jestlim ja człowiek boży, zstępiż
 3 ogień s niebios, spaliż cię a pięćdziesiąt
 twych”. A zstąpił ogień s niebios
 i spali ji a pięćdziesiąt, již
 6 s nim byli. **⟨13⟩** Tedy Otozyjasz posłał
 trzecie książę, pięćdziesiątnika, a
 pięćdziesiąt s nim. Jen gdyż przydzie,
 9 pokląkł na kolanu przed Helijaszem ⟨...⟩
 i rzecze: „Mężu boży, nie potępiaj
 dusze mej a dusz sług twych, již
 12 se mną są. **⟨14⟩** Owa zstąpił ogień z niebios
 i spalił dwie książęci pięćdziesiątniki
 i to oboje pięćdziesiąt, již
 15 byli s nima, ale ja ⟨już⟩ ciebie proszę, aby
 się slutował nad mą duszą”. **⟨15⟩** I
 przemówił anjoł boży ku Helijaszowi
 18 rzekąc: „Nie boj się, sydzi s nim”. A wstaw
 Helijasz sydzie s nim ku krolowi
⟨16⟩ a mowił k niemu rzekąc: „Toć mowi
 21 Pan: Iżeś posyłał posły pytają
 odpowiedzi od Belzebuba boga
 akarońskiego, jakoby nie był Bog w
 24 Israhelu, s nim by się mógł popytać,
 przeto nie wstaniesz z tego łoża, na
 niemżeś legł, ale śmiercią umrzesz”.
 27 **⟨17⟩** I umarł Otozyjasz podle rzeczy bożej,
 jaż mowił Helijasz, i krolował
 po niem Joram brat jego lata
 wtorego krolowania Joram syna
 30 Jozafatowa, krola judzkiego,
 bo nie miał Otozyjasz syna. **⟨18⟩** A *ostatnie
 33 *rzeczy Otozyjaszowy, cso czynił, popisany
 są w *księgach *skutkow dni
 krolow israhelskich.

II

(tu brak 9 kart)

⟨10⟩

3   ⟨21⟩ ⟨i posłał do⟩ wszech krajow israhelskich i
 przyszli wszytcy słuźebnicy Baal
 a nie ostał nijeden, kto by nie
 przyszedł, i weszli do kościoła Baal,
 i napełnił się dom Baal
 6   od wirzchu aż do wirzchu. ⟨22⟩ I rzekł
 tym, jż byli nad odzienim:
 „Przynieście odzienie wszytkim
 9   sługam Baal!” I przynieśli jim
 odzienie. ⟨23⟩ A wszedł Jen a Jonadab
 syn Rechabow do kościoła Baal
 12   i rzekł naśladownikom Baal:
 „Opatrzcie a widzcie, aby nie był
 nijeden s wami z sług bożych, ale
 15   aby sami byli sługi Baal”.
 ⟨24⟩ A weszli, aby czynili obiaty a
 ofiery. A zatym Jen przyprawił
 18   sobie ⟨na dworze⟩ ośmdziesiąt mężow
 i rzekł k nim: „Kto da uciec z tych
 ludzi, jeź ja wwiode w wasze
 21   ręce, żywot jego będzie za
 żywot jego”. ⟨25⟩ A tak się stało, gdyż
 się dokonała obiata, przykazał
 24   Jen rycerzom a wojewodam
 swym rzekąc: „Wnidąc zbijcie
 je, ać nijeden nie uciecze”. I
 27   zbili je wszytki ⟨...⟩ mieczem, a
 [wstawszy] rycerze a wojewody [i]
 wymiotali *marchy *jich *precz
 30   i szli do miasta kościoła Baal,
 ⟨26⟩ a wziąwszy sochę z kościoła Baal
 i *stłukli, ⟨27⟩ i *zeźgli *a *skazili mieście
 33   Baal, i uczynili na tem
 mieście zachody do dzisiejszego
 dnia. ⟨28⟩ A tak zagładził Jen modłę

Baal s Israhela. <29> Ale wszakoż
 od grzechow Jeroboamowych
 3 syna Nabatowa, jen przywiódł
 ku grzechu lud israhelski, nie
 odstąpił ani ostał cielcow złotych,
 6 jż byli w Betel a w Dan.
 <30> I rzekł Pan ku Jen: „Przeto iżeś
 tak chytrze uczynił to, cso jest
 9 dobrego a lube było przed myma
 oczyma, i to wszystko, csoż było w
 mej myśli, przeciw domu Achabowu
 12 uczyniłeś, siąda synowie
 twoi na krolowie stolcu aż
 do czwartego pokolenia. <31> Ale Jen
 15 nie był pilen, aby chodził w zakonie
 Pana Boga israhelskiego w
 wszem siercu <swem>, bo nie odstąpił
 18 był od grzechow Jeroboamowych,
 jen ku grzechu przywiódł
 był lud israhelski. <32> A w tych
 21 dnoich <Pan> począł sobie styskać
 Israhel i pobił je Azael we
 wszech krajoch israhelskich, <33> od
 24 Jordanu przeciw kraju na wschod
 słońca pobił wszystkie ziemię Galaat
 a Gad, a Ruben, a Manase
 27 od Aroer, jeż jest nad potokiem
 Aron, a Galaad, a Bazan. <34> Ale
 jine *rzeczy [o] Jen i wszystko, cso
 30 czynił, a moc jego, to wszystko
 popisano w księgach *uczynkow
 dni krolowych. <35> I umarł Jen
 33 z swymi oćcy a pochowali ji
 w Samaryi i krolował Joatas
 syn jego w miasto jego. <36> [Od] Tych

dni, w nichże to krolował Jen
 nad Israhelem w Samaryi, było
 3 lat ośm a dwadzieścia.

⟨11⟩

XI

⟨1⟩ Zatym Atalija mać
 Otozyjaszowa widząc, iż syn
 6 jej umarł, wstawszy i zbiła
 wszystko plemię krolowskie. ⟨2⟩
 Tedy Jozaba dziewczka krola Jorama,
 9 siostra Otozyjasza krola, wziąwszy
 Joaza, syna Otozyjaszowa,
 ukradła ji spośród synow krolowych,
 12 jeż zabijano, i z piastunką
 jego z sieni krolowy i
 przekryła ji przed Ataliją, aby
 15 nie był zagubion. ⟨3⟩ I był s nią
 tajnie w domu bożem sześć lat
 a Atalija krolowała nad ziemią.
 18 ⟨4⟩ A siódmego lata posłał
 Jojada, a wziąw setniki a
 rycerstwo i wwiodł je k sobie
 21 do domu bożego, i uczynił s nimi
 ślub, a zaprzysiągł je w domu
 bożem, a ukazał jim syna krolowa,
 24 ⟨5⟩ i przykazał jim rzekąc:
 „Toć jest przykazanie, jeż
 macie uczynić: ⟨6⟩ Trzecia część s
 27 was wnidzi w sobotę, ponocujcież
 w domu krolowie, a trzecia
 część bądź w bronie Seir,
 30 a trzecia część w bronie, jaż
 jest za przebytkiem szczytownikow
 i będziecie ponocować
 33 w domu Messa. ⟨7⟩ Ale dwie części
 z was, wszytcy wynidac w sobotę,
 ponocujcież w domu bożem

przy krolu, <8> a obleżecie ji,
 mając broń w ręku waszu,
 3 a wnidzieli kto do ogrodzenia
 kościelnego, zabijcie ji i będziecie
 z krolem, dokąd pojdzie abo
 6 w(y)nidzie. <9> I uczynili setnicy podle
 wszego, jakoż jim był rozkazał
 kapłan Jojada, a przymując
 9 wszyscy swe męże, jż
 wchodzili [do kościoła przez
 tydzień i ty także jż wychodzili]
 12 w sobotę,
 z tymi, jż wychodzili z *soboty*, i przyszli ku Jojadowi
 kapłanowi, <10> a on jim
 15 dawał kopija a broń krola
 Dawida, jeż była w domu bożem.
 <11> I stali, każdy mając broń
 18 w swu ręku, ot prawej strony
 kościoła aż do lewej strony ołtarza
 a sięnce około krola. <12> I wywiódł
 21 krolowa syna, i wstawił
 nań k[r]oronę krolow(ę) i
 świadeczstwo, i uczynili ji
 24 krolem a pomazali, a płąząc
 rękama rzekli: „Żyw bądź krol!”
 <13> Tedy usłyszawszy Atalija głos
 27 luda biegającego a wszedszy
 ku sebraniu do kościoła bożego,
 <14> i uźrzała krola stojącego na
 30 stolcu podle obyczaja a śpiewaki
 i *sebrania blisku jego, a
 wszytek lud ziemski raduję się
 33 a trąbiąc w trąby, a rozdarszy
 odzienie swe i wzwoła: „Sprzysiężenie,
 sprzysiężenie!”. <15> I przykazał

1 Jojada setnikom, już byli
 nad zastępem, i rzekł jim:
 3 „Wywiedźcie ją z ogrodzenia
 kościelnego, a kto będzie się jej
 przydzierzeć, zabijcie ją mieczem.
 6 Bo był rzekł kapłan: Nie zabijajcie
 jej w kościele bożem”. **⟨16⟩** A
 chwaciwszy się jej rękoma
 9 i wciśli ją do tej drogi, jąż to
 z końmi wjeżdżają, podle sieni
 i zabita tu. **⟨17⟩** I uczynił ślub Jojada
 12 między Bogiem a miedz(y) krolem,
 a między ludem, aby był
 lud boży, a między krolem a
 15 między ludem pospolitym. **⟨18⟩** I
 wszedł wszytek lud ziemski do
 kościoła Baal, i wzruszyli ołtarze
 18 jego a obrazy starli mocnie,
 a Matana kapłana Baal zabili
 przed ołtarzem. I postawił
 21 kapłan stroże w domu bożem.
⟨19⟩ A wziął setniki a strzelce, a
 samostrzelnikowe zastępy i wszytek
 24 lud ziemski, przewiedli
 krola z domu bożego i przyszli
 broną szczytownikową na sień
 27 i siadł na krolewskim stolcu.
⟨20⟩ I uwiesił się wszytek lud
 ziemski a miasto się upokoiło,
 30 a Atalija zabita mieczem w
 domu krola. **⟨21⟩** Siedm lat był
 w starz Joas, gdy był począł krolować.

⟨12⟩

XII

33 **⟨1⟩** Lata siodmego
 *po Jen krolował
 Joas, czterdzieści lat **⟨krolował⟩** w

Jerusalemie jimię macierze
 jego Sebija z Bersabee. <2> I czynił
 3 Joas dobrze przed Bogiem po
 wszystkie dni, w których jį uczył
 Jojada kapłan, <3> ale wszako
 6 pogańskich modł na gorach nie
 zatracił, bo jeszcze lud obiatował a
 palił na gorach zażżoną obiatę.
 <4> Tedy rzekł Joas ku kapłanom:
 9 „Wszystki pieniądze świętych, jeż
 wniesiony do kościoła bożego
 12 będą, jeż tędy jidąc oferują
 się za dusze, i ty, jį dobrowolnie
 a z dobrowoleństwa swego sierca
 15 wnoszą w kościół boży, <5> ty wezmą
 kapłani podle rzędu swego i
 *będą tym *oprawiać *strzechę domu
 18 bożego, acz cso potrzebnego
 prze opravienie użrzą. <6> Zatym
 do dwudziestu a do trzech lat
 21 za krola Joas nie opraviali
 *strzechy kościelnej kapłani. <7> Tedy
 zawołał krol Joas Jojady biskupa
 24 a kapłanow s nim *rzekł: „Przec
 nie opraviacie *strzech kościelnych?
 Przeto nie bierzcie więcej
 27 pieniędzy podle waszego rzędu,
 ale ku opravieniu kościelnemu
 dajcie je”. <8> I zabroniono
 30 kapłanom, aby więcej nie brali
 pieniędzy od luda a *oprawiać
 *strzech kościelnych. <9> Tedy
 33 wziąw Jojada biskup chowatedlnicę
 piennężną i otworzył
 dziurę z gory, i postawił ją podle

ołtarza na prawicy wchadzających
 do domu bożego, i składali
 3 są do niej kapłani, jż strzegli
 drzwi, wszystkie pieniądze, jż noszono
 do kościoła bożego. <10> A gdyż
 6 widzieli, iż są wielkie pieniądze
 w chowatedlnicy, wszedszy
 pisarz krolow a biskup i wysypali
 9 i zliczyli pieniądze, jż to
 znalazła w domu bożem, <11> i
 dawała je w liczbę a w miarę
 12 tym w ręce, jż byli nad murarzmi
 domu bożego, jż je nakładali
 na tesarze a na murarze
 15 na ty, jż *działają w domu bożem
 <12> a *przystrzechy czynili, a na ty,
 jż kamienie łamali, a aby
 18 kupowali drzewo a kamienie,
 *jż rąbali a łamali, tak aby się
 dokonało opravienie domu
 21 bożego na wszystkich rzeczach,
 na ktore by była potrzeba nakładać
 *ku *oprawie domu bożego.
 24 <13> Ale wszakoż nie bywali z tych
 pieniędzy wodni cebrowie kościołu
 bożemu a wędzice, a kadzidlnice,
 27 a trąby, a wszelkie sędy złote a
 srebrozne z pieniędzy, jż
 wnosili do kościoła bożego, <14> bo
 30 tym, jż [wnosili do kościoła
 bożego] działo *czyniąc, dawali,
 aby poprawiali kościoła bożego.
 33 <15> A nie miewali nijenej
 liczby ci ludzie, jż je brali,
 aby je rozdawali rzemieśl(n)ikom,

ale w wierze je rozprawiali.

3 <16> Ale pieniądze za winę
 a pieniądze za grzech nie wnaszano
 do domu bożego, bo
 kapłańskie były. <17> Zatym Azael krol
 6 syrski jechał i bojował przeciw
 Jet, i dobył jego, i obrocił
 swą *wojskę, aby wstąpił do
 9 Jerusalema. <18> A przeto Joas krol
 Juda pobraw wszytki poświęcne
 rzeczy, jeż byli poświęcili
 12 Jozafat a Joram, a Otozyjasz,
 oćcowie jego, krolowie Juda,
 a jeż on był oferował, a wszelkie
 15 srebro, ktore mógł należć
 w skarbiech domu bożego
 a w sieni krolowie, i
 18 posłał Azaelowi krolowi
 syrskiemu, i odszedł od Jerusalema.
 <19> Ale jini *uczyncy Joasowy
 21 i wszytko, cso czynił, są popisani
 w księgach dni <skutkow> krolow
 Juda. <20> Tedy powstawszy
 24 słudzy jego a sprzysięgli się
 miedzy sobą, a zabili Joasa w
 tem domu Mello, gdyż jechał
 27 do Sella. <21> Zabiłasta ji Jozachar
 syn Semat a Jozyjadas syn
 Semer, sługi jego, i umar a
 30 pochowali ji w mieście Dawid
 s oćcy jego i krolował Amasyjasz
 syn jego w miasto jego.

<13>

XIII

33 <1> Trzeciego a we dwadzieścia
 lata Joasza syna
 Otozyjaszowa krola Juda,

krolował Joatas syn Jenow
nad Israhelem w Samaryi siedmnaście
3 lat ⟨2⟩ a czynił złe
przed Bogiem a naśladował
grzechow Jeroboamowych
6 syna Nabatowa, jen przywiodł
Israhela ku zgrzeszeniu
a nie odchylił się od nich. ⟨3⟩ I
9 rozniewał się gniew boży
przeciw Israhelu, i poddał
je Pan w ręce Azaelowie
12 krola syrskiego a w ręce
Benad⟨ab⟩owie syna Azaela po
wsztyki dni. ⟨4⟩ I modlił się Joatas
15 obliczu bożemu, i usłyszał ji
Pan, bo widział nędzę luda
israhelskiego, iż je był starł
18 krol syrski. ⟨5⟩ I dał Pan Israhelowi
zbawiciela a wyzwolon
z ręki syrskiego krola
21 i bydliłi synowie israhelszczy
w swych staniach jako
wczora a przed wczorajszym
24 dniem. ⟨6⟩ Ale wszako nie odeszli
od grzechow domu Jeroboamowa,
jen ku grzechu
27 przyprawił lud israhelski,
ale w nich chodzili a także
pasieka, ta ostała w Samaryi.
30 ⟨7⟩ A nie ostawiono Joatasowi
luda, jeno *pięćset
jeźców a dziesięć wozow,
33 a dziesięć tysięcy pieszych,
bo je był zbił krol syrski,
a potłoczył jako proch na mieścu

gumienem. <8> Ale jini
 *uczynkowie Joatasowi a
 3 wszystko, cso czynił, a drustwa jego,
 to wszystko popisano w księgach
 *uczynkow dni krolow
 6 israhelskich. <9> I skończył Joatas
 z swymi oćcy a pochowan w
 Samaryi, i krolował Joas syn
 9 jego w miasto jego. <10> Lata siodmego
 a trzydzieści Joasa krola
 judzkiego krolował Joas syn
 12 Joatasow nad Israhelem w Samaryi
 *sześćnaście lat, <11> a czynił
 złe prze<d> obliczym bożym, a nie
 15 odchylił się od wszystkich grzechow
 Jeroboamowych syna
 Nabatowa, jen ku grzechu
 18 przywiódł lud israhelski, w
 nichże chodził. <12> Ale jini uczynicy
 Joasowi a wszystko, cso czynił,
 21 i siła jego, kako bojował
 przeciw Amazowi krolowi
 Juda, to wszystko popisano w
 24 księgach skutkow dni krolow
 israhelskich. <13> I umarł
 Joas z swymi oćcy, a Jeroboam
 27 siedział na jego stolcu.
 A Joas pochowan w Samaryi
 z krolmi israhelskimi.
 30 <14> Za jego czasu Elizeus niemogł
 niemocą, w niejże umarł,
 i zszedł k niemu Joas
 33 krol israhelski płacząc <i> rzekąc:
 „Oćcze moj, oćcze moj, wozie
 israhelski a wozatarzu jego!”

3 <15> K niemu Elizeus rzekł: „Przynieś
łączysko a strzały”. A gdyż przyniósł
6 k niemu łączysko a strzały, <16> i rzekł
krolowi israhelskiemu:
„Włóż rękę twą na łączysko”. A
6 gdyż rękę swą położył, włożył
Elizeus ręce swoi na krolowie
ręce <17> rzekąc: „Otworz okieńce
9 na wschod słońca”. A gdyż otworzył,
rzecze Elizeus: „Wystrzel strzałę”. I
wystrzelił. Tedy rzekł
12 Elizeusz: „Strzała zbawienia
bożego a strzała zbawienia
przeciw Syrskiej Ziemi i pobije<sz>
15 Syrską Ziemię w Jafet, aż
ją i zagładzisz”. <18> I rzecze Elizeus:
„Pobierz strzały”. A gdyż pobrał,
18 potem jemu rzekł: „Uderz szypem
w ziemię!” A gdyż uderzył trzykroć
w ziemię i stał, <19> rozniewał
21 się mąż boży nań rzekąc:
„By był uderzył pięćkroć albo
sześćkroć, albo siedmkroć,
24 pobiłby był Syrską Ziemię do
skonania, ale już jeno trzykroć
pobijesz je. <20> I umarł Elizeus
27 a pochowali ji. Tedy w tem
roce przybrali się łotrowie
s Moabskich do israhelskiej
30 ziemi. <21> Niektorzy pochowawając
człowieka uźrzeli łotry i
wrzucili ciało do grobu Elizeowa.
33 A gdyż się dotkło kości
Elizeowych, ożył człowiek
i stał na swich nogach. <22> Ale

Azael krol syrski dręczył lud
 israhelski po wszytki dni Joatasowy
 3 <23> i slutował się Pan
 nad nimi a wrocił się k nim
 prze zamowę, jaż miał s
 6 Abramem a s Izakiem, a s Jakobem
 a nie chciał jich zatracić
 ani zarzucić owszem
 9 aż do tego czasu. <24> I umarł krol
 Azael syrski a krolował Benadab
 syn jego w miasto jego.
 12 <25> I odjął Joas syn Joataszow,
 z rąku Bena<da>dowu syna Azaelowa
 miasta, jeż był odjął
 15 Joataszowi oćcu jego prawem
 bojowym. Po trzykroć
 ji pobił Joas a wrocił miasta
 18 Israhelskie Ziemi.

<14>

XIV

<1> Drugiego lata Joasa syna
 Joatasowa, krola israhelskiego,
 21 krolował Amasyjasz
 syn Joasow, krola judzskiego.
 <2> W pięci a we dwudziestu leciech
 24 był, gdyż począł krolować,
 a *dziewięćnaćcie lat krolował
 w Jerusalemie, jimię
 27 macierzy jego Joaden s Jerusalema.
 <3> I uczynił prawdziwie
 przed Bogiem, ale wszako nie
 30 jako Dawid ociec jego. Podle
 wszego, cso czynił Joas ociec
 jego, czynił jest, <4> kromie tego,
 33 iże modł gornych nie zatracił,
 bo jeszcze lud obiatował
 a palił wonne obiatty na gorach.

A gdyż odzierzał krolewstwo,
 zbił ty sługi swe, iż to
 3 byli zabili oćca jego. <6> Ale synow
 tych mężobojec nie zbił,
 podle tego jako pisano w księgach
 6 zakona Mojżeszowa (...) rzekąc:
 „Nie umrą oćcowie za
 syny ani synowie za oćce, ale
 9 każdy w swem grzesze ma umrzeć”.
 <7> On pobił Edomskie
 na udolu solnem dziesięć
 12 tysiłow mężow, wwiązał
 się w skałę w boju a zdział jej
 jimię Jezetel aż do tego dnia.
 15 <8> Tedy Amazyjasz posłał <posły> ku
 Joasowi synu Joatasowu, syna Jenowa,
 krola israhelskiego rzekąc:
 18 „Podź a pokusiwa się”. <9> I
 odesłał krol Joas israhelski
 Amaz(yj)a(sz)owi krolowi judzskiemu
 21 rzekąc: „Karduus libański
 posłał ku cedrowi, jen jest
 na Libanie, (rzekąc): «Daj dziewczkę synu
 24 memu za żonę». Tedy zwierzęta
 leśna, jaż <są> na Libanie, szedszy
 i potłoczyły karduus. <10> Pobiw i
 27 wzmogłeś się nad Edomskimi,
 i podniosło się sierce twe, miej
 dosyć na swej chwale a
 30 siedzi w twem domu. Przecz
 wzbudzasz złe, aby padł ty a
 judzskie pokolenie z to[d]bą?” <11> I nie
 33 pozwolił Amazyja. Tedy Joas krol
 israhelski jał i pokusiłasta się
 on a Amazyjasz krol Juda w

Betsames w miasteczku judzskiem.
 3 <12> I pobit Judas *od Israhela,
 i uciekł każdy do stanu swego.
 <13> Ale Amasyjasza krola Juda,
 6 syna Joasowa, syna Otozyjaszowa
 jął Joas krol israhelski w Betsames
 i przywiódł ji do Jerusalema,
 i skaził mur Jerusalemski
 9 od brony efrai(m)skiej aż do
 brony kątovej na czterzysta
 łokiet. <14> I pobrał wszystko złoto a
 12 srebro i wszystkie sędy, jeź
 znalazł w domu bożem i w skarbiech
 krolowych, a syny ślachtetne,
 15 i wrocil się do Samaryjej.
 <15> Ale jini uczynicy Joas krola,
 jeź czynił, a moc jego, jaź bojował
 18 przeciw Amazyjaszowi krolowi
 Juda, to wszystko popisano
 w księgach uczynkow dni
 21 krolow israhelskich. <16> I umarł
 Joas z swymi oćcy a pochowan
 w Samaryi z krolmi israhelskimi
 24 i krolował Jeroboam
 syn jego w miasto jego. <17> A był żyw
 Amazyjasz syn Joasow, krol judzski,
 27 potem gdyż umarł Joas syn
 Joatasow, krola israhelskiego,
 *dwadzieścia i *pięć lat. <18> Ale jini
 30 *uczynicy Amazyjaszowy i wszystko,
 cso czynił, są popisany w księgach
 *skutkow dni krolow judzskich.
 33 <19> I stało się przysiężenie
 przeciw jemu w Jerusalemie,
 tedy on uciekł do Lachys. I

posłali po niem do Lachys, i zabili
 ji <tu> <20> a odniesion na koniech
 3 i pochowan w Jerusalemie z
 swymi oócy w mieście Dawid.
 <21> Tedy wszytek lud judzski
 6 wziąwszy Azaryjasza w sześcinaćcie
 lat w starz i ustawili ji
 krolem w miasto jego oóca
 9 Amazyjasza. <22> Ten jest udziałał
 Ailam a nawrocił Judzkiej Ziemie,
 [a] gdyż umarł krol s oócy
 12 swymi. <23> Lata piątegonaćcie
 Amazyjasza syna Joaszowa krola
 Juda krolował Jeroboam syn
 15 Joasow, krola israhelskiego w
 Samaryi jeno a czterdzieści lat
 <24> a czynił to, cso jest złego przed
 18 Bogiem. Nie odstąpił ode wszech
 grzechow Jeroboamowych syna
 Nabotowa, jen ku grzechu
 21 przywiodł lud israhelski. <25> Ten
 nawrocił kraje israhelskie od Weścia
 Emacskiego aż do Morza Pustego
 24 podle rzeczy Pana Boga
 israhelskiego, *jeż mowił przez
 sługę swego Jonasa, syna Amaty
 27 proroka, jen był s Jet, jeż jest
 w Ofer. <26> Bo Pan widział udręczenie
 israhelskiego luda gorzkie
 30 barzo a iże są pogubieni aż
 do zawartych w ciemnicy i
 nanieślachetniejszych, a nie był,
 33 kto by wspomogł Israhelowi. <27> A
 nie mowił Pan, aby zatracił
 jimię Israhelowo z podniebia,

ale zbawił je przez Jeroboam[ow] a
 syna Joaszowa. <28> Ale jini
 3 *uczynicy Jeroboamowi i wszystko,
 cso czynił, a moc jego, jaż
 bojował, a kako nawrocił
 6 Damaszek a Emach <judzkie> Israhelskiej
 Ziemie, to wszystko pisano
 w księgach *skutkow dni krolow
 9 israhelskich. <29> I skonał
 Jeroboam z swymi oócy, z krolmi
 israhelskimi, i krolował Zacharyjasz,
 12 syn jego <w miasto jego>.

<15>

XV

<1> Lata siodmego a dwadzieścia
 Jeroboama krola israhelskiego
 15 krolował Azaryjasz syn Amazyjaszow
 krola Juda. <2> W *sześcinaćcie
 leciech był, gdyż począł
 18 krolować, a dwie a pięćdziesiąt
 lat krolował w Jerusalemie,
 jimię macierze jego
 21 Jetelija s Jerusalema. <3> A czynił,
 cso było lubego przed Bogiem
 podle wszego, cso czynił Amazyjasz
 24 ociec jego. <4> Ale wszakoż
 modł gornych nie zakaził, bo jeszcze
 lud obiatował a zażegał
 27 obiaty na gorach. <5> I poraził Bog
 krola a był trędowat aż do dnia
 śmierci swej a bydlil w domu
 30 w wolnem osobie, ale Joatan
 syn krolow sprawiał
 sień a sądził lud ziemski. <6> Ale
 33 jini *uczynicy Azaryjasza i wszystko,
 cso czynił, popisani w księgach
 *uczynkow dni krolow Juda.

3 <7> I skonał Azaryjasz z swymi oćcy a
pochowali ji z starszymi swymi
w mieście Dawid, i krolował Joatan
syn jego w miasto jego po niem. <8> Lata
trzydzieści a osmego
6 Azaryjasza krola Juda krolował
Zacharyjasz syn Jeroboamow
nad Israhelem w Samaryi
9 sześć miesięcy <9> a czynił to, cso
jest złe przed Bogiem, jako czynili
oćcowie jego nie odstąpił
12 od grzechow Jeroboamowych
syna Nabatowa, jen ku grzechu
przywiódł lud israhelski. <10> I
15 zaprzysiął się przeciw jemu Sellum
syn Jabes i zabił ji jawnie,
a zabiw ji i krolował
18 w miasto jego. <11> Ale jini *uczynicy
Zacharyjasza popisani są w księgach
*skutkow dni krolow israhelskich.
21 <12> To jest ta rzecz boża,
jaż mowił Pan ku Jen
rzekąc: „Synowie twoi aż do
24 czwartego pokolenia będą siedzieć
z ciebie na tronie israhelskiem”.
I stało się tak. <13> Sellum
27 syn Jabes krolował dziewiątego
a trzydzieści lata Azaryjasza
krola Juda a krolował
30 jeden miesiąc w Samaryi. <14>
Zatym wyjechaw Manaen syn
Gaddy z Tersa i przyjał do
33 Samaryjej, i zabił Sellum syna
Jabes w Samaryi, a zagubiw ji
i krolował w miasto jego. <15> Ale

jini *uczynicy Sellum i sprzysiężenie
 jego, kako słożył stroże,
 3 to wszystko popisano w księgach
 *uczynków dni królów israhelskich.
 <16> Tedy pobił Manaen Tepsam
 6 a wszyscy, którzy byli w niem,
 a kraje jego *z Tersa, bo jemu
 nie chcieli odewrzeć, i zgubił
 9 wsz(y)tki *żony jich brzemienne a rozrzązał
 je. <17> Lata trzydzieści a dziewiątego
 Azaryjasza króla Juda królował
 12 Manaen syn Gaddy nad
 Israhelem dziesięć lat w Samaryi
 <18> a czynił złe uczynki przeciw
 15 Bogu, a nie odszedł od grzechów
 Jeroboamowych syna Nabatowa,
 jen ku grzechu przywiódł lud
 18 israhelski po wszystkie dni żywota
 jego. <19> We dniach jego przyjął Ful
 król asyryjski do *Tersa i dawał Manaen
 21 Fulowi tysiąc libry srebra,
 aby jemu był na pomoc a
 poćwirdził *królestwa jego.
 24 <20> I położył Manaen srebro na
 israhelski lud wszystkim mocnym
 a bogatym, aby dawali królowi
 27 asyryjskiemu pięćdziesiąt łotów
 srebra *na *każde *lato. I wrócił
 się król asyryjski a nie bydlął w *Tersa.
 30 <21> Ale jini *uczynki Manaen
 i wszystko, cśo czynił, popisany są
 w księgach *skutków dni królów
 33 israhelskich. <22> I umarł Manaen z
 swymi oćcy a królował Faceja
 syn jego w miasto jego. <23> Lata

pięćdziesiątego Azaryjasza krola Juda
krolował Faceja syn Manaen
3 nad Israhelem w Samaryi dwie
lecie <24> a czynił to, cso jest złe
przed Bogiem a nie odstąpił od
6 grzechow Jeroboamowych syna
Nabotowa jen ku grzechu
przywiódł lud israhelski. <25> I
9 sprzysiągł się przeciw jemu
Facee syn Romeli, książę wojski
jego, i zabił ji w Samaryi
12 na wieży w domu krolowie
podle Argot a podle Aryb
a s nim pięćdziesiąt mężow
15 galaacskich, a zabiw ji krolował
w miasto jego. <26> Ale jini
skutcy Facejaszowy i wszystko,
18 cso czynił, popisany w księgach
skutkow dni krolow israhelskich.
<27> Lata pięćdziesiątego <a>
21 drugiego Azaryjasza krola Juda
krolował Facee syn Romeli
nad Israhelem w Samaryi
24 dwadzieścia lat <28> a czynił, <csoż było> złe
przed Bogiem, a nie odstąpił od
grzechow Jeroboamowych syna
27 Nabotowa, jen ku grzechu
przywiódł lud israhelski. <29> We
dnioch Facee krola Israhel
30 przyjaw Teglatfalazar krol
asurski i dobył Ajon a Abel *a
*domu *Mataa, a Janoe, a Cedec,
33 a Azor, a Galaat, a Galilee i
wszyscykziej ziemie Neptalim i przeniosł
je do Asyrskiej Ziemie. <30> Tedy

przysiągł a słożył leść Ozee syn
 Ela przeciw Facee synu Romeli
 3 i zabił ji, a zabiw ji krolował
 w miasto jego we dwudziestu
 lat *Ozee *syna *jego. <31> Ale jini
 6 *skutcy Facee i wszytko, cso czynił,
 popisano w księgach *skutkow
 dni krolow israhelskich. <32> Lata
 9 wtorego Facee syna Romeli, krola
 israhelskiego krolował Joatan
 syn Ozyje krola Juda. <33> Dwadzieścia
 12 i pięć lat był w starz,
 gdy był począł krolować, a
 sześćnaście lat krolował
 15 w Jerusalemie, jimię macierzy
 jego Jeruza dziewczka Sadochowa,
 <34> a czynił, cso lubego było
 18 przed Bogiem, podle wszech
 uczynkow Ozyjasza oćca swego <czynił>.
 <35> Ale modł gornych nie zatracił,
 21 bo jeszcze lud obiatował a
 zażegał obiaty na gorach. On
 udziałał drzwi domu bożemu
 24 przewysokie. <36> Ale jini *skutcy
 Joatanowy i wszytko, cso czynił, to
 popisano w księgach *skutkow
 27 dni krolow Juda. <37> W tych dniach
 począł Pan słać do Judzkiej Ziemie
 Razym krola syrskiego a
 30 Facee, syna Romeli. <38> I umarł Joatan
 z swymi oćcy a poch(o)wan s
 nimi w mieście Dawid oćca
 33 swego a kr(o)lował Achaz syn jego
 w miasto jego.

<16>

XVI

<1> Lata siodmegonaćcie <...>

(tu brak 1 karty)

⟨17⟩

3   ⟨9⟩ ⟨...⟩ sobie modlebnych kościołów
 na gorach po wszech mieściech
 swych, od wieże stróżow aż
 do miasta murowanego. ⟨10⟩ A
 6   naczynili sobie soch a ługow na
 wszelkiem pagorku przewyszonym
 a pod wszelkim drzewem rozgowatym,
 9   ⟨11⟩ i żgli tu palone obiady
 na ołtarzoch podle obyczaja
 pogańskiego, jeż był Pan
 wymiotał przed obliczym jich.
 12   I czynili skutki przeszarzedne
 drażniąc Pana ⟨12⟩ a naśladowali
 nieczystot, o nichże był jim
 15   przykazał Pan, aby nie czynili
 słowa tego. ⟨13⟩ I oświadczył Pan
 w Israhelu a w Judzie przez rękę
 18   wszech prorokow i widzących
 rzekąc: „Nawroćcie się od
 waszych drog złych a ostrzegajcie
 21   przykazań mych a duchownych
 obyczajow podle wszego
 zakona, jenżem przykazał
 24   oćcom waszym a jakom posłał
 k wam przez sługi swe
 proroki”. ⟨14⟩ Tego oni nie posłuchali,
 27   ale zaćwirdzili głowę
 swą podle głowy oćcow swych,
 jż nie chcieli posłuchać
 30   Pana Boga swego ⟨15⟩ a zarzucili
 zakonna ustawienia jego
 a zamow⟨ę⟩, *jeż się zamowił s
 33   jich oćcy, a świadeczstwa, *jimże
 świadczył k nim. I naśladowali
 marności a marnie czynili,

a naśladowali poganow,
jiż około jich byli, o nichże to
3 był jim Pan przykazał, aby nie
czynili, jako oni czynili. <16> I niechali
wszech przykazań Pana Boga
6 swego, i czynili sobie dęte bogi,
to jest dwa cielca, a cieniow
naczynili i modlili się wszemu
9 rycerstwu niebieskiemu, i służyli
Baal <17> a poświęcowali jemu
syny swe a dziewczki swe przez ogień,
12 a *wieszczby a *gusły się przydzierzeli,
a dali się na to, aby czynili
złe przed Bogiem a gniewali
15 ji. <18> I rozniewał się Pan barzo
na israhelski lud a zagnał je
od swego oblicza, a nie ostał, jeno
18 rod Juda telko. <19> Ale ani on
Juda ostrzegał przykazania Pana
Boga swego, ale chodził w
21 błędziech israhelskiego luda,
jeż czynił, <20> i zarzucił Pan wszelkie
plemię israhelskie a zdrczył
24 je i dał w rękę je draczom, aż
je i zarzucił od oblicza swego.
<21> A potem ot tego czasu, jako się
27 odłączył lud israhelski od domu
Dawidowa a uczynił sobie
krola Jeroboama syna Nabotowa,
30 bo odłączył Jeroboam
israhelski lud od Pana Boga a
przywiódł ji ku wielkiemu
33 grzechu. <22> I chodzili synowie
israhelszczy we wszelkich grzechoch
Jeroboamowych, jeż czynił, <a> nie

otstąpili od nich, **⟨23⟩** aż je i odniosł
Pan od oblicza swego, jako był
3 mówił w ręku wszech sług swych
prorokow. I przeniesion lud
israhelski z swej ziemie do Ziemie
6 Asyrskiej aż do tego dnia. **⟨24⟩** A
przywiodł krol asyrski z Babilona
a z Chut, a z Hailat, a s Emat,
9 a z Sefarnaim i posadził je w
mieściech samarskich w miasto
synow israhelskich, již włodnęli
12 Samaryją a przebywali w mieściech
*jich. **⟨25⟩** A gdyż tu poczęli bydlić
*nie *bojąc się Pana, i posłał
15 Pan między je lwy, již je
udawiali. **⟨26⟩** Powiedzieli to krolowi
asyrskiemu rzekąc: „Narody,
18 jeżeś przewiodł a w bydlenieś
usadził w mieściech samarskich,
nie znając zakonnego ustawienia
21 boga tej ziemie i
posłał Pan na nie lwy i otoc je
udawiają, przeto iż nie wiedzą
24 obyczaja boga ziemskiego”. **⟨27⟩** I
przykazał krol asyrski rzekąc:
„Wiedźcie tam jenego kapłana,
27 jeż toście jęte przywiedli, ac
jidzie a bydli s nimi, a uczy je
zakonnym ustawam boga ziemskiego”.
30 **⟨28⟩** Tedy przyszedw jeden z tych
kapłanow, již byli jęci wiedzeni
z Samaryjej i bydlił w Betel
33 a uczył ⟨je⟩, kako by się modlili Panu
Bogu. **⟨29⟩** A wszelki lud udziałał sobie
boga swego i postawili je w wysokich

kościelach, jichże byli naczynili
w Samaryi, narod a narod w
3 swych mieściech, w nichże bydliłi.
〈30〉 Bo 〈mężowie〉 babilońszczy byli uczynili
Sochot Benot, a mężowie
6 chuteńszczy byli uczynili Nergel, a
mężowie ematszczy uczynili Azuna,
〈31〉 a mężowie ewejszczy uczynili
9 sobie Nobat a Tartak, a
ci, jiz byli z Sefarnaim, palili
syny swe w ogniu Adramalech
12 a Anamelech bogom sefarnaickim,
〈32〉 ale także Pana Boga
ćcili i naczynili sobie kapłany
15 wysokości z napośledniejszych
ludzi a posadzali je w kościelach
gornych. 〈33〉 A kakokole Pana Boga
18 ćcili, wszakoż 〈...〉 swym bogom
służyli podle obyczaja narodow,
z *niegoż byli przeniesieni do Samaryjej.
21 〈34〉 Aż do tego dnia obyczaja
naśladowali starego, nie bojąc się
się Boga ani ostrzegając
24 duchownych jego obyczajow
i sądow, i zakona, i przykazania,
jeż przykazał Pan synom Jakobowym,
27 *jeż to je nazwał Israhelem.
〈35〉 A zamowił był się s nimi
a uczynił był smowę s nimi rzekąc:
30 „Nie bojcie się cudzych bogow
a nie nie modlcie się jim ani
jich ćcijcie, a nie obiatujcie
33 jim, 〈36〉 ale Pana Boga waszego,
jen was wywiodł z ziemie ejipskiej
w wielkiej sile a w

ramieniu rozciągnionem, tego
 się bojcie a jemu się modlcie,
 3 a jemu obiatujcie. <37> A zakona
 ustawienia a sądy, a zakon, a
 przykazanie, jeżem wam napisał,
 6 zachowajcie, abyście czynili po
 wszystkie dni a nie bali się bogow
 cudzych, <38> a ślubu, którym uczynił
 9 s wami, nie zapominajcie ani
 ćcijcie bogow cudzych, <39> ale
 Pana Boga waszego się bojcie,
 12 a on was wyzwoli z ręku wszech
 nieprzyjacioł waszych.
 <40> Ale oni nie posłuchali, niżli
 15 podle obyczaja swego drzewiejszego
 pachali. <41> Przeto bali się
 ci iści ludzie Boga, ale wszakoż
 18 także i swym modłam się kłaniali,
 jako czynili oćcowie
 21 jich, tak *czynili aż do dzisiego dnia.

<18>

XVIII

<1> Trzeciego
 lata Ozee syna Hela,
 24 krola israhelskiego, krolował
 Ezechyjasz, syn Achas krola Juda.
 <2> Dwadzieścia i pięć lat w starz
 27 był, gdy począł krolować, a
 przez jenego trzydzieści lat
 krolował w Jerusalemie, jimię
 30 macierze jego Abissa dziewczka
 Zacharyjaszowa <3> a czynił, cso było
 dobrego przed Bogiem podle
 33 wszego, jako czynił ociec jego
 Dawid. <4> On skaził kościoły a starł
 sochy, a porąbił ługi, a złamał

węża miedzianego, jegoż uczynił
 był Mojsesz, bo eż do tego
 3 dnia synowie israhelszczy żgli
 jemu obiaty, a zdział jemu jimię
 Noeschan, *to *jest *miedz. <5> A w
 6 Panie Bodze israhelskiem miał
 nadzieję, tak iże po niem nie był
 jemu nijeden rowny ze wszech
 9 krolow Juda ani z tych, již przed
 nim byli. <6> A przydzierzał się Boga,
 a nie odstąpił od jego słopieniow,
 12 a czynił *przykazanie jego, jeż
 przyka⟨za⟩ł był ⟨Pan⟩ Mojżeszowi. <7> A przeto
 był Pan s nim a na wszech mieściech,
 15 dokądkoli szedł, mądrze
 czynił, a bronił się przeciw krolowi
 asyrskiemu i nie służył
 18 jemu. <8> On pobił Filistyny aż do
 Gazy i wszytki kraje jich od
 wieże strożnych aż do miasta
 21 obmurowanego. <9> Lata czwartego
 krola Ezechyjasza, jeż było
 siodme lato Ozee syna Hela,
 24 krol⟨a⟩ israhelskiego, przyjał
 Salmanazar krol asyrski ku
 Samaryi bojować przeciw
 27 jej <10> i dobył jej, bo po trzech
 leciech szostego lata Ezechyjasza,
 to jest dziewiątego lata
 30 Ozee krola israhelskiego dobyto
 jest *miasta Samaryja. <11> I przewiodł
 krol asyrski lud israhelski
 33 do Asyrskiej Ziemie, i posadził
 je w Haila a w Habor u
 *potoka Gozam w mieściech

medzskich, **⟨12⟩** przeto iże nie posłuchali
głosu Pana Boga swego a
3 przestąpili smowę jego i wszystko,
cso jim przykazał Mojseš sługa
boży, nie posłuchali ani czynili.
6 **⟨13⟩** Lata *czwartego Ezechyjasza
krola przyjaw Senacherub
krol asyrski ku wszystkim miastom
9 Juda omurowanym i dobył
jich. **⟨14⟩** Tedy posłał Ezechyjasz, krol
judzski, krolowi asyrskiemu
12 posły do Lachys rzekąc: „Zgrzeszyłem,
odydzi ode mnie a wszystko,
cso na mię włożysz, chcę cirzpieć.
15 I kazał sobie dać krol asyrski
Ezechyjaszowi krolowi Juda
trzysta liber sřzebra a trzydzieści
18 liber złota, **⟨15⟩** i dał krol Ezechyjasz
wszystko sřrebro, jeź nalazł
w domu bożem a w skarbiech
21 krolowych. **⟨16⟩** Tego czasu
złamał Ezechyjasz drzwi domu
bożego a blachy złote, jeź był
24 przybił, i dał krolowi asyrskiemu.
⟨17⟩ Tedy posłał krol asyrski
Tartana a Rapsacena s Lachys ku
27 krolowi Ezechyjaszowi judzskiemu
z wieliką siłą luda do
Jerusalema. A gdyżsta jawszy i
30 przyszła do Jerusalema, stawszy
nad wodą, jaź jidzie do zwirzchniego
stawku, jiz jest na
33 drodze tego pola, gdzież sukno
prali. **⟨18⟩** I wezwałasta krola,
i wyszedł k nim Elijachym syn

Elchyje, włodarz domowy a Sobnia
pisarz ziemski, a Johae
3 syn Azaf, kanclerz. <19> I rzekł k nim
Rapsaces: „Mowcie ku Ezechyjaszowi:
Toć mowi krol wieliki, <krol>
6 asyrski: Ktore to jest doufanie,
na niemże to się uprzeczpieczasz?
<20> Snadzież wziął radę, aby się
9 przyprawił ku boju. W kogo ufasz,
aby śmiał się przeciwic?
<21> Azali nadzieję masz w lasce
12 trcianej a *złamania *ejipskiego,
na niejże to wzlegnieli człowiek,
zetrze się i wnidzie w
15 jego rękę, i przebodzie ją? Tako
jest farao krol ejipski wszytkim,
ktorzy weń ufają. <22> Jestli mi
18 rzeczenie: W Panu Bogu naszym
nadzieję mamy. Wszak jest ten,
jegoż jest kościół zatracił <Ezechyjasz> a
21 ołtarze na gorach a przykazał domu
Juda a Jrusalemu: Przed
tym ołtarzem będziecie się modlic
24 w Jersalemie? <23> A przeto już
jidźcie ku panu memu krolowi
asyrskiemu, a dam wam dwa
27 tysiąca koni, a widcie, będziecieli
moc mieć, którzy by na nie
wsiedli. <24> A kako możecie stać
30 przed jenym służebnikiem z sług
pana mego namniejszych? Albo
snadź ufasz w Ejipskie prze
33 jich wozy a jeźdźce? <25> Zaliciem
przez wolej pana mego przyjął
na to miasto, abych je skaził?

Pan mi rzekł: Wzyci do tej
ziemie a *zetrzesz ją”. <26> Tedy rzekną
3 Elijachym syn Elchyje a Sobnia,
a Johae Rapsacenowi: „Prosimy,
aby nam mówił, sługam
6 swym, po syrsku, bo rozumiemy
temu języku, a nie mow nam
po żydowsku, bo lud słyszy, już
9 jest na murze. <27> Odpowie <...> Rapsaces
rzekąc: „Zali ku twemu
panu a k tobie posłał mię pan
12 moj, abych [nie] mówił tymi rzeczami
a nie k tym mężom, już siedzą
na murze, aby jedli gnoj
15 swoj a pili mocz swoj s wami.
<28> A tak stojąc Rapsaces wzwołał
wielikim głosem po żydowsku
18 rzekąc: „Słyszcie słowa krola
wielikiego krola asyrskiego.
<29> Toć mowi krol: Nie zwodzi was
21 Ezechyjasz, bo was nie będzie moc
wyzwolić z ręki mej, <30> ani wam
dofania dawaj w Bogu, rzekąc:
24 Wyrwąc wyzwoli nas Pan
Bog a nie będzie podano
miasto to w ręce krola asyrskiego.
27 <31> Nie posłuchajcie Ezechyjasza,
bo to mowi krol asyrski:
Uczyńcie se mną to, coś wam
30 użyteczne, wynidźcie ku mnie,
a będziecie jeść każdy z swej
winnice i z swego figu, a
33 pić będziecie z cystern waszych
wody, <32> dojad nie przydę a nie
przeniosę was do ziemie, jaż

jest podobna ziemi waszej, [a]
 do ziemi płodnej i urodnej wina,
 3 ziemi chlebnej a winnej, ziemi
 oliwnej a olejnej i miednej, i
 będziecie żywi a nie zemrzecie.
 6 Nie słuchajcie Ezechyjasza, już
 was zdradza rzekąc: «Bog nas
 wyzwoli». <33> Zali wyzwolili bogowie
 9 narodow ziemi swe s ręki krola
 *syrskiego? <34> Gdzie jest bog Emach
 a Arsat, gdzie jest bog
 12 Sefarnaim, Ana a Awa? Zali
 wyzwolili Samaryją z mej ręki? <35>
 Ktorzy są [wyzwolili] we wszecch bodzech
 15 <ziemskich>, już wyzwolili z ręki mej
 włość swą, aby mógł Pan
 wyzwolić Jerusalem z mej ręki?” <36>
 18 Tedy wszytek lud umilkł a nie
 odpowiedział jemu niczego, bo byli
 wzięli przykazanie krolowo,
 21 aby jemu nie odpowiadali nics.
 <37> I przyszedł Eljachym syn Elchyje,
 włodarz domu, a Sobnia pisarz
 24 ziemski, a Johae, syn Azaf, kanclerz
 ku Ezechyjaszowi, rozdarszy
 na sobie rucha swa i powiedzieli
 27 jemu słowa Rapsacenowa.

<19>

XIX

<1> To usłyszaw krol
 Ezechyjasz, rozdarł swe rucho
 30 i odział się w wor a *wszedw do
 domu bożego <2> i posłał Eljachyma
 włodarza domowego a
 33 Sobnię pisarza, a starce *i *kapłany
 odziane w wory ku Izaijaszowi
 proroku, synu Amos. <3> Oni *rzekną:

„Toć mowi Ezechyjasz: Dzień
 zamętka a łajania, a bluźnienia dzień
 3 ten. Przyszli synowie aż ku porodzeniu,
 a siły nie *mają *rodzić.
 <4> Zali snadź usłyszysz Pan Bog twój
 6 wszystkie słowa Rapsacenowa, jegoż
 posłał król asyryjski, pan jego,
 aby urągał Boga żywego a karał
 9 słowa, jeż to słyszał Pan Bog twój,
 a uczyni modlitwę za zbytki,
 już są należeni”. <5> I przyszli sługi
 12 króla Ezechyjasza ku Izajaszowi.
 <6> K nim Isajasz rzekł: „To
 *powiedzcie panu waszemu: Toć
 15 mowi Pan: Nie boj się rzeczy,
 jużś słyszał, już urągali sługi
 króla asyryjskiego mnie. <7> Ować
 18 ja pošę jemu ducha a usłucha
 pošła, a wroci się do swej ziemi,
 a zatracę ji mieczem w
 21 jego ziemi. <8> Tedy wrociwszy się
 Rapsaces i *należli króla asyryjskiego
 dobywając Lobna, bo był słyszał,
 24 iż odszedł s Lachys. <9> A gdyż był
 usłyszał o Tarata królu murzyńskim
 rzekących: „Owa toć wyjechał,
 27 aby bojował przeciw tobie”
 i szedł przeciw jemu, pošła pošły
 ku Ezechyjaszowi królowi
 30 rzekąc: <10> „To rzecicie Ezech(yj)aszowi
 królowi Juda: Nie daj się zwieść
 Bogu swemu, w niemże to
 33 masz nadzieję, ani mow: Nie będzie
 podano Jerusalem w ręce króla
 asyryjskiego, <11> boś sam słyszał ty,

eso uczynili krolowie asyrszczy
wszytkim ziemiam, kako je skazili.
3 Zali ty sam jedyny będziesz
moc wyzwolon być? **<12>** Zali
wyzwolili bogowie pogańszczy wszelkie,
6 jeź pokazili oćcowie moji,
to jest Gozam a Aram a Rezeł,
a syny Eden, jíž byli w Talazar?
9 **<13>** Gdzie jest krol Emat
a krol Arfat, a krol miasta
Safarnaim, Ana a Awa?" **<14>** A tak gdyź
12 był krol wziął listy Ezechyjasz s
ręku posłow i przeczetł je, i
wszedł do domu bożego, i rozwinął
15 je przed Panem. **<15>** A modlił się
przed obliczym jego rzekąc: „Panie
Boże israhelski, jen siedzisz
18 na cherubin, ty jeś Bog sam
wszech krolow ziemskich, tyś
uczynił niebo i ziemię, **<16>** nakłoń
21 ucho twe a słysz, odewrzy, Panie,
oczy twoje a widz, a słysz wszytka
słowa Senacherybowa, jen posłał,
24 aby potępną rzecz mowił
nam przeciw Bogu żywemu.
<17> Zaprawdę, Panie, pogubili
27 krolowie asyrszczy narody i ziemie
wszytkich **<18>** a wmiotali jich bogi
w ogień, bo nie byli bogowie, ale
30 uczynkowie ręku ludzku z drzewa
a z kamienia, a zatracili je.
<19> Przeto już, Panie Boże nasz, zbaw
33 nas z jego ręki, aby wiedziała
wszytka krolewstwa ziemska,
iżeś ty Pan Bog nasz sam.

3 <20> Zatym posłał Izaijasz syn Amos
ku Ezechyjaszowi rzekąc: „Toć mowi
Pan Bog israhelski: Zaczęś prosił
mnie o Senacherubie krolu
asyrskiem, usłyszałem cię”. <21> To
6 jest ta rzecz, jaż mowił Pan o
niem rzekąc: Pogardziła tobą
i pokłamała tobą panna, dziewczka
9 Syjon, głową kiwała po tobie
dziewka jersalemska. <22> Kogoś
gañbił a komuś urągał?
12 Przeciw komuś podniosł głos
swoj a podniosłeś [głosu] w wysokość
*oczuz *swu? Przeciw świętemu
15 Israhelu! <23> Przez sługi swe
pośmiewałeś się Panu i rzekłeś:
W wielkości wozow mych
18 wzjechałem na *wysokość gor
na wirzch libański i posiekłem wysokię
cedry jego a wyborne jedle
21 jego, a wszedłem aż do krajow
jego, a las Karmela jego <24> jaśm
posiekł, a piłem wody cudze, a
24 wysuszyłem słopieñmi nog mych
wszytki wody zawarte. <25> Zaliś
nie słyszał, csom czynił ot
27 początka? Ot starych dni
stworzyłem je a niniem przywiodł,
a będę w upad na pagorcech
30 bojujących miasta murowana.
<26> A ci, již siedzą w nich, sąc
podbici, trzęśli się a zagañbieni
33 są i uczynieni są jako
siano polne a zieleniący korzeń
po strzechach, jen uwiądł,

pirwej niż uźrzał. <27> Przebytek
 twój i wyście, i weście twe
 3 i drogę twą jaciem przewiedział,
 a gniew twój przeciw mnie.
 <28> Zabywałeś się na mię a
 6 pycha twa weszła w uszy moi.
 Zawieszę przeto obręcz na nozdrze
 twe a wędzidło na wargi
 9 twe, a dowiodę cię zasię tą drogą,
 jażes pr<z>yszedł. <29> Ale tobie, Ezechyja,
 to będzie za znamię: Jedz
 12 tego lata, cso najdziesz, a drugiego
 lata ty rzeczy, jeż samy
 ot siebie rostą, ale trzeciego lata
 15 siejcie a żnicie, a sadźcie winnice,
 a jedzcie owoce jich.
 <30> A cso zostanie z domu Juda,
 18 puści k[r]orzeń na doł a uczyni
 użytek wzgorę. <31> Bo z Jerusalem
 wyni[a]dą ostatcy a cso zbawiono
 21 będzie z gory Syjon. Gniew
 Pana *zastępow* uczyni to. <32> Przetoż
 to mowi Pan Bog o asyrskiem
 24 krolu: Nie wnidzie do miasta
 tego ani puści strzały do
 niego, ani jemu szczyt przekazi, ani
 27 jego obleże z prokiem. <33> Drogą,
 jaż przydzie, zasię się obroci a do
 miasta tego nie wnidzie, mowi
 30 Pan. <34> A obronię to miasto, a zbawię
 je prze <mię a prze> Dawida sługę mego”.
 <35> Tedy się stało tej nocy, przyszedł
 33 anjoł boży i zbił na ćwirdzach
 Asyrskich pięć a osmdziesiąt
 a sto tysięcy ludu.

A gdyż wstał na oświcie, uźrzał
 wszystkie ciała martwych i odszedł
 3 odtąd precz. <36> I wrocił się
 Senacheryb krol asyrski i przebywał
 w Niniwen. <37> A gdyż się modlił
 6 w kościele Mezerach bogu
 swemu, tedy Adramelech a
 Sarafar synowie jego zabiłasta
 9 ji mieczem i uciekłasta do
 ziemie armeńskiej a krolował
 Azaredon w miasto jego, syn jego.

<20>

XX

12 <1> Tedy w tych dniach
 rozniemogł się Ezechyjasz aż
 do śmierci i przyszedł k niemu
 15 Izaijasz syn Amos, prorok, i rzecze
 k niemu: „Toć mowi Pan Bog: Zrządzi
 dom twój, bo umrzesz ty a nie
 18 będziesz żyw”. <2> Jen obrociw oblicze
 swe ku ścienie i modlił się Panu
 rzekąc: <3> „Proszę, Panie, rozpomień
 21 się, kakom chodził przed tobą w
 prawdzie a w siercu dokonałem, a cso
 lubego przed tobą, to jeśm czynił”.
 24 Płakał Ezechyjasz wielikim płaczem.
 <4> A pirwej niż wyszedł Isaijasz
 *syn *Amos na poł sieni, stała
 27 się rzecz boża k niemu rzekąc:
 <5> „Wroć się a jidzi ku Ezechyjaszowi,
 a rzekni wodzowi luda mego:
 30 To mowi Pan Bog Dawida oćca
 twego: Słyszałem modlitwę
 twą a widziałem słzy tve, owa
 33 uzdrowiłem cię a trzeciego dnia
 wnidziesz do kościoła bożego,
 <6> a przydam dni twych pięćnaćcie

lat a nadto z ręki krola
asyrskiego wyzwolę cię i
3 miasto to, a obronię miasto to
prze mię a prze Dawida sługę
mego”. <7> I rzekł Isaijasz: „Przynieście
6 swiązek fig”. A gdyż przynieśli
a włożyli na wrzod jego, i uzdrowion
jest. <8> I rzek Ezechyjasz
9 ku Isaijaszowi: „Ktore będzie znamię,
iże Pan uzdrowi mię
i że mam trzeciego dnia wnić
12 do kościoła bożego?” <9> Isaijasz rzekł:
„To będzie znamię od Pana, iże
ma Pan uczynić rzecz, którą
15 mówił. Chcesz, ac wzydzie cię
wz górę dziesięć rząd^okw albo
ac się nawroci tyleż słopieniow
18 zasię?” <10> I rzekł Ezechyjasz:
„Snadno jest cieniowi postępić
dziesięć rząd^okw, ani tego
21 chcę, aby się stało, ale aby
się zasię nawrocił dziesięć
słopieniow”. <11> I poprosi Isaijasz <prorok>
24 Pana i nawiodł cię Pan po
tych rząd^okoch, jimiż już był
zstąpił na orł^oju Achasowu
27 zasię za dziesięć słopieniow.
<12> Za tego czasu posłał Merodach
Baladan syn Eladan, krol babiloński
30 listy a dary ku Ezechyjaszowi,
bo usłyszał, iże niemogł
Ezechyjasz *a *wzmogł. <13> I obradował
33 się w jich przyściu <Ezechyjasz> i ukazał
jim dom drogich maści i złoto,
i srebro, i lektwarze rozmaite

a maści, a sędy i wszystko, cso mógł
mieć w swych skarbiech. Nie
3 było tego, czego by jim nie
ukazał Ezechyjasz w swem domu
a we wszej swej mocy. <14> Tedy przyszedł
6 Isaijasz prorok ku Ezechyjaszowi
i rzekł <mu>: „Cso rzekli ci mężowi(e),
albo odkąd przyszli k tobie?” <Jemu>
9 Ezechyjasz rzekł: „Z dalekiej
ziemie przyszli ku mnie, z Babilona”.
<15> On odp(o)wie: „Cso widzieli w
12 twem domu?” Ezechyjasz rzekł: „Csokoli
jest w mem domu, widzieli.
Niczego nie, czego bych jim
15 nie ukazał w mych skarbiech”.
<16> Tedy Isaijasz Ezechyjaszowi rzekł:
„Słysz rzecz bożą: <17> Owa toć dniowie
18 *jidą a odniesiony będą
wsztyki rzeczy, jeż są w domu twem,
i to, cso zachowali oćcowie
21 twoi aż do tego dnia, do Babilona,
a nie ostawią niczego, mowi
Pan. <18> Ale z synow twych, jż
24 z ciebie wynidą, jeż ty porodzisz,
będą wzięci a będą *jezdźcy *a
urzędnicy u krola babilońskiego
27 w sieni”. <19> I rzekł Isaijaszowi
Ezechyjasz: „Dobra jest rzecz boża,
*jaś *mowił. Bądź pokoj a
30 prawda telko we dniach mych”.
<20> Ale jini *skutcy Ezechyjaszowi
i wsztyka siła jego a kako uczynił
33 stawek a wody wiedzione
i wwiodł do miasta wody,
to wszystko popisano w księgach

*skutkow dni krolow

Juda. <21> I skończył Ezechyjasz z
 3 swymi oćcy a krolował w miasto
 jego Manases syn jego.

<21>

XXI

<1> Dwanaćcie lat był w starz
 6 Manases, gdyż był począł
 krolować, a krolował
 pięć a pięćdziesiąt lat w Jersalemie,
 9 jimię macierzy jego
 Azuba, <2> a uczynił złe przed Bogiem
 podle modł pogańskich, jeż to
 12 Pan zagładził od oblicza synow
 israhelskich <3> I odwrócił się i
 udziałał modlebne kościoły na
 15 gorach wysokości, jeż był
 wzruszył ociec jego Ezechyjasz, i
 wzwiódł ołtarze Baalowy a
 18 nadziałał pasiek, jako był uczynił
 Achab krol israhelski, a
 modlił się wszelkim gwiazdam
 21 niebieskim, a ćcił je,
 <4> a naczynił ołtarzow w domu
 bożem, o niemże rzekł Pan:
 24 „W Jersalemie położę jimię
 me”. <5> A naczynił ołtarzow
 wszelkim gwiazdam niebieskim
 27 we dwu sieniu kościoła bożego.
 <6> I przewiodł syna swego
 przez ogień, i guślił, i przydzierzał
 30 się wieszczb a czynił czary,
 a wieszczce rozmnożył, aby czynił
 nieprawdziwie przed Bogiem
 33 a gniewał ji. <7> I postawił modłę
 pasiekową, jaż był uczynił
 w kościele bożem, o niemże *mowi

Pan ku Dawidowi a ku
Salomonowi synu jego rzekąc:
3 „W tem kościele a w Jerusalemie,
jeżem zwolił ze wszech
*miast israhelskich, położę
6 me jimię na wieki, <8> a więcej
nie przepuszczę przegiąć
nogi Israhelowi z ziemie,
9 jażem dał oćcom jich, tak acz
będą ostrzegać skutkiem wszego,
csom jim przykazał, a wszytek
12 zakon, ktory przykazał jim
Mojksesz sługa moj”. <9> A wszak
oni nie posłuchali, ale swiedzeni
15 są od Manase, aby czynili
złe nad ty narody, jeż je Pan
zatracił od oblicza synow israhelskich.
18 <10> I mowił Pan przez sługi
swe proroki rzekąc: <11> „Przeto iże
uczynił Manases krol Juda ganiebności
21 ty przeszkarał nad to
wszytko, jeż czynili Amorejszczy
przed nim, i przyprawił ku grzechu
24 takżeż judzskie pokolenie w swych
nieczystotach, <12> przeto to mowi
Pan Bog israhelski: Owa
27 toć ja przepuszczę wiele złego
na Jerusalem a na Judę, aby ktokoli
usłszy, zabrzniele obie uszy
30 jego. <13> A zawlekę na Jerusalem
powrozek samarski a brzemię domu
Ahabowa, a zgładzę Jerusalem,
33 jako obyczaj cski zagładzić,
a zagładziw obrocę a powiodę
*uczęsciaję grafkę na twarz jego.

3 <14> A opuszczę zbytki dziedzictwa
mego, a poddam je w rękę jich
nieprzyjacioł, a będą w plon a
w łup wszystkim swym przeciwnikom,
6 <15> przeto iże czynili złe przede
mną a stali w tem, gniewając
mnie od tego dnia, jegoż wyszli
oćcowie jich s Ejipta aż do tego
9 dnia. <16> A nadto krew niewinną
przełał Manases wiele barzo,
dojad się nie napełnił Jerusalem
12 aż do ust, kromie swych grzechow,
k nim przywiodł dom jersalemski
a judzski, aby uczynił złe przed
15 Bogiem. <17> Ale jini skutcy Manasowy
a wszystko, cso czynił, i grzech
jego, jim zgrzeszył, to wszystko popisano
18 jest w księgach <skutkow> dni krolow
Juda. <18> I skonał Manases z
swymi oćcy a pochowan w ogrodzie
21 domu swego w zagrodzie Osam,
a krolował Amon syn jego w
miasto jego. <19> We dwudziestu lat
24 a we dwu był Amon, gdy począł
krolować, a dwie lecie krolował
w Jerusalemie, jimię macierzy
27 jego Mezelamech, dziewczka Arus
s Jeteba, <20> i czynił złe przed obliczym
bożym, jako czynił Manases
30 ociec jego, <21> a chodził po wszej
drodze, po ktorej chodził ociec
jego, a służył nieczystotam, jimże
33 służył ociec jego, a modlił się
jim, <22> a opuścił Pana Boga oćcow
swych, a nie chodził po drodze

bożej. <23> I zrzekli się nań sługi jego
 a zabili krola w domu jego. <24> I zbił
 3 lud ziemski wszystkie, już się sprzysięgli
 przeciw krolowi Amonowi
 i ustawili sobie krola Jozyjasza
 6 syna jego w miasto jego. <25> Ale jini
 skutcy Amonowi, cso czynił, pisano
 w księgach skutkow dni krolow
 9 Juda. I skończył Amon s oćcy swymi,
 <26> i pochowali ji w jego grobie w
 zagrodzie Ozam, i krolował Jozyjasz
 12 syn jego w miasto jego.

<22>

XXII

<1> W ośmi leciech był Jozyjasz,
 gdyż począł krolować,
 15 a jeno a trzydzieści lat krolował
 w Jerusalemie, jimię macierzy
 jego Idyda, dziewczka Fadajaszowa
 18 z Betsechat, <2> ten czynił, cso lubego
 przed Bogiem, a chodził po wszech
 drogach Dawida oćca swego, nie
 21 uchylł się ani na prawicę, ani
 na lewicę. <3> Zatym osmegonaćcie
 lata krola Jozyjasza posłał krol
 24 Zafana syna Azlija, syna Mezulam,
 mistrza kościoła bożego, rzekąc
 jemu: <4> „Jidzi ku Elchyjaszowi
 27 kapłanowi wielkiemu, ać zgromadzi
 pieniądze, jeż są wniesiony
 do kościoła bożego, ktore sebrali
 30 wrotni kościelni od luda, <5> a dadzą
 je dzielnikom prze sprawce domu
 bożego, ać je oni rozdziela między
 33 ty, już działają w kościele bożem
 ku oprawie strzech domu bożego,
 <6> to jest tesarzom a murarzom,

a tym, już skażonych rzeczy poprawiają,
a by drzewia a kamienia nakupili,
3 [a] tu gdzie kamienie łamią,
ku poprawieniu kościoła bożego.
〈7〉 Ale nie dawajcie jim w liczbę
6 śrebra, jeź biera, ale ać w swej
mocy mają a w wierze”. 〈8〉 Tedy
rzekł Elchyjasz biskup ku
9 Safanowi mistrzowi kościelnemu:
„Księgi prawa popisanego znalazłem
w domu bożem”. I dał *Ezechyjasz
12 ty księgi Safanowi, a on
czetł je. 〈9〉 I przyszedł Safan pisarz
ku krolowi i odewskazał jemu
15 to, cso przykazał jemu Elchyjasz rzekąc:
„Zgromadzili sługi twe pieniądze,
jeź naleźli w domu bożem
18 i dali je, aby rozdawany były dzielnikom
od *rozprawce 〈działa〉 domu bożego”.
〈10〉 I powiedział mistrz Safan krolowi 〈...〉:
21 „Dał mi księgi zakona Elchyjasz
kapłan”. A gdyż je czetł Safan
przed krolom, 〈11〉 a usłyszał krol
24 słowa ksiąg prawa bożego, rozdarł
swe rucho 〈12〉 i przykazał Elchyje
kapłanowi a Ajkam synu Safanowu,
27 a Tobor synu Micha, a Safan
mistrzowi, a Azyje słudze krolowu
rzekąc: 〈13〉 „Jidźcie a poradźcie
30 się z Bogiem o mnie a o ludu, a
o wszystkim zborze judzkim, o
słowach tych ksiąg, jeź naleziony,
33 bo wieliki gniew boży zaniecon
przeciw nam, przeto iże nie
posłuchali oćcowie naszy słow

ksiąg tych, aby czynili wszystko, cso
 *na *nich pisano. <14> Tedy szedw Elchyjasz
 3 kapłan a Ajkam, a Atogor, a
 Safan, a Azyja ku Olidyje, *prorokowie
 żenie Sellum, syna Tekne,
 6 syna Azarowa, stroża nad ruchem,
 *jiż *bydlił w Jerusalemie <...> i mówili
 k niej. <15> Ona odpowiedziała: „Toć
 9 mówi Pan Bog israhelski: Rzeczcie
 mężowi, jen was posłał ku mnie:
 <16> <Tak mówi Pan Bog israhelski>: Owa toć ja przywiode
 12 wiele złego na to miasto a na bydliciele
 jego wszystko słowa zakona,
 *jen czetł krol judzski, <17> iże
 15 opuściwszy mię i obiatowali cudzym
 bogom, gniewając mię na wszystkich
 uczyncech swu ręku a podnieci
 18 się gniew moj na tem to
 mieście, a nie ugaśnie. <18> Ale
 krolowi Juda, jenże was posłał,
 21 abyście się poradzili z Bogiem, tak
 rzeczcie: To mówi Pan Bog israhelski:
 Prze to, iżeś słyssał słowa ksiąg
 24 tych <19> a ulęknęło się serce twe, a
 pokorzyłeś się przed Bogiem, usłyszaw
 rzeczy przeciw temu miastu
 27 a przeciw tym, jiż w niem
 bydła, iżby *tozczusz *w *podziwienie
 *a *w *poklinanie byli podani,
 30 i rozdarł jeś rucho swe a płakałeś
 przede mną, a jam usłyszal cię,
 mówi Pan, <20> przeto przymę cię
 33 ku twym oćcom a będziesz przyjęt
 do grobu twego w pokoju, aby
 nie widziele oczy twoi wszego

złego, jeź ja mam wwieść na to miasto”.

⟨23⟩

XXIII

⟨1⟩ A gdyż
 3 powiedzieli krolowi to,
 cso ona była rzekła, tedy on posłał
 i sebrali się k niemu wszytcy
 6 starcy Juda a jersalemszczy. ⟨2⟩ I
 wszedł krol do domu bożego a wszytcy
 mężowie Juda i wszelcy, jż
 9 bydlili w Jersalemie s nim, kapłani
 i prorocy, i wszytek lud
 od mniejszego aż do wielkiego
 12 i czetł, ano wszytcy słyszeli [i] wszytka
 słowa ksiąg zamowy bożej,
 jeź naleźli w domu bożem. ⟨3⟩ I
 15 stał krol na wschodzie i ślubił
 przed Bogiem, aby *naśladował
 Boga a *ostrzegał przykazania jego
 18 a świadcztwa a zakona
 ustawienia we wszem siercu a w
 wszej duszy, a *obnowił słowa ślubu,
 21 jeź pisany w tych księgach,
 i pozwolił także lud temu ślubu.
 ⟨4⟩ A przykazał krol Elchyjaszowi
 24 biskupu a kapłanom wtorego
 rzędu, a wrotnym, aby wymiotali
 z kościoła bożego wszytki sędy, jeź
 27 uczyniony były Baalowi a pasiece
 a wszelkim gwiazdam niebieskim,
 i spalił je *jawnie przed Jersalem
 30 w dole *cedrowem, a pobrał
 jich popioł do Betel. ⟨5⟩ I zagładził
 czarowniki, jeź byli ustawili
 33 krolowie Juda ku obiatowaniu
 na gorach po mieściech
 judzskich a około Jersalem, a ty,

jeż obiatowali zapalną obiatę
Baalowi a słońcu, a miesiącu, a
3 dwiemanaście znamieniom,
a wszelkim gwiazdam niebieskim.
〈6〉 A kazał wynieść pasiekę precz
6 z domu bożego s Jerusalem do dołu
Cedron, a tam [ji] ją spalił i w proch
obrocił i posuł na rowy pospolitego
9 luda, *jiż *się *modłam *modlili.
〈7〉 A zruszył domki kapłanow
modlebnych, jiż byli w domu bożem,
12 jimże żony tkały jako domki
ługowe. 〈8〉 A sebraw wszystkie
kapłany z miast Judowych i pogańbił
15 gorne modły, gdzie obiatowali
kapłani od Gabaa aż
do Bersabee, a skaził ołtarze
18 przed bronami w weściu drzwi
Jozyjasza księżęcia mieścskiego,
jeż *był na lewej stronie brony
mieścskiej, 〈9〉 ale wszakoż nie
21 chodzili kapłani gornych modł ku
ołtarzowi bożemu w Jerusalem,
24 ale jedno przasny chleb jedli
miedzy bracią swą. 〈10〉 A pokalał
takież tę modłę Tofet, jaż jest
27 w udolu syna Ennonowa, aby
nijeden nie poświęcał syna swego
ani dziewczki swej przez
30 ogień Moloch. 〈11〉 A odjął konie, jeż
dali krolowie Juda słońcu
[a] w weściu kościoła bożego, podle
33 domku Natanmloch komornika,
jen był 〈w〉 Farurym, a wozy
słūca *poświęcone zdzegł ogniem.

3 <12> A ty ołtarze, jeź byli na
 strzechach sieni Achas, jeź byli
 6 udziałali krolowie Juda, a ołtarze,
 jeź był uczynił Manases
 we dwu sieńcu kościoła bożego,
 9 skaził krol, a szedw rychło odtąd
 i rozsypał popioł jich w potok
 Cedron. <13> A gorne modły, jeź
 12 były w Jerusalem na prawej stronie
 gory uraza, *jąż był udziałał
 Salomon krol israhelski [a] Astarot,
 *modłę *sydońską, a Tamos,
 *urażenie Moab, a Melchon,
 15 brzydkości synow Amon, pogańbił
 krol. <14> A złamał sochy, a posiekał
 pasieki, a napełnił wszytka
 miasta jich kości martwych.
 18 <15> A nadto i ołtarz, jż był w
 Betel, a gorny kościół modlebny,
 jen był udziałał Jeroboam syn
 21 Nabatow, jen ku grzechu przywiódł
 lud israhelski, i ołtarz
 ten *gorny wzruszył i spalił, i starł
 24 <w> proch, i *posiekl takież pasiekę.
 <16> A obrociw się Jozyjasz i uźrzał
 <tu> groby, jeź były na gorze, a posław
 27 i pobrał kości z rowow, i spalił
 kości na ołtarzu a pokalał ji
 podle słowa bożego, jeź mowił
 30 mąż boży ten, jen był *to przepowiedział
 słowa *boża, <17> i rzekł:
 33 „Kakie jest to z wirzchu napisanie,
 jeź ja widzę?” I odpowiedzieli
 mieszczanie tego miasta: „Jest
 grob tego męża bożego, jen był

przyszedł s Judzkiej Ziemie a
 przepowiedział ta słowa, jeżeś uczynił
 3 nad ołtarzem betelskim”. <18> Tedy
 on rzekł: „Niechajcie jego a
 nijeden kościami jego nie ruszaj”.
 6 I ostały kości jego nietknione z
 kościami proroka, jen przyszedł był
 z Samaryjej. <19> A nadto wszytki
 9 kościoły modlebne, jeż były w mieściech
 samarskich, jeż byli uczynili
 krolowie israhelszczy ku rozniewaniu
 12 Pana, zatracił Jozyjasz
 a uczynił jim podle wszytkich
 uczynkow, jako był uczynił w
 15 Betel. <20> A zbił wszytki kapłany
 kościołow modlebnych, jeż byli
 tu nad ołtarzmi, i spalił kości
 18 ludzkie na nich, i wrocił się
 do Jerusalem. <21> I przykazał wszemu
 ludu rzekąc: „Uczyńcie Wieliką
 21 Noc Panu Bogu waszemu
 podle tego, jako pisano w księgach
 tej to zamowy”. <22> Ani była
 24 uczyniona taka Wielka Noc ode
 dni sądz, jż sądzili [w] Israhel i wszech
 dni krolow israhelskich
 27 i krolow Juda, <23> jako osmegonaćcie
 lata krola Josyjasza [a] uczyniona
 Wielika Noc ta Panu w
 30 Jerusalemie. <24> A także i ty, z jichże
 brzucha źli duchowie prorokują,
 a czarowniki i podobizny modł,
 33 nieczystoty i ganiebności, jż
 *byli *uczynili w ziemi Juda i w
 Jerusalemie, zatracił Jozyjasz, aby

ustawił słowa zakonne, jaż są
 napisana w księgach, jeż był
 3 nalazł *Ezechyjasz kapłan w kościele
 bożem. <25> Rowien jemu nie
 był nijeden przed nim z krolow,
 6 jen by się nawrocił ku Panu
 ze wszego sierca a ze wszey dusze
 swej, a ze wszytkiej mocy swej
 9 podle wszego zakona Mojżeszowa,
 ani po niem kto powstał
 jemu rowny. <26> Ale wszakoż nie
 12 przestał Pan od gniewu rozniewania
 swego wielikiego, jeż się
 rozniewało gniewanie jego
 15 przeciw Judowi prze rozdrażnienie,
 jim ji był popędził Manases.
 <27> I rzekł Pan: „Takież Jude
 18 zagładzę od twarzy mej, jakom
 zarzucił Israhela, a zarzucę
 miasto to, jeżem zwolił, Jerusalem
 21 a dom, o niem jeśm rzekł: Będzie
 jimię me tu”. <28> Ale jini *uczyncy
 Jozyjaszowi i wszytko, cso czynił,
 24 pisano w księgach *skutkow
 dni krolow Juda.

XXIV

<29> Za jego dni wyjechał
 27 farao <Nechao>, krol ejipski
 przeciw krolu asyrskiemu ku rzece
 Eufraten i jechał Jozyjasz krol
 30 judzski naprzeciwu jemu i zabili
 ji w tem mieście Maggedo,
 *gdy *przeciw *jemu *bojował. <30> I
 33 nieśli ji słudzy jego martwego s
 Maggedo, i donieśli ji do Jerusalem,
 i pochowali ji w jego grobie.

A wzięwszy lud ziemski Joataza
syna Jozyjaszowa i pomazali *ji*
3 a ustawili *ji* krolom w miasto
oćca jego. <31> Dwadzieścia i *cztery
lata był w starz Joatas, gdy był
6 począł krolować, a trzy miesiące
krolował w Jerusalemie, *ji*mię
macierze jego Amichal,
9 dziewczka Jeremijaszowa s Lobna,
<32> i czynił złe przed Bogiem podle tego
wszego, jako czynili oćcowie
12 jego. <33> I jął *ji* farao Nechao
w Reblata, żeż jest w ziemi Emat, aby
nie krolował w Jerusalemie,
15 i włożył uroki na ziemię: sto liber
śrzebra a librę złota. <34> A ustawił
*krol farao Nechao Elijachyma
18 syna Jozyjaszowa w miasto
Jozyjasza oćca jego i przemienił
jemu *ji*mię Joachym. A potem
21 Joatasa wzięw i wiodł do Ejipta (...),
<35> ale złoto a śrebro dał Joachym
faraonowi, gdy był włożył ziemi
24 *pieniądze *na *wszelkie *lato, aby
zgromadzili podle przykazania
faraonowa, rzekąc dać każdemu
27 podle mocy swych tako śrebro,
jako złoto z luda ziemskiego,
aby dał faraonowi Nechao.
30 <36> Dwadzieścia i pięć lat w starz
był Joachym, gdy był począł krolować,
a jedennaćcie lat krolował
33 w Jerusalemie, *ji*mię macierze
jego Zebida, dziewczka Fadajaszowa
s Ruma, <37> a czynił złe

przed Bogiem podle tego wszystkiego,
cso czynili oćcowie jego.

⟨24⟩

3 ⟨1⟩ Za jego dni przyjął Nabuchodonozor
krol babiloński a był jemu
Joachym w służbę poddan
6 trzy lata, a potem się jemu sprzeciwił.
⟨2⟩ I posłał nań Pan Bog
łotry kaldejskie a łotry asyrskie,
9 a łotry moabskie, a łotry synow Amon,
a puścił do Ziemie Judzkiej,
aby ją zagładzili podle słowa bożego,
12 jeź był mowił przez sługi
swe proroki. ⟨3⟩ I uczyniono to przez
słowo boże przeciw Judowi, aby
15 ją zagładził przed sobą prze
grzechy Manasowy a prze wszystko,
cso czynił, ⟨4⟩ a prze krew niewinną,
18 jaź przelał, a napełnił
Jerusalem krwią niewinnych,
a prze tę rzecz nie chciał się Pan
21 slutować. ⟨5⟩ Ale jini *uczyncy
Joachym i wszystko, cso czynił,
popisano w księgach *skutkow dni
24 krolow Juda. I umarł Joachym
s oćcy swymi, ⟨6⟩ a krolował ⟨Joachym⟩ syn jego
w miasto jego. ⟨7⟩ A potem więcej
27 się nie pokusił krol ejipski,
aby wyjeździł z swej ziemie,
bo odjął krol babiloński od
30 rzeki ejipskiej aż do rzeki Eufraten
wszystko, cso było krola
ejipskiego. ⟨8⟩ Ośmnaćcie lat był w
33 starz Joachym, gdy począł
krolować, a trzy miesiące krolował
w Jerusalem, jimię macierzy

jego Naescha dziewczka Elnatanowa
 s Jerusalema, <9> i czynił,
 3 cso jest złe przed Bogiem podle
 wszego, cso czynił ociec jego. <10> Tego
 czasu przyjeli słudzy Nabuchodonozor
 6 krola babilońskiego
 do Jerusalema i oblegli miasto
 z działy rozmaitymi. <11> I przyszedł
 9 Nabuchodonosor krol babiloński
 ku miastu z sługami swymi, aby
 dobywał jego. <12> I wyszedł Joachym
 12 krol Juda ku krolowi babilońskiemu, on
 a mać jego, a sługi
 jego, a książęta jego, i poddani
 15 jego, i przyjął je k sobie krol
 babiloński osmega lata krolowania
 swego. <13> A pobrał odtąd
 18 wszystkie skarby domu bożego a
 <skarby> domu krolowa i stłukli wszystkie
 sędy złote, jeż był uczynił Salomon
 21 krol israhelski w domu bożem
 podle słowa bożego. <14> A przewiodł
 wszystkie Jerusalem i wszystkie książęta,
 24 a wszystkie <silną> wojskę dziesięć
 tysięcy w jęcstwo a wszelkiego
 rzemieślnika i złotnika, a nie
 27 ostawiono niczego kromie ubogiego
 luda ziemskiego. <15> I przewiodł
 Joachyma do Babilona a matkę *jego
 30 i *żonę *jego, i służebniki jego,
 a sędzie ziemskie *podle *jęcia z Jerusalema
 do Babilona, <16> a wszystkie męże
 33 silne siedm tysięcy, a rzemieślnikow
 a złotnikow tysiąc,
 a wszystkie męże silne a waleczne,

i wiodł je krol babiloński
 do Babilona <17> a ustawił Matanasse
 3 stryja jego krolem w
 w miasto jego, a zdział jemu jimię
 Sedechyjasz. <18> We dwudziestu a w
 6 jenem lecie był Sedechyjasz, gdy począł
 krolować, a jedennaćcie
 lat krolował w Jerusalemie,
 9 jimię macierzy jego było Amicha,
 dziewczka Jeremijaszowa s
 Lobna, <19> a czynił złe przed Bogiem
 12 podle wszego, jako czynił Joachym.
 <20> *Bo się gniewał Pan przeciw
 Jerusalem a przeciw Judzie, dojad
 15 jich nie zarzucił od swego oblicza.
 I odstąpił Sedechyjasz od krola babilo(ń)skiego.

<25>

XXV

<1> Tedy
 18 się stało dziewiątego
 lata krolowania jego,
 dziesiątego miesiąca a dziesiątego
 21 dnia tego miesiąca przyjął
 Nabuchodonozor krol babiloński,
 on a wszytka wojska
 24 jego, do Jerusalema a oblegli je,
 a uczynili około jego ćwirdze.
 <2> I było zawarto miasto i obleżono
 27 aż do jedennaćcie lat
 krola Sedechyjasza <3> a dziewiątego
 <dnia> miesiąca. A przemogł je głod
 30 w mieście ani mieli chleba
 lud ziemski. <4> I skażono miasto
 a wszytcy mężowie bronni w
 33 nocy uciekli drogą *tej brony,
 jeż jest między dwom murem
 do zagrody krolowy. Ale Kaldei <...>

(tu brak 4 kart)

⟨I Paralipomenon⟩

⟨5⟩

3 ⟨...⟩ się. Ale pirworodzeństwo dano
 Jozefowi. ⟨3⟩ *Potem synowie Rubenowi,
 3 pirworodzonego Israhelowa:
 Enoch a Fallu, Ezrom a Karym.
 6 ⟨4⟩ Synowie Johelowi: Samaja
 jego syn, Gog syn jego, Semej syn
 jego, [Baal syn jego,] ⟨5⟩ Micha syn jego,
 9 Reeja syn jego, Baal syn jego, ⟨6⟩
 Jeera syn jego, jegoż jętego wiodł
 Teglatfalazar, krol asyrski, a był
 ksiązęciem w pokoleniu Rubenowu.
 12 ⟨7⟩ Ale bracia jego i wszytka rodzina,
 gdyż liczeni byli po czeladziach
 swych, mieli ksiązęta Jechel a
 15 Zacharyjasza. ⟨8⟩ Potem Baala, syn Azat,
 syna Sama, syna Johel, on bydlł
 w Aoer aż do Nebo a Belmeon. ⟨9⟩ A
 18 przeciw wschodu słończnemu
 bydlł aż do weścia puszczej a
 rzeki Eufraten, a wielką liczbę
 21 dobytki mieli w ziemi Galaad. ⟨10⟩ We
 dniach Saulowych bojowali przeciw
 Agareńskim i zbili ony a bydlili
 24 w miasto jich w przebytcech
 jich i we wszej stronie, któraż
 patrzy na wschod słońca Galaad.
 27 ⟨11⟩ Synowie Gaadowi a pokolenie
 jich przebywali w ziemi Baasan
 aż do Selcha. ⟨12⟩ Johel na głowie a
 30 drugi Sofan, ale Janaj a Sofa
 w Baasan. ⟨13⟩ Bracia jich po
 czeladziach rodzin swych: Michael a
 33 Mosollam, a Sebe, a Jore, a Jatan,
 a Zej, a Zeber, siedm. ⟨14⟩ Ci są synowie
 Abijahel, syna Hury, syna Jaid, syna

Gaad, syna Michael, syna Jesej, syna
 Jeddo, syna Buz. <15> Ale bracia syna
 3 Abdyjel, syna Guny, książęta domow
 po czeladziach swych. <16> Bydlili
 w Galaad a w Bazan i w wieśnicach
 6 jich, i we wszech przedmieściach
 arnońskich aż do miedz.
 <17> Wszytcy ci zliczeni są w dniach
 9 Joatan, krola Juda a we dniach
 Jeroboama, krol(a) israhelskiego.
 <18> Synowie Rubenowi a Gadowi,
 12 a półpokolenia Manassowa,
 mężowie bojowni, szczyty nosząc a
 miecze a ciągnąc łączyisko, a
 15 umiejący ku bojom cztery a czterdzieści
 tysięcy a siedmset a sześćdziesiąt
 jidących ku boju. <19> I bojowali
 18 przeciw Agareńskim, ale
 Itureńszczy a Nafej, a Nodab <20> dali
 jim pomoc. I poddani są Agareńszczy
 21 w jich ręce i wszytki, ktorzy
 byli s nimi, bo Boga wzywali
 bojując a usłyszał je, przeto iż byli
 24 uwierzyli weń. <21> A pobrali jim
 wszyćko, csoż mieli, wi(e)lbłądow
 *sześćdziesiąt tysięcy, owiec dwieście
 27 a pięćdziesiąt tysięcy, osłow
 dwa tysiąca a ludzi sto tysięcy.
 <22> Ale ranionych wiele padło, bo
 30 był boj gospodnow. I bydlili tu w
 miasto jich aż do przeniesienia.
 <23> Ale synowi(e) półpokolenia
 33 Manassowa dzierzeli ziemię ot końcow
 bazańskich aż do Baalhejmon a
 Sanyr, a gory Ermon; wielika

zaiste liczba była. <24> A ta była
książęta domow po przyrodzonych jich:
3 Efer a Jesy, a Belichel, a Eryjel, a Jeremija,
a Odoja, a Jedyjel, męże przesilni
a mocni, a *mieniujące wojewody
6 w czeladziach swych. <25> Potem
opuścili Boga oćcow swych a
nieczyścili po bodzech <ludzi> tej ziemie,
9 jeż to otniosł Pan przed nimi.
<26> I wzbudził Bog israhelski duch
Ful, krola *israhelskiego a duch
12 Teglatfalazar, krola Assur i przeniosł
Ruben a Gaad, a połupokolenie
Manassowo a przywiodł
15 je do Ala a Abor, a do Ara, a do rzeki
Gozam aż do tego dnia.

<6>

VI

<1> Synowie Lewi: Jerson a
18 Chaat, a Merary. <2> Synowie Chaat:
Aram, Isaar, Hebron a Ozyjel. <3> Synowie
Amram: Aaron, Mojszesz a Maryja.
21 Synowie Aaronowi: Nadab a
Abin, Eleazar a Itamar. <4> Eleazar
urodził Finees, a Finees urodził
24 Abisue. <5> Abisue urodził Bokcy a Bokcy
urodził Ozy, <6> a Ozy urodził Zarajam,
a Zarajasz urodził Merajot.
27 <7> Merajot urodził Amaryjama, a
Amaryjasz urodził Achytob. <8> *Ale
Achytob urodził Sadocha a Sadoch urodził
30 Achymaasza. <9> Achymaasz urodził
Azaryjasza, a Azaryjasz urodził
Johannan. <10> Johannan urodził
33 Azaryjasza. Ten jest, jen pożywał
kapłaństwa w domu, który udziałał
był Salomon w Jerusalemie. <11> Azaryjasz

urodził Amaryjasza *a* Amaryjasz
urodził Achytoba. <12> Achytob urodził
3 Sadocha *a* Sadoch urodził Sellum.
<13> Sellum urodził Elchyjasza *a* Elchyjasz
urodził Azaryjasza. <14> Azaryjasz urodził
6 Sarajasza *a* Sarajasz urodził Jozedecha.
<15> <...> Jozedech wyszedł, gdyż
przeniósł Bog Judę *a* Jerusalem przez
9 Nabuchodonzora. <16> *Przetoż synowie
Lewi: Jerson, Kaat *a* Merary. <17> *A* ta
są jimiona synow Jersonowych:
12 Lobin *a* Semej. <18> Synowie Chaat:
Amram *a* Isaar, *a* Ebron, *a* Ozyjel. <19>
Synowie Merary: Mooli *a* Musy. *Ta* to
15 rodzina Lewi podług czeladzi jego:
<20> Jerson, Lobyn syn jego, <...> <21> Joaa syn
jego, Addo syn jego, Zana syn jego,
18 Jetraj syn jego. <22> Synowie Kaatowi:
Aminadab syn jego, Chore syn jego,
Asyr syn jego, <23> Helkana syn jego,
21 Abijasaf syn jego, Asyr syn jego. <24> Taat
syn jego, Huryjel syn jego, Ozyjasz
syn jego, Saul syn jego. <25> Synowie
24 Elchana: Amas(a)j *a* Achymot, <26> *a* Elchana.
Synowie Elchana: Sofaj syn jego, <Naat
syn jego>, <27> Jeroam syn jego, Helijab
27 syn jego, Naach syn jego, Elkana syn <jego>.
<28> Synowie Samuel: pirworodzony
Wasseni *a* Abijam. <29> Synowie Merary:
30 Mooli syn jego, Lobyn syn jego, Semej
syn jego, Oza syn jego, <30> Samaa syn
jego, Aggyja syn jego, Amasyja syn jego.
33 <31> *Ci* to są, jeż ustawił Dawid nad
śpiewaki domu bożego, jakoż
postawiona jest skrzynia <32> *a*

przysługowali przed stanem świadectwa
 śpiewając, dojad nie udział Salomon
 3 domu bożego w Jerusalem,
 bo podle rządu swego stali w przysługowaniu.
 <33> Ci to zaiste są, jż to
 6 przystawali z syny swymi, z synow
 Kaatowych: Heman śpiewak,
 syn Joelow, syna Samuelowa,
 9 <34> syna Elchana, syna Jeroam, syna Heli,
 syna Tory, <35> syna Zuf, syna Elchana,
 syna Maat, syna Mazaj, <36> syna Elchana,
 12 syna Joel, syna Azaryje, syna Jozofonije,
 <37> syna Tahat, syna Aser, syna
 Abijasab, syna Chore, <38> syna Saar, syna
 15 Kaat, syna Lewi, syna Israhel <39> a *bracią
 jego: Azaf, jen stał na prawicy
 jego, Azaf, syn Barachyjaszow,
 18 syna Samma, <40> syna Michael, syna
 Basyje, syna Melchyje, <41> syna Atanaj,
 syna Zara, syna Adaja, <42> syna Etan,
 21 syna Zamma, syna Semej, <43> syna Jet,
 syna Jerson, syna Lewi. <44> Synowie Merary,
 bracia gich na lewicy: Etan,
 24 syn Chuzy, syna Abi, syna Moloch,
 <45> syna Azabije, syna Amazyje, syna
 Elchyje, <46> syna Amazy, syna Bonny,
 27 syna Somer, <47> syna Mooli, syna
 Musy, syna Merary, syna Lewi. <48> A
 *bracią jich Lewite, jż ustawieni
 30 są ku wszemu przysługowaniu
 stanku domu bożego. <49> Ale
 Aaron a synowie jego zażegali
 33 kadzidło na ołtarzu obiety
 a na ołtarzu wonnych rzeczy *a wszystkie
 potrzebę świątyniej świętych

a aby modlili się za Israhela
 podle wszego, což przykazał
 3 Mojszesz, sługa boży. <50> Ci to też są
 syno[no]wie Aaronowi: Eleazar, syn
 jego, Finees, syn jego, Abisue, syn jego,
 6 <51> Bokcy, syn jego, Ozy, syn jego, Zaraja,
 syn jego. <52> Merajot, syn jego, Amaryja,
 syn jego, Achytob, syn jego. <53> Sadoch,
 9 syn jego, Achymas, syn jego. <54> A ci to są
 przebytkowie jich po *wsiech a po
 krajinach synow Aaronowych
 12 podle rodow Kaatytskich, bo się jim
 *byli losem *dostali. <55> I dali jim Ebron
 w ziemi Juda a *przedmieście jego
 15 wokół. <56> Ale pola mieścska a wsi
 Kalefowi synu Jefone. <57> Potem synom
 Aaronowym dali miasta ku uciekaniu:
 18 Ebron a Lobna i przedmieście
 jich, <58> a Jeter, a Estamo
 z przedmieścim jich, a także Elon
 21 i Dabir z przedmieścim jich, <59> Asan
 też i Betsamech z przedmie(ś)cim
 jich. <60> Z pokolenia Benijaminowa:
 24 *Gabaon *a Gabee a przedmieście
 jich a Lamach z przedmieścim *jich,
 a Anatot z przedmi(e)ścim swym,
 27 wszech miast trzynaćcie z przedmieścim
 swym po rodzinach jich.
 <61> Ale ostanim synom Chaatowym
 30 z rodziny swe dali z połupokolenia
 Manasowa ku jimieniu
 dziesięć miast. <62> *Potem synom
 33 Jersonowym po jich rodzinach
 z pokolenia Izacharowa a z pokolenia
 Asserowa, a z pokolenia

Neptalim, a z pokolenia Manasowa
w Bazan miast *czternaście.

3 <63> Ale synom Merary po rodzinach
jich z pokolenia Rubenowa a z
pokolenia Gaadowa, a z pokolenia
6 Zabulonowa dali po losu miast
dwanaście. <64> I dali synowie
israhelszczy synom Lewi miasta a
9 przedmieście jich. <65> A dali po losu z
pokolenia Judaszowa a z pokolenia
synow Symeonowych, a z pokolenia
12 synow Benjaminowych miasta
ta, jeż to nazwali *jimieniem
*swym, <66> A *z *tych, již byli z rodu
15 synow Kaatowych, i była miasta
na jich miedzach z pokolenia
Efraimowa. <67> A dali jim miasta
18 ku uciekaniu: Sychem z
przedmieścim jego na gorze Efraimowie
a Gazer (z przedmieściami swymi), <68> a Himan z
21 przedmieściami swymi, a też Beteron. <69> Takież
i z pokolenia Danowa Eltete a
Jelbeton, a Abijelon, a Elon z
24 przedmieściami swymi, a Jetremon
w tenże obyczaj. <70> Też z (połu)pokolenia
Manasowa: Aner a przedmieście jego,
27 Balaa a przedmieście jego,
tym *to *jest, již z rodu synow Kaatowych
ostatni byli. <71> Synom też
30 Jersonowym z pokolenia połupokolenia
Manasowa: Gaulon w
Basan a przedmieście jego a Astarot
33 z przedmieścim swym. <72> Z
pokolenia Isacharowa:
Cedes a przedmieście jego a Deberyt

z przedmieścim swym, <73> a Ramot
i przedmieście jego, a Anen z przedmieścim
3 swym. <74> Potem z pokolenia
Asserowa: Masal z przedmieścim
swym a Abdon także <75> i Asab
6 a przedmieście jego a Roob z
przedmieścim swym. <76> Z pokolenia
Neptalimowa: Cedez w Galilei a
9 przedmieście jego, Ammon z
przedmieścim jego a Karyjatim i
przedmieście jego. <77> Synom też Merary
12 ostatnim: z pokolenia Zabulonowego
Remono i przedmieście jego
a Tabor z przedmieścim swym,
15 *a *Tanna, *a *Walo. <78> *A za Jordanem
w stronę Jerycho przeciw wschodu
jordańskiemu z pokolenia
18 Rubenowa: Bozor na puszczy z
przemieścim swym a Jesa z
przedmieścim swym, <79> i Kaldemoch a
21 przedmieście jego a Nufat z przedmieścim
swym. <80> A także z pokolenia
Gaadowa: Ramot w
24 Galaad a przedmieście jego a
Manaim z przedmieścim swym.
<81> Ale i Jezebon z przedmieścim
27 swym a Jeser z przedmieścim swym.

<7>

VII

<1> *Potem synowie
Izacharowi: Tola a
30 Fua, a Jasub, a Samaron, cztery.
<2> Synowie Tola: Ozy a
Rafaja, a Jeryjel, a Jemaj, a Jebsen, a
33 Samuhel, książęta po domiech
*rodziny *swej. Z rodzaju Tola
mężowie przesilni zliczeni są

we dniach Dawidowych dwadzieścia
 tysięcy i dwa i sześćset. (...) **⟨4⟩** Wiele
 3 zaiste mieli żon a synów. **⟨5⟩** A bracia
 jich po wszech przyrodzonych, *synowie
 Izacharowi, przeudatni
 6 ku bojowaniu siedm a ośmdziesiąt
 tysięcy zliczeni są. **⟨6⟩** Synowie
 Benijaminowi: Bale a Bochor,
 9 a Adyjehel, trze. **⟨7⟩** Synowie Bale:
 Esbon a Ozy, a Ozyjel, a Zerymot, a
 Urata pięć, książęta czeladzi
 12 a ku bojowaniu przeudatni, a
 liczba jich dwa i dwadzieścia tysięcy a
 trzydzieści i cztery. **⟨8⟩** *Potem
 15 synowie Bochor: Zanim a Joas, a
 Elijezer, a Elijoenaj, a Amry, a Jerymot,
 a Abija, a Nachor, a Almatan,
 18 wszyscy ci to synowie Bochor. **⟨9⟩** I
 zliczeni są po swych czeladziach
 książęta przyrodzona ku bojom
 21 przesilni dwadzieścia tysięcy a dwieście.
⟨10⟩ *Potem syn Adyhel Balam, ale
 synowie Balam: Hikus a Benijamin,
 24 a Aoch, a Chana, a Jotam, a Tarsys,
 a Chajizar. **⟨11⟩** Wszytcy ci synowie
 Adyjel książęta przyrodzonych swych,
 27 mężowie przesilni, sied(m)naście
 tysięcy a dwieście jidących
 ku boju. **⟨12⟩** Ale Sefan a Asan byli
 30 synowie Hyr, a Asym *był *syn Aser.
⟨13⟩ *Potem synowie Neptalimowi: Jasyjel
 a Guni, a Asar, a Sellum *był
 33 *syn Balaa. **⟨14⟩** *Potem syn Manasse Ezryjel,
 ale nieślubna jego Syra urodziła
 Matyr, ócca Galaad. **⟨15⟩** Matyr

wziął żony synom swym, Apfron
 a Sefan, a *mieli siostrę jimieniem
 3 Maacha, a jimię synu drugiemu
 Salfaata i urodziły się są
 Salfaata dziewczki. <16> A porodziła Maacha,
 6 żona Matyrowa syna a
 udziałała jemu jimię Fares, ale
 jimię brata jego Sares, a synowie
 9 jego Ulam a Racem. <17> *Potem <syn>
 Ulam Baldan. Ci to są synowie
 Galadowi, syna Matyr, syna Manasse.
 12 <18> Siostra lepak jego Rejina urodziła
 krasnego męża Abijezer, a
 Nikola. <19> Zatym byli synowie
 15 Semida: Ahin a Sychem, a Licy, a Aman.
 <20> Lepak synowie Efrajimowi *są:
 Tala, syn jego, Baret, syn jego, Talat,
 18 syn jego, Elada, syn jego, Talat,
 syn jego, a tego syn Zadab, <21> a tego
 syn Futala, a tego syn Efer a Elad.
 21 Potem zbili je mężowi(e) Jet
 *tu *nierządnie, bo seszli byli, aby
 się w jich jimienie wwiązali.
 24 <22> I płakał Efraim, ociec jich, wiele
 dni i przyszli bracia jego, aby
 cieszyli ji. <23> I wszedł ku swej żenie,
 27 jaż poczęła a porodziła syna, a wezwała
 jimię jego Beryja, przeto
 iże we złych czasiech domu jego
 wyszedł jest. <24> Potem dziewczka jego
 30 była Sara, jaż wdziałała Beteron
 niższy i swirzchni a Ozemsara.
 33 <25> Ale syn jej Rafa a Rezef, a Tale,
 z niegoż to urodził się Taan, <26> jen
 urodził Laadon. Tego <...> syn Amijud

urodził Elijasama, <27> z niegoż
 wyszedł Nun, któryż miał syna Josue. <28>
 3 Siedzenie jich a przebywanie było jest
 Betel [synow jich] z dziewczkami
 jich przeciw wschodu słońca
 6 Noran, a ku zapadnie stronie
 Gazer i dziewczki jego, Sychem też
 z dziewczkami swymi aż do Gazam
 9 *a *dziewki *jego. <29> Blisko ot synow *Manasses*
 Betsan a dziewczki jego, Tana [i]
 a dziewczki jego, Maggedo a dziewczki
 12 jego, Dor a dziewczki jego, w tych
 bydlili synowie Jozefowi, syna
 Israhelowa. <30> Synowie Asserowi:
 15 Jomna a Jesua, a Isuj, a Baraja,
 a Sara, siostra jich. <31> Potem synowie
 Baryja: Heber a Melchyjel. On
 18 jest ociec Barzait. <32> *Potem Eber
 urodził Jeflat a Sober, a Otan, a
 Helem, a Suaa, *siostra jich. <33> Synowie
 21 Jeflat: Foset a Chamaal, a Sef.
 Ci to są synowie Jeflat. <34> Synowie
 Somer: Achy a Roagaa, a Raba,
 24 a Aram. <35> Potem synowie Helen, brata
 jego: Sufa, a Jemma, a Selles,
 a Hamaj. <36> Synowie Zufa: Suel,
 27 Amafed a Sual, a Bery, a Amra, <37>
 a Booz a Odoz, a Samma, a Salusa,
 a Jetran, a Bera. <38> Synowie Eter:
 30 Jefone a Fasfa, a Ara. <39> Ale synowie
 Ola: Aree a Anihel, a Resyja. <40> Wszytcy
 33 ci synowie Aser książęta *rodzajem,
 wyborni a przesilni wojewody
 wojewod a liczba jich wieku,
 już to gotowi są ku boju,

sześnaście tysięcy.

⟨8⟩

VIII

3 ⟨1⟩ Potem Benijamin urodził
 Bale, pirworodzeńca
 swego, a Asaal drugiego, a Okchora
 trzeciego, ⟨2⟩ Nawa czwartego, a
 6 Rafa piątego. ⟨3⟩ Byli synowie Bale:
 Addoar a Jera, a Abijut, ⟨4⟩ a Abisne,
 a Nemam, a Akobe, ⟨5⟩ ale i Jera
 9 a Sefufan, a Uram. ⟨6⟩ Ci to są
 synowie Sadochow*i*, książęta
 *rodzaju przebywających w Gabaa,
 12 którzy przeniesieni są do Manat:
 ⟨7⟩ Noome a Hoja, a Jera. On je
 przeniósł i urodził Oza a Ajud.
 15 ⟨8⟩ Ale Sarajima urodził w moabskiej
 włości, gdyż puścił był Usym
 a Bara, żony swe. ⟨9⟩ Urodził potem
 18 s Edes, żony swej, Joab a Sebeja,
 a Mosa, a Molochom, ⟨10⟩ a Jekus, a
 Sechyja, a Maryma. Ci są synowie
 21 jego, książęta w czeladziach swych.
 ⟨11⟩ *Potem Mensym urodził Achytob
 a Elfaal. ⟨12⟩ *Potem synowie Elfaal:
 24 Heber a Misaam, a Samat, ten
 wdziałął Onon a Lod i dziewczki
 jego. ⟨13⟩ Ale Baraja a Samma,
 27 książęta *pokolenia przebywających
 w Ajilon, ci zagnali bydliciele
 Jet. ⟨14⟩ A Hajo, Sechat a Jerymot,
 30 ⟨15⟩ a Zabadyja, a Aryt, a Her, ⟨16⟩ a Michel,
 a Jespa, a Joaa, synowie Baryja. ⟨17⟩
 Zabadaja a Mosollam, a Zechy, a Eber,
 33 ⟨18⟩ a Jezaman, a Jezlija, a Jobab, synowie
 Elfaat ⟨19⟩ Jachym a Zechry, a
 Zabdy, ⟨20⟩ a Eboena, a Selechaj, a Elijel,

a Adaja, a Baraza, a Samarat,
 synowie Semej. <22> Jesfan a Eber,
 3 a Elijel, <23> a Abdon, a Elechry, a Kanan,
 <24> a Anama, a Alam, a Anatochyja,
 <25> a Jefdaja, a Fanuel, synowie Sechach.
 6 <26> Samary a Seoryja, a Otolija,
 <27> a Jersyja, a Helija, a Zechry, synowie
 Jeroam. <28> Ci są patryjarchy a
 9 *przyrodzona księżęta, już bydlili
 w Jerusalemie. <29> W Gabaon potem
 bydlili są Abigabaon a Jahyhel,
 12 a jimię żenie jego Maacha, <30> a
 syn jego pirworodze(nie)c Abdon a
 Sur, a Cys, a Baal, a Ner, a Nadaf,
 15 <31> a Jedur, a Ajo, a Zacher, a Malelot.
 <32> <Malelot> urodził Samaja a przebywali są
 o drugą stronę braciej swej w Jerusalemie
 18 z bracią swą. <33> Potem
 Ner urodził Cys, a Cys urodził Saula.
 Potem Saul urodził Jonatę a
 21 Melchysne, a Aminadab, a Isbaal. <34>
 Potem syn Jonatow Mifibaal
 A Mifibaal urodził Micha. <35> Synowie
 24 Micha: Fyton a Melek, a Chara, a
 Ahat. <36> A Ahat urodził Jojada, a
 Jojada urodził Almot, a Almot
 27 urodził Zamry. Potem Zamry urodził
 Moosa, <37> a Moosa urodził Baana,
 jegoż syn był Rafaja, z niegoż
 30 narodził się Eleza, któryż urodził
 Hezel. <38> *I *było *Hezelowych *sześć *synow
 tymi jimiony: Ezrychan, Bochrū,
 33 Izmael, Sana, Abadyja a Anan.
 Wszytcy ci synowie Hezel. <39> Potem
 synowie Bazech, brata jego: Ulam,

pirworodzeniec, Etus drugi
 a Elifales trzeci. <40> A byli synowie
 3 Ulam mężowie przeudatni a
 wielkiej mocy ciągnąc łączytko
 a wiele mający synów i
 6 wnuków aż ku stu a pięćdziesiąt
 *tysiąców. Wszytscy ci synowie Benijaminowi.

<9>

IX

<1> I zliczon jest
 9 wszytek Israhel a liczba
 jich popisana jest w księgach
 krolow israhelskich a Juda,
 12 a przewiedzeni są do Babilona
 prze swe zgrzeszenie. <2> Ktorzy <...>
 przebywali pirwi w jimieniach swych
 15 a w mieściech *israhelskich
 a kapłani, a uczeni, a prorocy. <3> A
 bydlili w Jerusalem z synow Juda
 18 a z synow Benijamin, a z synow
 Efraim a Manase: <4> Otej, syn Amijud,
 syna Semry, syna Omidy, syna Boni,
 21 z synow Fares, syna Juda. <5> A z Sylom:
 Asija, pirworodzeniec, a synowie
 jego. <6> Potem z synow Zara Jehuel
 24 a *braciej jego: sześćset a dziewięćdziesiąt.
 <7> Potem z synow Benijamin:
 Salo, syn Mozollam, syna Odyja, syna
 27 Azana, <8> a Johanna, syn Jeroam,
 a Ela, syn Ozy, syna Mochry, a Mosollam,
 syn Safatyje, syna Ruhuhel
 30 syna Jebanije, <9> a bracia jich
 po czeladziach swych dziewięćset
 a pięćdziesiąt a sześć. Wszytscy
 33 ci książęta przyrodzonych swych
 po domiech oćcow swych. <10> A z
 kapłanow: Jojada, Joraryb a Jachym,

3 <11> a Azaryjasz, syn Belchyje, syna
 Mosollam, syna [syna]Sadochowa, syna
 Merajot, syna Achytof , biskup[a]
 domu bożego. <12> Potem Adaja, syn
 6 Jeroam, syna Fasor, syna Melchyja,
 a Masyja, syn Adyhel, *syn Jezra, syna
 Mosollam, syna Mesollamot, syna
 Emer. <13> Ale bracia jich książęta
 9 po czeladziach swych tysiąc siedmset
 a *siedmdziesiąt, przesilni udatnością
 ku działaniu potrzeby służebnej
 12 w domu bożem. <14> Z kościelnych
 sług: Semeja, syn Asuba, syna
 Ezrykam, syna Asebin z synow
 15 Merary. <15> Bachakkar, tesarz, a Gaal,
 a Machama, syn Micha, syna
 Zekry, syna Asaf, <16> a Obdyjasz,
 18 syn Semeje, syna Galal, syna Idytum,
 a Barachyja, syn Asa, syna Elchana,
 jen przebywał na sieniach Neptalim.
 21 <17> Potem wrotni: Sellum
 a Achym, Telmon a Achymam, a *bracia
 jich, *ale i *książęta <18> aż do tego
 24 czasu we wrocich krolowych
 na wschod słońca, *strzegąc *sługi
 *kościelne otrzedziami swymi z
 27 synow Lewi. <19> Sellum, syn Chore,
 syna Abijazaf, syna Chore, z bracią
 swą i z domem oćca sweg(o), ci to
 30 są Choryte nad działały służebnymi,
 stroże sieni kościelnej świadzieczstwa
 i czeladzi jich po
 33 otrzedziach stanow[ych] bożych
 strzegąc weścia. <20> Potem Finees, syn
 Eleazarow, był wojewoda jich

przed Bogiem. <21> Ale Zacharyjasz,
 syn Mozollam, wrotny wrot stanu
 3 świadecztwa. <22> Wszytcy ci to
 wybrani ku wrotnictwu
 wrot dwieście a dwanaście,
 6 popisani we wsiach włostnych,
 jeź to ustawili są Dawid
 a Samuel prorok na jich wiare,
 9 <23> tak je, jako syny jich we
 wrociech domu bożego a w stanie
 *świadecztwa otrzedziami
 12 swymi. <24> Po czterzech wietrzech
 byli wrotni, to jest na wschod
 słońca a na zapad, a na północy,
 15 a na południe. <25> Bracia też jich
 we wsiach przebywali a przychadzali
 w soboty swe ot czasu
 18 aż do czasu. <26> Tym czterzem sługam
 kościelnym swierzona była
 wszytka liczba wrotnych i
 21 byli strzegący *sędow a skarbow
 domu bożego. <27> A około kościoła
 bożego bydlili w strożach swych,
 24 aby gdyżby czas był, oni rano
 otwierali drzwi. <28> Z jich pokolenia
 byli i nad sędy *służącymi, bo
 27 w liczbę wnaszali sędy i wynaszali.
 <29> Z nich a ktorym polecony były
 sędy *święte, włodnęli nad *chleby
 30 a nad winem, a nad ole(j)em i
 kadzidłem, i wonnymi rzeczami. <30> Ale
 synowie kapłańszczy maści <z> woniających
 33 [maści] <rzeczy> działali. <31> A Matatyjasz,
 sługa kościelny, pirworodzeniec
 Sellum choryckiego, włodarzem <był>

nad wszystkim, jeź w panwi prażono.
 3 <32> *A *potem z synow Kaatowych,
 braciej jich, włodnęli chleby
 poświętnymi, aby zawżgi nowych
 na każdą sobotę przyprawili.
 6 <33> Ci to są książęta śpiewakow
 po czeladziach kościelnych
 sług, jż w poświętnych komorach
 9 bydlili, tak aby we dnie i
 w nocy ustawnie swą służbą
 służyli. <34> I ostały książęta głowna
 12 sług kościelnych po czeladziach
 swych w Jerusalemie. <35> *Potem w
 Gabaonie
 15 bydlili ociec Gabaonow Jajel,
 a jimię żenie jego Maacha, <36> syn
 pirworodzony jego Abdon a Ssus,
 18 a Cys, a Baal, a Ner, a Nabat, <37> Jedor
 także a Hajo, a Zacharyjasz, a Machalot.
 <38> *Potem Machelot urodził
 21 Sema, a ci bydlili kromie krain
 włości braciej swej w Jerusalemie
 z bracią swą. <39> *Ale *potem
 24 Ner urodził Cys, a Cys urodził Saula,
 a Saul urodził Jonatan a Me(l)chyzne,
 Abinab a Izbaele. <40> *Potem
 27 syn Jonatow Merybaal, a Merybaal
 urodził Micha. <41> *Potem synowie
 Micha: Fiton a Amalech, a Atara,
 30 a *Haza. <42> <Ahat potem > urodził Jara, a Jara urodził
 Almalata a Zamry. Zamry potem
 urodził Mooza. <43> A Mooz urodził
 33 Baana, jegoż syn Rafaja urodził
 Eleza, z niegoż poszedł Hezel. <44> *Potem
 Hezel miał synow sześć tymi to

jimieńmi: Eksrycham, Botru, Izmahela,
Saryja, Abadyja, Anan.

3 Toć są synowie Ezeelowi.

⟨10⟩

X

⟨1⟩ Tedy Filistyńszczy bojowali
przeciw Israhelu i
6 uciekali mężowie israhelszczy
przed Palestyńskimi, i padli ranieni
sąc na gorze Jelboe. ⟨2⟩ A gdyż
9 się przybliżyli Filistynowie, goniąc
Saula i syny jego, zabili
Jonatę a Abinada, a Melchyzne,
12 syny Saulowy, ⟨3⟩ a obciążon jest
boj przeciw Saulowi a nalazwszy
ji *mężowie strzelcy i ranili
15 ji szypy. ⟨4⟩ I rzecze Saul ku swemu
odzienćcowi: *Wyjław miecz dobij
mię, ac snadz nie przydą ci
18 nieobrzezańcy i *będą mię *męczyć.
Ale nie chciał odzieniec tego uczynić,
bojaźnią będąc przestraszon.
21 Tedy pochyciw Saul miecz ⟨swoj⟩,
*nastawiw *przeciw *sobie, rzucił
się nań. ⟨5⟩ To gdy uźrzał odzieniec
24 jego, iż Saul umarł, rzucił się
takież i sam na swoj miecz i umarł
jest. ⟨6⟩ I zaginał Saul a trze
27 synowie i wszytek dom jego pospołu
zbit jest. ⟨7⟩ To gdyż uźrzeli
mężowie israhelszczy, jiz przebywali
30 na poloch, iż Saul a synowie
jego umarli, nechawszy
miast swych, pobieżeli sam i tam
33 rozproszywszy się. A przyszedszy
Filistyńszczy *w *jich *mieściech *bydlili.
⟨8⟩ Potem drugi dzień Filistynowie

sejmując łupy zбитych, naleźli Saula
 a syny jego leżąc na gorze Jelboe.
 3 <9> A gdyż swlekli ji a ścieli
 głowę jego, a z odzienia obnażyli,
 posłali do swej ziemie, aby obnoszona
 6 była a ukazana by była kościołom
 modlebnym i ludziem. <10> Ale
 odzienie jego *przynieśli w modle boga
 9 swego a głowę przybili w kościele
 Dagonowie. <11> To gdyż wszystko
 usłyszeli mężowie Jabes Galaad,
 12 to csoż Filistynowie uczynili byli
 nad Saulem, <12> powstałi wszytscy
 mężowie silni a wzięli ciała *Saulowy
 15 a synow jego, a przynieśli
 je do Jabes i pochowali kości
 jich pod dębem, jen był w Jabes,
 18 a pościli się za siedm dni. <13> Przeto
 umarł jest Saul prze swe nieślachetności,
 przeto iże przestąpił boże
 21 przykazanie, jeż był jemu
 przykazał, a nie strzegł jego,
 ale nadto z *guślniki się radził,
 24 <14> ani doufał jest w Boga, przeto
 zabił ji a przeniósł krolewstwo
 jego ku Dawidowi, synu Izaaj.

<11>

XI

27 <1> Przetoż sebrał się wszytek
 Israhel ku Dawidowi do
 Ebrona rzekąc: „Kość twa i ciało
 30 twe jesmy. <2> Wczora i trzeciego dnia,
 gdyż jeszcze krolował Saul,
 tyś był, jenże[ś] wywodziłeś a
 33 wwodziłeś Israhela, bo tobie rzekł
 Bog twój: «Ty paść będziesz lud
 moj israhelski a ty będziesz książęciem

nad nim»”. **⟨3⟩** Przetoż przyszli
wszytcy urodzeńszy Israhelszczy ku
3 krolu do Ebron i *wnidzie Dawid
s nimi w ślub przed Panem a pomazali
ji krolem nad Israhelem
6 podle rzeczy bożej, którą mowił
w ręce Samuelowie. **⟨4⟩** I *otydzie Dawid
awszytek Israhel do Jerusalem,
9 jenż słowie Jebuz, gdzież to byli
Jebuzej bydliciele ziemie. **⟨5⟩** I rzekli
ci, již bydlili w Jebuz, ku Dawidowi:
12 „Nie wnidziesz sam”. Tedy
Dawid dobył posadki syjońskiej,
jaż jest miasto Dawid, **⟨6⟩** i rzekł:
15 „Wszelki, jen pobije Jebuza napirwej,
będzie księżciem a wojewodą.
Przetoż *wnidzie pirwy
18 Joab syn Sarwije i uczynion
jest księżciem. I przebywał Dawid
na posadce, a przeto nazwano
21 jest miasto Dawid. **⟨8⟩** I udziałał
miasto wokoł od Mello aż do okołka,
potem Joab ostatek miasta wdziałał.
24 **⟨9⟩** I *pośpieszał Dawid jidąc a rostąc
a Pan zastępów był s nim. **⟨10⟩** Ta
są księżeta silnych mężow
27 Dawidowych, již pomagali jemu, aby
był krolem nad wszytkim Israhelem
podle słowa bożego, jeż mowił
30 ku Israhelu. **⟨11⟩** A ta jest liczba
mocnych Dawidowych: Jesbaan, syn
Amon, księżę miedzy trzydzieści.
33 Ten to wzniosł kopije swe nade
trzemisty rannymi po jenę. **⟨12⟩** A
po niem Eleazar, syn stryczka jego,

Hatoitski, jen był między trzemi
 mocnymi. <13> Ten był z Dawidem w
 3 Afeldomin, gdzież to Filistyńszczy
 sebrali się na to miasto ku boju,
 a było pole tej krainy pełne jęczmienia,
 6 a uciekł był lud przed
 Filistyńskimi. <14> *Ten to *stał pośrzod
 pola a obronili ji. A gdyż *pobił
 9 był Filistyny, dał Pan zbawienie
 wielkie ludu swemu. <15> I sjechali
 12 trze ze trzydzieści książąt ku
 skale, w niejże był Dawid, do
 jaskiniey Odollam, gdzież to Filistei
 rozbili byli stany *w *udolu Rafaim.
 15 <16> Ale Dawid był na posadce, a
 stani(e) filistyńskie w Betleem.
 Przeto pożądał Dawid i rzekł: „O,
 18 aby kto dał mi wody z cysterny
 betleemskiej, jaż jest w bronie!”
 <18> Tedy trze ci to przez pośrzodek
 21 stanow filistyńskich szli są a naczarli
 wody z cysterny betleemskiej,
 jaż była w bronie, i przynieśli
 24 ku Dawidowi, aby pił,
 jen nie chciał, ale radziej obietował
 ją Panu <19> rzekąc: ”Odstęp
 27 to ote mnie, abych przed obliczym
 Boga mego to uczynił a krew
 mężow tych to pił, bo są w
 30 nieprzezpieczeństwie dusz swych
 przynieśli mi wody”. A prze tę przyczynę
 nie chciał jej pić. To uczynili
 33 ci trze mężowie przesilni.
 <20> Abisaj (...), brat Joabow, ten był
 książę ze trzech, a on podniósł

kopije swe przeciw trzemstom
 rannym, a on był między trzemi
 3 naznamienitszy <21> i między trzemi
 *drugi wyborny a księżę jich, ale
 wszako ku trzem pirwym nie
 6 doszedł jest. <22> Banajasz, syn Jojade,
 mąż przeudatny, jen wiele skutkow
 uczynił był, z Kapseel. On pobił
 9 dwu Aryjel Moab a on szedw
 i zabił lwa pośrzod cysterny czasu
 śnieżnem. <23> A on pobił męża
 12 ejipskiego, jegoż postawa była pięć
 łokiet, a miał kopije jako tkacski
 nawoj. Przetoż zstąpił k niemu
 15 z kijem a wyrwał kopije, ktoreż
 dzierżał w ręce, a zabił ji kopijim
 jego. <24> To uczynił Banajasz, syn Jojade,
 18 ktoryż był między trzemi mocnymi
 naznamienitszy <25> a między
 trzydzieści pirwy, a wszak aż do trzy
 21 nie doszedł, a położył ji Dawid w
 ucho swe. <26> Potem mężowie przesilni
 w wojszcze: Azael, brat Joabow,
 24 a Eleanan, syn stryca jego, z
 Betleema, <27> Semot arotytycki a
 Elles falonitski, <28> Ira, syn Achyz
 27 tekuitski, Abijezer anatotytski
 [Abijezer anatotytski], <29> Subbokkaj
 sochytski, Ilaj achoitski, <30> Maraj
 30 nefatytski, Eled, syn Baana,
 netofatytski, <31> Etaj, syn Rebaj z
 Galaad synow Benijaminowych,
 33 Barara faratoniccki, <32> Hury ot
 potoka Gaas, Abijal arabachytski,
 Azmot bauranitski, Elijaba salabonitski.

3 <33> *Syn Asony jesonitski, Jonatan,
 syn Saga, arachytski, <34> Achyjam,
 6 <35> Elifal, syn Hur,
 <36> Afer meratytski, Achyja felonitski,
 <37> Afraj karomelitski, Noorary syn Azby,
 <38> Joel brat Natanow, Mabar syn
 Agaraj, <39> Sellech amonitski, Nooraj
 berotytski, odzieniec Joabow syna
 9 Sarwije. <40> Iras jetreitski, Gareb
 jetreicski, <41> Uryjasz etejski, Iradad
 syn Ooli, <42> Adina, syn Segar, rubenitski,
 12 książę rubenitskie, a s nim
 trzydzieści jinych: <43> Hanan, syn Maacha a
 Josafat matanitski, <44> Ozyjasz astarotski,
 15 Semma a Jahyjer, synowie
 Okam araoherytskiego, <45> Jedyhel, syn
 Samry, a Joa, brat jego, tosaitski,
 18 <46> Elijel maumitski a Jerybaj, a Josala,
 synowie Elnahen, a Jechyna moabitski,
 Elijel a Obet, a Josyjel z Masobija.

<12>

XII

21 <1> Ci to przyszli ku Dawidowi
 do Sycelek, jeszcze gdyż
 *uciekali przed Saulem, synem Cys,
 24 już byli przesilni a wyborni bojownicy
 <2> ciągnąc łączysko a obiema
 rękama procami <kamienie>ciskając, a
 27 strzelając strzałami, z braciej
 Saulowych z pokolenia Benijaminowa.
 <3> Książę Joas a Abijezer, synowie
 30 Samaa gabatytski a Jozyjel a Fallech,
 synowie Asmodowi a Barachyja i
 Jeu anatotytski, <4> Samaryjasz także
 33 gabaonitski nasilniejszy między
 trzydzieści i nad trzydzieści, Jeremijas
 a Jezyhel, a Joannan, a Jebad garerotytski,

3 <5> Elizaj a Jerymut, a
 Baalija, a Samaryja, a Safacyja
 3 Arafaces, <6> Elchana a Jesyja, a Azrahel,
 a Joezer, a Jesbaan z Chrejima, <7>
 Johedan także i Sabadyja, synowie
 6 Jeroam z Jedor. <8> Ale z Gaddy *przenieśli
 *się ku Dawidowi, gdyż się tajił
 na puszczy, mężowie przedatni
 9 a bojownicy najlepszy dzierząc
 szczyt a kopije, oblicze jich jako
 oblicze lwowe a rączy jako sarny po
 12 gorach: <9> Ezer pirwy, Obdyjasz drugi,
 Elijab trzeci, <10> Masmana czwarty,
 Jheremiasz piąty, <11> Bety szosty, Helijel
 15 siodmy, <12> Johannam osmy, Helebat
 dziewiąty, <13> Hijemmasz dziesiąty,
 Bahana *jedennaście. <14> Ci to z synow
 18 Gaad książęta wojski, *pośledniejszych
 sto tysięcy włodnął a *nawięcej
 tysiącem. <15> Ci są, jż przeszli
 21 Jordan miesiąca pirwego, gdyż to
 obył się rozwodnić na swe brzegi,
 a wszystkie wygnali, ktorzy przebywali
 24 po udolach ku wschodu
 a ku zapadu słuńca. <16> Przyszli są
 także i z Benijamina, i z Judy na
 27 posadkę, na niej przebywał Dawid.
 <17> I wyszedł Dawid naprzeciwu jim,
 i rzekł: „Pokojnieli jidziecie ku
 30 mnie, abyście pomogli mnie, serce
 me sjedna się s wami, jestli
 się sprzeciwicie mnie za me
 33 przeciwniki, gdyż ja nieprawości
 nie mam w swu ręku, patrz, Boże oćcow
 naszych, a sędzi”.

3 <18> Duch zaiste ogarnie Abizaj, książę
 między trzydzieści, i rzecze: „Twoji
 6 jesmy, o Dawidzie, a z tobą, synu
 Izaj, pokoj, pokoj tobie a pokoj
 pomocnikom twym, tobie zaiste
 9 pomaga Bog twój”. Przetóż
 przyjął je Dawid a ustawił je
 książęty nad zastępy. <19> Potem s
 12 Manasse uciekli ku Dawidowi,
 gdyż szedł z Filistyńskimi, aby przeciw
 Saulowi bojował, a nie bojował
 15 s nimi, bo wziąwszy radę
 ostawili go książęta filistyńska
 rzekąc: „Nieprzezpieczno jest
 18 głowie naszej *nawrócić się
 ku panu swemu Saulowi”.
 <20> Przetóż gdyż wrocil się jest
 21 do Sycelek, uciekli k niemu z
 Manasse: Ednasz a Jozabaad, a Jeddy,
 a Helech, Mikael, Ednasz a Josabad,
 24 a Elui, a Salaty, książęta
 *rycerstwa w Manasse. <21> Ci to
 dali pomoc Dawidowi przeciw
 27 paduchom, bo wszyscy byli
 mężowie przesilni i uczynieni
 są książęta w wojszcze. <22> Ale i po
 30 wsze dni przychad(z)ali ku Dawidowi
 ku pomocy jemu, aż jich
 była wielika liczba jako zastęp
 33 boży. <23> A toć jest liczba książąt
 wojski, którzyż przyszli ku Dawidowi,
 gdyż był w Ebron, aby przenieśli
 krolewstwo Saulowo k niemu
 podle słowa bożego. <24> Synowie
 Juda niosąc szczyt a kopije sześć

tysięcy a ośmset gotowi ku boju.
 3 <25> Z synów Symeonowych mężów
 przesilnych ku bojowaniu
 siedm tysięcy a sto. <26> Z synów
 6 Lewi cztery tysiące a sześćset. <27> A
 Jojada, książę z rodzaju Aaronowa,
 a s nim trzy tysiące a siedmset. <28> Takież
 9 Sadoch, młodzieniec prześlachetnego
 *rodu, a dom oćca jego dwadzieścia
 i dwie książąt. <29> Potem z synów
 12 Benijaminowych, braciej Saulowych,
 trzy tysiące, bo jeszcze wielika
 strona jich naśladowała
 domu Saulowa. <30> Ale z synów
 15 Efraimowych dwadzieścia tysięcy
 a ośmset, przesilni udatnością,
 mężowie znamienitszy w rodzajoch
 18 swych. <31> A z połupokolenia
 Manassowa ośmnaście tysięcy, wszytcy
 po jimienioch swych przyszli, aby
 21 ustawili Dawida krolem. <32> A z synów
 Izacharowych mężowie umiejętni,
 jż znali każde czasy ku rozkazaniu,
 24 cso by czynić *mieli Israhel,
 książęta dwieście, a wszelkie jine
 pokolenie jich rady naśladowali.
 27 <33> Potem z Zabulona, którzy wychadzali
 ku boju a stali na śpicy *umieli
 w odzieniu bojownem, pięćdziesiąt
 30 tysięcy przyszli na pomoc *Dawidowi
 nie z dwojim sercem. <34> A z
 Neptalim książąt tysiąc a s nimi
 33 *umieli szczytem a z kopijim *ośm a
 trzydzieści tysięcy. <35> Takież z Dan
 przyprawieni ku boju ośm a dwadzieścia

tysiącow a sześćset. **⟨36⟩** A z Assera
 wychadzające ku boju ⟨a⟩ w czele
 3 ponękając czterdzieści tysięcy.
⟨37⟩ Potem za Jordanem z synów
 Rubenowych a z Gaadowych a z
 6 połupokolenia Manassowa, *umieli orężym
 bojownym, sto a dwadzieścia
 tysięcy. **⟨38⟩** Wszytcy ci mężowie
 9 bojownicy i wyprawieni ku
 bojowaniu z doskonałym sercem
 przyszli do Ebron, aby ustawili
 12 Dawida krolem nade wszym Israhelem.
 Ale i wszytcy ostatcy z Israhela
 jednym sercem byli, aby krolem
 15 był Dawid nade wszym Israhelem.
⟨39⟩ I byli tu u Dawida trzy dni
 jedząc a pijąc, csoż przyprawili
 18 jim bracia jich. **⟨40⟩** Ale i ktorzy
 podle jich byli aż do Izachara a
 Zabulona, a Neptalima, przynieśli
 21 chleby na oślech a na wielbłądziech,
 a na mulech, a na wolech ku
 jedzeniu: mąki, ⟨...⟩, winna grona suszona,
 24 wino, olej, woły, skopy ku wszej
 opłwitości. Radość zaiste była w Israhelu.

⟨13⟩

XIII

⟨1⟩ I wszedł Dawid w
 27 radę z trybuny a z setniki
 i se wszemi książęty. **⟨2⟩** I rzekł ku
 wszemu sebraniu israhelskiemu:
 30 „Zlubi-li się wam ⟨a⟩ ot Boga naszego
 pochodzi rzecz, którą mówię:
 Poślimy ku braciej naszej ostatniej
 33 do wszelkich włości israhelskich
 a ku kapłanom a kościelnym
 sługam, już przebywają w

*przedmieściu miast, ac się zbierzą
 k nam, <3> a przywieźmy skrzynię
 3 Boga naszego k nam, bosmy nie
 dobywali jej za dni Saulowych”.
 <4> I odpowiedziało wszystko pospolstwo,
 6 aby tak było, bo lubi(ła) się
 rzecz wszemu ludu. <5> Przetoż
 zgromadził Dawid wszytek Israhel
 9 ot Azyjor ejipskiego, aż gdyż
 *wchaziesz Emat, aby przywiozł
 skrzynię bożą z Karyjatyjarim.
 12 <6> I wzydzie Dawid i wszytek Israhel
 ku pagorku Karyjatyjarim, jeż
 jest w Juda, aby przyniosł ottąd
 15 skrz(y)nię Pana Boga siedzącego
 na cherubinie, gdzież to wzywano
 jimię jego. <7> I włożyli skrzynię
 18 bożą na nowy woz z domu
 Aminadabowa, Oza a bracia jego
 wiozą woz. <8> Dawid zaiste a wszytek
 21 Israhel jigrali przed Bogiem
 wszytką mocą w pieśniach
 a w gęślach, a w żałtarzoch i w
 24 bębniech, i w zwoncech, i trąbach.
 <9> Ale gdyż przyjechali na
 mieście *Nachorowo, ściągnął Oza rękę
 27 swą, aby podparł skrzynię, bo zaiste
 woł bujaję, malutko jej był nachylił.
 <10> Przetoż rozniewał się
 30 Bog na Ozę a uderzył ji, przeto
 iże był się dotknął skrzynię i umarł
 jest tu przed Panem. <11> I zamącił
 33 się Dawid, przeto iże Pan
 *rozdzielił *był Ozę a nazwał to mieście
 rozdzielenie Ozy aż do tego to

dnia. <12> I bał się Dawid Boga tego
 czasu rzekąc: „Kako mogę ku mnie
 3 wwieść skrzynię bożą?” <13> A
 prze tę przyczynę nie przywiozł
 jej k sobie, to jest do miasta Dawid,
 6 ale obrocił ją w dom Obededoma
 jetejskiego. <14> Przeto ostała jest
 skrzynia boża w domu Obededom
 9 trzy miesiące. I pożegnał
 Bog domu jego i wszemu, což miał.

<14>

XIV

<1> I posłał Iram,
 12 krol tyrski, posły ku Dawidowi
 a drzewie cedrowe
 i rzemieślniki ścian *drzewianych,
 15 aby udziałali jemu dom. <2> I poznał
 Dawid, iżę poćwirdził ji Bog
 krolem nad Israhelem a iżę
 18 powyszono krolewstwo jego nad
 ludem jego w Israhelu. <3> I spojmał
 Dawid jine żony w Jerusalemie
 21 a urodził syny a dziewczki.
 <4> A ta są jimiona jich, jeż zrodzili
 się jemu w Jerusalem: Samma
 24 a Sabab, Natan a Salomon,
 <5> Jeber a Elisu, a Helifelech, <6> a
 Nega, a Nafek, a Jafyje, <7> a Elisama,
 27 a Balajda. <8> Tedy usłyszawszy
 Filistynowie, iżę Dawid pomazan
 krolem nade wszym Israhelem,
 30 wstąpili wszytcy, aby szukali
 jego. To gdyż usłyszał Dawid,
 wyszedł przeciwu jim. <9> Zatym
 33 Filistyni przyszedszy, rozsuli się w
 udoli Rafaim. <10> I poradził się Dawid
 z Bogiem rzekąc: „Pojdęli ku

Filistynom, a daszli je w rękę mą?”
 I rzekł jemu Pan: „Jidzi, a podam
 3 je w rękę twą”. **<11>** A gdyż oni weszli
 byli do Baalfarazaim, pobił je
 tu Dawid rzekąc: „Rozdzielił Bog
 6 nieprzyjaciele me przez rękę mą,
 jako się wody rozdzielają”. A przeto
 nazwano jimię temu mieścu
 9 Baalfarazym. *Pobił *jest *je *tu
 *Dawid. **<12>** I ostawili są tu bogi swe,
 jeż Dawid kazał spalić. **<13>** Potem
 12 wtore Filistynowie wtargli a
 rozsuli się w *udole*. **<14>** I poradził się lepak
 Dawid z Bogiem, i rzek jemu
 15 Bog: „Nie chodzi za nimi, otydzi ot
 nich a przydziesz przeciw jim
 *stroną *gruszewim. **<15>** A gdyż usłyszysz
 18 żwięk jidąc w wirzchu gruszewia,
 tedy wynidziesz ku boju, bo wyszedł
 jest Bog przed tobą, aby pobił
 21 twirdze filistyńskie”. **<16>** I uczynił Dawid,
 jako przykazał jemu Bog,
 i pobił twirdze filistyńskie ot Gabaona
 24 aż do Gazara. **<17>** I rozniesiono
 jest jimię Dawidowo po wszelkich
 włościach a Bog dał grozę
 27 jego na wszytki pogany. **<1>** I działał

<15>

sobie domy w mieście Dawid a
 udziałał miasto skrzyni bożej, a
 30 stanem ją ogarnął.

XV

<2> Tedy rzekł Dawid: „Niesłuszno
 jest, aby ot jacy kogo niesiona
 33 była skrzynia boża, jedzinie ot
 sług kościelnych, jeż to zwolił
 Pan ku noszeniu jej a ku

posługowaniu sobie aż na wieki. **⟨3⟩** I
 zgromadził wszytek Israhel do
 3 Jerusalema, aby przyniesiona była
 skrzynia boża na swe miasto,
 ktoreż jej przyprawił był **⟨4⟩** a także
 6 i syny Aaronowy a kościelne
 sługi. **⟨5⟩** Z synow Kaat, *miedzy
 *jimiż Uryjel książęciem był,
 9 a bracia jego *dwieście a
 dwadzieścia. **⟨6⟩** Z synow Merary Asaja
 książę a braciej jego dwieście
 12 a *trzydzieści. **⟨7⟩** Z synow Jersonowych
 Johel książę a braciej jego
 sto a *dwadzieścia. **⟨8⟩** Z synow
 15 Elizafan Semejasz książę a braciej
 jego dwieście. **⟨9⟩** Z synow Ebronowych
 Helijel książę a bracie⟨j⟩ jego
 18 osiemdziesiąt. **⟨10⟩** Z synow Ozyjelowych
 Aminadab książę a braciej jego
 sto a dwanaście. **⟨11⟩** I wezwał Dawid
 21 Sadocha a Abijatara, kapłanow,
 a sług kościelnych: Uryjel a Asaja,
 Johel, Semeja, Helijel a Aminadaba,
 24 **⟨12⟩** i rzekł k nim: „Wy, jż jeście
 książęta czeladnikow sług kościelnych,
 poświęćcie się z bracią
 27 waszą a przynieście skrzynię
 bożą Pana israhelskiego na
 mieście, ktoreż jej przyprawiono,
 30 **⟨13⟩** aby jako na początku, bo tedy nie
 byliście przy tem, ranił nas Pan,
 *tak *i *ninie *bądź, *niecso *wam
 33 *czynić. **⟨14⟩** Przeto poświęćli się kapłani
 a słudzy kościelni, aby nieśli
 *skrzyni Pana Boga israhelskiego.

3 <15> I wzięli synowie Lewi skrzynię
 bożą, jakoż przykazał był Mojseš
 6 podle słowa bożego, na ramiona
 swa na źerdziach. <16> I rzekł Dawid
 książętom sług kościelnych, aby
 9 ustawili z bracie swej śpiewaki
 *na *organoch *i *rozlicznego *stroja,
 to jest na *ręcznych i na rotach,
 12 i na kobosie, i na zwoneczkoch,
 aby brzniął w wysokościach źwięk
 wiesiela. <17> I ustawili *słudzy
 *kościelni: Eman, syna Johelowa
 a *bracią jego, Azafa, syna
 15 Barachyjaszowa, z synow Merary,
 braciej jich, Etana syna Kasaje, <18>
 a s nimi *bracia jich: na drugim
 18 rzędu Zacharyjasza a Bery,
 a Jazyjele a Semiramota a
 Jahyjele, a Anheliba, a Banajasza,
 a Mazajasza, a Matatyjasza, a
 21 Elifalę, a Matemana, a Obededoma,
 a Jehyjele, wrotne. <19> Ale
 śpiewacy Eman a Zaf, a Etan
 24 na zwoneczkoch miedzianych
 brznieli. <20> A Zacharyjasz
 a Ozyjel, Semiramot, a Jachyjel,
 27 a Hamet, <a> Elijab, a Hema, a Azajasz,
 a Banajasz na ręcznicach
 *ci gędli. <21> Ale Matatyjasz, Elifalu
 30 a Macenijasza, a Obededom, a Jehyjel,
 a Ozazyju na skrzydłach przegędali
 a *na *wiciężnych *gęślach.
 33 <22> Konenijasza, książę sług
 kościelnych, nad proroczstwem były a
 ku prześpiewaniu *słodkiej

*pieśni, był zaiste wielmi mądry.

3 <23> A Barachyjasz a Elchana wrotni
 skrzynie bożej. <24> Potem Sebenijasz
 a Jozafat, a Natanael, a Amasy,
 6 a Zacharyjasz, a Banajasz, a Elijezer,
 kapłani trąbili trąbami przed
 skrzynią bożą a Obededom a Achymaas
 byli wrotni skrzynie. <25> Przeto
 9 Dawid a urodzeńszy Israh(e)lszczy, a
 trybunowie szli ku przeniesieniu
 skrzynie zaślubienia bożego z
 12 domu Obededomowa s wiesielim.
 <26> A gdyż pomógł Bog kościelnym
 sługam, ktorzy nieśli skrzynię
 15 zaślubienia bożego, oferowali
 siedm bykow a siedm skopow.
 <27> Zatym Dawid obleczon był w rucho
 18 *białe i wszytcy sładzy kościelni,
 jż nieśli skrzynię, śpiewając
 a Konenijasz, ksiązę prorockie
 21 miedzy śpiewaki, a także Dawid
 obleczon był stołą lnianą. <28> A
 wszytek Israhel wiozł skrzynię
 24 zaślubienia bożego w śpiewaniu
 a w żwiewku trąbnem, a trąbami
 a w zwoncech, a ręczni(ca)mi
 27 i rotami zrownawając się. <29> A gdyż
 przyszła była skrzynia *boża zaślubienia
 30 aż do miasta Dawid Nikol,
 dziewczka Saulowa, patrząc okieńcem
 uźrzała krola Dawida skaczący
 a igrający i wżgardziła jim w siercu swem.

<16>

XVI

33 <1> I przynieśli
 skrzynię bożą a postavili
 ją pośrzod stanku, ktorzyż

rozpiął był Dawid jej i obietowali
 jej *wonne *obiaty i pokojne przed
 3 Bogiem. <2> A gdyż dokonał był Dawid
 oferując zażżone obiaty i pokojne,
 pożegnał lud w jimię boże.
 6 <3> I rozdzielił wszem po wszytykich ot
 męża aż do niewiasty kołacz
 chleba a część mięsa pieczonego
 9 bawołowego a uprażoną w oleju
 żemłę. <4> I ustawił przed skrzynią
 bożą z kościelnych sług, jż by służyli
 12 a wspominali skutki jego a
 sławili i chwalili Pana Boga
 israhelskiego: <5> Azafa ksiązę a
 15 drugiego jego Zacharyjasza, *ale Jehyjele
 a Semiramota, a Jahyjele, a Matatyjasza,
 a Elijaba, a Banajasza, a Obededoma, a
 18 Jehyhele nad organy
 żałtarza a *strun, ale Azaf aby
 brzniął zwonki. <6> Banajasza <...> a
 21 Azyjela, kapłany, ustawił *trąbiąc w
 trąby ustawicznie przed skrzynią
 zaślubienia bożego. <7> W ten dzień
 24 ustawił Dawid ksiązę ku chwaleniu
 Pana Azafa a bracią jego,
 *to *prześpiewając: <8> Chwalcie
 27 Boga a wzywajcie jimię jego,
 oznamcie w ludu nalazki jego.
 <9> Śpiewajcie jemu a *psalmy *pojcie
 30 jemu a wyprawiajcie wszytki dziwy
 jego. <10> Chwalcie jimię święte jego,
 raduj się serce szukających
 33 Pana. <11> Szukajcie Pana
 i csności jego, szukajcie oblicza
 jego zawždy. <12> Wspominajcie

na dziwy jego, które uczynił, a na
 znamiona jego, a na sądy ust jego.
 3 <13> Siemię israhelowo, sługi jego,
 synowie Jakobowi, zwoleni jego. <14> On
 jest Pan Bog nasz, po wszej ziemi
 6 sądownie jego. <15> Wspominajcie
 na wieki śluby jego, rzeczy, które
 przykazał w tysiącu pokolenia,
 9 <16> już to stwierdził s Abramem,
 a *przysięga jego z Isaakiem. <17> I ustawił
 to Jakobowi za przykazanie
 12 a Israhelowi w świadectwie
 wieczne <18> rzekąc: „Tobie dam ziemię
 kanaańską powrozek dziedzictwa
 15 waszego”. <19> Gdyż byli małej
 liczby, mali i *oracze jej <20> a szli ot
 naroda do naroda a z krolewstwa
 18 k ludu jinemu, <21> nie przepuścił
 niżadnemu potwarzać
 jich, ale karał za nie krole. <22> Nie
 21 dotykajcie się mazanych mych
 a w prorocech mych nie złościście.
 <23> Śpiewajcie Panu, wszytka ziemia,
 24 zwiastujcie dzień ote dnia zbawienie
 jego. <24> Wyprawcie w pogaństwie
 sławę jego, we wszech ludziach
 27 dziwy jego. <25> Bo wieliki Pan a
 chwalebny barzo, a groźny nad wszytki
 bogi. <26> Bo wszytcy bogowie
 30 ludzszczy modły są, ale Bog niebios
 uczynił. <27> Chwała i wielebność przed
 nim, siła i radość w mieście jego. <28>
 33 Przynieście (Panu), czeladzi *ludzkiej,
 przynieście Bogu sławę i cesarstwo.
 <29> Dajcie (Panu) chwałę, jimieniu jego

3 podnieście obietę a *przydziecie
 w obeźrzenie jego, a modlcie się
 Panu w *obrazie świętem. <30> Porusz
 się ot oblicza jego wszytka ziemia,
 bo on założył świat nieporuszony.
 6 <31> Radujcie się niebiosa a wiesiel
 się ziemia, a *rzeczecie w narodziech:
 Pan *krokuje. <32> Wzhucz morze i
 9 pełność jego a wiesielcie się role
 i wszytko, cso na nich jest. <33> Tedy
 *będą *chwalić drzewie leśne przed
 12 Bogiem, bo przyszedł sędzić *ziemie.
 <34> Pochwalcie Pana, bo jest dobry,
 bo na wieki miłosierdzie jego. <35> A
 15 rzeczcie: Zbaw nas, Boże, zbawicielu
 nasz, a zgromadź nas, a wyzwol
 ot poganow, ac się spowiadać
 18 będziem jimieniowi świętemu
 twemu a wiesielić się będziem
 w twych śpiewaniach. <36> Pożegnany
 21 Pan Bog israhelski ot wieku
 aż na wieki a rzekni wszytek lud:
 «Amen a chwała bądź Bogu». <37> A tak
 24 ostawił tu przed skrzynią zaślubienia
 bożego Azafa a bracią
 jego, aby przysługowali przed
 27 skrzynią ustawicznie <po wsze dni> a otrzedziami
 swymi. <38> Potem *od *Ededoma a bracia
 jego ośm a sześćdziesiąt a *od *Ededoma,
 30 syna Idytum, a Osa ustawił
 wrotnymi. <39> Ale Sadocha kapłana a
 bracią jego kapłany ustawił przed
 33 stanem bożym na wysokości, *jen
 *był w Gabaonie, <40> aby oferowali
 obiaty Panu na ołtarzu obiatnem

ustawicznie rano i wieczor podle
 wszego, cso pisano w zakonie
 3 bożem, jż przykazał Israhelowi.
 <41> A po niem ustawił Eman a Idytum
 i jine zwolone, jenego każdego
 6 jimieniem swym, ku chwaleniu
 Pana, bo na wieki miłosierdzie
 jego. <42> Eman także a Idytum
 9 trąbiące trąbą a trzając zwoneczki
 i wszystkie *gęźby *głosow
 *wybornych ku śpiewaniu Panu,
 12 a synom Idytum *każąc *być wrotnymi.
 <43> I nawrocił się wszystkie lud
 do swego domu i Dawid, aby także
 15 pożegnał domowi swemu

<17>

XVII

<1> Gdyż potem Dawid bydlł
 w swem domu, rzekł ku Natanowi
 18 proroku: „Owa ja bydlę
 w domu cedrowem, a skrzynia
 zaślubienia bożego pod skorami
 21 jest”. <2> I rzekł Natan ku
 Dawidowi: „Wszystko, cso jest na
 twem sercu, uczyn, bo jest z tobą Bog”.
 24 <3> Przeto tej nocy stała się rzecz
 boża ku Natanowi rzekąc: <4> „Jidzi
 a mow Dawidowi, sładze memu:
 27 Toć mowi Pan: Nie będziesz
 ty mnie działać domu ku bydleniu,
 <5> anim zaiste przebywał w domu
 30 ot tego czasu, w niem jeśm
 wywiodł Israhela *z *ejipskiej
 *ziemie, aż do tego dnia, ale zawżgim
 33 był przemieniający miasta
 stanow <6> a przebywając w przykryciu
 ze wszystkim Israhelem. Zalim *ku

*ktoremu sędzi israhelskiemu mówił,
jim jeśm był przykazał, aby
3 paśli lud moj, a rzekł: *Przecześ
mi nie *udziałał domu cedrowego?
〈7〉 A przeto ninie tak będziesz mówić
6 ku słudze memu Dawidowi:
To mowi Pan zastępow: Jam cię
wziął, gdyś na pastwie za stadem
9 chodził, aby był wodzem luda mego
israhelskiego. 〈8〉 A byłem z tobą,
dokądkolwiek szedł, a zbiłem wszytki
12 nieprzyjaciele tve przed tobą, a
uczyniłem tobie jimię *wielikie i
jako jenego z wielikich, jiz są sławętni
15 na ziemi. 〈9〉 A dałem miasto ludu
memu israhelskiemu: Szczepion
będzie a *przebywać *będę w niem, a
18 więcej nie będzie poruszon ani
synowie nieprawości zetrą je, jako
ot początku, 〈10〉 ote dniow, w nichże
21 dałem sędzie ludu memu israhelskiemu
a poniżyłem wszytki nieprzyjaciele
tve. Przeto zwiastuję
24 tobie, iże udziała Bog tobie dom.
〈11〉 A gdyż wypełnisz dni tve, aby szedł
ku oćcom twym, wzbudzę siemię
27 tve po tobie, *jen będzie z synow
twych, a utwirdzę krolewstwo jego.
〈12〉 On udziała mnie dom a utwirdzę
30 stolec jego aż na wieki. 〈13〉 *A będę
jemu oćcem, a on mnie będzie synem,
a miłosierdzia mego nie otejmę
33 ot niego, jakośm otjął 〈ot〉 tego, jen
przed tobą był. 〈14〉 I ustawię ji w
domu mem a w krolewstwie mem

aż na wieki, a stolec jego będzie
 przeutwirdzony na wieki”. **⟨15⟩** Podle
 3 wszech słów tych a podle wszego
 widzenia tego tak mowił Natan
 ku Dawidowi. **⟨16⟩** A gdyż przyszedł krol
 6 Dawid, a siadł przed Bogiem, rzekł:
 „Kto jeśm ja, Panie Boże, a który
 dom moj, aby dał mi takie rzeczy?
 9 **⟨17⟩** Ale i to mało zda się w twem
 opatrzaniu, a przeto mowiłeś na
 dom sługi twego także na będące
 12 czasy a uczyniłeś mię dziwnego nade
 wszystkie ludzi, Panie Boże moj.
⟨18⟩ Cso więcej *przydano może *być
 15 *Dawidowi, gdyżeś tak osławił sługę
 twego (...) **⟨19⟩** (Panie, prze sługę twego) podle serca twego
 uczyniłeś wszystkie wielebność
 18 tę a chciałeś oznamić wszystkie
 zwieliczenia ta. **⟨20⟩** Panie, nie rownia
 tobie a nie jinego Boga
 21 kromie ciebie ze wszech, o których
 słyszeliśmy uszyna naszyma. **⟨21⟩** Który
 (...) jest jiny jako lud twój Israhel
 24 narod *jiny na ziemi, k niemu
 szedł Bog, aby wyzwolił a uczynił
 sobie lud (a) w swej wielkości
 27 a w grozach [a] wyrzucił narody
 przed jich oczyma, *jeżeś z Ejipta
 wyzwol(ił)? **⟨22⟩** I położyłeś lud twój
 30 israhelski tobie w lud aż na
 wieki a ty, Panie, uczyniłeś się Bogiem
 jego. **⟨23⟩** Przeto już, Panie,
 33 rzecz, jażeś mowił słudze twemu
 i *domu *jego, śćwirdzi na
 wieki a uczyn, jakoś mowił. **⟨24⟩** Ać

1 ostanie wielkie jimię tve
 a wielebno będzie aż na wieki,
 3 a będzie rzeczono: Pan zastępow
 Bog israhelski a dom Dawidow
 sługi jego *trwać *będzie s nim.
 6 <25> Bo ty, Panie Boże moj, zjawiłeś
 w ucho słudze twemu, aby mu
 udziałał dom, a przeto znalazł sługa
 9 twój doufanie, aby się modlił
 przed tobą. <26> Przeto ninie, Panie,
 ty jeś Bog a mowiłeś słudze twemu
 12 taka dobrodziejstwa. <27> A począłeś
 *błogosławieństwo domu *słudze
 *twemu, aby zawżgi był przy tobie,
 15 bo twym, <Panie>, pożegnanim pożegnan będzie na wieki.

<18>

XVIII

<1> I stało
 się potem, gdyż Dawid pobił
 18 filistyńskie a poniżył jich [syny],
 a odjął Jet i dziewczki jego z ręki
 Filistynow, <2> *pobiw i Moaba i byli
 21 Moabszczy sługami Dawidowymi
 dawając jemu dary. <3> Tegoż czasu
 pobił Dawid krola Adadezera
 24 sobskiego włósci Emach, gdy
 był wyjechał, aby rozszerzył swe
 państwo aż do rzeki Eufraten. <4> I
 27 odzierał Dawid tysiąc wozow jego
 a siedm tysięcy jezdnych a
 30 dwadzieścia tysięcy mężow pieszych,
 i schromił wszystkie konie
 wozowe kromie sta wozow, jeż
 je sobie zachował. <5> Tedy także
 33 przyciągnął Syrus, krol damaski,
 chcąc pomoc Adadezerowi,
 krolowi sobskiemu, ale i tego pobił

Dawid dwadzieścia tysięcy
 mężów. **⟨6⟩** A posadził rycerze w
 3 Damaszku, aby Syryja także służyła
 jemu a dawała dary. I pomagał
 jemu Pan we wszech rzeczach,
 6 ku którym szedł był. **⟨7⟩** I pobrał
 Dawid tuły złote, które mieli
 słudzy Adadezerowi a przyniósł
 9 je do Jerusalema. **⟨8⟩** A także z
 Tebat a z Chym, tak rzeczonych
 miast Adadezerowych, mosiądzu
 12 wiele, z niego Salomon udzielał
 morze miedziane a słupy
 i sędy miedziane. **⟨9⟩** To gdyż usłyszał
 15 Ton, król emacski, że Dawid
 pobił wszystkie wojska Adadezerowe,
 króla Soba, **⟨10⟩** posłał
 18 swego syna Adurama ku królowi
 Dawidowi, żądając od niego
 miru a radując się temu, że
 21 pobojował a pobił Adadezera,
 bo przeciwnik był Ton królowi
 Adadezerowi. **⟨11⟩** Ale i wszystkie
 24 sędy złote i srebrne, i miedziane
 poświęcił król Dawid Bogu a
 srebro i złoto, jeż był król pobrał
 27 ze wszelkich narodów, i z Idumskich
 jako i Moabskich, i ot
 synów Amonowych, i ot Filistyńskich,
 30 i Amalechytskich. **⟨12⟩** Potem
 Abizaj, syn Sarwije, pobił Edoma
 w Udołu Solnem ośmnaście tysięcy
 33 **⟨13⟩** i *ustawi w Edomie posadkę,
 aby służyli Dawidowi *Edomszczy,
 i sprawił Pan Dawida we

wszytkiem, k czemu kole się przyczynił.

⟨14⟩ Przeto krolował Dawid

3 nade wszym Israhelem, czyniąc
sądy a prawdę wszemu swemu

ludu. ⟨15⟩ Potem Joab, syn Sarwije, był

6 nad wojską, a Jozafat, syn Ailud,
kanclerzem. ⟨16⟩ A Sadoch, syn Achytob,
a Achymelech, syn Abijatarow byłasta

9 kapłanmi, a Suza pisarzem.

⟨17⟩ Ale Bananijasz, syn Jojady, nad zastępy
strzelcow a samostrzelników,

12 ale synowie Dawidowi pirwi u ręki krolowy.

⟨19⟩

XIX

⟨1⟩ Potem się

przygodziło, iż umarł Naas,

15 krol synow Amonowych, a krolował

*Amon, syn jego, w miasto jego.

⟨2⟩ I rzekł Dawid: „Uczynię miłosierdzie

18 z Amonem, synem Naazowym, bo

jego otec ukazował miłosierdzie

mnie”. I posłał Dawid ⟨posły⟩ ku jego

21 ucieszeniu dla śmierci jego

oćca, *a *gdyż przyszli do ziemie

synow Amonowych, aby Amona

24 ucieszyli, ⟨3⟩ rzekły książęta synow

Amonowych ku Amonowi: „Ty mniemasz,

by Dawid *prze *swą cześć

27 *posłał, *aby *cię *ucieszył nad śmiercią

oćca twego, a nie znamionasz,

izę przeto, aby wyłazęczyli i

30 wyśpiegowali a opatrzyli ziemie twą,

przyszli k tobie sługi jego. ⟨4⟩ Przeto

Amon obłył sługi Dawidowy

33 a ogolił a rozstrzygał jich suknie

ot jich biodr aż do nog i puścił

je. ⟨5⟩ Oni gdyż odydą a to wskazali

Dawidowi, posłał przeciw jim,
 bo wielk*ie* potępienie cirpieli,
 3 i przykazał, aby ostali w Jerycho,
 dojad by nie odrosły brody jich, a
 tedy aby się wrocili. <6> Widząc
 6 synowie Amonowi, iżę przezprawie
 uczynili Dawidowi, tak Amon
 jako i jini lud, posłali tysiãc
 9 libr s*rzebra*, aby przewieźli sobie
 z Mezopotanijej a z Syryjeje, *a *z
 *Maachy i z Saby wozy i jeź*dźce*.
 12 <7> I przywieźli dwa a trzydzieści
 tysiãcow wozow i krola Maacha
 z jego ludem. Ci gdyż przyjeli,
 15 rozbili swe stany w kraju
 *moabsk*iem* a synowie Amonowi
 sebrawszy się z swych miast pociãgli
 18 ku boju. <8> To gdyż usłyszãł
 Dawid, posłał Joaba a wszystkiej wojsk*ę*
 m*ę*zow silnych. <9> A szed*szy*
 21 synowie Amonowi śpic*ę* sposobili
 podług brony mieśc*skiej*,
 ale krolowie, j*iz* na pomoc
 24 przyjeli, *rozdnie na polu stali.
 <10> Przeto Joab zrozumia*w*, iżę boj
 b*ę*dzie przeciw sobie z przodku i
 27 na pośl*adku*, przebra*w* m*ę*z*e* przesilne
 ze wszego Israhela i wzruszy
 się przeciw Syrskiemu. <11> A ostateczn*ã*
 30 stron*ę* luda dał *pod *r*ę*ki
 Abizaj, brata swego, aby się poruszyli
 przeciw synom Amonowym,
 33 <12> i rzekł: „Przemogã*lić* mi*ę* Syrszczy,
 b*ę*dź mi na pomoc, jestli ci*ę* przemogã
 synowie Amonowi, ja b*ę*d*ę*

tobie ku wspomózeniu. <13> Posil
 się a czynmy sobie mężnie prze
 3 nasz lud i prze miasta Boga
 naszego, ale Pan, cso się jemu
 dobrego uźrzy, to uczyni”. <14> I
 6 poruszył się Joab i lud, již był s nim,
 przeciw Syrskiemu ku boju
 i gonił je. <15> Potem synowie
 9 Amonowi uźrzawszy, iże bieży Syrski,
 także i oni pobieżeli przed
 Abizaj, bratem jego i weszli są
 12 do miasta, i wrocił się Joab do
 Jerusalem. <16> A uźrzawszy Syrski,
 iże pobit ot Israhela, posłał posły,
 15 aby przywiedli Syrskiego, již
 za rzeką bydlił, *miedzy *którymi
 *było ksiązę Sofat nad rycerstwem
 18 Adadezer był jich wodz.
 <17> To gdyż było Dawidowi wskazano,
 sebraw wszytek Israhel, przeszedł
 21 Jordan i rzuci się na nie, szykowaw
 na bok jedną wojskę, aby
 s nimi bojował. <18> I uciekał Syrski
 24 przed Israhelem, i zbił Dawid
 Syrskich siedm tysięcy wozow a
 czterdzieści tysięcy pieszych i
 27 Sofata ksiązę tej wojski. <19> A
 uźrzawszy [jini] sładzy Adadezerowi,
 iże ot Israhela przemożeni, uciekli
 30 ku Dawidowi i służyli jemu,
 a więcej Syryja *nie *radziła dawać
 pomocy synom Amonowym.

<20>

XX

33 <1> Stało się jest po roce
 tego czasu, ktorego obykli
 krolowie na wojny

wychadzać, sebrał Joab wojskę i
 moc rycerstwa i kaził ziemię synow
 3 Amonowych a szedł i obległ
 Rabaad, ale Dawid bydlil w
 Jerusalemie, gdyż Joab pobił Rabaat
 6 i skaził je. <2> A wziaw Dawid koronę
 *złotą z głowy Melchonowy a nalazł
 na niej na wadze librę złota
 9 i przedrogię kamienie i uczynił
 sobie Dawid z niego koronę, i
 wielki plon z miasta pobrał, <3> a ten
 12 lud, jen był w niem, wywiodł
 ji precz i *kazał *ji *cepy *młócić
 *a *żelazne *brony *po *nich *włóczyć,
 15 *a *okowanymi *wozy *przez *nie *jeździć,
 tak aby byli roztargani a starci
 wszyscy. Tak uczynił Dawid wszystkim
 18 miastom *synom *Amonowym
 i wrocił się ze wszystkim swym ludem
 do Jerusalema. <4> Potem zszedł
 21 się boj w Gazer przeciw Filisteom,
 w niemże zabił Sobochae
 *u *Zatytejskiego, Zafy z rodu Rafaimowa
 24 i poniżył je. <5> Jiny także
 boj stał się przeciw Filisteom, w
 niemże zabił *Odbogadany, syn
 27 Saltus betleemski, brata Golijata
 jetejskiego, w jegoż kopiju
 drzewo było jako nawoj
 30 tkaczow. <6> Ale i jiny się boj
 przygodził w Jet, w niemże był
 człowiek przedługi po sześci palcoch
 33 mając, tych było społu dwadzieścia
 i cztery, ten także z Rafaima
 pokolenia był urodzon. <7> Ten urągał

Israhelowi i pobił ji Jonatan,
syn Saama, brata Dawidowa.

3 Ci są synowie Rafaimowi
w Jet, już seszli od ręki
Dawidowy a sług jego.

⟨21⟩

XXI

6 ⟨1⟩ Potem szatan poruszył się
przeciw Israhelowi a popędził Dawida,
aby zliczył israhelski lud. ⟨2⟩ I rzekł
9 Dawid ku Joabowi a książętom
ludzkim: Jidźcie a zliczcie Israhel
od Bersabee aż do Dan i przynieście
12 mi liczbę, abych wzwidział. ⟨3⟩ I
otpo[w]wiedział Joab: „Przysporz Pan luda
swego stokroć więcej, niż go jest.
15 Wszakóż, panie moj krolu, wszytscy
są słudzy twoi? Przecz szuka tego pan
moj, cso by za grzech było policzono
18 Israhelowi?” ⟨4⟩ Ale słowa krolowa
więcej się przemogła a wyszedw
Joab, obszedł wszytek Israhel i wrocił
21 się do Jerusalema, ⟨5⟩ i dał Dawidowi
liczbę jich, jeż był obszedł. I naleziona
liczba wszego Israhela tysiąc
24 tysięcy a sto tysięcy mężow,
jiż mieczem włodnęli, a z Judy *trzysta
a siedmdziesiąt tysięcy bo[ją]jownikow,
27 ⟨6⟩ bo Lewi a *Benjaminowa
nie zliczył był, przeto iże ⟨Joab⟩ przedzięcznie
czynił krolowo przykazanie.
30 ⟨7⟩ I nie lubiło się Panu przykazanie
to i zranił Israhela. ⟨8⟩ I rzekł
Dawid Bogu: „Zgrzeszyłem *barzo,
33 iżem to uczynił, proszę, odnieś złość
sługi twego, bom niemądrze
uczynił”. ⟨9⟩ I rzekł Pan ku Gadowi,

ku prorokowi rzekąc: **⟨10⟩** „Jidzi a
mow ku Dawidowi ⟨i rzekni jemu⟩: Toć mowi Pan:
3 Ze trzech rzeczy dawam woleństwo
tobie, jeno, ktoreż chcesz, sobie
zwol, ac uczynię tobie”. **⟨11⟩** A gdyż
6 przydzie Gad ku Dawidowi, rzekł jemu:
„Toć mowi Pan: Zwol sobie, ktore
chcesz: **⟨12⟩** albo trzy lata głod *w *ziemi,
9 albo za trzy miesiące uciekanie
przed swymi nieprzyjacielmi a
jich miecza nie mogąc uciec,
12 albo trzy dni *miecz *boży *puszczony
*na*ziemię *śmierci a anjoła bożego,
jen będzie bić po wszytkich
15 krajoch Israhela, a przeto ninie
widz, cso bych odpowiedział temu,
jen mię posłał”. **⟨13⟩** I rzekł Dawid
18 ku Gadowi: „Ze wszech stron są
mi uciśnienia, ale lepiej mi
jest, abych się dostał w ręce boże,
21 bo są wiele miłosierdzia jego, niżli
w ręce ludzkie”. **⟨14⟩** I posłał Pan
mor na Israhel, i padło z Israhela
24 siedmdziesiąt tysięcy mężow. **⟨15⟩**
*Przeto posłał anjoła do Jerusalem,
aby ji ranił, a gdyż bił je, uźrzaw
27 Pan i slutował się nad wielką
złością i przykazał anjołowi,
jen bił, rzekąc: „Dosyc jest,
30 już przestań ręka twa”. A tak
anjoł boży stał podle mieścca
Ornanowa jebużejskiego **⟨16⟩** a wzniosł
33 oczy swoi Dawid, uźrzał anjoła
bożego stojąc miedzy niebem
a miedzy ziemią a w jego ręce

nagi miecz obrociw się przeciw
 Jerusalem i padli tako on jako
 3 więcwszy urodzenim z ludu, odziani
 cylicyjum, *padszy na ziemi.
 ⟨17⟩ I rzekł Dawid ku Panu: Wszakom
 6 ja, jenżem kazał, aby lud był zliczon.
 Jaciem zgrzeszył, jam złe uczynił,
 to stadko cso złego zasłużyło?
 9 Panie Boże moj, obroć się, proszę,
 ręka twa na mię a na dom
 oćca mego, ac lud twój nie
 12 będzie zbit”. ⟨18⟩ A tak anjoł boży przykazał
 Gadowi, aby rzekł Dawidowi,
 aby ⟨szedł a⟩ udziałał ołtarz Panu Bogu
 15 na mieścicu Ornanowie jebużejskiego.
 ⟨19⟩ Tedy Dawid podle rzeczy Gadowy
 szedł, jako jemu mówił słowem
 18 bożym. ⟨20⟩ Ale Ornan, gdyż był weźrzał
 a uźrzał anjoła bożego z swymi cztermi
 syny, *skryw się, bo wtenczas młocił
 21 na gumnie pszenicę. ⟨21⟩ Tedy gdy
 pojdzie Dawid ku Ornanowi, uźrzaw
 24 ji Ornan i pojdzie przeciw jemu
 z gumna i pokłonił się jemu
 padw na ziemi. ⟨22⟩ I rzekł jemu Dawid:
 Daj mi *mieścce swe, ac udziałam
 27 na niem ołtarz Panu Bogu, a zacz stoi,
 to srebro weźmiesz, ac przestanie
 rana od luda. ⟨23⟩ I rzekł Ornan ku
 30 Dawidowi: „Weźmi, *moj *panie *krołu
 *miły, *a *uczyń z niego, cso się tobie
 lubi, a k temu dam i woły ku obiecie,
 33 i *cepy *w *miasto *drew, i pszenice
 ku obiecie poświętniej, wszytko
 rad dam. ⟨24⟩ I rzekł *jem krol Dawid:

„Nikako tak nie będzie, ale srebro
 dam, zacz stoi, bo ani nics tobie
 3 mam odjąć a tak obietować
 Panu zapalne obiady wdzięczne.
 <25> Przeto dał Dawid Ornanowi
 6 za mieście sześćset zaważy złota
 wagi przesprawiedliwej. <26> I
 9 udziałł tu ołtarz Panu, i obiatował
 obiady zażżone i pokojne a wzywał
 Pana i usłyszał ji w ogniu z nieba
 na ołtarzu obietnem. <27> A anjołowi
 12 przykazał Pan i wszczynił miecz swoj
 w nożny. <28> A natychmiast Dawid
 uźrzaw, iże ji usłyszał Pan na
 15 mieścu Ornanowie jebużejskiego,
 i zabił jemu tu obiatę. <29> A stan boży,
 jen był uczynił Mojsesz na puszczy,
 18 i ołtarz obietny w tę dobę był na gorze
 Gabaon. <30> I nie mógł Dawid jić ku
 ołtarzu, aby się tam modlił Bogu,
 21 bo był wielikim strachem przestraszon,
 widząc <miecz> anjoła bożego.

<22>

XXII

<1> I rzekł Dawid: „Toć jest dom
 24 boży a ten ołtarz ku paleniu
 obiady w Israhelu. <2> I przkazał,
 aby byli sebrani wszytcy wypowiedzeni
 27 z ziemie israhelskiej i ustawił
 z nich łamacze, aby łamali
 kamienie a ciosali, aby działan był
 30 dom boży. <3> A wiele żelaza ku
 goździom drzwianym i ku dłubaniu,
 i ku spojeniu *i *przyprawił *Dawid
 33 niezmierną wagę mosiądzu.
 <4> I drzewia cedrowego, tego
 liczba nie mogła domnimana być,

jeż Sydońszczy a Tyrszczy przynieśli
ku Dawidowi. <5> I rzekł Dawid: „Salomon
3 syn moj jest dziecię malutkie
a rozkoszne, ale dom, jen ja chcę
działać Bogu, taki ma być, aby
6 po wszystkich krainach był mianowan,
przeto przyprawię jemu
potrzebę”. A prze tę przyczynę przed swą
9 śmiercią przygotował wszytek nakład.
<6> A wezwał syna swego Salomona
i przykazał jemu, aby udziałał
12 dom Panu Bogu israhelskiemu. <7> I
rzekł Dawid ku Salomonowi: „Synu
moj, ma wola była, abych udziałał
15 dom jimieniu Boga mego, <8> ale
stała się rzecz boża ku mnie rzekąc:
«Wieleś krwie przelał a wieleś bojow
18 bojował, przeto nie będziesz moc
działać domu jimieniu memu,
tako krew przelaw przede mną, <9> ale
21 syn, jen się tobie urodzi, będzie mąż
przepokojny a ja jemu uczynię pokoj
ode wszech nieprzyjacioł jego
24 wokoł, a prze tę przyczynę pokojny
słynać będzie, a mir a pokoj dam
Israhelu we wszech dniach jego.
27 <10> Ten udziała dom jimieniu memu,
ten będzie mnie za syna, a ja jemu
będę za oćca i ućwirdzę stolec
30 krolewstwa jego nad Israhelem
na wieki». <11> Przeto, synu moj, bądź
Pan z tobą a *przebywaj a działał dom
33 Panu Bogu twemu, jako mówił
o tobie. <12> A daj tobie Pan mądrość
a smysł, aby mógł rzedzić Israhela

a ostrzegać zakona Pana Boga
twego. <13> Bo tedy możesz pomnożon
3 być, gdyż zachowasz przykazanie
a sądy jego, jeż rozkazał Pan
*Mojszesza, aby uczył Israhela: Posil się
6 a czyni mężnie, nie boj się ani lękaj.
<14> Owa tociem ja w mem
ubostwie przyprawił nakład domu
9 bożemu sto tysiąc libr złota
a srebra tysiąc tysiącow libr,
ale mosiądzu a żelaza nie
12 wagi ani liczby, bo wielkość
przemaga liczbę, drzewa a
kamienia, tegom przygotował ku
15 wszej potrzebie. <15> A masz także
wiele rzemieślnikow, już łamią
kamień, wapno żgą, i *tesarzow,
18 i *wszelkich *rzemieślnikow
*i *wszelkiego *rzemiesta ku
uczynieniu działa przemądrych
21 <16> ot złota i ot srebra, i ot
mosiądzu, i ot żelaza, jegoż nie
liczby. Przeto wstań a działaj, a Pan
24 będzie z tobą. <17> I przykazał Dawid
wszytkim książętom israhelskim,
aby pomagali Salomonowi synu
27 jego. <18> *Widzcie, *rzekł, iż Pan
Bog s wami jest a dał wam pokój
we wszytkiem okrędze i poddał
30 wszytki nieprzyjaciele w
waszą rękę a *poddana ziemia
Panu i wszemu ludu jego, <19>
33 przeto przyczyńcie serca wasza
i dusze wasze, abyście szukali Pana
Boga waszego, a powstańcie,

a uczyńcie świąć Panu Bogu
 waszemu, ac będzie wniesiona
 3 skrzynia zaślubienia bożego
 i sędy poświęcone Bogu w
 domu, jen się udziała jimieniu bożemu.

⟨23⟩

XXIII

6 ⟨1⟩ Potem Dawid
 będąc star a pełen
 dni ustawił krolem Salomona
 9 syna swego nad Israhelem. ⟨2⟩ A
 sebraw książęta israhelska i kapłany,
 i kościelne sługi, ⟨3⟩ i zliczony
 12 sługi kościelne ode *dwudziestu
 lat a nadto, i naleziono
 ośm a trzydzieści tysięcy mężow.
 15 ⟨4⟩ Z tych wybrani są a rozdzieleni
 k służbie domu bożego dwadzieścia
 a cztery tysiące, *proboszczow
 18 a sądz sześć tysięcy.
 ⟨5⟩ A wrotnych cztery tysiące a
 tyłkież śpiewakow śpiewając
 21 Panu na gęślach a na organiech,
 jeż uczynił *Dawid ku
 śpiewaniu. ⟨6⟩ I rozdzielił je Dawid
 24 po oczrzedziach synow Lewi, to
 jest Jersonowych a Kaatowych,
 a Merary. ⟨7⟩ A Jersonowych:
 27 Leedam a Semej. ⟨8⟩ A synowie Leedan:
 książęta Jejel a Secham
 a Jeel, trze. ⟨9⟩ Synowie Symeonowi:
 30 Salomit a Ozyjel, a Aram,
 ci trze, ci książęta czeladzi
 Leedamowych. ⟨10⟩ Potem synowie
 33 Semeowi: Lecha, Zyza a Jaus,
 a Baryja, ci cztery synowie
 Semeowi. ⟨11⟩ I był Lech pirwy a Zyza

drugi, ale Jaus a Baryja nie miała sta
 wiele synow, a przetosta w
 3 jenej czeladzi a w jenem domu
 policzona. <12> Synowie Kaatowi:
 Amram a Izar, Ebron a Ozyjel, cztery
 6 *synowie. <13> Synowie Amramowi: Aaron
 a Mojszesz. I odłączon Aaron,
 aby służył [a] <w> święci świętych i
 9 synowie jego aż na wieki a aby
 zażegał kadzidło Panu podle obyczaja
 swego a błogosławił jego jimię
 12 wiecznie. <14> A także Mojszesza,
 człowieka bożego, synowie przyliczeni
 są w pokolenie Lewi. <15> Synowie Mojżeszowi
 15 Jerson a Elijazer. <16> Synowie
 Jersonowi: Sebuel pirwy. <17> I byli
 synowie także Eleazarowi: Roboja
 18 pirwy i nie miał Elijazar jinich
 synow. Ale synowie Robojaszowi
 rozplodzili się barzo. <18> Synowie Izarowi:
 21 Salomit pirwy. <19> Synowie
 Ebronowi: Jeryjachu pirwy, Amazyjasz
 drugi, Jazyjel trzeci, Jechram
 24 czwarty. <20> Synowie Oz<yj>elowi: Micha
 pirwy, Jezyja drugi. <21> Synowie Merary:
 Mooli a Muzy. Synowie Mooli:
 27 Eleazar a Cys. <22> A umarł Eleazar
 nie mając synow, jeno dziewczki i
 pojmwali je sobie synowie Cys,
 30 bracia jich. <23> Synowie Muzy: Mooli
 a Eder, a Jerymit, trze. <24> To są
 synowie Lewi w swem pokoleniu i
 33 w czeladziach swych książęta po
 oczrzedziach i po liczbach każdej
 głowy, już czynili działa w służbie

domu bożego ode dwudziestu
 lat a nadto. **⟨25⟩** Bo rzekł Dawid:
 3 „Otpoczynienie dał Bog israhelskim
 ludziem swym a przebytek aż na
 wieki w Jerusalemie. **⟨26⟩** Nie będzie
 6 trzeba służby sługam kościelnym,
 aby więcej stan nosili i wszyscy
 jego sędy k służbie. **⟨27⟩** A tak podle
 9 przykazania Dawidowa *napośledź
 *by policzono synow Lewi *liczbę ode
 dwudziestu lat a nadto. **⟨28⟩** I będą
 12 pod ręką synow *Amonowych ku
 potrzebie domu bożego w sieniach
 a w poświętnych komorach i w
 15 mieścu oczyszczenia i w poświętnicy
 i we wszech uczyncech służebności
 kościoła bożego. **⟨29⟩** Ale kapłani
 18 *ustawieni *będą nad chleby poświętnymi
 a nad obiata chlebową
 i nad przasnki, i nad prześnicami,
 21 i nad kotły, i nad chlebem prażonym
 na panwi a nad warzonym, i nade
 wszą wagą, i nad miarą **⟨30⟩** ale sługi
 24 kościelne aby stali rano ku
 chwaleniu a ku śpiewaniu Panu
 a także k wieczoru **⟨31⟩** tak w obiatach
 27 kadzidlnych domu bożego, jako
 w soboty i w kalendy, i na jina
 święta podle liczby a duchownych
 30 obyczajow [a] wszelkie rzeczy
 ustawnie [stojcie] przed Bogiem,
⟨32⟩ A *ostrzegajcie *zachowaniem stanu
 33 zaślubienia i rzędu świętnego
 i obyczajaj synow Aaronowych, swej
 braci, aby przysługowali w domu
 36 bożem.

⟨1⟩ *Potem synow Aaronowych
 ci działowie będą:
 3 Synowie Aaronowi: Nadab a
 Abiju, Eleazar a Itamar. ⟨2⟩ I umarłasta
 *dwa, Nadab a Abiju przed oćcem
 6 swym przez synow a kapłaństwa
 używał Itamar a Eleazar. ⟨3⟩ I
 rozdzielił ⟨je⟩ Dawid, to jest Sadocha z
 9 synow Eleazarowych a Abimalech z
 synow Itamarowych podle oczrzedzi
 swych i ⟨służby⟩. ⟨4⟩ I nalezieni są wielim więcej
 12 synow Eleazarowych miedzy mężmi
 książęty niż synow Itamarowych.
 I rozdzielił jim, to jest synom
 15 Eleazarowym, sześćnaście książąt
 po czeladziach a domiech, a z synow
 Itamarowych ośm książąt po czeladziach
 18 a domiech swych. ⟨5⟩ A tak
 jest oboję tę czeladź rozdzielił miedzy
 sobą losmi, bo była książęta ta
 21 święci i domu bożego tako z synow
 Eleazarowych, jako z synow Itamarowych.
 ⟨6⟩ I popisał je Semejasz, syn
 24 Natanaelow, pisarz *sług *kościelnych,
 przed krolem i przed książęty,
 i przed kapłanem Sadochem a
 27 Achymelech, synem Abijatarowym,
 i przed książęty kapłańskiej czeladzi
 a sług kościelnych: jeden dom,
 30 jen mimo jine był powyszon, Eleazarow,
 a drugi dom, jen pod sobą
 miał *ostanie, Itamarow[i]. ⟨7⟩ I wyszedł
 33 pirwy los Jojaryb, drugi Jedeje,
 ⟨8⟩ trzeci Harym, czwarty Seorym, ⟨9⟩ piąty
 Melchyje, szosty Majnan, ⟨10⟩ siodmy

Akos, osmy Abija, <11> dziewiąty Hyjensu,
 dziesiąty Sechenna, <12> jedenaście
 3 Elijaryb, dwanaście Jachym, <13>
 trzynaście Offa, czternaście Izbaal,
 <14> piętnaście Relga, szesćnaście
 6 Eminer, <15> siedmnaście Ezyr, ośmnaście
 Abezes, <16> dziewiętnaście
 Fatejas, dwadzieścia Jezechyjel, <17>
 9 dwadzieścia i jeden Lachym,
 dwadzieścia i dwa Gamul, <18> XXIII Dalijan,
 XXIV Mazaan. <19> Ta otrzedź *synow
 12 *Lewi podle służeb swych aby wchadzali
 w dom boży a podle rzędu
 swego pod ręką Aaronową, oćca
 15 swego, jako przykazał <Pan> Bog *Israhelu.
 <20> A tak z synow Lewi, jż
 ostatni byli: z synow Amranowych
 18 *kapłani *byli Subhael a *synowie
 *Subhaelowi Jedera. <21> Ale z synow
 Roboe księżę Jezyjasz <22> a Izaarys
 21 syn Salemot, ale Salemotow syn
 Jenadyjar <23> a syn jego Jeryjan
 pirwy, Amaryjasz drugi, Zazyjel trzeci,
 24 Jetmaon czwarty. <24> Syn
 Ezyjelow Micha, syn Michow Samir,
 <25> brat Michow Jezyja, syn
 27 Jezyje Jachar. <26> Synowie Merary
 Mooli a Muzy, syn Jozyjamow Bennon
 <27> a syn Merary Ozyjan, a Soem a
 30 Sachur a Ebry. <28> A Mooli syn Eleazar,
 jen nie miał dzieci. <29> Ale syn Cys
 Jeramel. <30> Synowie Muzy Mooli
 33 a Edera, a Serymut. Ci synowie
 Lewi podle domu czeladzi swych.
 <31> Miotali są i oni losy przeciw <...>

(tu brak 8 kart)

⟨II Paralipomenon⟩

⟨6⟩

3 ⟨...⟩ jenzem udziałał jimieniowi
 twemu. ⟨34⟩ Jestliby wyszedł lud twój
 ku boju przeciw twym przeciwnikom
 drogą, jaż by je posłał, a
 pomodłą się tobie *w drodze, na
 6 niejże miasto jest, jeżeś zwolił,
 a dom, jenzem udziałał jimieniu
 twemu, ⟨35⟩ ty *usłysz z nieba
 9 modlitwę jich a prośbę a pomścisz.
 ⟨36⟩ Jestliby zgrzeszył przeciw tobie,
 – ani jest człowiek, jen by nie
 12 zgrzeszył – a rozniewałby się na nie
 i podałby je nieprzyjacielom,
 iżeby je wiedli jęte do ziemie dalekiej
 15 albo bliskiej, ⟨37⟩ a *obrociliby
 się swym sercem w ziemi, do niej by
 jęci wiedzeni byli, czynili pokajanie
 18 a pomodlili się tobie
 w ziemi jęcstwa swego rzekąc:
 „Zgrzeszyliśmy, nieprawiesmy czynili,
 21 niesprawiedliwiesmy czynili”,
 ⟨38⟩ a obrocil(i)liby się k tobie
 w całym sercu swem i we
 24 wszej duszy swej w ziemi jęcstwa
 swego, do niejże wiedzeni, będąć
 się modlić tobie przeciw
 27 drodze ziemie swej, jażeś dał
 oćcom jich a miastu, jeżeś zwolił,
 a *dom, jenzem udziałał jimieniu
 30 twemu, ⟨39⟩ ty usłyszysz z
 niebios z przebytką twego twardego
 modlitwy jich a uczynić sąd,
 33 a odpuść ludu twemu aczkoli
 grzesznemu, ⟨40⟩ bo ty jeś Bog moj.
 Otworzta się, proszę, oczy twoi

a uszy twoi posłuchajta ku modlitwie,
 jaż się dzieje w tem mieścu.

3 <41> Przeto ninie powstań,
 Panie Boże, w pokoj twój, ty a
 skrzynia siły twej, kapłani twoi,
 6 Panie Boże, ac się obleką we
 zbawienie a święci twoi ac się
 wiesielą w dobrych rzeczach.

9 <42> Panie Boże, nie odwracaj
 oblicza krysta twego, pamiętając
 miłosierdzia Dawida sługi twego.

<7>

VII

12 <1> A gdyż dokonał Salomon
 słow modlitwy, zstąpił
 ogień z nieba i *zdzegł obiaty
 15 palone i wicieźne a wielmożność
 boża napełniła dom, <2> iże nie
 mogli wnić kapłani do domu
 18 bożego, przeto iże wielebność
 boża napełniła dom boży. <3> A takżeż
 wszyscy synowie israhelszczy widzieli
 21 zstępując ogień *z *nieba a
 sławę bożą nad domem, a padszy
 <...> na ziemię na *podłożne *kamienie,
 24 *pokleknawszy *pofalili Pana,
 iże jest dobry a iże na wieki jest
 miłosierdzie jego. <4> *Potem krol
 27 i wszystkie lud obiatowali obiaty
 przed Bogiem. <5> I zabił krol Salomon
 obietnych wołow dwadzieścia
 30 a dwa tysiąca a skopow
 dwadzieścia a sto tysięcy,
 a poświęcił dom boży krol i
 33 wszystkie lud. <6> Ale kapłani stali
 w rzedziech swych, ale sługi kościelne
 na organiech pieśni

bożych, jeź złożył Dawid ku chwaleniu
Pana, *iże *jest *dobry a iże na
3 wieki miłosierdzie jego, dzięki
Dawidowy śpiewając rękama swyma
a kapłani brznieli w trąby przed
6 *nim, a wszytek Israhel stał. <7> A
poświęcił Salomon pośrzodek sieni
przed kościołem bożym, bo tu
9 obiatował obiady a tuki pokojnych,
bo ołtarz miedziany, jen był udziałał,
nie mógł znosić obiat zżonych
12 a poświętnych, a tukow *pokojnych.
<8> I uczynił Salomon święto w tem
czasu za siedm dni a wszytek Israhel
15 s nim, zbor wieliki <barzo>, ode
wschodu Emach aż do prądu ejijskiego.
<9> I uczynił osmy dzień zgromadzenie,
18 przeto iże był poświęcił ołtarz
za siedm dni a święto był uczynił
siedm dni. <10> Przeto trzeciego
21 a dwadzieścia dnia miesiąca siedmego
rozpuścił lud do swych przebytkow
wiesieli a radostny prze
24 dobre, jeź był Bog uczynił Dawidowi
a Salomonowi i ludu israhelskiemu.
<11> I dokonał Salomon
27 *domu *bożego a *domu *krolova i
wszytko, cso umienił na swem siercu,
aby uczynił domu bożemu i swemu
30 domu, i miał szczęście. <12> I zjawił
się mu Pan w nocy i rzekł jest:
33 „Usłyszałem modlitwę twą a zwoliłem
miasto to sobie, aby był dom
obietny. <13> Zatworzylibych niebo,
iżeby deszcz nie szedł, a kazałlibych

kobyłkam, aby zdeptały ziemię, albo
posłałlibych mor na lud
3 moj <14> a obroci(ł)liby się lud moj, nad
nimże to wzywano jimię me,
modlić mi się będzie a szukać będzie
6 oblicza mego, czyniąc pokajanie
od drog swych złych, a ja usłyszę
z nieba i będę miłościw grzechom
9 jich a ziemię jich uzdrowię.
<15> I będzieta oczy moi otworzony
a uszy moi przychyłony ku modlitwie
12 jego, kto by na tem mieścu
się modlił. <16> Bociem zwolił i
poświęciłem sobie miasto to, a tu
15 by było me jimię na wieki i oczy
moje by tu byle, i serce me po wszystkie
dni. <17> A ty będzieszli chodzić przede
18 mną, jako chodził ociec twój
Dawid, a *uczynił podle wszego,
jeżem przykazał tobie, a sprawiedliwości
21 mych a sądow będzieszli
posłuchać, <18> wzbudzę tron
krolewstwa twego, jakom ślubił
24 oćcu twemu Dawidowi rzekąc:
„Nie będziec odjęt z pokolenia twego
mąż, jen by był książęciem
27 w Israhelu. <19> A jestlibyście się
odwrocili i opuścilibyście me
sprawiedliwości a przykazania ma,
30 jeżem wam ustawił, odydąc i
służylibyście bogom cudzym a
modlilibyście się jim, <20> wyrzucę
33 was z ziemie mej, jażem wam
dał, a ten dom, *jenżeś *udziałł
jimieniu memu, zarzucę od oblicza

mego a dam ji w powieść a
 na przykład wszystkim ludziem. <21> I
 3 będzie dom ten to w przysłowie
 wszystkim mijającym <i> rzeką dziwując
 się: „Przecż tak uczynił Bog tej
 6 ziemi a temu domu?” <22> I odpowiedzą:
 „Bo opuścili Pana Boga oćcow
 swych, jen je wywiodł z ziemie
 9 ejipskiej, i chopili się bogow
 cudzych a kłaniali się jim, a czcili
 je, a przeto wszystko to złe przyszło na nie”.

<8>

VIII

12 <1> A gdyż się napełni
 dwadzieścia lat, w
 nichże udziałał Salomon kościół
 15 Bogu i dom swoj, <2> i miasta, jeż był
 dał Iram Salomonowi, omurowaw
 i kazał w nich bydlić synom
 18 israhelskim. <3> Potem otszedł do Emat
 Saba i dobył jego. <4> I udziałał Miasto
 Palmowe na puszczy a jina miasta
 21 twarda udziałał w Emat. <5> I uczynił
 *dwie mieście omurowane Beteron
 wyszszze a Beteron niższe mając
 24 brony i zawory, i zamki. <6> Balaat także
 udziałał i wszystko miasta przetwarda,
 jaż była Salomonowa, i
 27 wszystko miasta wozatarzow i jeźdźcow,
 wszystko, csoż chciał
 *krol Salomon i zrządził, *uczynił i udziałał
 30 w Jerusalemie i w Libanie, i *we *wszej
 *swej *mocy. <7> A wszytek lud, jen
 był ostał z Eteickich i Amorejckich,
 33 i Fereickich, i Eweickich, i
 Jebuzeickich, jiz nie byli z pokolenia
 Israhelowa <8> [ani] z synow jich,

*ale z pośladow, jichże nie pobili byli
 synowie israhelszczy, poddał je Salomon
 3 w popłatki aż do dzisiaj dnia. <9> Ale z
 synów israhelskich nie poddał, aby
 służyli robotnymi działą krolowi,
 6 bo oni byli mężowie waleczni a
 książęta pirwa i wojewody nad
 wozatarzmi i jeźdźcy jego. <10> Ale
 9 wszystkich książąt wojski krola
 Salomona było połtrzecia sta, již
 12 rządili lud. <11> Potem dziewczkę faraonową
 przewiodł z miasta Dawidowa
 do domu, již był udział jej, bo rzekł
 15 krol: „Nie będzie bydlić żona ma w
 domu Dawidowie, krola israhelskiego,
 przeto iż poświęcon jest, iż
 18 archa boża *była *wyszła do niego. <12> Tedy
 ofierował Salomon ofiery Panu
 na ołtarz boży, již był udział
 21 przed przystrzeszym, <13> aby na każdy dzień
 było oferowano na niem podle
 przykazania Mojszeszowa w sobotne
 24 dni i w kalendy, i w święteczne dni,
 trzykroć do roka, na święta
 prześnic a w święta tygodniowe, a w święta
 27 stanowe. <14> I ustawił podle zrzędzenia
 Dawida, oćca swego, urzędy
 kapłańskie w służebnościach swych
 i sługi kościelne w swem rządzie,
 30 aby chwałę wzdawali a służyli
 przed kapłany podle obyczaja
 33 wszelkiego dnia, a wrotne w swych
 rozdzielech, każdego u swych wrot, bo
 tak rozkazał Dawid, człowiek boży.
 <15> Ani cso opuścili z przykazania

3 krolowa tako kapłani jako sługi kościelne,
 ze wszego, cso jim był przykazał,
 a w strożach skarbowych. <16> Wszytki
 nakłady przyprawne miał
 Salomon ot tego dnia, w niem dom <...>
 6 założył, aż do tego dnia, jegoż dokonał
 jego. <17> Tedy otszedł Salomon do
 Asyjongaber a do Chajlat ku brzegu
 9 Morza Rudnego, jeż jest w ziemi edomskiej.
 <18> Przeto posłał jemu Iram
 po swych sługach łodzie i pławce umiałe
 12 na morze i brali się z sługami
 Salomonowymi do Ofir a ottąd
 nabrali połpięta sta liber złota i
 15 przynieśli krolowi Salomonowi.

<9>

IX

<1> A krolowa
 Saba, gdyż usłyszała sławęność
 18 Salomonową, przyszła do Jerusalema,
 chcąc jego skusić w pogadkach,
 z wielikim zbożym i z wielbłądy,
 21 jż nieśli lekars<t>wa a złota
 wiele i drogiego kamienia. A przyszedszy
 ku Salomonowi, wymowiła
 24 jemu wszystko, cso było na jej
 siercu. <2> I wyłożył Salomon jej to
 wszystko, cso pytała, a nicso było, *by *jemu
 27 *nie *było *jawno. <3> Jaż gdyż uźrzała
 mądrość Salomonową i dom,
 jen był udziałał, <4> i karmie na jego
 30 stole, i przebytki jego panosz, i
 urzędy służebnikow jego, i jich
 odzienia, i podczasza, i rucha jich, i
 33 obiaty, jeż obiatował w domu bożem,
 prze wielikie dziwowanie
 nie miała w sobie dalej ducha.

3 <5> I rzekła ku krolewi: „Prawdziwa
 jest rzecz, jażem słyszała w mej
 6 <6> ziemi o twych csnotach i mądrości.
 powiadali, aliżem sama przysła
 a oczyma myma widziała i skusiła,
 9 iże ledwy połowicę twej mądrości
 są mi powiedzieli. Przemogłeś
 12 sławętność csnotami twymi. <7>
 Błogosławieni mężowie
 twoi i bogosławion^y słudzy twoi
 ci, jiż stoją przed tobą na wszelki
 czas a słyszą mądrość twą.
 15 <8> Bądź Pan Bog twój pożegnany,
 jen cię chciał współdzić krolem
 na stolcu swem, Pana Boga
 twego. Bo zaiste Bog miłuje
 18 Israhela a chce zbawić ji
 na wieki, przeto ustawił cię
 krolem nad nim, aby czynił sądy
 21 i prawdę. <9> I dała krolewi
 dwadzieścia a sto liber złota
 a wiele lektwarzow i kamienia
 24 *drogiego. Nie były tako
 lektwarze widany jako ty, ktore
 dała krolowa Saba Salomonowi.
 27 <10> Ale i sługi Iramowy z
 sługami Salomonowymi przynieśli
 złoto z Ofir a *drzewia
 30 cisowe i kamienia przedrogiego,
 <11> z niegoż udziałał krol, to jest z
 33 drzewa cisowego, wschody w
 domu bożem a w domu krolowem
 a naręcznice, a *na żałtarze śpiewakom.
 Nigdy nie widano w <...>

(tu brak 8 kart)

(...) twego, ciebie lepsze, *jeżeś zbił. ⟨14⟩
 *Przeto Pan porazi cię wielką raną
 3 z twym ludem, i z syny, i z żonami
 twymi, i ze wszym twym jimieniem.
 ⟨15⟩ A ty będziesz niemocen przezłą
 6 niemocą twego brzucha, tak aż
 z ciebie wypłyną twa trzewa
 z nienagła po wsze dni. ⟨16⟩ Przetoż
 9 wzbudził Pan przeciw Joramowi
 duch Filistyńskich (i Arabskich), jż są w
 sąsiedstwie Murzynom. ⟨17⟩ I weszli
 12 do ziemie Juda a *skaził ją i pobrali
 wszystko zboże, jeż naleziono jest
 w domu krolowie, a nadto i syny
 15 jego i żony. I nie był ostawion syn
 jemu, jeno *Otozyjasz, ktory namniejszy
 urodzeniem był. ⟨18⟩ A nadto nade
 18 wszystko rani ji Pan trzewną
 boleścią nieuzdrowioną. ⟨19⟩ A gdyż
 dzień ku dniu przychodził a chwile
 21 czasu przed się bieżały, a dwie
 lecie się popełnile swym biegiem.
 A tak długim gnicim gnił jest,
 24 aż i trzewa z niego płynęły, a tak
 społu *niemocą i żywota zbył. Umarł
 jest w swej niemocy nagorszej
 27 a nie *uczynili jemu lud sławnego
 pogrzeba podle obyczaja (...) jako
 był uczynił więczszym jego. ⟨20⟩ We dwu
 30 a we XXX leciech był, gdy począł
 krolować, a ośm lat krolował
 w Jerusaleń. I chodził nieprawie
 33 i pogrzebli ji w mieście
 Dawidowie, ale wszako nie w
 grobiech krolewskich.

1 ⟨1⟩ Potem ustawili przebywacze
 2 jersalemszczy Otozyjasza,
 3 syna jego namniejszego, krolem
 4 w miasto jego, bo wszytcy jini
 5 więcszy urodzenim, jż przed nim
 6 byli, zmordowani są od zbiegow
 7 arabskich, jż się byli rzucili na
 8 stany, i krolował Otozyjasz, syn Joramow
 9 kola judzkiego. ⟨2⟩ Dwie a XXXX
 10 lat był w starz Otozyjasz, gdyż był
 11 począł krolować, a jeno lato krolował
 12 w Jersalem, a jimię macierzy
 13 jego Atalija, dziewczka Amry. ⟨3⟩ Ale on
 14 chodził drogą domu Achabowa, bo
 15 mać jego przyprawiała ⟨ji⟩, aby niemiłościwie
 16 czynił. ⟨4⟩ Przeto czynił złe w
 17 widzeniu bożem jako i dom Achabow,
 18 bo byli oni jemu radźce po
 19 śmierci oćca jego w zaginienie
 20 jego. ⟨5⟩ I chodził w radach jich
 21 a jał z Joramem, z synem Achabowym,
 22 krolem israhelskim ku boju
 23 przeciw Azahelowi, krolowi
 24 syrskiemu do Ramot Galaat i
 25 zranili Syrszczy Jorama, ⟨6⟩ jen się
 26 wrocil, aby był uleczon w Jezrahel, bo
 27 był wielikimi ranami ranien w
 28 naprzod rzezonem pobiciu. Przeto
 29 Otozyjasz, krol Juda, wzjedzie, aby
 30 nawiedził Jorama, syna Achabowa,
 31 niemocnego w Jezraheli. ⟨7⟩ Wola
 32 zaiste boża była przeciw Otozyjaszowi,
 33 aby przyjechał ku Joramowi,
 34 a gdyż był przyszedł, aby wyjechał
 35 s nim przeciw Jen, synu Namsy,

jegoż Bog pomazał, aby zagładził
 dom Achabow. ⟨8⟩ A gdyż gubił Jen
 3 dom Achabow, znalazł książęta
 Judowa *z *synow braciej Otozyjaszowych,
 jiz jemu służyli, i zbił je. ⟨9⟩ A
 6 samego Otozyjasza szukają i ułapił,
 a on się skrył w Samaryi,
 a przed się przywiedzionego zabił
 9 i pogrzebli ji, przeto iż był syn
 Jozafatow, któryż szukał Pana
 w całym sercu swem, ani była
 12 która nadzieja, by kto z pokolenia
 Otozyjaszowa więcej krolował.
 ⟨10⟩ Bo zaiste Atalija, mac jego,
 15 widząc, iż umarł syn jej, wstała i
 zgubiła wszystko pokolenie krolowo
 domu Jorama. ⟨11⟩ Tedy Jozabet,
 18 dziewczka krolowa, wzięwszy
 Joasa, syna Otozyjaszowa, ukradła
 ji z pośrodku synow krolowych,
 21 gdy je gubiono, i skryła ji z jego
 piastunką w komorze pościelnej.
 A Jozabet, jaż ji przekryła,
 24 była dziewczka krola Joramowa,
 żona Jojadowa biskupa a siostra
 Otozyjaszowa, a przeto nie zagubiła
 27 jego Atalija. ⟨12⟩ I bydlł w domu
 bożem tajnie za sześć lat, w nichże
 krolowała Atalija nad ziemią.

⟨23⟩

XXIII

30 ⟨1⟩ Potem lata siedmego
 *posilon *jest Jojada
 wziął centuryjony, to jest Zacharyjasza,
 33 syna Jeroamowa, a Izmaela,
 syna Johannowa, a Azaryjasza,
 syna Obedowa, a Maazyjasza,

syna Adadyje, a Elifata, syna Sechry,
 i wnidzie s nimi w radę i we smowę.
 3 <2> Jiż schodziwszy Judzino
 pokolenie sebrali sługi kościelne
 ze wszech miast Judowych
 6 i książęta czeladzi israhelskich
 i przyszli do Jerusalem. <3> I wnidzie
 wszystko pospolstwo we smowę
 9 z krolem w domu bożem i rzekł
 k nim Jojada: „Owa toć syn krolow
 będzie krolować, jako mówił Pan[a],
 12 na syny Dawidowy. <4> Przeto
 ta jest rzecz, jaż uczynicie. <5> Trzecia
 część z was, jaż przychodzi k
 15 sobocie, *kapłańskiej i kościelnych
 sług, i wrotnych będzie w bronach
 a *trzecina *druga <u> krolowa
 18 domu, a trzecia [strona] będzie
 u bronny, jeż to słowie zakładna,
 a jiny wszytek zbor bądź w
 21 przystreszu domu bożego. <6> Ani
 niżadny jiny wchadzaj do domu
 bożego, jeno kapłani a jiż
 24 przysługują z kościelnych sług,
 telko ci sami ac wchodzą, jiż
 są poświęceni, a wszytek jiny
 27 zbor będzie w stroży bożej. <7> A sładzy
 kościelni obstępce krola, mając
 wszytcy bronne odzienie swe –
 30 jestliby kto jiny wszedł do kościoła,
 bądź zabit – a wy bądźcie
 z krolem, gdy wnidzie albo
 33 wynidzie”. <8> A uczynili sładzy kościelni
 i wszystko pokolenie Judowo
 podle wszego, cso był przykazał

1 Jojada biskup, i pojęli wszyscy
 2 sobie poddane męże z sobą a
 3 przychodzili po rzędu sobotnem
 z tymi, którzy już byli wypełnili
 sobotę i *wyszli, a *tak Jojada biskup
 6 nie dopuścił zastępom, aby
 odeszli, którzy na każdy tydzień stać
 mieli. <9> I dał Jojada kapłan
 9 centuryjonom oszczepy, <...> i tarcze krola
 Dawidowy, jeż był przyświęcił
 domu bożemu. <10> I ustawił
 12 wszystkie lud dzierżący miecze z
 prawej strony kościoła aż do
 strony kościoła lewej przed
 15 ołtarzem w kościele wokoł krola.
 <11> I wywiedli syna krolowa
 a wstawili nań koronę <...>, a dali
 18 dzierżec w jego rękę zakon
 boży i uczynili ji krolom. I pomazał
 ji Jojada biskup a synowie
 21 jego, i modlili sie *Bogu
 rzekąc: „Żyw bądź, krolu!” <12> A
 gdyż usłyszała Atalija, to jest głos
 24 bieżących i chwalących krola,
 weszła k ludu do kościoła bożego.
 <13> A gdyż uźrzy krola <...> na słopieniu
 27 w przychodzie a książęta
 i zastępy przy niem i wszystkie lud
 ziemski radując się a trąbiąc
 30 trąbami i w rozliczne gędźby
 śpiewając a chwaląc krola,
 rozdarszy rucho swe rzekła:
 33 „Okłamanie, okłamanie!” <14> Tedy
 wyszedł Jojada biskup ku centuryjonom
 i ku książętom woj(s)ki,

rzecze jim: „Wywiedźcie ją
 precz z ogrodzenia kościelnego
 3 a zabijcie ją mieczem”. I przykazał
 kapłan, aby nie była zabita w
 domu bożem. **⟨15⟩** A chyciwszy się
 6 rękoma jej gardła, *wywiedli
 *ją *precz, a gdyż wynidzie do
 brony końskiej krolowa domu, tu
 9 ją zabili. **⟨16⟩** I ućwirdzi Jojada
 smowę między sobą i *wyższym
 ludem, i między krolew, aby był
 12 lud boży. **⟨17⟩** A tak wszedł wszytek
 lud w dom Baal i zruszyli ji,
 i ołtarze, i modły jego złupali,
 15 a Matana, kapłana Baalowa,
 zabili ji przed ołtarzem. **⟨18⟩** I ustawił
 Jojada starosty w domu
 18 bożem, aby pod mocą
 kapłańską i kościelnych sług,
 jeż zrządził Dawid w domu bożem,
 21 oferowali zżone obiady Panu,
 jako pisano w księgach
 Mojżeszowych, w wiesielu i w
 24 śpiewaniu podle zrządzenia
 Dawidowa. **⟨19⟩** I ustawił wrotne w
 bronach domu bożego, *aby *nie
 27 *chodzili do niego *nieczyści którąkoli
 rzeczą. **⟨20⟩** A pojǫw centuryjony
 i przesilne męże a książęta
 30 luda i wszytek lud ziemski,
 i kazali syć krolowi z domu
 bożego a jic po pośrzodce
 33 swirchnej brony do krolowa
 domu i posadzili ji na krolewskim
 stolcu. **⟨21⟩** I wiesielił się

wszytek lud ziemski a miasto się
upokoilo, ale Atalija zabita jest mieczem.

⟨24⟩

XXIV

3 ⟨1⟩ W siedmi leciech
był Joas, gdyż począł
krolować a czterdzieści lat
6 krolował w Jerusalemie, jimię
macierzy jego Sebija z Bersabee.
⟨2⟩ I uczynił, cso dobre jest przed Bogiem,
9 po wszytki dni Jojady kapłana.
⟨3⟩ I oblubił jemu Jojada
dwie żenie, z nichże urodził syny
12 i dziewczki. ⟨4⟩ Potem się zлюбиło
Joaszowi, aby oprawił dom boży.
⟨5⟩ I sebrał kapłany a sługi kościelne,
15 ⟨i rzekł k nim⟩: „*Jedźcie do miast Judowych
a zbirajcie ze wszego Israhela
pieniądze ku przykryciu kościoła
18 Pana Boga naszego na wszelkie
lato, a to rączye uczynicie”, ale
sługi kościelne to czynili s obmieszkanim.
21 ⟨6⟩ A wezwaw krol Jojady
książęcia rzekł jemu: „Przeczės
tego nie był pilen, aby przypędził
24 sługi kościelne wnieść z Judy
i z Jerusalema pieniędzy, jeż są
ustawiony Mojszeszem sługą bożym,
27 aby je wniosło wszytko sebranie ⟨Israhela⟩
do stanu świadeczstwa?” ⟨7⟩ Bo Atalija
przeukrutna i synowie jej
30 skazili byli dom boży a tym wszytkim,
cso było poświęcono domu
bożemu, okrasili byli modłę Baalimowę.
33 ⟨8⟩ Przeto przykazał krol,
*aby uczynili skrzynię a *postawił ją
podle drzwi bożych zewnątrz.

3 <9> I wywołano jest w Judzie i w
Jerusalemie, aby wszyscy nieśli płat
Panu, który ustawił Mojszesz, sługa
boży, wszemu Israhelowi na puszczy.
6 <10> I zradowali się wszystka książęta
i wszystkie lud a wszedłszy wnieśli
do skrzynie bożej, a tak długo kładli,
aż była pełna. <11> A gdyż czas był,
9 aby wnieśli skrzynię przed króla
przez ręce sług kościelnych,
*a *gdyż uźrzeliby wiele pieniędzy,
12 wszedł pisarz królów i jegoż był
pirwy kapłan ustawił i wysypali
pieniądze, które w skrzyni były,
15 a potem skrzynię nieśli na
swe miasto, a tak czynili po wszystkie
dni i zgromadzony są przez
18 liczby pieniądze, <12> jeż dawali
król a Jojada tym, którzy byli
nad *ludem domu bożego. A tak
21 ci najmali tymi pieniędzmi
łamacze kamienia i rzemieślniki
każdego działa, aby oprawili
24 domu bożego, takżeż kowale
żelaza i miedzi, aby to, co się
było poczęło kazić, polepszyło.
27 <13> I czynili ci, już działałi, rozumnie
a zapełniali ścienne rozsiedliny
swyma rękami i nawiedli
30 dom boży we staw pirwy
a uczynili, aby pewnie stał.
33 <14> A gdyż dopełnili wszego działa,
przynieśli przed króla a Jojadę
ostatnie pieniądze, z nich udziałano
sędy kościelne ku służbie

i ku obiatom, banie <...> i jine sędy
złote i sřzebrne i oferowali
3 obiaty swe w bożem domu ustawnie
po wszytki dni Jojady. I zstarzał
się Jojada pełen sęc dniow,
6 i umarł, gdyż był we stu a we XXX
leciech. <16> I pogrzebli ji w mieście
Dawidowie z krolmi, przeto iże był
9 dobrą rzecz uczynił z Israhelem
i *z *Dawidem, i z domem jego. <17> Potem
gdyż umarł Jojada, weszły księżęta
12 judzka i pokłonili się krolowi,
jen obmiękczon sęc jich
służbie, po[z]wolił jim. <18> A ostawszy
15 kościoła Pana Boga oćcow
swych, służyli modłom i jinym
rytym obrazom i stał się gniew
18 boży przeciw Judzie a Jerusalemu
prze taki grzech. <19> A posyłał jim
proroki, aby obrocili się ku Panu,
21 ale oni *zjawnie nie chcieli jich
posłuchać. <20> A potem i duch boży
ogarnie Zacharyjasza, syna Jojady
24 kapłana, jen stojąc przed ludem
rzekł: „To mowi Pan <Bog>. Przecz
przestępujecie przykazanie boże,
27 jeż wam nieużyteczno, a ostaliście
Pana, aby on was ostał?” <21> Jiż
to zebrawszy się przeciw jemu,
30 ukamionowali ji podle przykazania
krolowa w przyszreszu
domu bożego. <22> I nie wspominał
33 Joas krol na miłosierdzie, jeż
uczynił Jojada, ociec jego, s nim,
ale zabił syna jego, jen gdyż

umirał, rzecze: „Widz, Pan a wspytaj”.

3 <23> A gdyż było po roce, przyciągnie
przeciw jemu *krol syrski a przydzie
do Judy i do Jerusalem i zbił wszytka
książęta luda a wszytek plon
6 posłał krolowi do Damaszku. <24> A
zaiste gdyż wielmi mała liczba
przyszła Syrskich, poddał Pan w
9 jich ręce niezliczoną wielikość,
przeto iże byli ostali Pana Boga
oócow swych a nad Joasem [a]
12 uczyniwszy swą wolą, <25> precz
odjechawszy, niechali jego w wielikich
niemocach. Potem powstali
15 przeciw jemu słudzy jego ku
pomście krwie syna Jojady kapłana
i zabili ji na jego łozu, i umarł,
18 i pogrzebli ji w mieście Dawidowie,
ale nie w krolowych grobiech.
<26> Bo jemu nie przyjajali Zabat,
21 syn Semata amonickiego, a Jozabat,
syn Semaryt moabickiego.
<27> A tak synowie jego a ty pieniądze,
24 jeż były za niego sebrany *ku
*poprawieniu domu bożego, popisani
są z pilnością w księgach krolowych.

XXV

27 Potem
krolował Amazyjasz, syn
jego, w miasto jego. <1> We dwudziestu

<25>

30 a w pięci leciech był Amazyjasz,
gdyż był począł krolować a przez
jenego XXXci lat krolował w
33 Jerusalem, jimię macierzy jego
Jojaden z Jerusalem. <2> I czynił dobre
w widzeniu bożem, ale nie w przezpiecznem

siercu, <3> bo gdyż uźrzał,
iże utwirdzono krolewstwo jego,
3 z mordował sługi, jż byli
zabili kroła, oóca jego, <4> ale jich
synow nie zbił, jako pisano w księgach
6 zakona Mojszeszowa, gdzież
przykazał Pan rzekąc: „Nie będą
zbici oócowie za syny ani synowie
9 za swe oóce, ale każdy w swem
grzesze umrze”. <5> Przeto sebraw
Amazyjasz Judę i ustawi je
12 po czeladziach trybuny i centuryjony
we wszem pokoleniu Juda
i w Benijaminowie, i zliczył je
15 ode dwudziestu lat a nadto, i nalazł
XXXci tysięcy młodźcow,
jż mogli wnić w boj dzierząc
18 kopije a szczyty. <6> A najmem przywiódł
z Israhela sto tysięcy udatnych
stem liber srebura. <7> I przydzie
21 k niemu człowiek boży rzekąc:
„O krolu, nie wychodź z tobą wojska
israhelska, bo nie Boga z Israhelem
24 i se wszemi syny Efraimowymi.
<8> Jestli mnisz, iżby w mocy
wojeńskiej zależało *wicięstwo
27 *boja, przepuści Pan, aby był przemożon
od nieprzyjacioł, boć to <boże>
jest wspomocy i na bieg obrocić”.
30 <9> I rzekł Amazyjasz ku człowiekowi
bożemu: „Cso tedy będzie i ze
sto libr srebura, jeżem dał rycerzom
33 israhelskim?” Odpowie mąż
boży: „Mać Pan, odkąd może tobie
dać wielim więcej niż to”.

3 <10> A tak Amazyjasz oddzieli wojskę,
 jaż była przyjała k niemu
 z Efraima, aby się wrociła na
 swe miasto, tedy oni barzo się
 6 rozniewali przeciw Judzie i
 wrocili się do swej włości. <11> A tak
 Amazyjasz ufaję w Boga, pojaw
 lud swoj i szedł do padołu solnego
 9 i pobił syny Seir *dwadzieścia
 tysięcy mężow. <12> A jinych
 *XXa tysięcy zjimali mężowie
 12 Juda i przywiodą je *na *wirzch
 *wysokiej *gory i spychali je na doł
 z skały, jż się wszyscy stłukli. <13> Ale
 15 ona wojska, jaż był nawrocił
 Amazyjasz, aby s nim nie jeździła ku
 pobiciu, rozsuli się po mieściech
 18 Juda ot Samaryjej aż do Beterona,
 a zbiwszy trzy tysiące luda,
 pobrał wieliki plon. <14> Potem
 21 Amazyjasz po pobiciu Idumskich a
 pobraw bogi synow Seir, ustawił
 je sobie za bogi a modlił
 24 się jim, a kadzidło jim oferował.
 <15> Prze którą rzecz rozniewał
 się Pan przeciw Amazyjaszowi
 27 i posłał k niemu proroka,
 jen był rzekł k niemu: „Przecześ
 się modlił bogom, jż nie mogli
 30 wyzwolić luda swego z
 ręki twej?” <16> A gdyż on to mowił,
 33 odpowie jemu: „Zaliś ty radźca
 krolow? Przestań, ac nie zabiję
 ciebie”. A otchadzaję prorok
 rzecze: „Wiem, ize umienił cię

zabić Pan, przeto iżeś taką złość
 uczynił a nadto iżeś nie
 3 posłuchał rady mej”.
 <17> Przeto Amazyjasz,
 krol Juda, wziaw przezłą
 6 radę, posłał ku Joasowi, synu
 Joatanowu, synu Jenowu, krolu
 israhelskiemu rzekąc: „Podź a *pokuśwa
 9 siebie społu”. <18> Tedy on wroci
 jego posły zasię rzekąc: „Karduus,
 jen jest na Libanie, posłał ku cedrowi
 12 libańskiemu rzekąc: «Daj
 żonę synu memu dziewczkę twą». Owa
 *źwierz, *jen *był w lesie libańskiem,
 15 szedszy i potłoczyli karduus.
 <19> *Chęłpisz się, iżeś pobił Idumskie,
 a przeto podniosło się sierce
 18 twe w pychę. Siedzi w twem domu!
 Przecz złość przeciw sobie
 wzbudzasz, aby zaginał ty i Judowo
 21 pokolenie z tobą?” <20> Nie chciał
 Amazyjasz posłuchać, przeto iże boża
 wola była, aby ji podał w ręce
 24 nieprzyjacielskie prze idumskie bogi.
 <21> A zatym wzydzie Joas, krol
 israhelski, *aby *się *pokusili społu,
 27 ale Amazyjasz, krol judzski był w
 Betsames judzskiem. <22> I padło
 Judowo pokolenie przed Israhelem
 30 i uciecze do swych stanow. <23> Potem
 Joas, krol israhelski, jał Amazyjasza,
 33 syna Joasowa krola judzskiego,
 w Betsames i przywiedzie
 ji do Jerusalema i skaził mury
 36 jerusalemskie ot brony Efraimowy
 aż do brony kątovej czterzysta

łokiet wzdłuż. <24> A wszystko złoto
i srebro i wszystkie sędy, które znalazł
3 w domu bożem a w skarbiech
Obededom, <a> domu krolowem,
a też i *syny *nieprzyjacioł przywiódł
6 do Samaryjej. <25> I był żyw Amazyjasz,
syn Joasow, krol Juda, gdy już
był umarł Joas, syn Joatanow
9 krol Israhel, pięćnaście lat. <26> *Ale
*jine *rzeczy *o *skutcech Amazyjaszowych
pirwych i poślednich popisany
12 są w księgach krolow Juda
a Israhel. <27> Jen gdy był odstąpił ot
Boga, *wsprzeciwili *się *jemu
15 w Jerusalemie. A gdyż był uciekł
do Lachys, wysławszy za nim, tu
ji zabili. <28> A przyniosszy ji na
18 koniach, pogrzebli ji w mieście
Dawidowie s jego oćcy.

<26>

XXVI

<1> Potem wszytek lud judzski
21 ustawił *syna jego Ozyjasza*
w sześćnaście leciech *krolem* w miasto
oćca jego Amazyjasza. <2> On wdziałał
24 Hailat a nawrocił je ku dzierzeniu
Judowu, gdyż skończał krol s oćcy
swymi. <3> W sześćnaście leciech był
27 Ozyjasz, gdyż był począł krolować,
a krolował dwie a pięćdziesiąt
lat w Jerusalemie, jimię macierzy
30 jego Hyjechelija z Jerusalema.
<4> I czynił, cso było prawego przed
Bogiem podle tego wszego,
33 csoż czynił Amazyjasz, ociec jego.
<5> A szukał Boga za dniow *Zacharzowych
rozumiejącego a widzącego

Boga, a gdyż szukał Boga, *miłował
 ji we wszech rzeczach. <6> *Potem
 3 wyjechał, *aby bojował przeciw
 Filistim, a zborzył *mury Jet
 a *mury Jamne, a *mury Azota. I udziałał
 6 miasteczka w Azocie a w
 Filistim. <7> I pomógł jemu Bog
 przeciw Filistim i przeciw
 9 Arabskim, jż bydlili w Guzbalal,
 i przeciw Amonitskim. <8> I dawali
 Amonitszczy dary Ozyjaszowi
 12 i ogłosiło się jimię jego aż do
 wchodu ejipskiego prze jego
 częste *wicięstwo. <9> I wdziałał Ozyjasz
 15 wieże nad broną *i *hełmy
 w Jerusalem a nad broną uwalną,
 a ostatnie na stronie tego muru
 18 *ustawił i utwirdził je. <10> A także
 wdziałał wieże na puszczy a
 wykopał wiele cystern, przeto iże
 21 miał wiele dobytku tak na polach
 jako na pustem lesie, a miał winnice
 i winarze po gorach i
 24 na Karmelu, bo był zaiste człowiek
 pilny rolej. <11> A była wojska
 jego bojownikow, jż wychadzali
 27 ku pobiciu pod ręką Jehyjela
 pisarza a Amazyjasza uczyciela,
 a pod ręką Ananijasza,
 30 jen był z książąt krolowych.
 <12> I wszytka liczba książąt po
 jich czeladziach mężow silnych
 33 *LII tysięcy a sześćset. <13> A pod
 nimi wszytka wojska siedm
 a trzysta tysięcy a pięćset,

3 już byli gotowi ku boju a
za krola przeciw nieprzyjacielom
3 bojowali. <14> I przyprawił
jim Ozyjasz[a], to jest wszej wojszcze,
szczyty a kopija, a przełbice
6 i pancerze, <i> łączyska i proki ku
ciskaniu kamienim. <15> A wdziałł
w Jerusalem rozliczna działa
9 ku obronie mieśckiej, jaż
ustawił na wieżach a na węglech
murnych, aby z nich mogli
12 strzelać a łuczać wielikim
kamienim. I rozniosło się jimię
jego daleko, przeto iże jemu
15 pomagał Bog a udatna ji
uczynił. <16> Ale gdyż był rozmocniał,
podniosło się sierce jego w
18 zaginienie jego i *opuścił Pana
Boga swego, *bo wszedw do
kościola bożego, chciał obiatować
21 kadzidło na ołtarzu kadzidlmem.
<17> A rącze po niem wszedł Azaryjasz
kapłan a s nim kapłani *boży*
24 *siedmdziesiąt, mężowie przesilni.
<18> Wsprzeciwili się przeciw krolowi
rzekąc: „Nie twój to rząd,
27 Ozyjaszu, aby ty obiatował zapalną
obiatę Panu, ale kapłanow
bożych, to jest synow Aaronowych,
30 jż są poświęceni ku takiej służbie,
przeto wynidzi z świątynie
przez potępy, bo to nie będzie
33 tobie policzono ku sławie
ot Pana Boga. <19> I rozniewał się
Ozyjasz a dzierząc kadzidlnicę w

ręce, aby obiatował kadzidło,
 *grożąc kapłanom. A ręce zjawi
 3 się trąd na jego czele przed
 kapłany w domu bożem nad ołtarzem
 kadzidlonym. <20> A gdyż nań
 6 weźrzą Azaryjasz biskup i wszyscy
 jini kapłani, uźrzel trąd na
 jego czele, nagle wygnali ji. Ale
 9 i on lęknął się, pośpieszył się
 precz wynić, przeto iże na sobie
 poczuł był tak nagle ranę bożą.
 12 <21> I był przeto Otozyjasz trędowat do
 dnia swej śmierci a bydlił w
 domu osobnem pełen sąc trądu,
 15 prze ktory był wyrzucon z domu
 bożego. *Potem Joatan, syn jego,
 sprawiał dom krolow a sądził
 18 lud ziemski. <22> A *ostatnie *rzeczy
 Ozyjaszowy pirwe i poślednie
 popisał Izaijasz prorok, syn Amos.
 21 <23> I skończył Ozyjasz s oćcy swymi, i
 pogrzebli ji na polu *kromie
 krolowych grobow, przeto iże
 24 był trędowaty. A krolował Joatan,
 syn jego, w miasto jego.

<27>

XXVII

<1> W pięci a we dwudziestu
 27 leciech był Joatan,
 gdyż począł krolować, a sześćnaście
 lat krolował w Jerusalem,
 30 jimię macierzy jego
 Jeruza, dziewczka Sadoch. <2> I czynił,
 cso było prawego przed Panem
 33 Bogiem, podle wszego, csoż czynił
 Ozyjasz, ociec jego, kromie
 tego, iże nie wchadzał w kościół

boży a iże jeszcze lud grzeszył.
 <3> A udziałał domu bożemu brone
 3 wysoką a *na *murzech Ofel
 *wież *wiele. <4> A miasta zdziałał po
 gorach judzkich, a w łudzech grody
 6 a wieże. <5> On bojował przeciw
 krolowi synow Amonowych a
 przemogł ji, a dali jemu w tem
 9 czasie synowie Amonowi sto
 grzywien srebra a dziesięć
 12 tysięcy pszenice. To jemu dawali
 synowie Amonowi drugiego lata
 i trzeciego. <6> I rozmogł się Joatan,
 15 przeto iże był zrzadził
 swe drogi przed Panem Bogiem
 swym. <7> Ale *jine *rzeczy Joatanowy
 18 i wszystkie jego boje i skutkowie
 popisany są w księgach
 krolow (israhelskich a) judzkich. <8> We
 21 dwudziestu a w pięci leciech był, gdy
 począł krolować, a sześćnaście
 lat krolował w Jerusaleń.
 24 <9> I skończał Joatan z swymi
 oćcy a pogrzebli ji w mieście
 Dawidowie, a krolował Achas,
 27 syn jego, w miasto jego.

<28>

XXVIII

<1> We dwudziestu
 30 leciech był Achas, gdyż począł
 krolować, a sześćnaście lat
 krolował w Jerusaleń i nie
 czynił prawie w widzeniu bożem
 33 jako Dawid, ociec jego, <2> ale
 chodził po drogach krolow
 israhelskich a nadto i sochy

ulał Balaamowi. **⟨3⟩** Ten jest, któryż
zapalał obiaty na udolu Bennon,
3 a *smykał syny swe *przez *ogień
podle obyczaja pogańskiego, ktoreż
to pogubił Pan w przyściu synow
6 israhelskich. **⟨4⟩** Obietował zaiste
i kadzidlne rzeczy żegł na
wysokościach i na pagorcech i pod
9 wszelkim drzewem gałęzistym.
⟨5⟩ I poddał ji Pan Bog jego w rękę
krola syrskiego, jen pobiw
12 ji wieliki plon zajął z jego
rzyszej i przywiodł do Damaszka.
A także krolowi israhelskiemu
15 dan jest w ręce a pobit
wieliką raną. **⟨6⟩** I zbił Facee, syn
Romelije, z Judzina pokolenia
18 XX ku stu tysięcy w jeden
dzień, wszystkie męże bojowne,
przeto iż byli ostali Pana Boga
21 oócow swych. **⟨7⟩** Tegoż czasu zabił
Zechry, mąż mocny z Efraima,
Maazyjasza, syna krolowa,
24 a Ezrychama, księżę domu jego,
a Elchanę drugiego ot krola.
⟨8⟩ I zjimali synowie israhelszczy z
27 braciej swej dwieście tysięcy
pieszych, żon, dzieci a dziewczek
i plon przez liczby a przywiedli
30 je do Samaryje. **⟨9⟩** Za tej burze
był tu prorok boży jimieniem
Obet, jen wyszedł w drogę wojski,
33 jaż ciągnęła do Samaryje,
rzekł jim: „Owa rozniewał się
jest Pan Bog oócow naszych

przeciw Judzie i poddał je w ręce
wasze, a wyście je ukrutnie
3 zmordowali, tak aż w niebo
weszło wasze ukrucieństwo.
〈10〉 A nadto syny Judziny a
6 jersalemskie chcecie sobie podbić w
robotniki a w robotnice, jegoż to
nie jest potrzeba, przeto zgrzeszyliście
9 tym przeciw Panu Bogu
waszemu. 〈11〉 Ale posłuchajcie
rady mej a nawróćcie więźnie,
12 ktoreście przywiedli z braciej
waszej, bo wieliki gniew boży
nad wami jest”. 〈12〉 A także stali
15 mężowie *wojewody z książąt
synow Efraimowych: Azryjasz,
syn Johannow, Barachyjasz, syn
18 Mozollamot, Jezechyjasz, syn Sellum,
a Amazyjasz, syn Adali, przeciw
tym, již szli z boja, 〈13〉 i rzekli
21 jim: „Nie wwodźcie sam więźniow,
abychom nie zgrzeszyli
Panu. Przecz chcecie przyczynić
24 grzechow naszych a stare
rozmocnić winy? Jiście
wieliki grzech jest to a gniew
27 gniewu bożego nad Israhelem
jest. 〈14〉 I rozpuścili mężowie
bojowni plon i wszystko, cso byli
30 pobrali przed książęty i
przed wszystkim sebranim. 〈15〉 A także
stojąc mężowie 〈naprzod〉 mianowani,
33 wzięwszy więźnie a wszystkie,
ktorzy byli nadzy, przyodzielili
je z łupu. A gdyż je przyodzielili

i obuli, i posilili pokarmem
a napojem a jich nog pomazali
3 prze ustanie, a pieczę k nim przyłożyli,
ktoryzkoli z nich nie mogli
chodźić a byli mdłego żywota, wsadzili
6 je na dobytczęta a przewiedli
do Jerycho, miasta palmowego,
k jich braci, ale sami nawrocili
9 się do Samaryjej. <16> Tego czasu posłał
krol Achaz ku krolu asyrskiemu
żądaję pomocy. <17> I przyciągli Idumszczy
12 a pobili wiele z Judzkich, a zajęli
wieliki plon. <18> Ale Filistejszczy
rozsuli się po mieściech polnych a
15 na południe Juda i dobyli są Betsames
a Hailon, a Gaderot, a Sochot,
a Tamnam, a Zamro s jich
18 wieśnicami a przebywali w
nich. <19> Poniżył był zaiste Pan Judeę
prze Achaza, krola judzkiego, przeto
21 iże obnażył ji był ot swe pomocy,
bo wzgardził był Panem. <20> I
przywiodł Pan przeciw jemu
24 Teglatfalazara, krola asyrskiego,
jenże ji znędził a pogubił
przez wszej obrony. <21> Przeto Achaz
27 obłupiw dom boży a dom krolow
i książąt, dał dary kro(ło)wi asyrskiemu,
ale jemu nics nie pomogło.
30 <22> A nadto i czasu swej nędzy
przysporzył wzgardzenia przeciw
swemu Panu, gdyż sam krol Achaz
33 w swej osobie <23> oferował
obiaty bogom damaskim swych
nieprzyjacioł rzekąc: „Bogowie

3 krolow syrskich wspomagaja
 jim, jez to ja usmierzam obietami,
 a *przystepuja ku mnie”, a oni
 6 przeciw temu byli sa wszemu
 Israhelu *w* upad i jemu. <24> A tak Achaz
 pobraw wszytki klejnoty z domu
 bozego a zlamaw je i zawarł
 9 drzwi domu bozego a dzialal
 sobie oltarze po wszech kaciech
 jersalemskich. <25> I we wsze<ch>
 mieściech Juda dzialal oltarze
 12 ku paleniu kadzidla a tak wzbudzil
 gniew Pana Boga oćcow
 swych. <26> Ale *ostatnie *rzeczy
 15 i wszytcy skutcy jego pirwi i
 posledny popisani sa w księgach
 krolow Juda a Israhel.
 18 <27> I skonczal jest Achaz z oćcy swymi
 i pogrzebli ji w Jersalemie
 w mieście, ani jego zaiste przyjeli
 21 w groby krolow israhelskich.
 I krolowal Ezechyjasz, syn jego, zań.

<29>

XXIX

24 <1> Przetoż Ezechyjasz poczał
 krolowac, gdyz
 byl we XX a w piaci leciech a
 przez jeno XXXci lat krolowal
 27 w Jersalemie a jemie macierzy
 jego Abija, dziewczka Zacharyjaszowa.
 <2> I czynil, csoz lube bylo
 30 w widzeniu bozem, podle wszego,
 csoz czynil Dawid ociec jego. <3> *W
 *tem *lecie a miesiaca pirwego
 33 jego krolowania otworzil brony
 domu bozego a opravil je[j].
 <4> I przywiodl kapłany *boze i

nauczone, zgromadziw je w ulicę na
 wschod słuńca. <5> I powiedział k nim:
 3 „Słyszcie mię, nauczeni, a poświęćcie
 się i oczyśćcie dom Pana Boga
 oócow waszych <i> wynieście
 6 wszytkę nieczystotę z święci, <6> bo
 zgrzeszyli oócowie naszymy a uczynili
 złe w widzeniu Pana Boga
 9 naszego, niechawszy jego. Odwrocili
 twarży ot stanu Pana Boga
 naszego i obrocili jemu chrzbiet.
 12 <7> Zawarli drzwi, jeż były w
 przystreszu, i ugasili świetedlnice,
 kadzidłem nie kadzili a obiaty
 15 nie obiatowli w święci Boga
 israhelskiego. <8> A tak się wzbudził
 gniew boży przeciw Judowu
 18 pokoleniu i przeciw Jerusalemu
 i poddał je Pan w niepokoj a w
 zagubę i w powieść, jako sami
 21 widzicie oczyma waszyma. <9> Owa
 oócowie *waszy zginęli od miecza,
 synowie *waszy i dziewczki, i żony
 24 *wasze zjimany i wiedziony w
 jęcstwo prze taki grzech. <10> Przeto
 ninie lubi mi się, abychom weszli
 27 w ślub z Panem Bogiem israhelskim,
 *ać *otwroci ot nas rozniewanie
 gniewu swego. <11> Synowie
 30 moi, nie mieszkajcie! Was Pan
 wybrał, abyście stali przed nim a
 służyli jemu, <a kłaniali się jemu>, a *palcie jemu
 33 kadzidło. <12> Przeto *powstawszy uczeni:
 Mach syn Amazyjaszow a Johel,
 syn Azaryjaszow z synow Kaatowych,

a także z synów Merary: Cys
 syn Addaj, Azaryjasz syn Johyjel, z
 3 synów Jersonowych: Joha syn Samma
 a Eden syn Joata, <13> a tak
 z synów Elizafatowych: Zamry i
 6 Jahyjel, potem z synów AzaŃowych
 Zacharz a Matanijasz, <14> także z synów
 Emanowych: Jahel a Semej, ale
 9 i z synów Idytum: Semejasz <a> Ozyjel.
 *Tych *było *XIV, <15> i zgromadzili
 bracią swą i poświęcili
 12 się, i weszli podle przykazania
 krolowa a przykazania bożego,
 aby wyczyścili dom boży.
 15 <16> A tak kapłani wszedzy w kościół
 boży, aby poświęcili ji, i wynieśli
 z niego wszystkie nieczystość,
 18 jąż wnątrz naleźli w odziewnicy
 domu bożego, jąż to wzięwszy
 sładzy kościelni wynieśli precz
 21 do potoka Cedron. <17> I poczęli czyścić
 pirwego dnia miesiąca
 pirwego a w osmy dzień tegoż
 24 miesiąca weszli w sieńcę kościoła
 domu bożego, potem czyścili
 kościół ośm dni a w *szostynaćcie
 27 dzień tegoż miesiąca, tego cso
 byli poczęli, dokonali. <18> A wszedzy
 ku Ezechyjaszowi krolowi rzekli
 30 jemu: „Poświęcilismy wszego
 domu bożego i ołtarz obietny,
 i sędy jego, i stoł poświętnego
 33 chleba se wszystkimi sędy jego,
 <19> i wszystkie przyprawę kościoła , jez
 był pokalał krol Achaz za swego

3 krolewstwa, gdyż już był
 zgrzeszył, ⟨a⟩ owa postawiano jest
 wszystko przed ołtarzem bożym.
 6 ⟨20⟩ Tedy krol Ezechyjasz wstaw na
 oświcie, pojaw z sobą wszytka
 książęta mieścska i wnidzie
 do domu bożego, ⟨21⟩ i oferowali
 9 społu bykow siedm a skopow
 siedm, a kozłow siedm, a baranow
 siedm za grzech a za krolewstwo,
 a za święć, a za Judowo
 12 pokolenie i powiedział synom
 *cztirzem Aaronowym kapłanom,
 aby obiatowali na ołtarz obiatty.
 15 ⟨22⟩ Przeto zbili byki i wzięli kapłani
 krew jich, i przelali ją na ołtarzu,
 i *bili także skopy a tych
 18 krew na ołtarzu przelali, a
 *zarzazali barany i przelali krew
 na ołtarz. ⟨23⟩ A przywodząc kozły za
 21 grzech przed krolem i przede
 wszym sebranim i włożyli ręce
 na nie ⟨24⟩ a *zarzazali je kapłani
 24 i skropili krwią jich przed
 ołtarzem za winę wszego Israhela,
 bo za wszytek Israhel przykazał
 27 był krol, aby obiata uczyniona
 była za grzech. ⟨25⟩ I ustawił uczone
 w domu bożem z zwoneczki a z
 30 żałtarzmi i z ręcznicami podle
 zrzędzenia krola Dawida a Gad
 widzącego a Natana proroka,
 33 bo tak przykazanie boże było
 przez rękę prorokow jego. ⟨26⟩ I
 stali uczeni dzierzac gędźbę Dawidowę,

a kapłani trąby. **⟨27⟩** I przykazał
krol Ezechyjasz, aby obiatowali
3 swe obiady na ołtarzu, a gdyż
oferowali obiady, poczęli sławnie
śpiewać Panu a trąbami
6 trębić i **⟨w⟩** rozliczne gędzby, jeż był
Dawid krol israhelski przyprawił,
jęli gąść. **⟨28⟩** A gdyż wszytek
9 zastęp modlił się Bogu, śpiewacy
i ci, jż dzierzeli trąby, byli
w swem rzędu, aż się obieta
12 wypełniła. **⟨29⟩** A gdyż się obieta dokonała,
skłoniw się krol i wszytcy,
jż s nim byli, pomodlili się Bogu.
15 **⟨30⟩** I przykazał Ezechyjasz krol
a książęta uczonym, aby chwalili
Pana słowy Dawidowymi a
18 Azałowymi widzącego, jż ji chwalili
w wielkiem wiesielu a
skłoniwszy swa kolana modlili
21 się jemu. **⟨31⟩** A także to Ezechyjasz
przyczyni rzekąc: „Napełniście
swoi ręce Panu *Bogu, przystępcie
24 a ofierujcie Panu obiady i chwały
w domu bożem. Przeto ofierowała
wszytka wielikość dary swe
27 i chwały, i obiady z nabożną myślą.
⟨32⟩ Potem liczba tych obiat, jeż
oferowało sebranie, jest ta: bykow
30 LXX, skopow sto, baranow CC, **⟨33⟩** a
przyświęcili wołow Bogu sześćset
a owiec trzy tysiące. **⟨34⟩** Ale kapłanow
33 było mało ani mogli dostacz(y)ć
drzeć koży z dobytku obietnego,
przeto i uczeni bracia

jich pomogli jim, dojad się służba
nie dokonała a dojad się
3 biskupowie nie poświęcili, bo
uczeni snadniejszym rzędem poświęcują
się niżli kapłani. <35> Przeto
6 było wiele obiat, tuk pokojnych
obiat i mokre rzeczy palonych
obiat. I dokonała się służba
9 domu bożego. <36> A rozwiesielił
się Ezechyjasz i wszytek lud s nim,
iże służba boża się dokonała, bo nagle
12 to *był *przykazał uczynić.

<30>

XXX

<1> I posłał Ezechyjasz ku
wszemu Israhelu a ku Judzinu
15 pokoleniu, i pisał listy ku
Efraimowi a ku Manasowi, aby
przyszli do Jerusalema *do* domu bożego i
18 uczynili Przyście Panu Bogu israhelskiemu.
<2> A wszedszy w radę krol
z książęty i ze wszym zborem
21 jersalimskim, *i *radzili się, aby
uczynili Wieliką Noc miesiąca
drugiego. <3> Bo nie mogli uczynić
24 w swem czasie, bo kapłani, již
by mogli statczyć, nie byli poświęceni
a jeszcze lud nie był się
27 sebrał do Jerusalema. <4> I zлюбиła
się ta rzecz krolowi i wszytkiemu
sebraniu. <5> I uradzili, aby posłali
30 posły ku wszemu Israhelu
ot Bersabee aż do Dan, aby przyszli
a uczynili Przyście Panu Bogu
33 israhelskiemu w Jerusalemie, bo
wiele nie pełnili, jako pisano w
zakonie bożem. <6> Przeto pośpieszyli

się biegunowie z listy podle
przykazania krolowa i jego
3 książąt ku wszemu Israhelu a ku
Judowu pokoleniu, jako był krol
przykazał rzekąc: „Synowie israhelszczy,
6 nawróćcie się ku Panu Bogu
Abramowu, Isaakowu a Israhelowu,
ać się on nawroci ku
9 zbytłom, jż są uciekli ręku krola
asyrskiego. <7> Nie bądźcie jako
waszy oćcowie i bracia, jż odeszli
12 ot Pana Boga oćcow swych
a poddał je w zaginienie, jako
sami widzicie. <8> Nie zatwardzajcie
15 swej głowy jako oćcowie
waszy, poddajcie ręce wasze
Panu a podźcie do jego święci, jż
18 poświęcił na wieki, służcie Panu
Bogu oćcow waszych a odwroci
się ot was gniew rozniewania
21 jego. <9> Bo nawrocicielei się
wy ku Panu, bracia *naszy i synowie
*naszy slutowanie przed pany
24 swymi będą mieć, jż je wiedli
*w *jęcstwo i nawrocą się do ziemie
swej, bo jest dobrotliwy a miłościwy
27 Pan Bog *wasz* a nie obroci
oblicza swego od was, gdy się wy
k niemu nawrocicie”. <10> Przeto bieżeli
30 rące biegunowie miasto od
miasta po ziemie Efraimowie a
Manasowie aż do ziemie Zabulonowy[e],
33 a oni się jim pośmiewali
a kłamali jimi. <11> A wszak
niektorzy mężowie z Asserowa pokolenia

a Manasowa a Zabulonowa,
posłuchawszy jich rady,
3 przydą do Jerusalema. <12> Ale w
Judowu pokoleniu stała się moc
boża, aby jim dał jeno sierce, aby
6 uczynili podle przykazania
krolowa i jego książąt <słowo boże>. <13> I sebrali
się do Jerusalema wiele luda,
9 aby uczynili święto prześnic
w drugim miesiącu. <14> A wstawszy
skazili ołtarze, jeż były w Jerusalemie,
12 i wszelkie rzeczy, na nichże
obiatowali kadzidło modłom,
podwracając wymiatali do potoka
15 Cedron. <15> I święcili Przyście
czwartegonaćcie dnia miesiąca
drugiego. Ale kapłani a nauczeni,
18 sąc poświęceni, ofierowali
obiaty w domu bożem, <16> a stali
w swem rządzie podle zrządzenia
21 a zakona Mojżeszowa sługi bożego,
a kapłani przyjmali ku przelewaniu
krew z ręku uczonych,
24 <17> przeto iże wieliki zbor nie był
poświęcon, a przeto
obiatowali nauczeni Przyście
27 tym, którzy się byli nie przyprawili,
aby się poświęcili Bogu.
<18> Wielika takżeż część z Efraima
30 i z Manasse, i z Izachara, i z Zabulona,
jaż nie była poświęcona,
jadła Przyście nie podle tego, jako
33 napisano. I modlił się za nie
Ezechyjasz rzekąc: „Pan dobrotliwy
slutuje się <19> nade wszemi,

ktorzy ze wszego serca szukają
Pana Boga oócow swych, a nie będzie
3 to jim ważono, iże nie są poświęceni.
〈20〉 Jegoż usłyszał Pan a
slutował się nad swym ludem.
6 〈21〉 I sławili synowie Israhelszczy, ci
ktorzy nalezieni w Jerusalemie,
święto prześnic za siedm dni
9 w wielkiem wiesielu chwaląc
Pana po wszytki dni, ale
nauczeni i kapłani w gędźbie,
12 jaż k jich urzędu przysłuchała.
〈22〉 I mowił Ezechyjasz ku sercu
wszech nauczonych, jż mieli
15 rozumność dobrą o Bodze, i jedli
prześnice za siedm dni tego
święta, obietując pokojne obiaty
18 a chwaląc Pana Boga oócow
swych. 〈23〉 I lubiło się wszemu
sebraniu, aby sławili i drugich siedm
21 dni, *a *to uczynili s wielką radością.
〈24〉 Ale Ezechyjasz, krol Juda, wydał
był temu sebraniu *na *to *święto
24 tysiąc bykow a siedm tysięcy
owiec, a książęta dali
ludu tysiąc bykow a owiec dziesięć
27 tysięcy. Przetoż się poświęciło
wielkie sebranie kapłanow.
〈25〉 A ochotnością jest obdarzon
30 wszytek zastęp judzski, tako kapłani
jako nauczeni, jako wszytek
zastęp, jen był przyszedł z Israhela
33 *ty *święta *sławić, takżeż przychodniowie
z ziemie israhelskiej
i przebywających w Juda. 〈26〉 A tak

się stało wielkie święto w Jerusaleń,
 jakie nie było ote dniow
 3 Salomonowych, syna Dawidowa krola
 israhelskiego, w tem mieście. <27> A
 wstawszy kapłani i nauczeni zegnali
 6 lud i usłyszán głos jich, i przyszła
 modlitwa jich do przebytká
 świętego niebieskiego.

<31>

XXXI

9 <1> A gdyż się to wszystko porządnie
 dokonało, wyszedł wszytek Israhel,
 jen był nalezion w mieściech
 12 Juda, a złamali modły, a posiekli ługi,
 starli wysokości a ołtarze skazili,
 a nie telko ze wszego Judowa
 15 a z Benijaminowa pokolenia,
 ale z Efraimowa i z Manasowa,
 dojad owszem nie wyczyścili. I
 18 nawrocili się zasię wszytcy synowie
 israhelszczy na swa jimienia do swych
 miast. <2> A Ezechyjasz ustawił zbor
 21 kapłański i nauczonych po wszech
 rozdzielech, każdego w urzędzie
 swem włostnem, także *kapłani
 24 jako *nauczeni ku obiatam zapalnym
 a pokojnym, aby służyli a
 śpiewali, a chwalili we wrociech
 27 twirdz bożych. <3> Ale część
 krolow<a> była, aby z jego włostnego
 zboża była oferowana obieta
 30 zawżgi rano i s wieczora, w soboty
 i w kalandy a na jina święta,
 jako jest pisano w zakonie Mojseszowie.
 33 <4> A także przykazał ludu
 przebywającemu w Jerusalemie,
 aby dawali działý kapłanom

a nauczonym, aby mogli gotowi
być zakonu bożemu. **⟨5⟩** To gdyż się
3 ogłosi w uszy sebraniu, obietowali
synowie israhelszczy pirwych
urod wiele z użytkow, z wina i z
6 oleja, z miodu i ze wszego, což
się na ziemi rodzi, ofierowali dziesięciny.
⟨6⟩ Ale synowie israhelszczy
9 i judzszczy, již bydlili w mieściech
Juda, ofierowali dziesięciny z wołów
i z owiec a dziesięciny poświętné,
12 jeż byli ślubili Panu
Bogu swemu, a wszystko sniosszy
nadiałali wiele brogow. **⟨7⟩** Trzeciego
15 miesiąca *poczęli *miotać
*na *gromady a siodmego miesiąca
dopełnili jich. **⟨8⟩** A gdyż wnidzie
18 Ezechyjasz a książęta jego,
uźrzawszy brogi błogosławili
Panu i ludu jego israhelskiemu.
21 **⟨9⟩** I opytał Ezechyjasz kapłanow a
nauczonych, przecz by tak gromady
leżały. **⟨10⟩** Otpowie Azaryjasz, kapłan
24 pirwy z pokolenia Sadochowa, rzekąc:
„Gdy poczęty ofierowany być
27 pirwe urody *do* domu bożego, tysmy
jedli aż do sytości a ostało jich
wiele, iże pożegnał Pan ludu
swemu, a toć są zbytlowie, jeż
30 widzisz. **⟨11⟩** Przeto przykazał
Ezechyjasz, aby udziałali stodoły domu
bożego. *Jemuż gdyż byli dokonali,
33 **⟨12⟩** wnieśli do nich tak pirwe
urody jako dziesiątki wiernie i to
wszytko, což byli z ślubu obiecali.

I był włodarzem nad tym
 wszym Chonemijasz uczony a drugi
 3 Semej, brat jego, <13> a po niem
 Jajel a Azaryjasz, a Naat, a Jerymot,
 a Azael, a Jozabat, a Helichech,
 6 a Jezmatyjasz, a Mata, a
 Banijasz, włodarze pod ręką
 Konenijasza a Semej brata jego z
 9 przykazania Ezechyjasza krola a
 Azaryjasza, biskupa domu bożego,
 k nimaż to wszytko przysłuchało.
 12 <14> Ale Chore, syn J(e)mna, nauczony a
 wrotny drzwi ode wschodu
 słuńca, włodarz *będzie nad tymi,
 15 jeż z dobrej wolej oferują się
 Panu, a pirwe urody i poświęconych
 rzeczy do święci świętych. <15> A
 18 pod jego mocą Eden a Benijamin,
 Jezue a Semejasz, a Amaryjasz
 także, a Sechenijasz w mieściech
 21 kapłańskich, aby wiernie dzielili
 działą między swą bracią mniejszym
 i więczszym, <16> kromie pacholików
 24 ode trzech lat a nadto i
 tym wszytkim, již wchadzali do
 kościoła bożego, a to wszytko, cso
 27 na koždy dzień przywozili ku służbie
 bożej a ku zachowaniu
 podle rozdziałow swych, <17> *kapłanow a
 30 *nauczonych po czeladziach jich ode
 dwudziestu lat a nadto po rzedziech
 a po zastępiech swych, <18> i wszemu
 33 sebraniu, tak żonam jako dzieciem
 jich obojogo pokolenia pokarm
 rozdawali z tego wiernie, csoż

poświęcono było. <19> A tak i po
 siedliskach i w przedmieściach każdego
 3 miast synów Aaronowych sposobieni
 byli mężowie, już części rozdawali
 wszelkiemu pokoleniu męskiemu
 6 z kapłanów i z nauczonych. <20> Przetoż
 uczynił Ezechyjasz wszystko, cosomy
 powiedzieli, we wszem Judzinu
 9 pokoleniu, a uczynił dobre, proste
 i prawdziwe przed Panem Bogiem
 swym <21> we wszech obyczajach służby
 12 domu bożego podle zakona a
 duchownych obyczajów, chcąc szukać
 Pana Boga swego ze wszego
 15 serca swego, uczynił i *pospieszył jest.

<32>

XXXII

<1> Potem a po takiej
 prawdzie przyszedł
 18 Sennacheryb król asyryjski a przyszedł
 do ziemie Juda, obległ miasta
 murowana, chcąc jich dobyć.
 21 <2> To gdyż *usłyszy Ezechyjasz, iż
 przyjął Sennacheryb a wszystkie wojskę
 obrocił przeciw Jerusalemu, <3>
 24 wziął radę z swymi książętami a z
 przesilnymi mężami, *aby *zaćwirdzili
 wszystkie źródła studnic, które
 27 były przed miastem. A zwoławszy
 się k temu wszyscy wyrzeczeniem,
 <4> *zgromadzili wielkie sebranie
 30 i *zatrucili studnice wszystkie, *jeż *to
 *były *przed *miastem, i potok, jeż
 ciekł po pośrodku ziemie, rzekąc:
 33 „Gdyż przydą królom asyryjskim,
 a(ć) nie najdą opłwitości wod”.
 <5> I wdział z pilnością wielką

mur wszytek, który był skażon, i
 udziałał wieże nad nim, i *udziałał
 3 drugi mur, i oprawił Mello w
 mieście Dawidowie, i sprawił rozmaitą
 broń i szczyty, <6> a ustawił książęta
 6 bojowna w wojszcze, a zwoław
 wszytki na ulicy brony mieścskiej,
 mowił k jich siercu rzekąc:
 9 <7> „Czyńcie mężnie a posilcie się, a nie
 bojcie się ani lęka(j)cie kroła
 asyrskiego ani wszego sebrania,
 12 jeż s nim jest, bo s nami jest wielim
 więcej niżli s nim. <8> S nimi
 jest ramię cielestne, ale s nami jest
 15 Pan Bog <nasz>, nasz pomocnik, a bojuje
 za nas”. I posilon był lud takimi
 słowy Ezechyjaszowymi kroła Juda.
 18 <9> A gdy się ty rzeczy działy, posłał
 Sennacheryb krol asyrski sługi swe
 do Jerusalem – a on sam leżał se wszą
 21 wojską przed Lachys – ku Ezechyjaszowi
 krolowi Juda i ku
 wszytkiemu ludu, jen w mieście
 24 był, rzekąc: <10> „Toć mowi Sennacheryb
 krol asyrski: W kiem macie
 nadzieję siedząc a sąc oblężeni
 27 w Jerusalemie? <11> Zali Ezechyjasz
 skłamał was, aby was podał śmierci
 w głodzie a w pragnieniu mowiąc,
 30 iże Pan Bog wasz <was> wybawi
 z mocy kroła asyrskiego? <12> Wszako
 33 jest ten Ezechyjasz, jeż
 skaził wysokości jego i ołtarze a
 przykazał Judzie a Jerusalemu
 rzekąc: «Przed jenym ołtarzem będziecie

się kłaniać a na temże
 będziecie źec kadzidło». **⟨13⟩** Azali nie
 3 wiecie, csom ja uczynił i oćcowie
 moi *wszytkim *ziemiam *ludu?
 Zali mogli bogowie narodow
 6 wszech ziem wyzwolić
 swe włości z mocy mej? **⟨14⟩** Ktory
 jest ze wszech bogow ludzkich,
 9 jeź są skazili oćcowie moi,
 jen by mógł wyzwolić svoj
 lud z mej mocy, *a także będzie
 12 moc Bog wasz wyzwolić was
 z mocy mej? **⟨15⟩** Przeto nie
 dajcie się kłamać Ezechyjaszowi
 15 nijeną marną radą ani jemu
 wierzcie, bo gdyż nijeden
 bog wszech narodow i włości
 18 nie mógł wyzwolić swego luda
 z mej mocy a z mocy przodkow
 mych, ani Bog wasz będzie moc
 21 was wyzwolić z mocy mej”. **⟨16⟩** A tak
 wiele rzeczy jinej mowali sługi
 jego przeciw Panu Bogu
 24 a przeciw Ezechyjaszowi słudze
 jego. **⟨17⟩** A napisał Sennacheryb listy
 pełne urągania przeciw Panu
 27 Bogu israhelskiemu, a mowił przeciw
 jemu: „Jako bogowie jinych
 narodow nie mogli wyzwolić
 30 luda swego z mocy mej, także
 i Bog Ezechyjaszow nie będzie moc
 wyzwolić luda swego z ręki
 33 mej. **⟨18⟩** A nadto wołaniem wielikim
 językiem żydowskim przeciw ludu,
 jen siedział na murze jersalemskiem,

*wołając, chcąc je ugrozić
a miasta dobyć. **⟨19⟩** Mówił jest
3 przeciw Bogu *israhelskiemu jako
przeciw bogom ludzi ziemskich,
jż są udziałani rękama
6 ludzkima. **⟨20⟩** Ale krol Ezechyjasz a
prorok Izaijasz syn Amos modlili
się przeciw temu urąganiu a
9 krzyczeli aż do nieba. **⟨21⟩** Posłał Bog
anjoła swego, jen zabił wszelkiego
męża silnego i bojownego,
12 i *książęta wojski krola asyrskiego,
i wrocił się z gańbą do swej
ziemie, a gdyż wszedł do domu boga
15 swego, synowie, jż wyszli
z żywota jego, zabili ji mieczem.
⟨22⟩ I zbawił Pan Ezechyjasza a
18 bydłace jersalemskie z mocy
Sennacherybowy krola asyrskiego
i z mocy wszech jinych a dał jim
21 pokoj po wszystkim okole, **⟨23⟩** tako
iże wiele przynosili *darow i
obiaty Panu do Jersalem a *dali
24 Ezechyjaszowi krolowi Juda, jen
był potem powyszon nade wszemi
narody. **⟨24⟩** W tych dniach
27 rozniemogł się Ezechyjasz aż do
śmierci i modlił się Bogu a on ji
usłyszał, a znamię jemu dał. **⟨25⟩** Ale
30 on nie podle *dobrodziejstwa, jeż
przyjął, odpłacił się *jemu, bo
podniosło się sierce jego a wzbudził
33 przeciw sobie i przeciw
Judzie a Jersalemu gniew
boży. **⟨26⟩** Potem się pokorzył Panu,

przeto iże był powyszył sierca
 swego, *a także on jako i przebywacze
 3 3 jerusalemszczy, a przeto
 nie przyszedł na nie gniew boży
 za dniow Ezechyjaszowych. <27> I był
 6 Ezechyjasz bogaty i sławny barzo
 a skarby sobie zgromadził wielkie
 i srebra, i złota, i drogiego
 9 kamienia, i rozmaitego odzienia,
 a sędy wielkiej drogości, a
 *lektwarznice, <28> a schowania zboża,
 12 winne i oleowe, i stajnie wszemu
 dobytku, i chlewy stadom, <29> a
 *sześć *miast *udziałał *znowu. Miał
 15 *na *ziemi zaiste stad owczych i skocskich
 przez liczby, bo był dał jemu
 Pan nabytek wielki barzo. <30> Toć
 18 jest ten Ezechyjasz, jen zaćwirdził
 zwirchnią studnicę wod
 gijońskich a obrocił je we spod
 21 stron miasta Dawidowa ku zapadu
 słońca, a we wszystkich czyniech
 swych, cso chciał, szczęście czynił.
 24 <31> Ale wszako w poselstwie książąt
 babilońskich, jiz posłani
 byli k niemu, by go opytali o dziwie,
 27 jen się przygodził był w jich
 ziemi, opuścił ji Pan, aby był pokuszon
 a oznamiony były wszystkie
 30 rzeczy, jeż były w sercu jego.
 <32> A *jine *rzeczy *o *krołu Ezechyjaszu
 i o jego miłosierdziu popisany
 33 są w widzeniu Izajiasza proroka,
 syna Amosowa, a w kiegach
 krolow judzkich a israhelskich.

XXXIII

3 <33> I skończył Ezechyjasz z swymi
 oćcy a pogrzebli ji nad
 rowy synow Dawidowych, a sławili
 jego pogrzeb wszytek Juda i
 6 wszytcy <przebywacze> jersalemszczy. I krolował
 Manases syn jego zań.

<33>

9 <1> We dwunaćcie leciech był Manases,
 gdy począł krolować a pięć
 a pięćdziesiąt lat krolował w
 Jerusalem. <2> I czynił złe przed Bogiem
 podle ganiebności pogańskich,
 12 jeż podwrocił Pan przed syny
 israhelskimi, <3> a odwrociw się
 oprawił modły na gorach, jeż
 15 był zatracił Ezechyjasz oćiec jego
 a udziałał ołtarz(e) Baalimowi,
 a czynił modły w łudzech, a
 18 kłaniał się *gwiazdam *niebieskim
 i modlił się jim. <4> A udziałał
 ołtarze w domu bożem, o niemże
 21 był rzekł Pan: „W Jerusalem
 będzie jimię me na wieki”. <5> I udziała
 je wszytkim gwiazdam
 24 niebieskim we dwu sieniu
 domu bożego. <6> A przewłaczał swe
 syny przez ogień w udole Beennon,
 27 we sny wierzył a gusł naśladował,
 a czarownego się umienia
 przydzierzał, a miał z sobą
 30 czarowniki (...), a wiele złego uczynił
 przed Bogiem, aby ji rozdrażnił.
 <7> A ryte także i dęte
 33 *znamiona położył w domu
 bożem, o niemże mówił Pan Bog
 ku Dawidowi i Salomonowi, synu jego, rzekąc:

„W tem to domu a w
 Jerusalemie, jeżem zwolił ze wszech
 3 *miast israhelskich, położę
 jimię me na wieki <8> a nie przepuszczę
 zaginać nogi Israhela z tej
 6 ziemie, jażem oddał oócom jich,
 ale wszako tak, acz będą ostrzegać
 a czynić to, csom przykazał, a
 9 wszytek zakon i duchowne obyczaje,
 i takżeż sądy [a] przez rękę Mojżeszową.
 <9> Przeto Manases swiodł
 12 Judowo pokolenie i przebywacze
 jersalemskie, aby czynili złe skutki
 nade wszytki jine narody,
 15 jeż przewrocił Pan przed syny
 israhelskimi. <10> I mowił Pan k niemu
 i k ludu jego, ale nie chcieli
 18 posłuchać. <11> A przeto przywiódł
 na nie książęta wojski kroła
 asyrskiego, a jęli Manasen,
 21 a skowawszy rzeciędzmi i pęty
 żelaznymi i wiedli ji do Babilona.
 <12> Jen, gdyż był znędzon, modlił
 24 się ku Panu Bogu swemu a
 kajał się barzo przed Panem Bogiem
 oócow swych. <13> *Modląc się
 27 jemu i *prosząc pilnie, a usłyszał
 Pan modlitwę jego, a nawrocił
 ji do Jerusalema na jego krolewstwo,
 30 a poznał Manases, iż
 Pan *on jest Bog. <14> Potem udziałał
 mur przed miastem Dawidowym
 33 na zapadnej stronie *rzeki
 Gijon w udole od wychodu brony
 rybnej wokoł aż do Ofel i

wzwyszył ji barzo a ustawił książęta
wojski we wszech mieściech
3 murowanych Juda. <15> A wymiatał
cudze bogi i modły z domu
bożego a ołtarze, jeż był zdziałał
6 na gorze domu bożego i w
Jerusalemie, wszytki wymiotał
z miasta. <16> Potem oprawił ołtarz
9 boży i obiatował na niem dary
i pokojne obiady, i chwały,
i przykazał Judzie, aby służyli Panu
12 Bogu israhelskiemu. <17> A wszakoż
jeszcze lud obiatował na
gorach panu bogu swemu.
15 <18> A jini uczyńcy Manasen i
jego prośba ku Bogu swemu,
i słowa prorokow, již
18 mowili <jemu> w jimię Pana Boga
israhelskiego, popisany są *w
*rzeczach o krolach israhelskich.
21 <19> A modlitwa jego i usłyszenie
<i> wszytki grzechy a potępa, takżeż
mieścica, na nichże działał wysokie
24 modły a czynił ługi a sochy,
drzewiej niżli pokajanie
czynił, popisano *wszytko
27 w mowieniu Ozaj. <20> I skończał
Manases s oćcy swymi a
pogrzebli ji w domu jego, a
30 krolował zań Amon syn jego.
<21> We *dwudziestu leciech był
Amon, gdyż począł krolować,
33 a za dwie lecie krolował w
Jerusalem. <22> I uczynił złe w
widzeniu bożem, jako był czynił

Manases ociec jego, a wszystkim
 modłam, jeź był udziałał Manases,
 3 obiatował i służył. <23> I nie sromał
 się oblicza bożego, jako się
 sromał Manases ociec jego,
 6 a wielim więcej zawinił. <24> Tedy
 sprzysiąwszy się przeciw jemu
 sługi jego, zabili ji w
 9 jego domu. <25> Potem ostatnie z luda
 zbiwszy ty, ktorzy Amona
 zabili, ustawili sobie kroła
 12 Jozyjasza syna jego w miasto jego.

<34>

XXXIV

<1> W ośmi
 leciech był Jozyjasz, gdyż
 15 począł krolować, a jeno a trzydzieści
 lat krolował w Jerusalemie.
 <2> A czynił, cso było prawego
 18 w widzeniu bożem, i
 chodził po drogach oćca swego
 Dawida a nie uchylił się ani na
 21 prawicę, ani na lewicę. <3> A osmego
 lata swego *krolewstwa,
 sąc jeszcze pacholikiem, jął się
 24 szukać Boga oćca jego Dawida,
 a we dwunaćcie lat
 swego krolewstwa oczyścił
 27 pokolenie Judowo i Jerusalem
 od modł gornych i luźnych i
 od podobizn, i od rycin. <4> I skazili
 30 przed nim ołtarze Baalimowy
 i podobizny, jeź na nich
 stały, starty są. Ługi także i rycia
 33 porąbał i starł a na rowiech
 tych, ktorzy byli obiatować
 jim obykli, jich złomki rozsypał.

3 <5> A nadto jich kapłanow kości na
 ołtarzu <...> spalił i uczyscił Judę a
 6 Jerusalem. <6> Takież w mieściech
 Manasowych i Efraimowych, i
 Symeonowych aż do Neptalimowych
 9 wszystkie modły podwrocił. <7> A gdyż
 wszystkie ołtarze skaził i ługi i
 rycia starł w kęsy a wszystkie *czary
 12 zatracił we wszej ziemi israhelskiej,
 i wrocił się do Jerusalem.
 <8> Przeto osmegonaćcie lata
 15 krolewstwa jego, uczysciw ziemię
 i kościół boży, posłał Zafana, syna
 Elchyje a Amazyjasza, księżę
 18 mieśckie, a Joa, syna Joas, *kanclerze,
 aby opravili dom Pana
 Boga swego. <9> Jiż przyszedszy
 21 ku Elchyjaszowi, kapłanu wielikiemu,
 a wziąwszy pieniądze od niego,
 jeż były wniesiony do domu
 24 bożego a jeż byli zgromadzili
 sługi kościelni a wrotni z Manasowa
 i z Efraimowa pokolenia,
 27 i ze wszech jinych *pokoleni israhelskich,
 i ze wszego Judy i Benijaminowa,
 i ode wszech przebywaczow
 30 jersalemskich, <10> a dali w
 ręce tym, jiż władnęli dzielniki
 domu bożego, aby opravili
 33 kościół boży a wszystko zwiotszałe
 ponowili. <11> A oni dali je
 rzemieślnikom a wapiennikom,
 aby kupili kamienia *wyciosanego
 a drzewia ku nadstawianiu
 stawienia a *ku *podpiraniu

domow, jeż byli skazili krolowie
 Juda. <12> A to wszystko wiernie
 3 uczynili. I byli włodarze nad
 dzielniki Jobat a Abdyjasz z synow
 Merary, Zacharyjasz a Mozollam
 6 z synow Kaat, jimże była pilność
 o tem dziele, wszyscy nauczeni,
 jż umieli śpiewać na organiech.
 9 <13> A nad tymi też, którzy
 ku rozlicznym potrzebom brzemiona
 nosili, byli pisarze a mistrzowie
 12 [a] z nauczonych wrotni.
 <14> A gdyż wynosili pieniądze, ktore
 byli wniesiony do kościoła
 15 bożego, tedy Elchyjasz kapłan znalazł
 księgi zakona bożego, jen
 był popisan ręką Mojśeszową.
 18 <15> I rzecze ku Zafan pisarzowi:
 „Nalazłem księgi zakona w domu
 bożem”, i dał je jemu. <16> A on
 21 *wziął *je i *niosł przed krola i
 powiedział jemu rzekąc: „Wszystko,
 cś oddał w ręce twych sług,
 24 toć się pełni. <17> Srebro, jeż naleziono
 w domu bożem, *zgromadzono
 a dano włodarzom rzemieślnikowym
 27 a *rozlicznych *dział
 *kowaniu”. <18> A mimo to Elchyjasz
 kapłan dał mi ty to księgi, w nichże
 30 przed krolem gdyż czciono,
 <19> a on usłyszał słowa zakona,
 rozdarł na sobie rucho <20> a przykazał
 33 Elchyjaszowi <a Elkanowi> synu Zafanowu, a
 Abdanowi, synu Micha, a Zafanowi
 pisarzowi, a Azyjaszowi słudze

3 krolowu rzekąc: <21> „Jidźcie a
 proście Pana za mię a za zbytki
 3 israhelskie i za Judę za ty rzeczy
 wszystkie tych to ksiąg, jeż są naleziony,
 bo wielika gniewiwość
 6 boża kapie na nas, przeto
 iże nie ostrzegali oćcowie
 naszy słow bożych *ani *pełnili
 9 wszego tego, cso pisano jest
 w tych księgach”. <22> Przeto
 odszedł Elchyjasz i ci, ktorzy s nim
 12 byli posłani od krola ku
 Oldze prorokini, żenie Sellum,
 syna Teknat, syna Azra, *jenże
 15 *chował *odzienia *poświętna,
 a ta bydliła w Jerusalem *drugiem
 i mowili jej słowa ta,
 18 jeżesmy naprzod powiedzieli.
 <23> Ana jim odpowie: „Toć mowi Pan
 Bog <...>: Rzeczcie mężowi,
 21 jen was posłał ku mnie: <24> Toć
 mowi Pan: Owa ja przywiode
 wiele złego na to miasto i
 24 na przebywacze jego <i> wszystka
 przeklęcia, ktora są popisana
 w tych księgach, jeż cztli przed
 27 krolom Juda, <25> bo ostawszy mnie
 ofierowali bogom cudzym, aby
 mię ku gniewu popędzili
 30 we wszech uczyncech, *jeż *swyma
 *rękama *czynili, przetoż
 kapać będzie gniew moj
 33 na to miasto a nie będzie ugaszon.
 <26> Ale ku krolowi Juda,
 jen was posłał, abych zań

Boga prosiła, tak powiedzcie:
 Toć mowi Pan Bog israhelski:
 3 Iżeś słyssał słowa tych to ksiąg
 <27> a obmiękczyło się serce twe,
 a pokorzyłeś się w widzeniu
 6 bożem z tej rzeczy, która powiedziana
 przeciw temu miastu i przebywaczom
 jersalemskim a wstydałeś
 9 się twarzy mej i rozdarł
 jeś rucho swe a płakałeś przede
 mną, a jam cię usłyszał, toć mowi
 12 Pan, <28> już cię przyłożę ku
 oćcom twym a wniesion będziesz
 w grob twój z pokojem, a nie
 15 uźrzyta twój oczy wszego
 złego, csoż ja przywiodę na to
 miasto i na jego przebywacze”.
 18 I rozpowiedzieli krolowi wszystko,
 cso ona mowiła. <29> Tedy on
 zwoła(w) wszystkie więcsze urodzenim
 21 z Judowa pokolenia a z Jersalema,
 <30> szedł do domu bożego
 i wszystkie mężowie z połupokolenia
 24 Juda a przebywacze jersalemszczy,
 kapłani a nauczeni i wszystkie
 27 lud od namniejszego aż
 do nawięcszego, i czeł krol
 *przede *wszemi w domu bożem,
 ani słyssaż wszystkie słowa *tych
 30 ksiąg. <31> Potem stojąc na stolcu
 zaślubił Panu, aby po niem
 33 chodził i ostrzegał przykazania
 i świadcztwa, i sprawiedliwości
 jego ze wszego serca
 swego i ze wszey dusze swej a by

spełnił wszystko, coż pisano
 w tych księgach, w nichże czytał,
 3 <32> a k temu zaklął wszyscy, którzy
 byli nalezieni w Jerusalemie i
 w Benijamin, i uczynili przebywacze
 6 jersalemszczy podle ślubu
 Pana Boga oócow swych. <33> Przeto
 wymiotał Jozyjasz wszyscy
 9 ganiebności ze wszech krain synow
 israhelskich a przykazał wszystkim
 ostatnim jersalemskim, aby służyli
 12 Panu Bogu swemu po wszystkie
 dni żywota swego a nie odstępowali
 ot Pana Boga oócow swych.

<35>

XXXV

15 <1> I czynił Jozyjasz
 Przyście Panu *Bogu w
 Jerusalemie, *a jest obiatowano
 18 czwartegonaćcie dnia miesiąca
 pirwego. <2> A ustawił kapłany
 w swych urządziech, a prosił jich,
 21 aby przysługowali w domu
 bożem, <3> a mowił ku sługam
 kościelnym, jichże to uczenim wszytek
 24 Israhel poświęcował się
 Bogu, rzekąc: „Połóżcie skrzynię
 w święci kościelnej, *jen
 27 udziałał Salomon, syn Dawidow,
 krol israhelski, bo jej więcej
 *nigdziej nie będziecie nosić,
 30 a już służcie Panu Bogu
 waszemu a jego ludu Israhelu.
 <4> A przyprawcie się po
 33 domiech a po rodzinach waszych
 w urządziech a rozdzielech, jako
 przykazał Dawid krol israhelski

a popisał Salomon syn jego.
 3 <5> A służcie <w> jego święci po
 czeladziach i po zborzech nauczonych,
 <6> a poświęćcie się obiatując
 6 Przyście. A także waszę bracią,
 aby mogli podle słow, jeź
 mowił Pan przez Mojsesza czynić,
 przyprawcie. <7> I dał kromie
 9 tego Jozyjasz wszemu ludu,
 który tu nalezion w to święto,
 jeź słowie Prześnice, baranow
 12 i skopow a jinego dobytku
 z swych stad trzydzieści tysięcy
 a wołow trzy tysiące,
 15 to wszystko z krolowa zboża.
 <8> A także książęta jego, což
 byli z dobrej wolej ślubili,
 18 oferowali [a] także ludu jako
 kapłanom a nauczonym.
 Potem Elchyjasz a Zacharyjasz
 21 a Jejel, książęta domu bożego,
 dali kapłanom, aby czynili
 Przyście z pospolitych do[o]bytkow
 24 dwa tysiąca a sześćset,
 a wołow *pięćset. <9> Ale Chonnenijasz
 a Semejasz, a Natanael,
 27 bracia jego, a Azabijasz, Jejel
 a Jozabad, książęta sług
 kościelnych, dali jinym sługam <kościelnym>
 30 ku poświęceniui Przyścia
 pięć tysięcy dobytku a wołow
 pięćset. <10> A tak przyprawiona
 33 jest służba boża.
 I stali kapłani w swych urządziech
 a sługi kościelne [w swych

urzędziech, a sługi kościelne]
 w swych zastępiech podle krolowa
 3 rozkazania. <11> I obiatowano
 Przyście i *skrapiali *kapłani
 *swe *ręce *krwią, a nauczeni zdzirali
 6 skory z obiaty <12> a oddzielali
 je, aby dawali po domiech a
 po czeladziach każdych a by były
 9 ofierowany Bogu, jako pisano
 w zakonie Mojseszowie, a
 z wołow także uczynili <13>
 12 i upiekli *Przyście* na ogniu podle tego,
 jako stoi w zakonie, ale pokojne
 obiaty warzyli w kotlech a
 15 w panwiach, a w garncoch, a
 *fatając rozdawali wszemu ludu,
 <14> ale sobie a kapłanom potem
 18 przyprawiali, bo w obiatach
 żzonych a w tucznościach *byli
 kapłani aż do nocy *sprożnieni. Przeto
 21 nauczeni sobie a kapłanom, synom
 Aaronowym, na poślad przyprawiali.
 <15> Ale śpiewacy, synowie
 24 Azafowi, stali w swem
 rzędzie podle przykazania
 Dawidowa a Azafowa, i Emanowa,
 27 i Idytumowa, prorokow krola
 Dawida, ale wrotni w każdych
 bronach strzegli, tak aby niżadny
 30 się nie odchylił od bożej służby,
 przeto i [jini] jich bracia,
 sługi kościelni, przyprawiali
 33 jim karmie. <16> Przeto wszytka
 służba boża porządnie była
 napelniona tego dnia, aby czynili

Przyście a żżone obiaty
 ofierowali na ołtarzu bożem
 3 podle rozkazania krola Jozyjasza.
 <17> I uczynili synowie israhelszczy,
 jiz byli nalezieni, Przyście
 6 w tem czasie a święto prześnic
 za siedm dni. <18> Nie było rowne
 temu Przyściu w Israhelu ode
 9 dniow Samuela proroka ani
 kto z krolow israhelskich uczynił
 takiego Przyścia, jako uczynił
 12 Jozyjasz, kapłanom a nauczonym, a
 wszemu Judowu pokoleniu, a
 Israhelu, jen był nalezion, <a>
 15 przebywaczem jersalemskim. <19>
 Osmegonaćcie lata krolowania
 Jozyjaszowa to Przyście sławiono
 18 jest. <20> A gdyż Jozyjasz oprawił
 kościół, wziął jest Nechao krol
 ejipski ku bojowaniu do Kartamis
 21 podle Eufraten, i pojdzie Jozyjasz
 przeciw jemu. <21> Tedy on *posłał
 k niemu posły rzekł: „Cso mnie a
 24 tobie jest, krolu Juda? Nie jidę
 dziś przeciw tobie, ale przeciw
 jinemu domu *mam *bojować,
 27 przeciw jemuż to bog mi kazal
 jić rychło. Przestań przeciw
 Panu Bogu czynić, jen se mną
 30 jest, iżeby cię nie zagubił”. <22> Nie
 chciał Jozyjasz wrocić się, ale
 sposobił przeciw jemu boj
 33 ani posłuchał Nechaowych rzeczy
 z ust bożych, ale pośpieszył, aby
 się bił s nim na polu Maggedo.

3 <23> A tu jest ranion *barzo *od
 *strzelcow i rzekł swym panoszam:
 „Wywiedźcie mię z boja, bociem
 ranion”. <24> Jiż przenieśli ji z jego
 6 woza na jiny woz, jen po niem
 szedł obyczajem krolowym, i odnieśli
 ji do Jerusalem, a tu umarł,
 a pogrzebion w grobie swych oćcow,
 9 a wszytek Juda a Jerusalem
 płakali jego. <25> A Jeremijasz nawięcej,
 jego wszytcy śpiewacy i śpiewaczki
 12 aż do dzisiego dnia narzekanie
 nad Jozyjaszem obnawiają
 a jako zakon dzierży w Israhelu: „Owa
 15 toć jest pisano w Płaczoch”.
 <26> A jine*rzeczy *o *Jozyjaszu i *o
 *miłosierdziu *jego, jeż przykazana zakonem
 18 bożym, <27> i uczynki jego pirwe
 i poślednie popisany są w księgach
 Juda a israhelskich.

<36>

XXXVI

21 <1> Przeto ziemianie wziąwszy
 Joachaza, syna Jozyjaszowa,
 ustawili ji krolom w miasto oćca
 24 jego w Jerusalem. <2> We dwudziestu
 a we trzech leciech był Joachas,
 gdyż począł krolować, a
 27 trzy miesiące krolował w Jerusalemie,
 <3> bo ji zsadził krol ejipski,
 gdyż *był *przytargnął do Jerusalem,
 30 a poddał w płacę sobie ziemię
 we sto libr śrzebra a w librze
 złota. <4> A ustawił w miasto jego
 33 krolom Elijachyma, brata jego,
 nad Judą a nad Jerusalemem, a
 przemienił jemu jimię Joachym,

ale samego Joachasa wziął z sobą
 i wiodł do Egiptu. <5> A we dwudziestu
 3 a w pięci latach był Joachym,
 gdy począł krolować,
 a jedenaście lat krolował
 6 w Jerusalem i czynił złe przed
 Panem Bogiem swym. <6> Przeciw
 temu *przytargnął Nabuchodonozor,
 9 krol kaldejski, a skowanego
 [ji] rzeciędzmi wiodł
 do Babilona. <7> Do jegoż także
 12 i sędy boże przeniósł i położył
 w swem kościele. <8> Jina
 słowa *o Joachymie a *o ganiebnościach,
 15 jeż czynił a jeż są
 przy niem nalezione, ty popisany
 w księgach krolow Juda a
 18 Israhel. I krolował Joachym,
 syn jego, w miasto jego. <9> W ośmi
 latach był Joachym, gdy począł
 21 krolować, a trzy miesiące a
 dziesięć dni krolował w Jerusalem
 i czynił złe przed Panem
 24 Bogiem *w *widzeniu *bożem.
 <10> A gdyż *się okrąg roczny *toczył
 *się, posłał krol Nabuchodonozor
 27 ty, iż ji przywiedli do Babilona
 a s nim wnieśli *wsztyki
 *drogie sędy domu bożego, a
 30 ustawił krolem Sedechyjasza, *stryja jego*, nad
 Judą, i nad Jerusalemem.
 <11> We dwudziestu a w jenem
 33 lecie był Sedechyjasz, gdy
 począł krolować, a jedenaście
 lat krolował w Jerusa(lemie).

(tu brak 5 kart)

⟨I Esdrae⟩

⟨6⟩

3   ⟨20⟩ ⟨... o⟩czyścieni kapłani i nauczeni
jeden jako drugi mąż [i] wszytcy
sąc czyści ku obiatowaniu
6   baranka wielikonocnego wszytkim
synom jęcstwa i jich brato[to]m
[i] kapłanom, i sobie. ⟨21⟩ I jedli
9   synowie israhelszczy, jż się byli
wrocili z jęcstwa, i wszytcy, ktorzy
się odłączyli ot pokalenia narodow
12   ziemskich k nim, aby szukali
Pana Boga israhelskiego. ⟨22⟩ I
15   czynili święto prześnic za siedm
dni *w* wiesielu, bo był je Bog
obradował a był obrocił sierce
Aswerowo k nim, aby jim pomagał
działać domu Pana Boga israhelskiego.

⟨7⟩

VII

18   ⟨1⟩ Po tych słowiech
w krolewstwie
⟨Arta⟩ksersa krola perskiego Ez⟨drasz⟩

(reszta szpalty obcięta)

3 <...> israhelskich i z synow kapłańskich,
i z synow nauczonych, i z śpiewakow,
i z wrotnych i z Natumeickich
lata siodmego kroła
6 Artakserse. <8> A przyszli do Jerusalema
miesiąca piątego, to jest
lata siodmego krolowania
9 jego. <9> Bo pirwy dzień miesiąca
pirwego *poczęli jic z Babilona,
a pirwego dnia miesiąca
12 piątego *przyszli do Jerusalema
przez rękę dobrą Boga swego
nad sobą. <10> Tedy Ezdrasz przyprawił
15 sierce swe, aby ścigał zakon
boży <a czynił>, a by uczył Israhela przykazaniu
bożemu i sądom. <11> A ten
18 jest przepis lista wyrzeczenia,
jż dał krol Artekserses Ezdraszowi
kapłanowi a mistrzowi <...>

(reszta szpalty obcięta)

3 <...> w twej ręce, <15> a aby niośł sźrebro z
sobą i złoto, jeź krol i jego radźce
dobrą wolą Bogu israhelskiemu
6 obiatowali, jegoź w Jerusalem
jest otpoczywadło. <16> A wszystko
sźrebro i złoto, *ktore *najdziesz we
wszytkiej włosci babilońskiej, a lud,
będzieli chcieć obiatować obiaty,
9 a kapłany, *jiz dobrowolnie
oferowali domu Boga swego,
jeź jest w Jerusalem, <17> sźwiebodnie
12 weźmi a z pilnością z tych pienieźdy
kupi cielce, skopy, barany, <...>
i *palące obiaty, a oferuj je na
15 ołtarzu w kościele Boga swego,
ktory jest w Jerusalem. <18> A csokoli by
się lubiło tobie i twej braci
18 z ostatniego sźrebra i złota, abyście
uczynili, uczynicie podle wolej Bo<ga...>

(reszta szpalty obcięta)

a aż do sta łągwic oleja, ale sol
aby była dana przez miary. <23> Wszystko,
3 cso przysłusza k służbie
Boga niebieskiego, z pilnością
bądź dano do domu bożego, aby
6 się snad nie rozniewał przeciw
krolewstwu krolowu i synow
jego. <24> Przeto wam dawamy
9 na świadomie *ze wszech kapłanow
i nauczonych, i śpiewakow,
i wrotnych, i Natumeow, i sług
12 tego bożego domu, *aby *nie *mieli
mocy *brać myta ani dani,
ani urokow na nich. <25> A ty tak,
15 Ezdraszu, podle mądrości Boga
twego, *jen jest w twej ręce, ustaw
sędzie i włodarze, aby uczyli lud,
18 kako mają żywi być, a sędzi(ć)
wszemu ludu, jen jest za (rzeką)

(reszta szpalty obcięta)

1 <...> i przed jego radźcami, i przed
 wszemi książęty krolowymi mocnymi,
 3 a ja posilon sąc ręką Pana
 Boga mego, *jen był *we mnie, sebrałem
 israhelska książęta, již
 6 weszli se mną *w *krolewstwo *Artaksersowo.

⟨8⟩

VIII

1 ⟨1⟩ Ta są książęta
 czeladzi a to pokolenie jich,
 9 již są weszli se mną
 *w *krolewstwo Artaksersa krola,
 z Babilona. ⟨2⟩ Z synow Fineesowych
 12 Jerson, z synow Itamarowych
 Danijel, z synow Dawidowych
 Akchus, ⟨3⟩ z synow Sechanijaszowych,
 15 [a z] synow Farezowych Zacharyjasz
 a s nim zliczonych L a sto mężow,
 ⟨4⟩ z synow Fet Moab Eliocena, syn
 18 Zacharzow, a s nim dwieście
 mężow, ⟨5⟩ z synow Sechenijaszowych
 syn Jezechyjel a s nim trzysta mężow,
 21 ⟨6⟩ z synow *Adenachebowych syn
 Jonatanow a s nim pięćdziesiąt
 mężow, ⟨7⟩ z synow Elamowych Izaijasz,
 24 syn Atalije, a s nim siedmdziesiąt
 mężow, ⟨8⟩ *a z synow Safacyje
 Zebedyjasz, syn Michałow, a s nim
 27 LXXX mężow, ⟨9⟩ z synow Joabowych
 Obedyja, syn Jejelow, a s nim
 30 dwieście a XVIII mężow, ⟨10⟩ z synow
 Salomit, syn Josfije, a s nim sto
 LX mężow, ⟨11⟩ z synow Betbaj Zacharz,
 syn Belbajow, a s nim XXVIII mężow,
 33 ⟨12⟩ z synow Ezeadowych Johannan,
 syn Ezetamow, a s nim X
 a sto mężow, ⟨13⟩ z synow Adonijachamowych,

już byli pośledni,
 a ta są jimiona jich: Elifelech
 3 a Elijel, a Samajasz, a s nim⟨i⟩ LX mężow,
 ⟨14⟩ z synow Begni Utaja a Zak⟨c⟩hur,
 a s nimi LXX mężow. ⟨15⟩ I sebrałem
 6 je k rzece, ⟨jaż to płynie⟩ ku Chahamija,
 a bylismy tu za trzy dni i patrzyłem
 w ludu a w kapłaniech *z synow
 9 Lewi, i nie znalazłem tu. ⟨16⟩ A takim
 posłał Eleazara a Aryzel, a Semeima,
 a Elnatama, a Jerybota, a
 12 drugiego Elnatama, a Natana, a
 Zacharza, a Mozolama, książęta,
 a Joaryba, a Elnatama, mędrce.
 15 ⟨17⟩ A posłałem je ku Edodowi, jen
 jest pirwy w mieście Kafije, a położyłem
 słowa w jich uściech, jeż
 18 by mowili ku Addonowi a braci
 jego Natumejskim w mieście Kafije,
 aby przywiedli nam sługi domu
 21 Boga naszego. ⟨18⟩ A przywiedli nam
 [sługi] przez dobrą rękę Boga
 naszego nad nami *męże *przeuczone
 24 z synow Mooli, syna Lewina,
 syna Israhelowa, a Sarabijasza
 a synow jego XX, a braciej jego
 27 XVIII, ⟨19⟩ *A *Zabijasza, a s nim Izaijasza
 z synow Merary a braciej jego i
 synow jego XX, ⟨20⟩ a z Natumejskich,
 30 jeż był oddał Dawid i książęta
 k służbie *nauczone, Natumejskie
 dwieście a XX, wszytcy ci jimieńmi
 33 ⟨swymi⟩ byli nazwani. ⟨21⟩ A przykazałem
 tudzież post podle rzeki Achamija,
 abychom ucirzpienie mieli przed

Panem Bogiem naszym a prosili
 jego za prawą drogę nam i synom
 3 naszym, i wszemu nabytku
 naszemu, **⟨22⟩** bom się sromał prosić
 pomocy krolowy a jeźdźców, jeź by
 6 nas obronili od nieprzyjaciela
 na drodze, bosmy byli rzekli
 krolowi: „Ręka Boga naszego
 9 jest nade wszemi, ktorzy jego
 szukają w dobroci, a moc jego
 i siła jego, i gniewanie na wszystkie,
 12 ktorzy jego ostawają”. **⟨23⟩** I
 pościliśmy się a prosilismy Boga
 naszego za to, i zwiódło się nam
 15 szczęście. **⟨24⟩** I odłączyłem z książąt
 kapłańskich XII: Sarabijasza a
 Sabijasza a s nima z braciej jich
 18 X. **⟨25⟩** I wzwiązałem na nie srebro
 i złoto i sędy poświęcone domu
 *bożego, jeź był obietował krol
 21 i rada jego, i książęta jego,
 i wszystkie Israhel z tych, jiz byli
 nalezieni. **⟨26⟩** I odważyłem k jich
 24 rękama srebra liber sześćset
 a L a sędow srebrnych sto, a
 złota sto liber, **⟨27⟩** a korczakow
 27 złotych XX, jiz mieli *w *sobie po
 tysiącu szelągow, a sędow s
 mosiądzu *czystego przedobrego
 30 *dwieście *krasnego jako złoto.
⟨28⟩ I rzekłem jim: „Wyście święci
 33 boży i sędy święte, i srebro, i
 złoto, jeź dobrowolnie ofierowano
 jest Panu Bogu oćcow
 naszych. **⟨29⟩** Czujcie a ostrzegajcie,

dokąd nie odważycie przed książęty
 kapłańskimi i nauczonymi
 3 a przed wodzmi czeladzi Israhelskich
 w Jerusalem w skarb
 domu bożego”. **⟨30⟩** I przyjęli kapłani
 6 a nauczoni pod wagą srebro i
 złoto, i wszystkie sędy, aby donieśli
 do Jerusalema w dom Boga naszego.
 9 **⟨31⟩** I ruszyliśmy się od rzeki Hamija
 wtoregonaście dnia miesiąca
 pierwszego, abychom się brali
 12 do Jerusalem, a ręka Pana Boga
 naszego była nad nami a
 wyzwoliła nas z ręki nieprzyjaciela
 15 a przeciwnika na drodze.
⟨32⟩ I przyszlismy do Jerusalema, i
 bydliliśmy tu trzy dni, **⟨33⟩** a czwartego
 18 dnia odważono srebro i złoto, i
 sędy Boga naszego przez ręce
 Remotowie, syna Uryjaszowa, kapłana,
 21 a s nim Eleazar Fineesow,
 a s nima Josadech, syn Jozue, a Noadaja,
 syn Bennoj, *nauczony, **⟨34⟩** podle
 24 wagi i liczby *wszej i popisana
 wszelka waga w tem czasie.
⟨35⟩ A ci wszyscy, ktorzy byli przyszli z
 27 jęcstwa, synowie przewiedzenia,
 ofierowali obiaty Panu Bogu
 israhelskiemu: cielcow XII za wszystkie
 30 lud israhelski, skopow
 sześć a XC, baranow VII a LXX,
 kozłow za grzech XII, to wszystko
 33 na obiatę Bogu. **⟨36⟩** Potem dali
 listy krolowy włodarzom, jeż byli
 *usadzony ot krola, i wozdom za

rzeką i *wzwiodł *lud *dom *boży.

⟨9⟩

IX

3 ⟨1⟩ A po wypełnieniu tych
 3 rzeczy przystąpili ku
 3 mnie książęta rzekąc: „Nie jest
 6 odłączon lud israhelski a kapłani,
 6 a nauczeni od ludzi ziemskich
 i od jich ganiebności, to jest
 Kananejskich, Etejskich a Ferezejskich,
 9 a Jebuzejskich, a Amonickich,
 a Moabickich, Ejipskich,
 a Amorejskich. ⟨2⟩ I p⟨o⟩jmowali
 12 zaiste *żony *z *jich *dziewek ⟨sobie⟩ i swym
 synom i smiesili siemię święte
 s ludźmi ziemskimi, ręka także [z]
 15 książąt i włodarzow była
 w tem *pirwem przestąpieniu.
 18 ⟨3⟩ A gdym był usłyszał taką rzecz,
 rozdarłem płaszcz swój i suknię,
 a wyskubłem włosy głowy mej
 i brody mej i siedziałem truchlen.
 21 ⟨4⟩ I seszli się ku mnie wszytcy,
 już się bojeli ⟨słowa⟩ Pana Boga
 israhelskiego prze jich przestąpienie,
 24 już przyszli byli z jęcstwa,
 a ja *siedzę smęcien aż do obiaty
 wieczerniej. ⟨5⟩ A u wieczerniej
 27 obiaty wstałem z mej żałości, a
 z rozdartym płaszczem i z suknią
 30 skłoniłem kolana ma a rozciągnąłem
 ręce moi ku Panu Bogu
 memu ⟨6⟩ i rzekłem: „Panie Boże
 33 moj, gańba mi jest a sromam
 się wzwieść oblicza mego
 k tobie, bo złości nasze romnożony
 na naszą głowę a

grzechy nasze wzrosły aż do nieba
〈7〉 ode dniow oócow naszych,
3 ale i my sami zgrzeszyliśmy ciężko
aż do tego dnia a w złościach
naszych podaliśmy 〈my〉 i krolowie
6 naszymy, 〈i kapłani naszymy〉 w ręce krolow ziemskich
i pod miecz, i w jęstwo, i
w łup, i w gańbę nasze twarzy jako
9 i we dniu tem. 〈8〉 A ninie jako na
male a za oka mgnienie uczyniona
jest modlitwa nasza przed
12 Panem Bogiem naszym, aby nam
były przepuszczony ostatcy a dan
był *mir na mieście jego święte,
15 aby nam oświecił oczy nasze
Bog nasz a dał nam żywot mały
w służbie naszej, 〈9〉 bo służyliśmy
18 a w służbie naszej nie opuścił
nas Bog 〈n〉asz, a skłonił nad
nami miłosierdzie przed krolom
21 perskim, aby nam dał żywot a
wzwiodł dom Boga naszego,
a wzwiódł jego pustki, a dał
24 nam *nadzieję w Judowu pokoleniu
a w Jerusalem. 〈10〉 A już cso
rzeczemy, Panie Boże nasz, potem?
27 Bosmy opuścili twa przykazania,
〈11〉 jażeś nam przykazał przez rękę
sług twych prorokow rzekąc:
30 „Ziemia, do jejże wnidziecie, abyście
ją włodnęli, ziemia nieczysta
jest podle nieczystoty luda a jinych
33 ziem *ganiebności jich, już
ją napełnili ot kraja aż do kraja
swą ganiebnością. 〈12〉 Przetoż

już nie dawajcie swych dziewczek
 jich synom a jich dziewczek nie
 3 oblubiajcie waszym synom, a nie
 szukajcie miru s nimi a szczęścia jich aż
 na wieki, *a *posilając siebie *będziecie
 6 *jeść dobre użytki ziemie, a
 *będą w niej dziedzicy synowie waszy
 aż na wieki. <13> A po tem *wszytko, cso
 9 na nas spadło prze nasze psotne
 skutki i prze nasz wieliki grzech,
 bo ty Boże *israhelski wyzwoliłeś
 12 nas ze złości naszych a dałeś nam
 zbawienie, jako jest i dziś, <14> abychom
 się nie wracali zasię a pogardzili
 15 przykazaniem twym ani się
 małżeństwem oblubiali s ludźmi
 *tymi to jich *ganiebnościami, ale
 18 bychom pełnili twa przyka⟨za⟩nia,
 zaliś się rozniewał na nas aż do
 zagładzenia, nie chcąc ostawić
 21 zbytów naszych a *zbawienie *dać?
 <15> Panie Boże israhelski, sprawiedliwyś ty,
 iżeś nas opuścił, jżśmy
 24 mieli zbawieni być jako tego dnia.
 Owa toć przed tobą jesmy w grzesze
 naszym, pod nimże nie może
 27 niżadny stać przed tobą.

<10>

X

<1> A tak gdyż się modlił
 Ezdrasz, se słzami prosił Boga
 30 rzekąc a płacząc, a leżę przed
 kościołem bożym, sebrał się k niemu
 z Israhela wieliki zbor barzo
 33 mężow i żon, i dzieci i płakał
 lud wielikim płaczem. <2> I otpowie
 Sechenijasz, syn Sechyjelow,

z synow Elamowych, i rzekł Ezdraszowi:

„Mysmy zgrzeszyli przeciw

3 Panu Bogu naszemu a spojmalismy
żony z cudzego pokolenia z
ziemskiego luda. A ninie możeli
6 być pokajanie w Israhelu nad
taką winą, **⟨3⟩** uczynimy ślub z Panem
Bogiem naszym, abychom odegnali
9 wszystkie żony ot siebie i ty, jeż
się z nich zrodzili, podle wolej
bożej, i tych, ktorzy się boją przykazania
12 Pana Boga naszego, podle
zakona bądź. **⟨4⟩** Wstań, tweć jest to
ogłędać, a myć będziem z tobą.
15 Posil się a uczyn to. **⟨5⟩** Przeto *wstał
Ezdrasz zaprzysiągł książęta
kapłańska i nauczonych, i wszytek
18 Israhel, aby uczynili podle słowa
tego, i przysięgli wszytcy, iż to
uczynią. **⟨6⟩** Tedy wstaw Ezdrasz przed
21 domem bożym i odydzie do pokoika
*nauczonego, syna Elijazyb, a wszedw
tam, chleba nie jadł ani wody
24 pił, bo płakał przestąpienia jich,
ktorzy z jęcst[a]wa przyszli. **⟨7⟩** I
rozesłał głos aż do Judowa pokolenia
27 i do Jerusalem wszystkim synom
przewiedzenia, aby się sebrali
do Jerusalem. **⟨8⟩** A wszelki, jen by nie
30 przyszedł we trzech dnioch podle
rady książąt i starszych, będzie
jemu pobrano wszytko jego zboże,
33 a sam będzie wygnan z zboru
przewiedzionych. **⟨9⟩** Przeto seszli się
wszytcy męże z Judowa a

z Benijaminowa pokolenia do
Jerusalem we trzech dniach,
3 to jest miesiąca dziewiątego
*we *dwudziestu *dnioch, i siedział
wszytek lud na ulicy domu bożego
6 trzęsąc się za grzech a prze deszcz.
〈10〉 A powstaw Ezdrasz kapłan
i rzekł k nim: „Wyście przestąpili
9 *boże *przykazanie i *pojmawszy
sobie żony z cudzego pokolenia
*i *przyczyniliście grzechu w Israhelu.
12 〈11〉 Ale ninie spowiadajcie się
Panu Bogu oócow naszych a
uczynicie jego lubość a odłęczcie
15 się od ludzi ziemskich i od żon
cudzego pokolenia. 〈12〉 I odpowie
wszytko sebranie rzekąc wielikim
18 głosem: „Podle twego słowa
wszytko się stań, 〈13〉 ale iżec jest
lud wielki a czas dżdżowy, iżec
21 nie możem stać na dworze, a ten
uczynek nie jest jenego dnia
ani dwu, bosmy wielmi zgrzeszyli
24 w tej to rzeczy, 〈14〉 przeto bądźta
ustawiona książęta we wszem
sebraniu a wszytcy w mieściech
27 naszych, již spojмали sobie żony
z cudzego rodu, ac przydą w
ustawionych czasiech a s nimi
30 starszy z każdego miasta i jich sędzie,
dojad się nie odwroci gniew ot
nas Boga naszego prze ten grzech”.
33 〈15〉 Przeto Jonatan, syn Azaelow,
i Jaazyja, syn Teknow, stali na tem,
a Mozolam a Sebataja, nauczeni,

wspomagali jima. <16> I uczynili
 tak synowie przeniesienia, i *odydzie
 3 Ezdrasz, kapłan, a mężowie,
 książęta czeladzi, do domow oócow
 swych a wszytcy po swych
 6 jimionach, i posadzili się dzień
 pirwy miesiąca dziesiątego, pytając
 się na taką rzecz. <17> I opatrzeni
 9 są wszytcy mężowie, już to byli
 spoj mali sobie żony cudzokrajne,
 aż do pirwego dnia miesiąca
 12 pirwego. <18> A *naleźli *są z synow
 kapłańskich, którzy byli spoj mali
 żony cudzokrajne, z synow Jozue,
 15 syna Jozedechowa i braciej jego:
 Maazyja a Elijezer, a Jaryb, a Godolija.
 <19> I dali na tem ręce swoi, aby
 18 zapędzili żony swe, a za swój grzech
 *skopy z owiec oferowali. <20> A z
 synow Seminerowych: Anan a Zebedyja.
 21 <21> A z synow Arym: Maazyja, Elija
 a Semeja, a Jejel, a Ozyjasz. <22> A z
 synow Fezurowych: Elicenaj, Maazyja,
 24 Izmahel, Natanahel a Jozabel,
 <a> Eleazar. <23> Z synow nauczonych:
 Jozabet a Semej, a Elaja, ten
 27 jest Chalita, Fataja, Judasz a
 Eljazer. A z śpiewakow Eljazub.
 A z wrotnych: Sellum a Tellem,
 30 a Urym. <25> A <z> Israhela z synow
 Farezowych: Beemija a Oezyja, a
 Melchyja, a Mijanin, a Eljazer, a
 33 Banaja. <26> Z synow Elamowych:
 Matanija a Zacharyjasz, a Jeah, a Abdy,
 a Jerymot, a Heel. <27> Z synow Zechna:

Helicenaj, Elijazyb, Matanija a Jerymut,
 Jabet a Azazyja. <28> Z synow Lebaj:
 3 Jahannan, Amanija, Zebedaj, Atalija.
 <29> Z synow Beni: Mozollam a
 Molne, Addaja a Saal, a Ramot.
 6 <30> Z synow Fetmoab: Edna a Talal,
 Banajasz a Mazyjasz, a Matanijasz,
 Bezeleel a Remum, a Manasse.
 9 <31> Z synow Herem: Elizazer, Jezue,
 Melchijas, Semejasz, Symeon, <32> Benijamin,
 Mazoch, Samaryjasz. <33> A z synow
 12 Azomowych: Matanija, Matachet a Zabet,
 Elifelech, Jermaj, Manase, Semej.
 <34> Z synow Bani: Maddy, Amram a
 15 Huhel, <35> Baneasz a Badajasz, Cejlan,
 <36> Banni, Marymut a Elijazyf, <37> Matanijasz,
 Matanijaj i Jazy, <38> a Banija, a
 18 Bemni, Semej, <39> Salmas, Natan,
 Addajasz, <40> Melchne, Sabaj, Sysaj,
 Saraj, <41> Ezryjel, Seleman, Semeryja,
 21 <42> Sellum, Amaryja, Jozef. <43> Z synow
 Nebinowych: Ajel, Matatyjasz, Zabed,
 Zabijana, Jaddu, Johel, Banaja.
 24 <44> Ci wszytcy byli spojmalu żony
 sobie z cudzego rodu a były *żony
 *jich, jeż były zrodziły syny.
 27 Poczynają
 się Księgi Neemijaszowy.

<Nehemiae>

Kapituła pirwa.

<1> Słowa
 30 Neemijaszowa,
 syna
 Elchijasowa:
 33 „I stało
 się jest

miesiąca prosinca lata XX,
 a ja był na grodzie Suzys. <2> I przydzie
 3 ku mnie Anani, jeden z braciej
 mej, <on> a męże z Judowa pokolenia,
 i opytałem jich o Żydziech, jż byli
 6 ostali po zjimaniu, a o Jerusalem.
 <3> I powiedzieli mi: «Ty, jż ostali a
 ostawieni są po zjimanych tam
 9 we włości, w wielikim udreczeniu
 są a w potępieniu a mur jersalemski
 skażon jest, a brony jego
 12 spalony są ogniem». <4> A gdyżem
 usłyszał słowa taka, *szedłem a płakałem,
 a łkałem za wiele dni, a pościłem
 15 się modląc się przed obliczym
 Boga niebieskiego. <5> I rzekłem:
 «<...> Panie Boże niebieski, silny, wieliki
 18 i groźny, jen chowasz ślub
 i miłosierdzie tym, ktorzy cię miłują
 a ostrzegają twego przykazania,
 21 <6> bądź tve ucho nachylono
 a oczy twy otworzony, aby usłyszał
 modlitwę sługi twego,
 24 *jż się ja modlę przed tobą dziś
 w nocy i we dnie za syny israhelskie,
 sługi tve, a *wyznawać się
 27 *będę za grzechy synow israhelskich,
 jimiż zgrzeszyli przeciw tobie,
 *i ja, i dom oćca mego zgrzeszylismy,
 30 <7> marnościasmy swiedzeni
 a nie ostrzegalismy przykazania
 twego i duchownych obyczajow,
 33 i sądow, jeżeś przykazał Mojseszowi,
 sładze swemu. <8> Pamiętaj
 *słowa *twa, *jaześ przykazał Mojseszowi,

słudze twemu rzekąc:
 Gdyż *przestąpicie *me *przykazanie,
 3 ja was rozproszę między
 jiny lud, <9> a jestli się nawrócicie
 ku mnie a ostrzegać będziecie
 6 przykazania mego, a będziecie je
 czynić, *abyście *byli *zawiedzeni
 na kraj nieba, ottąd was zbierzę
 9 i wywiodę w miasto, jeżem zwolił,
 aby tam przebywało
 me jimię. <10> A oni są sługi tve
 12 i lud twój, *jen jeś wykupił
 w sile twej wielikiej i w ręce
 twej udatnej. <11> Proszę, Panie,
 15 bądź ucho tve czujące ku
 modlitwie sługi twego a ku
 modlitwie sług twych, jiz się chcą
 18 bać jimienia twego, a sposob
 sługę twego dziś, a daj jemu
 miłosierdzie przed tym mężem,
 21 bom ja był cześnikiem krolowym»”.

<2>

II

<1> Tedy się jest stało
 miesiąca dębna lata
 24 XX Artakserse krola, a wino
 stało przed nim, a *podniosłem
 wina podałem krolowi, a byłem
 27 jako mdły przed jego obliczym.
 <2> I rzekł ku mnie krol: „Przecz
 oblicze tve smętno, gdy cię niemocnego
 30 nie widzę? Nie jest to darmo, ale złości, która
 w twem sercu jest, nie widzę”.
 I bałem się wielmi barzo, <3> i rzekłem
 33 krolowi: „Żyw bądź, krolu,
 na wieki. I kako by się oblicze

me nie smęciło, gdy miasto
i dom pogrzebny oćca mego
3 opuszczon jest a brony jego
wypalony ogniem?" <4> I rzekł <ku mnie> krol:
„Prze którą rzecz prosisz?" A ja
6 pomodłę się Panu Bogu niebieskiemu
<5> rzekłem krolu: „Widzili
się dobrze krolowi a lubili się
9 *sługam *twym przed obliczym
twym, proszę, aby *mi otpuścił
do Żydowstwa do miasta pogrzebu
12 oćca mego, ac je udziałam.
<6> I rze(k)ł krol i krolowa, a siedziała
pole jego: „Za który długi
15 czas droga twa będzie a kiedy
się k nam wrocisz?" I słuбіłem
<się> przed krolowym obliczym, i
18 przepuścił mię, a jam ustawił czas
mego wrocenia. <7> I rzekłem k niemu:
„Widzili się tobie, krolu,
21 za podobne, daj mi listy ku
wojewodam tej włości za rzeką,
ac mię przewiodą, dojad nie
24 przydę do Żydowstwa, <8> a list ku
Azafovi, poleśnemu krolowu,
aby mi dał drzewa, abych
27 mógł pokryć bronę kościoła
bożego i mury mieśckie i dom,
w który wnidę. I dał mi krol
30 przez rękę dobrą Boga mego
se mną. <9> I przyszedłem ku
wojewodam tej włości za rzeką i dałem
33 jim listy krolowy. A posłał se
mną krol książęta rycerstwa
i jeźdźce. <10> To usłyszawszy

Sanabolal Oronitski i Dobijesz,
sługa amonicki, smęciłasta
3 się barzo zamęczeniem wielikim,
iże przyszedł człowiek, jen szuka
szczęścia synow israhelskich. <11> I
6 przyszedłem do Jerusalem a byłem tu
za trzy dni, <12> a wstaw w nocy ja
a mało mężow se mną, nie ukazaw
9 niżadnemu, cso jest Bog
dał w sierce me, abych uczynił
w Jerusalem, a dobytczę niżadne
12 nie było se mną, jedno dobytczę,
na niemem siedział. <13> I wyszedłem
broną *walną w nocy a przed studnicą
15 drakową aż ku bronie gnojnej
opatrząc mury jersalemskie
skażone a brony jego
18 ogniem wyżżone. <14> I szedłem ku
bronie studnicznej a ku
wiedzeniu wody krolowy a nie było
21 mieśca dobytczęciu, na niemżem
siedział, kędy by przejało. <15> I
wszedłem pieszkami w nocy przez
24 prąd, opatrząc mury, a wrociw
się przyszedłem ku bronie *walnej
i przyszedłem zasię. <16> Ale sprawce
27 ludzszczy nie wiedzieli tego,
dokąd bych ośzedł albo cso bych
czynił ani także Żydom, ani kapłanom,
30 ani ślachcicom, ani
urzędnikom i jinym, jż *strzegli
*po *takich *mieściech, nics
33 jeśm nie dał wiedzieć. <17> Ale rzekłem
jim: „Wy wiecie naszą nędzę,
w niejżesmy, iże Jerusalem pusto

jest a brony jego wyżżony ogniem,
 przeto podźcie a udziałamy
 3 mury jersalimskie a nie będziem
 dalej w *pośmiech narodom”.
 <18> I ukazałem jim rękę Boga
 6 mego dobrą, jen jest se mną, a
 słowa krolowa, jaż mowił
 mnie, a przeto mowie: „Wstańmy
 9 a udziałajmy!” I posilony są
 w dobrem jich ręce. <19> I usłyszeli
 Sanabalach Oronicski a Dobiesz,
 12 sługa amonicski, a Arabs
 [i] Gozem, i kłamali nami gardząc
 <a> rzekąc: „Ktora to jest rzecz,
 15 jaż to czynicie? Zali się przeciw
 krolowi boczycie?” <20> I odpowiedziałem
 jim rzecz rzekąc: „Bog niebieski,
 18 ten nam pomaga, a my
 sługi jego jesmy, wstańmy a działajmy,
 ale wam nie działu ani
 21 sprawiedliwości, ani pamięci w Jersalem”.

<3>

III

<1> A powstaw
 Elijazyb, kapłan wieliki,
 24 i bracia jego kapłani i
 udziałali broneę stadną. Oni ją
 poświęcili a ustawili wrota jej,
 27 a aż do wieże sto łokiet poświęcili
 ją, aż do wieże Ananeelowy.
 <2> A podle jego działali mężowie
 30 Jerycho, a podle jich działał
 Zachur, syn Zamry. <3> A broneę
 rybną udziałali synowie Asanaowi,
 33 a oni przykryli ją, a ustawili
 jej drzwi z zamki i z zaworami.
 A podle jich działał

Marymut, syn Uryjaszow, syna
 Akuzowa. <4> Podle jego działał
 3 Mozollam, syn Barachyjaszow, syna
 Mezezebedowa. A podle jego działał
 Sadoch, syn Bana. <5> A *podle *jego
 6 działałi Technejszczy. Ale ślachcicy jich
 nie podłożyli swu plecu
 ku działu Pana Boga swego.
 9 <6> A bronę starą udziałałasta Jojada,
 syn Faresa, a Mozollam, syn Beseida,
 a onasta ją pokryła, a ustawili
 12 wrota jej i zamki, i zawory.
 <7> A podle jich działałi Melchyjasz
 Gabaonicki a Jadon Meranachycki,
 15 męże z Gabaon a z Mafa,
 *jeż *było *miasto *wojewody w
 tej włości za potokiem. <8> A podle
 18 jego działał Ezyjel, syn Azaryjaszow,
 *rzemieślnik. A podle jego
 działał Ananijas, syn apotekarzow,
 21 a *rozdzielili Jerusalem aż do muru
 ulice Szyrszej. <9> A podle jego
 działał Rafajas, syn Habulow,
 24 książę ulice jersalimskiej. <10> A
 podle jego działał Jegada, syn
 Aramotow, przeciw swemu domu.
 27 A podle jego działał Akkus,
 syn Azebonijasow. <11> Ale połowicę
 ulice udziałał Melchyjas, syn Hereow,
 30 a Asub, syn Fetmoabow,
 a wieżę wapienniczną. <12> Podle
 jego działał Sellum, syn Alnesow,
 33 *książęcia półstronnej ulice
 jersalimskiej, on a *synowie jego.
 <13> A bronę *walną udziałał Ampni

a bydliciele zanoeńszczy. Oni
 udziałali ją a ustawili wrota jej
 3 a zamki i zawory, a tysiąc łokciow
 muru aż do brony gnojnej.
 <14> A bronę gnojną udziałał
 6 Melchyjasz, syn Rechabow,
 książę ulice Betagalinowy. Ten
 udziałał ją a ustawił jej wrota
 9 a zamki, a zawory. <15> A bronę
 *uliczną udziałał [syn] Sellum, syn
 Kolozaj, książę wsi Maswa. Ten ją
 12 udziałał a pokrył, a ustawił jej
 wrota, zawory i zamki, i mury
 około rybnika Syloe *w zagrodę
 15 krolową aż do wschodow
 krolowych, jeź *wstępują *z *miasta
 *do *Judowa *pokolenia. <16> Po niem
 18 działał Neemijas, syn Azbotow, książę
 poł strony ulice Betsur, a(ż) przeciw
 grobu Dawidowu a aż do rybnika,
 21 jen wielikim działem (udziełan), a eż
 do domu mocnych. <17> Po niem działali
 sługi kościelni, *a *po *niem Reum,
 24 syn Benni. Po niem działał Asebijas,
 książę połstronny (ulice) Cheile w
 swej ulicy. <18> Po niem działali
 27 bracia *jego: Rechym, syn Endadow,
 książę poł strony Chejla. <19> I działał
 podle jego Asser, syn Jozue, książę
 30 Maswa, miarę drugą przeciw
 przetwardemu wześciu węgielnemu.
 <20> Po niem działał na gorze Baruch,
 33 syn Zataj, miarę drugą od
 węgła aż do brony domu wielikiego
 kapłana Elijazyfa. <21> Po niem

działał Marymut, syn Uryjaszow,
 syna Akhurowa miarę drugą
 3 od wrot Elijazyfowych, dojad zależał
 dom Elijazyfow. <22> Po niem
 działali kapłani, <meże> z pola jordańskiego.
 6 <23> Po nich działał Benijamin
 a Asub przeciw domu
 swemu. Po niem działał Azaryjasz,
 9 syn Maasyje, syna Ananijaszowa
 przeciw domu swemu. <24> Po niem
 działał Bennu, syn Emijadadow
 12 drugą miarę od domu Azaryjaszowa
 aż do *sniżenia a do węgła.
 <25> Falel, syn Ozy, przeciw *sniżeniu
 15 a przeciw wieży, jaż wzwyszona
 przeciw krolowu domu
 wysoko, to jest nad sienią ciemniczną.
 18 Po niem Fadaja, syn Farezow.
 <26> Potem Natynnejszczy, jiz bydlili w
 Ofel przeciw bronie wodnej
 21 na wschod słońca, udziałali
 wieżę przewysoką. <27> Po *niej
 działali Teknej drugą miarę <...> od
 24 wieże wielkiej i przewyszonej a(ż) ku
 murowi kościelnemu. <28> Wzgorek ku
 bronie końskiej działali kapłani,
 27 każdy przeciw swemu domu. <29>
 A po nich działał Seddo, syn Eminerow,
 przeciw swemu domu. A po niem
 30 działał Semeja, syn Sechenijaszow,
 strożny brony od wschodu słońca.
 <30> Po niem działał Ananija, syn
 33 Selemije, a Anon, syn Celonow
 szosty, miarę drugą. Po niem działał
 Mozollam, syn Barachyjow, przeciw

skrzyni skarbow swych. Po
 niem działał Melchijasz, syn *złotnikow,
 3 aż do domu Natumeickich a *szczyty
 *przedawcom przeciw bronie
 sądowej, a eż do wieczeradła
 6 węgielnego. <31> A między wieczeradłem
 kątowym a między broną
 stadną działali *rzemieślnicy a kupcy.

<4>

IV

9 <1> I stało się, gdyż usłyszał
 Sannabalach, iż
 działamy mur, rozniewał się
 12 barzo a sąc poruszon *gniewem
 barzo, naśmiewał Żydy <2> i rzekł
 przed swą bracią <a > *przed wielkością* Samarytańskich:
 15 „Cso to czynią
 mdli Żydzi? Zali je przepuszczą
 narodowie? Zali *swe *obiaty
 18 napelnią jenego dnia? Zali będą
 moc działać kamienie z gromad
 popielnych, jeż są zgorałe?
 21 <3> Ale i Dobiesz Amonicki *k *swym
 *bliźnim rzekł: „Niechać działają,
 wszako liszki gdyż przycieką,
 24 przelazą jich mur kamienny”. <4> *I *rzekł
 *Neemijasz: „Słysz, Panie Boże nasz, iżesmy
 uczynieni w potęgę, obroć jich
 27 urąganie na jich głowę a podaj
 je w potępienie w ziemi jęcstwa.
 <5> Nie przykrywaj złości jich a
 30 grzechow jich przed twym obliczym
 nie zagładzaj, iż się pośmiewali
 dzielnikom”. <6> A tak działaliśmy mur
 33 i spoliłi wszytek aż do poł strony, a
 popędzono sierce ludzkie ku działaniu.
 <7> I stało się, gdyż usłyszą Sannabalach

a Dobiesz Amanicki,
a Arabszczy, a Azoczczy, iże
3 z adziałany dziury muru jersalemskiego
a iże rozsiedliny pełnią się, rozniewali
się barzo, <8> a sebrawszy się
6 wszytcy <społu>, aby przydąc bojowali
przeciw Jersalem, a myślili, kako
by się nam przeciwili. <9> Tusmy się
9 modlili Bogu naszemu, usadziwszy
stroże na mur we dnie i w nocy
przeciw jim. <10> I rzekł Judasz:
12 „Omdląła [ła] jest siła nosiciela a
rumu jest wiele, a my nie będziem moc
działać muru”. <11> A rzekli naszymy
15 nieprzyjaciele: „Nie *wzwiedzą [naszy
nieprzyjaciele] ani się *domnimają,
aż my przydąc miedzy je i zbijemy
18 je a ustanowimy działo”. <12> I stało
się, gdyż k nam szli Żydzi, jż bydlili
podle jich, a powiadając to
21 nam po dziesięćkroć ze wszech
miast, z nichże byli przyszli k nam,
<13> rozstanowiłem lud w mieście
24 za mury wszędy około s mieczmi *i*
z włóczniami, *i* z łączyski. <14> I
27 poględnąłem a wstałem, i rzekłem ku
ślachcicom i ku wodzom, i
ostatecznemu ludu: „Nie bojcie się
jich oblicza, ale na Pana wielkiego
30 a groznego wspominajcie
a bojujcie za waszę bracią i za
syny, i za dziewczki, i za żony wasze,
33 i prze wasze domy”. <15> I stało się, gdyż
usłyszeli nieprzyjaciele naszymy, iże
nam wskazano, zruszył Bog radę

jich i wrocilismy się wszytcy
 ku murom, każdy k swemu działu.
 3 <16> I stało się ot tego dnia, połowica
 młodzieńcow jich czynili działu,
 a druga połowica gotowa była
 6 ku boju, i kopija, i szczyty, <i łączyska>, i pancerze,
 a książęta po nich we wszelkiem
 domu Judowa pokolenia <17>
 9 działający<ch> na murze a noszący<ch>
 brzemiona, a wkładający<ch>, jena ręką
 działali a drugą miecz dzierzeli,
 12 <18> bo każdy z dzielnikow był swe
 biodry mieczem opasał i działali a
 trąbiąc w trąby p(o)dle mnie. <19> I rzekłem
 15 ku słachcicom a wodzom,
 i ku wszemu sebraniu: „Działo wielikie
 jest a szyrokie, a my rozłączonismy <na murze>
 18 opodal jeden od drugiego, <20> przeto
 na ktoremkoli mieście usłyszycie
 21 k nam, bo Bog nasz będzie za
 nas <bojować>, <21> a my sami będziemy działać. A
 połowica z nas dzierzcie kopije ode
 24 wschodu zarze, dojad nie wynidą
 gwiazdy”. <22> A w tem czasie rzekłem
 27 k ludu: „Jeden jako drugi z swymi
 panoszami ostań pośzrod Jerusalem
 a bądźcie nam pomocni
 we dnie i w nocy ku działu”. <23> Ale ja
 30 a bracia moi, a strożowie i panosze
 moi, już byli za mną, nie swłaczali<smy>
 33 swego odzienia ani się
 obnażali, jeno ku obmyciu.

<5>

Piąte

<1> I stał się krzyk wieliki w
 w ludu mężow i żon jich

1 przeciw braci swej Żydom, <2> bo byli
 między jimi, już mówili: „Naszych
 3 synów i naszych dziewczek wiele
 jest barzo, weźmiem za nie zboża
 a będziem jeść, a będziem żywi”. <3> A
 6 byli, już mówili: „Dziedziny nasze i winnice,
 i domy nasze *zastawimy a *nabierzem
 zboża i oleja w tem głodzie.
 9 <4> A jini mówili: „*Weźmiem na
 dług pieniędzy na dań krolową
 a *damy dziedziny nasze [i domy] i winnice,
 12 <5> a już jako ciała bratow naszych,
 tak są ciała nasza, a jako synowie
 jich, także synowie naszy. Owa
 15 *toćsmy *poddali syny <nasze> i dziewczki nasze
 w służbę a z dziewczek naszych są
 służebnice ani mamy, czym bychom
 18 je wykupili, a dziedziny i winnice
 nasze jini dzierżą”. <6> I rozniewałem
 się barzo, gdym usłyszał krzyk jich
 21 podle słow tych. <7> I umyśliło sierce
 me se mną a łajałem ślachcicom
 i wodzom, a rzekłem jim: „Zali lify
 24 bierzecie każdy z was ot swej
 braci?” I sebrałem przeciw jim
 wielikie sebranie <8> a rzekłem jim:
 27 „Mysmy, jako wiecie, wykupili *waszę
 bracią Żydy, już byli przedani
 poganom podle możenia naszego,
 30 przeto wy *przedawacie bracią
 naszą, a my je będziem wypłacać?”
 I umilkli ani naleźli, cso by
 33 odpowiedzieli. <9> I rzekłem k nim: „Nie
 jest to dobra rzecz, jaż czynicie.
 Przecz w bojaźni Boga naszego nie

chodzicie, aby wam się nie pośmiewali
pogani, naszy nieprzyjaciele.

3 <10> Bo ja i bracia moi, i
panosze pożyczyliśmy wielu
pieniędzy i zboża, nie *policzając
6 *w *pospolite *telko *działo, *pieniędzy
*cudzych *pożyczamy, *jimiż
nam *dłużni *będą *nawrócić.

9 <11> Nawróćcież jim dziś jich dziedziny
i winnice jich, i jich oliwie,
i domy jich, *nie *bierząc i se sta

12 cząstki pieniędzy, zboża, wina
i oleja, jążeście byli obykli ot
nich brać, dacie za nie”. <12> I

15 rzekli: „Nawrocimy a nics od nich
potrzebować będziemy, a tak
uczynimy, jako mowisz”. A ja

18 zawołał kapłanow i zaprzysiągłem
je, aby uczynili, jakom jim

21 rzekł. <13> Nadtom wytrząsł łono
me i rzekłem: „Takież *wytrzęsie

24 Bog wszelkiego męża, jen *nie
*napełni słowa tego, z jego domu

27 i z jego roboty, tak bądź wytrzęsion
a tak bądź wyproźnion”. I

30 rzekło wszytko sebranie: „Amen”.
A pochwalili Boga i uczynił

33 lud jako mu było rzeczono. <14> A
od tego dnia, jegoż mi był przykazał

36 krol, abych był wodzem
w ziemi Juda ode dwudziestu

39 lat aż do XXXII lata krola
Artakserse za dwanaćcie lat,

42 ja i bracia moi zboża, jeż słuszało
wodzom, nie jedlismy. <15> Ale

pirwi wodzowie, już byli przede
 mną, obciążyli lud a brali
 3 od nich *od chleba i *od wina, i *od
 pieniędzy na każdy dzień *dwanaście
 szelągów. Ale i służebnicy
 6 jich nędzili lud, ale ja tegom
 nie uczynił prze bojaźń bożą, <16> ale
 *rącze w opravowaniu mura
 9 działałem a rolem nie kupowałem, a
 wszyscy panosze moi *gotowi
 byli ku działu. <17> A także Żydzi a
 12 włodarze jich będąc pięćdziesiąt
 mężów a sto i już przychadzali ku
 mnie z narodów, już w okole
 15 naszym są, za mym stołem siadali.
 <18> A przyprawiano k memu stołu
 na każdy dzień cały woł a skopow
 18 wybornych sześć, kromie ptastwa,
 a w tych dziesięci dnioch rozliczna
 wina a jinich wiele rzeczy dawałem.
 21 A nad to i zboża w mem wojewodztwie
 nie dbałem, bo barzo
 był lud zubożał. <19> Wspominaj
 24 na mię, Boże moj, w dobrem
 podle wszego, jeż uczynił(em) ludu temu to.

<6>

VI

<1> I stało się, gdyż
 27 usłyszał Sanabalach a
 Dobijesz, a Gozen Arabski i jini
 nieprzyjaciele naszy, iżem udzielał
 30 mur, ani w niem ostawiono
 nijenego skażenia a jeszcze aż
 do tego czasu wrot nie ustawiłem
 33 był w bronach, <2> posłali ku mnie
 Sanabalach a *Dobijesz, a Gozem
 Arabski rzekąc: Podź, uczyńmy

3 ślub społu w *winnicach na *jenem
 polu”. Ale oni myśleli, chcąc mnie
 6 złe uczynić, <3> przetom posłał posły
 k nim rzekąc: „Działo wielkie
 ja działał i nie mogę *k *wam snić,
 9 aby się działo nie mieszkalo, gdyż
 bych <...> szedł k wam. <4> I posłali ku mnie
 tym słowem po czterkroć, a jaśm
 12 jim odpowiedział podle rzeczy pirwej.
 <5> I posłał ku mnie Sanabalach
 podle słowa pirwego piąte sługę
 15 swego a list miał w swej ręce
 pisany tymi słowy: <6> „Słyszano jest w
 narodziech a Gozem rzekł, iż ty
 18 a Żydowie myślicie się przeciwic,
 a przeto *działacie mur, iż się chcesz
 powyszyć nad nimi krolem,
 21 prze którą przyczynę <7> ustawileś
 proroki, iż by o tobie prorokowali w
 Jerusalem rzekąc: «Krol w Żydowstwie jest».
 A krol usłyszcy ta słowa. Przeto
 24 podź ninie, poradzimy się społu”. <8> I
 posłałem k nim rzekąc: „Nie stało się
 podle tych słow, jeź mowisz, bo ty z
 swego serca to składasz. <9> Bo ci wszytscy
 27 grozili nam mnimając, by nasze ręce
 odpa<d>le tego działa a *niechając.
 Prze którą przyczynę więcej posilałem
 30 ręki swej. <10> A wszedłem do domu
 Samajaszowa, syna Dalaje, <syna>
 Matabelowa, tajnie, jen mi rzekł:
 33 „Radźmy się społu w domu bożem pośrzod
 kościoła a zawrzemy *jego drzwi,
 boć mają przyć, aby cię zabili, a
 tej nocy przydą ku zabiciu ciebie”.

3 <11> I rzekłem: „Zali kiedy rowny mnie
 który jako ja uciekł do kościoła a
 6 był żyw? Nie wnidę do niego”. <12> I
 zrozumiałem, iż Bog jego nie posłał,
 ale jakoby prorokuję mówił ku
 9 mnie, a Tobijasza a Sanabalacha
 najęli byli jich. <13> Bo wziął był najem
 od nich, abych się lęknał tego i
 uczynił to, i zgrzeszył, aby mieli
 przyczynę złą, prze jaż by mi łajali.
 12 <14> Pomni na mię, Panie, prze
 Dobijesza a Sanabalacha podle takich
 czynow jich i proroka Naodyjasza,
 i prze jine proroki, jż mię straszili.
 15 <15> I skonał się mur *we *dwudziestu
 a *w *pięci *dnioch miesiąca
 ebul, *to *jest *listopada, we dwu
 18 a w pięćdziesiąt dnioch. <16> I stało się,
 gdy usłyszeli wszytcy niep(rz)yjaciele
 naszymy, i(ż) lękli się wszelcy narodowie,
 21 jż byli w okole naszym,
 a dzielili się sami w sobie wiedząc,
 iż Panem Bogiem takie działo
 24 uczyniono. <17> A także w tych
 dnioch wiele listow ot ślachcicow
 żydowskich ku Dobijeszowi są
 27 posyłany, a przychadzały od Dobijesza
 aż k nim, <18> bo wiele jich było w
 Żydowstwie mając s nim przysięgę,
 30 przeto iż był zięć Sechenijaszowy,
 syna Jorelowa, a Johannan,
 syn jego, był pojał dziewczkę
 33 Mozolamowę, syna Barachyjaszowa.
 <19> A także chwalili jich przede
 mną a słowa moja wskazowali

jemu, a Dobijesz posyłał listy
chcąc mię ugrozić.

⟨7⟩

VII

3 ⟨1⟩ A gdy się mur dokonał a
postawiłem wrota w bronach
a zliczyłem wrotne i śpiewaki,
6 i nauczone ⟨2⟩ i przykazałem Anenijowi,
bratu memu, a Ananijaszowi,
książęciu domu *israhelskiego, bo
9 się zdał sprawiedliwy mąż a
bojąc się Boga więcej nad jine,
⟨3⟩ i rzekłem jim: „Nie otwirajcie wrot
12 jersalemskich aż do znoja
słonecznego”. A gdyż jeszcze *przy *tem
*jeśm *stał, zawarty są brony i
15 zamczony zaworami i zamki, i ustawiłem
stroże z bydlicielow jersalimskich
każdego po swych otrzedziach
18 a każdego przeciw domu swemu,
⟨4⟩ bo miasto było barzo
szyrokie a wielikie a luda mało
21 pośrzod jego, a nie udziałany
były domy. ⟨5⟩ Potem Bog dał jest
w me sierce, iżem zwołał ślachcice
24 i wodze, i pospolstwo, abych
je zliczył, i znalazłem księgi
liczby tych, iż byli napirwej wyszli
27 z jęcstwa, a naleziono w nich
tak pisano: ⟨6⟩ „Ci synowie z włości,
iż wyszli z jęcstwa robotnego,
30 ktore był przywiodł Nabuchodonozor,
krol babiloński i wrocili się
do Jersalema a do Żydowstwa,
33 każdy do swego miasta. ⟨7⟩ Ci byli
przyszli z Zorobabelem: Josue,
Neemijasz, Azryjasz, Bananijasz,

Namin, Mardocheus, Belsem,
 Mesfarat, Begnaj, Ramin,
 3 Baanna [Belsem]. *To *jest liczba
 mężow z luda israhelskiego: ⟨8⟩
 synow Farezowych dwa tysiąca
 6 a dwa a *LXXX a C, ⟨9⟩ synow
 Safatyjaszowych CCC a dwa a LXX,
 ⟨10⟩ synow Areaszowych VI set a
 9 dwa a L, ⟨11⟩ synowie *Fetmeabowi
 synow Jozue a Joabowych
 dwa tysiąca a VIII set a XVIII,
 12 ⟨12⟩ synow Eleamowych tysiąc a VIII
 set a LIV, ⟨13⟩ synow Zechna VIII set
 a XLV, ⟨14⟩ synow Zachajowych VII set
 15 a LX, ⟨15⟩ synow Banni sześćset a VIII
 a XL, ⟨16⟩ synow Ebalowych VI set a
 XXVIII, ⟨17⟩ synow Azgadowych dwa
 18 tysiąca CCC sta a XXII, ⟨18⟩ synow
 Azonychamowych VI set a LX a
 VII, ⟨19⟩ synow Bagozymaszowych
 21 dwa tysiąca LX a VII, ⟨20⟩ synow
 Adunowych VI set V a L, ⟨21⟩ synow
 Aterowych, syna Ezechyjaszowa VIII
 24 a XC, ⟨22⟩ synow Assem CCC a XXVIII,
 ⟨23⟩ synow Betsaj CCC a XXIV, ⟨24⟩ synow
 Aref XII a sto, ⟨25⟩ synow Gabaonowych
 27 V a XC, ⟨26⟩ *mężow z Betlema
 a z Netofa VIII a LXXX a sto, ⟨27⟩ mężow
 z Anatot sto a XXVIII, ⟨28⟩ mężow
 30 z Betamot XL a dwa, ⟨29⟩ mężow
 z Karyjatyjarym, z Efna a z Berot
 VII set *CCC a XL, ⟨30⟩ mężow z
 33 Baama a z Gabaa VI set a XXI,
 ⟨31⟩ mężow z Machynas dwieście
 a XXII, ⟨32⟩ mężow z Betel a z Chaj

*XXII a sto, <33> mężow z Nebo wtorego
 LII, <34> mężow z drugiego Elama
 3 tysiã a CCLIV. <35> synow Aremowych
 CCC a XX, <36> synow Jerycho CCC
 XLV, <37> synow *Jojada a Onon *sześćset
 6 a XXI, <38> synow Semija trzy tysiãce
 dziewięćset a XXX. <39> Kapłanow:
 synow Idaja w domu Jozna IX set
 9 a *LXXIV, <40> synow Eminerowych tysiãce
 LII, <41> synow Fazurowych tysiãce
 dwieście a XLVII, <42> synow Aremowych
 12 tysiãce a *XXVIII. Nauczonych:
 <43> synow Jozue a Gadymelowych,
 [a] synow <44> Odoja LXXIV. Śpiewakow:
 15 <45> synow Azafoowych sto a ośm a
 XL. <46> Wrotnych: synow Sellum,
 *synowie Efer, *synowie Chelmon, *synowie
 18 Akub, *synowie Atyra, *synowie Sobaj
 ośm a XXX a C. <47> Natumejskich:
 *synow Soha, synowie Aswa, synowie Tebaot,
 21 <48> synowie Teres, synowie Syjaa, synowie Fado,
 synowie Lebana, synowie Agaba, synowie Selmon,
 <49> synowie Anan, synowie Jedel, synowie
 24 Gaer, <50> synowie Baaja, synowie
 Bazym, synowie Nechoda, <51> synowie Jessem,
 Synowie Aga, Synowie Fessaa, <52> synowie Hessaj,
 27 synowie Nimijur, synowie Neptusym, <53> synowie
 Rechne, synowie Afna, synowie Assur, <54> synowie
 Betsych, synowie Mejra, synowie Arsa, <55> synowie
 30 Berchos, synowie Syssara, synowie Tekma,
 <56> synowie Nofija, synowie Atyfa, <57> synowie sług
 Salomonowych, synowie Sotaj, synowie Seferet,
 33 Synowie Peryda, <58> Synowie Italla, synowie
 Delchon, synowie Jelden, <59> synowie Safacyja,
 synowie Achyl, synowie Facerot, jen się był

urodził od Abajma, syna Amonowa.

3 <60> Wszech Natumejskich a synow sług
 Salomonowych trzysta a XCII. <61> To
 są ci, już są wyszli *z *więzienia z Tebnała,
 z Telarsa, <z Cheruba>, z Addona a z Emara,
 6 a nie mogli ukazać domow
 oócow swych ani swego plemienia,
 by byli z Israhela. <62> *Synowie Dalaja,
 9 *synowie Tobijaszowi, *synowie Negoda *VI a
 XLII. <63> A z kapłanow: *synow Abija,
 *syna Atozowa, *syna Berelajmowa,
 12 jen był pojał żonę sobie z dziewczek
 Berzelajimowych Galadycskiego,
 i nazwan jest jich jmieniem.
 15 <64> Ci szukali pisma swego
 pokolenia i <nie> naleźli, a przeto
 wyrzuceni z rodu kapłańskiego. <65> I rzekł
 18 jim Atersata, aby nie jedli z
 świątyniej świętych, dojad nie
 stanie kapłan uczony i umiały. <66> Tego
 21 wszego sebrania jako jeden mąż
 dwa a XL tysięcy a CCC a LX
 <67> kromie sług a służebnic
 24 jich, jichże to było VII
 tysięcy a CCC a XXX a VII, a
 między jimi śpiewakow a śpiewaczek
 27 CC a XLV. <68> Koniow jich
 *V set a XXXVI a mułow CC a XLV.
 <69> Wielbłądow jich CCCC a XXXV, osłow
 30 jich VI tysięcy a VII set
 a XX. <70> A wiele z książąt czeladnych
 dali *nakład ku działu bożemu.
 33 Atersata dał na skarb
 złota tysiąc zaważy, *bani pięćdziesiąt,
 sukien kapłańskich V set

a XXX. <71> A z książąt czeladnych
dali złota w skarb ku działu XX
3 tysiącow zaważy a srebra dwa
tysiąca libr a CC. <72> A dał jiny lud
złota zaważy XX tysiącow a srebra
6 dwa tysiąca libr, a kapłańskich
sukien VII a *XL. <73> I bydlili
kapłani a nauczeni, a wrotni, a
9 śpiewacy i jiny lud, i Natumejszczy,
i wszytek lud israhelski w swych mieściech.

<8>

VIII

<1> A przyszedł
12 siodmy miesiąc święta
stanowego za Ezdry a za Neemijasza,
a synowie israhelszczy bydlili
15 w swych mieściech. I sydzie się
wszytek lud jako jeden mąż do ulice,
jeż jest u brony wodnej, i rzekną
18 Ezdraszowi mędrcomi, aby przyniosł
księgi zakona Mojszeszowa,
jeż był przykazał Pan Israhelowi.
21 <2> Przeto Ezdrasz kapłan przyniosw
zakon przed sebranie mężow
i żon, i wszytkich, ktorzy mogli
24 rozumieć, dnia pirwego miesiąca
siodmego. <3> I czetł w nich jawno
na ulicy, jaż była u brony wodnej
27 od jutra aż do południa przed mężmi
i żonami, i mądrymi, a wszego
luda uszy były pilny ku księgam.
30 <4> I stał Ezdrasz pisarz na wschodzie
drzewianem, jen był uczynił ku
mowieniu, a stali podle jego Matatyjasz
33 a Semma, a Naama, a Uryja,
a Elchyja, a Masyja na jego
prawicy, a na lewicy Fadaja, Misael

a Melchyja, a Asum, a Ezefdana,
a Zachar, a Mozollam. <5> I otworzył
3 Ezdrasz księgi przede wszystkim
ludem a powyszył się nade
wszytek lud, a gdyż je otworzył,
6 stał wszytek lud. <6> A Ezdrasz dał
chwałę Panu Bogu wielikim
głosem, i otpowie wszytek lud:
9 „Amen, amen”, a wzniosw swoi
ręce a skłoniw się, modlil(i) się
Panu leżąc *nagle na ziemi. <7> A
12 tak Jozue a Baam, a Sarabija,
Jamin, Achub, Sefaja, Odyja,
Maazyja, Celita, Azaryjasz, Jozabet,
15 Anan, Falaja, słudzy kościelni
czynili milczenie w ludu ku
słyszaniu zakona, ale lud stał
18 każdy w swem rzędzie. <8> I cztli w
księgach zakona bożego rozdzielnie
i otworzenie ku rozumu.
21 I rozumieli wszytcy, gdy czcion zakon.
<9> I rzekł Neemijas, jen słowie
Atersata, a Ezdrasz, kapłan i mędrzec,
24 i nauczeni wykładając
wszemu ludu: „Dzień ten poświęcon
jest Panu Bogu naszemu,
27 nie łkajcie ani płaczycie”. Bo
wszytek lud płakał, gdy słyszeli słowa
zakona. <10> I rzekł jim: „Jidźcie,
30 jedzcie tuczne rzeczy a pijcie wino
osłodzone miodem, a pošlicie
częstki tym, jiz sobie nie przyprawili,
33 bo dzień boży święty jest,
a nie smęcicie się, bo radość boża
jest <moc nasza>. <11> A nauczoni czynili

milczenie we wszem ludu rzekąc:

„Milczcie, bo dzień święty boży jest,

3 a nie bądźcie żałościwi”. **⟨12⟩** A tak odydzie
wszytek lud, aby jedli a pili,

a posłali cząstki tym, już nie mieli,

6 a uczynili wielikie wiesiele, bo

zrozumieli słowom, że je był

uczył. **⟨13⟩** A drugiego dnia sebrali się

9 książęta czeladna [i] wszego luda,

kapłani i nauczoni ku Ezdraszowi

mędrcomi, aby jim wyłożył

12 słowa zakona. **⟨14⟩** I naleźli pisano

w zakonie, iże przykazał Pan przez

rękę Mojszeszową, aby synowie israhelszczy

15 bydlili w staniech w dzień

sławny miesiąca siódmego **⟨15⟩** a by

przykazali i ogłosili słowo po

18 wszech mieściech swych i w Jerusalem

rzekąc: „Wynidźcie na gorę,

przynieścież oliwowe rozgi i rozgi

21 drzewa przekrasnego, i rozgi

tego drzewa, że słowie mirtus

albo świrk, a latorośli palmowych,

24 a rozgi z drzewia leśnego,

ać udziałają stany z niego, jako

pisano. **⟨16⟩** I wyszedł *wszytek lud a przyniosł.

27 I udziałali sobie stany każdy

na swem mieścću i w sieniach

swych, i w sieniach domu bożego,

30 i na ulicy brony wodnej, i na ulicy

brony Efraimowy. **⟨17⟩** Przeto uczyniło

wszytko sebranie, które się wrocilo

33 z jęcstwa, stany i bydlili w

staniech, bo byli nie udziałali synowie

israhelszczy takich stanow ode

dniow Jozue, syna Nunowa, aż do
tego dnia i było wiesiele ⟨barzo⟩ wielikie.

3 ⟨18⟩ A czełł jim w księgach zakona
bożego na każdy dzień ode dnia
pirwego az do dnia pośledniego. A
6 uczynili święto za siedm dni, a dnia
osmego sebranie podle obyczaja.

⟨9⟩

IX

9 ⟨1⟩ Ale we czterzech a we
dwudziestu dnioch tegoż miesiąca
seszli się synowie israhelszczy w
poście a w worzech, nasypawszy piasku
12 na się. ⟨2⟩ I odłączono plemię synow
israhelskich ot wszelkiego syna cudzego
rodu a stali *przed *Panem, wyznawając
15 grzechy swe a złości oćcow
swych. ⟨3⟩ A powstali, aby stali, i
cztli w księgach zakona Pana Boga
18 swego czterkroć za dzień a
cztyrkroć *przes *noc, spowiadając
się a chwając Pana Boga
21 swego. ⟨4⟩ ⟨I powstali na wschod⟩ nauczony⟨ch⟩ Jozue a Bani,
a Cedmijel, Reum a Bani, a
Serebijasz [Odajasz, Sebna a Fataja] a
24 wołali głosem wielikim ku Panu
Bogu swemu. ⟨5⟩ I rzekli uczeni Jozue
a Cetmijel, Bani, Asebijasz, Serabija,
27 Odoja, Sebna a Fataja: „Wstańcie
a błogosławcie Panu Bogu *naszemu
od wieku aż do wieku, a
30 *błogosławcie jimieniu sławy
twej *z *wysokości we wszem
błogosławieństwie a chwale”. I rzekł Ezdrasz:
33 ⟨6⟩ „Ty jeś sam, Panie, ty jeś
uczynił niebo i niebo niebios i
wszytkę wojskę jich, ziemię i

wszytko, csoż na niej jest, morze
iwszytko, csoż w niem jest, a ty
3 żywisz wszytki ty rzeczy, a wojska
niebieska tobie się *kłaniają. <7> Ty
jeś sam, Panie Boże, jenżeś zwolił
6 Abrama, a wywiodłeś ji z ognia
Kaldejskich, a zdziałeś jemu <jimię>
Abraham. <8> I nalazłeś sierce jego
9 wierne przed sobą a uczyniłeś s nim
ślub, aby jemu dał ziemię kananejską,
etejską, ewejską a amorejską,
12 a ferezejską, a jebuzejską,
a jeryzejską, aby dał plemieniowi
jego, i spełniłeś słowa twa,
15 bo jeś sprawiedliwy. <9> A widziałeś
nędzę oócow naszych w Ejipte
a wołanie jich jeś usłyszał nad
18 Morzem Rudnym. <10> A dałeś znamiona
i dziwy nad faraonem i nad
wszytkimi sługi jego, i nad
21 wszytkim ludem ziemie jego, iżeś
uznał, iże pysznie przeciw jim
czynili, i uczyniłeś sobie jimię, jako
24 i w tem to dniu. <11> A morześ rozdzielił
przed nimi i przeszli po poórzodku
morza po suchości, ale jich
27 przeciwniki wrzuciłeś w głębokość
jako kamień w wody wielikie.
<12> A w słupie obłokowem byłeś
30 jich wodzem przez dzień, a w słupie
ogniowem přes noc, aby
się jim droga zjawiała, po ktorej
33 szli. <13> A na gorę Synaj zstąpiłeś,
a mowiłeś s nimi z *nieba*, a dałeś
jim sądy prawe a zakon prawdy

i duchowne obyczaje, i przykazania
dobra, <14> i sobotę poświęconą
3 ukazałeś jim a *przykazanie,
a duchowne obyczaje i
zakon przykazałeś jim przez
6 rękę Mojżeszową, sługi twego.
<15> A chleb z niebios dałeś jim
w jich głodzie, a wodę wywiodłeś
9 jim pragnącym z skały,
a rzekłeś jim, aby wnidąc
i włodnęli ziemią, na jążeś
12 wzwiodł rękę twą, aby ją
dał jim. <16> Ale oni i oćcowie
naszy pyszno czynili przeciw
15 tobie a zatwardzili głowy swe
i nie słyszeli przykazań twych.
<17> A nie chcieli tobie *oddani być
18 ani się rozpominali na twe
dziwy, jeżeś jim czynił, i
zatwardzili szyje swe a dali są
21 *woli *swej, aby się nawrocili
k służbie swej <...> z *swarem, ale
ty, Boże łaskawy, dobrotliwy i
24 miłosierny, długomyślny i wielkiego
slutowania, nie opuściłeś
jich. <18> I tedy, gdy uczynili sobie
27 cielca [przez swar] dętego rzekąc:
„Ten jest Bog twój, jen cię
wywiodł z Egipta”. I uczynili
30 bluźnienia wielika przeciw
tobie, <19> ale ty prze wielika
miłosierdzia twa nie ostawiłeś jich
33 na puszczy. Słup obłokowy od
nich nie odszedł przez dzień,
aby je wiodł drogą, a słup

ogniowy przez noc, aby jim ukazował
 drogę, jaż by mogli jić,
 3 <20> a twój dobry duch dałeś jim, jen
 by je uczył, a manny twej nie odjąłeś
 jim od jich ust, a wodę dałeś
 6 jim w pragnieniu. <21> XL lat
 karmiłeś je na puszczy a wszego
 jim dostawało, rucho jich nie
 9 zwiotszało a nogi jich nie
 ustały. <22> A poddaw jim krolewstwa
 i ludzi, rozdzieliłeś jim losy
 12 a odzierzeli ziemię Seonową a
 ziemię krola Ezebonową, a ziemię
 Ogowę krola banańskiego,
 15 <23> a syny jich rozplodziłeś jako
 gwiazdy na niebie, a przewiodłeś
 je do ziemie, o niejżeś mowił
 18 jich oćcom, aby wnidąc
 odzierzeli ją. <24> I przyszli synowie
 a dzierzeli ją, a poniżyłeś przed
 21 nimi bydliciele ziemie kanaańskiej,
 a poddałeś <je> w rękę jich, *krola
 jich i ludzi ziemskie, aby *z *nich
 24 uczynili, cso jim lubo. <25> I dobyli
 murowanych miast a dziedzinę tuczną
 a odzierzeli domy wszego
 27 dobrego pełne, cysterny od jinych
 udziałane, winnice, zagrody oliwowe
 a drzewie szczepowe wiele,
 30 a jedli, a napełnili się, a roztyli
 i opłwitowali bogactwem
 w dobroci twej wielikiej. <26> I
 33 wzbudzili cię do gniewu a odstąpiwszy
 ot ciebie, rzucili twym
 zakonem za swe zadki, proroki

twe zbili, już je napominali,
aby się k tobie obrocili, a czynili
3 bluźnienia wielika przeciw
tobie. <27> I dałeś je w rękę jich
nieprzyjacioł, i nędzili je. A w
6 czasu jich zamącenia wołali
k tobie, a ty z nieba usłyszałeś
je, a podle twego wielikiego
9 miłosierdzia dałeś jim zbawiciele,
jeż by je zbawili z ręku
jich nieprzyjacioł. <28> A gdyż byli
12 otpoczynęli, nawrocili się zasie,
aby uczynili złe w widzeniu
twem, i niechałeś jich pod ręką
15 jich nieprzyjacioł, i włodnęli
jimi. A obrociwszy się i
wołali k tobie, a ty z nieba
18 usłyszałeś je i sprościłeś je w
miłosierdziach twych w rozmaitych
czasiech. <29> I napominałeś
21 je, aby się nawrocili ku zakonu
twemu, ale oni pyszno czynili
a nie posłuchali twego
24 przykazania, a w twych sądziech
zgrzeszyli, jeż to który człowiek
uczyni, żyw będzie w nich, a obrocili
27 k tobie plece swe, <a> zatwardzili
szyję swą <...> <30> A przedłużyłeś
nad nimi lata wielika i
30 napominałeś je duchem twym
przez rękę prorokow twych,
a nie posłuchali ciebie i
33 podałeś je w moc luda ziemskiego,
<31> ale prze twa wielika
miłosierdzia nie dałeś jich na

zaginienie aniś jich opuścił, boś
 ty Bog *wielkiego smiłowania
 3 i miłościwy ty jeś. <32> A tak już,
 Panie Boże nasz wieliki i silny,
 i groźny, ostrzegając smowy i
 6 miłosierdzia, nie odwracaj
 swego oblicza we wszej pracy,
 jeź nas pościgła, krole nasze,
 9 książęta nasza, kapłany nasze,
 proroki nasze i oćce nasze, i
 wszytek lud twój ode dniow kroła
 12 Assura aż do tego dnia. <33> A tyś
 sprawiedliwy w tem wszem,
 csoż na nas przyszło, boś
 15 prawdę nam uczynił, ale my
 nieprawiesmy czynili. <34> Krolowie
 nasze, książęta nasze, kapłani
 18 nasze i oćcowie nasze nie
 pełnili zakona twego ani dbali
 na twa przykazania a świadectwa
 21 twego, jeżeś świadczył
 w nich. <35> A oni w swych *dobrych
 krolewstwach w dobroci
 24 twej wielikiej, jażeś jim dał,
 a w ziemi przesyrokiej a tucznej,
 jażeś poddał jich obliczu, nie
 27 służyli tobie ani się odwrocili
 od swych obyczajow psotnych.
 <36> *Owa *my *sługi *sami *twoi *dziś
 30 *jestesmy a ziemia, jażeś oddał
 oćcom naszym, aby jedli chleb
 i *jedli wszystko dobre, a my sługi
 33 twe bydlimy w niej, <37> a jej
 użytki płodzą się krolom, jeżeś
 nad nami postawił prze nasze

grzechy a panują nad naszymi
 żywoty i nad naszym dobytkiem
 3 podle swej wolej a w wielkiem
 zamąceniu jesmy. <38> Przeto za ty
 wszystkie rzeczy my czynimy ślub
 6 a zapiszem się, a to poćwirdzą
 książęta nasza, nauczony
 naszy i kapłani naszy”.

<10>

X

9 <1> *Z *tych *smowiec byli Neemijasz,
 Fane, Atersata, syn
 Acelaj, a Sedechyjasz, <2> Sarajasz a
 12 Azaryjasz, Zacharyjasz, Jeremijasz,
 <3> Fessur, Amaryjasz, Melchyjasz, <4> Akkus,
 Sebonija, *Melutare, <5> Merymut,
 15 Oddyjasz, <6> Danijel, Jeton, Baruch,
 <7> Mozollam, Abija, Mijamin, <8>
 Massyja, Belga, Semeja, toć są kapłani.
 18 <9> Potem nauczeni: Jozue, syn
 Azaryjaszow, Nenni z synow Ennadowych,
 Cedmijel, <10> i jich bracia
 21 Sechenija, Odonija, Celita,
 Falajaja, Anan, <11> Mycha, Boob,
 Azbija, <12> Zachur, Serebija, Salbanija,
 24 <13> Odyja, <Bani>, Banim. <14> Głowy luda:
 Feros, Fermoab, Celam, Zechu,
 Bani, <15> Baum, Azgag, Bebaj, <16>
 27 Adonija, Begogaj, Addyn, <17> Ater,
 Azetyja, Azur, <18> Adonija, Asum, Besaja,
 <19> Ares, Anatot, Nabaja, <20> Metfija,
 30 Molosam, Afir, <21> Mensabel, Sadoch,
 Cedna, <22> Fellechyja, Anan, Ananija,
 <23> Ozee, Amani, Asub, <24> Aloes,
 33 Faletryn, Sebet, <25> Reum, Asebna,
 Malchyja, <26> Etaj, Anam, Anan,
 <27> *Melutarem, Baana <28> a jini z

luda *kapłańskiego, nauczoni,
 wrotni i śpiewacy, Natumejszczy
 3 i wszyscy, którzy się odłączyli *z *ludu
 *ziemskiego ku zakonu bożemu,
 jich żony, i dziewczki ⟨jich⟩, i synowie ⟨jich⟩, ⟨29⟩
 6 i wszyscy, którzy mogli rozumieć,
 ślubując za swą bracią, ślachcicowie
 jich a już przychodzili ku
 9 ślubowaniu a ku przysięganiu,
 aby chodzili w zakonie bożem,
 który był dał w ręce Mojszeszowie
 12 sługi swego, aby czynili a ostrzegali
 wszech przykazań Pana Boga
 naszego i sądow jego, i duchownych
 15 obyczajow, ⟨30⟩ a bychom nie dawali
 dziewczek swych ludu ziemskiemu
 ani jich dziewczek *snębić za
 18 nasze syny. ⟨31⟩ A od ludu ziemskiego,
 już noszą przedajne rzeczy i
 *wszego ku pożytku w dzień sobotny,
 21 aby przedawali, nie *przyjmajmy
 od nich w sobotę a w dzień
 poświętny a *opuśćmy siodme lato,
 24 a z długow *upominania
 wszelkiej ręki. ⟨32⟩ A *ustanowmy nad
 sobą *przykazanie, *aby *z *nas *każdy
 27 *dał trzeciznę szelągow na
 każde lato ku działu *Pana Boga
 naszego ⟨33⟩ a ku chlebom
 30 obietnym, a ku obiecie *wieczerniej ⟨...⟩
 w kalendy, w soboty a w sławne
 święta, a w poświęcenia, a za grzech,
 33 aby proszono było za Israhela
 i ku wszystkiej potrzebie domu
 Boga naszego. ⟨34⟩ Prze jesmy

losy rzucili między kapłany a
nauczonymi i między ludem na
3 obietę drewną, aby była noszona
do domu *Pana Boga naszego
po domiech naszych oćcow w
6 *czas*y od *czas*ow lata aż do roka,
aby gorzała na ołtarzu Pana
Boga naszego, jako pisano
9 w zakonie Mojszeszowie, **⟨35⟩** a bychom
przynieśli pirwe użytki ziemie
naszej i pirwe użytki
12 owoca wszelkiego drzewa od
roka do roka do domu bożego.
⟨36⟩ I pirworodzeńce naszych synow
15 i dobytki naszego, jako pisano
w zakonie, a pirworodzone
z wołów naszych i z owiec
18 naszych, aby byli oferowany
w domu Pana Boga naszego
kapłanom, którzy przysługują
21 w domu Pana Boga naszego,
⟨37⟩ i pirwe użytki karmi
naszych i picia naszego a *owoca
24 ze wszelkiego drzewa i z winnic,
i z oleja przyniesiemy kapłanom
do *kościola Boga naszego, dziesiątą
27 część użytkow naszych ziemie
naszej nauczonym, bo nauczeni
dziesiątki będą brać ze wszech
30 miast naszej roboty. **⟨38⟩** I będzie
kapłan, syn Aaronow, z nauczonymi
w dziesięcinach nauczoych,
33 a nauczoni będą oferować
dziesiątą część dziesiątka swego
do domu Boga naszego, do pokładnice

domu skarbnego. <39> Bo do
 *tej schrony sniosą synowie
 3 israhelszczy a synowie Lewi pirwe
 użytki se zboża, z wina i z oleju
 a tu będą sędy poświęcone i
 6 kapłani i śpiewacy i wrotni,
 *i *nauczoni, i sługi, a nie opuścimy
 domu Boga naszego.

<11>

XI

9 <1> A bydlili książęta luda
 w Jerusalemie *i *ślachcicy
 *przez *losu *pośrzod *ludzi
 12 *przebywali, a przeto jiny lud rzucili
 los, aby wybrali jedną część
 z dziesięci, jiz by mieli bydlić
 15 w Jerusalemie w mieście świętem,
 *bo *miasto *prozno *było, ale
 dziewięć części *luda w *jinych
 18 mieściech. <2> I pożegnał lud
 wszystkim *tym mężom, jiz <się> z dobrej
 wolej poddali, aby bydlili w Jerusalemie.
 21 <3> A toć są książęta włości,
 jiz przebywali w Jerusalem
 i w mieściech Juda, a bydlił
 24 każdy na swem jimieniu w
 swych mieściech *israhelskich,
 kapłani, nauczeni, Natumejszczy i
 27 synowie sług Salomonowych. <4> A
 w Jerusalem bydlili z synow Juda
 a z synow Benijamin. Z synow Juda:
 30 Achajasz, syn Azyjamow, syna
 Zacharzowa, syna Amaryjaszowa,
 syna Zafacyjowa, syna Amaleeowa.
 33 Z synow Farezowych: <5> Amazyjasz,
 syn Baruchow, syn Kalozaj,
 syn Ozyja, syn Adaja, syn Jozaryb

(tu brak 10 kart)

⟨II Esdrae⟩

⟨6⟩

⟨...⟩ tego, jen jest w Jerusalem. ⟨34⟩ *A ja, krol
Daryjus, *przepilniem *ustawił *podle *tego *aby *się *dało.

⟨7⟩

VII

3 ⟨1⟩ Tedy Syzennes podkrole Koeles
w Syryi a w Fenicyi a *w *Satrabusanes
i towarzysze *jego napełnili
6 to, což było ot krola Daryjasza
ujednano, ⟨2⟩ a pilni byli działa
poświętnego, snadnie pomagając
9 starostam żydowskim *książętom *syrskim.
⟨3⟩ I *pośpieszała się święta działa
prorocztwem Aggeasza a Zacharyjasza
12 prorokow. ⟨4⟩ I dokonali
są wszytko przez przykazanie Pana
Boga israhelskiego a z rady Cyra
15 a Daryja a Artaksersa krolow
perskich. ⟨5⟩ I dokonał się dom nasz
*we *trzech a *we *dwudziestu *dni miesiąca
18 brzeźnia *siodmego lata Daryjasza
krola. ⟨6⟩ A uczynili synowie
israhelszczy, kapłani i nauczeni, i jini,
21 jż byli z jęstwa przyszli, a k nim się
przyjednali podle tego, jakoż pisano
w księgach Mojżeszowych. ⟨7⟩ I
24 oferowali na poświęcenie kościoła
bożego bykow sto, skopow
dwieście a baranow czterzysta,
27 ⟨8⟩ kozłow za grzechy wszego
Israhela dwanaćcie podle
liczby pkolenia israhelskiego.
30 ⟨9⟩ I stali kapłani i nauczeni, odzieni
sąc w biała rucha, każdy w
swem pokoleniu nad działa Pana
33 Boga israhelskiego podle tego,
jakoż pisano w księgach

Mojżeszowych, a wrotni u każdym
 dźwirzy. <10> A uczynili synowie israhelszczy
 3 z tymi, już byli z jęcstwa przyszli,
 to iste Przyście Panu czwartynaćcie
 dzień miesiąca pirwego, gdy
 6 się poświęcili kapłani i nauczoni.
 <11> Ale wszytcy synow[w]ie jęcstwa
 nie pospołu poświęceni, bo nauczeni
 9 wszytcy pospołu poświęceni są.
 <12> Potem wszytcy synowie jęcstwa
 obiatowali Przyście i braci swej
 12 kapłanom, i sami sobie. <13> I jedli
 synowie israhelszczy, już byli z jęcstwa
 przyszli, i wszytcy, już byli ostali
 15 wszytkich *niegodnych narodow
 ziemskich, naśladowając Pana, <14> i
 sławili dzień sławny prześniczny,
 18 za siedm dni godując w widzeniu
 bożem, <15> *jen przemienił radę
 21 krola asyrskiego nad nimi,
 aby posilił jich rękę ku działu
 Pana Boga israhelskiego.

<8>

<1> A potem, gdy krolował Artakserses, krol
 24 perski, przystąpił przedeń Ezdrasz,
 syn Azaryjaszow, syna Elchyje, syna
 Salomee, <2> syna Adduch, syna
 27 Achytobowa, syna Amery, syna Azary,
 syna Bokce, syna Abizae, syna Fineesowa,
 syna Eleazarowa, syna Aaronowa,
 30 pirwego kapłana. <3> Ten
 Ezdrasz przyjał z Babilona a był
 mędrzec a nauczony w zakonie
 33 Mojżeszowie, jen dan od Boga
 Israhelowi, *mowić i czynić. <4> A
 dał jemu krol sławę, iże znalazł

miłość przed jego obliczym we
 wszem dostojenstwie i w żądliwości.
 3 <5> I wyjeli pospołu s nim z synow
 israhelskich i z kapłanow, i z
 nauczonych, i z świętych śpiewakow
 6 kościelnych, i wrotnych, i sług
 *kościola *jerusałemskiego. <6> Lata
 siodmego krolowania Artaksersa
 9 w piątym miesiącu, to było siodme
 lato krolowania jego, wyszedzsy
 z Babilona o nowie miesiąca
 12 piątego, <7> przyjeli do Jerusalem
 podle przykazania jego, mając
 *pośpiech tej drogi ot samego
 15 Boga. <8> Bo Ezdrasz był w tem
 odzierzał wielką bojaźń, aby niczego
 nie opuścił tego, což było
 18 z zakona bożego a przykazania,
 a ucząc wszego Isr[r]ahela wszej
 sprawiedliwości i sądu. <9> Potem
 21 przystąpiwszy ci, již pisali
 *napisanie krola Artaksersa, dodali
 tego napisania, jeź
 24 jemu ot krola Arteksersa było
 dano, *Ezdraszowi* kapłanowi a mistrzowi w
 piśmie zakona bożego, a to się tak wylicza:

VIII

27 <10> Krol
 Artakserses Ezdraszowi, kapłanowi
 a mistrzowi zakona bożego,
 30 *zbawienie *wskazuje: <11> „Ja *marny
 a *cielestny za *otpłaty przysądzaję,
 przykazałem jim, již żądliwość <mają>
 33 z narodu żydowskiego
 swą dobrą wolą i z kapłanow, i
 z nauczonych, již są w mem krolewstwie,

aby z tobą szli do Jerusalem.

3 <12> Przeto, acz żądają którzy z tobą jić,
 sydąc się w gromadę, jidźcież, jakoż
 się jest mnie i mym siedmi
 6 przyjacielom <radźcam> zлюбиło, <13> aby
 nawiedzili, jiz czynią po żydowsku a po
 9 jersalemsku peñniąc, jako masz
 w zakonie bożem popisano <14> a ać
 niosą dary Panu Bogu israhelskiemu,
 12 jeż tośm ja obiatował i przyjaciele
 Jerusalema, a wszystko złoto i
 15 srebro, ktoreż będzie naleziono w
 kraju babilońskim Panu do Jerusalem
 i z tym, <15> jeż jest dano
 18 za *zdrowie tego luda, *ać *jest
 *wszytko *niesiono do kościoła bożego,
 jen jest w Jerusalem, aby
 21 to złoto i srebro było sebrano
 na bycech i na skopoch, i na baranoch,
 i na koźlech, i to, csoż
 24 k temu przysłusza *ku *kupowaniu,
 <16> aby oferowali obiaty Panu
 na ołtarzu Boga swego, jen
 27 jest w Jerusalem. <17> A wszystko, csożkoli
 będziesz chcieć z twą bracią
 udziałać złotem i srebrem, konaj
 30 wolnie podle przykazania
 Pana Boga twego.
 <18> A poświęcone sędy, jeż są tobie
 oddany ku potrzebie domu
 33 bożego, jen jest w Jerusalem,
 <19> a jine r(z)eczy, ktorekoli będą tobie
 pomocny ku działu kościoła Boga
 twego, dasz z krolowy
 komory. <20> A csoż będziesz chcieć działać

z twą bracią złotem i srebrem, konaj
 podle wolej bożej. <21> A ja zaiste
 3 krol Artakserses przykazałem strożom
 mych skarbow w Syryi a w Fenicyi,
 aby o czemkoli będzie pisać Ezdrasz,
 6 kapłan a uczyciel zakona bożego,
 z pilnością aby jemu było dano aż
 do sta libr srebrea a także złota, <22> a
 9 zboża sto małdrow, a wina dzbanow
 sto, a jine wszystkie potrzeby przes
 liczby. <23> Wszystkie rzeczy podle zakona
 12 bożego *abyście *dali Bogu nawyzszemu,
 aby snad nie powstał jego
 gniew w krolewstwie krolowie
 15 i syna jego, i synow syna jego. <24> A wam
 przykazują, aby ode wszech kapłanow
 i nauczonych, i świętych śpiewakow,
 18 i ot sług kościelnych, i pisarzow
 kościoła tego <25> niżadnej
 biernie ani ktorzych poplatkow
 21 od nich požądali ani żadnej mocy,
 ani prawa k temu mieli. <26> A ty
 *takież, Ezdrasz, podle mądrości bożej
 24 ustaw sędzie a *zwolone we wszej
 Syryi i w Fenicyi , a wszystkie, ktorzy
 zakon Boga twego <nie> znają, uczy,
 27 <27> iże którzy-by-koli przestąpili zakon,
 aby byli pilnie karani albo
 śmiercią, albo mękami, abo także
 30 *pienied<z>mi *tą *pokutą, albo zapędzenim”.
 <28> I rzekł Ezdrasz mędrzec:
 „Pożegnany Pan Bog oćcow
 33 naszych, jen dał wolą tę w sierce
 krolowo, chcąc objaśnić
 dom swoj, jen jest w Jerusalem,

3 <29> i mnie poćcił przed obliczym
 krolowym i rady, i przyjacielow
 jego, i przed tymi, již w postawcoch
 chodzą”. <30> A jaciem był ustawiczen
 na swem umie z pomocą
 6 Pana Boga mego i sebrałem k
 sobie męże ze wszego Israhela, aby
 se mną pospołu szli. <31> A ci byli
 9 włodarzmi z swych włości a podle
 księstwa rozdziałow jich, již se mną
 wyszli z Babilona za krolowania
 12 Artaksersa krola: <32> z synow
 Faresowych Jersonijus, z synow
 Siemarutowych Amenijus, z synow
 15 Dawidowych Akkus, syn Secelije, <33> z
 synow Farezowych Zacharz a s nim
 się wrocili pięćdziesiąt a sto
 18 mężow, <34> z synow *wodźcie
 moabilońskiego Zaraej a s nim mężow
 dwieście a pięćdziesiąt, <35> z synow
 21 Zachnesowych Jekonijasz Zechekkow
 a s nim mężow CC a L, <36> z synow
 *Salomasyjaszowych Gotolija a s nim
 24 mężow LXX, <37> z synow Safasyjaszowych
 Azaryjasz Micheli a s nim
 mężow LXXX, <38> z synow *Jobadyjaszowych
 27 Jezeli a s nim mężow CCXII,
 <39> z synow Banije Salinoch, syn
 Jozafyjaszow a s nim LX a sto mężow,
 30 <40> z synow Beerowych Zaharz,
 syn Bebajow, a s nim mężow CC
 a VIII, <41> z synow *Azyjochyjotannes
 33 Acharyje a s nim mężow sto a X,
 <42> z synow Adonikam z nich
 poślednich, a ta są jimiona jich:

Elifalan, syn Jebelow, a Semejasz
 a s nim mężow LXX. I zgromadziłem
 3 je k rzece, jeź słowie Tyja, <43> a tusmy
 się stanowili trzy dni i seznałem
 je <44> a z synow kapłańskich i
 6 nauczonych nie nalazłem tu. <45> I
 posłałem ku Eleazarowi a ku Telom,
 a Masmam, a Malobau, a Ewaten,
 9 a Semea, a Jorybum, Natan, Ennagan,
 Zacharyja a Mosollamin, *je
 wodźce i umiałe. <46> I rzekłem jim, aby
 12 przyszli ku Luddeowi, jen był podle
 miasta skarbnego, <47> a przykazałem
 jim, aby rzekli Luddeowi i braci
 15 jego, i tym, jż byli w skarbnicy,
 aby je nam posłali, jż by kapłaństwa
 pożyczali w domu Pana <Boga> naszego.
 18 <48> I przywiedli nam podle
 ręki mocnej Pana Boga naszego
 męże umiałe: z synow Mooli,
 21 syna Lewina, syna Israhelowa,
 Sebebijama a syny i bracią, jichże
 było XVIII, <49> Asbijam a Annim
 24 z synow synow Kananei a synowie
 jich mężow XX. <50> A z tych, jż w
 kościele służyli, jeź to oddał Dawid,
 27 i oni książęta ku pomocy nauczonym,
 jż w kościele służyli,
 CC a XX. Wszech jimiona znamionana
 30 są w piśmie. <51> A tu jeśm
 ślubiał post *s *młodzieńcy w obliczu
 bożem, abych uprosił od
 33 niego dobrą drogę nam i tym,
 jż s nami byli, *z *synow i *z *dobytcząt
 prze założoną nieprzyjaźń,

3 <52> bom się sromał prosić u krola
 jeźdźcow i pieszych ku przepiecznemu
 przewodu przeciw naszym
 6 przeciwnikom. <53> Bosmy byli rzekli
 krolowi, eż moc boża będzie z tymi,
 9 ktorzy go szukają we wszelkiem *uczynku.
 <54> A potemsmysy się modlili Panu
 Bogu naszemu, prze jezesmy ji
 mieli miłościwego a *spojenismy z Bogiem
 12 naszym. <55> I odłączyłem z włodarzow
 pospolitego luda a z kapłanow
 kościelnych mężow XII a Serebijama,
 a Asamijama, a s nima z
 15 braciej jich mężow X. <56> I odważyłem
 jim srebro i złota, i sędy kapłańskie
 domu Pana Boga naszego,
 18 jeź był dał krol i radźce jego, i książęta,
 i wszytek Israhel. <57> A kdyżem odważył,
 oddałem srebro pięćdziesiąt
 a sto libr <a sędow srebrenych sto libr>, a złota sto libr, <58> a sędow
 21 złotych siedmkroć dwadzieścia, a
 sędow mosiężnych z dobrego kowu
 łszczące, jeź się łszczały jako złoto,
 24 XII <59> i rzekłem jim: „I wyście święci
 Bogu, i ty sędy są święte a złoto i
 srebro oddano Panu Bogu oćcow
 27 naszych. <60> Cz[z]ujcie a ostrzegajcie, dojad
 nie dacie włodarzom sebrania
 a kapłanom i uczonym, i książętom
 30 miast israhelskich w Jerusalem
 do komory <domu> Boga naszego”. <61> A ci,
 ktorzy byli przyjęli złoto i srebro
 33 a sędy kapłani i nauczeni, jż byli
 w Jerusalem wnieśli do kościoła
 bożego. <62> I ruszyliśmy się od rzeki Tyja

drugiego naćcie dnia miesiąca
 pirwego, ażsmy i weszli do Jerusalem.
 3 <63> A gdyż się skonał trzeci dzień,
 potem czwartego dnia przeważono srebro
 i złoto a oddano do domu Pana Boga
 6 naszego Marymotowi kapłanowi,
 synu Jory, <64> a s nim był Eleazar, syn
 Fineesow, i był s nima Josabdus, syn Jesusow
 9 a Medyjasz, <a> Banni, syn nauczonego,
 *przy *liczbie a *przy *wadze *wszelkiej,
 <65> i *popisał jest waga tego zboża w tęż
 12 godzinę. <66> A ktorzy byli przyszli z
 jęcstwa, oferowali obietę Panu Bogu
 israhelskiemu: bykow XII za wszytek
 15 Israhel, skopow sześć a ośmdziesiąt,
 <67> baranow LXXII, <kozłow za grzech XII> a za *zbawienie
 *swych *duszy krow XII, wszytko ku
 18 służbie bożej. <68> I przeczli *przykazanie
 *krolowo starostam krolowym
 i podkrolim koelessyrskim
 21 i fenickim, i *zliczyli lud żydowski
 i kościół boży. <69> A gdyż się ty rzeczy
 dokonały, przystąpili ku mnie włodarze
 24 luda bożego rzekąc: „*Jeście
 rod Israhelow i książęta, i
 kapłani, i nauczoni, <70> i *cizukrajniej
 27 narod i narodowie ziemscy
 nie *odłączycie się od nieczystoty
 kananejskiej a etejskiej, a
 30 ferezejskiej, a jebużejskiej, a moabitskiej,
 a ejipskiej, a idumejskiej,
 <71> bo się spojmałi z jich
 33 dziewczkami i sami, i jich synowie,
 a tak zmieszano siemię święte
 z cudzym rodem ziemskim i byli

uczestni tego grzechu włodarze
 i starosty ot początku tego
 3 krolewstwa. <72> A rączę, jakom to
 usłyszał, rozdarłem swe odzienie
 na sobie i poświętną suknią a
 6 rwę włosy swe głowy i brody,
 siedząc w żałości a w truchle.
 <73> I seszli się ku mnie ci, ktorzy tedy
 9 ruszali się słowem Pana Boga
 israhelskiego, usłyszawszy, iż ja
 płaczę na tę złość, a siedziałem
 12 truchlen aż do wieczornej obiady.
 <74> A wstaw od postu, mając
 rucho rozdarte i świętą suknią,
 15 *poklękł a rozpostarw ręce ku Panu,
 <75> rzekłem: „Panie, poganion
 jeśm i zagańbion przed twym
 18 obliczym, <76> bo grzechy nasze
 rozmnożony są na nasze głowy a złości
 nasze powyszyły się aż do nieba,
 21 <77> <bo> ot czasow naszych oćcow jesmy
 w wielikim grzesze aż do dnia
 tego. <78> A prze grzechy nasze i naszych
 24 oćcow poddanismy z bracią
 naszą i z naszymi kapłany, *i
 *z *krolmi *naszej *ziemie w miecz
 27 a w jęcstwo, a w obłupienie z
 poganieniem aż do dzisiejszego dnia.
 <79> A ninie kilk^{ie} jest to, jeż to się nam
 30 przygodziło, ale miłosierdzie ot
 ciebie wychadza, Panie Boże.
 Ostaw nam korzeń a jimię w mieście
 33 poświęcowania twego,
 <80> Odgradź [swą] światłość naszą
 w *twem domu, *Panie *Boże *nasz,

a daj nam pokarm w czasie roboty
 naszej. **⟨81⟩** A gdyż jesczesmy służyli, nie
 3 *jesmy opuszczeni ot Pana Boga naszego,
 ale ustawił nas w miłości, zrządziw
 nam krole perskie, aby nam dali
 6 pokarm **⟨82⟩** a osławić kościół Pana
 Boga naszego, a oprawić opuściałe
 domy syjońskie, a dać nam ustawicstwo
 9 w Judei a w Jerusalem. **⟨83⟩** A ninie
 cso odpowiemy tobie, Panie, mając
 ty rzeczy? Bosmy przestąpili twe
 12 *przykazanie, jeżeś dał w ręce twych
 sług prorokow **⟨84⟩** rzekąc, iże ziemia,
 w niążeście weszli, abyście władnęli
 15 dziedzicstwem *jego, ziemia pokalona
 jest nieczystotami cudzokrainow
 ziemie a *nieczystotę jich napełniły
 18 ją *wszej *nieczystoty *swej,
⟨85⟩ przeto swych dziewczek nie *składajcie
 z jich syny, a jich dziewczek nie *pojmujcie
 21 swym synom, **⟨86⟩** a nie *szukajcie
 miru s nimi mieć po wszytki
 czasy, abyście rozmogszy się pożywali
 24 najlepszych użytkow tej ziemie, a
 dziedzicstwo rozdzielcie miedzy swe
 syny aż na wieki. **⟨87⟩** A wszytko złe, cso
 27 się nam przygadza, to wszytko prze
 nasze złe czyny i prze nasze wielikie
 grzechy. **⟨88⟩** A tyś nam zostawił taki korzeń,
 30 a mysmy się lepak nawrocili
 ku przestępowaniu twych zakonnych
 ustawień[ach], przymieszając
 33 się ku nieczystocie cudzego rodu
 ludziem ziemie tej. **⟨89⟩** Wszako
 gniewając się na *nie chcesz nas

zatracić, aby nie ostał korzeń ani
 jimię nasze? Panie Boże israhelski,
 3 prawdziwy jeś ty, bo zostawion jest
 korzeń nasz aż do dzisiego dnia. <91> Toć
 *jeszczesmy przed twym obliczym sąc
 6 w naszych nieprawościach, ale już
 nie słusze nam w tem dalej stać
 przed tobą. <92> A gdyż tak *leżąc *na
 9 *ziemi, *ściągnął *się *przed *bożym *kościołem,
 *Ezdrasz *modlił *się *z *płaczem, ty
 rzeczy mowił, sebrał się k niemu z
 12 Jerusalem wieliki zbor mężow
 i żon, młodzieńcow i młodzienic,
 bo był wieliki płacz w tym sebraniu.
 15 <93> Tedy zawoław Jakonijasz Zeeli z
 synow isra[ra]helskich, rzekł ku Ezdraszowi:
 Mysmy przeciw Panu zgrzeszyli,
 18 spojmawszy sobie w małżeństwo
 żony cudzego rodu z poganow
 tej ziemie, <94> a ta wina jest na
 21 wszem Israhelu. A przeto w tych rzeczach
 bądź prawo przysiężne przed
 Bogiem, aby każdy zagnał swą żonę,
 24 ktore są cudzokrajne, i z jich syny,
 <95> jako przykazano tobie ot starszych
 podle zakona bożego, przeto wstaw,
 27 zrędziż, <96> bo k tobie przysłusza ta
 rzecz, a my z tobą *będziemy, *czynić mężnie.
 <97> Tedy wstaw Ezdrasz zaprzysięże
 30 książęta kapłańska i nauczone,
 i wszytek israhelski lud wszytko
 podle tego czynić, i przysięgli są.

<9>

IX

33 <1> Tedy wstaw Ezdrasz
 wynidzie z przystrzesza kościelnego
 i wszedł do pokoja Jonasowa,

syna Nasabi, ⟨2⟩ tu będąc gościem
 nie ukuszał chleba ani się wody napił
 3 prze grzechy ludzkie. ⟨3⟩ Zatem
 było wywołano po wszemu Żydowstwu
 i w Jerusalem, aby wszyscy, już
 6 przyszedli z jęcstwa, *brali *się do Jerusalem,
 ⟨4⟩ a ktorykoli by nie przyszedł
 we dwu albo we trzech dniach
 9 podle sądu tych starców, już siedzą
 na sędzie, aby jemu pobrali jego
 nabytek, a sam aby był wypowiedzian
 12 z pospolstwa luda, jenże
 jest z jęcstwa przyszedł. ⟨5⟩ I sebrali się
 wszyscy, już byli z pokolenia Judowa
 15 a Benijaminowa we trzech dniach
 do Jerusalem, to jest miesiąca
 dziewiątego dnia XX. ⟨6⟩ I siedziało
 18 wszystko sebranie na mieścu
 kościelnem, trzęsąc się przed zimą.
 ⟨7⟩ Tedy powstaw Ezdrasz powie jim:
 21 „Wyście nieprawie uczynili, słożywszy
 się w małżeństwo z żonami
 cudzego rodu, abyście przydali
 24 na grzechy israhelskie. ⟨8⟩ A już się
 przyznajcie w swej winie a dajcie
 wielbność Panu Bogu oćcow
 27 naszych. ⟨9⟩ Napeńcie wołą jego a
 odstępcie ot poganow tej ziemie, a
 ot żon cudzego pokolenia”. ⟨10⟩ I
 30 wzwołało wszystko sebranie wielikim
 głosem rzekąc: „Jakoś rzekł, tak
 uczynimy, ⟨11⟩ ale iże jest sebranie wielikie
 33 *luda, a czas zimny *jest, a nie możem[m]y
 niedostateczni *dostać, a ten
 *użytek nie może się skonać w jenem

dniu ani we dwu, bosmy w
 tem wiele zgrzeszyli, <12> niechać staną
 3 wodzowie wszego sebrania i wszytcy,
 jiz s nami bydła, a kilkokoli jich
 ma u siebie żon(y) cudzego rodu, <13> ac
 6 przydą w ustawionem czasie ze
 wszelkiego miasta kapłani i sędzie,
 dojad nie ukroca gniewu bożego
 9 prze taką rzecz. <14> Tedy Jonatas, syn
 Ezelow, a Ozyjasz Tetam *przyjeli
 podle tych słow a Bozoramus, a Lenis,
 12 a Sateus przypomagali jim.
 <15> A na tem wszem ostali wszytcy,
 ktorzy byli z jęcstwa (przyszli). <16> I wybrał sobie
 15 Ezdrasz kapłan męże, książeta
 wielika z jich oćcow podle jimion,
 i zsadzili się społu na now
 18 miesiaca dziesiątego, chcąc pojednać
 tej rzeczy. <17> I konano o mężoch,
 jiz mieli żony cudzego rodu, aż
 21 do nowa pirwego miesiaca. <18> I
 nalezieni są z kapłanow, jiz się
 smiesili, a mieli żony cudzego rodu.
 24 <19> Z synow Jesusowych, syna Jozedechowa
 a z braciej jego: Mazyjasz a Elizerus,
 a Jorybus, a Jojadeus. <20> I dali
 27 swoi ręce Ezdraszowi na tem,
 aby zapędzili ot siebie swe żony a
 także aby oferowali w *modlebni
 30 z swego niewiadomia *skopy. <21> A z
 synow Semerowych: Mazeasz a Effes, a
 Johelech, a Azaryjasz. <22> A z synow
 33 Fosore: Lomasyjasz, Izmahelis a Natanee,
 Nisijo, Jeddus a Talsas, <23> a z
 nauczonych: Jozabdus a Semeis, a Akkus,

a Kalijus, a Fokreas, a Kolnas, a
 Helijonas, <24> a z poświętnych śpiewakow:
 3 Elijazub, Zakkurus, <25> a z wrotnych:
 Sallimus a Kolbanes, <26> a z Israhela:
 z synow Forkosy Remijas a Jeddyjas,
 6 a[s] Melchyjas, a Michelus, Eleazarus,
 Jemebijas, Bannas, <27> a z synow
 Jolanowych: Machanijasz, Zacharyjasz, Jezelis,
 9 Jobdyjus, Erymot, Elijaz, <28> a z synow
 Zadonowych: Elijadas, Elijasumus,
 Otyjas, Jarymot, Zabdys, Tebejas, <29> a z
 12 synow Bebezowych: Johannes a Amanijas,
 Zabdyjas, Emetys, <30> a z synow Banin:
 Ollamus, Maluchus, Jeddes, Jazub, Asabus,
 15 Jerymot, <31> a z synow Abdymowych:
 Nachus, Moosy, Kalemus, Baanas,
 Bazeas, Matatyjas, Beseel, Bonnus,
 18 Manases, <32> a z synow Imar: Nomas,
 Afeas, Melchyjas, Sameas, Symon,
 Benijamin, Malchus, Manas,
 21 <33> a z synow Azom: Karraneus,
 Machytyjas, Bannus, Elifalach, Manasses,
 Semej, <34> a z synow Banni: Jeremijasz,
 24 Moodyjasz, Abramus, Johel, Baneas, Felijas,
 Jonas, Morymoth, Elijasyb, Mataneus,
 Elijasys, Ozyjasz, Dyjolus, Samedyjus, Synybrys,
 27 Jozefus, <35> a z synow Nobej, Idelus,
 Matatyjas, Sabadyjas, Zecheda, Sedym, Jessej,
 Baneas. <36> Wszytcy ci byli sobie
 30 spojmowali żony cudzej k(r)ainy i puścili
 je od siebie z jich syny. <37> I przebywali
 33 kapłani i nauczoni a już byli z Israhela
 w Jerusalem a we wszej włości
 społu na now miesiąca siodmego,
 i byli synowie israhelszczy w swych

przebytcach. **⟨38⟩** A *sebrawszy wszystko
sebranie społu na siedlisko ot wschodu
3 słuńca świętej brony, **⟨39⟩** i rzekli
Ezdrze biskupowi *i* ucznemu w piśmie,
aby przyniosł zakon Mojżeszow,
6 jen wydan ot Pana Boga Israhelowi.
⟨40⟩ I przyniosł Ezdrasz biskup zakon
przed wszystko sebranie jich ot
9 męża aż do żony i wszystkim kapłanom,
aby słyszeli zakon na nowie
miesiąca siodmego. **⟨41⟩** I czełł na siedlisku,
12 jeż jest przed świętą broną
kościelną, ot pirwej światłości aż
do wieczora przed mężmi i żonami.
15 A przydali wszytcy swą myśl ku zakonu.
⟨42⟩ I stał Ezdrasz kapłan i uczyciel
zakona na stolcu drzewianem, jen
18 był k temu udziałan. **⟨43⟩** A stali przy niem
Matatyjasz, Samus, Ananijasz, Azaryjasz,
Iryjasz, Ezechyjasz, Balsamus na prawicy,
21 **⟨44⟩** a na lewicy Faldeus, Misael, Malachyjasz,
Abuchas, Sabus, Nabadyjasz, Zachryjasz.
⟨45⟩ A *wziął Ezdrasz księgi przed
24 wszystkim sebranim, bo siedział nad
jine w sławie w widzeniu wszego
luda, **⟨46⟩** a gdyż otworzy zakon, wszytcy
27 proście stali. I pochwali Ezdrasz
Pana Boga nawyszszego, Boga zastępów
wszechmogącego. **⟨47⟩** I odpowie
30 wszytek lud: Amen. A podnioszy wz gorę
ręce, padli na ziemię kłaniając
się Bogu. **⟨48⟩** I przykazał Ezdrasz,
33 aby cztli zakon: Jezus a Bananeus,
a Sarabijas, a Jadykus, a Akkubus,
a Sabateus, a Kalites, a Azaryjasz,

a Jaradus, a Ananijasz, a Sybyjasz
 nauczoni, <49> już uczyli lud zakonu
 3 bożemu a w tem sebraniu zakon boży
 cztli, a przekładali każdy ty iste, już
 rozumieli czcieniu. <50> I powie Acharaces
 6 Ezdr(z)e, biskupowi i uczylielowi,
 a nauczonym, już uczyli sebranie
 <51> rzekąc: „Dzień ten święty jest
 9 Panu”. A oni wszyscy płakali, każdy
 usłyszaw zakon. <52> I rzekł Ezdrasz k nim:
 „Rozydąc się jedzcież natuczniejsze
 12 wszelkie rzeczy a picie nasłodsze, a pošlicie
 dary tym, już nie mają, <53> boć
 ten dzień święty Bogu, a nie bądźcie
 15 smętni, boć Pan wzwiłbi was”.
 <54> A nauczoni wołali jawnie wszemu
 ludu rzekąc: „Dzień ten święty jest,
 18 nie bądźcie smętni!” <55> I oteszli wszyscy
 jeść a pić i godować a dać dary
 tym, ktorzy nie mieli, aby także
 21 godowali, bo byli wielebnie powyszeni
 słowy, jim iż byli nauczeni. <56> I sebrali
 się wszyscy do Jerusalem, aby sławili
 24 wiesiele podle świadeczstwa Pana
 Boga israhelskiego. Poczynają się
 Księgi Tobijaszowy.

<Tobiae>

Kapituła pirwa

27 <1> <T>obijasz
 z pokolenia
 a z
 30 miasta
 Neptalimowa,
 jeż
 33 leży
 nad
 galilejską włością nad tymi mieścicy

Naazon, stron drogi, jaż wiedzie
 na zapad słuńca, na lewie mając
 3 miasto Sefet, <2> a gdyż ten mąż boży
 Tobijasż był jęt we dnoich Salmanazara,
 krola asyrskiego, a wszakoż, *przeto
 6 tak sąc w jęcstwie, drogi
 prawdy nie opuścił, <3> ale csokoli
 mieć mogł, na każdy dzień społu jętym
 9 braci, jż z jego rodu byli, wspomagał.
 <4> A kakokoli z rodu Neptalimowa
 wszech namłodszy był,
 12 wszako się, *przeto, nics dziecińskich
 rzeczy nie dzierżał. <5> Bo gdy wszytcy
 ku cielcom złotym chodzili,
 15 jeż był Jeroboam krol <israhelski> uczynił,
 on sam, wszytkich jinych się wiarując,
 <6> chodził do Jerusalem ku kościołu
 18 bożemu a tam się modlił
 Panu Bogu israhelskiemu, a wszytki
 urody a dziesiątki swe pirwe wiernie
 21 oferował Bogu, <7> tak iże trzeciego
 lata rozmaitym ubogim
 i gościem, i swym wszytkę dziesięcinę
 24 rozdawał. <8> Ty i jine rzeczy k tym
 podobne podle zakona Boga niebieskiego,
 jeszcze dziecięciem sąc
 27 zachowawał. <9> Ale gdy ku męskim
 latom przyszedł, pojał sobie żonę
 z swego pokolenia jimieniem Annę
 30 i urodził z niej syna, jemu jimię
 zdział Tobijasż. <10> Jegoż z jego dzieciństwa
 Boga się uczył bać a wzdzierzeć
 33 się od wszelkiego grzecha.
 <11> A gdyż potem *w *swem *więzieniu był
 przyszedł z swą żoną i z swym synem

do miasta Niniwe se wszym swym
pokolenim, <12> wszytcy jedli zapowiedziane
3 karmie pogańskie, jeno
on sam ostrzegał dusze swej a nigdy
siebie nie pokalał w pokarmiech
6 jich, <13> przeto iże pamiętał
Pana swym sercem wszytkim. I dał
mu Bog miłość w obliczu krola
9 Salmanazara, <14> także mu dał
moc, dokąd-by-koli chciał jić, mając
woleństwo, aby czynił, cso-by-kole
12 chciał. <15> Przeto chodził na wszaki
dzień, nawiedzając wszytki ty,
jiż w jęcstwie byli, dawając
15 jim napominania zbawienia.
<16> A gdyż przydzie do Rajes, miasta
medzskiego, mając z sobą dziesięć
18 liber srebra, jeż mu był cziq
krol dał, <17> a był s nim wieliki zastęp
z jego rodu, widząc jenego jimieniem
21 Gabelum z swego pokolenia
potrzebnego, dał mu to przerweczone
srebro pod zapisem. <18> Potem
24 po *małem czasu, gdy krol Salmanazar
umarł a syn jego Sennacheryb
krolował w miasto jego,
27 a syny israhelskie w nienawiści miał
przed swym obliczym, <19> tedy Tobijasz,
mąż boży, chodził każdy dzień po
30 wszej rodzinie swej ciesząc je, a csoż
mogł, z jimienia swego jim
pomagał. <20> Łaczne karmił, nagie przyodziewał,
33 martwe a zabite pochowawał.
<21> A gdyż krol Sennacheryb wrocil
się od Żydowstwa uciekając

rany, *jeź był Bog nań przepuścił
 prze jego urąganie, a rozniewaw
 3 się wiele z synow israhelskich gubił,
 Tobijas z jich ciała pochowawał.
 <22> To gdyż krolowi powiedziano,
 6 kazał ji krol zabić, a jego wszystko
 jimienie *pobrać. <23> Ale Tobijas z swym
 synem a z swą żoną nag *uciekł skrył
 9 się, bo wiele ji miłowali. <24> Potem
 po pięci a po czterdzieści dnoich zabili
 krola jego włostni synowie
 12 <25> a nawrocił się Tobijas do swego
 domu, a wszystko jego jimienie jemu nawrocono.

<2>

II

<1> Potem
 15 gdyż przyszedł był *jeden <dzień>
 święta bożego a obiad był dobry uczynion
 w domu Tobiaszowie, <2> rzekł synu swemu:
 18 „Jidzi a przywiedzi tu niektore
 z naszego pokolenia bojące się Boga,
 ać s nami godują”. <3> A gdyż był otszedł,
 21 wrociw się powie oćcu
 swemu, iże jeden z synow israhelskich
 zadawiony na ulicy leży. Tedy rychło
 24 *Tobijas i obiada niechaw,
 *z *swego *pokoja *wyskoczyw, łaczen
 sąc, k temu ciału martwemu przybieżał
 27 <4> a wziąw je na się, nioś do domu
 swego tajnie, aby gdyżby słuńce
 zaszło, tajnie je pochował.
 30 <5> A gdyż to martwe ciało taił u siebie,
 pojadł chleba z płaczem a z strachem,
 <6> pamiętając na onę rzecz,
 33 jaż Pan powiedział przez proroka
 Amos: „Dniowie waszych świątkow
 obrocą się w żalostny[y] płacz

a we łkanie”. <7> A gdyż słuńce zaszło,
szedw i pochował to ciało martwe.

3 <8> Przeto karali ji jego bliźni
wszytcy rzekąc: „Jużeś prze taką
rzcż miał zabit być, a jedwoś
6 śmierci uszedł, a już wždy
martwe pochowawasz?” <9> Ale Tobijasz
bojąc się więcej Boga niż
9 krola, *gdzież *mogł, *pochopić
ciała zabitych a w swem domu
jich taił, a o północy je pochowawał.

12 <10> To gdyż czynił, przygodzi
się jenego dnia, pochowawając
ciała martwa i ustał był a do domu
15 przyszedw, podle ściany sobą
rzuciw i usnął. <11> A w tem uśnieniu
gnoj jastkoliczy gorący jemu
18 w oczy upadnie, tak iż rące
oślnął. <12> Ale to pokuszenie przeto
Bog był nań przepuścił, aby będącym
21 był dan przykład jego cirpiedliwości
jako i świętego Joba. <13> Bo
24 gdyż od swego dzieciństwa zawżgi
się Boga bał a przykazania
jego ostrzegał, wszako się przeto
nie zamącił przeciw Bogu, iż
27 rana ślepoty była się jemu przygodziła,
<14> ale ustawiczen w bojaźni
bożej ostał, bogu wždy dziękując
30 ze wszego po wszytki dni żywota
swego. <15> Bo iako świętemu Jobowi
naśmiewali się krolowie
33 uwłaczając jemu, takżeż temu rodzicy
i przyrodzeni jego naśmiewali
się dobremu żywotu jego rzekąc:

1 <16> „Gdzie jest twa nadzieja, prze niąż to
 jałmużny *dawasz a martwe *pochowawasz?”
 3 <17> Ale Tobijasz, porokowawszy
 jim, rzekł: „Nie mowcie tak! <18> Wszak
 jesmy synowie świętych a onego
 6 żywota czekamy, jenże Bog ma
 dać tym, ktorzy swej wiary nigdy
 nie przemienia od niego”. <19> Zatym
 9 Anna, żona jego, chodziła na każdy
 dzień ku tkacskiemu rzemieniu a
 cso tu rękama swyma wydziałała,
 12 z tego pokarm i potrzebę sobie
 i jim przynosiła. <20> I stało się, iż jedną
 ułapiwszy kozielca, przyniosła
 15 do domu. <21> A usłyszaw mąż jej
 Tobijasz, ano kozlec wrzeszczy, rzekł:
 „Widzcie, by to kradzione nie było, rychło
 18 wroćcie ji panom jich, bo nam
 nie służe kradzonego ani jeść, ani
 się dotknąć”. <22> K temu jego żona
 21 rozniewawszy się rzeknie: „Jawno
 marna jest uczyniona twa nadzieja
 a jałmużny twe już się ukazały”. <23> A
 24 tak tymi i jinymi takimi słowy ji tępiła.

<3>

III

<1> Tedy Tobijasz,
 zarzwaw pocznie się
 27 se słzami Bogu modlić <2> rzekąc:
 „Sprawiedliwy jeś, Panie, i wszytcy
 sądownie twoi sprawiedliwi są
 30 a wszytki ścieżki twe miłosierdzie
 a prawda, a sąd. <3> A już, Panie Boże
 moj, rozpomiń się na mię a nie
 33 mści się nad mymi grzechy, ani się
 rozpominaj na zmieszkałości me
 albo mych rodzicow. <4> A zesmy nie byli

ciebie posłuszni w twych świętych
 przykazaniach, przeto poddanismy
 3 w rozchwatani a w jęcstwo, a we śmierć,
 a w baśń, a w ganiebne uciśnienie
 wszystkim narodom, między
 6 ktoreś nas rozproszył. <5> A już, *miły Panie,
 wielicy są sądowie twoi, bosmy
 nie czynili podle przykazań twych
 9 anismy chodzili przed tobą przez
 pokalania. <6> A już, Panie, podle wolej
 twej uczyń se mną miłosierdzie a przykaż
 12 przyjąć w pokoju duch moj,
 boć mi już słusze więcej umrzeć,
 niżli żywu być”. <7> Tegoż dnia także
 15 przygodziło się, iże Sara, dziewczka
 Raguela, w Rajes, mieście w medzskiej
 włości i ona była usłyszała od
 18 jednej z dziewczek oćca swego
 przeciw sobie urąganie. <8> Bo niegdy była
 oddana po rząd siedmi mężom,
 21 a ktorego s nią położyli, tego, przydąc
 czart jimieniem Asmodeus, rącze
 udawił. <9> Przeto gdy Sara karała dziewczkę
 24 prze jej winę, otpowie jej
 dziewczka rzekąc: „Już więcej z ciebie
 poszłych synow ani dziewczek nie uźrzymy
 27 na ziemi, ganiebna mężobojca
 swych mężow. <10> Aza i mnie chcesz
 zabić, jakoś zabiła siedm mężow?”
 30 To Sara usłyszawszy, w wielikim
 smętku wnidzie do pokoika zwirzchniego
 podniebienia domu swego a
 33 trzy dni a trzy nocy ani jadła, ani piła,
 <11> ale w modlitwie trwając, z płaczem
 *prosząc Pana Boga, aby ją raczył sprościć

z tego *ganiebnego urągania.

3 <12> *Potem trzeci dzień, gdy swą modlitwę
 *dokonała a *dopełniła, dała chwałę
 Panu Bogu <13> rzekąc: „Pożegnane
 6 jimię tve, *Panie Boże oócow
 naszych, jen gdy się *gniewasz,
 miłosierdzie *czynisz a w czasie zamączenia
 grzechy odpuszczasz tym, již
 9 cię wzywają. <14> <K> tobie, miły Panie
 Boże, twarz swą <obracam>, k tobie oczy wznaszają
 <15> a proszę, Panie, aby mię
 12 raczył z okow tego *okowania wyzwolić
 albo <zaiste> z tego świata racz
 mię pojąć. <16> Ty wiesz, *miły Panie,
 15 iżeciem nigdy męża nie pożądała
 a czystąm chowała duszę mą
 od wszelkiego złego pożądania,
 18 <17> a nigdym się ku igrzywym nie
 przymiesiła ani k tym, již w lekkości
 chodzą, uczestnam się uczyniła,
 21 <18> ale męża z twą bojaźnią,
 nie z swą nieczystotą, przyzwoliłam
 pojąć. <19> Przeto abo ja <jich> była niedostojna,
 24 albo oni snadź mnie byli
 niedostojni, a snadzieś mię jinemu
 mężu zachował. <20> Bo nie jest
 27 rada twa w człowieczej mocy.
 <21> A to <za pewno> ma mieć wszelki, kto ciebie
 naśladowuje, iże żywot jego, acz
 30 skuszon będzie, otpłatę weźmie,
 jestli będzie w zamętce, zbawion
 będzie, jestli w karaniu będzie, ku
 33 miłosierdziu twemu przystęp mieć
 będzie. <22> Bo się ty nie kochasz w
 zatraceniach naszych, bo po burzy

jasność czynisz, a po słzach a po płaczu
 radość a wiesiele wlewasz. <23> Bądź twe
 3 *święte imię, Boże izrahelski, pożegnano
 na wieki. <24> W tem czasie usłyszany
 są prośby obu przed obliczym sławy
 6 swirzchowanego Boga. <25> A posłan jest
 anjoł boży święty Rafael, aby jima
 obiema pomógł *i *uzdrowił, jichże
 9 obu modlitwy w jenem czasie
 przed Bogiem ogłoszony były.

<4>

IV

<1> Ale iże był Tobijasza na Bodze
 12 śmierci pożądał, mając za
 to, iżeby był w prośbie usłyszany, i zawołał
 k sobie syna swego Tobijasza <2> rzekąc:
 15 „Synu moj, posłuchaj rady mej i słów
 mych ust a je w siercu twem jako
 silny fundament zakładaj. <3> Gdyż weźmie
 18 Bog duszę mą, pochowaj ciało
 me, a poćciwość będziesz mieć
 ku macierzy twej wszech dni żywota
 21 jej. <4> A to zawżgi na pamięci mej,
 ktore a kako wiele nieprzezpieczeństwa
 prze cię cirpiała, nosząc
 24 cię w swem żywocie. <5> Przeto gdyż i
 ona wypełni czas żywota swego,
 pochowasz ją pole mnie. <6> A to także
 27 wszystkich dni żywota twego
 na myśli mej, aby na Boga pomniał,
 a chowaj się, aby grzechowi
 30 nigdy nie pozwolił, a przez to opuścił
 przykazanie Pana Boga twego.
 <7> Z jimienia twego czyn jałmużny
 33 a nie odwracaj twarzy twej ot
 niżadnego ubogiego, bo tak się
 stanie, iże i ot ciebie nie będzie

odwrocona twarz boża. <8> Jako
nawiecej mozesz, tak bądź miłosierny.
3 <9> Będieszli mieć wiele, *szczerze
dawaj, jestli będziesz mieć mało,
takież mało rad udzielaj prze Bog,
6 <10> bo przez to dobrą odpłatę sobie
na skarb zgromadzisz w dzień twej
nędze. <11> Bo jałmużna ot wszelkiego
9 grzechu i od śmierci zbawia a
nie przepuści dusze jic do ciemności.
<12> Doufanie zaiste wielikie będzie
12 przed nawyszszym Bogiem jałmużna
wszytkim tym, jiz ją czynią.
<13> To także dobrze pamiętaj, synu
15 moj, aby się pilnie strzegł ote wszej
nieczystoty, a kromie twej żony
nie czyn grzecha w swem świadomiu.
18 <14> Pysze nie przepuszczaj nigdy
w twem smysłu albo w twem słowie
panować, bo ot pychy wszelkie zatracenie
21 wzięło początek. <15> Udziałalić
ktokoli tobie niecso, rącze jemu
zapłatę nawroć, a zapłata twego
24 robotnika u ciebie owszem nie ostawaj.
<16> Czego od jinego nie rad cirpisz,
widź, by nigdy jinemu ty tego
27 nie uczynił. <17> Chleb twój z łącznymi
zawždy a s ubogimi jedz a odzieniami
twymi nagie przyodziewaj.
30 <18> Chleb twój i wino twe *nad *pogrzebem
sprawiedliwego ustaw, a nie chciej
z niego jeść i pić z grzesznymi.
33 <19> Rady twej zawždy od mądrego potrzebuj.
<20> Po wszystkie czasy chwali
Gospodna a proś jego, ac drogi

twe sprawi a wszystkie rady twe, aby
 w niem ostały. <21> Takież to dawaję
 3 wiedzieć, synu moj, iżem dał dziesięć
 libr srebro, gdyż ty jeszcze był niemowiatkiem,
 Gabelowi w Rajes, mieście
 6 medskiem, a jego zapis u siebie
 mam. <22> A przeto wspytaj się na to, kako by
 k niemu dojdąc wziął ot niego
 9 to srebro a jego zapis jemu wrocił.
 <23> A nie boj się, synu moj, aczkoli
 ubogi żywot więdziemy, wszako wiele
 12 dobrego będiem mieć, będiemli
 się Boga bać a grzecha się wiarować, a dobrze czynić.

<5>

V

<1> Tedy
 15 odpowie Tobijasz oócu
 swemu rzekąc: „To wszystko, coś mi
 przykazał, oócze, toć uczynię. <2> Ale
 18 kako bych tych piędędzy dobył, nie wiem,
 on mnie nie wie, a ja jego nie znam.
 Ktore jemu znamię dam? Ani drogi
 21 wiem, kędy tam jic”. <3> K temu jego
 ociec rzeknie: „Zapis jego u siebie
 zaiste mam, jako jemu ji ukażesz,
 24 takoć ty piędźdze wroci. <4> Przetoż
 już wyszedw, popatry niektorego
 męza wierneho, jiz z tobą pojdzie
 27 z najmu, dojądem jeszcze żyw, aby ty
 piędźdze wziął. <5> Tedy Tobijasz wyszedw,
 znalazł młodzieńca jasnego, a on
 30 stoi podpasaw się, a jako przyprawionego
 na drogę jic. <6> A nie *wiedział, iże
 anjoł boży był, a pozdrowiw ji, k niemu
 33 rzecze: „Otkąd cię mamy, dobry młodzieńcze?”
 <7> On odpowie: „Z synow israhelskich
 *jestem *jeden”. Jemu Tobijasz

3 rzecze: „Wieszli drogę, jaż wiedzie
 do *Rajes medzskiej włości. <8> On
 6 odpowie: „*Dobrze wiem a ty wszystkie
 ścieżki są mi jawny, bom jimi często
 chodził a bywałem u Gabela brata
 waszego, jen bydli w Rajes, mieście
 medzkim, jeż leży na gorze Egbatanis”.
 <9> Tobijasze rzecze: „*Uczyń *dobrze,
 9 poczekaż mię tu mała, <...>, ac to powiem
 oćcu memu”. <10> Tedy Tobijasze
 szedw do domu, powie to wszystko oćcu
 12 swemu. Jemu się ociec podziwi i
 poprosi, aby ten młodzieniec k niemu
 wszedł. <11> A wszedw w dom pozdrowi
 15 ji rzekąc: „Radość tobie bądź
 zawżgi” <12> Jemuż Tobijasze rzecze:
 „Ktora radość mnie może być, jen we
 18 ćmach siedzę a światła niebieskiego
 nie widzę?” <13> Jemuż młodzieniec rzeknie:
 „Bądź silny w myśli, bo już rychło
 21 uzdrowi cię Bog”. <14> Tobijasze rzecze:
 „Będzieszli moc dowieść syna mego
 ku Gabelowi do Rajes, miasta
 24 medzkiego? A gdyż się wrocisz, dam
 tobie zapłatę twą”. <15> K niemu anjoł
 rzecze: „Jać ji dowiodę a zasię zdrowego
 27 tobie przywiodę”. <16> Tobijasze rzecze:
 „Proszę ciebie, powiedz mi, z ktoregoś
 domu albo z ktoregoś pokolenia”.
 30 <17> Jemuż Rafael anjoł rzecze:
 „Na najemnikowli się rod pytasz, czyli
 na samego najemnika, jen by z twym
 33 synem szedł? <18> Ale abych cię pieczałowaniu
 nie poddał, jaciem Azaryjasz,
 syn wielkiego Ananijasza. <19> K temu

3 Tobijasza odpowie: „Z wielkiego rodu
 jeś ty, ale proszę cię, nie gniewaj
 się z tego, iżem chciał wzwieść
 6 rod twój”. **⟨20⟩** K niemu anioł rzecze:
 „Jaciem, jen syna twego tam zdrowego
 dowiodę, a zasię zdrowego przywiodę”.
⟨21⟩ Tobijasza rzecze: „Jidźta dobrze
 a Pan bądź wasz wodz, a anioł jego
 9 bądź s wama”. **⟨22⟩** Tedy przyprawiw to
 wszystko, cso było potrzebno na drogę,
 wziął młody Tobijasza ot puszczenie ot
 12 oćca swego i od macierze swej
 i szła oba pospołu precz. **⟨23⟩** A gdyż już
 była odeszła, *pocznie mać jego
 15 płakać rzekąc: „Kij, *podpora, starości
 naszej nama jeś otjął a od naju
 jeś precz posłał. **⟨24⟩** Ej, by były nigdy ty
 18 pieniądze nie były, po ktores jsi posłał.
⟨25⟩ Dosyć bychom byli mieli na swem
 ubostwie, za bogactwo bychom byli
 21 sobie policzyli, widząc przed sobą
 syna swego”. **⟨26⟩** Jeżże Tobijasza rzecze:
 „Nie płaczy, zdrow tam dojdzie syn
 24 nasz a zdrow się k nam wroci, a oczy
 twoi uźrzyta jsi, **⟨27⟩** boć wierzę temu,
 iż anioł boży jest s nim a zjedna
 27 wszystkie rzeczy jego dobrze, tak iż
 się k nama z radością wroci. **⟨28⟩** To
 usłyszawszy matka jego przestała płakać a ukoila się.

⟨6⟩

VI

30 **⟨1⟩** A
 gdyż tak szedł Tobijasza a
 psek bieżał jego za nim, tedy pirwy
 33 nocleg miała pod rzekę Tygrys.
⟨2⟩ A gdyż wynidzie Tobijasza, chcąc swe
 nogi umyć *w *rzece, wysunawszy się

jedna wielika ryba, chcąc ji połknąć.
 <3> Jejże się Tobijasza *urzasł
 3 *pocznie wołać wielikim głosem
 rzekąc: „Pomoż mi, Panie, jidzieć
 na mię ryba!” <4> I rzecze anjoł: „Ufaci
 6 ją za skrzele <i> wyciągni k sobie”. A
 gdyż to uczyni, wyciągnie ją na suszą
 i pocznie się ryba miotać przed
 9 nogi jego. <5> I rzekł mu anjoł: „Rozplataj
 rybę tę a wymi sierce jej
 i żość, i wnętrza schowajże, bo są
 12 ty rzeczy tobie potrzebne a ku lekarstwu
 użyteczne”. <6> A gdyż to Tobijasza
 uczynił, spiekł mięso tej ryby,
 15 aby z sobą na drogę wziął, a jine *nosił,
 cso by jima mogło statczyć [na
 drogę], ażby przyszła do Rajes miasta
 18 medzskiego. <7> Tedy Tobijasza opyta
 anjoła rzekąc: „Proszę ciebie, Azaryjasza,
 bracie miły, powiedz mi, którą moc
 21 lekarstwa ty rzeczy mają, jeżeś mi
 z ryby kazał schować”. <8> Jemu anjoł
 odpowie rzekąc: „Kdyż cząstkę tego
 24 sierca na wagle położysz, ten dym
 zapędzi wszelki rod dyjabelski i
 od męża, i od żony, tak iż się k nima
 27 więcej nie nawroci. <9> A żość
 jej godzi się ku pomazaniu oczu,
 na nichże jest bielmo, a bądzieta
 30 uzdrowienie”. <10> I rzecze k niemu
 Tobijasza: „Gdzie chcesz, abychowa
 odpoczynęła?” <11> Anjoł rzekł: „Jest
 33 jeden mąż tu jimi(e)niem Raguel,
 bliźni wasz z pokolenia twego, a
 ten ma dziewczkę jimieniem Sarę

a jej otec nie ma ni syna, ni dziewczki
jinej, jenø tę samę. <12> Tobieć
3 się ma dostać wszystko zboże jej
a masz ją sobie pojąć za małżonkę.
<13> Przeto prosi oćca jej za nią
6 a dać ją tobie za żonę”. <14> Tobijasz
rzekł: „Słyszałem, iż była oddana
po rząd siedmi mężom a zmarli,
9 ale tom słyssał, iż je dyjabeł zdawił.
<15> Przeto boję się, by mi się
też nie przygodziło. Sąc jedziny
12 syn oćcow a macierzyn, słożę
starość jich [a] z zamętkiem do piekłów”.
<16> Tedy anjoł Rafael rzekł
15 jemu: „Posłuchaj mię a ukażę
tobie, ktorzy są to, nad nimiż dyjabeł
ma moc. <17> Toć są ci, ktorzy w
18 małżeński staw tak wstępują,
iż Boga ot siebie i ot swej myśli
zapędzają a swej nieczystej
21 żądzy dosyć czynią jako koń a muł,
w nichże rozuma nie, nad tymi
ma moc dyjabelstwo. <18> Ale ty, gdyż
24 ją pojdziesz, wszedysz do jej pokoja
trzy dni się wzdzierzyż od niej,
a nics jinego, jedzinie w modlitwach
27 usiłowac będziesz s nią. <19> A w
tę noc pirwą wrzucisz wnętrze
rybie w ogień a zapędzono będzie
30 dyjabelstwo. <20> Ale drugiej nocy w
uczynki świętych patriarchow
będziesz przypuszczon. <21> Potem trzeciej
33 nocy pożegnanie obdzierzysz,
aby synowie, jż od was pojda,
rodzili się zdrowi. <22> Potem po

trze(cie)j nocy przymiesz pannę z bojaźnią
 bożą, a więcej prze miłość,
 3 synow, niżli prze lubość
 cielestną, aby w siemieniu Abramowie
 pożegnanie sobie i swym synom odzierzał.

⟨7⟩

VII

6 ⟨1⟩ A
 gdyż wnidą do Raguela,
 przyjął je s wieliką radością.
 9 A weźrzaw Raguel na Tobijasza
 rzecze ku Annie, żenie swej:
 „O, kako podobien jest ten młodzieniec
 12 ku memu synowcu!” ⟨3⟩ A gdyż
 to powie, rzecze: „Otkądście, młoda
 bracia naszy?” Onasta odpowiedziała:
 15 „Jeswa z pokolenia Neptalimowa
 z jęców miasta Niniwe”.
 ⟨4⟩ I rzecze Raguel: „Znatali
 18 Tobijasza, brata mego?” A ona
 rzekłasta: „Znawa”. ⟨5⟩ A gdyż wiele dobrego
 Raguel o niem mówił, rzekł
 21 anjoł ku Raguelowi: „Tobijasze,
 na ktorego ty pytasz, jest ociec tego
 młodzieńca”. ⟨6⟩ To Raguel usłyszaw,
 24 szyje Tobijaszowy chwaciw się,
 pocznie ji całować a dzierzał się
 jego szyje z płaczem ⟨7⟩ i rzecze: „Bądź
 27 tobie pożegnanie, synu moj miły,
 bo jeś dobrego druga a csnego
 męża syn. ⟨8⟩ *W *tę *godzinę Anna, żona
 30 jego, a Sara, dziewczka jego, słyszac
 tę rzecz, poczęlesta szić. ⟨9⟩ A tu społu
 pomowiwszy, przykazał Raguel
 33 skopu zabić a gody przyprawić.
 A gdyż jich *poćci, aby k stołu siadła
 *poszedw, ⟨10⟩ Tobijasze rzecze: „Tu ja

dziś ni jeść, ni pić będę, dokąd
mnie w mej prośbie nie wysłuchasz
3 a dokąd *mi nie ujścisz, iże mnie
swą dziewczkę Sarę dasz”. **⟨11⟩** To słowo
Raguel usłyszaw, lęknie się wiedząc,
6 cso się przygodziło onym siedmi
mężom, za ktore była oddana.
I pocnie się bać, aby **⟨się⟩** snadź i temu
9 także nie przygodziło. A gdyż o tem
na myśli przemyślał, długo nie daję
odpowiedzi proszącemu, **⟨12⟩** rzecze
12 jemu anjoł: „Nie boj się dać dziewczki
swej jemu, bo tego, jen się
Boga boji, ma być małżonka dziewczka
15 twa, a przeto jej nie mogł
jiny mieć. **⟨13⟩** Tedy rzecze Raguel:
„Nie wątpię, iże Bog prosby a
18 słyzy me przed swe oblicze przypuścił.
⟨14⟩ A wierzę temu, iże przeto
Bog wasze przyście ku mnie zjednał,
21 aby i ta to ma dziewczka była przyjednana
ku swej rodzinie podle
zakona Mojszeszowa, a przeto na tem
24 nie *wątpię, ale jist bądź, iżec ją
tobie dam”. **⟨15⟩** A ująw prawą rękę
dziewčki swej, da ją w prawicę Tobijaszowę
27 rzekąc: „Bog Abramow
a Bog Izaakow, i Bog Jakobow
bądź s wama a ten was zdaj a
30 racz napęlnić swe pożeganie
nad wama. **⟨16⟩** A w tę dobę wziąw list,
podle tego tedy prawa uczyni
33 zapis małżeński. **⟨17⟩** A potem godowali
chwałąc Boga. **⟨18⟩** Tedy zawoła
Raguel Anny, gospodyniej swej

i p(r)zykazał jej, aby przyprawiła *jima
 jiny pokoj. <19> Do niegoż gdyż wwiedzie
 3 Sarę dziewczkę swą, ona *pocznie
 służyć. <20> K niej on rzecze: „Silnej
 6 myśli bądź, dziewko ma, Bog niebieski
 6 daj tobie radość a ucieszenie
 za tę teskność, jgżeś to drzewiej cirpiała.

<8>

VIII

<1> A gdyż
 9 otwiczczali, wwiedli
 tego młodzieńca k niej. <2> Tedy
 rozpomionąw się Tobijasz na
 12 anjołowę rzecz, wyjąw z swej tobołki
 cząstkę sierca a wnętrza
 onej ryby i wrzucił je na żywe wągłe.
 15 <3> Tedy Rafael anjoł popadł
 dyjabła i przywiązał ji na puszczy
 swirzchniego Ejipta. <4> I *pocznie
 18 *napominać Tobijasz pannę swą
 Sarę rzekąc: „Saro, wstań a modlmy
 się Bogu dziś a zajutra, a po zajutrzcu,
 21 bo po ty trzy nocy *słożmy
 się z Bogiem, ale po trzeciej nocy
 będziewa w swem składaniu, <5> bosmy
 24 świętych ludzi dzieci a nie mamy
 się pospołu tak sjimować jako
 jini narodowie, jż Boga nie znają.
 27 <6> A wstawszy oba <społu> z pilnością
 się modliłasta, aby jima zdrowie
 było dano. <7> I rzekł Tobijasz: „Panie
 30 Boże oćcow naszych, chwalcie
 cię niebo i ziemia, morze, studnice
 i rzeki i wszystko stworzenie
 33 twoje, jeż w nich jest. <8> Ty jeś
 Adama z jilu uczynił ziemskiego a dałeś
 jemu na pomoc Jewę, <9> a ninie,

Panie, ty wiesz, iż nie prze mą
 nieczystotę poimam tę mą siostrę ⟨żonę⟩,
 3 ale prze miłość będącego płodu,
 w niemże by było chwalono twe
 święte jimię na wieki”. ⟨10⟩ W tę dobę
 6 Sara także *pocznie *się *modlić
 rzekęcy: „Smiłuj się nad nama,
 Panie, smiłuj się nad nama,
 9 abychowa oba pospołu się zstarzała
 we zdrowiu”. ⟨11⟩ A gdyż było
 w pirwe kury, zawoław k sobie
 12 Raguel sług swych i szli s nim ⟨społu⟩,
 aby wykopali doł, ⟨12⟩ bo się barzo
 bał tejże przygody, która się zstała
 15 pirwym siedmi mężom, którzy
 byli weszli k niej. ⟨13⟩ A gdyż był
 doł przyprawion, wrociw się
 18 Raguel rzekł k swej żenie: ⟨14⟩ „Pošli
 jednę z dziewczek swych, ac wzwie,
 umarłi Tobijasz, abych ji przede
 21 dniem pochował. ⟨15⟩ I posłała
 jednę z dziewczek, jaż wszedszy do
 pokoja nalazła je zdrowe a
 24 kraśnie pospołu śpiąc. ⟨16⟩ A wrociwszy
 się powie jima dobre
 poselstwo, prze jeż to dałasta
 27 chwałę Bogu Raguel a Anna
 żona jego ⟨17⟩ rzekąc: „Chwałę wzdawamy
 tobie, Boże israhelski, iż
 30 się nam to nie przygodziło, jegoż
 bojąc się domnimalismy
 się. ⟨18⟩ Boś uczynił s nami twe
 33 *wielikie miłosierdzie a zagnałeś ot
 nas *nieprzyjaciela, *przeciwnika
 naszego, ⟨19⟩ a smiłowałaś się

nad tyma dwiema jedynaczkoma.
 Daj jima, Gospodnie, upelnie
 3 chwalić twą miłość a tobie
 obiatę z twej chwały a z swego
 zdrowia ofierować, aby poznało
 6 sebranie wszech narodow, iże
 jeś ty jedziny Pan Bog sam we
 wszej ziemi. <20> To *rzekł Raguel, kazał
 9 sługam swym doł zasuć przed świtanim,
 <21> a swej gospodyni Annie
 przykazał, aby stroiła gody swadziebne
 12 a przyprawiła wszystko, csoż by
 było potrzebno ku pokarmu pocestnym.
 <22> A kazał dwie krowie tuczny
 15 zabić a cztery skopy, a kazał przyprawić
 gody wielebne wszem swym
 sąsiadom i przyjacielom. <23> A
 18 zaprzysiął Raguel Tobijasza, aby
 za dwie niedzieli u niego przebył.
 <24> A wszego swego zboża, cso miał
 21 Raguel, połowicę prawę rączę Tobijaszowi
 postąpił a uczynił zapis, aby
 i ta druga połowica, jeż to zbywa,
 24 po jego śmierci na Tobijasza spadła.

<9>

IX

<1> Tedy Tobijasz zawołał
 k sobie anjoła, jegoż
 27 człowiekiem mnimał, i rzecze
 k niemu: „Azaryjaszu bracie, proszę
 ciebie, posłuchaj rzeczy mej: <2> Aczbych
 30 się ja tobie poddał w służbę,
 nie uczynię podobnej odmiany twego
 dobrodziejstwa. <3> A wszako proszę ciebie,
 33 przymi k sobie dobytczeta
 a sługi, bierzysz się ku Gabeelowi
 do Rajes miasta medzkiego a

wroć jemu ten to jego zapis i
 weźmiesz od niego pieniądze a
 3 będziesz jego prosić, aby przyszedł
 na mą swadźbę. <4> Bo ty sam dobrze
 wiesz, iżec ociec moj doma liczy
 6 dni mnie oczekawaję, a smieszkamli
 jenym dniem więcej, zamąci się
 dusza jego. <5> A też sam widzisz, kakoć
 9 mię cieść moj Raguel, zaprzysiągł
 jegoż zaprzysiężenia przestępic
 nie mogę. <6> Tedy Rafael pojaw z
 12 sobą cztery panosze Raguelowy
 a dwa wielbłądy i brał się do Rajes
 miasta medzskiego. A tu *nalazł
 15 Gabela, dał jemu jego zapis
 a wziął wszytki pieniądze ot niego,
 <7> a *pocznie jemu *powiadać o młodem
 18 Tobijaszu, o synu starego Tobijasza
 wszytko, cso się jemu dobrego
 przygodziło, a prosząc jego,
 21 aby raczył [raczył] s nim na jego
 swadźbę jic. <8> A gdyż Gabelus jemu
 powolił, a w dom Raguelow
 24 wnidzie, nalazł Tobijasza za stołem
 siedząc, a wyskoczyw przeciw
 jemu Tobijas, tu sobie *przyjaźniwe
 27 pocałowanie dałasta.
 A zapłakaw Gabelus dał chwałę
 Bogu <9> rzekąc: „Pożegnaj ciebie
 30 Pan Bog israhelski, bo jeś
 ty syn męża dobrego a sprawiedliwego,
 a bojącego się Boga, a w
 33 jałmużnach szczodrego, <10> a stań się
 pożeganie nad twą gospodynią
 i nad rodzicy *twymi, <11> abyście

widzieli swe dzieci przed sobą i swa
 wnuczęta aż do trzeciego i czwartego
 3 pokolenia, a bądź siemię wasze
 pożegnano ot Pana Boga israhelskiego,
 jen kroluje na wieki
 6 wiekom. <12> A gdyż wszytcy odpowiedzieli:
 „Amen”, siedli społu ku godowaniu,
 a tak z bojaźnią bożą swadziebne gody sławili.

<10>

X

9 <1> Ale
 gdyż tak Tobijasz prze
 swadźbę się mieszkał wrocić [się],
 12 pieczałował się ociec jego Tobijasz
 rzekąc: „I przecz tak długo
 mieszka przyć syn moj? Izali jest
 15 tam ostawion? <2> Izali Gabelus
 umarł i *nie *wie, kto pieniądze
 jemu wyda?” <3> I *pocznie *się *zamećać
 18 barzo on i jego żona s nim.
 I współakałasta oba, przeto iże syn
 jich w wyrzeczony dzień k nima nie
 21 wrocił. <4> A zwłaszcza matka jego
 przez przestania płakała rzekąc:
 „Biada, biada mnie, synu moj! I
 24 przeczśmy cię wysłali na tę drogę,
 światło naszych oczu, laska starości
 naszej, uciecha żywota naszego,
 27 nadzieja będącego plemienia
 naszego. <5> Wszytko swe dobre
 mając pospołu w tobie
 30 samem, nie mielismy ciebie puścić
 odyć od nas”. <6> Jejże Tobijasz
 mowił: „Milcz, a nie męci się.
 33 Zdrowci jest syn nasz. Dosyć jest
 wierny ten mąż, jegożśmy s nim
 posłali”. <7> Temu się ona ucieszyć

nikakie nie mogła, ale na każdy
 dzień wybiegając, na wsze strony
 3 patrzyła a wokoł po wszech
 drogach biegała, po jichże się
 jej zdało, iżeby miał przyć
 6 syn jej, aby ale z daleka ji jidąc,
 mogliłoby to być, op[r]atrzyła.
 <8> Zatym Raguel mowił ku swemu
 9 zięciu rzekąc: „Pobydl tu,
 a jać pošę pošła ku twemu
 oćcu a wskażę jemu o twem
 12 zdrowiu. <9> Tobijasz odpowiedział:
 „Ja to *widzę, iże ociec moj
 a mać ma dni liczy a mąci się
 15 duch jich w nich. <10> A gdyż Raguel
 wielim słow swego zięcia,
 aby tu dłużej ostał, przeprosić
 18 nikakie nie moglił, polecil jemu
 Sarę swą dziewczkę, a połowicę
 wszego swego jimienia daw
 21 jemu z sług, z dziewczek i z dobytku,
 i z wielbładow, <i z krow> i pieniędzy wiele,
 a zdrowa i radostna puścił
 24 ji precz ot siebie <11> rzekąc: „Anjoł
 boży święty bądź s wami na drodze
 waszej a dowiedź was przez
 27 przekazy do domu, abyście naleźli
 wszytek rząd przy waszych starszych,
 aby opatrzyly oczy moi syny
 30 wasze, drzewiej niżli umrę”. <12> A
 chopiwszy się r[z]odzicowie dziewczki
 swej, poczęli ją całować a
 33 puściwszy *je od siebie <13> napominali
 ją, aby w poczestności
 świekry swą miała a miłowała

męża swego, a sprawowała
 czeladź swą, a pilną pracę aby
 3 miała o swem domu, jako by
 jej nikt z niczego nie karał.

⟨11⟩

XI

6 ⟨1⟩ A gdyż się wrocili, przyjeli
 do Charran, jeż jest
 na poł drogi przeciw miastu
 Niniwe w jenemnaćcie dniu,
 9 ⟨2⟩ rzecze anjoł Tobijaszowi: „Bracie
 moj, Tobijaszu, wiesz, kakoś
 ostawił oćca twego, ⟨3⟩ Lubili się
 12 tobie, przedźwa naprzod, a gospodyni
 twa z czeladzią a z dobytkiem
 znienagła ać jidą po nas”.
 15 ⟨4⟩ A gdyż się to ulubi Tobijaszowi,
 rzecze jemu Rafael: „Weźmi z sobą
 żołci onej ryby, boć będzie potrzebna”.
 18 Tedy Tobijasz wziąw żołci
 rybiej i *odydzieta. ⟨5⟩ Ale Anna, matka
 jego, na koźdy dzień *wyglądała
 21 a siadała na wirzchu jenej
 gory podle drogi, otkądże mogłaby
 swego syna z daleka zaźrzeć
 24 jidącego. ⟨6⟩ A gdyż z tego miasta
 patr⟨z⟩yła przyścia swego syna, uźrzała
 z daleka a rącze poznała
 27 Tobijasa swego syna jidąc. A
 przyszedszy powiedziała mężu swemu:
 „Owa, toć już syn twój jidzie”.
 30 ⟨7⟩ Zatym Rafael Tobijasa na
 drodze uczył rzekąc: „Jako rychło
 w dom twój wnidziesz, natychmiast
 33 się pomodlisz Panu Bogu
 twemu a dzięki dawają jemu,
 przystąpisz ku oćcu twemu a

pocałujesz ji. <8> A rącze pomaż
 oczy jego żołącią rybią, jaż z sobą
 3 niesiesz, bo to wiedz, iże jako rychło
 pomażesz, otewrą się oczy jego
 a <o>patrzy ociec twój światło niebieskie,
 6 a <z> tve<go> przyszcia wielmi się
 uraduje. <9> Zatym psek Tobijaszow,
 jen był s nima na drogę bieżał,
 9 ten jakoby w poselstwie do domu
 przybiegł, ogonem machając, radując
 się a radość<ć> zwiastuje. <10> Tedy powstaw
 12 ślepy ociec jego pocznie
 jić przeciw synu swemu, potykając
 się na nogi a podaw rękę wodzowi,
 15 wynidzie przeciw synu swemu.
 <11> A przyjąwszy ji on a matka,
 przytuliwszy k sobie, pocałowali ji a
 18 poczęta oba radością płakać. <12> A gdyż
 się Bogu *pomodlił a dzięki jemu
 *wzdał, *posadził się. <13> Tedy wziął
 21 Tobijasz młody żołąć rybią, pomazał
 oczy oćca swego. <14> A po małym czasie,
 jako za poł godziny, seszło bielmo
 24 z jego oczu jako miądza z białku
 jajecznego, <15> jaż <...> Tobijasz zdarł
 s oczu jego a rącze przeźrzał. <16> I
 27 *pochwali Boga on a Anna żona jego
 i wszytcy, jż o jego ślepocie
 wiedzieli. <17> A zwłaszcza Tobijasz
 30 sam mówił: „Chwałę tobie
 wzdawam, Panie Boże israhelski,
 boś ty mnie na czas pokarał
 33 a tyś mię uzdrowił. Owa toć już
 widzę Tobijasza syna swego. <18> Potem
 po siedmi dnioch wnidzie Sara,

młodego Tobijasza żona, ze wszą
 czeladzią, zdrowa, z dobytczety i z
 3 wielbłądy a s wielim pieniędzy
 i z tymi pieniędzmi, jeż był od Gabaela
 wziął. <19> I pocznie młody Tobijasza
 6 oćcu i macierzy wszytko po rząd
 powiadać, cso mu Bog dobr[z]ego
 na tej drodze przez tego człowieka,
 9 jen ji przewiodł, uczynił. <20> I przyszedł
 k niemu Achygor a Nabat, siestrzeńcy
 Tobijaszowy, k niemu społu się s nim
 12 radując, *iże *wszytko *dobre, csoż
 *przed nim *było *Bog *uczynił. <21> A za siedm
 dni godowali s wieliką radością
 15 chwaląc Boga a wiesieli sąc społu.

<12>

XII

<1> Tedy zawoław k sobie
 stary Tobijasza syna swego,
 18 rzecze: „Cso bychom mieli dać temu
 świętemu mężu, jen chodził z tobą?”
 <2> Tobijasza rzekł ocu swemu: „A cso by
 21 to było, oćcze, jeż bychom jemu mogli
 dostojnie otplacić za takie
 dobrodziejstwo, jeż nam uczynił. <3> On
 24 mię tam dowiodł, a zasię zdrowa
 przywiodł, a pieniądze od Gabela
 on wziął, on mię ożenił a ot
 27 mej gospodynjej dyjabelstwo
 zapędził, a jej starsze obradował,
 a mnie od połknienia rybiego
 30 obronił, a tobie zrok on nawrocił,
 a przezeń wszego
 dobrego jesmy napelnieni. A
 33 przeto cso jemu za to godnie
 otplacimy? <4> Ale proszę ciebie, oćcze
 moj, aby go poprosił, zaliby raczył

wziąć tego wszego połowicę, csosmy
 z sobą przynieśli”. **⟨5⟩** A zawoławszy
 3 jego, otec a syn otwiodą się
 s nim na stronę i poczęłasta jego
 prosić, aby raczył połowicę wszego,
 6 cso przynieśli z sobą, wziąć i
 mieć sobie. **⟨6⟩** Tedy anjoł powie
 jima tajnie, rzekąc: „Chwalcie
 9 Boga niebieskiego a przede wszemi
 żywymi wyznawajcie ji, iż s wami
 uczynił miłosierdzie swe. **⟨7⟩** A
 12 kakokoli tajemnicę krolowę tajno
 mieć dobrze jest, wszakoż uczynki
 boże wzjawić a wyznawać poćciwie
 15 jest. **⟨8⟩** Dobra jest modlitwa z
 postem a święte jałmużny lepsze
 są, niż skarby złote zgromadzić.
 18 **⟨9⟩** Bo jałmużna ot śmierci zbawia
 a ona jest, jeż ot grzechow oczyścia,
 a człowieku wieczny żywot
 21 nalazuje. **⟨10⟩** Ale ktorzy zgrzeszają a
 nieprawość czynią, nieprzyjaciele
 są dusze swej. **⟨11⟩** A przeto chcę
 24 wam prawdę zjawić a nie skryję
 ot was rzeczy tajnej. **⟨12⟩** Gdy się ty
 *modlisz se sżami a martwe
 27 *pochowawasz, a obiad twój
 *opuszczasz, a martwa ciała przez
 dzień w domu twem *taiszą, a o pońocy
 30 je *pochowawasz, tedy ja oferował
 twą modlitwę Panu Bogu.
 33 **⟨13⟩** A przeto iż eś był wdzięczen Bogu,
 potrzebno było, aby ciebie skusiło
 pokuszenie. **⟨14⟩** A już mię tedy posłał
 Pan, abych cię uzdrowił, a Sarę,

twe⟨go syna⟩ żonę, ot dyjabelstwa zbawił.
 3 ⟨15⟩ Bo ja jeśm Rafael anjoł, z tych
 siedmi jeden, jż zawżdy stoimy
 przed Bogiem”. ⟨16⟩ A gdyż oni ty rzeczy
 6 usłyszeli, zamęcili się a trzęsąc się
 padli na *swa *oblicza. ⟨17⟩ Tedy jim anjoł
 rzecze: „Pokoj wam, nie bojcie się!
 9 ⟨18⟩ Bo gdyżem s wami przebywał,
 tociem był przez wolę bożą. Ji
 chwalcie a śpiewajcie jemu. ⟨19⟩
 Widzianem ot was, jakoby ch jadł i
 12 pił s wami, ale ja pokarmu
 niewidomego i picia, jen od ludzi
 nie może widzian być, pożywam,
 15 ⟨20⟩ przeto czas jest już, abych się
 nawrocił k temu, jen mię posłał, ale
 wy chwalcie Boga a powiadajcie
 18 wszystkie dziwy jego”. ⟨21⟩ A jako to rzekł,
 natychmiast od jich oczu był wzięt, tak
 iże jego więcej nie uźrzel. ⟨22⟩ Tedy
 21 rychło padszy na swa oblicza za trzy
 godziny chwalili Boga a wstawszy
 wypowiadali wszystkie dziwy jego.

⟨13⟩

XIII

24 ⟨1⟩ A otworzyw Tobijasz
 stary usta swa, *pocznie
 *chwalić Boga rzekąc: „Wieliki
 27 jeś, Panie, na wieki a po wszystkie
 wieki krolewstwo twe, ⟨2⟩ bo ty
 biczujesz i uzdrawiasz, martwisz i
 30 żywisz, dowiedziesz do piekłów i
 wywiedziesz, a nie jest, kto by mógł
 uciec ręki twej. ⟨3⟩ Wyznawajcie
 33 Pana Boga, synowie israhelszczy a
 przede wszemi narody chwalcie ji,
 ⟨4⟩ bo przeto was rozproszył mie⟨dzy...⟩

(tu brak 2 kart)

⟨Judith⟩

⟨3⟩

3   ⟨...⟩ i stada owcza, i kozia, i końska,
 i wielbłądowa, i wszytek nabytek
 nasz i czeladzi nasze w twem
 opatrzaniu są. ⟨4⟩ To wszystko bądź pod
 twym prawem. ⟨5⟩ My *takież i synowie
 6   naszy sługi tve jesmy. ⟨6⟩ Przydź
 k nam, panie, pokojnie a pożywaj
 służby naszej, jako się lubić będzie
 9   tobie. ⟨7⟩ Tedy *Olofernes *zjedzie
 z *gory z jeźdźcy a s wielką mocą
 i *obeźrzy wszelkie miasto i wszelkiego
 12   przebywającego na ziemi, ⟨8⟩ a ze
 wszelkich miast weźmie sobie
 pomocniki męże silne a wyborne ku
 15   boju. ⟨9⟩ A tak wieliki strach wszem
 krainam *przypadnie, iże bydłęcy
 we wszystkich mieściech książęta
 18   i wszytcy poćiwi pospołu z pospolitym
 ludem wychodzili przeciw
 jemu, ⟨10⟩ przymując ji z koronami
 21   i z świetedlicami, wodząc
 tańce z piszczcy i z bębenniki. ⟨11⟩ A
 wszako to czyniąc, ukrutność serca
 24   jego ukrocić nie mogli, ⟨12⟩ bo miasta
 jich zborzył, a jich ługi porąbił,
 ⟨13⟩ bo był jemu krol Nabuchodonor
 27   przykazał, aby wszytki bogi ziemskie
 zatracił, toczusz, aby on sam
 bogiem nazwan był ot tych narodow,
 30   ktor[z]eż by mógł Olofernową
 mocą sobie poddać. ⟨14⟩ Tedy Olofernes
 przejaw Syryją Sobal i wszytkę
 33   Apamijam a wszytkę Mezopotanią,
 przyjął ku Idumejskim do
 ziemie Gabaa ⟨15⟩ i pobrał jich miasta

a tu mieszkał za trzydzieści dni,
w których dniach zjednać przykazał
3 wszystkie wojskę mocy swej.

⟨4⟩

IV

⟨1⟩ Tedy usłyszawszy to synowie
israhelszczy, już bydlili w
6 ziemi Juda, wzbali się barzo jego
oblicza, ⟨2⟩ tak iż strach i groza
*padnie na jich myśl, aby tegoż nie
9 uczynił Jerusalemu i kościołowi bożemu,
cso był uczynił jinym miastom
i kościołom jich. ⟨3⟩ I posłali po wszej
12 Samaryi wszędy wokoł aż do Jerycho,
a osadzili wszystkie wirzchy na
gorach, ⟨4⟩ a mury otoczyli swe wieśnice,
15 a swiożą do nich użytki ku potrzebie
na walkę. ⟨5⟩ A także Eljachym
kapłan pisał ku wszem, którzy
18 bydlili w Ezdrelon, jeż leży przeciw
wielikiemu polu podle Dotaim,
i wszystkim, przez ktoreż by mogła
21 wojska ciągnąć, ⟨6⟩ aby osiedli
gory, przez jeż to by droga wiodła
ku Jerusalem, a tu by strzegli,
24 gdzież by mogła nawęższa droga
miedzy gorami być. ⟨7⟩ I uczynili synowie
israhelszczy, jako jim przykazał
27 był kapłan boży Eljachym. ⟨8⟩ I
wzwołał wszystkie lud ku Panu wielką
pilnością a poniżyli swych dusz w
30 poście sami i jich żony. ⟨9⟩ I oblekli
się kapłani w cylicyja, a swe dzieci
składli przeciw kościołowi bożemu,
33 a ołtarz boży przykryli cylicyjum.
⟨10⟩ I wzwołali ku Panu Bogu
israhelskiemu jenym duchem, aby *jich

*nie *poddawał *w* plon ni jich dziatek,
 ni jich żon na rozdzielanie a
 3 jich miast na wygładzenie, a jich
 świątynie na pokalenie. <11> Tedy Elijachym
 wieliki kapłan boży schodziw
 6 wszytek Israhel, cieszył je swą rzeczą
 <12> rzekąc: „Wiedźcie to, iżec *usłyszał
 Pan prośby wasze, acz trwając
 9 setrwacie w pościech waszych i w
 modlitwach w widzeniu bożem. <13>
 Wspominajcie na Mojżesza sługę bożego,
 12 jen Amalech ufającego w swą
 siłę i w swą moc, i w swą wojskę,
 i w swe szczyty, i w swe wozy, i w swe
 15 jeźdźce, nie żelazem bojuję, ale
 świętymi modlitwami modląc
 się Bogu, pobił. <14> Takież porażeni
 18 będą wszytcy nieprzyjaciele israhelszczy,
 acz setrwacie w tem uczynku,
 któryście poczęli. <15> A tak ku jego
 21 napominaniu, modląc się Bogu,
 trwali przed obliczym bożym,
 <16> tak iże i ci, jż obiety oferowali
 24 Bogu, obleczeni sąc w cylicyjum,
 oferowali poświętnne rzeczy
 Bogu a był popioł na głowach
 27 jich. <17> A ze wszego sierca swego
 modlili się Bogu, aby nawiedził Israhelskie.

<5>

V

<1> A powiedziano
 30 Olofernowi książęciu
 rycerstwa asyrskiego, iże
 synowie israhelszczy przyprawiali
 33 się ku bronieniu, osadziwszy drogi
 w gorach. <2> Tedy Olofernes
 wielikim rozniewaniem zapaliw

się w wieliki gniew i zwoła
 wszytka książęta moabska a
 3 wojewody amońskie, <3> i rzecze k nim:
 „Powiedzcie mi, który jest to lud, jen
 gory osiadł, albo ktora a kaka, a
 6 kako wiele miast jich, a także ktora
 jest moc jich, a kako jich jest
 wiele, albo kto jest krolem jich
 9 rycerstwa <4> a przecz tako mimo
 wszytki jine, jż bydłą na wschod
 słuńca, ci wzgardzili mną, a nie
 12 wyszli naprzeciw nam w drogę,
 aby nas przyjęli z pokojem?” <5> Tedy
 Achyjor wojewoda wszech synow
 15 amonickich odpowie rzekąc:
 „Raczyszli mię słyszeć, panie moj,
 powiemci prawdę przed twym
 18 obliczym o tem ludu, jż bydli
 po gorach, <a> nie wynidzieć krzywe
 słowo z ust mych. <6> Lud z pokolenia
 21 kaldejskich jest. <7> Ten napirwej bydlił
 w Mezopotani, [a] iże nie chcieli
 naśladować bogow swych przodkow,
 24 jż byli w ziemi kaldejskiej,
 <8> a tak niechawszy duchownych
 obyczajow swych przodkow, jeż to *w
 27 *naśladowaniu *wiele *bogow *czynili,
 <9> jenego Boga niebieskiego
 są naśladowali, jenże jim i
 30 przykazał, aby wyszli ottąd a bydliłi
 w Charan. A gdyż głod był po wszej
 ziemi, weszli do Ejipta a tu we
 33 czterzechstoch leciech tak się rozmnożyli,
 iże jich wielikość nie mogła
 zliczona być. <10> A gdyż je nędzył krol

ejipski i *działem swych miast błotu
 (a cegle) poddał je, wołali ku Bogu
 3 swemu i ranił Bog jich ziemię
 rozmaitymi ranami. (11) A gdyż je
 wygnali Ejipszczy ot siebie, przestała
 6 rana od nich, potem chcieli je (zjimać a)
 k swej robocie nawrócić,
 (12) a gdyż oni uciekali, Bog
 9 niebieski otworzył jim morze, tako iż
 s obu stron stało morze
 jako mury twarde, a ci to suchą nogą
 12 po dnu morskiem (idąc) przeszli. (13) Na
 ktoremże mieścucu, gdyż je wojska
 przez liczby Ejipskich ścigała,
 15 tak jest wodami zatopiona, iż
 z nich niżadny żyw nie
 ostał, jen by ten uczynek zwiastował
 18 bądącym. (14) A gdyż wyszli z
 Rudnego Morza, puszcza gory
 Synaj je potkała, na niejże to nigdy (człowiek)
 21 nie mógł bydlić ani syn człowieczy
 gdy odpoczywał. (15) Tu jim
 gorzkie studnice ku picciu osłodzony
 24 a za czterdzieści lat użytkow
 pożywali z nieba. (16) A kędykoli
 się obrocili przez łączyska i
 27 przez strzał, i przez szczyta, i przez
 miecza Bog jich bojował za
 nie a wždy zwyciężył. (17) A nie był
 30 niżadny, kto by temu ludu przekazał,
 jeno gdyż odstąpił ot służby
 Pana Boga swego. (18) Bo
 33 kilkokolwiek modlili się jinym
 bogom kromie Boga swego,
 tylekroć poddani w łup a w

miecz, a w pogańbienie. <19> A
 kilkakrotnie kajali się żałując, iż
 3 odstąpili ot służby Pana Boga
 swego, dał jim Bog niebieski
 moc ku obronie. <20> A także krola
 6 kananejskiego i jebuzejskiego, a
 farezejskiego, i etejskiego, a
 ewejskiego, i amorejskiego, i
 9 wszystkie mocne w Ezebonie pobiwszy,
 ziemie jich i miasta oni są
 obdzierżeli. <21> A dojad nie zgrzeszyli
 12 w widzeniu Boga swego, było s nimi
 wszystko dobre, bo Bog jich
 nienawidzi grzecha. <22> A także
 15 niedawno przed tymi laty, gdyż
 byli zstąpili z drogi, jaż dał jim
 Bog, aby po niej chodzili, pogubieni
 18 byli walkami ot wielu narodów
 a wiele z nich wiedziano <jęte>
 *z *ziemie *swej. <23> A ninie się nawrocili
 21 ku Panu Bogu swemu z
 rozproszenia swego, jim byli
 rozproszeni, i sebrani są w jedność,
 24 i weszli na to wszystko pogorze[e],
 a lepak władną Jerusalem, tu gdzie
 jest świątynia świętych. <24> Przeto
 27 już, panie moj, popytaj się, jestli
 który grzech jich znamienity w
 widzeniu Boga jich, tedy przezpiecznie
 30 wzydźmy k nim, bo Bog jich
 poddaw podda je tobie i będąc
 poddani pod jarzmo mocy twej.
 33 <25> Jestlić nie niżadnego rozniewania
 ludu temu przed Panem
 Bogiem jich, nie będziem moc

3 przeciwić się jim, bo jich Bog
 obroni je i będziem w pogańbieniu
 6 wszej ziemi. <26> I stało się, gdyż
 Achyjor przestał mowienia słów
 swych, rozniewali się wszytscy
 9 wielicy panowie Olofernowi a
 myśleli ji zabić, rzekąc jeden ku
 drugiemu: <27> „Kto jest ten, jen mowi,
 12 by synowie israhelszczy mogli przeciwić
 się krolowi Nabuchodonozorowi
 i wojskam jego, wszako są ludzie
 15 przez odzienia i przez siły, i
 przez domysłu umienia ku boju.
 <28> Aby Achyjor poznał się, iż nami
 kłama, pociągniem na gory, a gdyż
 18 zjimani będą jich mocni, tedy
 także s nimi Achyjor mieczem *porażon
 *będzie, <29> aby wiedział wszelki
 narod, iż Nabuchodonozor jest
 bog ziemski a kromie jego nie jinego”.

<6>

VI

21 <1> I stało się, gdyż
 przestali mowienia *swego,
 rozniewaw się Olofernes <...>, rzekł ku
 24 Achyjorowi: <2> „Przeto iżesz nam
 prorokował rzekąc, iż lud israhelski
 *obranion będzie Bogiem swym, ja
 27 tobie ukazę, iż nie jest jiny bog
 jeno Nabuchodonozor. <3> Kiedyż je
 30 pobijemy wszytki jako jenego człowieka,
 tedy s nimi i ty mieczem asyryjskim
 zagubion będziesz a wszytek Israhel
 z tobą zaginieniem pominię.
 33 <4> A skusisz, iż Nabuchodonosor jest
 pan wszej ziemi, a tedy miecz mego
 rycerstwa przedzie twe boki, a przekłot

sąc, między rannymi israhelskimi
padniesz, a nie odetchniesz, aż s nimi
3 i zginiesz. **⟨5⟩** A jestli proroctwo
swe mnisz prawe, nie zmieni
się oblicze twe, a groza, jaż twarz
6 twą posiadła, otydzi ot ciebie, acz
mnisz, iżę ta słowa ma nie
mogą się wypełnić. **⟨6⟩** Ale aby wiedział,
9 iżę s nimi społu tego dojdiesz,
owa w tę godzinę temu ludu
będziesz przytowarzyszon, iżę gdyż
12 godne męki od miecza mego
przymą, ty podobnej pomście podłężesz.
⟨7⟩ Tedy przykazał Olofernes
15 sługam swym, aby popadnąc
Achyjora i wiedli ji do Betulijej
a dali ji w ręce synom israhelskim.
18 **⟨8⟩** wziąwszy ji słudzy Olofernowy,
brali się po poloch. Ale
gdyż się przybliżyli ku goram,
21 wyszli przeciw jim ci, již z proce
łuczają. **⟨9⟩** A oni się odwrociwszy
od boku gory, przywiązali Achyjora
24 ku drzewu za ręce i za nodze,
a tak związanego wiciami,
niechawszy go tu, wrocili się
27 ku panu swemu. **⟨10⟩** Potem synowie
israhelszczy, szcedwszy z Betulijej, przyjeli
k niemu, jegoż rozwiąwszy,
30 wiedli do Betulijej a postawiwszy
ji pośrzod luda tego, jęli
się jego pytać, prze którą by wine
33 Asyrszczy swiązanego jego tu niechali.
⟨11⟩ A w tych dniach bylesta tu dwie
książęci: Ozyjasz, syn Micha z pokolenia

Symeonowa, a Charym,
 jen słowie Gotonijel. <12> A tak stoje
 3 przed starszymi Achyjor i przede
 wszemi, *pocznie powiadać
 wszystko, cso był mowił ku opytaniu
 6 Olofernowu a kako lud Olofernow
 prze taką rzecz chciał ji zabić,
 <13> a kako Olofernes rozniewaw się,
 9 prze taką rzecz kazał ji Israhelskim
 dać, aby gdyżby syny israhelskie
 przemogł, tedyby także i samego
 12 Achyjora mękami rozmaitymi
 kazał zagubić, przeto iże był rzekł:
 „Bog niebieski jest obrońca
 15 jich”. <14> A gdyż to wszystko Achyjor
 wymowił, wszytek lud padnie na
 *swa *oblicza modląc się Bogu
 18 a pospolitym narzekanim i płaczem
 jenostajnie swe prośby przelewali
 <15> rzekąc: „Panie Boże nieba
 21 i ziemie, weźrzy na jich pychę
 a względni na naszą pokorę, a
 twarzy twych świętych obeźrzy,
 24 a ukaż, iże ty nie opuszczasz w cię
 ufających, a ty iste, jż w się ufają
 a w swej sile się chełpią, poniżasz.
 27 <16> A tak dokonawszy płaczu a
 przez cały dzień modlenie lud<a>
 ku Bogu wypełniwszy, jęli się cieszyć
 30 Achyjora <17> rzekąc: „Bog óccow
 naszych, jegożeś ty moc zwiastował,
 on, *obdarzyciel, tobie da
 33 za odpłatę, aby ty drzewiej jich
 zaginienie uźrzał, niżli nasze.
 <18> A gdyż Pan Bog dobrowoleństwo

da sługam swym, bądź z tobą także
 Pan między nami, a jako się tobie
 3 będzie lubić, tak z twymi se wszemi
 będziesz przebywać ⟨s nami⟩. ⟨19⟩ Tedy Ozyjasz
 dokonaw rady, pojmie ji do
 6 swego domu i uczyni wielką wieczerzą.
 ⟨20⟩ A wezwaw wszech kapłanow,
 społu wypełniwszy post, pokarmili
 9 się. ⟨21⟩ A potem wszytek lud
 był zwołan a przez całą noc w
 kościele się modlili, prosząc pomocy
 12 od Boga israhelskiego.

⟨7⟩

VII

⟨1⟩ Potem Olofernes drugiego
 dnia przykaże swym wojskam,
 15 aby ciągli przeciw Betulii. ⟨2⟩ A było
 pieszych XX a sto tysięcy a
 jeźdźców XXII tysięcy kromie
 18 tych przyprawnych mężow, już
 byli zjimani a przywiezeni z
 włości i z miast wszelkiego *wieku.
 21 ⟨3⟩ Ci się wszytcy przyprawili
 ku pobiciu przeciw synom israhelskim.
 I przydą po stronie gory
 24 aż na samy wirzch, jen patrzy
 do Dotaim ot miasta, jeż to słowie
 Belma, aż do tego miasta, jeż
 27 to słowie Celmon, jeż leży przeciw
 Ezdrelon. ⟨4⟩ Tedy synowie israhelszczy,
 uźrawszy jich wielikość, padli
 30 na ziemię, sypiąc popioł na swe
 głowy, jednostajnie się modląc,
 aby Bog israhelski ukazał swe
 33 miłosierdzie nad swym ludem.
 ⟨5⟩ A wzięwszy na się odzienia swa
 bojowa i obsadzili wąskości drog

miedzy gorami a tu bydlili, strzegąc
tych drog we dnie i w nocy.
3 <6> Potem Olofernes, zjeździw wszędy
wokół, najdzie *studnice na
południe stronie przed miastem,
6 z nichże jest woda wiedziona do
miasta, i przykazał przecinać
rury wodne. <7> Ale były niedaleko
9 od muru jine studnice, z nichże
kradmo wody naczyrali ku
ochłodzeniu sierz swych więcej
12 niżli ku picciu. <8> Ale synowie Amonowi
a Moabowi, przystąpiwszy
ku Olofernowi rzekli: „Synowie
15 israhelszczy nie ufając w kopije
ani w strzelbę, ale gory bronią
jich a pagorki je ogradzają,
18 przeto radzi na wirzech(ach) osadzają
się. <9> A przeto chceszli je przez
boja przemoc, położ strożą u studnic,
21 ac z nich nie bierzą wody,
a tak przez miecza zgubisz je,
boć snadź ustaną w pracy,
24 podadzą tobie miasto swe, jegoż
mnimają, by nie mogło dobyto być,
iże jest na gorze posadzono. <10> I
27 zлюбиło się to słowo Olofernowi i
wszem jego radźcam, i ustawi na
wsze strony wokół stroże nad
30 studnicami. <11> A gdyż ta stroża trwała
za *trzydzieści dni, przeschnęły
cysterny i zgromadzenie wod
33 wszystkim bydłącym w Betulii, tak iże
nie było we wszem mieście, otkąd by
się napili do sytości za jeden

dzień, ale pod miarą dawano ludziem
 wodę na każdy dzień <12> Tedy sebrawszy
 3 się ku Ozyjaszowi wszytcy
 mężowie i żony, młodzieńcy i
 robieńcy, a wszytcy pospołu jenym
 6 głosem <13> rzekli: Sądź to Pan między
 nami a między tobą, iżes nam
 tak wiele złego uczynił, nie chcąc
 9 mówić pokojnie z Asyrskimi,
 a przeto nas Bog poddał pod jich
 ręce, <14> a już nie, kto by wspomógł, gdyż
 12 zginiem przed jich oczyma w pragnieniu
 a w poginieniu wielikim.
 <15> A już zgromadźcie wszytki, ktorzy
 15 są w mieście, abychom się dobrowolnie
 podali Olofernowi. <16> Bo lepiej
 jest, abychom, żywi sąc, jęci chwalili
 18 Boga, niżli, zmarszy *od *niedostatku
 *wodnego, byli dani w pośmiech
 wszemu ludu, *dojąd *wiedzimy żony
 21 nasze i dzieci nasze mrąc przed naszyma
 oczyma. <17> Przyzywamy na świadecztwo
 dziś niebo i ziemię, i Boga
 24 oćcow naszych, jen się nad nami
 mści podle grzechow naszych,
 iże chcemy, abyście już podali miasto
 27 w ręce rycerstwu Olofernowu,
 a tak bądź skończenie nasze krotkie
 od miecza, niżby się przedłużyło
 30 w pragnieniu picia. <18> A gdyż to
 powiedzieli, zastał się płacz i krzyczenie
 wielikie we wszem sebraniu między
 33 wszemi za długą chwilę, tak
 iże za wiele godzin jednym głosem
 wołali ku Panu Bogu rzekąc: <19> „Zgrzeszyliśmy,

Panie, s oćcy naszymi, nieprawiesmy
uczynili, grzechsmy uczynili.
3 <20> Ale iżeś ty dobrotliwy, smiłuj
się nad nami a w twem biczu
pomści nad naszymi grzechy, a nie
6 poddawaj wyznawających cię ludu,
jenże ciebie nie zna, <21> aby nie
rzekli miedzy pogany: «Gdzie jest jich
9 Bog?»» <22> A gdyż już, sąc utrudzeni tym
wołaniem a tym płaczem zemdleni,
przestali byli, <23> tedy Ozyjasz powstaw,
12 ano się jemu lice słzami polewają,
rzekł: „Bracia, miejcie dobrą myśl
a za tych to pięć dni poczekajmy
15 smiłowania od Boga. <24> Azalić swej
mierziączki ukroci a da sławę swemu
jimieniu. <25> A jestli za tych pięć
18 dni nie przydzie nam pomoc, uczynimy
podle waszych słow, jeżeście mowili.

<8>

VIII

<1> I Stało się,
21 gdyż ta słowa usłyszała
Judyt wdowa, jaż była dziewczka
Merary syna Adorowa, s(yn)a Jozefowa,
24 syna Ozyje, syna Elaj, syna Jannor,
syna Jedeonowa, syna Rafajimowa,
syna Achytobowa, syna
27 Melchyjaszowa, syna Emanowa, syna
Matanije, syna Salatyjelowa, syna
Symeonowa, syna Rubenowa, <2> a
30 jej mąż był Manases, jen umarł
we <dn>ioch żniwa jęczmienego, <3> bo
stał nad żeńcy, jiz snopy wiązali
33 na polu, a przyszedszy wiadro
wielikie na jego głowę, a uraziło
ji i umar jest w Betulii mieście

swem a pochowan jest tu s oćcy
 swymi. <4> I była Judyt, żona jego,
 3 ostała wdową już trzy lata a
 sześć miesięcy. <5> A na swirzchniem
 podniebieniu swego domu
 6 uczyniła sobie tajny pokoik, w
 niemże z swymi *dziatkami zawarszy się
 przebywała, <6> mając na
 9 swych łądźwiach gżło włosiane,
 pościła się po wsze dni żywota
 swego kromie dniow sobotnych
 12 a dniow nowego miesiąca,
 a świątkow domu israhelskiego.
 <7> A była wielmi jasnego weźrzenia.
 15 Jejże to mąż był odumarł *w *bogacstwie
 *wielikiem a czeladź
 opłwita, a jimienie – stad[a] wołow,
 18 a stad owczych pełno. <8> A ta
 była między wszemi nasławętniejsza,
 iże się bała Boga barzo,
 21 a nie był niżadny, kto by mowił
 o niej złe słowo. <9> Przeto gdyż
 ona usłyszała, iże Ozyjasz ślubił
 24 podać miasto po pięci dnioch
 nieprzyjacielom, posłała ku
 kapłanom Chamry a Charym, aby
 27 przyszli k niej. <10> A gdyż przydą, rzecze
 k nima: „Ktore jest to słowo, jemuż
 powolił Ozyjasz, aby podał miasto
 30 Asyrskim, acz w pięci dnioch nie
 przydzie pomoc nam? <11> I kto jeście wy,
 jż pokuszacie Pana Boga? <12> Bo taka
 33 rzecz miłosierdzia bożego nie
 obdzierża, ale więcej gniew
 wzbudza a rozniewanie zanieca.

3 <13> Ułożyście wy ten czas miłosierdziu
bożemu a podle waszej wolej
ustawiliście jemu dzień. <14> Ale
iże jest Pan Bog cirpiedliwy,
pokajmy się tego a smiłowania
6 jego se słzami pożądamy, <15> bo
Bog nie *przeciży jako jiny człowiek,
ani jako syn człowieczy ku
9 gniewiwości się zapala. <16> A przeto
poniżmy przed nim nasze dusze,
a w duchu skruszonym a poniżonym
12 służąc jemu <17> a płacząc, powiemy
Panu, aby podle swej wolej
s nami uczynił swe miłosierdzie,
15 aby jako się zamąciło
sierce nasze w jich pysze, tako
takież z pokory naszej abychom
18 osławieni byli. <18> Bosmy nie
naśladowali grzechow naszych
oócow, již ostawszy Boga swego
21 modlili się bogom cudzym,
<19> prze ktory to grzech podani są
pod miecz a w łup i w pogańbienie
24 swym nieprzyjacielom,
ale my nie wiemy jinego
boga kromie Pana Boga naszego,
27 <20> przeto czekajmy w pokorze
ucieszenia *naszego, bo on pomści
naszej krwie w udręczeniu
30 nieprzyjacioł naszych a poniży
wszech narodow, ktorzykoli
powstaną przeciw nam, a uczyni
33 je przez czci Pan Bog nasz. <21> A przeto
ninie wy, bracia, jizeście
kapłani w ludu bożem <a> z was

zależy zbawienie jich dusz,
 ku wymowie waszej sierca
 3 jich podźwignicie, aby wspominali
 na to, iż jich oćcowie
 pokuszeni, aby doliczono
 6 na nich, w prawdzieli naśladowali
 Boga swego. <22> Mają pamiętać,
 kako oćiec nasz Abram
 9 pokuszon a przes wielkie
 zamętki opatrzon będąc,
 ustawiczen, przyjacielem bożym
 12 uczynion jest. <23> Takież Izaak, takież
 Jakob, takież Mojżesz i wszytcy,
 ktorzy się Bogu lubili, przez
 15 wielkie zamętki szli a obeźrzani
 są wierni. <24> Ale ci, ktorzy są
 pokuszenia bożego z *bojaźni nie
 18 przyjęli, ale swą niecirzpliwość[a]
 a ganienie swego szemrania
 ukazali przeciw Panu Bogu,
 21 <25> i zagubieni od zagubiciela,
 a od robakow są zginęli.
 <26> A przeto my nie mścimy siebie
 24 nad tym, cso cirzpiemy, <27> ale
 przyliczając naszym grzechom, ta ista
 zamączenia przymujemy za mniejsza
 27 biczowania boża jako sługi
 jego, ktore karze, wierząc temu,
 iż ku naszemu polepszeniu to
 30 się nam przygodziło, ale nie ku
 zatraceniu”. <28> I rzekli k niej Ozyjasz
 a kapłani: „Wszystka słowa, jażes
 33 mowiła, prawa są a nie w twych
 rzeczach nijenego pochybienia,
 <29> a przeto już modl się za nas

Bogu, boś ty żona święta a
 bojąca Boga”. **⟨30⟩** I rzekła Judyt: „Jako
 3 znacie, iżę csom mogła mowić,
 z Boga jest, **⟨31⟩** także to, csom
 umieniła uczynić, jestli z Boga, skuście
 6 a za to proście Boga, aby pewną
 uczynił radę mą. **⟨32⟩** Staniecie u
 brony mieśckiej tej nocy, a jać
 9 wynidę z swą służebnicą, a proście,
 jakoście rzekli, iżę w pięci
 dniach seżrzy Bog na swoj lud
 12 israhelski. **⟨33⟩** A nie chcę, byście wy
 spytali uczynka mego a dokąd wam
 nie ukażę, nics jinego nie bądź,
 15 jedzinie modlitwa za mię ku
 Panu Bogu naszemu”. **⟨34⟩** I rzeknie
 Ozyjasz kapłan judzski: „Jidzi w
 18 pokoju a Pan bądź z tobą na pomstę
 naszych nieprzyjacioł”. A wrociwszy się odeszli.

⟨9⟩

IX

⟨1⟩ A gdyż
 21 oni odeszli, weszła Judyt
 do przebytku swego a oblekszy się
 w cylicyjum, nasuwszy popiołu
 24 na swą głowę a padszy na ziemię,
 wzwoła ku Panu Bogu rzekąc:
⟨2⟩ „Panie Boże oćca mego Symeona,
 27 jenżeś jemu dał miecz ku
 obronie przeciw cudzokrainom,
 jż byli nasilnicy w swej
 30 niesromiżliwości, obnażywszy
 biodrę panięską na pogańbienie.
⟨3⟩ I podałeś żony jich w plon
 33 a dziewczki jich w jęstwo, a wszytek
 jich plon w rozdział sługam
 twym, jż gorlili się prze

*zakon twój, proszę, Panie Boże
 3   moj, wspomóż mi wdowie. <4> Boś
 ty sam uczynił wszystko pierwe, a ty
 ciężkie przygody, jeż nas potkały,
 6   tyś wymyślił, a to się stało, coś
 ty chciał, <5> bo wszystkie drogi twe
 gotowy są a twe sądy w twej
 opatrności położyłeś. <6> Weźrzy ninie
 9   na stany asyrskie, jakoś raczył
 <tedy> weźrzeć na stany ejipskie,
 gdy po twych sługach *wodzenie
 12   bieżeli, ufając w swe wozy i w
 swe jeźdźce y w wielkość bojowników.
 <7> A tyś weźrzał na jich zastępy,
 15   a ćmy je znędziły. <8> Dzierżała
 głębokość nogi jich a wody je
 wszystkie pokryły. <9> Takież się zstań
 18   i tym, Panie, już ufają w swą wielkość
 i w swe wozy, i w swe spustki, <i w swe szczyty>,
 i w swą strzelbę, i w swe włocznie,
 21   <10> a nie wiedzą, iżeś ty sam Bog
 nasz, jen trzesz boje przeciwne
 ot początku, a Pan jest jimię
 24   tobie samemu. <11> Wzwiedź ramię
 twe, jakoś ot początku czynił,
 poraż jich moc silną mocą twą,
 27   ac jich moc padnie w twej
 gniewiwości, już *ślubuju, iże chcą
 rozruszyć twą świąć a pogańbić
 30   stanek twego jimienia, a
 skazić mieczem swym rog ołtarza
 twego. <12> Uczyn, Panie, aby pycha
 33   jego włosnym mieczem [jego głowa]
 była ścięta, <13> ac będzie jęt
 sidłem swych oczu, na mię względnąw,

a uderzysz ji łaską warg
 mych. <14> Daj mi, Panie, ustawiczność
 3 na mej myśli, abych jim pogardziła,
 a *wszytkę *moc *jego *abych
 *przewrociła. <15> Bo to będzie
 6 pamięć jimienia twego, gdyż
 ręce żeńskie ji porzucita. <16> Bo
 nie jest siła twa w sebraniu
 9 luda, Panie, ani w sile końskiej
 wola twa, ani się tobie pyszni
 lubili ot początku, ale pokornych
 12 a cichych zawżgi się tobie lubiła
 modlitwa. <17> Boże niebieski,
 stworzycielu wod a Panie wszego
 15 stworzenia, usłysz mię nędzną,
 tobie się modlącą a w twe miłosierdzie
 ufającą. <18> Wspomień, Panie,
 18 na *sługę twą a daj słowo w
 ma usta, a *sierce *mego *umysłu posil,
 aby dom twój w poświęceniu twem
 21 ostał, <19> ac wszytcy narodowie
 poznają, iżes ty Bog a nie jest jiny kromie ciebie”.

<10>

X

<1> I stało
 24 się, gdyż przestała wołać
 ku Panu, wstała z tego miasta, na
 niemże leżała rozpostarszy się
 27 przed Panem. <2> I zawołała służebnice
 swej, i seszła do domu, i rzuci
 z siebie cylicyjum, a swłokszy z siebie
 30 odziew wdowski, <3> omyła swe
 ciało a pomazała się mirrą nalepszą,
 a rozczosawszy włosy głowy
 33 swej, wstawiła czepiec na głowę
 swą i oblekła się w rucho ucieszenia
 swego, a obuła nogi swe

w trzewice, i wzdzieje nałokietnice
a lilije i nausznice, i pirścienie,
3 i wszemi jinymi okrasami okrasila
się. <4> Jejze także Bog przydał
krasy, bo wszytka ta ozdoba nie
6 z nieczystoty, ale se csnoty bożej
pochadzała. A przeto Pan wszytkę
tę krasę na niej rozszerzył, aby
9 nieprzyrownaną krasą wszech
oczyma była ukazana. <5> I włożyła
na swą służebnicę łagwicę wina
12 a banię oleja, a *kubek, a *ziele,
a syr, a chleb i brała się przed
się. <6> A gdyż przysła ku bronie
15 mieśckiej, *najdzie Ozyjasza a książęta
mieśckie. <7> Jiż gdy ją opatrzyli,
lększy się podziwili się barzo
18 krasie jej, <8> a wszako niczego jej
nie opytali i wypuścili ją precz
z miasta rzekąc: „Bog oćcow
21 naszych daj tobie swą miłość
a wszytkę radę sierca twego
swą mocą posil, ac się tobą osławi
24 Jerusalem a bądź jimię
twe w liczbie świętych a sprawiedliwych.
<9> I odpowiedzieli, ktorzy
27 tu byli, wszytcy jenym głosem:
„Bądź tak, bądź tak”. <10> Przeto Judyt
modląc się <Bogu> wynidzie precz brona,
30 ona i służebnica jej. <11> I stało się,
gdyż szła z gory na dniu, potkali
się s nią strożowie asyrszczy i
33 ustanowili ją rzekąc: „Odkąd się
bierzesz a dokąd idziesz?”. <12> Ona
otpowie: „Dziewkaciem żydowska a przetom

uciekła od jich oblicza, bociem poznała
 będącą rzecz, iżę będą wam
 3 podani w plon, przeto iżę wzgardzili
 wami a nie chcieli się wam
 podać dobrowolnie, aby naleźli
 6 miłość w widzeniu waszem. <13> A
 prze tę przyczynę umyśliłam sobie
 rzekąc: Pojđę przed oblicze
 9 książęcia Oloferna a powiem jemu
 jich tajną radę, a ukażę jemu, którą
 przystępą mogliby jich dobyć,
 12 tak aby z jego zastępa niżadny
 mąż nie zaginał”. <14> A gdyż usłyszają ci
 mężowie słowa jej, patrzyli
 15 na jej twarz a była *groza w jich
 oczu, bo się dziwili jej krasie
 barzo, <15> i rzekli k niej: „Zachowałaś
 18 duszę swą, iżęś taką radę
 znalazła, aby zszła ku panu naszemu.
 <16> A to jście wiedz, <iżę> gdyż
 21 staniesz przed jego obliczym, dobrze
 tobie uczyni a będziesz namilejsza
 w jego sercu”. I wiedli ją ku stanu
 24 Olofernowu, i opowiedzieli ją.
 <17> A gdyż weszła przed oblicze jego,
 natychmiast był jęt od swu oczu
 27 Olofernes. <18> I rzeką k niemu jego
 służebnicy: „Kto jest ten, jen by nie
 chciał bojować przeciw ludu
 30 żydowskiemu, gdyż tak krasne żony
 mają?” <19> A użrawszy Judyt Oloferna,
 a on siedzi pod podniebim,
 33 jeż było [udziałano] z złotogłowa
 a z złota i z smaragda a z kamienia
 nadroższego *setkanim, <20> a gdyż

na jego twarz weźrzała, pokłoniła
 się jemu, padszy na ziemi,
 3 i wzwiedli ją wz górę słudzy Olofernowi
 z przykazania pana swego.

⟨11⟩

XI

⟨1⟩ Tedy Olofernes przemowi
 6 kniej: „Bądź dobrej
 myśli a nie lękaj się w sercu
 twem, bom ja nie chciał nigdy
 9 uszkodzić męża, którykoli chciałby
 służyć krolowi Nabuchodonorowi,
 ⟨2⟩ a lud twój, by był mną nie
 12 wzgardził, nie wzwiodłbych kopija swego
 przeciw jemu. ⟨3⟩ A już powiedz mi,
 15 prze którą przyczynę odeszłaś od nich
 a zлюбиło się tobie k nam przyć”.
 ⟨4⟩ Otpowie Judyt: „Przymi słowa
 18 swej służebnice, bo posłuchnieszli
 słow mych, swirzchowaną rzecz
 uczyni Pan z tobą. ⟨5⟩ Bo żyw jest
 21 Nabuchodonor krol ziemski i jego
 moc żywa jest, jaż jest w tobie ku
 skaraniu i ku polepszeniu wszego
 24 luda błędnego, bo nie tylko ludzie
 służą jemu przez cię, ale i
 zwierzęta polna poddany są jemu,
 ⟨6⟩ bo jest tak wzniesion domysł
 27 twego rozumu po wszech narodziech
 a ukazano jest ludu wszego
 świata, iżes ty jeden sam dobry
 30 a mocny we wszem krolewstwie
 Nabuchodonorowie, a kaźń twa
 po wszech włościach jest ogłoszona.
 33 ⟨7⟩ Ani jest to tajno, cso mówił
 Achyjor, ani to jest nie wiadomo,
 iżes się jemu to stanie, csoś ty

przykazał nad nim uczynić. **⟨8⟩** Bo to jest
 jisto, iż nasz Bog tak rozniewan
 3 grzechy naszymi, iż wskazał ludu
 swemu przez proroki swe, iż
 je chce poddać *jich *nieprzyjacielom
 6 prze ich grzechy. **⟨9⟩** A przeto
 wiedząc to synowie israhelszczy, iż
 Pana Boga swego rozniewali,
 9 strach twój spadł na nie **⟨10⟩** a nadto
 głód je poścignął, a od niedostatku
 wody między umarłymi są policzeni.
 12 **⟨11⟩** A już się o to radzą, aby zbili
 bydła swa a pili jich krew, **⟨12⟩** a
 poświęćne rzeczy Boga swego, jichże
 15 przykazał Pan nie dotykać się, ze
 zboża, wina i oleja, to wszystko
 umienili nałożyć na walkę a
 18 strawić, jegoż by się nie mieli ani
 rękoma dotykać. A przeto iż
 to czynią, *jeż *jest *złe, będą dani
 21 na zatracenie. **⟨13⟩** A ja, dziewczka twa,
 poznawszy to, uciekłam od nich
 a posłał mię Bog, abych ty rzeczy
 24 tobie zwiastowała. **⟨14⟩** Bo ja, dziewczka
 twa, naśladowuję Boga mego zawżgi
 i ninie u ciebie są, przeto
 27 przyjaj mi, dziewce twej, ac
 wychodząc modlić się będę Bogu,
⟨15⟩ a powie mi, kiedy jim nawroci
 30 jich grzech, a jać przyszedszy
 zwiastuję tobie, tak iż ja dowiodę
 cię na pośrzod Jerusalem a będziesz
 33 mieć wszytek lud israhelski
 jako owce, jeż pastyrza nie
 mają, a nie wszczeka nijeden **⟨pies⟩**

przeciw tobie, <16> bo to mnie powiedziano
 zjednanim bożym. <17> A iże się Bog
 3 rozniewał na nie, przeto ja jeśm
 posłana Bogiem ty rzeczy zwiastować
 tobie. <18> I zлюбиła się ta wszytka
 6 słowa Olofernowi i sługam
 jego a dziwowali się wszytcy mądrości
 jej, i mowił drugi ku drugiemu:
 9 <19> „Nie takiej żony na ziemi w
 weźrzeniu, w krasie i w umyśle swych
 słow”. <20> I rzekł k niej Olofernes:
 12 „Dobrze uczynił Bog, jen ciebie
 wysłał z tego luda, aby ji ty podała
 w nasze ręce. <21> A przeto iże <jest> dobre twe
 15 ślubienie, uczynili mnie to Bog
 twój, będzie także on i moj Bog,
 a ty będziesz wielika w domu
 18 Nabuchodonorowie a jimię twe
 będzie ogłoszono we wszej ziemi”.

<12>

XII

<1> Tedy kazał jej wnić, tu
 21 gdzie było słozenie jego
 skarbow, a tam jej kazał bydlic,
 a rozkazał, cso by jej *miano dano
 24 być z jego stołu. <2> Otpowie Judyt
 rzekąc: „Ninie nie *będzie moc jeść
 z tego, cso mi przykazujesz dawać,
 27 aby nie przyszedł na mię gniew
 boży, ale z tego będę jeść, csom
 z sobą przyniosła”. <3> Olofernes rzecze:
 30 „A gdyż to wszytko śniesz, csoś z
 sobą przyniosła, csoż tedy tobie
 uczynimy?” <4> I rzekła Judyt: „Żywa jest
 33 dusza twa, panie moj, iże nie
 strawi[ę] tego wszego dziewczka
 twa, aż i uczyni Pan w mej ręce <...>

⟨Isaiae⟩

⟨48⟩

3 ⟨...⟩ wszystkie rzeczy, ale wyście nie
 3 ⟨zwi⟩astowali? Słyszeciem tobie
 3 ⟨dał⟩ nowe rzeczy od onej chwili⟨le⟩,
 3 ⟨t⟩ak zachowane są, których
 6 ⟨ty n⟩ie wiesz. ⟨7⟩ Ninie stworzo⟨ne⟩
 6 ⟨s⟩ą, a nie od onej chwili, pr⟨zed⟩
 6 ⟨d⟩niem, ani słyszałeś jich,
 6 ⟨aby⟩ nie rzekł: Owa toć jaśm
 9 ⟨je p⟩oznał. ⟨8⟩ Aniś słyszał, aniś
 9 ⟨pozn⟩ał, ani od onej chwili ot⟨war⟩to
 12 ucho twe, bo wiem, iż
 12 ⟨prze⟩stępując przestąpisz, a
 12 prze⟨stę⟩pca nazwałem cię z twego
 15 ⟨nar⟩odzenia. ⟨9⟩ Prze imię me dale⟨ko⟩
 15 uczynię gniew moj, a chw⟨ała⟩
 15 mą pojme cię w uzdę, aby
 18 ⟨nie *z⟩agineła. ⟨10⟩ Owa to przezeg⟨łem⟩
 18 cię, ale nie jako srebro
 18 ⟨zwo⟩liłem cię w gorącym pie⟨cu⟩
 21 ubostwa. ⟨11⟩ Prze mię uczynię,
 21 ⟨aby⟩ nie było porąganie mnie,
 21 ⟨a ch⟩wały mej jinemu nie dam.
 24 ⟨12⟩ ⟨Pos⟩łuchaj mię, Jakob a Israhel,
 24 ⟨jeg⟩oż to wzywam. Ja wszystko
 24 ⟨sam⟩, ja pierwszy a ja pośledni.
 27 ⟨13⟩ ⟨A rę⟩ka ma założyła jest ziemię,
 27 ⟨a pr⟩awica ma zmierzyła jest
 30 ⟨nie⟩biosą. Ja wzowę je, a sta⟨ną⟩
 30 ⟨s⟩połu. ⟨14⟩ Zgroma⟨dź⟩cie się wy
 30 ⟨wszy⟩tcy a słyszcie. Kto s nich
 33 ⟨prze⟩ciw Babilonije a ramię
 33 ⟨swe⟩ nad Kaldejskimi. ⟨15⟩ Owa
 33 ⟨jim⟩ mowiłem a wezwałem

3   ji, przywiodłem ji a sprawiona
jest droga jego. <16> Przystępcie ku
6   mnie a słyszcie to: Nie od początku
skrycie mowilem. Od tego czasu
pirwej niż jest było, tu jeśm
9   był, a już Pan Bog moj posłał mię
a duch jego. <17> To mowi Pan,
wykupiciel twój, święty israhelski:
12   Ja, Pan Bog twój, ucę cię
użytecznych rzeczy, sprawiam cię
po drodze, w niejże to chodzisz.
15   <18> A by był posłuchał przykazania
mego, byłby uczynion jako potok
pokoj twój a sprawiedliwość
18   twoja jako opłwitość wod morskich.
<19> I byłoby jako piasek plemię
twe, a pokolenie żywota twego
21   jako kamykowie jego, nie poginęłoby
a nie byłoby starto jimię
jego od mej twarzy. <20> Wynidźcie
24   z Babilona, ucieczc(i)e od Kaldejskich,
w głosu radostne[ne]m zwiastujcie,
słyszeć dajcie a ogłoście
27   to aż na kraje ziemie. *Rzeczecie:
Wykupił jest <Pan> sługę swego Jacoba.
<21> Nie cirpieli są pragnienia
30   na puszczy, gdyż je jest wywiodł,
wodę z skały wywiodł jim a rozdzielił
skałę i ciekły wody. <22> Nie
jest pokoj złościwym, mowi Pan.

<49>

*L

33   <1> Posłuchajcie,
ostrowowie, a pilnie patrzcie,
ludzie z daleka: Pan z żywota
wezwał mię a z brzucha matki
mej wspomionął na me

jimie. <2> A uczynił usta ma jako
miecz ostry, pod cieniem ręki
3 swej obronił mię jest a
uczynił mię jest jako strzałę
wybraną, w tule swem skrył mię.
6 <3> I rzekł mi jest: Sługa moj ty
jeś, Israhel, bo w tobie osławion będę.
<4> A jaciem rzekł: Na proznociem
9 robił, przez przyczyny,
a marnie siłę mą jeśm strawił,
przeto sąd moj z Panem a
12 działo me z Bogiem mym. <5> A ninie
to mowi Pan, tworzę mię z żywota
sługę sobie, aby<ch> zasię
15 nawrocił Jakoba ku Panu, a
israhelski lud się nie zbierze
i osławion jeśm przed oczyma
18 bożyma a Bog moj uczynił się
siła ma. <6> A rzekł jest: Mało jest,
aby był mnie sługa ku wzbudzeniu
21 pokolenia Jakobowa a
kwasu Israhelskich ku obroceniu.
Dałem cię w światło
24 poganom, aby był zbawienie
me aż do kraja świata. <7> Toć
mowi Pan, wykupiciel israhelski,
27 święty jego ku potępnej
duszy a ku ganiebnemu
narodu, ku słudze pańskiemu:
30 Krolowie widzieć będą a
powstaną książęta, a kłaniać
się będą prze Pana, bo wierny
33 jest a *świętemu *israhelskiemu,
jen cię zwolił. <8> Toć
mowi Pan: <W> czasu wdzięcznem

usłyszałem cię a w dzień zb³awie^{nia}
 pomogłem Tobie, a cho⁴owa^{łem}
 3 cię, a dałem cię w śl^{ub}
 luda mego, aby wzbudził ⁵ziemię^ę
 a włodał dziedzicstwem ⁶rozpę^{dzonym},
 6 ⁹aby rzekł tym, kto^{rzy}
 w jęcstwie są: wynidźcie, ⁷a tym[,]
 już to we ⁸ćmach są, zjaw^{cie}
 9 się. Na drogach pasieni ⁹będa[,]
 a na wszelkich rowniach
¹⁰pa^{sienie} jich. ¹⁰Nie będą łącz^{nać}
 12 ani pragnąć, a nie będzie ¹²je zec
 gorącość i słuńce, bo m¹³iło^{sierny}
 jich sprawiać j¹⁴e będzie[,]
 15 a z studzien wody napawa^ć je
 będzie. ¹¹A położę gory w d¹¹rogę[,]
 a ścieżki me powyszony ¹¹będa[,].
 18 ¹²Owa ci z daleka przyda[,] ¹²a owa
 oni od północy a od mor¹³za[,] i
 ci z ziemie od południa. ¹³
 21 ^{Ch}walcie niebios a ¹³a r^{adu}j się
 *ziemię, prześpiewa¹⁴j^{cie} g¹⁴ory
 chwałę, bo uciesz¹⁵ył Pan l¹⁵ud
 24 swój a nad ubogimi sw¹⁶y^{mi}
 smi¹⁶łuje się. ¹⁴I rzekł Syjo¹⁶n[:]
¹⁷O^{puścił} mię Pan a Pan z¹⁷apo^{mniał}
 27 jest mnie. ¹⁵Zali z¹⁷apo^{mnieć}
 może niewiasta ¹⁵dzie^{ciątka}
 swego, aby si¹⁸e^{nie} ¹⁵smi^{łowała}
 30 nad synem ¹⁵ż^{ywo}ta swe^{go}?
 A jestli ona zapomni, ¹⁵wsza^{ko}
 ja ciebie nie zapomn¹⁹ię[.]
 33 ¹⁶Owa toć na mu ręku na²⁰pi^{sałem}
 cię, mury tw²¹e^{prz}ed o^{czy}ma
 myma zawżgi. ¹⁷P²²rzyszli^{...}

(brak dalszego ciągu)

(1. karta Jeremiasza – fragment Wierzbowskiego)

⟨Ieremiae⟩

⟨13⟩

⟨13⟩ ⟨...⟩ i kapłany jego i proroki i wszyscy
bydliecie jersalemskie opilstwem
3 ⟨14⟩ a rozpędzę je, męża od brata
swego i oćca, i syny społu, mowi Pan.
Nie opuszczę ani pożyczę,
6 ani się smiuję, abych nie rozpędził
jich. ⟨15⟩ Słyszcie uszyna a
posłuchajcie. Nie powyszajcie się, bo
9 Pan mowił jest. ⟨16⟩ Wzdajcie Panu
Bogu waszemu sławę, drzewiej
niż się zacimi a pirwej
12 niż się urażą nogi wasze o gory
zacimione. Czekać będziecie
światła a położy *ją w cieniu
15 śmierci a w zacimieniu. ⟨17⟩ Jestli
tego nie będziecie słyszeć, w
skryciu płakać będzie dusza ma
18 a od oblicza pychy, płacząc płakać
będzie a wywiedzie oko me łzę,
bo jęto jest stado boże. ⟨18⟩ Rzeczy
21 krolowi a panującej: Pokorcie
się a siedźcie *na *ziemi, bo zstąpiła
jest z głowy waszej korona sławy
24 waszej. ⟨19⟩ Miasta wasza, jeż to
są na południe, zawarta są a nie,
kto by otwarł. Przeniesion jest
27 wszytek dom judzski przeniesieniem
swirzchowanym. ⟨20⟩ Podnieście
oczy wasze a widzcie *ty, *jiż
30 *jidą od północy: Gdzie jest stado,
jeż to dano tobie, dobytek
wyborny twój? ⟨21⟩ Cso rzeczesz, gdyż
33 cię *nawiedzą? Boś ty je nauczył
przeciwo sobie a nawiodłeś je
na twą głowę. Zali są boleści

3 cie⟨bie nie udr⟩ęczyli jako niewia⟨stę
por⟩adzającą? ⟨22⟩ Jestli rzeczesz
na ⟨swem⟩ siercu: ⟨Pr⟩zecz mi są
przyszły ty to rzeczy? Prze wielikość
złości twej ⟨zjaw⟩iły się sromotne
6 rzeczy twe ⟨...⟩ ⟨23⟩ Możli Murzyn
przemienić skórę swą abo
pardus *to *zwierzę przemieni
9 sierć swą, i wy będziecie moc
dobrze czynić, gdyście się złemu
nauczyl? ⟨24⟩ I rozsieję je jako
12 mirzwę, jaż to wiatrem bywa
wschopiona na puszczy. ⟨25⟩ Toć los
twoj a cząstka miary twej o⟨de⟩
15 mnie, mowi Pan, boś za⟨pom⟩niało
mnie, ⟨a doufało we łzy⟩
⟨26⟩ także i ja obnażyłem biodra
18 twa przeciwko twarzy twej
a ukazała się niesromieźliwość
twa, ⟨27⟩ cudzołostwa twa a rzektanie
21 twe ⟨a ganiebność⟩ grzecha
nieczystego twego, na pagorcech
w poli widziałem ganiebności
24 twe. Biada tobie, Jerusalemie,
nie będziesz oczyszczono po mnie.
*Aż *dotąd *to?

⟨14⟩

XIV

⟨1⟩ To, jeż
27 to się stało słowo boże
ku Jeremijaszowi od Pana o rzeczach
suchości. ⟨2⟩ Płakała jest Żydowska
30 Ziemia a wrota jej padły
są a zacimiły są się na ziemi a wołanie
jerusałemskie wstąpiło. ⟨3⟩ Więcszy
33 posłali są swe mniejsze ku
wodzie. Przyszli czyrpać i nie naleźli
są wody, przynieśli są zasię swe

sędy prozne, zagańbieni są a
udręczeni i przykryli głowy
3 swe. <4> Prze zagubienie ziemie,
iż nie przyszedł deszcz na ziemię,
poganieni są oracze, przykryli
6 są głowy swe. <5> Bo i łani porodziła
na polu i ostawiła *płody
*swe, przeto iż nie było zioł. <6> A
9 łosiowie stali na skałach i przyciągali
w się wiatr jako smokowie,
seszły oczy jich, bo nie było ziela.
12 <7> Odpowiedzgli nam złości
nasze: Panie, uczynź prze tve
jimię, bo wielikie są *przelisz
15 odwracania nasza, tobiesmy
zgrzeszyli. <8> Czekaie israhelskiego
luda, zbawicielu nasz czasu
18 zamęcienia, *przeto jako gość
będący jeś w ziemi i jako podroźny
uchylasz się ku bydleniu?
21 <9> *Przeto będący jeś jako mąż,
jen się tuła, jako silny, jen nie
może zbawić? Ale ty w nas jeś,
24 Panie, a jimię *święte tve nad
nami wzywano, nie niechaj nas. <10> To
mowi Pan Bog ludu temu to, jenże
27 to jest miłował ruszanie nogami
swymi a nie upokoił się,
a Panu się nie lubił, a już się
30 *rozpomionę na jich złości, a
*nawiedzę grzech jich. <11> I rzekł jest
Pan ku mnie: Nie proś za lud
33 ten to ku dobremu. <12> Gdy się będą
pościć, nie usłyszę prośby jich,
a będąli obiatować żżone

obiaty i bite obiaty, nie przymę
jich, bo mieczem a głodem, a
3 morem ja je zagubię. <13> I rzekłem:
A a a, Panie Boże, prorokowie
mowią jim: Nie uźrzycie
6 miecza a głód nie będzie
w was, ale pokój prawy da wam
w tem to mieście. <14> I rzekł Pan ku
9 mnie: Krzywie prorokują prorocy
w jimię me. Nie posłałem jich
a nie przykazałem jim anim
12 mowił jim, widzenie łżywe a
proroczstwo łściwe, a swiedzenie
sierca swego prorokują wam.
15 <15> Przetoż to mowi Pan o prorocech,
jiż prorokują w jimię me,
jichżem to nie posłał rzekąc:
18 Miecz a głód nie będzie w ziemi
tej to. Od miecza a od głodu *strawion
*będzie *prorok *ten *isty, <16> a ludzie,
21 jim są prorokowali, będą
pomiotani na drogach jersalemskich
od głodu a od miecza,
24 a nie będzie, kto by pochował je,
oni i żony jich, i synowie i dziewczki
jich, i wyleję na nie złe jich.
27 <17> I poniesiesz k nim słowo to:
Wywiedźcie oczy moje *słyzy przez
noc i przez dzień a nie milczta,
30 bo skruszeniem wielikim
starta jest panna, dziewczka luda
mego raną przelisz złą. <18> *Owa
33 gdyż wynidę na pole, ano
zbici mieczem, a jestli wnidę
do miasta, a onić zginęli <...>

(tu brak kilku kart)

⟨29⟩

3 ⟨był przewio⟩dł Nabuchodonozor z Jerusalema
 do Babil6na, ⟨2⟩ jako jest wyszedł
 3 Jakonijasz krol a pani, a
 komornicy, a książęta judzka,
 a Jerusalem, a kowal, a złotnik
 6 z Jerusalema, ⟨3⟩ po pošlech Elaz(a),
 syna Zafanowa a Gamal(ijela),
 syna Elhyje, jeż to jest pošłał
 9 ⟨Se⟩dechyjasz krol judzski ku
 Na(bucho)donozorowi, krolowi ⟨bab⟩i6ońskiemu
 do Babil6na rzekąc: ⟨4⟩ Toć
 12 mowi Pan wszech zastępow, Bog
 israhelski wszemu przeniesieniu,
 ktore *przeniosł z Jerusalema do
 15 Babil6na. ⟨5⟩ Stawcie domy a bydłcie,
 a sadźcie zagrody, a jedzcie owoce
 jich. ⟨6⟩ Pojmujcie żony a
 18 rodzcie syny a dzie(wki) a dawa(j)cie
 synom waszym ⟨żo)ny, a dziewczki
 wasze dawajcie mężom, ać
 21 rodzą syny a dziewczki a rozmnożcie
 się tam, a nie bądźcie w małej liczbie,
 ⟨7⟩ a szukajcie pokoja miastu,
 24 do niegożem to was przenieść
 kazał, a modłcie się zań ku Panu,
 bo w jego pokoju będzie pokoj
 27 wam. ⟨8⟩ Bo to mowi Pan wsze(ech)
 zastępow, Bog israhelski.
 Niechaj was nie zwodzą prorocy
 30 waszy, jż to ⟨są poš)rzod was,
 a gadacze waszy a nie posłuchajcie
 snow waszych, ktore się wam
 33 dzieją, ⟨9⟩ bo fałszywie oni prorokują
 wam w ji(mieni)u mem,
 a nie pošłałem jich, mowi

Pan. <10> Bo ty to rzeczy mowi Pan:
Gdyz się poczną pełnić w Bab(i)łonie
3 siedmdziesiąt lat, nawi(e)dzę
was a wzbudzę nad wam(i)
słowo me dobre, abych was
6 p(rzywio)dł zasię do tego to miasta.
<11> <Bo ja w>idzę myślenia, k(akie) ja m(y)ślę
na was, mowi Pa(n), myśl(e)nia
9 pokoja, ale nie udęczenia,
abych dał wam koniec <do>bry
a cirpliwość. <12> A wzywać mię b(ę)dziecie,
12 a pojdziecie, a będziecie mi
się modlić, a ja usłyszę was.
<13> Szukać mnie będziecie, a najdziecie,
15 gdyż będziecie szukać mnie w
całem s(iercu waszem). <14> <A na>lezi(on)
będę od w(as), mowi Pan, a przewiodę
18 zasię jęcstwo wasze, a
zbierzę was ze wszech narodow
i ze wszech <m>iast, do nichże(m to)
21 was wygnał, mowi Pan, a wrocić
się wam każę z miasta, do niegożem
to wam przenieść się
24 kazał. <15> Boście rzekli: <Wzbu>dzi
<nam> Pan proroka <w Bab>iłonie.
<16> Bo to mowi Pan <ku> krolowi,
27 jenże to <sie>dzi <na sto>lcu
Dawidowie, i ku wsz(emu l)ud(u),
jenże to bydli w tem mi(eści)e, i
30 ku braci waszej, jiz to <n>ie
wyszli s wami do przew(ied)zenia,
<17> <to mowi P>an wszech zastępow:
33 Owa toć ja poś(l)ę m(ie)dzy
je miecz a gł(od), a m(or), a położę
je jako złe figi, jez jedzony

nie mogą być, przeto iż są
złe. <18> I będę je zgładzać mieczem
3 a głodem, a morem, a dam je w
utrudzenie wszystkim krolewstwom
ziemskim a w poklinanie, a
6 na dziw, a na pogwizdanie, a na
potęgę wszem narodom, między
jimiciem ja je wyrzucił, <19> przeto
9 iż nie posłuchali słów mych, mowi
Pan, ktoram to słał k nim przez
sługi me proroki, w nocy powstawając
12 a posyłając, a nie posłuchaliście,
mowi Pan. <20> Przeto wy
słyszcie słowa boża, wszystko
15 przeniesienie, jeżem to wysłał z
Jeruzalema do Babilona. <21> To
mowi Pan wszech zastępów, Bog
18 israhelski ku Achab, synu Tulije a ku
Sedechyjaszowi, synu Maasyje, jż
to prorokują wam w jimię moje
21 łęż. Owa toć ja je dam w rękę
<N>abuchodonozora, krola
babil<o>ńskiego a zabije je przed
24 waszyma oczyma. <22> A wzięto będzie z
nich przeklinanie *wszego
*przeni<e>sienia *judzkiego, jeż to jest
27 w Babilonie, iż będą mowić:
Położy cię Pan jako Sedechyjasza
a jako Achaba, jeż to jest zskwarzył
30 krol babiloński w ogniu, <23>
prz<e>to iż są czynili szaleństwo
w i<s>rahelskiem ludu a cudzołoż<y>li
33 są z żonami przyjacielow
swych a mowili są słowo
w jimieniu mem łzywie,

jegoż to jeśm jim nie przykazał.
Ja jeśm sędzia a świadek, mowi
3 Pan. <24> A ku Semejaszowi neelamickiemu
rzekniesz: <25> To mowi Pan
wszech zastępow, Bog israhelski,
6 przeto iżeś posłał listy w jimie
me ku wszemu ludu, jen jest w
Jerusalemie, a ku Sofonijaszowi,
9 synu Maasyjaszowu, kapłanowi, a
ku wszem kapłanom rzekąc: <26> Bog
12 dał cię kapłanem miasto Jójady
kapłana, aby był wodz w domu
bożem nad wszelkim mężem
dyjabłem posiadłym a prorokującym,
15 aby ji wsadził w kłode
a w ciemnicę. <27> A ninie przecz
nie łajesz Jeremijaszowi anatotyckiemu,
18 jenże to prorokuje wam?
<28> Bo nadto posłał k nam do
Babilona rzekąc: Długi jest,
21 to wiedz, czas: Działajcie domy
a bydlicie, sadźcie zagrody a jedzcie
owoce jich. <29> I czetł jest
24 Sofonijasz kapłan list ten w uszy
Jeremijasz proroaka. <30> Tedy stało
jest słowo boże ku Jeremijaszowi
27 rzekąc: <31> Pošli ku wszemu
przeniesieniu rzekąc: To
mowi Pan ku Semejaszowi
30 neelamickiemu: Przeto iże jest
prorokował Semejasz wam,
a ja jeśm jego nie posłał a kazał
33 wam ufać w łeż, <32> przetoż,
to mowi Pan, owa ja nawiedzę
na Semejasza neelamit<skiego>

(brak dalszego ciągu)

⟨Danielis⟩

⟨2⟩

⟨37⟩ ⟨nie⟩bieski krolewstwo a siłę
i przykazowanie, i sławę dał jest tobie,
3 ⟨38⟩ i wszystkie rzeczy, w nichże
to synowie ludzszczy bydlą, a
zwierz polny a ptastwo niebieskie
6 dał jest w twą rękę,
a pod twym posłuszeństwem
wszystki rzeczy ustawił, przetoż,
9 krolu, ty jeś głowa złota. ⟨39⟩ A po
tobie powstanie jine krolewstwo,
mniejsze ciebie, ⟨srebrne⟩, a krolewstwo
12 jine trzecie miedzi⟨a⟩ane,
jeż to będzie panować nad
⟨wsz⟩yt⟨ką ziemią⟩. ⟨40⟩ ⟨A krole⟩wstwo
15 ⟨czwarte będzie jako żelazo. Jako
żelazo trze a skraca wszystkie
rzeczy, tak stroskoce ty wszystkie
18 rzeczy a zetrze. ⟨41⟩ Ale⟩ że jeś ⟨...⟩

(reszta karty ucięta)

3 <44> <...> tych krolewstw wzbudzi Bog
niebieski krolewstwo, jez to
3 na wieki nie będzie zruszono,
a krolewstwo jego ludu jinemu
nie będzie dano, a setrze, a
6 zgładzi wszytka krolewstwa ta to,
a samo stanie aż na wieki. <45> Podle
tego, jeześ widział, że z gory
9 odłomił się kamień przez
ręku a stroskotał [w] skorupę
a żelazo i miedź, i srebro, i
12 zło<to, Bog> wieliki ukazał jest
kro<lowi> ty rzeczy, jez to mają przy<ć>
<potem>. A prawy jest sen a
15 <wierne> wyłożenie jego. <46> Tedy
<krol Na>buchodonor padł jest
<na swą t>warz a Daniełowi się
18 pomodlił. Żywe obiaty a zapalne
przykazał, aby obiatowali <...>

(reszta karty ucięta)

3 <49> <...> Sydracha, Misacha, Abdenago,
a sam *tak Daniel bywał we wrociech
krolowych, *to *jest *sądził.

<3>

III

6 <1> Nabuchodonor,
krol babiloński, uczynił sochę
złotą wzwyż sześćdziesiąt
łokciow a w szyrzã sześć łokciow
i postawił ją na na polu jimieniem
9 Duram włości babilońskiej.
<2> A tak Nabuchodonor krol
posłał zbirać sług, mistrzow
12 a sędz, a wojewod, a ślachcicow
i włodarzow, i wszech książąt ze
wszech włości, aby się seszli ku
15 poświęceniu sochy, jąż to był wdziałł
Nabuchodonor. <3> Tedy są się
sebrali sługi, mistrzowie a sędzie,
18 wojewody a ślachcicy, a lepszy,
jż to byli nad mocmi <...>

(reszta karty ucięta)

3 <6> <...> nie będzie się modlić, w też
godzinę wrzucon będzie w piec
ognia gorącego. <7> Tedy potem
natychmiast jako są usłyszeli wszytcy
6 ludzie żwięk trąb, piszczeli
a gęśli, bżowych gęśliczek
a żałtarza, a gędziebnego żwięku
i wszelkiego stroja śpiewającego,
9 padając wszytcy ludzie
i narodowie, i językowie modlili
są się złotej sosze, jaż to był
12 postawił Nabuchodonor krol.
<8> A natychmiast w tem czasie
przystąpiwszy <męzo>wie kaldejszczy
15 żałowali są na Żydy <9> a rzekąc
Nabuchodonorowi: „Żyw bądź
na wieki, krolu! <10> Ty, krolu,
18 ułożyłeś ustawienie, aby wszelki <...>

(reszta karty ucięta)

⟨Nahum⟩

⟨1⟩

⟨15⟩ ⟨zwiastujęcę⟩o pokoj. Święć, domie judz⟨ski⟩,
 święta twa a spełń śluby
 3 ⟨tw⟩e, bo się nie pokusi więcej,
 ⟨ab⟩y przeszedł w tobie Belijal, bo ⟨wszytek⟩ jest zaginał.

⟨2⟩

II

⟨1⟩ Wyszędł jest,
 6 jenże rozżenie przed
 ⟨tob⟩a, jenże będzie strzec obłę⟨że⟩nia.
 Patrz w drogę, posil lę⟨dź⟩wia,
 9 posil twej mocy barzo.
 ⟨2⟩ ⟨B⟩o *jako otplącił Pan pychę
 Ja⟨ku⟩bowę, także pychę Israhelo⟨w⟩ę.
 12 Bo zagubiciele je pogubi⟨li⟩
 a plemię jich poruszyli. ⟨3⟩ Szczyt
 ⟨si⟩lnych jego ogniowy, mężow⟨i⟩e
 15 *zastęp *jego w czyrwonych
 po⟨st⟩awcoch, ogniowe ogłowi
 ⟨w⟩ozow w dzień przyprawowa⟨ni⟩a
 18 jego a popędziciele[m] jego
 ⟨uś⟩pieni są. ⟨4⟩ Na drogach zamęceni
 ⟨są⟩, wozowie jego [wozowie jego]
 21 stłuczeni są na ulicach, weź⟨rz⟩enie
 jich jako lampy, jako łys⟨ka⟩wice
 biegające[j] *na *przeki. ⟨5⟩ Ro⟨zp⟩omienie
 24 się na swe silne, pa⟨da⟩ć
 będą w swych drogach, rą⟨cze⟩
 wzydą na mury jego a przyp⟨ra⟩wion
 27 będzie stanek. ⟨6⟩ Brony po⟨to⟩kowe
 otwarty są a kościół aż
 ⟨do⟩ ziemie skażon jest. ⟨7⟩ A rycerz
 30 ⟨ję⟩t [i] zawiedzion jest, a dziewczki
 ⟨je⟩go gnany były łkające jako
 ⟨go⟩łębice szemrzące na swych
 33 ⟨si⟩ercoch. ⟨8⟩ A Niniwen jako staw
 ⟨w⟩od *wielkich wody jego, ale
 ⟨o⟩ni są uciekli rzekąc: Stojcie,

stojcie, a nie, kto by się nawrocił.

3 <9> Rozchwatajcie srebro, rozchwatajcie
złoto, a nie końca bogactwu
ze wszech sędow żądliwych.

6 <10> Rozmiotana a rozdarta
i roztargana a sierce dręchłe, a
*rozpuszczenie *lędźwi, a niedostatek
we wszelkich *lędźwiach,

9 a twarz wszytkich jako
czarność garncowa. <11> Gdzie
jest bydlenie lwowe a pastwiscze

12 lwiąt lwowych, do niegoż to
szedł lew, aby tam wszedł [lew a]
szczeniec lwowy, a nie jest, kto by
15 ji zastraszył? <12> Lew nałapał dosyć
lwiątom swym <...> i napenił korzyści
jaskinie swe a odpoczywadło

18 swe łupem. <13> Owa toć ja *k tobie,
<mo>wi Pan Bog wszech zastępów,
a zażgę aż do wirzchu wozy twe,

21 a lwiąta twa śnie miecz, a wyplenię
z ziemie korzyść twą, a nie
będzie słyszana więcej głos posłów twych.

<3>

III

24 <1> Biada, *miastu

*krewnemu, wszystko *lżą

roztargania pełne, nie odydzie

27 ot ciebie łup. <2> Głos bicza a głos
grzmienia koła, a konia rzekającego,

a woza skrzypiącego, a jeźdźca

30 wsiadającego, <3> a łyskającego miecza,

a błyskającego kopija, a wielkości

zbitej, a ciężkiego padnienia,

33 a nie jest koniec marcham

i sydą na swych cielech <4> prze

wielkość nieczystoty złej żony krasnej

a wdzięcznej a *mająca gusła,
jaż to przedawała narody
3 w nieczystotach swych a czeladź
gusły swymi. <5> Owa toć ja *k tobie,
mowi Pan Bog *wszech
6 zastępow, i odkryję ganiebne
udy tve *przed *twym *obliczym
a ukażę narodom nagotę twą,
9 a krolewstwam szaradność twą,
<6> a wrzucę na cię ganiebności
tve, a przekorzyznami twymi
12 dręczyć cię będę, a położę cię
w przykład. <7> I będzie: wszelki, kto
cię uźrzy, odskoczy od ciebie
15 a rzecze: Pogubiono jest Niniwen
*miasto. Kto potrząsie
głową na <cię>? <O>tkąd szukać
18 będę tobie ucieszyciela? <8> Zali
jeś ty lepsze niż Aleksandryja,
mając wiele ludzi pod sobą,
21 jeż to bydli na potoczech? Wody
około *jego, *jegoż to bogactwo
morze, wody mury jego. <9> Murzyńska
24 Ziemia siła jego a Ejipt,
a nie ma końca. Afryka a Libijes
byli są w twej pomocy. <10> A
27 takżeż i ono samo wiedziono
w przewiedzenie do jęcstwa.
Dziatki jego zbity są na początce
30 wszech drog, a o jego wyborne
losy miotali są a wszytcy,
jego najlepszy spętani są
33 w pęta. <11> Przeto ty się upijesz
a będziesz potępione, a ty będziesz
szukać pomocy od swego nieprzyjaciela.

3 <12> Wszytka ogro<dzenia>
 twa jako figowe drz<e>wie
 z swym owocem, gdyż <za>trzęsiony
 będą, padną w u<sta>
 6 tego, jenże to je. <13> Owa toć <lud>
 twój *jako żony pośrod ci<e>bie,
 nieprzyjacielom twy<m>
 ku otwarciu otwarty bę<da>
 9 brony twe, seźrze ogień za<wo>ry
 twe. <14> Wody prze obłęze<nie>
 naczyrpni sobie, udziałaj og<ro>dzenie
 12 twe, jidzi w błoto a tł<ocz>,
 *po<d>łoż *je pod się dzirż ceg<łę>.
 <15> Tu cię śnie ogień, zaginiesz <od>
 15 miecza, seźrze cię jako chraś<t>,
 zbierz się przeto jak<o> chraś<st>,
 rozmnoż się jako kobyłka. <16>
 18 <W>ięcej jeś uczyniło kupzeni<a>
 twego, niż jest gwiazd
 ni<e>bieskich, chraśt *rozwiozł
 21 s<kr>zydł i zaleciał. <17> Stroże tw<oje>
 <ja>ko kobyłki a dziatki twe jak<o>
 kobyłczęta kobyłek, jeź się sad<za>
 24 na płocie w dzień zim<n>y, słu<ńce>
 weszczdło i zaleciały a nie po<zna>no
 miasto jich, gdzie były. <18>
 27 D<rze>mali pastyrze twój, krol a<ssy>rski,
 pogrzebiona <będa> książę<ta>
 twa, krył się lud twój na <go>rach,
 a nie, kto by sebrał. <19> Ni<e>
 30 jest tajne starcie twe, prz<e>zła
 jest rana twa. Wszytcy, <jiz>
 33 słyszeli słyszenie twe, ściśli <są>
 rękę na cię, bo na kogo nie
 schodziła jest złość twa za<wždy>?

(brak dalszego ciągu)

⟨I Machabaeorum⟩

⟨1⟩

3 ⟨61⟩ ⟨jiż t⟩o nalezieni byli na wszel⟨ki⟩
 ⟨mi⟩esiąc w mieściech. ⟨62⟩ A pię⟨tego⟩
 3 ⟨d⟩nia a we dwudziestu mie⟨siąca⟩
 obiaty czynili na ołtarzu,
 ⟨jiż to⟩ był przeciw ołtarzowi.
 6 ⟨63⟩ ⟨A nie⟩wiasty, jiż to obrzazowały
 ⟨syny sw⟩e, zabijali podle przyka⟨zania⟩
 Antyjocha krola ⟨64⟩ a wiesili
 9 ⟨dzieci⟩ za głowy po wszech domie⟨ch⟩
 ⟨jic⟩h, a ty, jiż to je obrzazowali,
 *⟨zabija⟩ł. ⟨65⟩ A wiele z luda israhels⟨kiego⟩
 12 ułożyli są między sobą, aby
 ⟨nie j⟩edli nieczystych rzeczy, i wy⟨brali⟩
 są więcej umrzeć, niżli
 15 ⟨karm⟩iami pokalać się nieczy⟨stymi⟩.
 ⟨66⟩ A nie chcieli pokalać za⟨kona⟩
 bożego świętego, i zbici
 18 ⟨są⟩ ⟨67⟩ ⟨a st⟩ał się jest gniew wielmi
 wieliki nad ludem.

⟨2⟩

II

21 ⟨1⟩ W tych dniach powstał
 ⟨jest⟩ Matatyjasz, syn Johanne, sy⟨na⟩
 ⟨Sy⟩meonowa, kapłan z synow
 ⟨Joary⟩m od Jerusalema i osadził
 24 ⟨się n⟩a gorze Modyn ⟨2⟩ a miał pięć
 ⟨syno⟩w: Johanna, jenże miał p⟨rzez⟩wisko
 Gaddys, ⟨3⟩ a Symeona,
 27 ⟨jen⟩ miał przezwisko Tazy, ⟨4⟩ a
 ⟨Jude⟩, jen miał przezwisko Ma⟨chab⟩eus,
 ⟨5⟩ a Eleazara, jen miał
 30 ⟨przez⟩wisko Abaron, a Jonatę,
 ⟨jen⟩ miał przezwisko Afus. ⟨6⟩ Ci
 33 ⟨są wi⟩dzieli złe rzeczy, jeż się działy
 ⟨w żydo⟩wskim ludu a w Jerusale⟨mie⟩.
 ⟨7⟩ I rzekł Matatyjasz: „Biada
 ⟨mnie⟩, iżem się narodził, abych

widział udręczenie luda mego
a udręczenie miasta świętego, a
3 siedząc tu, gdyż dany bywają
święte rzeczy w ręce nieprzyjaciół.
〈8〉 W ręku cudzych *uczyniony
6 *są poświęcone rzeczy, kościół jego
jako człowiek nieślachetny. Sędy
sławy jego jęte odwieziony
9 są. Starcy jego zbici są na ulicach,
a młodzieńcy jego seszli są od
miecza nieprzyjacielskiego. 〈10〉 Który
12 jest naród nie dziedziczył królestwa
jego, a nie odzierał łupów jego?
〈11〉 Wszytek skarb jego pobran jest,
15 ta, jaż była wolna, uczyniona jest
sługą. 〈12〉 A święc nasza a okrasa
nasza, a jasność nasza opuściła
18 jest a pokalali ją pogani. 〈13〉 Cso
tedy nam jeszcze żywym być? 〈14〉 I
rozdarł jest Matatyjasz a synowie
21 jego rucha swa a przykryli się
cylicyjum, a narzekali są barzo.
〈15〉 I przyszli są tam ci iści, jż to byli
24 posłani od krola Antyjocha, aby
przypędzili ty, jż to byli uciekli
do miasta Modyn obietować
27 a zażegać kadzidło, a od zakona
bożego odstąpić. 〈16〉 A wiele
z israhelskiego luda przyzwoliwszy,
30 przystąpili k nim, ale Matatyjasz
a synowie jego ustawicznie
są stali. 〈17〉 Tedy przemowiwszy
33 ci iści, jż to byli od Antyjocha posłani,
rzekli ku Matatyjaszowi:
„Książę a przesławny jeś, a wieliki

w tem mieście, okraszony synmi
a bracią, <18> przeto przystęp
3 pirwy a uczyn przykazanie krolowo,
jakoż są uczynili wszytcy
narodowie a mężowie Juda, a
6 już zostali w Jerusalemie, a będziesz
ty i synowie twoi miedzy
przyjacielmi krolowymi, a
9 wzbogacon srebrem a złotem,
a dary wielikimi”. <19> I odpowiedział
Matatyjasz rzekąc wielikim
12 głosem: „Acz tak wszytcy
narodowie krola Antyjocha
są posłuszni, aby odstąpił każdy
15 od służby zakona oćcow swych
a *przyzwolili *przykazaniu jego,
<20> ja a synowie moi, a bracia moi
18 posłuszni będziem zakona oćcow
naszych. <21> Miłościw bądź
nam Pan Bog. Nie jest użyteczno
21 nam opuścić zakon a sprawiedliwości
boże.<22> Nie posłuchamy
słów krola Antyjocha,
24 ani będziem obiatować przestępując
zakona naszego *przykazanie,
abychom szli jiną drogą”.
27 <23> A gdyż przestał mowić ta
słowa, przystąpił jeden Żyd
przed oczyma wszech i jął się
30 obietować modłam na ołtarzu
w mieście Modyn podle przykazania
krolowa. <24> A uźrzaw to Matatyjasz
33 i zdzaliło się jemu a zadrzał
wnątrz, a rozniecił się gniew
jego podle sądu zakonnego,

3 skoczyw i zabił <ji nad>
 ołtarzem, <25> a tak i tego <męża>,
 jegoż był posłał krol A<ntyjo>chus,
 6 jen przymęczał k<u obia>towaniu,
 zabił tegoż <czasu>
 i ołtarz skaził <26> a pomści<ł zako>na,
 9 jakoż to uczyni<ł> Fin<ees Za>mbry
 synowi Sal<o>mi. <27> I <wzwo>łał
 jest Matatyjasz głos<em>
 <w>ielikim rzekąc: „Wszel<ki, jen>
 ma miłość ku zakonu <czynią>c
 12 polecenie, wynidź po <mnie>.
 <28> I uciekł on i synowie jego <na>
 gory a ostawili w mieś<cie>,
 15 csożkole mieli. Tedy są <seszli>
 *mężowie, szuka<ją>c są<du a>
 sprawiedliwości, na p<uszczą>,
 18 <30> aby siedzieli tam oni a sy<nowie>
 jich, a żony jich, i dobyt<ek jich>,
 bo się były *uświadziły zł<e na nie>.
 21 <31> I powiedziano mężom k<rolo>wym
 a *zebraniu, jeż był<o w>
 Jerusalemie w mieście <Dawi>dowie,
 24 iże są odeszli nie<ktorzy>
 mężowie, již wzruszył<i>
 <przy>kazanie krolowo do ta<jnych>
 27 miast na puszcza, a że są <odesz>li
 po nich wiele, <32> a natych<miast>
 się brali k nim i ustaw<ili>
 30 przeciw jim boj w sob<otny>
 dzień. <33> A rzekli k nim: Jesz<cze się>
 ninie przeciwici<e>? Wy<nidźcie>
 33 a uczyńcie podle słowa k<rolo>wa,
 a żywi będziecie”. <34> I rz<ekli>:
 „Nie wynidziemy a nie ucz<ynimy...>

(brak dalszego ciągu)